a ¶ Legalis infamie.quā infligit lex ei q̃ nubit infra annū nē turbaret sanguis.ꝛ de ple dubitaret.C.de repu. ꝓsensu.§.si vo.ff.de bis q̃ no.infa.l.libertoꝝ.§.j.ꝛ no.q̃ canones isti nō solū talē mulierē liberāt ab infamia ꝑ omni pena quā exp̃mit lex.C.de se.nup.l.j.ꝛ in auth.bis qui penis ꝛ in auth.de resti.ꝛ ca que pa.§.vlt.col.iiij. nec debz dici infamis in foro ciuili. exq̃ per ecclesiā:licentiā apli remissa ē:ar.s.qui fi. sint le.p venerabilez ꝛ.ij.q.iij.§.hinc colligit.Quidā tñ dicunt q̃ ꝓter ea nō euadit penā illā qua priuat añ nuptiali donatiōe auth.p̃dicte de resti.ꝛ ea q̃ pa.§.vl.col.iiij. que virū suū ita velociter deboneſtauit.vt appareat etiaz eo viuēte eam nō caste vixisse vt ibi dz. et ideo putare dz quicq̃d ex libertate viri ad eā potuit peruenire.nec ecclesia in ꝗ potuit penā illā tollere:q̃ q̃ndam ingratitudinez videt mulier cōmisisse.ar.s.de dona.ꝓpter eius:nec est hoc ꝓtra apl'm.s.de diuor.gaudemus.

b ¶ Ab apl'o:quam alicui auferre nō possum?.xxviij.di.de bis bñficiū ei iuris nemini est auferēdū.v.di. ad eius vo.ff.de re iudi.l.iiij.§.sicq̃ ꝓdem natus.ꝛ bñficiū principis latissime interp̃tandū est.ff.de ꝓsti. prin.bñficiū.ꝛ sic ad oēs mulieres hoc bñficiū extendit.

c ¶ Cum bis.s.mr̃imonijs cōtrahendis in q̃bus sacre leges sacros canones imitant.in auten.quō oportet epi.§.vl.coll. j.ꝛ in auth.vt cle.apud ꝓprios epi.§.vl.coll.vj.ꝛ.s.de iudi.at si clerici.ꝛ in auth.de eccle.ti.circa prin.coll.ix.

Rica. De accusationibus Duobus modis pōt cōtinuari.p̃mo ad p̃cedentia.scdo ad sequentia.Ab.Si.

Si legitimus. ¶ Aliter ꝛ sic pōt summari ad petitionē illegitimi accusatoris reus nō est ad iudiciuz trahendus.b.d.ꝛ nō diuidit.Ab.Si.

d ¶ Legitimus.ideo dicit.q̃ si sit criminosus non pōt aliū accusare.iij.q.vij.qui sine:ꝛ.c.postulatus:ꝛ qui trahē gestat in oculo.festucā de oculo fratris nō pōt eruere.ea.cā ꝛ q.ea.§.tria.v.potro.i fi.ꝛ.j.q.j.m'lti.ꝛ.vj.q.j.q̃ crimē. Qui ei aliū accusat: dz eē bone fame nō suspect? p iura p̃dicta si em̃ ad denunciandū viles psone nō admittunt vt.s.de spon.cū in tua.multo fortius nec ad accusandum. Item nec debēt esse inimici.j.eo.cum oporteat.ꝛ.c.cum.P.manconella: ꝛ.c.meminimus: debet em̃ esse sine crimine nō inimicus.bone fame ꝛ opinionis q̃ aliū accusat.als nō ē legitimus accusator crimi nosus em̃ criminosum accusare nō pōt aut etiā denūciare.

e ¶ Fatiget:ꝑ repellat accusator.ꝛ absoluat reus ab obseruatiōe iudicij.vj.q.vl.c.vl.§.actor: nisi fuerit infamatus tūc dz indici ei purgatio.ij.q.v.p̃lbē.ij.ꝛ.j.de pur.cano.c.cū.p.ꝛ ꝗ decre.ptinet ad primā partem rubrice.

f Si quis eps:accusatoribus.i.denunciatoribus.

g ¶ Accusatus.i.denūciatus. b ¶ Charitatiue:ar.q̃ admonitio semp est p̃mittēda añ accusationē ꝛ añ vindictā. xij.q.ij.indigne.ꝛ.xxj.q.j.q̃dā monachi.ꝛ.q.vij.oēs decime.ꝛ

a cultatē:nō dz legalis ifamie sustinē iacturaz.q̃ lz post viri obitū infra tp̃s luct? sez vni? anni

b spaciū nubat.ꝛ ꝓcessa sibi tū ab

c apl'o vtit ptāte:cū in his p̃sertim secl'ares leges nō dedignēt sacros canones imitari.

Liber quintus.

Rubrica. De accusatiōibus inquisitionibus ꝛ denūciatōibus

Felix papa.

¶ Ad petitionem illegitimi accusatoris reus non est ad iudicium trahendus.

d Si legitimus non fuerit accusator non fatigetur accusatus.

e

Idem episcopis per per galliam constitutis.

¶ A denunciatione repellit is qui non premonuit.

f Si q̃s ep̃us ab illis accusa

g toribus q̃ recipiēdi sūt ac

h cusat? fuerit:postq̃ ab eis cha/

i ritatiue ꝓuentus fuerit vt cām

k emēdet ꝛ eam corrigere nolue/

l rit nō olim sed nūc ad primates cause eius canonice deferant.

Reg.duci campanie.

¶ Criminatio p̃lati dz tractari coram illis quorum interest.

m Ala p̃positor:ꝛ infra.Si

n vo aliq̃s est de monaste/ rio p̃dicti abbatis q̃ possit dicē q̃ ad culpā reatūq̃ ei? ptineat

o nos cū eis quoꝝ interest causā districte volumus pscrutari.vt

p vel cōdemnet vel absoluat.

Idem constantie aug.

¶ Qui de aliquo crimine accusatur vel denunciatur interim promoueri non potest.

Omnipotens deus:et infra. Valde graue est vt

q vir de quo tanta ꝛ talia denunciant cum ante requiri ꝛ discu/

r ri debeant honorēt.

Pascalis papa.

¶ Ep̃s p exceptionē criminis illum ab accusatione sua repellere non potest quē ante a sua familiaritate neglexit separare.

s Nulli ep̃oꝝ ab accusatiōe

t sua repellere liceat quos anteq̃ se ab eis impetendū cognosceret a sua cōmuni familiaritate neglexerit separare.

Ex concilio maguntino.

¶ Absolutus de certo crimine de eodem iterū accusari nō pōt

m Ala prepositor.

¶ Illi dñt accusare q̃ interest alias accusatio nulla ē b.d.vel sicut in rubro Et p̃mo ponit decisū factū.scdo dispositio ibi:si vo. m ¶ De mōasterio. Mo.q̃ nō dñt admitti ad denūciandū.nisi illi quoꝝ interest vt mōachi vt ꝗ aut etiā p̃oni.xvj. q.vl.filijs.aut etiā p̃rochiani.lxiij.di.vota ciuiū.ꝛ.vij.q.j.fact?ē

n ¶ Dicere.i.accusare.j.ex pte.et.j.q.iij. eleutheriū.ꝑ potius loquit in modū inq̃sitōis siue denūciationis in quo casu tenētur ad denunciandū. vt.ij.q.vij.quapropē ꝛ ar.s.de cog.spi.tua ad ꝗ em̃ quilibet tenet etiā si iurasz nō denunciare.s.de iure iur.quēadmodū. o ¶ Quoꝝ interest.s.fratrū suorū.lxxxvj. di.si quid. p ¶ Candemnet.hoc semp dz ꝛ ptinere diffinitiua sniā ꝓdemnationē vel absolutionē als nō tenet.ij.q.vj.§. diffinitiua:ꝛ.xxiij.q.iiij.illud etiā vel equipollēs.j.de ver.sig. in bis.ꝛ.ff.de arbi.quid tñ.§.si arbiter. sic ꝛ snia q̃ sine certa q̃titate pferet nulla est.nec in aliqua pte actorū hoc repit.C. de sen.que sine cer.quan.pferet.l.pe.ꝛ vlti.Tan.

q Omnipotēs:nunciant ꝛ sic ad vltimā ptē tituli ptinet cū etiā aliq̃s accusat aut denūciat vel etiam inquirit grauata est statim eius opi.vt interim non debeat pmoueri. lxxxj.di.tātis daniel.ꝛ.s.de testi.c.vl.C.de pcuratoribus.reū ꝛ.ff.de mu.ꝛ bo.l.reus.j.m̃.nisi post annū:vt.ea.l.reus.§.cū.

r ¶ Honorēt.id est ad bonorem pmoueat.

s Nulli ep̃oꝝ:repellere. Iudex tñ ex officio suo pōt repellere accusatorē si nō fuerit idone?.ar.ij.q.vij.alieni:ꝛ c.q̃ si sūt:ꝛ.c.q̃rendū.ff.de postulan.q̃s pbibet:ꝛ.s.de excep. exceptionē:in fi.ꝛ.ff.de pe.bere.l.vlt. t ¶ Familiaritate:nō em̃ mō pōt reprobare etiā mores q̃s p̃us pbauit.ff.de adulte. si vxor.in fi.ꝛ.xxxij.q.v.horrēdus:ꝛ.s.de fi.p̃sby.veniēs.ff.de neg.ge.p̃ponius.Sz ꝑ.ij.q.vij.alieni.ꝛ.iij.q.vl.§.si q̃s ex familiaribus.ꝛ.C.q̃ accu.nō pos.iniquū. imo vt q̃ criminosus criminosū accusare possit.ij.q.vij.§.in hoc:ꝛ.C.de here.qm̃:ꝛ C.de inoffi.testa.in arenā.q̃ nullus criminosus reputat legitima psona ad accusandū.vel ad denunciandū vt dixi.s.c.j. ar.C.de adul.qm̃.xxxij.q.vj.nihil iniquius.ꝛ.C.de lib.ca.si filiū.vel forsitā iste ep̃s accusabat de crimine excepto.q̃ ꝛ erat male fame.ij.q.j.in p̃mis.vñ admittebant viles psone cōtra eū.Sed dic q̃ speciale est in ep̃is ꝛ in odiū ipsorū statutuz. q̃ debēt secū hāt honestas psonas.q̃ pbibeāt testimoniū de vita

eorum.ij.q.vij.cū pastoris. Et ideo si prauos ⁊ viles habēt secum sibi imputēt. als vilis psona non est audienda: vt dixi. §. eo.c.j. vel forte superior ex officio suo posset tales repellere: vt dī in prin.c. ⁊ in pcedenti notula.

a Dē his replicari: qr si ꝓbato crimine iudex cum illo dispēsauit si fuit tale crimen qd potuit dispēsare. crimia semel dimissa iterū in vltionē diuina clemētia venire nō patiť de pe. dis. iij. diuina clementia ad fi. di. ⁊ xxiij.q.iiij. si illic. vbi de hoc: et ij.q.iij. §. notandum Si vo absolutus est qr acccusator nō probauit tutus est qr de delicto vnius bois sepius queri nō dz. ff. nau. cau. licet. §. vl. ⁊ xxxv.q.ix. veniā. et B vez est nisi in duob? casibus puta si scds accusator primū doceat ꝑuaricatū fuisse ff. de ꝑuari. l.iij. C. de accu. si qs homicidij et de collu. c.j. Item si suū dolozē ꝓsequatur ignozās accusationē. ab alio institutā ff. de accu. si cui. §. bis dē. Et B intellige cuz actū est in forma iudicij. Si autē pniam egisset occlte quo ad deum absolutus est. sed accusatio in iudicio facienda non cessat ꝓpter hoc. xxxiij. q.ij. admonere. Uin.

Dē his criminibus: de q/bus absolutus est accusa
a tus: nō pōt accusatio replicari.
Stephanus papa.

¶ Cohabitantes inimicis accusati ab accusatione repelluntť.

Repellāť ab accusatiōe co
b habitātes inimici qr infestatōes. blasphemie affectio solet amicitie vel inimicicie icitare
Ex brocardo lib. xliij.

¶ Ponit penitētiā accusatoris cal iniosi cuz sequiť inde moz vel membri debilitatio.

Accusasti aliquē: ꝓ tuā
d accusationē occisus est:
e nisi ꝓ pace hoc feceris. xl. dies
f in pane ⁊ aqua qd carina vocatur cum septem sequētibus annis peniteas. Si aūt ꝓ tuam de
g laturā debilitatus est ꝓ tres debes quadragesimas penitere.
Aug. sup genesi de morte abel

¶ Sup notorio procedit iudex nemine accusante.

Euidētia patrati sceleris si
h idigz clamore accusatoris
Lex. iij. gait. electo.

¶ Laici vel inimici clericos accusare non possunt.

Qum. p. manconella pbr ex vna pte et bonus pbr
k et. J. bonus cocti laic? fra? ex? ex altera i nra essent psitia ꝓstituti eundē. J. qr laicus erat indicti. p. accusationē nō duxim? admittēdū. ¶ Cūqz pfatus. b. eundez. p. sup crimine symonie ꝓstantius accusaret nos euz qr
l in testimoniū illius cause adductus fuerat: ⁊ qr pdictus. i. frať eius ipm. p. corā te prius accusauerat. ab accusatōe repulim? pfertim cū frater. p. memoratū b. antea ꝺ cā ꝓsili accusasset. vñ qm vnus post alterū pdictum p. instāti vicissitudie accusabāt neutrum ad eius accusationez admisimus. ¶ Sed vtriqz pbyter ꝺ obiectis criminibus pur
m gationem duximus indicendā Ideoqz mandamus quatenus
n vterqz illozum cū tribus sacerdotibus faciat se purgare.
Idem vigorieū. episcopo.

¶ Monach? accusare pt abba

s. §. si publico: ⁊ C. de testi. nullum sic in quocunqz notorio tātum sententia semp est necessaria.

Qum. p. ¶ Facit tria. primo repellit vnū accusatorem quia laicus. secdo repellit alium qr inimicus. tercio repugnationem inducit. secda ibi: cunqz. tercia ibi: sed vtriqz. Abbas Siculus.

k ¶ Laicus. No. q laici in accusationez vel testimoniū clericorum non sunt admittendi. ⁊ hoc regulare est. nisi suozū vl suam iniuriam prosequātur. iiij.q.vj. omnibus. nec tunc ad testimoniuz quia in facto suo nemo testis idoneus est. §. de testi. decetero: ⁊. ij.q.j. prohibentur: ⁊. iiij.q. iij. §. item omnibus. et B verū ē nisi in criminibus exceptis vt est crimē symonie heresis ⁊ lese maiestatis j. de symo. tanta. ⁊. ij. q.vij. sacerdotes: ⁊. c. ouef. xv.q.iij. sane. C de epis. ⁊ cleri. si quē ⁊ in his casibus et consimilibus admittuntur. si bono zelo? non ex odio ꝓcedāt. quia tunc nec ad accusandum nec ad testificandum admittunť. j. de symo. Iz bely. ⁊. c. ꝓ tuas. ⁊. j. eo. meminimus: ⁊. c. cuz oporteat. Inimici in nullo casu admittuntur. laici eim bone fa-
me admittunť in hmōi exceptis criminibus. § si laici sint male fame ⁊ viles psone. tunc distinguiť. Si clericus sup illo crimine sit infamatus ⁊ male opinionis admittunť laici ⁊ viles psone. si vo sit bone fame ⁊ opinionis non admittunť vt hoc bene colligiť. j.q.ij. in primis ad fi. ⁊. j. de symo. tanta. ⁊. c. per tuas: ⁊ hic exceptis conspiratoribus ⁊ inimicis: vt dixi ⁊ excipiť particeps criminis. §. de testi. veniens: ⁊ testibus vilibus sine corpali tormento credi nō debet. vt. ij.q.j. in primis. ad fi. sed accusator non torqueť. iiij.q.iij. §. si aūt ea rei ⁊ sic Jo. iste qr laicus erat nō admittiť contra clericum. Sed quare repeliť cum accusare illum de symonia que est crimen exceptum. et qr etiam erat infamatus vt patet ex eo q indiciť purgatio illi: Rñ. qr erant inimici: qd bñ colligiť ꝓpter mutuas accusationes ⁊ officia pmixta. vt patet ex ipsa lra.

l ¶ Illius cause. s. iobannis fratris laici. b. iste eim Jo. prius accusauerat forte ipsum. p. coram episcopo: ⁊. b. fratrem suuz induxit in testem. vt hic videtur. ⁊ ideo ipse repellitur tanq inimicus. j. eo. meminimus.

m ¶ Purgationem: qr vterqz fuerat infamatus. j. de symo. de hoc: ⁊. c. insinuatam: als non esset indicenda purgatio. xv. q.v. de crimine.

n ¶ Cum tribus: arbitrarius enim est numerus purgatoriū ꝓm arbitrium presidentis ⁊ qualitatem infamationis. arg. ij. q.v. omnibus. presbyter si. j. de purga. ca. inter solicitudines. Munquid eps potest diminuere de hoc numero ex quo prefigitur a papa ex quo est arbitrarius: dicas q non postq papa statuit. ar. §. de offi. deleg. de causis. §. vlti. Quid si nō pōt habere compurgatores distingue si hoc contingat ex eo q est taliter infamatus. tunc puniri debet tanq cōuictus. j. de symo. insinuatum: ⁊. j. de purga. c. cum. P. que est pars huius si vo nō potest habere. quia est aduena. potest credi suo iuramēto

Epellantur. ¶ Primo ponit statutū. secdo rōnē ibi: qr
Ab. Si. b ¶ Cohabitātes: nō solū inimici. sed eis cohabitantes repelluntť qr ex hoc inimici pſumuntť. iiij.q.iij. §. item testes: ⁊. j. eo. cum oporteat. C. de inoffi. testa. liberi. xciij dis. si inimicus. ar. cōtra. ff. ꝓ socio. nā socius. Nam socius socij mei nō est socius meus. ⁊. lxxxj. dis. legiť. ⁊ est ar. ex cohabitatōe pſumendū ꝓ aliquo vel contra aliquē. xviij.q.ij. diffinimus. ⁊. §. e. nulli: ⁊. §. de off. dele. insinuāte. iij.q.v. accusatores
c ¶ Amicitie. iij.q.v. accusatores. ꝓpter amicitiā vel odiū humanū iudiciū sepe puertiť. xj.q.iij. quatuor.
d Accusasti: ꝓ tuam tm accusationē calumniosam ⁊ nō culpa sua. nam si qs iuste accuset criminosuz. ⁊ crimine ꝓbato interficiať reus. immunis ē accusator. xxxiij.q.liij. illud. ⁊ iudex ⁊ minister. xxiij.q.v. homo qui malos: ⁊. c. iudex ⁊. c. homicidas: ⁊. c. miles. in fi. e ¶ Nisi ꝓ pace. nō teneť ꝓ prie illud nisi: qr si ꝓprie sequereť q ꝓ pace posset qs accusare aliū iniuste: qd nō est verū. qsi sile babes. ij.q.j. notū: sed ꝓ pace seruāda licitū est accusare. vt boni quiete viuāt. xxiij.q. v. nō frustra. als accusare mortale pctm est scz calumniose.
f ¶ Carina: vulgare est lombardoz. ⁊ dī a carentia boim: qr tales recludunť solitarij p. xl. dies agendū pniam. de qua penitentia babes. l. dist. in capite.
g ¶ Debilitatus: id est mutilatus in membris.
h Euidentia sceleris. i. scelus qd notorium est ꝓter operis euidentiam. ⁊ est vnus modus notorij. quem et alios babes. §. de coha. cle. ⁊ mulie. c. vlti.
i ¶ Clamore. id est non indiget aliquo proponēte accusationem: quia factum se ostendit. ar. ff. de in integ. resti. l. j. in confessum enim nulle sunt partes iudicis. ff. ad. l. aquil. proinde. nisi quo ad sententiam tantum. ⁊ que in iudicio publicantur non requirunt accusationē aut etiā ꝓbationem. ff. de adul. l.

cessante pbatione.ar.s.de iureiur.c.vlt.z.ff.de his q̃ no.infa. furti accipe.§.q̃ iussu.v.§ z si iure.i auc.vt nulli liceat hie loci huatorē.§.si vo crimē.col.ix.C.de custo.z exhi.re.autē.nouo iure.Quid si bz bonos laicos.admittūt.ar.ij.q.j.i pmis.Alin.

EX parte. ¶ Tres sunt ptes.scda ibi:lz.tercia ibi:quibus.Ab.Si.

a ¶ Alia rōnabilis: puta qessent excōicati.s.de excep.exceptionem.vel si essent inimici vel pspiratores j.eo.meminimus: et j.de symo.p tuas.z.j eo.cuz oporteat:z in casu.j.eo.veniēs: vt dixi.s.e.c.j.§ p eo q obediētiā pmisit nō repellit ab accusatione.in hoc em q malo est nō tenet obedire ei:imo potius tenet illā denūciare siue accusare cū eorū intersit.s.e.illa.z.xj.q.iij. nō semp.z.c.iulian?. arg.s.de maio.z obe. dilecti.in fi.z.ij.q.vij quapropē.x.q.ij.eps xvij.q.iiij.questi.z qz vtilitatē ecclesie procurant debent eis expense ab ecclesia ministrari vt hic dicit:z j.e.olim.z ipe abbas debet habere expensas vt se defendat vsq ad fi.cause.ff.de in offi.testa.si instituta. ar.

b ¶ Licet alios. alios vo accusare non pnt:nisi intersit mōasterij:de licētia tamē abbatis.xvj.q.j.monachi cū mortui sint mūdo.ea.cā.q.j.placuit.z non tm humanis vicibus sed diuinis mortui sunt.ij.q.vij.funestra est eorū vox vt ibi dr.i.semp flere debent z tristes esse.xvj.q.j.placuit denunciare aūt possunt ad penitentiam quemlibet xpianum quia cuilibet victū videt.si peccauerit in te zc.nulla facta exceptione.maxime si dicit esse pceptum.ar.s.de iureiurā.quē admodum.Sed contra videt dicere pdictum.c.placuit. vbi dicit q monasterium exire nō debet monachus:sed tāq̃ mortuus ibi esse.Sed pone monachus est in scholis de licētia abbatis. nunquid potest accusare vel aliter agere. Rñderi pōt si eius interest qz eoipso q monachus de licentia abbatis est in scolis p psequens omnia ei pcessa intelligunt.sine quibus ibi cōmode non possit viuere.ar.s.de offi.deleg.pterea.c.prudentiam.§.vj.z.c.suspitionis.tamen p alienis debitis intercedere nō posset:vt p hoc monasterium obligaret. cum h nō intellexit abbas.arg.s.de fideius.qd quibusdam.e.s.de solu. quorundam nisi q̃tum ptinet ad ꝓpriam necessitatem. z hoc si abbas ei concedat.

c ¶ Expense necessarie.ar.aduersariū aduersario ꝓpellēduz in expensis ꝓuidere ꝓtra se.ar.ff.de inoffi.testa.si instituta.§. iij.C.de carb.edi.l.vlti.C.de or.cog.l.vlt.§.j.ver.nā si tales. z iste expēse necessarie tm erunt sine quibus cā explicari non pōt de expensis satis habes.s.de vo.z con.c.finem.

SI cōstiterit. ¶ Pōt multipliciter intelligi z vt queniat oibus lris sic sūmari pt vt i rubro. Diuidit nā pmo statuit iudicē qñ ꝓtra actorē pnunciandum sit. scdo qñ contra reum ibi:ceterū.Ab.si. d ¶ Si pstiterit:casu. Sacerdos iste petebat ecclesiā sibi restitui.qua dicebat se iniuste spoliatum fuisse.Dicebat in ꝓtrariū q nō erat audiendus.qz fuerat spoliatus.cum nō intitulatam sed cōmendatā habebat tm̄ ecclesiam. Item q quasi ebrius in taberna pnoctauerat.nulla vo mitione facta illa nocte.in sequēti die mane missam celebrauit ipse. z iō iuste priuatus fuit p iudicē suū corā q̃ sup his fuerat accusatus. z ipse hec oia negabat dicēs q canonice in ea fuerat institut? z iniuste spoliatus z post appellationem mādat papa primo inquiri de premissis q̃ si vera sunt imponat ei silentiuz sup ipsa ecclesia. Si vo ipsaz habuerit canonice z nō fuerit cōuictus de crimine vl post appellationē fuerit spoliatus restituatur ecclesia.

e ¶ Cōmendata. sic s.de elec.dudū.z.xxj q.j.q̃ plures.cōmendare em̄ est idē q deponere.ff.deposi.lucius sempronio.z.s.d deposi.c.j.Qui enim deponit rē penes alium.possessionē intelligit retinere.ff.de po. lz.zqñcūq̃ vult pt de positū siue rem pmē dataz reuocare.s.de depos.bonafides.§. j.vbi de h.z.ff.de po. l.j.§.pen. z ita licite huic pbytero potuit auferri ecclia cū ipse nō possideret z sic nō fuit spoliatus.

f ¶ In tabna.lxiiij. dist.nō oporteat.

g ¶ Pernoctauerit pnoctare noctē totā significat.ff.d ver.sig.vrbana.§.pnoctare.z.s.de spon.veniēs.ij. h ¶ Dormitōe.vñ non videt ieiunus ꝓpter indigestionē s pransus celebrasse.qd fieri nō dz.de pse.di.j.sacra.z de pse.di.ij.liquido. i ¶ Ante em̄.s.de cōfes.cū sup.z pñte aduersario.ff.de pfes.certū.§.ij.ergo si corā alio nō suo iudice nō noceret talis cōfessio.s.de iudi.at si clerici. k ¶ Sine coactiōe.talis pfessio sic p coactionē extorta nō piudicat.xxxj.q.ij.lotharius.xv.q.vj.c.j.C.quozū appel. nō re.l.ij.z.ij.q.vj.§.sunt q̃z.ver.nullus homicidarū.

l ¶ Cōuict?.vñ puari nō debuit sine culpa.lvj.di.satis puer sū:z.xvj.q.vij.inuētū. m ¶ Post appellationē.qd em̄ post appellationē legitie int̄ positū sit.dz in irritū reuocari.s.de of. dele.sup questionū.in fi.z.s.de appel.bone. n ¶ Restitui:cū fructibus pceptis.s.de resti.spo.grauis vbi de hoc.

Eminimus. ¶ Prim o ponit mādatū nō exequutū z eius cām.scdo cām pbat illud exequi mādat ibi.qz vo.ab.si. o ¶ Pro altera pte.i.p seipso ex aduerso. p ¶ Accusaret s nō videt q locū hīet adhuc accusatio.cū nōdū habuiss plenū ius:s potius debuisset accipe ꝗ cā q posset cōcedi s qz repellit ab obtēto pōt admitti accusatio.de h dr.j.e.sup his. q ¶ Inimicus.ergo si nō fuisset manifestus inimicus deferēdum fuit appellationi.qz tūc cū crimen symonie exceptuz sit eam poterit accusare.vt plene dictū est de hoc.s.e.cum.P. r ¶ Tulerit testimoniū.z forsan sup eadē cā vel alia cōsimili alio ipsam accusante.z ob h solū psumeret inimicus.si.s.e. cū.p.z si.iiij.q.iij.§.itē in criminali.in prin.vbi de hoc.

tem et de bonis monasterij expēsas litis necessarias habebit

EX parte tua:z infra.prudentie tue.t.R.q monachi nisi alia rōnabilis cā impediat eo qd de obediētia z subiectiōis abbatis esse noscunt. ab eius accusatōe sunt nullatenus repellēdi. ¶ Licet alios accusare non pnt. ¶ Quibus si quidē cū ꝓpriuz nō habeāt:de rebus monasterij expense debēt necessarie:donec causa debitū finem accipiat ministrari. I Dem.

¶ Presbyter ebriosus missaz celebrans non premissa digestione ecclesia priuari debet.

SI pstiterit q.D.ecclia nō ppetuo ꝓcessa s ad tps fuerit pmēdata z de violētia z q in taberna pnoctauerit:ita qualtera die nulla premissa dormitione missam cātasset:z infra. Si de h rōnabiliter ꝓuictus fuerit in iudicio aū em̄ suū siue accusatus vel ad rōnē positus sine coactōe fuerit pfessus:ei sup eadē ecclia ppetuū silentiū imponatis ipm̄ ab imperitione.b.de sistere ꝓpellētes. ¶ Leterū si eidem fuit ecclesia canonice ꝓcessa z tradita:z postea de crimine aliquo non fuit conuictus propter quod de iure debuit spoliari vel post appellationem: sicut aliquando allegauit:ecclesia illa fuerit spoliatus ipsam ei facias restituiz in pace dimitti.

I Dem.

¶ Inimicus etiam a voluntaria exceptione repellitur.

MEminimus tibi mādasse vt.c.abbatisse:cuius electionem cōfirmauimus munus benedictionis impēdere p curares. Sed quia.h.pro altera parte a te ad nostram audiētiam apellauit ꝓponens q de symonia accusaret eādē:mādatū nrm̄ distulisti effectui mancipare. Quia vo te non decet in hac parte ap.eiusdē.h.deferre cū idez illius manifestus fuerit inimicus z ꝓtra eā testimoniuz tulerit mandamus quatenus: cū inde fueris requisitus pfate abbatisse munus benedictiōis non differas impertiri.

I Mno.iij.archiepo bisūtino.

¶ Dicens se aliquē accusaturū coram iudice ante inscriptionē potest sine pena desistere z non accusare.sed ei desistenti silentium imponitur in perpetuum.

Licet. ¶ Ante inscriptionē pōt accusator sine pēnā desistere ⁊ si ad terminū nō venerit ei silētiū imponit. b. d. vl aliter ⁊ sic vt in rubro. Et ꝟm ꝗ sūmariū iste tex. est no. Diuidit nam primo narrat factū. scdo ibi: nos igit. duo diffininit. ⁊ terciū pmittit scdm ibi: qr vo. terciū ibi. ne aūt. Ab. Si.

a ¶ Quesiuim⁹. Sz quare papa quesiuit ab istis vtr vellēt aliquid ponere contra ipm. si enī accusator nō cōparet in termino pfixo. amplius nō audit nisi pbet iustā absentiaz. iiij. q. v. qs quis. ⁊ C. qui accus. nō poss. si eas. ⁊ ē. de fi. instru. accepimus. rñ. non statim debet iudex absoluere psentem. licz accusator sit absens. qr pōt esse q̄ habeat iustā cām absentie. vt. ē. vt lite nō pest. qm̄. Iudex bē debet rōnem viarum ⁊ tpis ⁊ alterius etiā impedimēti. ff. de vamun. tps. ff. q̄ ex cau. matri. si cui. §. j. ff. de dam. infect. si finita. § si forte. ff. de iudi. si pretor. in fi. ⁊ ē. de re iudi. cum bertoldus. Et iō papa istos req̄siuit. qr forte non credebat q̄ iusta cā impediti tacerēt: ar. ij. q. vij. plerūq̄. ⁊ no. q̄ lz absenti restituat accusatio sua. ff. qui. ex cau. ma. si cui. §. j. tm̄ minor nō restituitur ad accusandum. ff. de mino. auxilium. vel iō nō imponit silentiū accusatori. qr accusator prius monendus est vt pcedat. C. qui accu. non pos. qui crimen. ⁊ ideo isti requisiti fuerunt si vellent aliquid ponere. qr si requisitus accusator non pcedat amodo non audit vt hic ptz ⁊ p iura pdicta: ē vidēt q̄ isti debuerunt puniri in expensis qr fecerunt illum citari ad curiam maliciose arg. predicte. l. qui crimen. ⁊ ff. d iudi. cum quem temere. sed excusantur pter nuncium qui formam mandati excessit. vnde non tenebant idem videbat dicendū vbi etiā de crimine agitur ciuiliter. ff. de iure fis. l. ij. §. senatus: sed in negotijs ciuilibus aliter pcedit cōtra absentē actorē. C. de iudi. pcrandū. Jo. de hoc dictū est. ē. de volo put. b ¶ Excessit. ⁊ iō nō valuit nec pīudicat eis. exq̄ nō bnt ratū. ē. de offi. dele. cū olim: ⁊ ē. de rescrip. cū dilecta. c ¶ Decetero. ē. eo. de bis. ij. iiij. q. v. c. j. ⁊ v. q. v. illi qui. C. qui accu. nō pos. si ea. ff. ad turpil. q̄ desistit nisi iterato crimen cōmittere: ar. vj. q. j. immutare: nam exceptio rei iudi. non obstat. nisi de preteritis pmissis. ff. de excep. rei iudi. si rem meam. ⁊ l. se. ⁊ C. ad exhi. neq̄ l. nō ignorabit: ⁊ ē. de excep. e. pe. d ¶ Inscriptōis. ⁊ qr ante inscriptionem destiterunt eis nō imputat qr nemo compellit accusare ij. q. iij. si quem: ⁊ c. si quis iratus post libelli oblationē sine pena resistere licet. ff. ad turpil. quesitū. ff. de in ius vo. libertus.

Licet in btō petro: ⁊ infra Sane cū ex lris. b. decani sctī stephani. ⁊ t. i. ⁊ m. canonicor ecclie bisūtine ad ap. se. audiētiā puenisset te varia crimina pmisisse: ac ab eis fuisses p easdē lras sup plurio crimie symonie ⁊ incest⁹ delat⁹ clemēs papa pdecessor nr fuata iudiciaria ḡuitate tibi certū ēminū assiguit q̄ rñsur⁹ obiectis ap. te cōspectui pñtares. Cū aūt iux̄ tenorē citatōis ad se. ap. accessisses nec vll⁹ apperet: q̄ te ita ipeteret de pdict: ne aliq̄d de ptingētib⁹ omittē videremur: ad. i. ⁊. o. archiō. i nra pñtia pstituit

a q̄sluim⁹ diligent si q̄d sup pmissis adūsus te p se vel alijs ppo nere vellēt: ⁊ qō scpserāt legitie demōstrarēt: ipsi āt: q̄ nō ppo sito accusādi ꝗ scpserāt: rndert Sz qr sup q̄busdā icorrigibilis videbar. q̄dā de te ap. se. duxerāt itimāda: ē nūci⁹ q̄ p lris accesserat ipetrandis: mādati forma excessit. ¶ Nos igit dictis

b canōicis sup pdict silētiū duximus iponēdū: ne te decetero eis sup his accusare liceat vl ēt ifamare. Qr vo pdicti canonici ci

c tra viculū iscptōis desistē voluerūt eis de iur pmissiōe id ñ duxim⁹ iputādū. ¶ Ne aūt i absolutōe tue min⁹ canōice pcedē videamur q̄uis poti⁹ i odore bone opiniōis coepor nror q̄ eorū ifamia delectemur cabilonē epo abbati d firmitate inq̄sitōz fame tue duximus cōmittēdā.

Demsctē burgēsi archiepo.

¶ Ad psequendā accusationē criminalē non admittit pcuratorem. licet possuz allegare causas absentie seu alias exceptiones nō tangentes crimen ppositū. ⁊ qui turauit stare mādato alicuius nō admittit ad accusandum illū. si virtute iuramēti si bi fuit iniunctū vt nō accusaret

Veniens ad se. ap. a. pra geñ. canonicus ptra pragen. epōz inter alia pposuit corā nobis: q̄ cū esset filius sacerdotis in ecclesiā fuerat pragen. intrusus: ⁊ ptra eiusdē ecclesie pūilegiū homagium duci bohemie pstitisset sic subijciēs prag. ecclesiā seruituti: ⁊ infra. Vñ pdictū epm ad festū resurrectōis dñice pemptorie nos meminisse citauisse. Idē vo ad suū excusationē viarū discrimina consecrationē crismatis imminentē ⁊ q̄ filius boemie principis esset p ipm baptizandus tūc tpis p nuncios ⁊ lras allegauit. Licet aut excusatōes hmōi sicut erāt friuolas estimātes ipm reputauimus contumacē: nec pcuratores eius i causa possemus re

f cipe criminali: eis tm̄ cōcessimus auditores vt si possent illū aliquatenus excusarēt. Cunq̄ pdictis. a. corā eis repetijsset obiecta: fuit ex aduerso rñsum q̄ cū olim sup hoc ad magdegen. archiepm lre fuerāt impetrate: idē. a. in obiectorū se videns pbatione deficere ad pedes eius se humiliter psternens veniam postulauit: ⁊ aduersus eū calūniose pcesserat est cōfessus. Ceterum cum sup hoc mādato stare eiusdē archiepi iurauisset: ipse pcepit eidem sub debito pstiti iuramenti: vt contra eundem episcopū decetero pponere talia non auderet. ¶ Cum igitur nobis ex ipsius. A. confessione constaret ipsum iuramentum huiusmodi prestitisse ac recepis tm̄ ille qui infamauit tenet iniuriarū. ff. de iniur. item apud. §. si quis libello. in ciuilibus tm̄ actionibus tenē cōpellit agere post libellū oblatū reo instā te. C. quō ⁊ qm̄ iur. aut. qui semel. Jo.

e ¶ Delectemur. ar. q̄ pstantius ē pūilegiū bone fame q̄ male opinionis. ar. j. de purga. cano. cū in iuuentute.

Veniens ad se. ¶ Qui iurat aliquē nō accusare repellit ab eius accusatione. b. d. sed qr ē. c. ad aliud solet allegari ⁊ in ē est valde vulgatū ideo aliter summo ⁊ sic vt i rubro dicit: nam prius pō narrat factū. scda p nūciationē citationē ⁊ purgationē. Scda ibi: cum igit. Ab. si.

f ¶ Criminali babet ergo hic exp̄sse. q̄ in casu criminali nō interuenit procurator: nec ad agendum nec ad defendendū. v. q. iij. in criminalibus: ⁊ iij. q. ix. absens. ff. de publi. iudi. l. pe. §. j. ⁊ hoc est generale. Fallit tm̄ in casibus in ermine iniuriarum: vt iij. q. ix. §. nisi. ⁊ C. de iniur. l. vlti. sed ad excusandum vel excipiendum admittit procurator vt hic. ⁊ xxiij q. v. reos: ⁊ ē. de dolo. cum dilecti. Item cū agitur de crimine nō criminaliter interuenit pcurator. ē. de pcur. tue: ⁊ j. c. pr. in fine. Item in leuibus criminibus. ff. de accusa. leuia: ar. Item si crimen non excedit penam relegationis. ff. an p aliū causa ap. expos. l. j. Item in crimine suspecti tuto. ff. de procura. nō solum. §. vlt. item cum quis accusat alium de ingratitudine. ff. de procura. sed be persone. §. j. item in actione populari interuenit procurator ad agendum pro priuato damno. ff. de procura. l. in popularibus: sed pro publico non interuenit procurator ad agendum sed ad deferendum. ff. de popul. ac. qui popularī. item dominus defendit seruum in crimine. ff. de accusa. si cui. §. pe. Melendus dixit q̄ ex parte rei post lit. contes. semper potest procurator interuenire. v. q. iij. reos: sed illud loquitur in procuratore ad allegādas causas absentie: quis rei

publice vtile est absentes a quibuscũq; defendi: ⁊ quĕlibet p eo verba faciẽte audiri. ff. de ꝓcura. seruũ q̃z. §. publice. ⁊ hic isti admittunt ad excusandũ: ⁊ sic intelligit. xxiij. q. v. reos.

a ¶ Tale mandatũ: qd de iure fieri potuit. s. c. pri.

b ¶ Silentiũ. Mo. q; qui iurauit se nõ accusaturũ aliquẽ amplius nõ audit cõtra illum. s. de iureiurã. quẽadmodũ. ⁊ maxime vbi ꝓmo calũnio se accusauerit vt hic. q̃a ꝓsumit postea q; malo aio moueatur: vñ nõ est vlteriꝰ audiendus: ar. iij. q. x. placuit. vel etiã si simplr remisit accusationez xxiij. q. iiij. si illic: ⁊ de pe. di. iiij. diuina. ⁊ eo ipso q; q̃s dixit se nolle accusar illũ. amplius non auditur. ff. de adul. si maritus. ij. §. si negauerit. Sed nũquid talis pot ipsum denũciare non obstãte iuramẽto qd videtur p decre. ꝓdictam quemadmodum. qd non est verum cũ primo calumniatus fuerit. q: calumniose denunciãs nõ auditur immo punit de calũnia. j. ti. pr. c. ij. Sed nunq̃d alius pot illũ accusare de crimine de q̃ absolutus est de b̃ dicit. s. c. de his: ⁊ q; nõ habes. ij. q. j. p bibent. Jo.

c ¶ Propter ꝓtumaciã. Sic pz q; semper dz q̃s venire ad iudicẽ siue iuste siue iniuste cũ ceit als punit vt ꝓtumax vt b̃ pz: ⁊ ff. ne q̃s eũ q̃ in ius vocaverit. l. ãñpe. §. item si quis. ff. iudi. so. si reus. qd veruz est cũ dubitat. an citatio teneat. s. de ap. si duobus: ⁊ c. cũ parati: ⁊ ff. de iudi. si quis ex aliena. Sz si euidẽs est q; citatio non tenet. nõ tenetur venire citat? puta si citet aliq̃s tpe feriato: ar. v. q. ij. c. fi. ⁊ est expsum. s. de fe. c. vl. ff. de fer. l. j. nisi esset iusta causa vt ibidẽ dicit puta res pitura vel rõne criminis vel nisi pietas vel necessitas hoc suadeat q̃ñq; nõ valet rõne psone vocate vt. iiij. q. iij. §. liberti. q̃ñq; rõne loci inhonesti. ff. de arbi. si cũ dies. §. si arbiter vel esset nimis remot? forte ire nõ tenet si pstaret q; in lr̃is nõ ꝓtineret illa clausula nõ obstãte pstitutõe de duabus dietis. s. de rescrip. nõnulli. si euidẽs sit ipm nõ esse iudicẽ. q̃ citat. s. de offi. dele. ex lr̃is. vel si ordinarius citat illũ q̃ non est de sua iurisdictõe. nec rõne criminis seu ꝓtractus. s. de fo. ꝓpe. c. vl. vbicũq; dubitat de iurisdictõe. dz q̃s ire ⁊ allegare priuilegiũ suũ als tanq̃ ꝓtumax pot puniri. vt hic patet. Jo.

Superdis. ¶ Diuidit in duas ꝓtes ꝓncipales. scda ibi: licet. Et ꝓma subdiuidit. q: ꝓmo ponit modos tres op ponẽdi crimen. Scdo illos ꝓsequit ibi: qñ. Ab. Si.

d ¶ Tribus modis: q̃tum modũ habes scz p inquisitionẽ. j. e. in q̃sitõis. ⁊ c. q̃liter ⁊ qñ. ⁊ j. de symo. lz exceptis notorijs: vt in. c. licet. Et lex etiam dicit q; quatuor sunt genera cognitionum. q: aut agit de capitali crimine. aut de fama: aut de pecuniaria re. aut de bonoribus vel muneribus agẽdis. ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. pe.

a se tale mandatũ sup ipetitõe dicti epi sllentiũ ei duxim⁹ iponẽdum: ꝓpter cõtumaciã tũ eidẽ epo citationẽ ⁊ purgationẽ propter infamiã indicentes.

¶ Dẽ priori scti fridiani ⁊ magistco. b. canonico pisano.

¶ Denũciator criminis non se inscribit q: ad correctionẽ tẽdit accusator vero inscribit q: tendit ad penã excipiẽs ꝯo inscribit penã extraordinariã si p exceptionẽ deijcit ab obtẽto. als secus hoc primo. scdo dicitur q; dum discutit de crimine p modum exceptionis potest interuenire procurator.

Q Vp his de q̃b⁹ nos ꝓsule revoluistis. Jnq. v. breuiter rñdemus: q; trib⁹ modis valet crimẽ oponi: denũciãdo: excipiẽdo: accusando. ¶ Qñ crimẽ in modũ denũciatõis oponit nõ est inscptio necessaria: ꝑ cũ i modũ accusatõis oportet inscribi: qñ ad depositõz instituit accusatio ꝑ de correctõe est denũciatio faciẽda. Cũ aũt excipiendo fuerit crimẽ obiectũ distiguẽdũ ẽ q̃re oponat ⁊ qñ. Si aũt obijcit vt ab accusatõe ⁊ testificatione aliq̃s repellat. nõ ẽ iscribi necesse: ꝑ cũ oponit vt q̃s a ꝓmotõe officij vl bñficij excludatur. Si aũ ꝓfirmationẽ obijcit nõ cogit quisq̃ inscribere q: crimen b̃ mõ ꝓbatũ impedit ꝓmouendũ ꝑ nõ deijcit iam ꝓmotũ

Post ꝓfirmationẽ ꝯo cum. s. ordinãdus fuerit aliq̃s aut etiam ꝓscrãdus: q: etiã ab obtinendo repellit ⁊ deijcit ab obtẽto: ad extraordinariaz penã fm arbitriũ iudicis discreti circa vinculũ subscriptionis est excipiẽdus si defecerit in ꝓbãdo: p eo q; crimine sic ꝓbato pdit q; per electionẽ ⁊ confirmationẽ ei fuerat aquisitũ: sed ob prius habita non amittit. ¶ Licet enim agat de crimine non est tũ huiusmodi q̃stio criminalis. Vñ p ꝓcuratorẽ pot rite tractari.

I Dem vercel. episcopo ⁊ abbati de dileto.

¶ Generales inquisitores si nõ seruauerũt debitũ inquisitiõis ordinẽ prudenter ⁊ caute corrigere debẽt hoc primo. scdo ponit formã iuramẽti quã inquisitores exigunt ab inquisitis.

Q Valiter ⁊ qñ: ⁊ infra. Si circa nouarien. episcopũ debitum inquisitionis ordinez obseruastis di. vr̃am in dño cõmendamus. Si ꝯo qualibet occasione ꝓtermisistis eũdem adhuc ipm tẽpore opportuno volu

b ¶ Oportet inscribi: sic. j. de symo. licet bely. nisi in casibus. ꝓmo in crimine abigeatus. C. de abige. l. vna. item in leuib⁹ ⁊ paruis criminibus. ar. ff. de accu. leuia. Jtem in his q̃ apparitores referunt. C. de accusa. ea quidem. Jtem in crimine apostasie. C. de aposta. apostataruz. item cum accusator xpianus qui contraxit cum iudea vel ecõuerso. C. de iude. ne quis. Jnscribere est obligare se ad eandem penã si nõ ꝓbauerit q̃ reus debuit pati. si ꝓbasz ipse accusator. vt. ij. q. viij. quisquis: ⁊ c. qui crimen.

f ¶ Denũciatio: precedente legitima admonitõe. als repellit j. e. cum dilectus. nisi in casibus. j. e. inquisitionis. j. Rñ.

g ¶ Testificatõe. s. de ordi. cog. cum dilectus: ⁊ s. de testi. sup eo. j. ⁊ c. testimoniũ ⁊ s. de excep. deniq;.

h ¶ Accusatõe. pot accusator repelli obiecto sibi maiori crimine parivel etiã minori in modũ exceptionis q: crimiosus crimiosũ accusare nõ dz: vt dixi. s. eo. c. j. ⁊ c. nulli: ⁊. ij. q. vij. §. q̃s ⁊ c. q̃rendũ: ꝑ ab exciptẽdo nõ repellit q̃s ꝓpter crimẽ seu ꝓpter excõicationẽ. s. de excep. cũ int: ⁊ c. dilecti filij. q: cuilibz seruat legitima defensiv ut ibi dicit.

i ¶ Impedit ꝓmouendũ. ⁊ obstat etiaz in dignitatib⁹ postmodũ acquirendis. s. de elec. sup eo. ⁊ ar. ij. q. j. ꝓbibẽt. ⁊ s. c. opꝰ.

k ¶ Non deijcit. i. ꝓpter b̃ nõ priuat alijs dignitatibus seu bñficijs: q: nõ agebat ad b̃. s. de or. cog. cũ dilectus. ff. de li. agnoscẽdis. l. j. in fi. Sed si ex tali ꝓbatõe grauata sit eius opinio nõ ꝓmouebit. s. de testi. testimoniũ. ⁊. lxxxj. dis. tãtis daniel: ⁊. s. eo. opꝰ: nisi se purgaret. l ¶ Post ꝓfirmationẽ. tũc cũ spũale vinculũ est ꝓtractũ. s. de transla. inter corpalia.

m ¶ Arbitriũ: b̃ generale est q; vbi certa pena expssa nõ est in iure. arbitrio iudicis relinquit. s. de offi. deleg. de causis. ff. d iure deli. l. j. in fi. ⁊ tali pena imposita pot appellari: secus a pena expssa a iure. ff. de ver. sig. l. antep. Sic ⁊ vbi ius expssũ nõ est fm equitatẽ est ꝓcedẽdũ. s. de transla. c. vlt.

n ¶ Astringẽdus: lz cũ nõ inscribat obligabit se ad extraordinariã penã ad arbitriũ iudicis: vt hic pz. ⁊ arbitriũ iudicis equũ esse dz. vñ si excederet reducẽda esset illa pena ad arbitriũ boni viri. s. de iureiur. quintauallis: ⁊ c. veniẽs ad fi.

o ¶ Criminalis: ⁊ tñ requirit in tali cã pñtia pluriũ epoꝝ ac si esset criminalis. xxiij. dis. illud. ⁊. iij. q. vj. b̃ quippe: ⁊ in hac cã testes ꝓpellẽdos credo de b̃ dixi. s. de tes. cog. c. p. in fi. glo

p ¶ Per ꝓcuratorẽ. sic. s. de ꝓcur. tue. ꝑ vbi de crimine agitur criminaliter nõ interuenit ꝓcurator. s. eo. c. pri. vbi de b̃.

Q Valiter. ¶ Diuidit vt patet i rubro. Scda ibi: formã ꝯo. Prima subdiuidit. nã in prin. ⁊ in fi. cõmendat et confirmat inquisitores si bñ ꝓcesserũt in medio ꝯo scz in versi ꝯo. instruit si male ꝓcesserunt. Ab. Si.

a ¶ Obseruari.ar. ꝗ iudex q̃ male iudicauit. nõ dz functus officio suo.§ iterum dz ꝓcedere ⁊ bñ iudicare.arg.ff.de arbi. dicere aũt.§.sed si de pluribus.argu.contra:qz siue bene siue male sniam dixit vlterius se intromittere nõ põt.ff.de arbi.qz arbiter.ff.de re iudi.iudex:⁊.s.de offi.dele.vt lris.secus in casu isto qz isti erãt generales legati ad inquirendũ.vnde poterant mutare si errassent. ⁊ nõdũ tollerãt etiã sniam errauerũt in ꝓcessu.

b ¶ Nascanꝯ iniurie.C.vñ vi memineriint.⁊.xj.q.j.pueniet: ⁊.s.de rescp.nõnulli

c ¶ Corrigere. Mo. q̃ iudex pt corrigere errorẽ suũ si male interlocutus sit vt b pz ⁊.s.de ap.cũ cessante ⁊.j.de sen.excõ.sacro ff.de re iudi.qd iussit ⁊ ecclia cũ errat mutat sniam.s.de fri.et male.fraternitatis.⁊ xxxv.q.ix.§.is ita: et c.sniam:⁊.c.graue:et xxij.q.iiij.magne:⁊ te stis põt corrigere suũ errorẽ.s.de testi.cog. preterea:si.s.de vsupal.nisi. ⁊ dicit impator non eim erubescimus si q̃d melius horum q̃ prius ipsi dixi mus admoneamus ꝓxtente ꝓbis imponere correctionem ne ab alijs corrigi expectemus.in aucẽ.de nupti.circa pn pvnã columnã.col.iiij.

d ¶ Ordinabiliter. xiiij.q.v.neq; si agris ⁊.c.forte:⁊.j.q.j.non est putanda.

e ¶ Via regia:b est a iusticia nõ declinãtes. f ¶ Personaꝝ acceptõe:sic.s.de iudi.nouit:et.s.de sta. regu.ea que.

g ¶ In silibus:vt.s de trãsla.inẽ corpalia ⁊.s.de re iudi.in causis.⁊.ff.de leg.l.ñ pnt

b ¶ Exceptis occultis.qz sup bis inq̃sitio fieri nõ dz.§ sup illis tm̃ de q̃bus infamia ꝓcessit.j.eo.inq̃ sitõis.§.j.⁊.c.qualiẽ.⁊ si testes de occultis dicãt ñ puniũt.vt c.inq̃sitõis.qz sup bis nõ iurauerũt. i ¶ Plenã:cũ iurãt.fm hanc formã secus si iurãt rñdere ad interrogata tm̃.j.c.prox.

Cum dilecti. ¶ Primo poniẽ legatoꝝ inq̃sitio.in scda ibi:qz eoꝝ dubiũ ꝓpter qd̃ facta fuit cõmissio tercia ibi: mãdam⁹ cõmissiõis formã bimẽbris.ab. k ¶ Cũ dilecti:Causus. abbas cistercien.⁊.p.⁊.r. legati erãt ap.se.cũ audiuissent p frequẽtẽ clamorẽ mlta sinistra de epo agathen.volẽtes inq̃rere veritatẽ accesserũt ad eccias agathen.receperũt iuramẽta epi ⁊ canonicoꝝ ⁊ illa inq̃sitõe ꝓfessus fuit eps q̃ cõmiserat simoniã dilapidatiões ⁊ q̃ hũerat res naufragij.eps timẽs illas ꝓfessiões:voluit se excusare postea ꝗ illas dicẽs q̃ iurauerat rñdere tm̃ ad interrogata.legati dicebãt q̃ sub alia forma iurauit.s.q̃ plenã ⁊ merã diceret veritatẽ:⁊ qz tũc se nõ excusauit:postea nõ debebat audiri.vñ negociũ illud delatũ est ad papã.⁊ q̃ iurauit rñdere tm̃ ad inerogata apo se.ap.q̃sdã testes ꝓduxit papa.§ qz nõ ꝓstitit pape sub q̃ forma iurauit cũ depositões ille nõ fuerint publicate.nec ipe renũciauerat testibus ꝓducẽdis. mandat papa sup b inq̃ri ab illis inq̃sitoribꝰ sub q̃ forma iurauit ⁊ si fm illoꝝ inq̃sitorũ rñsionẽ ꝓstiterit q̃ iurauit sub scda forma aut si eps ille b ꝓbauit p depositiones testiũ q̃s ꝓduxit aut et alioꝝ.qz fm illã formã nõ tenebat rñdere nisi ad inerogata admittãt excusatões epi sup ꝓfessionibus suis qz excusatões ille exponẽt illas ꝓfessiones q̃s si ꝓbauerit absoluãt illũ.si vo excusatiões nõ ꝓbauerit.vl si iurauerit plenã ⁊ merã veritatẽ dicere remouẽt illum ab ecclia agathen.nõ obstantibus illis excusatõibꝰ. l ¶ Clamorẽ.q̃.q.j.de⁹ op̃s: ⁊.j.eo.q̃liter ⁊ qñ.⁊. lxxxvj.di.si quid.

m ¶ Plenã.s.q̃ nullũ vex tacere dz.iij.q ix.hortamur.

n ¶ Merã.s.a falsitate.ij.q.iiij.nullũ:et iij.q.ix.pura.et b idẽ dñt facẽ testes vt no. s.de testi.fracnitatis ⁊.c.lz.⁊.s.c.pr.in fi.

o ¶ Rñsionẽ eorũ: si.s.de elec.cũ dilect⁹ credik ꝗ istis si ꝓiteank q̃ iurauit:vt ad inq̃sita rñdẽt:§ si ꝗriũ dixerit.poterit,pbare ꝗ dictũ illoꝝ:vt b pz ⁊.s.de testi.cũ a nob. qz nõ credik iudici in ꝓiudiciũ alteri⁹ nisi q̃ ten⁹ ꝓstat p legitia ꝗcumẽta.s.de pba.qm̃ § ꝗ.s.d cle.cũ dilecti § ibi d necessitate statur dicto illoꝝ.qz illa inq̃sitio p alios ꝓbari nõ poterat qz soli interrogati fuerũt: put hic inferius dicẽt

p ¶ Valeãt retorq̃ri.vñ in humaniorẽ partẽ sunt intelligẽde siue interptande.j.de re.iur.estote.⁊ de trãsa.c.vl.j.de re.iur. semp in dubijs.⁊.ff.de re.du.q̃tiens.ij.Tan. q ¶ Ex cã:cã em̃ semp ꝓsiderãda est ex q̃ cã aliq̃d sit factũ.⁊ etiã tps.s.de trãsa.c.vlti.⁊.v.q.v.nõ oẽs:⁊.j.de v.sig.intelligẽtia: ⁊.xiij.q. viij.occidit:⁊.ff.de fur.verũ.b. r Dilapidatõe: eps iste p pter formã iuramẽti tria ꝓfessus ẽ ꝗ se.symoniã.dilapidatõꝭ. ⁊ q̃ habuerat res naufragij.⁊ ꝗ ista admittunt ei⁹ excusationes potuit se excusare de dilapidatõe inerogat⁹ vtrũ alienasset bona ecclie.vel vtrũ obligasset ecclesias.rñdit q̃ sic ꝓpter formã iuramẽti ꝓtra istã cõfessionẽ bñ poterat se excusare.s. q̃ debitũ imminebat.nec aliunde soluere poterat.v.q.ij.b ius ⁊ ita si propter hanc causam alienauit,vel obligauit ecclesias

a mus obseruari.ne inde nascãt iniurie vñ iura nascunt. Ideo q̃s mãdam⁹ q̃tenus ad ꝓscieve stre iudiciũ recurrẽtes:si ꝓtra p̃ scriptũ ordinẽ tãq̃ hoies excessistis ñ pudeat vos errorẽ vrm

c corrigere.q̃ positi estis vt alioꝝ corrigatis errores qm̃ apo iudicẽ districtũ in q̃ mẽsura mẽsi fueritis remetiet vobis. Ita videlicz iueniatis occasionẽ aliquã ꝓgruentẽ p quã ne vra vilescat auctas.quãto cautius ⁊ prudẽtius poteritꝭ supsedeatis ad p̃sens:qm̃ ex his q̃ inordinate st

d acte non pnt ordinabiliter agi. Si vo ꝓscriptũ ordinẽ custodistis:omni gra ⁊ timore postpo=

e sitis deũ solum hñtes p̃ oculis

f via regia incedẽtes sine ꝓsonarum acceptõne in negocio ꝓcedatis. ¶ Formã vo iuramenti: quã a clericis nouarien.sup inquisitõe facienda in b negocio

g recepistis in silibus volum⁹ obseruari: vt videlicet iurẽt clerici q̃ sup his q̃ sciũt vel credunt esse in sua ecclia reformãda taz

h in capite q̃ in mẽbris exceptis

i occultis criminibus merã ⁊ plenã dicãt inquisitoribꝰ veritatẽ

Idem archiepiscopo arelatẽsi ⁊ vallis magne abbati.

¶ Si is contra quem inquirit iurauit respondere tantũ ad interrogata, post cõfessionẽ audiatur volens ꝓbare excusatiões que cõfessionẽ nõ perimũt, sed expounnt secus si iurauerit plenam ⁊ meram veritatẽ dicere.

k Cum dilecti filij cister.abbas ⁊.p.⁊.r.mõachi fontis frigidi apo.se.le.ad ecclesiã agathanẽ.accessissent: vt in ea

l agathanen.epo p frequẽtẽ clamorẽ multa sibi fuerãt insinuata sinistra: voluerũt descẽdere ac videre si clamorẽ ope cõpleuisset:⁊ infra. ¶ Quia vo nob nõ ꝓstitit sub qua forma eps cũ canonicis agathen.corã dictis legatis p̃stiterit iuramẽtũ vtrũ videlicet ita iurauerit. vt super

m n statu ecclesie plenã ⁊ merã diceret veritatẽ an vt ad inquisita veraciter rñderet. ¶ Mãdam⁹ quatenus eisdez legatis ex pte nra mãdetis: vt sub qua forma iuramẽtũ p̃stiterit: studeãt fide

o lit intimare:⁊ si fm rñsionẽ eoꝝ sub scda forma iurauit: aut ipe sufficiẽt pbauerit se sub illa forma iurasse:aut p depositões testiũ q̃s ꝓduxit aut etiã aliorũ: cũ depositões ille nõ fuerit publicate nec ꝓductõi testiũ renũciare curauerit:qm̃ fm eãdẽ nõ tenerẽt ex debito iuramẽti nisi ad inquisita solũmodo rñdere vos excusatões suas audire curetis ⁊ si eas ꝓbauerit cũ excusatões hmõi ꝓfessiones nõ perimãt § exponãt q̃ tales sunt: vt

p ad bonũ ⁊ malũ valeãt retorq̃

q ri:⁊ ideo iudicari debẽt ex causa eã sub ap.ob.absoluatis. Cũ ⁊ si repertus sit culpabilis in q̃ busdã ex laborẽ tũ ⁊ pudorẽ punitus quos propter hanc cãm incurrit huiusmodi leuis culpa leuik ei valeat indulgeri. Quia si excusatões illas super dilapi

r datõe naufragio ⁊ symonia p=

¶ Si is contra quem inquirit iurauit respondere tantũ ad interrogata, post cõfessionẽ audiatur volens ꝓbare excusatiões que cõfessionẽ nõ perimũt, sed expounnt secus si iurauerit plenam ⁊ meram veritatẽ dicere.

nō peccauit: ⁊ sic iudicari dz cōfessio sua ex cā quē bona ⁊ licita fuit. ⁊ ad malū ⁊ ad bonū poterat se bīe. vel aliter etiam si alienauit etiā ꝯ vtilitatē ecclesie ⁊ ipse postea reddidit ecclesiam indēnem sufficere videbat. §. de elec. q̄ sicut. vbi de b. § illud nō sufficit vt ibi no. vñ ꝓma excusatio verior ē interrogatus fuit an habuerit res nauf: agij. rñditq̄ sic. vñ videbat ꝓter ea excōicat⁹. j. de rap. excōicationi. ⁊ nihilominus furtū ꝓmittit ff. de acq. re. do. q̄ rōe. §. vlt. in fi. ꝓter hoc erat puniēd⁹. b ꝓfessio poterat se bīe ad bonuz vt. s. recolligēt res naufragij. vt saluas faceret ⁊ restitueret illis q̄ passi fuerāt naufragiū. ⁊ b ꝓbare volebat cum intētio sua fuisset honesta. q̄ alios pueniſſent. qui nō restituissent illas. § si illas habuisset vt sibi retineret: b malū erat inrogat⁹ etiā fuerat vtrū ordiasset aliquē p symoniā rñdit q̄ sic ꝯ hoc se excusare volebat. q̄ aliq̄s ordinauit p simoniā eo ignorāte § ex postfacto b scuit puta pñtator: recepat pecuniam vt aliquē faceret ordiari. j. de symo. ex tue. in b nō peccauit vel potes ponere exēplū. j. de symo. sic. B.

a ¶ Prima forma: q̄ fuit. q̄ merā ⁊ plenā diceret veritatem ⁊ nunc nō ꝓsunt ille excusatōes q̄ tunc se debuit excusare ꝓut sequit. Ber.

b ¶ Posset. ⁊ si verū fuisset. q̄ illas exposuisset coram illis nō valet. cū eas ꝓbare nō posset. deficit ergo sibi nō ius. § reprobatio iuris. xxxij. q. v. xpiana: ⁊ ff. de te. tute. duo sunt titij: ⁊ ff. de re. du. si fuerit legatum. ff. de adi. leg. l. iij. §. si duobus: ⁊ ff. d bere. insti. in tēp. §. j. ⁊ est sile. §. de elec. bone. j. ⁊ est ar. q̄ testis q̄ est singularis in dicto suo nō ꝓbat. vt dicit decre. bone. j. ⁊ §. de ꝓba. lz. B.

Cum oportetat. ¶ In ꝓma pte ponit denūciatio epi et inq̄sitoz datio. in scda ibi: verū ꝯpatio ⁊ allegatio epi ꝯtra denūciātes ⁊ testes. in tercia ibi: discretioni inquisitoruz triplex instructio. scda ibi: q̄ si. tercia ibi: ⁊ si nihil.

c ¶ Hostibus ꝯuersent. vnde sunt repellendi. q̄ cōuersant cū inimicis. ⁊ sunt ipsi inimici. de hoc di. §. e. c. j. arg. ad b. C. de inoffi. testa. liberi. ⁊ ar. §. c. repellāt: ⁊ ar. ff. de off. pfec. vrb. l. j. §. cū patronus: et. iij. q. v. c. iij. ⁊ ff. de le. l. iiij. §. j. ar. §. ff. ꝓ so. nam socius. lxxxj. di. legit. ⁊ iij. q. v. c. iij. ⁊ est arg. hic ꝯ aliquē ex inhonesta ꝯuersatōe. d ¶ Consanguineos q̄ in causa criminali nō admittunt vt cōsueuit notari. iij. q. v. c. j.

e ¶ Ad denunciandū. Sed nunquid criminosi ⁊ infames repellunt a denūciando non videt quia quilibet tenet ad hoc ij. q. vij. quapropter. ⁊ §. de cog. spi. tua. Item hereticus admittit. xxiij. q. j. quisquis: ⁊ viles psone admittunt. §. de spō. ꝓterea. ⁊ qualecunq̄ testimonium videt sufficere. xxj. q. v. hoc videtur: sed contra videt q̄ tantū honeste psone admittunt. xxxv. q. vj. episcopus in syno: ⁊ §. de testi. cogend. preterea: et §. de spon. cum in tua: ⁊ ad populares actiones non admittunt psone nō integri status. ff. de pupil. ac. l. popularis. Credo q̄ honeste psone tantū debeant admitti ad denunciandū ꝓut hic infra di. Jo. dixit q̄ infamis psona admittit dum tñ nō sit criminosa ⁊ irregularis. § hoc nō credo de infami. de b no. ij. q. j. si peccauerit: ⁊ §. de spon. cū in tua: ⁊ j. c. pri. ⁊ iij. q. v. c. ij. B.

a bare nequiuerit: aut sub prima forma iurauerit cū scōm eandē nec veritatē tacere nec admiscere debuerit falsitatē: vos nō obstātib⁹ excusationib⁹ q̄s de nouo ꝓposuit cū in ꝯfessionib⁹ suis nullā oīno de illis fecerit mētionez q̄uis firmit asseuerit q̄ plures ex illis legatis p̄dictis exposuit: cū b p se ꝓbare ñ posset tāq̄ q̄ solus examinabat ab illis eū ab administratōne agatheñ. ecclesie remouere curetis.

b citatio pueniſſet ad presentiam nostram accedens ꝓposuit q̄ illi qui enormia de ipso suggesserāt typo malicie potius q̄ iusticie zelo ducti nobis hmōi intimarunt cum ipsi eius sint inimici manifesti ⁊ cū eius hostib⁹

c conuersent. cōsanguineosq̄ suos ad complices intendant ad testificandū ꝓducere ꝯtra ipm

d qui ad denunciandū seu testificandum admitti non debēt vt pote iuramenti p̄stiti transgressores ⁊ alijs criminibus irretiti ⁊ infra. ¶ Di. vestre. AD. q̄ nisi

e sup p̄dictis famā ipsius lesaz esse noueritis: vos ad inquisitionē illorum non subito ꝓcedatis. ¶ Q̄ si ad inq̄sitionez fuerit ꝓcedēdū: p̄dictos vel alios

f q̄s ipsius esse ꝯstiterit inimicos nec ad ꝓsequendā inquisitionē nec ad p̄hibendū testimonium

g ꝯtra ipm ep̄m admittatis § per viros idoneos sup his q̄ gesta sunt inq̄ratis diligētius veritatem. Et si nihil graue ꝓbatum fuerit cōtra ipm vos purgatio

h nem canonicā indicatis eidem.

i Dem.

¶ A denūciatiōe repellit publicus ꝯcubinarius excōicatus et ꝯspiratoz. ⁊ is qui nō p̄monuit

f ¶ Ipsius: hoc ideo dicit quia nō est ꝓcedendum ad inquisitionem cōtra aliquem nisi contra infamatū j. e. inquisitionis. ⁊ c. q̄liter: vbi de hac materia aptius explicat

g ¶ Inimicos: patz hic q̄ inimici nec ad ꝓsequendā inquisitionem vel testimoniū admittunt. vel ad denunciandū siue accusandum. vt. §. e. c. j. ⁊ j. c. pri. sed non determinat quales inimicicie repellant hic ab inquisitione vel testimonio ⁊ videt q̄ capitales ⁊ conspirationes tantū. j. de symo. ꝓ tuas. j. ⁊ j. c. pri. in fi. de excu. tu. §. item si inimicitias: ⁊ ff. de arbi. l. licet. quia non quilibet inimicus repellit: sed ille tantuz qui nimia familiaritate coniunctus est. ff. de verb. sig. late. §. amicos. Item ꝓter leues inimicicias nō extinguit legatuz. ff. de adi. le. l. iij. in fine. sed contra videtur q̄ ꝓter leues etiam repellant. quia ꝓter ciuilem controuersiaz repellitur quis ab accusatione. §. de resti. spo. item cū q̄s. Ille dicuntur graues inimicicie que sunt de statu hominis. vel de bonis eius. iij. q. vlti. ⁊ ar. opti. §. de dona. propter eius ingratitudinem: ⁊ C. de reuoca. dona. l. vlt. ⁊ ff. de accu. tu. propter litem. Sol. arbitrio iudicis relinquitur. qu e inimicicie repellant in talibus: ar. in auten. de testi. §. si so dicet. col. vij. ⁊ §. eo. super his: ⁊ §. de offi. dele. de causis. Et dicit lex. q̄ non sp repellitur testis propter inimicitias. sed iudex estimabit an ei sit credendum vel non. ff. de questi. l. j. §. preterea inimicoruz. ⁊ §. questionem. Jo.

b ¶ Per viros idoneos: ex hoc videtur si ille qui impetrauit inquisitionem remotus sit ꝓter aliquam causam: q̄ alter potest ꝓsequi eandem inquisitionem: ar. ff. de inoffi. testa. postbumus. §. j. nō enim refert. p quem p̄ces sunt oblate. C. de p̄ci. imper. offe. l. j. ⁊ l. vniuersis. nec refert vndecūq̄ crimina claruerint. xxiij. q. iiij. ecce. Item q̄ iudex hic ex officio suo procedit vnde ꝓter inhabilitatem agentis nō impedit eius officium q̄ posset cōcedi forte vbi ex officio ꝓcedit: § aliter nō audiret: § verius videt. vt dixit Jo. q̄ non possit. q̄ papa lras non dedisset ad petitionem illius si talem se dixisset: ⁊ eadem ratio etiam delegatum mouere debet. §. de rescrip. sup lris. in fi. Tan. dixit. q̄ bene poterat iudex ꝓcedere Jo. melius dicit vt mihi videt q̄ hic ꝓcedere possunt. nō ex vi primarum lrarum sed secundarum.

i ¶ Indicatis. ⁊ ita leuia potest leniter indulgere. §. c. pri. et ff. de pe. l. respiciendum. in prin.

Cum dilectus. ¶ Primo istruit iudicē sup̄ decliatorib⁹ & eis ꝛeficiētib⁹ sup̄ ꝑncipali. scdo inhibitiōez fieri mandat ibi eidē. Ab. a ¶ Cōcubinarios. Sz isti ꝓsequebāt suā iniuriā vl suoꝝ q̄re nō admittūt ad denunciādū cū admitterent ad accusanduz q̄tūcunq̄ criminosi sint. iiij. q. vj. oibus. Rñ. non ꝓsequebāt iniuriā ꝓpriā. vñ cuz essent publici ꝓcubinarij nō erāt admittendi ad aliozū pctā denūciāda. cū suspēsi etiā sint. xxxij. q. vj. §. verū. § viles ꝓsone ñ admittunt ad denunciant vt sepius dictū est. sic. ē. e. c. j. ꝛ. ē. de spon. cum in tua.

b ¶ Premonituz: q̄ eēm nō admonuit repellit a denunciatōe ē. e. c. ij. j. eo. qualiter §. ad corrigēdos: ꝛ. j. de symo. licet.

c ¶ Cōspirasse. Isti nullatenꝰ sūt admittēdi. j. d symo. p tuas ꝛ. ē. d re iud. cū. i. ꝛ. a

d ¶ Supradicta. qz tūc p̄sumit q̄ ex odio ꝓcedit ꝛ merito possent eū recusare tā q̄ suspectū. ar. ē. de ap. ꝓposuit. ꝛ. c. ad hoc. ꝛ c. sicut. Ber.

Inquisitionis. ¶ Si crimē in modū inq̄sitōis impedit etiā post pactā pēnitētiā ordinis executionē vel bñficij retētionē punit q̄s sicut in accusatōis iudicio als pena erit arbitraria. h. d. fm cōem sūmationē vsq̄ ad §. tercie: & ꝓbendēdo mētē lre. ꝛ verā lec. sic sūmo vt in rubro vsq̄ ad. §. tercie. ꝛ iste est verus intellect⁹ hui⁹ c. nō bñ declaratus p scribātes. diuidit. qz in ꝑma cōsultatio. in scda rñsio ibi. i q̄. ab. si. e ¶ Homicidiū. Hic ꝓfirmat qd dici ꝓsuesit. q in nullo occulto crimine impedit executio post pactā pniam p̄terq̄ in homicidio: ꝛ hoc idē ꝓbat de tēp. ordi. quesitū. ꝛ in symonia de hoc notari ꝓsuesit. l. di. de bis. B.

f ¶ In accusatōis. vt q i casib⁹ ist⁹ denūciās dēat se obligare as pēnā taliōis cū eā puniāt. ac si accusarēt. ē. e. sup bis. ar. § ñ credo q se dēat obligare ad pēnā taliōis & ad extraordinariā pēnā sic excipiēs. ē. e. ti. sup bis. itē nec vt h hic locū admonitio qz nō p̄t se corrigere retēto bñficio sicq̄ vellet denūciare i bis casibus. ē. j. de symo. lz bely. vbi admonitio ꝓbata fuit item idem est si q̄s p symoniā adeptus est bñficiū sicut ꝛ ordinē vt hic dicit signat. ē. j. de symo. dilect⁹. ij. vbi dr q si in modū accusatōis ꝓuincit q̄s de symonia. deponit. Si in modū inquisitōis ꝓuincit remouet ab illis ecclīs. ꝛ in artiozib⁹ ponit ad pagēdū pniam. j. de symo. de regularib⁹. h puniunt. sicut si directe accusarent. Qd dicit ita ꝓcedendū esse sicut in accusatōis iudicio p̄t dici verū esse q̄tū ad h vt priuent officio ꝛ beneficio. nō tñ q̄tū ad depositionē qz depositio nō est effectus

inquisitōis & ꝓuatio administratōis vel bñficij. j. e. q̄liter. j. de symo. p tuas. i. vñ illud nō notat oīmodā silitudinē. qz nullus dr puniri certa pena nisi ad h actā sit. ē. de or. cog. cū dilect⁹. ꝛ fm formā iudicij formari dr sinia. j. de symo. lz. ꝛ h intellige quod hic dr de secularibus ꝓtraria loquunt de regularib⁹ circa q̄s seruatur qd hic dr. j. de symo. qm̄ symoniaca. vel posset dici q etiā p inq̄sitōz deponunt seculares ꝓpter enormitatē criminis. vt hec lra velle vt. ē. de d. ꝛ cōtu. veritatis. vbi deponit eōs in modū inq̄sitionis. cui ꝓbatū fuit homicidiū in modū denūciatōis. de regularibus fiat. put dr in illa ꝓstōne vbi dicit de hoc. Ber.

g ¶ Alioqn. i. si aliq̄ crimē ab istis duob⁹ sit ꝓbatū in modū inq̄sitōis qd nō impedit ordinis executiōz: etiā post pactā pniaz tūc ꝓcedat iudex fm qd sibi videbit: & nō in officio vel bñficio cū in alijs duob⁹ casibus non puniant in plus. vt dixit Job. in ꝓri. notula. reg̃lares tñ plati bñ remouerē tur q̄ p modicis causis remouent ab administratōne. j. de symo. p tuas. Ber.

¶ Tercie. ¶ Cōtra infamatū sup̄ veritate criminū inq̄ri non dr: etiā si libellus famosus ē cū oblatus fuerit in secreto nec sup̄ principali credit testi q̄ iuratus dicit se illi⁹ cōtra quē inq̄rit inimicū idē si hoc dixit añ iuramentū: nisi p̄sumat dixisse in fraudez. h. d. vsq̄ ad §. q̄liuisti. Primo p nit tres qōnes. Scdo soluit ibi ad h. Et p̄t subdiuidi ꝑma pars

Cum dilect⁹ filius: ꝛ infra Si vob ꝓstiterit p̄dictos q̄z noie sunt excessus hmōi de

a eō nūciati publice ꝓcubinarios tūc fuisse ꝓpter qd i eos fuit excōicatōis snia ꝓmulgata vt p̄fatū eēm de ia dicti excessib⁹

b nō fuisse p̄monitū ab eisdē vel

c ipos ꝓspirasse i eū a d nūciatiōe repellatis eosdē. Alioqn audiatis q̄ fuerūt hincinde ꝓposita. ¶ Eidē eō aucte nra nihilominus ꝓhibētes. ne sup̄ his sup̄ q̄bus ad audiētiā nram fuerit legitime appellatum: p̄fatos clericos indebite grauare p̄sumat: donec cā supradicta iux formā mandati nri fuerit terminata.

I Dem episcopo gebenensi.

¶ Crimē ꝓbatū p modū inq̄sitōis regulariter pena ordinaria ñ punit & si ipedit ordis executiōz fit depositio sic i accusatōe ꝛ si ipedit tm bñficij retentionē fit ꝑuatō a bñficō nec poterit iudex hanc penā moderare. h. d.

Inq̄sitiōis negociū quā d eō ꝛ canonici valētinē. vob ꝓmisim⁹ t̄minādā: ꝛ infra. Scdo quesistis: q̄d vob sit statuēdū: si ē q̄ēpiā p inq̄sitionē ꝓbatū fuerit tale crimē q̄ deponeret accusatū criminalt ꝛ ꝓuictū

¶ In q̄ q̄dē duxim⁹ distinguēdū: vtrū sit tale crimē qd ordis executōz susceptt aut retetionē bñficij. etiā p⁹ pactā pniaz ipedi

e ret puta si homicidiū ꝓmisisset vl adeptus eēt ordinē aut bñficiū vicio symonie q̄ casu erit sic

f in accusatōis iudicio ꝓcedēdū

g alioqn fm ꝓsone merita ꝛ q̄litatē excessus penā poterit iudicātis discretio moderari. ¶ Tercie dubitatōis articul⁹ ꝓtinebat vtz cū duo vel plres iurati affirmāt aliquē crimē aliqd eisdē videtib⁹ ꝓmisisse de q̄ aliq̄ ifamia nō laborat. aliquā illi penā infligere debeat ꝛ vtz ad petitionē q̄rūdā q̄sdā cedulas vob occulte tradētiū infamatōz eōr: q̄ i ipis ꝓtinēt cedulis ꝓcedēdū ꝛ an fides eōr dictis debeat adhibe/

h ri q̄ post iuramētū interrogati secreto vtz sint eōr d q̄b⁹ inq̄rit inimici rūdēt: q nō diligūt illos vel directe inimicos se asserunt eorūdē: aut etiā añ iuramētū id publice ꝓfitēt. nullas tā inimicias causas ꝓbabiles oñdētes

¶ Ad h rūdem⁹ nullū eē p crimie: sup q̄ aliq̄ nō laborat infamia seu clamosa insinuatio ñ ꝓcesserit ꝓpter dicta hmōi puniēdū. Quinimo sup h depositiones ē cū recipi nō debere: cum

i inq̄sitio fieri debeat solūmō super illis de q̄bus clamores aliq̄ ꝓcesserunt: nec ad petitionē eorum qui libellū infamatōis por

k rigunt in occulto ꝓcedendū ē ad inquisitionē sup contētis ibidē criminibus faciēdā: aut etiā aduersus eos ꝓtra q̄s fit inq̄sitio: fides adhibēda ē dictis eorum qui post iuramentū vel añ tacite vel exp̄sse inimicos se asserūt eorundē nisi forsan añ iura/

l

sitr scda: fm tres qōnes ꝛ totidē rōnes ad easdē. Ab. Si.

b ¶ Secreto exēplo danielis: arg. ad hoc. C. de testi. nullū: ꝛ si. ē. de elect. qz ꝓpter. Et est exp̄ssum: q sigillatim sunt testes examinandi. ē. de testi. venerabili. Ber.

i ¶ Solūmō: sup illis. Ex h habes q de occultis nō est inquirendū nec sup illis iurat. ē. e. q̄liter. vñ si dicāt testes sup bis nō valēt talia dicta vt pote nō iurati. vt. ē. de testi. ca. de testibus. qz ad h nō inducūt: si. ff. de iureiur. si duo. §. itē iulianus fama q̄ alicui⁹ ꝑus lesa dr eē. ē. e. cū oporteat: ꝛ. j. e. q̄liter. B.

k ¶ In occulto: imo tales sunt puniēdi. v. q. j. q̄dā: ꝛ deteriores sunt tales quā illi q̄ substātias ꝛ p̄dia aliozū dicipiūt. vj. q. j. deteriores: ꝛ. c. ex merito: ꝛ ilud detrabētē secreto ꝓprio suo: hunc ꝓsequebat. xxiij. q. iiij. nimiū sunt: ꝛ. c. q̄ peccat. B.

l ¶ Asserūt: iudex eēm dr interrogare testē. an sit inimicus alteri ꝓti. vt. iiij. q. iij. §. in criminali. ver. itē testiū: qz inimici testes esse nō debēt. ē. e. cū oporteat vbi de h. Sed nūq̄d dr inquiri an alias sit criminosus: de h no. ē. de testi, cū cām. B.

a mẽtum in fraudẽ id facere psu/ manť. ¶ Quesiuisti etiã qd sta tui debeat si nihil p certã sciam ŝ tm̃ p famã ⁊ eoꝝ q̃ fuerint inq siti credulitatẽ iuratã ꝯtingerit inueniri ⁊ vtrũ aliqs sup eo cri mine reputari debeat infamat⁹ de q̃ ipm duo vel tres vel etiaꝫ plures dixerint infamatũ: lꝫ de ipso nihil sinistri in publico au diať. ¶ Ad qđ ẽ nr̃a rñsio q p/ pter famã ⁊ deponẽtiũ creduli b tatẽ dũtaxat nõ erit ad deposi tiõis sniam pcedẽdũ ŝ infama to canonica poterit indici pur/ gatio ŝm arbitriũ iudicantis: q c pter dicta paucoꝝ eũ infama tũ reputare nõ dꝫ. cui⁹ apud bo nos ⁊ graues lesa opio ñ existit

I Dem episcopo ⁊ decano sal uateneñ.

¶ Si is de cui⁹ crimine in iudi cio constat petit restitutonẽ p/ pter iudicioꝝ ordinẽ nõ serua tum non est audiendus sed euꝫ tanqꝫ notorium criminosum de bet superior de nouo priuare.

AD petitionẽ galteri quõ dã corb. abbatis. r. et. p. canonici nouiomẽ. a nob dudũ correctõe ꝯmissa. ⁊ infra. Uerũ dilectus filius. g. sctẽ Marie in porticu diaco. cardi. tũc aplice d sedis legatus dicto. g. pñte nec reclamãte sup statu monusterij cepit inquirere diligẽter ⁊ cum inquisitõe finita eũ paris⁹ euo casset ppositurũ ꝯtra inquisiti onẽ eandẽ si quid rõnabilit du ceret pponendũ: idem pñtiam eius adiẽs allegauit q i mona sterij correctõe pcedere nõ vale bat: q̃ pdictus iudicibus prius fuerat auctoritate nr̃a cõmissa ⁊ cardinalẽ ipm ex iustis causis se asserẽs habere suspectũ vocẽ ad nos appellatõis emisit: quẽ cardi. inspectis q̃ pbata fuerãt cõtra eum: amouit a regimine abbatie dãdo fratribus eiusdẽ loci liberã facultatẽ alium eligẽ di qui priorem de argẽtolio ele gerunt concorditer in abbateꝫ ⁊ infra. ¶ Cum igiť nobis de ta e libus fuerit facta fides pter q̃ pfatus. g. erat merito amouen f dus: ⁊ si restituẽdus foret ppt g iudiciariũ ordinẽ nõ seruatum h ipm puidimus manere priuatũ regimine abbatie supradictum priorẽ: quẽ p eo q pfato. g. pro i pter iuris ordinẽ nõ seruatũ in ordinate remoto intelleximus k ob eandẽ cãm p ꝯsequentiã mi nus legitime substitutũ p sniaꝫ amouẽtes: quẽ qꝛ nõ pter p sone viciũ vel sciẽtie defectum ŝ pter iuris solennitateꝫ pter l missam amouimus. ipsum post modũ restituimus in abbatem.

I Dem.

¶ Agenti possessorio adipiscen de in bñficialibus nõ obstat ex ceptio criminis nisi de eo sit in famatus. ⁊ infamato accusato/ re nõ pbante vel nõ apparente indicit purgatio in qua si defe cerit puniť vt conuictus.

AC cedẽs ad pñtiaꝫ nr̃am G. nepos q̃dã. H. sub/

a ¶ Presumanť: qꝛ forte nollẽt ferre testimoniũ ⁊ iõ añ iura metũ dicũt se esse inimicos illoꝝ. q̃d si post iuramẽtũ dicat se esse criminosũ. vl' al's inimicũ credeť eiꝛ certe nõ imo remoue biť sic ordinãd⁹ q̃ ꝯfiteť crimẽ i scrutinio. ẽ. de eta. ⁊ q̃. qri. b. ¶ Quesiuisti. ¶ Non puniť quis de crimine de q̃ nõ ꝯstat nisi p famã ⁊ testium credulitatẽ ⁊ p dicta paucorũ nõ debet qs apud iudicẽ infama tus reputari. h. d. vsq ad finẽ. diuidiť nã pmo format duas q̃ stiões. scd'o soluit ibi ad quos. Ab. Si.

b ¶ Depositõnis. i. remotiõis ab officio ⁊ beneficio.

c ¶ Dicta paucorũ. No. q dicta paucoꝝ nõ infamãt siue non inducũt famã. vnde platus pter hoc nõ moue biť ad inquirẽ dũ fama eñ debet eẽ p villã siue parrochi am. ad hoc vt fiat inqui tio. ẽ. co. qualiter: ⁊. ij q. i. deus ops. Sꝫ q̃t appellab. paucos vt nõ dicať infamatus. Pauci dicunť. xl. i. ẽ cler. ex. mini. latores: et. xxiij. milia dicunť pauci. xlv. di. discipli na. credo qmaior ps vicinie requiratur qꝛ fama loci requiritur nõ fama aliquorum. ẽ. de psump. illud. et ẽ. de ꝯsang. c. ij. vt ex hoc scãdalũ generet et hoc innuiť hñ. i. c. qualiter. Jo.

AD petitionẽ. ¶ Si qua in quisitio p papã spẽali ter delegeť legat⁹ eti am de latere se de ea intromittere nõ põt ita cõiter sũmať. Sꝫ lꝫ sũmatio ista sit ve ra generalr intellecta nõ tñ videť congrue huic lr̃e vt infra dicã iõ sũmo sicvt i rubro ⁊ est casus valde no. ŝm hunc intellectũ: ⁊ indubie pcedit intelligẽdo q nõ poniť hic aliqua specialitas in papa. Diuidiť in duas ptes. in pma facti narratio. in scd'a diffinitio ibi: cum igiť. Ab. Si.

d ¶ Nec reclamãte. Per hoc videbať recessisse a bñficio lr̃a rum ꝯsentiẽdo inquisitioni legati tacite renũciando. ẽ. de of. deleg. gratũ: ⁊. ẽ. de ap. sollicitudinẽ. ff. de arbi. ŝ si seruũ: in fi. cuꝫ. l. se. ⁊. l. si q̃s rẽ. C. cõia vtriusqꝫ iudi. l. ij. ⁊. C. de his qui a nõ dño ma. l. vlti. in fi. Sed cõtra videť q nõ ꝯsensit in iudi cem q̃ petat inducias. vel cãm absentie allegat coraꝫ ipso. ẽ. vt lit. nõ ꝯtest. c. i. ⁊. c. accedẽs. ij. vel q̃ postulat sibi edi gen⁹ actionis. ff. de iudi. nõ videť. Et pterea legatus generalis nõ põt se intromittere generaliter de causa specialiter alteri cõ missa. ẽ. de offi. lega. studuisti. vnde non valuit quod fecit iste legatus quare cassať electus ipsius. ⁊ est hic arg. q qui tacet non consentit. ff. de ser. vr. pdi. inuitum: ⁊. ff. de pcur. filiusfa milias. §. inuitum: ar. contra. liiij. di. si seruus: ⁊. xxvij. distin. diaconus: ⁊. xxviij. dist. diaconi. Jo.

e ¶ Facta fides. No. q pbatões facte coram eo qui non est iudex. faciunt fideꝫ in alio iudicio. vt hic patet. ij. q. i. in primis: ⁊. iij. q. vi. hoc quip pe: ⁊. ẽ. de testi. c. pñtata. cõtra illud. ẽ. de iudi. at si clerici. Itẽ habes hic q sententia que nulla est ipso iure rata potest ha beri a principe vt hic patet. ⁊ in. c. pdictis. sed hoc pter ple nitudinẽ potestatis: quia ipse mutat sub stantiam rei. C. d' rei vx. actõ. l. vna. in pñ. al's talis sentẽtia nul la erat Jo. vel dic q non pter acta q̃ ha bita sunt coram lega to voluit ipsuꝫ papa manere priuatum qꝛ nulla erãt sꝫ pape fu it facta fides de tali bus pter que sentẽ tiam legati voluit ra tam habere vt hec li tera innuit. Ber.

f ¶ Et si restituen dus. Hic eñ de iure fuerat restituẽdus p pter iudiciarium or dinem non seruatuꝫ ŝ papa de officio sue potestatis voluit euꝫ manere priuatum et forte propter scanda lum restitutio quan doqꝫ differtur. vt di ci consueuit. iij. q. vi. hic quippe: ⁊ vt factũ legati palliaret. con trarium tamen signa tur. ẽ. eo. qualiter: di cit papa q ordo iuris qui seruatus nõ fuit corrigať. Jo.

g ¶ Non seruatum no. q in inquisitioni bus seruãdus est or do iuris. i. c. qualiter ij. debet. sicut in alijs iudicijs ordinarijs ŝ hoc est verum circa se culares secus i regu laribus: vbi nõ vsqꝫ quaqꝫ seruať. i. c. q̃li ter. in fi. qꝛ de plano ⁊ sine strepitu iudici orũ dꝫ cũ eis pcedi. i. e. c. px. ŝ hic pctm̃ fuit in alio ordine. s. in iu dice qui cognoscere nõ debuit. ẽ. de offi. deleg. studuisti. B.

h ¶ Prouidimus: de plenitudine ptãtis ŝ nõ de iure. B.

i ¶ Inordinate. i. p eum ad quem non spectabat cuꝫ dictus G. non cõsenserit in legatum.

k ¶ Per ꝯsequentiã. sic ergo snia lata cõtra vnum piudicat alij ꝯsocio pter cõnexitatẽ negociorũ. si. lxxxi. di. tantis: ⁊. iij. q. vi. hoc quippe: ⁊ si. lxi. di. ordinatos: ⁊. vij. q. i. pñtium. arg. ẽ. de appel. vna. si. ẽ. de pba. p tuas. vbi p primum psumitur cõsequens. ar. ꝯtra. ẽ. de p hen. dilecto.

l ¶ Amouimus: quasi quadaꝫ breui manu. si. ẽ. de cã pos. cũ ecclesia: ⁊. ff. de iure do. licet. §. quotiẽs. eo prius citato. al's nõ pcedereť contra absentem. Ber.

AC cedens. ¶ Exceptio criminum possessionem prela ti nõ retardat nisi fuerit de his publice diffamatus sic cõiter summať. sed hic ego summo sic vt in rubro. Et sũt due ptes: in prima narrat factũ. Scd'o sub certa forma diffiniẽdũ cõmittit ibi: mandamus. Ab. Si.

a ¶ Publice. hic videt ꝗ si aliqua exceptio obijciat electo. ꝗ differenda sit donec electus admissus fuerit. nisi ipse sit de ea publice infamatus: ar. s. de ap. ꝓstitutus: in fine. C. de fal. l. ij. ⁊ C. de edic. diui adri. tol. l. ij. ar. ꝓtra. s. e. oipotens. lxxxj. dist. tantis. ⁊ C. de ꝓcu. reum. fol. s in electo si obijciat exceptio: statim est audienda anteq̃ cõfirmet: sed hic alia rõ est: q̃ iam fuerat institutus per dñm papam nec deerat sibi nisi sola possessio. vñ mitti debet in possessionẽ: nisi esset publice infamat? ꝓter qd differt: ⁊ q̃ etiã si iam esset in possessione ꝓter tantaz infamiam ⁊ scandalum deberet suspendi vsq̃ ad purgationez ij. q. v. ꝑsbbyter: et. c. si mala fama. sed vbi nõ est infamatus: nõ debet deferri executõ secus in his q̃ adhuc non habent plenum ius.

b ¶ Indicatis: vt infamis purget.

c ¶ In expẽsis: qui essi exceptionẽ opponit fundata intentione actoris et eam nõ ꝓbat: punit in expẽsis vt hic ⁊ s. de do. ⁊ cõtu. finem. vbi de boc ⁊ s. de ma. ⁊ obe. c. vlt. q̃ malicioſe eã videt opponere. b.

Qualiter. ¶ Quatuor habet ꝑtes. in prima dicit q̃ est fienda inquisitio. in scda dicit qualiter. in tercia contra quem. quarta ibi: hunc tñ ⁊ p se patet quid intendat ⁊ q̃ q̃ in hac summatõe modica videat agi differẽtia inter prelatos ⁊ subditos ꝓtra quos inquirit in veritate tñ fienda est vt patz in lra ⁊ infra subijciam. Ab. Si.

d ¶ Ad inquirendum: videamus qualiter ⁊ quãdo ꝑlatus ꝓcedere debeat ad ad inquisitionem faciendam: ⁊ quali pena sit puniẽdus qui conuincit in modum inquisitionis tunc aũt debet ꝑlatus ꝓcedere ad inquirẽdum cum famam: ⁊ frequentem clamorem intelligit de excessibus alicuius seu etiam aliquorum. put patet ex tenore istius cõstitutionis: ⁊ q̃ sit infamatus nõ a malisolis: ⁊ inimicis sed a bonis ⁊ discretis vt hic dicit: ⁊. j. de pur. ca. cum in iuuentute: ⁊. xj. q. iij. in cunctis ⁊ tunc distinguc: q̃ aut ꝓcedit ex officio suo aut aliquo postulante inquisitionem. si ex officio suo: tunc ꝑlatus cum aliquibus de canonicis suis debet descendere ad locum. ij. q. j. deus omnipotens: ⁊. lxxxvj. dist. si quid. q̃ ibi põt melius inquiri. xxiij. q. j. pudenda. xxiij. dist. illud: ⁊. s. de elec. postq̃: ⁊. xxxiiij q. j. paratus ver. cum ꝓculdubio: qui cum eodẽ populo erat ⁊c. ⁊ recipere iuramẽta ꝑlati: ⁊ clericorum sup statu ecclesie cum ecclesia est infamata vel etiam cum ꝑlatus. vt. s. e. cum. dilecti: �means illam formam. s. eo. qualiter. §. formam: ⁊ sic recipiat dicta illorum. ⁊ ille contra quem fit inquisitio debet esse presens ⁊ omnes contra quos ꝓcedit nisi p contumaciam se absentent. ⁊ ea que obijciuntur. ⁊ nomina testium sunt illi exponenda. vt. j. eo. c. §. debet. ⁊. v. q. ij. si primates. Item si ille contra quem fit inquisitio. habet iudicem suspectum: põt illũ recusare: vt. s. de appel. cum speciali: ⁊. j. eo. c. ver. non ex odij fomite: vel q̃ iudex sit criminosus. arg. iij. q. vij. iudicet: ⁊. xxv di. c. vl. ⁊. xxxvj. di. vna tantũ: ⁊ contra testes excipere potest vt in. §. debet: ⁊ omnia dicta in depositiones testium sunt publicanda: vt ille possit se defendere. j. eo. olim: ⁊. j. e. c. §. dz. et si testes dicant super his quibus infamia non precessit nõ valent. s. e. inquisitõis. §. j. Crimine vero si probato si prelatus est: debet remoueri ab administratõe ꝑm q̃ villicus a villicatione remouetur. vt. j. dicit. Alij vo puniunt ꝑm arbitrium iudicis: ꝑm ꝓsone meritum. ⁊ qualitatẽ excessus: nisi tale crimen ꝓbatum fuerit q̃ post penitentiam pactam impediat ordinis executionẽ. vt homicidiũ: ⁊ symonia tunc ꝓcedendũ est ac si in modũ accusatõis directe ꝓbatum fuisset crimen. vt. s. eo. inquisitõis. j. Rõ. ⁊ ibi dicit qualiter puniunt de homicidio. habes. de tempo. ordi. c. vl. de pena regularium ꝓter symoniam cõmissam ab his dic vt. j. de symo. dilectus. ij. ⁊. c. q̃m symoniaca. vbi dicit qualiter ꝓtra eos ꝓcedatur. Si vo ꝓbatũ nõ fuerit. ⁊ mala fama ꝑdurat purgationẽ indicat iudex infamato ꝑm qualitatẽ ꝓsonz: ⁊ in q̃titatẽ infamie. in qua si defecerit puniat. j. d symo. de boc. ⁊. c. insinuatũ ⁊. j. de pur. ca. cũ. P. si vo infamatus contumax fuerit ⁊ nõ cõparet iudex nihilominus contra eũ testes recipiat lite non contesta. et eum puniat. vt. s. vt lit. non cõtesta. q̃m. §. et sunt alij ⁊. j. eo. c. debet. Quales testes recipi debeant. dictum est. s. eodem cum oporteat. Quales debeant esse qui recipiunt in symonia cõtra regulares. dz. j. de symo. p tuas si vo procedat iudex ad petitionem alicuius procurantis inquisitionem siue si ordinarius siue delegatus. ad locum accedat si potest. ⁊ vocet illum contra quem procedere debet ⁊ tunc recipiat testes quos ille ꝓducet qui impetrauit inquisitionem. tñ si ille negaret infamiã ꝓcessisse. cognoscet et primo iudex vtrum sit infamatus ⁊ postea ꝓcederet sup his que denunciata sunt. alꝭ nõ ꝓcedet nisi primo constet quod infamatus sit. s. eo. cum oporteat. ⁊. c. qualiter. ⁊ si actor ꝓbet illum esse infamatũ. reus põt ꝓbare q̃ sit bone fame. arg. j. de pur. ca. c. cum in iuuentute. cum totius sit priuilegium bone fame q̃ infamie. arg. s. eo. licet. iu fi. si vo crimen probet. puniat. vt supra dictum est. si aũt non ꝓbauit. puniri debet qui impetrauit inquisitionem. vt. j. ti. ꝓri. c. ij. ⁊ ita idem est quantum ad penam. quando ꝓceditur ad petitionem alicuius ꝑsequẽtis inquisitionem. sicut quando ꝓcedit p officium iudicis ad famam vel clamorem. ⁊ cum ꝓcedit ad denunciationem alicuius ꝓsequentis inquisitionem nõ credo necessariam admonitionem. quia non agit ad penitentiam. in quo casu necessaria est admonitio ꝑm formam euangelij. sed in ꝑdictis duobꝰ casibus agit ad penam. vt ꝑdictum ẽ. ⁊ aliter format petitio denunciationis. cum agit ad penam. ⁊ aliter cum denunciat ad penitentiam. q̃ tunc ad agit pniam ꝓagendã. nõ ad penã imponendam officij vel beneficij ⁊ sic intelligitur finis illius glo. infra q̃ incipit sic. j. de symo. lz bely. de boc. no. in glo. ꝑdi. Item nũquid reus possit petere a iudice vt reinquireret ꝓtra illum qui impetrauit inquisitionem sicut contingit in alijs iudicijs. vbi admittit reconuentio. s. de mutu. pet. per totum dicas qd nõ: q̃ inquisitio iudicis officio expedit nõ iure actõis sic nec redenunciatio aut recusatio. q̃ tunc ꝑsumit q̃ ex odio hoc fiat. vt. s. eo. cum. p. ⁊. iij. q. v. c. ij. ⁊ nõ relatione criminis sed innocẽtia reus purgat. ff. de pu. iu. is qui. Item testes cõpelli possunt ad ꝓbandum inquisitionem. s. de testi. cog. super bis. licet in iudicijs ordinarijs compelli nõ debeant in criminibus. si qua principaliter vel indecenter obijciãtur. vt eo. tit. dilectorum. vbi de boc. dic vt ibi nota. in fine notule. Item

mia purgationez ei canonicam indicatis in qua si defecerit: imponatis ei silentiũ. Si autẽ prestiterit contradictores: ab eius molestia compescẽtes: eos qui eum nixi sunt impedire in expẽsis legitimis condemnatis.

I Dem in concilio generali.

¶ Superior contra subditum maxime prelatum de his tñ inquiret sup quibus precessit infamia. Et tunc vocabit eum ⁊ tradet sibi capitula ⁊ noia ⁊ testiũ dicta publicabit. ⁊ ipsius legitimas exceptões admittet ⁊ probato graui crimine eũ ab administratiõe remouebit. In regularibus vero ꝑlatis ad vnguẽ seruandus non est hic ordo.

Qualiter: ⁊ quãdo debeat ꝑlatus ꝓcedere ad inquirendũ ⁊ puniendũ subditorũ excessus: ⁊ ex auctatibus ve

et illud potest facere prelatus. cum infamia contra aliquē ad ipsum peruenit. vt prefigat terminum volentibus accusare. vt si aliquis apparuerit accusator audiat illum. ⁊ procedat legitime in accusatione. s̄. c. proxi. ⁊. xv. q. v. c. j. j̄. de purga. ca. c. ex tuarum. si autem non apparuerit. tūc potest procedere ad inquirendum. vt. s̄. dicitur. vel indicere purgationem. in qua si defecerit. puniatur vt. s̄. c. proxi. sed melius est ꝓinquirat. qꝰ periculosum est accusare. quia de facili nullus accusaret. Quid si aliquis alterius diocesis. vel de alia parrochia hoc tacito impetret inquisitionem vel denunciet nunq̄d debet audiri. cum ipsius non intersit. presumitur ꝙ non charitatiue denunciet. vel impetret inquisitionem. vnde credo illū repellendum. arg. s̄. de testi. ex parte A. in ꝓbo illo tacito. ꝙ miles fuerit. ⁊c. Ber.

a ¶ Distinximus: in parte decisa ab illa de cre. s̄. eo. qualiter cuius verba hic ponūt vsq̄ ad. §. debet. B.

b ¶ Redde rōnem. Sed qualiter debet rationem reddere p̄latus administrationis sue prelatus cū debet reddere rationem sue administrationis tanq̄ tutor. C de iudi. l. ij. q̄a cōpat tutori. et procurator est non dominus. s̄. de donatione. ij. ⁊. xij q. j. c. ij. potest dici ꝙ staretur suo iuramento. si aliter non potest reddere rationem. argu. C. de dona. l. pe. ⁊ C. vnde vi si quādo. ij. q. j. in primis. ver. gloriosus vero: et. s̄. de bis que vi metusue causa fiunt. i. vlti. Bernardus.

c ¶ Et famam. arg. famam nihil per se. p bare. xxxvj questione vj. si duo. s̄. de eo qui cog. consang. vxo. sue super eo. arg. contra. s̄. de presump. illud: ⁊. s̄. de consang. ⁊ affinita. c. ij. ⁊. iiij. q. iij. §. item sepe.

d ¶ A maliuolis. xj q. iij. in cunctis si hoc cōstaret: ꝙ a talibus esset orta alias difficile est probare famaꝫ teris: et noui testamēti colligit euidenter: ex quibus postea ꝓcesserūt canonice sanctiones sicut olim apte distinximus ⁊ nūc sacri aprobatōe concilij confirmamus. ¶ Legit enim in euāgelio qd villicus ille qui diffamatus erat apud dñm suum quasi dissipasset bona ipsius. audiuit ab illo quid hoc audio de te redde rationē villicationis tue iam enim non poteris amplius villicare. Et in genesi dñs ait: descendam ⁊ videbo vtrum clamorē qui venit ad me opere cōpleuerint ex quibus auctoritatibus manifeste ꝓbat qd nonsolum cum subditus verumetiaꝫ cum p̄latus excedit si ꝓ clamorem ⁊ famam ad aures superioris peuenerit: non quidem a maliuolis ⁊ maledicis: sed a prouidis ⁊ honestis: non semel tantū sed sepe qd clamor innuit: ⁊ diffamatio manifestat: debet corā ecclesie senioribus veritatē diligentius perscrutari: vt si rei poposcerit qualitas: canonica districtio culpam feriat delinquētiꝫ non tanq̄ idem sit auctor: ⁊ idem iudex: sed quasi denunciante fama vel deferente clamore officij sui debitum exequatur licet autem hoc sit obseruandū in subditis: diligentius est obseruandum in prelatis qui quasi signum sunt positi ad sagittā Et quia non possunt omnibus complacere: cum ex officio suo teneantur non solum arguere: sed etiā increpare quin etiā interdum suspendere: nonnunq̄ ꝯo ligare: frequenter odiū multorū incurrūt ⁊ insidias patiuntur. Et ideo sancti patres ꝓuide statuerūt vt accusatio prelatorum nō facile admittat ne cōcussis columnis corruat edificium nisi diligēs adhibeat cautela ꝓ quam nō solū false ꝗ etiā maligne criminationi ianua p̄cludat. Verum ita voluerunt ꝓuidere prelatis ne criminarētur iniuste: vt tamen cauerēt ne delinquerent insolenter: cōtra morbū vtrūq̄ inuenientes medicinam cōgruam videlicet vt criminalis accusatio q̄ ad diminutionē capitis id est gradationem intendit: nisi legitima p̄cedat inscriptio: nullatenus admittat. Sed cū sup excessibus suis quisq̄ fuerit infamatus vt iam clamor descēdat q̄ diutius sine scādalo dissimulari nō possit vt sine piculo tolerari: absq̄ dubitationis scrupulo ad inquirendū ⁊ puniēdū eius excessus nō ex odij fomite ꝗ charitatis ꝓcedat affectu q̄tenus si fuerit graues excessus ⁊ si nō degradetur ab ordine ab administratōe amoueat oīno. qd est fm snīam euāgelicam a villicatione villicum amoueri q̄ non pōt villicatōis sue dignam reddere rationem.

e ¶ Concussis: columnis. ij. q. ij. gloria episcopi: ⁊. ij. q. vij. accusatio.

f ¶ Precedat: inscriptio: sic. s̄. eodem super bis: ⁊. j. de symo. licet bely.

g ¶ Contra quem. ex hoc. §. colligit manifeste ꝙ ordo iuris ꝓseruādus est in inq̄sitione facienda. s̄. eodem. ad petitionem. sed hoc verum est circa seculares. circa regulares. non est vsq̄ quaq̄ seruandus. vt dicit in fine.

h ¶ Debet igit esse ꝓs is contra quem facienda est inquisitio nisi se ꝓ ꝓtumaciam absentauerit ⁊ exponēda sunt ei illla capitula de q̄bus fuerit inq̄rēdū vt facultatē habeat defendēdi seipsum ⁊ nō solū dicta: ꝗ etiā nota ipsa testiū sunt ei: vt quid ⁊ a q̄ sit dictū apareat publicanda: necnō exceptōes ⁊ replicatōes legitime admittēde ne ꝓ suppressionem nominū infamandi per exceptionū ꝯo exclusionem deponendi falsum audacia p̄beat

b ¶ Ad corrigendos itaq̄ subditorum excessus tanto diligentius debet p̄latus assurgere quāto damnabilius eorū offensas desereret incorrectas cōtra q̄s vt de notorijs excessibus teneatur ⁊ si tribus modis possit ꝓcedi ꝓ accusationē videlicet denūciationē ⁊ inquisitionē ipsorū tū vt diligens adhibeat omnibus cautela: ne forte per leue cōpendium ad graue dispendiū veniat. sicut accusationē legitima debet p̄cedere inscriptio sic ⁊ denuncintionem charitatiua monitio: ⁊ inquisitionē clamosa insinuatio p̄uenit. illo semp adhibito moderamine. vt iuxta formam iudicij snīe q̄ꝫ forma dicet. ¶ Hunc tū ordinē cōtra regulares personas non credimus vsquequaq̄ seruandū. q̄ dotam esse a talibus: cum fama ab incerto auctore procedat. de consecra. distin. iiij. sanctum est. vnde satis potest dici ꝙ in dicenda est purgatio vndecunq̄ procedat infamia: saltem ꝓ pter scandalum. arg. j. de purga. ca. accedens. Ber.

f ¶ Precedat: inscriptio: sic. s̄. eodem super bis: ⁊. j. de symo. licet bely.

g ¶ Contra quem. ex hoc. §. colligit manifeste ꝙ ordo iuris ꝓseruādus est in inq̄sitione facienda. s̄. eodem. ad petitionem. sed hoc verum est circa seculares. circa regulares. non est vsq̄ quaq̄ seruandus. vt dicit in fine.

h ¶ Forma: sic infra de symo. licet. forma ista triplex est: cū proceditur accusando denunciando: et inquirendo. vt si agatur in modum accusationis: et probetur crimē: deponatur reus: quia hic effectus accusationis: vt supra dicit in verbo: vt criminalis accusatio que ad diminutionē capitis: id est degradatōnem intenditur cum agitur per inquisitionem alia pena imponitur: vt dictum est in illa notula magna ibi: crimine vero probato. vnde videtur scilicet ꝓ hanc litteram: ꝙ si ꝓ inquisitionem probetur symonia vel homicidium quod non deponatur: quia ad hoc non est actum. supra de ordine cog. cum dilectus: argu. contra. s̄. eodem inquisitionis. j. respon. vbi de hoc: ⁊ supra de dolo ⁊ contuma. veritatis. dic vt ibi: cum vero proceditur per denunciationem nisi in predictis duobus casibus ad penitentiam agitur peragendam tunc in p̄dictis duobus casibus etiam punitur sicut cuꝫ agitur per accusationem: vel inquisitionem vt dicto. c. veritatis. sed cum agitur per denunciationem tunc in predictis casi

bus non est necessaria admonitio.s.e.cum dilecti.ij.In alijs vo casibus cum agit p inquisitionem:vel accusationem: punit ad arbitrium iudicis.argu.s.eo.inquisitionis.j.respon.in fi.j.eo.c.vlti.z arg.j.ti.,pr.c.vlti.Denunciatio vo regulariter fit ad penitentiam pagendam.z eius effectus siue finis est pr nitentie impositio et tūc necessaria est charitatiua admonitio. vt hic dicit.z.s.eo.cū dilectus.z.c.ij.als repellit denunciator vt ibi dī.

a ¶ Facilius.j.de simo.p tuas.circa finē notare potes hic ar. q dignior est cet? clericorum q̄ cetus monachorum.vt.xvj.q.j.legi.Ber.

Sicut olim a s.

¶ Diuidit in tres ptes.in prima p uidet de ,puinciali cōcilio z de agēdis in illo.in scda de testibus synodalibus z eorūz officijs.in tercia o pena hoc nō seruantiū z tacite inserit de episcopalibus synodis. scda ibi.ne autē. tercia ibi quisqs.Ab.si.

b ¶ Institutū.xviij dist.qm̄ quidem.

c ¶ Celebrare.sic abbates. z priores non bntes abbates.de triennio in trienniū celebrant capitula sua. s.de sta.re.in singul.

d ¶ Statuant. isti erunt quasi testes synodales sic.s.de test. co. pterea.si.xxxv.q.vj.epus in synodo.z debent esse de eodem episcopatu honesti z discreti.qz tales melius possunt inuestigare veritatem q̄ extranei.arg.s.de testi.ueniens.in fi.z.xxxv.q.vj.c.j.z.ij.s.qui ma. accu.pos.videt z isti appellant visitatores qui debent circuire totam parrochiaz de villa in villam vt.lxxx.dis.non debere.vnde hoc sumptuz videtur z illi procurabūtur per parrochias ad quas accedūt quia suis stipendijs hoc facere non debent.s.de rescrip.cum ex officij.z.xxviij.q.j.iam nunc.in fi.z.xij.q.ij.charitatem.z officium suum non debet eis esse damnosum.argu.iij.q.iij.§. venturis.argumentum contra q̄ episcopus debeat eos procurare habes supra de offi.ordi.inter cetera:z.xxiij.q.j.militarē.Prioribus concordantijs credo standum moderatos tamen sumptus petent.

e ¶ Alla iurisditione.si isti non habent iurisdictionem ergo non possunt alijs cogere vel citare.vt veniant ad vel respōdeant.immo possunt eis dicere.ingressus es vt aduena.nunquid vt iudices nos.iij.q.vj.leges.item videt qd debeant esse iurati.xxxv.q.vj.episcopus in synodo.sed sufficit q̄ vel bone ste persone.quibus merito sit credendum super his que referunt in concilio prouinciali.item quare primo denuuciatur hoc metropolitano q̄ episcopo.cum primo deberet denūciari episcopo q̄ archidiacono.xxv.distinctione.plectis.demsi si episcopus esset negligēs archiepiscopo.ix.q.iij.cum sicut z.c.conquestus.z per hoc ecclesiasticus ordo confunditur.si sua iurisdictio episcopo non seruatur.xj.q.j.peruenit.in fine Dicas q̄ isti inquisitores solam formam referunt metropolitano.secundum quod intelligunt z inquirunt sine aliqua iurisdictione vt per alios ad denunciationē ipsorum possit visitare prouinciam quia ex hoc apparet episcopus negligens.tamē si episcop? vellet corrigere illos excessus non pederet suam iurisdictionem:nisi tūc deum cum negligēs apparet.ix.questione iij.cum sumus.§.vl. z coipso quod decreferuntur metropolitano apparet quod multa sunt apud col episcopos que egent correctione.xviij.dis. peruenit.vnde videtur esse diminuta iurisdictio metropolitanorūz in hoc quod olim poterant descēdere:z inquireres an episcopi essent negligentes:non vt statim inquirerent de criminibus nisi postq̄ constaret de negligentia sic potest intelligi supra de censibus sopite:z.c.romana:et supra de prescrip. cum ex officij. hodie vero non possunt:nisi primo eis per alios referatur.secundū quod hic innuitur:alias superflua:z onerosa fuisset ista constitutio. z istis inquisitoribus minus creditur quā alijs officialibus:q̄a alijs credit q̄diu cōtrarium pbetur.iij. q.iij.§. aliquando. ff.de offi.prefec.vr.l. j.§.Quies supra de appel.cum parati:argumetum.ff.de re.eorum qui sub tuto. vel curat.l.magis.§.illud.ff.de custo.z exhi.reo.l.diuus.hoc ideo:quia isti famam solam referūt nec sunt iurati:sed illi iurati sunt:z famam non referunt:sed ipsum factum:z isti inq̄sitores non debent omittere officium suum:q̄uis prelati inq̄rant z corrigant:z reforment vt referant metropolitano aut oporteat ipsum supplere negligentiam episcoporum:als nesciret:z ita non impediretur eorum inquisitio propter factū episcoporum.

a cum causa requirit facilius: z liberius a suis possunt administrationibus amoueri.

¶ Idem in eodem.

¶ Metropolitani ad correctionem excessuum et reformatonē morū singulis annis facere debent ,puinciale ꝓcilium in quo statuere debēt psonas idoneas p singulas dioc.q̄ sollicite inuestigent z sequēti ꝓcilio referant corrigenda.z epi debent facere synodos epales singulis annis z publicare agitata in ,puinciali concilio et hec negligētes ab executione officij suspēduntur hoc dicit.

Sicut olim a sanctis patri

b bus noscunt institutum: metropolitani singulis ānis cū suis suffraganeis ,puinciali nō

c omittāt cōcilia celebrare in quibus de corrigēdis excessibus z moribus reformādis p̄sertim in clero:diligentē habeāt cū dei timore tractatū canonicas regulas maxime q̄ statute sunt in b generali ꝓcilio relegētes vt eas faciāt obseruari debitā penam transgressoribus infligendo.

¶ Ut autem id valeat efficati?

d adimpleri.p singulas dioc.statuant personas idoneas:prouidas videlicet z honestas:q̄ per totū annū ꝯpliciter:z de pla/

e no absq̄ vlla iurisditōe sollici/te inuestigent:q̄ correctōne vel reformatōne sunt digne. z ea fideliter pferant ad metropolitanū z suffraganeos: z alios i cōcilio subsequēti: vt super his et alijs prout vtilitati:z honestati cōgruerit ,puida deliberatōe p cedant:et que statuerint faciāt obseruari publicaturi ea in episcopalibus synodis annuatim p singulas dioceses celebrādis

¶ Quisquis autem hoc salutare statutuz neglexerit adimplere a sui executione officij suspēdatur.

Reg.ix: archiepiscopo z priori sancte marie rothomageñ.

¶ Sententie excōmunicationū suspensionum vel interdicti late post denunciationem per abbatē denunciatum vel alium p ipso in monachos renunciātes vel adherentes eisdē relaxant spoliati restituunt.z iuramenta de tacenda veritate relaxantur dicta testiū denunciatoribus z expensis de bonis monasterij monachis denuncianti/bus ministrant ,ppter hoc tñ ab obedientia abbatis non eximunt sine tñ litis ꝓiuditio.

Olim.J.U.z.P.ordinis cisterciensis:et infra. ¶ Ne igit reformatio monasterij valeat retardari:mādamus quate-

f nus relaxatis excōicationū seu suspensionum sentētijs si quas idē abbas ,ptulerit vel p quos/cunq̄ iudices promulgari fecit

g post inceptuz negocium in eos

Olim. ¶ Partes patent.Secunda ibi:sibo.Tercia ibi p̄dictis.Abbas Siculus.

f ¶ Relaxatis:vt si oportuerit possunt ferre testimonium in negocio inquisitionis:cum per eos melius q̄ per alios possit inquiri veritas.supra de testi.veniēs.dum tamen ex alia causa repelli non possunt.j.de symo.per tuas:z supra de re iudicum.J.et.A.

g ¶ Post inceptum negocium.no.q̄ lite pendente nō est aliquid innouandum.s.vt li.pen.a memoria:z p totum:z.s.de iurepa.ex lris.arg.xvj.q.iij.volumus. Item est arg.quod cā

cepta inter prelatū ⁊ subditū suspensa est iurisdictio ꝑlati. ac si esset appellatum ab eo. s. eo. cū dilecti. ij. ⁊ totū iudiciū suuz ad maiorē delatum est iudicē vnde facit iniuriā iudici sub quo eo rū cōmune negociū pendet argumētum. ij. q. j. votum. ⁊ iudex totum debet reuocare. si quid faciat in eis: vt hic videt: cum ex odio videat ꝓcedere negocio cepto. ar. con tra. viij. q. iiij. nonne. vbi dicit q vsq ad finez cause nō possunt recedere a sua iurisdi ctione vt ibi dicit. ar. xv. q. vlti. c. vlti. in fi. et obedientiā exhibere vt dicit. ⁊ si non fa ciant ꝑ iudicem cōpel lant vt. j. dicit. ver. p uisio ⁊c. Ipse aūt cō pellere eos non debet si tamen iudices in h essent negligētes ipsemet prelatus pōt ex cōicare si non obedi rent vel alias excede rent. ar. s. de offi. ord. significauit. ⁊. s. de of fi. dele. prudentiā. §. sexta in fi. alias solue ret obedientia quod esse non debet ex eo quod dicit. j. cōtra iu sticiā spoliauit videt a contrario q si iusta causa subsit q eos pu niri possit q credo. Honestū tamen esset si ꝑ iudices hoc fieret ⁊ quod dicit relaxat ⁊ ⁊ cetera: premisit cau sa ne reformatio mo nasterij retardetur vt possint ferre testimo niū. s. de testi. veniēs.

a ¶ Adherentes: argumentuz q idē iu ris est i accessorio: qd in ꝓncipali. vt. s. d of fi. dele. c. prudentiam ver. fi. vbi de h ⁊ sub lato ꝓncipali ⁊ acces soriū ⁊ que adherent religiosis religiosa sūt ff. de rei vendi. que re ligiosis. b ¶ Judi cior. sic. s. de sta. mo. c. ea que. ⁊ ita ordo iudiciarius non videtur vsq quaq seruan dus circa regulares: vt. s. eo. qualiter. ij. in fi. quia de facili re mouentur ab administrationibus: vt ibi. ⁊. j. de symo. per tuas id est quasi summaria cognitio videtur sufficere: ex eo qd dicit de plano. Sed in alis nō de plano. Sed magis iudice sedente pro tribunali. ij. q. iij. §. preuaricator. ver. abolitio. ⁊. iij. q. iij. §. spaciū. ver. a iudice. ⁊ manifestis. v. q. vj. epiphaniū. C. de pro ba. l. vlti. c ¶ De tacenda veritate. Hoc ipso suspectus erat abbas et talia iuramenta non tenent. s. de testi. cōstitutis. j. et merito talia iuramenta relaxanda sunt vt veritas releuetur. si s. de testi. cogen. c. vlti. et sine peccato seruari non possunt: quia celare veritatem mortale est peccatum. xj. q. iij. quisquis. ⁊. j. de cri. fal. c. j. expedit enim peccata nocentium nota esse. ff. de iure iuran. eum qui. §. j. d ¶ Copiam faciatis. s. codez qualiter. §. debet. Et est hoc notabile contra quosdam qui non faciunt copiam dictorū et supprimunt testium nomina a quibus iuste posset appellari licz dicatur q non vsq quaq seruari debet or do iuris tamen in hoc bene seruari debet. e ¶ De bonis. s. eo. ex parte. vbi de hoc.

Relatorum. ¶ Contra prelatum infamatum de dila pidatione inquiritur de veritate ⁊ interim interdicit sibi omne genus alienandi hoc dicit potest etiam aliter iuxta litte ram summari et sic vt in rubro. Diuidit. Nam in prima ponitur cpi denunciatio. in secūda ipsius commissio ibi: discretioni. que duo facit. Prio mandat inquisitionē fieri et remitti. Secūdo inquisitionis terminū assignari et alie nationē interdici ibi: potestate. Ab. si.

f ¶ Adhibeatur remediū. si quia nisi iustitia conatus cupidi tatis exprimeret ius litigatorum extingue ret. s. in prin. in cōstitutione Gregorij.

g ¶ Prodigus: si in predicta constitutio ne. h ¶ Personaliter. In casu isto inqsitores nō possent alis cōmittere vices suas de hoc habes. s. de of fi. dele. c. vlti. §. ij.

i ¶ Pro meritis recepturus: vt pena do cente agnoscat qualiter ipse excesserat in premissis si. xxvij. q. j. si homo esses. et. c. cu stos. et. s. de offi. lega. nisi specialis: vt sapiens sit i pena q stult fuit in culpa. xxxviij. dist. qui ca. Et quos dei timor a malo non reuocat ⁊c. s. de elec. cum in cunctis. et. s. de vi. et hone. cleri. vt clericorū mores. ⁊ ne cesse ē vt ferro abscin dat ⁊c. lxxxij. dist. plu rimos. Ber.

k ¶ Vendendi: not. q licet aliquis denun cietur siue accusetur vt suspectus de dila pidatione non debet statim remoueri. j. de symo. licet. sed interdici debet eidem omne genus alienandi: vt hic patet. et. s. de offi. dele. venerabilis: vbi de hoc: immo ei dabitur interim coadiutor sine cuius consilio nihil faciet si suspectus est: vt ibi dicitur. Bern.

Rubrica. De calūniatoribus. Supra visum est de accusatori bus ⁊ delatoribus criminū. Verūtamen quia isti quandoq calumniantur: ideo de his subdit. Abbas siculus.

Cum fortius. ¶ Duo facit primo ponit ⁊ aggrauat culpā iudicis. secūdo ponit calūniatoris penaz ibi: quia. Ab. si. l ¶ Insontibus. xxiij. q. v. si non licet. ⁊. xvij. q. iiij. sicut qui. m ¶ Et maxime sacratis. argu. q ex persona aggrauat iniuria. insti. de iniurijs. §. atrox. ff. de iniurijs. l. pretor. ⁊. j. de senten. excom. cuz illorum. Et qui proposito suo manus intulerit capite punitur ⁊ augetur crimē dignitate prepositi. ff. de re mili. omne delictum. §. j. et ius publicum offenditur. j. dist. ius publicum. Unde qui ledunt sacer dotes: tanq pro publico crimine puniūtur. ij. q. j. in primis. cir ca finem.

negocio debet sibi interdici po testas alienandi.

Relatorū excessus: ⁊ infra. Sane dilecti filij. N. et qtuor alij canonici frigiseñ. denū ciando monstrarūt qd frigiseñ. epus bona sui epatus quē vt di cūt fuit min canonice assecut adeo grauiter dilapidat ⁊ cōsu

f mit q nisi celeriter adhibeat re mediū epatus idem ꝑ euz ad ir reparabile dissolutionis oppro briū deducet: nec solūmodo re

g rū verū etiā fame sue prodigus et salutis vitaz ducit enormiter dissolutā: ⁊ infra ¶ Dis. v. mā

h damus qtenus personaliter ac cedentes ad locū inquiratis sol licite veritatē ⁊ eam fideliter cō scribētes sub sigillis vestris no bis transmittatis inclusam. Ei dē episcopo terminū assignan tes quo nro se conspectui repre

i sentet pro meritis recepturus.

k ¶ Potestate vendēdi dandi in feudādi seu quomodolibet alie nandi bona ipius ecclie interim eidem penitus interdicta.

Rica. De calumniatoribus.

Grego. antemio. subdi. ⁊ col.

¶ Subdiaconus calūniose ac cusans diaconum subdiacona tu priuatur et publice verberi bus castigatur ⁊ in exilium mit titur.

l Cum fortis punienda m sint crimina q insontib maxime sacratis hominibus inferunt q

a ¶ Culpabiles: ergo iudex qui non punit deficientē in accusatione peccat et culpam contrahit: cum puniri debeat pena talionis. ij. q. iij. c. j. & ij. & iij. hec decre. competentius poneret in precedenti titulo. sicut erat in antiqua compilatione.
b ¶ Resedistis: vt iudices. c ¶ Priuari: sed videtur hoc contra ius factum esse ex quo eīm statim non fuit de calūnia condēnatus: non debet postea condemnari: nisi contra eum iterum inscribat. C. de calū. l. j. Potest dici q̄d speciale est & factum p̄ncipis ad cōsequentiā trahi non debet. insti. de iure natu. §. plane vel forte iudices condemnarunt: sed penā non imposuerūt. Vel verius videt q̄d causa exempli hoc factum sit: ne alij inde sumāt exemplum & preterea negligentia iudicum non debet ei prodesse vt remaneat calūnia impunita.
d ¶ Verberibus: in supplemētum pene. v. q. vj. quia iuxta.
e ¶ In exiliū: quam penam ecclesia imponit. l. dis. accedens. ar. lxxiij. dist. in synodo. & xvij. q. iiij. attendēdum. Ber.

Q Um dilectus. ¶ In prima denunciatio et cause commissio. in secūda p̄cessus examinatio: & absolutio denunciati. in tertia pena calūniose nunciantis. secunda ibi: cum autem tertia ibi: vobis. Ab.
f ¶ Nunciasset: Cum ad denunciationē alicuius papa cōmittit inquisitionem: non p̄cedit iudex nisi denūciās probet legitimam admonitionē precessisse. j. ti. pri. licet bely.
g ¶ Calumniandi: Sic patet q̄ si denuncians non probat quod intendit: calūniari p̄sumitur sicut in accusatore. ij. q. iij. qui nō probauerit. C. de aduo. diuer. iudi. l. j. Sed qualiter probabitur q̄ non calumniose denunciauit: videtur q̄ per iuramentū suum probari posset: vt hic colligitur. arg. ē. de testi. presentium. & ē. de excep. pastoralis. Et improprie hic dicitur calumnia: quia calumniator punitur similitudine supplici. ij. q. viij. quisquis. & c. qui crimen & ē. tit. proxi. super his. & c. qualiter. ij. Pena ergo illius qui denunciat si non probat erit suspensio officij & beneficij vt hic patet donec se purgauerit & huiusmodi purgatio prestabit ad arbitriū iudicis: ex quo hic non determinat. ē. de offi. dele. de causis. & preterea cum purgationes hodie arbitrarie sunt. ē. ti. pro ri. inquisitionis. in fi. b ¶ Simili pena: hec etiam est causa quare puniunt: vt alij non sumant inde exemplum infamandi prelatos suos: & ita pena vni? est metus alterius. ij. q. vij. quapropter. ff. de penis. l. capitalium. §. famosi. ē. de offi. ordi. irrefragabili. Ber.

a stis culpabiles q̄ in causa Jo.
b diac. resedistis attendite vt hilarium criminatorē ipsius nulla ex diffinitione vestra pena cōueniēs castigaret: et infra. Quia ergo tante nequitie malum sine digna nō debet vltōne transire iubemus eundem. lh. prius sub diaconatus quo indignus fungit priuari officio & verberibus
c d e publice castigatum in exilium deportari.

I Mno. iij. camoresi. segobiesi. et abulesi. episcopis.

¶ Denūciator in p̄batione criminū deficiēs ab officio & beneficio suspenditur donec innocentiam suam purget.

Q Um dilectus filius magister scolarum palestinus ad se. apo. accessisset et de suo
f epo excessus varios nunciasset examinationem cōmisimus excessuū obiectorū: et infra. ¶ Cū autē processum negocij examinauerimus diligenter: nec intelligere potuerimus probatum esse sufficiēter aliquod de predictis eundē episcopum absoluendum decernimus ab obiectis. ¶ Vobis mandantes quatenus memoratū magistrum scolarū donec purgauerit canonice suam
g innocentiā scilicet quod non calumniādi animo ad huiusmodi crimina proponenda processit: ab officio et beneficio suspenda
h tis: vt ceteri simili pena perterriti: ad infamiam suorum facile non prosiliant prelatorum.

Rubricā. De symonia. Supra visum est de accusatoribus et calumniatoribus: nunc restat videre de criminibus ex quibus possunt accusari: sed quia inter cetera symonia obtinet primum locum quia cetera respectu huius pro nihilo reputant. j. q. vlt. c. fi. ideo tractaturus auctor de crimibus p̄misit de symonia. de materia habet. j. q. j. in summa. Ab. si.

Rubrica. De symonia et ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

¶ Rego. generali synodo presidens.

¶ Eps p ordine ab eo cōferendo vel ministri vel notarij nihil temporale exigere debent.

I
i
k
l
m
n
o
p
q
r

IN ordinando: et infra. Sicut nō debet epus manū quam imponit: ita nec minister vel notarius in ordinatione eius vocē vel calamum vendere. ¶ Pro ordinatiōe igitur: vel vsu pallij seu cartis atq̄ pastellis cum qui ordinatur omnino aliquid dare prohibemus.

¶ Ex concilio Maguntinensi.

¶ Deponēdus est qui p pecuniā aliquē eiecit de ecclesia sua se postea intrudendo.

Q Ui alium in ecclesia ordinatum per pecuniam expulerit eamq̄ taliter vendicauerit omnimode deponatur.

¶ Eodatus papa.

¶ Quilibet catholicus admittitur ad accusandum de crimine symonie.

Q Idūs & magister olim qui sine peccato fuit: accusandi licentiam vni dedit: et infra. Non igitur quilibet catholicus est respuendus: sed vt veritatē asserat ad p̄palandam symoniacam rabiem magnis est preci/ bus exhortandus.

I Dem.

I N ordinando. ¶ Duo sunt dicta. secūdū ibi: pro ordinatione. Ab.
i ¶ Imponit: hoc sumptū fuit ex illo canone. j. q. ij. sicut epm
k ¶ Minister. i. archidiaconus qui examinat p̄mouendo. ē. de offi. archi. ad hoc. circa fi. l ¶ Vendere: verbū vendere nō continet gratuitū cōtractū: quia venditio non procedit sine precio. ff. de ōben. empt. l. ij. §. sine p̄cio. et. C. eo. ti. emp. fides. insti. eo. ti. §. preciū. & quare notarius non pōt vendere operas suas vel cartam: cū de suo nemo beneficiū facere cōpellat. x. q. ij. precarie. Dicunt quidam q̄ hoc obtinet vbi notarius percipit salarium de publico. lau. dicit q̄ etiā si nihil p̄cipiat de publico nihil pōt recipere p tali scriptura: q̄a symoniam cōmitteret & est speciale in odium symonie: ne fraus possit p̄curari. ex pacto eīm nihil accipere debet: ē si gratis & sponte aliquid offerat: et jam sine omni intētione ab initio adhoc accessit: non credo q̄ peccaret notarius laicus. arg. j. eo. cum sit romana. & est expressum. j. q. ij. sicut episcopum.
m ¶ Pastellis. j. q. iij. si quis obiecerit. ne in fraudē aliquid fiat non obstante aliq̄ consuetudine. j. q. j. emendari. & j. eo. Jacobus vin.
n Q Ui alium expulerit. dupliciter eīm peccat in dando pecuniā: & quia locū viuentis occupat. argu. j. eo. nemo. & vij. q. j. eum. & ē. de concef. preben. c. j. Ber.

S I dominus. ¶ Due sunt partes. secūda ibi: non igitur. Ab. si. o ¶ Uni. s. iudeo sceleratissimo. cū dixit. si enim male locutus sum &c. ij. q. vij. §. ecce. p ¶ Mō igit. arg. hic a minori. quasi diceret si iudeus qui malus est admittitur ad testimoniū contra dōm multo fortius catholicus admittit vt veritatē asserat contra symoniacā prauitatē. si. arg. ē. de elec. cum in cunctis. in prin. Bern. q ¶ Catholicus: arg. q̄ quilibet catholicus admittit ad testimoniū cōtra symoniacū nulla distinctione facta. arg. j. eo. tanta. dic vt. ē. de accu. cum. p. ergo a cōtrario sensu hereticus vel paganus non admittit q̄d est verum.
r ¶ Exhortandus. si. lxxix. dist. si quis papa ex ea q̄ dicit exhortandus est. ar. q̄ testes in criminalibus non compelluntur.

ē.de testi.cogen.dilectorum.vbi de hoc.

a Accusatum.solēnia.Capitulum hoc ⁊ sequens intelligē de eo qui erat publice infamatus: alias non deberet suspendi.ij.q.v.presbyter.⁊.c.si mala.sed nonne erant isti suspensi ipso iure quare suspendunt.j.eo.tanta.⁊.xxxij.dist.§.verum ⁊.j.q.j.quibusdam.et c.reperiuntur.respondet de facto suspēdūtur cum ipso iure sint suspensi: symoniacus ēm i ordine ḡtūcūq; sit occultus est ipso iure suspensus: nec pōt missam cantare.j.eo. tanta.qm̄ ipsum caracterē habet vicīosum in quo casu loquūtur hec duo capitula.vnō cum eēnt isti sup hoc infamati. merito ipso facto debuerūt suspēdi si vero occultū cēt licet sit suspensus coram se sicut quilibz in peccato mortali constitutus.ē.de coba.cle.et mu.c.vlti.j.q.j. sacerdotes.non tamē quo ad alios est suspēsus.ar.j.e.matheus.⁊ c.ex tue. Berū.

b Quotiens quenit ꝑ famā.scz et ideo de hoc voluit inquirere: quia prelatorum est inquirere de excessibus subditorum ē.de offi.ordi.c.j.j.de collu.crimia.xj.q.iij. precipue.alioquin eis imputat.xliij.di.ep̄ſ ſ̄ſ.Ber.

c Sicut.vincit. quia respectu eius cetera crimia ꝑ nihilo reputantur.j. q.vlti.c.vlti.⁊ ar.j.c. pri.ar. cōtra.xxxij.q. vij.quid in omnibus. sed ibi soluit qd dicit ibi: graui? .i. cōmuni? ⁊.ē.de accu. inquisitionis.vbi equipantur homicidium ⁊ symonia quo ad penam.horribilius est tamen homicidium cū quo nunq; dispensat.l.dist.miror. d Sine dilatione.j.q.j.quisquis.⁊.c.reperiuntur.xxiij.q.iiij.si ea.xxxv.q. ix.loci. e Per aliquam psonā.que de iure admitti debeat. vt.ē.dixi.de accusa.c.j.⁊.c.cum.p.⁊.c. cū oporteat. f Claruerint.xxiiij.q.iij.c.ecce.

Tanta est. Duas habet partes sicut duas reddit rationes.Secunda ibi: item omnis.Ab.si. g Ad accusationē.si accusatus fuerit infamatus.de hoc dictū est.ē. de accusa.cum.p.⁊.c.j. h Omnis peccator: non precisus ab ecclesia per sententiā canonis vel iudicis tolleratus ⁊ penitēs ⁊ sic nō est obiectio de excōmunicatis et suspensis vt notorij fornicarij.xxxij.di.nullus.nec de suspensis quo ad se. Mā quilibet constitutus in mortali peccato suspensus est quo ad se.ē. de coba.cle.⁊ mu.c.vlti.⁊.j.q.j.sacerdotes.sacrosancta.⁊ sic omis alij possunt cantare missam preter symoniacum: vel quod dicit omis peccator potest cantare missam pōt referri ad facilitatem etiā dispensandi: quasi diceret facilius dispensat cum omibus alijs criminosis preter homicidium q̄ cum symoniaco vel hoc dictū est in detestationem criminis: vel sic dato q omnis peccator possit celebrare: symoniacus tamen non potest considerato initio: quia symoniacus in ipso sui initio cōmissionis suspensus est.vt.j.q.j.reperiūtur.et intus ortus occidit.et in ipsa sui radice viciatus.j.q.j.quibusdam.sic ex eo tempore quo symonie crimine cōmittit damnatus est: vnde postea celebrare non potest: etiam post peractam pniam nisi dispensetur cum eo quod non contingit in alijs criminibus.⁊ ita plana est lra ista considerato initio cuiuscūq; peccatoris. sic. C. ad l.iul.maiesta. quisqs. ver.donatiōes.et quarūlibet postremo alienationes ex omni tpe ⁊c.et ita symoniacus celebrare non potest nisi cum eo dispensetur Quis possit dispensare dictū est.ē.de renūci.c.post translationē nec potest agere penitentiā: nisi renunciet beneficio ⁊ executōni ē.de accu. inquisitionis. Postq̄ vero renūciauerit ⁊ penitentiam egerit: poterit cum eo dispensari si placuerit superiori.et sic licite poterit postea exercere officiū.ar.ff.de precaverte.§.iul. quia iam possidet ex noua concessione.ar.j.e.ex insinuatiōe.vt.ff.de euic. si seruus.§.j.in fi.

i Etiam meretrix: que alias non est admittēda ad accusationē vel ad testimoniū ꝓter vtilitatē ei?: vt C.de adul.qui adulteriū.⁊.ff.de testi.l.iij.§. l.iul. Eadem ratione nec ad aliū legitimum actum.

Non satis. Diuiditur. nam primo ponit cōciliū triplex ꝓhibitum diuisum transgressores huius et consensores dicit symonicos Secūdo cōiunctim ponit aliā triplicem prohibitionē damnans cōtrariā cōsuetudinē ⁊ cām reddit. secūda ibi: ꝑ sepultura.ab. k Requirat: aliquo pacto.j.eo.veniēs.⁊.c.tua nos.tamē si spōte sine aliqua cōditione ⁊ pura intētione aliq̄d dare voluerit nō ꝓhibet.c.tua nos.sed si monasteriū esset ita tenue q nō posset sufficere.ar.est q tūc posset exigere hoc modo.frat scias q nos nō possumus tibi ꝓuidere si vis intrare porta tecum vñ viuere possis.vt.j.q.ij.si quis ꝓter hoc. In symonia ēm ⁊ vsura amor lucri ꝓhibet.xliij.q.iiij.si qs oblitus.vin. l Prioratus.j.q.j.si quis epus.⁊.q.iij.saluator.⁊.ē.de sta.regu.c.ij. m Pro sepultura: quot modis dicatur sepultura dictum est ē.de sepul.c.vlti.Ber. n Diuturnitas.si.j.c.pri.⁊.ē.de cōsue.quāto.⁊.c.vlti.ad idē.j.q.iij.c.vlti.diuturnitas tēporis peccatum nō excusat.xxiiij.q.j.scisma.⁊.j.q.j. nullus epus grauamen.ff.de actio.⁊ obliga.obligationū.§.j.ar. contra.vbicunq; habet locum prescriptio.xxxij.q.iiij.obijciūtur.solu.de hoc dictum est.ē.de consue.c.vlti.⁊.ē.de tempo.ordi.c.ij.Ber.

Tam in ecclesie. Diuidit.primo ponit factū horribile et excusationē cōsuetudis improbat.secūdo illā reprobat

Symoniac⁹ pendente accusatione ab administratione diuinorum prohibetur.

Accusatū symoniacum necesse habuimus ꝓhibere a ne missarum solēnia celebraret: donec quid esset verius constitisset. Idem.

Idem dicit qd precedens nisi q illud.c.loqtur in accusatione istud in inq̄sitione et illud loquitur de symoniaco in genere istud declarat de ordine.

b Quotiēs: ⁊ ifra. Peruenit ad nos q ꝑ symoniacam heresim fuerī ordīat⁹ ꝓptēa necesse habuim⁹ te ꝓhibē: ne missarū solēnia celebrare debuisses donec qd sit veri⁹ discernerem⁹ Lucius papa.

Symoniac⁹ est deponend⁹.

c Sicut symoniaca pestis sui magtudine alios morbos d vincit ita sine dilatione mox vt e ei⁹ signa ꝑ aliquā psonā clarue f rint de ecclesia dei or eliminari atq; repelli. Eodatus.

Symoniacum accusare pōt seruus meretrix et criminosi.

Tanta est labes hui⁹ criminis q etiā serui aduersus dños ⁊ qlibet criminosi admittū g tur ad accusationes. Itē omis peccator missas cātare pōt ꝓter symoniacū quē qlibet vt ab ordine male accepto remoueatur i accusare pōt vel etiā meretrix.

Lex.iij.in cōcilio turonen.

Symoniacū est preciū recipere ꝑ ingressu religionis ꝑ prioratib⁹ vl capellis ꝓcedendis ꝑ prelatis instituendis ꝑ ꝓcedenda sepultura pro crismate pro oleo sancto pro benedictiōibus nubentiū vel alijs sacramentis nec valet consuetudo in contrariam.hoc dicit cum sequenti.

Non satis: ⁊ infra. Prohibem⁹ igit ne ab his q ad religionē transire volūt aliq̄ pe h cunia requirat. Nec prioratus vel capellanie q̄libet monachorū aut clericorū annua distractione vendantur: nec ab eo cui regimē ipsarū cōmittit ꝑ earū cōmissione vllū p̄ciū exigat. Si quisqs cōtra hoc decretū attentare p̄sumpserit tam ille qui dederit q̄ ille qui receperit vel cōsentit ptē secū symonie nō dubi m tet habiturū. Pro sepultura q̄ ⁊ crismatis ⁊ olei receptione nulla cuiusq̄ p̄cij exactio attentet: nec sub obtentu cuiusq̄ consuetudinis reatū suū quis tuea n tur q̄a diuturnitas tēporis non diminuit peccata: sed auget.

Ex concilio lateranen.

Summatum est supra in.c. precedenti.

Tam in ecclie corpe: et infra. Horribile nimis est: q in quibusdā ecclesijs locū venalitas ꝓhibet habere ita vt ꝑ

Non satis.

R 2

q̃a symoniacā ibi: ne igit̃.ab.si. a ¶ Introducēdis.j.q.iiij.si quis obiecerit. b ¶ Benedictionibus nubentiū: sic.j.e.suā p benedictionibus nubentiū aliquid accipi pbibetur. q̃a per eas gratia conferr̃: lz p mr̃imonio aliq̃d dare vel recipe nō est peccatū.j.q.j.quicquid.z.xxxij.q.ij.bonoranñ. quia lz sit sacramētū p ipm: tm̃ gratia nō conferr̃.xxvij.q.j.nuptiarū.xxxij.q.ij.connubia. vnde est ar. q nō idez iuris est in accessorio qd̃ in principali an pro exequijs mortuorū licitū sit recipere dicit̃.j.e.ti.suā ala. c ¶ Cōsuetudine. videtur q talis cōsuetudo non sit reprobanda vt pro recepti one canonica vel introductione persone in eccl̃iam aliquid recipiat̃.in auc̄. de san. epis.col̃.ix.§.p cōsuetudinibus. dū tamen non det̃ ex pacto aut exigat̃: sed sponte ex postfacto offerat̃.et ē opti.argu.j.q.ij. sicut epm.ex.xviij.di. de eulogijs.et.j.e. dilectus sed hic requirebat̃ ex cōsuetudine qd̃ est penitus reprobandū.j. eo.iaco.Ber.

d ¶ Infelicem.s.de cōsue.c.vlti.vbi de b. z male adinuente cōsuetudines nullo tpe cōfirmant̃. in auc̄. vt nulli iudi.§.j.col̃.ix. e ¶ Giezi.qui pmo in veteri testamento symoniaz inuenit. vñ fuit lepra pcussus. j. q.j.q̃ studet.et.c.cito turpē.symoniaci dicūtur a symone mago.

f Cum sit procurationē.banc pcurationē recipit eps sed nō pro aliq̃ sacramēto: qz hoc eēt symoniacū.vt.j.q.j.statuim⁹.sed potius p labore: imo nec p labore sed ista procuratio pmissa est a iure: sicut et alia procurationes que fiūt rōne visitionis: vnde nullaz symoniā cōmittit: qz qui peccat: legis aucte nō peccat. xxiij.q.iiij.qui peccat.et ista pcuratio prestari debet ꝓm facultates ecclesie.sicut et alie.s.de cen.sopite.et.c.cū nup. Immo si eccl̃ia pcurare non posset epm: ipse suis sumptib⁹ cōsecrabit eccl̃iam x.q.iij.cauendū.z.j.ij.placuit.ar.in auc̄.de mā.pn. §. sit tibi.b.

Ē hoc aūt. ¶ Due sunt partes.secūda ibi: regē aūt.ab.

g ¶ Manifestū.i.notoriū: als secus.xj.q.iij.eoz q̃ accusant̃.z.iij.q.v.q suspecti. h ¶ Recepisse: maxime.ar.s. de cōfes.c.ij.z.j.eo.nobis. i ¶ In iure: als confessio extra iudiciuz nō pīudicat.de hoc no.s.de confesso.c.vlti.itē ar.hic q non mitius agit̃ cū cōfesso q̃z cū cōuicto.ij.q.j.nos.s.de confes.cū sup. z.ff.de cōfes.l.j.ar.contra.l.dist.presbyterū.xij.q.j.nō dicatis.z ar.l.di.si quis ꝓpostera. ij.q.j.in primis.in prin.sol. cū spōte cōfesso mitius agit̃ sed nō parcit̃ spōte cōfesso in iure timore p bationū: nō em̄ est beneficiū qd̃ fit ex necessitate.ff.de ritu nup. l. prime.sed ea sunt in nostris officijs gratiora: que cum impēdere nō teneamur cā tm̃ libertatis impendim⁹.xxviij.q.j. iam nunc.ergo qui inuitus cōfitet̃.nō remunerat̃. k ¶ Deponēdi: hec est pena symoniacorum. sic.s.de cōfes.cum sup.cū agit̃ in modū accusationis: imo idē videt̃ si agat̃ in modum inquisitionis.s.de accusa.inq̃sitionis.j.rñso. l ¶ Manifestum est.

epis vel abbatib⁹ seu q̃buscūq̃ psonis eccl̃iasticis ponendis in
a sedē seu introducēdis pbr̃is in eccl̃esiā necnō z p sepulturis: z
b exequijs mortuorū z bñdictiōibus nubētiū seu alijs sacramentis aliquid req̃rat̃. Putant aūt plures ex hoc licere: q̃a legem
c mortis de longa inualuisse consuetudine arbitrant̃ non attendētes q tanto grauiora sunt cri
d mina: quāto diuti⁹ infelicē aiaz tenuerūt alligatam. ¶ Ne igit̃ hec de cetero fiāt vel p psonis eccl̃iasticis deducēdis i sedē vl̃ sacerdotib⁹ istituēdis aut sepeliēdis mortuis seu bñdicendis nubētib⁹: seu alijs sacris cōferēdis seu collatis aliquid exigat̃ districtius pbibem⁹. Si q̃s aūt ꝓtra hoc venire psūpserit: portio
e onē cū giezi se nouerit habitur̃.

I Dem vigilien.episcopo.

¶ Breue est.

Cum sit romana: et infra. cōsul.T.T.R.q nihil p/ eccl̃iarū cōsecratione potes vel
f debes pter pcurationē exigere.

I Dem toletano archiepo.

¶ Conuictus de symonia deponendus est idez in infamato qui se purgare non potest.

Ē b aūt q epus exomen. archidi.bñficiū cuidam clerico ante electionē suā priozatū dicitur promisisse: vt vterq̃ consentiret eidē tue prudētie rñdem⁹:
g q si manifestuz est eundē archidia.z clericū ob cām illā pmis/
h sa recepisse: aut exinde confessi
i fuerūt in iure vel legitime cōuicti ab altaris ministerio sunt p/
k petuo deponēdi. Si vo id manifestū est: nec tm̃ inde ꝓuicti vl̃ ꝓfessi fuerint.sed tm̃ publica laborāt ifamia: eis canonica pur/
m gatio oz indici in qua si defece/ rint tanq̃z auctores tanti sint sceleris puniēdi. ¶ Regem autē z
n principes eius debes inducere: vt si qua recederint a ꝓfato epo vt eius electioni pstarent assen/ sum: eccl̃ie exomen. sine diminu
o tioni restituant cū ea sine grauisue salutis periculo retinere nō possint.

I Dē eboracen.archiepiscopo

¶ Symoniacū est p tpali obsequio bñficiū eccl̃iasticū pmittere.

Cum essent in nostra psentia constitui. R. clericus z nobilis vir.v. q̃a idem.v.morā diuti⁹ facere non poterat pro se in cā illa sufficientē constituit rñsalē. ¶ Cūq̃z ab ore pfati. R. intellexerim⁹ q mēoratus miles ho tm̃ notoriū qm̄ tunc secus: vt patz.s.e. vbi ponit manifestū p notorio. Alia lr̃a habet nō notoriū. m ¶ Purgatio: pter infamiā.j.eo.insinuatuz.s.de accu cū.p. n ¶ Et principes: b rex z princeps ius babebant in electionē tanq̃z patroni quozuz assensus oz req̃ri.s.de elec.sacrosancta. z ita videlz q si non p stitissent cōsensuz: nō cōfirmabit̃ electio: et sic ius babebāt. vnde nec añ nec post electionē licitū fuit redimē cōsensuz illoz.viij.q.iij.talie.et.j.q.iij.si q̃s pbendas.z.j.q.j.eos. z.j.eo.mat. o ¶ Restituāt: q̃a sine pericolo eā retinere nō pñt: vt hic pz: z cum pena dupli debent restituere illā.in auc̄.de sanc. epi.in scda colūna.§. si q̃s laic⁹.et.§.si aūt secularis.col̃.ix.z.j.e. audiuim⁹.z.s.d imu. eccle.qz plerizq̃.b no. q eccie restitui oz cui facta fuit iniuria.arg. xvij.q.iiij.si q̃s i atrio z.xxvij.q.j.siqs rapuerit.z in auc̄.de sanc. epis.§.si q̃s aūt.in se cūda colūna.et eccl̃ia pōt vendicare illā pecuniā.in auc̄.e.ti. §.si vero laicus.et.§.sed neq̃z xenodocbiū.ar. s.j.e.veniēs.vbi restituit̃ ei q̃d dedit.ala. dixit q in decre.veniens restituta fuit ei q̃ dedit de misericordia et hoc q hic dicit est ius cōe: tu dicas alit̃: illa veniēs loquit̃ de monacho q̃ pecuniaz dedit p sua receptione: z illud est ius et b similiter.si ergo aliq̃s det pecuniā monasterio vt recipiat̃ symonia cōmittit̃.j.eo.qm̄ symoniaca.ei ergo q̃ dedit oz restitui pecuniā tā indigne a monachis accepta vt cū ea in aliud monasteriū intret ne sit onerosus secdo monasterio ar.xvj.q.vj.de lapsis.z.xxvij.q.j.si q̃s rapuerit. z vbicūq̃z siue monasterio siue eccl̃ie seculari pecunia taliter data. et accepta fuerit p̄ut dicit decre.veniēs restituēda est pecunia ei q̃ dedit nec eccl̃ia vel monasteriū oz cū tali fraude eē in lucro cū ipi lucri vel monachi in hoc ita cōiter delinquūt: cū ipsi clerici tc hoc sint puniendi.z ex eodē facto penā z pmiū cōsequi nō debeant vt.ff.de ne.gest.sine hēditaria.z ex hoc cōtingeret viā fraudib⁹ aperiri qd̃ esse nō oz.xciij.dist.pueri.ij.z.xxxv.q.ix.loci.in fi.z tale lucrū eccl̃ia non oz hē.nec possent clerici vel monachi penitere nisi restituerēt qd̃ symoniace receperūt.vel posset dici q si clerici seculares sic cōiter delinquūt eccl̃ie oz applicari. et clerici sunt oēs ab eccl̃ia remouēdi: cū vero pecunia dat̃ alicui puta ꝓlato soli vel alij cuicūq̃z ita q eccl̃ia nō sit in culpa tunc locū habet qd̃ prius dicit̃ q ille qui pecuniā receperit oz illaz restituere eccl̃ie.in cui⁹ ignominiā data fuit nec debet ei restitui qui dedit.z pcipue si sit secularis in quo casu intelligunt̃ autētice ꝓdicte.de regulari posset dici q z tunc nō oz ei restitui simpliciter sed assignanda est secūdo monasterio ad quod transit vt eo viuente habeat vsum illius.ar.ꝓdictorū capitulorū dla psis.si quis rapuerit.et hoc cū eccl̃ia fuit in culpa.Ber.

Cum essent. ¶ Primo ponit decise cōtrouersiā z procuratoris dationē.secūda diffinitionē ei⁹ cām ibi: cūq̃z.ab.

a ¶ Promiserat: hec promissio siue pactio illicita fuerat. et symoniaca. ē. de pac. c. vlti. ⁊ j. eo. tua. ⁊ j. q. ij. q̃pio. vnde miles p tale pmissionē nō obligat. quare ipsi. R. imponitur silentiū: si vero sine aliqua pactione promouisset negociū illius. vel als seruisset eidē. bene poterat cū remunerare: siue pntando ipsuz ad aliquod beneficiū siue etiaz alio mō. ar. lxj. dis. q̃d pderit. immo etiam naturaliter erat ei obligatus. ff. de pet. bere. sed si lege. § cōsuluit. ⁊ ar. xij. q. ij. ē hui⁹ placiti. pōt ergo licite quilibz seruire epo vel alij spe future remunerationis nec symonia cōmittitur in tali spe. cuz sine omni pactione vel cōditione seruiat dummodo pncipaliter hac intētione non seruiat nec epus directe p ē seruitio ei puidere in beneficio intēdat. q̃a sic eēt imunis ab officio et obsequio. j. q. j. ordinationes. ⁊ c. sūt nōnulli. alias nisi speciaret in deremunerationez quare seruiret ei cū ex debito ei non teneat. imo q̃ dignus est pōt sperare epatū et alios bonozes. lix. di. si officia. lxxiiij. dis. consuluit. b ¶ Silentiū: et bene: quia si ecclīam tali mō adeptus fuisset. eam renūciare teneret. vt. j. q. j. si quis neqz. et in aspera pena vel penitētia semp esset vt ibi quā etiā agere nō posset ea retēta. ē. de accusa. inquisitionis.

Insinuatum. ¶ Primo pōit papa narrationē sibi factā cōtra quam secundo prouideri mandat ibi: vnde. Ab. si.

c ¶ Ingressum: vnde fures sunt et latrones q̃a non intrant per hostiū. ē. de iurepa. relatū. et. xxiij. q. iiij. tres psonas. et. j. q. j. ordinationes. vij. q. j. non furem. d ¶ Notoriū: dicit tribus modis notoriū. ē. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlti. ⁊ ideo nulla pbatio est necessaria. ē. de accusa. euidentia. ⁊. ij. q. j. de manifesta.

e ¶ Sexta manu: argu. cōtra. ij. q. v. presbyter. si. ⁊ c. si mala. et c. omnibus. sol. regulare est q̃ ipse epus debet se purgare cum xij. presbyteris. presbyter cū quinqz. dyaconus cū tribus: vnde versus. Pontificem paruz manus expurgat duodena. Quinta sacerdotē: leuitā tertia pena. maior maiori. minor est adhibenda minori. Quādoqz tamē sunt pauciores. vt. ē. de accusa. cum p. ij. q. v. omnibus. Quādoqz plures. j. de pur. ca. inter sollicitudines. hodie vero numerus cōpurgatorum arbitrarius est fm arbitriū iudicis. ē. ti. prori. inquisitionis. in fine. f ¶ Priues: nota q̃ deficiens in purgatione punit: vt hic pz. ⁊. ē. e. de boc. ⁊ j. de pur. ca. cum. p. sed purgatio indicit pter pbabilem presumptionē ortam ex fama. ergo videtur q̃ ex probabili presumptione possit diffinitiua snia ferri quod non est verū. Sed ista probabilis presumptio transit ad violentā ex eo q̃ non habet testes sue honestatis. Ber.

Nemo. ¶ Sunt due partes principales. secūda ibi: nec quenq̃. Ab. si.

g ¶ Quodlibet. i. aliquod de quibuslibet. si. xv. q. j. mulier. ⁊ ē. de condi. appo. verūz. ⁊ j. q. vij. si quis omnē. in primo ver. h ¶ Celet: not. q̃ symoniā cōmittit qui pro aliquo tpali celat peccatū alicuius q̃ corrigere vel denunciare teneat ep̄o sicut symoniacū est aliquid recipere vt qui ordinandus est non ordineat vel vt electioni quis nō cōsentiat. j. q. j. §. qui aūt. et. c. se. ad fi. qōnis. Et est ē ar. q̃ celare est aliq̃d facere. si. xxxvj. dist. si quis vult. ar. cōtra. ff. de pscrip. ver. solent. et. ff. de condi. ob tur. cām. l. iij. §. vlti. so. illa nō tangūt istā materiā. hic loquit de iudicio quod fit ad penitentiā ad qd̄ tenet q̃libet: vnde nihil pōt quis ppter hoc accipere cum sit spūale illud de iudicio. quod fit ad furē capiendum vel seruū fugitiū: p q̃ potest recipi merces laboris. b. i ¶ Consanguinitatis: ē videtur q̃ cōsanguinitas symoniaz inducat q̃a nō refert an iust⁹ cordis amor an sordide preces interueniāt. j. q. j. si quis neqz.

k ¶ Cōicans. lxxviij. di. quid est. lxxxvj. di. c. iij. l ¶ Recōciliationis: p recōciliatione vel absolutiōe preciū exigi nō dz. j. e. ad aures. m ¶ Utrūqz scz digne penitentem vel min⁹ digne gra vl fauore adducere ad reconciliationē aliud est digne penitentē remouere a reconciliatione aliq̃ liuore vtrūqz enim istoruz symoniacum est ⁊ ita respicit istos duos modos tm̄: et quod primo dixit symoniacum est similiter vt dicit ibi: vel pōt respicere omia precedentia: vt ista duo vltima quasi pro vno reputent ⁊ quod primo dixit celet. ⁊ innotescere detractet quasi idem sunt. et sic illud vtrūqz pōt respicere illa sic cōiuncta. Ber.

Querelam. ¶ Primo ponit querelā monachoz. scdo cōmittit cām instruēdo iudicē in principali ibi: vnde quia. Ab. si.

n ¶ Incōsulto: vnde non valet resignatio. xij. q. ij. sine exceptione. ē. de empt. ⁊ ven. cū dilecti. o ¶ Concordia. v. q. ij. si primates. ⁊ ē. de transac. c. vlt. vbi plures cōcordantias inuenies de hoc. p ¶ Non potuit: quia nullum spūale vel spirituali annexuz potest vendi vel emi. ē. de iurepa. de iure. ē. de pac. cum pridem. ⁊ c. vlti. ⁊ ē. de transac. sup eo. ⁊ xvj. q. vij. de cimas. ergo nec redimi. sed hec ratio non videtur habere locuz quia ecclīa vel spūali annexum pōt vendi cū vniuersitate ⁊ obligari. ē. de iurepa. ex lrīs. ⁊ c. cuz seculum. sed manerīū fuit: vt videt principale in quo erat ecclīa: ⁊ ita potuit redimi tanqz accessorium: dicas q̃ manerīū cū pertinentijs suis ⁊ ecclīa fuerūt monachis cōcessa ita q̃ neutrū fuit accessoriū alteri. et hoc colligit bene ex lrā vt ibi dicit in prin. quoddā manerīū cum pertinentijs suis ⁊ ecclīam ⁊ ita ecclesia non fuit pertinens manerij: quia separata fuit a pertinentijs et ita redemptio q̃tum ad ecclesiam nulla fuit ipso iure: sed hec ratio non habet locum in manerio quod bene potest vendi ⁊ redimi. ⁊ ita hac via nō pnt

reuocare maneriũ. Qualiter ergo agẽt ꝑ manerio dicas ꝙ contractus siue redemptio quo ad maneriuz nullus fuit ipso iure et alia causa: quia hoc factum fuit irrequisito capitulo. si. ē. de empt. ⁊ ven. cum dilecti. ⁊ xij. q. ij. sine exceptione. et hac eadem rõne nõ tenuit redemptio ecclie. et ita etiã si ecclia fuisset accessoria ad maneriũ idez esset. a ¶ In possessionẽ. causa rei seruande si lis nõ fuerit contestata. ē. vt lite nõ cõtes. quoniam. §. in alijs. ⁊ si lis cõtestata esset ⁊ nõ liqueret de causa adiudicarek eis possessio salua qõne ꝓprietatis absentibus. ē. de vo. ⁊ contu. put. vbi de hoc. quaz possessionẽ debẽt eis defendere iudices. vt dicit in fi. cũ remaueant adhuc iudices de illa re vsqz ad diffinitiuã sniam. ē. de testi. ex parte. a. vbi de hoc

Ea que. ¶ Primo factuz rep̃hensibile narrak. Ad secundo fieri ꝓhibet ibi: quia vero. tertio penã cõminak ibi: ꝑ certo. ab. si.

b ¶ Crismate: nummos accipere nõ concedik: imo symoniacũ est. vt. j. q. iij. c. vlt. ⁊. j. eo. in tm̃. ⁊. ē. eo. nõ satis. ⁊. c. cũ in ecclie. et j. eo. ad nostram.

c ¶ Appellatis: similis variatio nomis habek. j. eo. in tm̃. Sz bona denomiatio nõ excusat malũ: imo magis accusat. ē. eo. satis. et. c. cũ ecclie. ⁊. ē. de cõsue. c. vlti. cũ sit contra ea que in veteri testamẽto ꝓhibita sunt. et in sui natura malavt vẽdere sacramẽta. j. q. j. qui studet. ⁊. c. sicut eunuchus: secus de illa consuetudine que inducta est contra ius positiuũ. ē. de consue. c. vlti. vbi de hoc.

d ¶ Consuetudinis. cõsuetudo ista quãtũ cũqz longa nõ excusat malũ: imo magis accusat. ē. eo. satis. et. c. cũ ecclie. ⁊. ē. de cõsue. c. vlti. cũ sit contra ea que in veteri testamẽto ꝓhibita sunt. et in sui natura malavt vẽdere sacramẽta. j. q. j. qui studet. ⁊. c. sicut eunuchus: secus de illa consuetudine que inducta est contra ius positiuũ. ē. de consue. c. vlti. vbi de hoc.

e ¶ Ordinis. scz depositionẽ: quia pena symoniacorũ est depositio. vt. ē. eo. de hoc. ⁊. c. insinuatum. ⁊. ē. de accu. inquisitionis. j. responso. Ber.

Ex diligenti. ¶ In prima parte ponik supplicantis narratio petitio et oblatio. in secunda petitionis exauditio cũ determinatione ⁊ lrarum datio ibi: quo circa. Abbas. si.

f ¶ Obligatio: obligatio ista turpis fuit ⁊ illicita ⁊ ideo neqz de iure neqz de facto ligat. ē. de pac. c. vlti. ⁊ est illud munus ab obsequio indebite impenso. vnde symoniaz inducit. j. q. j. sunt nõnulli. pro spũalibus homagiũ exigi non debet. j. de reou. iur. c. vlti. g ¶ Salutis: iuramentũ istud vergit in dispendiũ salutis eterne: quia prestituz est ꝓ re spũali pro ecclesiastico beneficio scz vnde non potest seruari. ē. de con. c. fi. ⁊. ē. de iureiurã. si vero. ⁊. ē. quod me. cau. cum dilecti. ⁊. xij. q. iij. si aliq̃d. ala.

b ¶ Nihil omnino: alias certe penitentiam agere nõ posset. ē. de accusa. inquisitionis: quia venia non datur nisi correcto. xxiij. q. ij. legatur. xxiij. q. vij. quemadmodũ. sed penitere non potest. nisi renunciet illud beneficium. vt dixi in predicta decre. inquisitionis.

i ¶ Diuinis. i. canonicis: sic exponik. iij. q. v. ꝙ suspecti. et. j. q. q̃. Epio. ⁊. q. iij. siquis obiecerit. et. c. saluator. vel propie quia hoc est contra vetus ⁊ nouum testamentũ j. q. j. qui studet.

k ¶ Humanis. C. de epi. ⁊ cle. si quenquã. et in auten. de fanc. epis. circa prin. §. sed necꝫ. colk. ix. not. ergo ꝙ crimẽ symonie grauissimũ reputak. cũ diuinis et canonicis ⁊ humanis legib⁹ cõdẽnak. ar. j. q. vlt. c. vlti. ber. l ¶ Absoluimus: ipso iure tñ absolutus erat vnde exponẽ absoluimus i. absolutũ ostẽdimus. ⁊ poti⁹ factũ respicit talis absolutio. T.

m ¶ Discreto: nota verbũ istud ꝙ discretus penitẽtiarius est querendus. qui sciat soluere ac ligare. de pe. dis. vj. qui vult petita et obtẽta licentia prius ꝓprij sacerdot⁹ alias nõ dz fieri. j. de pe. ⁊ remis. ois. §. j. b.

n ¶ Infamia: symoniaci. n. infames sunt j. q. iij. c. vlti. Et b est talis ifamia ꝙ nisi cũ eo dispensek per principem ad aliquod ecclesiasticũ beneficium admitti nõ debet quo ad deum acta penitẽtia tollik. ar. ij. q. iij. §. hinc colligitur.

o ¶ Demonstrare: alias non crederetur secum fuisse dispensatum. nisi ostenderet indulgentiã. j. de scisma. c. ij. Bern.

Et si questiones. religione. in lege dicitur ꝙ quidam sub tali reuerentia retenti: vt nec verum iuramentuz prestare velint. C. de fi. instru. l. vlti. ad fi. quãdoqz dicitur verecũdia vel timiditas. ff. de condi. insti. que sub conditione. p ¶ Necessaria: heretici etiã veritatẽ nolunt iurare. vnde eoipso tanq̃ heretici reputank. j. de here. excõicamus. §. si qui vero.

q ¶ Hesitat. si. xxiiij. q. ij. sane ꝙ super. in prin. ⁊. ē. de rescrip. cũ contingat. r ¶ Muneribus: aliud est munus ⁊ aliud est donuz. ff. de verbo. sig. inter vonũ. muneribus vandis attẽdas quattuo: ista. Quis dans quisue petens: que res: que cã petendi. lau. cõsiderari dz quid offerak. xix. di. fm quale. xix. di. c. pe. ⁊ vlti. a quo etiã ar. iij. q. vij. in grauibus. ⁊ ꝑ quo. j. q. j. dictum est. ij. item ad quod offerak. de consc. di. ij. ⁊ dixit. quz ipetitione

cardomo legitie citati ad vkam
pfitiã accedere ⁊ iudicio vestro
stare cõtẽpserint vos ipsos mo-
a nachos de acra in possessionem
eorũ de quibus cõtrouersia ver
tik inducatis nec pmittatis eos
exinde absqz ordine iudiciario
molestari. ¶ Dem.

¶ Pro crismate ab ecclesijs pecunia exigi nõ debet etiã si hoc habeat consuetudo.

Ex A q̃ de auaricia: et infra. Audiuimus ꝙ nũmos ꝑ
b crismate ab ecclesijs extorq̃tis:
quos nũc cathedraticum aliqñ
pascalem prestationẽ interdum
c epalem cõsuetudinẽ appellatis.
¶ Quia vero hoc symoniacuz
esse cognoscik mãdam⁹ q̃tenus
d ꝑtextu alicui⁹ cõsuetudinis vel
ꝓlationis prescriptos denarios
nullaten⁹ exigatꝭ. ¶ Pro certo
scituri ꝙ si hoc ꝑsumpseritꝭ peri
e culũ ordinis et dignitatis poteritis nõ immerito formidare.
¶ Dem.

¶ Pro habẽdis spũalibus homagiũ facere symoniacum est.

Ex diligenti tua relatione
inotuit ꝙ. h. cant. archi-
dia. te induxit vt ei homagium
faceres ⁊ fidelitatẽ ꝑstares: ita
ꝙ ipse tibi beneficiũ ecclĩasticuz
annis singulis exhiberes. Ñ
f qm̃ hmõi obligatio illicita con-
g tra tue salutis necnõ ⁊ sue ꝓfe-
ctũ existit absolui a nobis instã-
ti⁹ postulasti adijciens ꝙ ab eo
h deinceps nihil oino de bñficio
accipes cõstituto. ¶ Quo circa
nos tuã petitionẽ honestã et fa
uorabilẽ attendentes: te a ꝑfati
archid. homagio ⁊ fidelitate ꝑ-
i sertim cũ hec taliter ꝑstita diui-
k nis et humanis legib⁹ cõtraire
l noscak: absoluim⁹: ita ꝙ ab eꝑo
m vel sacerdote discreto pniam in
de condignã recipias. Verum
n ne aliq̃ ꝓꝑ hoc nota vel infa-
mia possis respgi: absolutionis
nre lras tibi duxim⁹ idulgẽdas
quib⁹ ꝓtra latrantiũ morsus tu
tus ⁊ ꝑmunitus existas: ⁊ q̃s in
testimonio indulgentie nre va-
o leas demõstrare.
¶ Dem strigoneñ. archiepo.

¶ Ordinatio vel cõsecratio nõ censet symoniaca licet ordinatori aliquid donatum fuerit nõ ex pacto.

Ex Si qõnes tuas de seruo
re religionis ad nos pro-
ferri nullaten⁹ ignorem⁹: nõ tñ
tibi est in his vltra q̃ oporteat
dubitandũ cum leges humane
dicãt ꝙ quidam tenui religione
p sacra necessaria et legitima ex-
hibere cõtemnũt: tenuẽ religio-
q nẽ vocantes q̃ in talib⁹ hesitat:
vbi nõ est aliq̃ten⁹ hesitanduz.
¶ In hoc itaqz ꝙ. p. presbyter car. ap. se. le. ꝑ electione tua vt pallium tibi traderet ad ꝑtes illas accessit: ⁊ frak tu⁹ ei⁹ ꝑsciẽs necessitatẽ ei equũ vnũ te ignorante transmisit: qm̃ ꝑ mare veniens nullas aut paucas secum equitaturas adduxit: te nullo modo timere oportet. ¶ Luz in
r accipiendis vel dandis muneribus tria sunt maxie attẽdẽda ꝑ sonc. s. dantis ⁊ accipientis q̃litas quãtitas muneris et donationis tp̃s: q̃litas personaꝝ vt a

viij.q.j.in scripturis ꝓtū.xvij.q.j.ananias.ꝛ hic cōsiderat quā titas ex ꝑsona dantis ꝛ recipiētis.vñ seneca. Quidā cinicus petijt a rege antigono talentū:rndit rex. ꝙ plusq̄ cinicus petere debeat et sic fuit repulsus.petijt denarium cinicus.rndit rex.ꝙ minus esset q̄ deceret regem dare. ꝛ ita turpissimā cauillatiōnē inuenit. qua neutrū daret cuꝫ posset dare talentū tāq̄ rex. et denariū tanq̄ cinico.

a ¶ Equū . qñq̄ tñ. vj. solidi symoniā inducūt.j.eo.ex tue.

b ¶ Non petenti:et ideo grati⁹.vnde seneca non gratis accipit munus qd petenti donat. vnde illud apli. beati⁹ est dare q̄ accipere.xvj.q.j.predicator.qui.n. donat aliū sibi naturaliter obligat.ff.de pe.here: sed ꝛ si.§.consuluit.ꝛ ille cui donat exhibere reuerentiā donatori cōpellit ꝛ obedire. viij. q.ij.illud quidā.vnde versus. Grati⁹ est donū qd venit ante preces. Ulin. c ¶ Donaret. qd de iure fieri nō debet. qz qd iocularoribus donat. arti sequissime donatur. lxxxvj.dis.donare.

d ¶ Intentione:hic interp̄tat papa intentionez alterius ptis ꝑ exteriora alit nō posset diuinare de intentione alieni cordis:qz nec etiā paulus ls spiritu dei plenus fuerit potuit diuinare. xij.q ij.beat⁹.ꝛ.s. vt eccle. bene. vt nr̄m.ꝛ. ff.ad l.aqui. si putator. i fi. ꝛ quod dicit hic.

e ¶ Factuꝫ fuisse. l. p̄sumit ꝛ est ar.ꝙ per exteriora p̄sumit de interioribꝰ.s. de p̄sum. c.ij.ꝛ.iij.ꝛ ita videt ꝑ lr̄am istam a p̄rio ꝙ si alia intentione equuꝫ cardinali dedisset als nō daturus nisi vt posset facili⁹expediri negociū fratris licꝫ eo ignorāte p̄iudicasset ei.j.q.v.pñtiū. nisi in odiū ei⁹ hoc fecisset j.e.nobis.vel nisi eo ꝓhibente hoc fecisset.j.e.sicut.ꝛ recurrendū est in talibus ad intentionē ꝛ ex intentione ista cōsiderātur ꝛ in incertis locus est cōiecturis.ꝛ non in his que certa sunt.ff. de ver.obli.cōtinuus.§.cū ita.in fi.cū enim res certa est secus fit ff.loca.sed addes.§.j.b. f ¶ Qui excutit.j.q.j. sunt nōnulli.

g ¶ Precij.que videlicet ad magnā quātitatē nō ꝓducātur. ff.de offi.ꝓcō.solent in fi.ꝛ.ff.de offi.p̄si.plebiscito.in his enim interp̄tat ecclia symoniā nō cōmittit.qz nō est verisimile ꝙ ꝑ pter hmōi modica aliq̄s moueret ad aliqd iniquū faciendū.b.

Eniens ¶ Prima ꝑs ponit q̄rela p̄sbyteri. secūda dat iudicē cui tria mādat ibi.qm̄.ab.si. b ¶ De cōsuetudine.in hoc non valet cōsuetudo.j.e.iacobus.ꝛ.j.q.iij.c.vlt.ꝛ talis cōsuetudo dicenda est potius corruptela.j.c. sicut ꝑ certo.

i ¶ Restituendā:ar.contra.s.eo.de hoc vbi habes quid iuris sit super tali restitutione facienda. k ¶ Indigne. symoniace quo ꝛ cui: vꝫ an a paupe diuiti vel ecōuerso siue a diuite locupleti datū fuerit extimatio muneris et donatiōis tp̄s si magni vel minoris p̄cij res data existat et an instāti necessitate seu alio tpe cōferat. ¶ Si q̄ predictorū car.ꝛ fris tui ꝑsonā ꝛ qualitatē pēsam⁹ nō fuit magnū ab eodē

a ffe tuo car.equū vnuꝫ trāsmitti

b qm̄ etiā ioculatori non petenti

c vir tātus ꝛ tā abūdās forte donaret: verū si tpis necessitatē p

d pēdim⁹ nō alia intentiōe cōstat

e factū fuisse q̄ vt cardinali subueniret ī articulo p̄notato:ꝛ in fra. ¶ Qd aūt scriptū est:btūs

f q̄ excutit man⁹ suas ab oī munere: de illis donis dictuꝫ est:q̄ accipiētis aim allicere vel pertere solēt:qm̄ si ipsa etiaꝫ ꝑsona electi offerat ordinatori vel cōsecratori suo electuariuꝫ vel de vino siue de alijs hmōi q̄ modi

g ci p̄cij fuerūt.exq̄ volūtatē recipiētis inclinare vel mouere nō debeāt:nō tñ ec.ro. iterp̄tari cō sueuit accipiētē in his delinq̄re vel donantē. ¶ Dem.

¶ Abbas ꝛ maiores de cōuētu si ꝑ receptione monachi recepe rūt pecuniā ex pacto ab officio et bñficio suspēdunt ꝛ taliter recepta pecunia restituit.et in aliud monasteriū transfertur.

Eniēs ad nos. ꝗ. p̄sbyter ꝓposuit ꝙ abbas et frēs scti.R. noluerūt eū ī monachū recipe quousq̄.xxx.solidos dare cōuenerit:cōuētiōe aūt facta seq̄nti die eū monasticū hītū induerūt ꝛ ijdē mōachi.xxx.solidos.abbas vo.x. ꝛ familia.xij.

b ꝑ pastu asserētes ꝑ eē de cōsuetudine monasterij postularunt. ¶ Qm̄ q̄ factū hmōi pniciosum vt.mādam⁹ q̄ten⁹ si ita eē inue

i neris abbatē ꝛ mōachos ad restituēdā pecūiā p̄fato.ꝗ.tā īdi

k gne acceptā cōpellas ꝛ abbatez

l ꝛ maiores ꝑsonas monasterij ꝑ tāte p̄uitat⁹ excessu ab officij ex

m ecutiōe suspēdēs p̄cipias dicto

n ꝗ.vt ī aliq̄ mōasterio ī hītu monastico dño studeat deseruire. ¶ Dem.

¶ Si ordinād⁹ p̄bitatori suo aliqd dedit ex pacto symoniacum est nō tñ deponit si est occultū.

Ex tue fraternitatis lr̄is et ex confessione sacerdotis p̄bitiū latoris accepim⁹ ꝙ cū ad sacerdotij ordinē non aliter voluisset eum ei⁹ archi. p̄bitare nisi

o sex sol.soluit eidē ꝛ sic ordinem ip̄m ꝑ eū p̄bitat⁹ accipit. ¶ Ulī tibi sic duxim⁹ rndendū vt si ꝑ nō est publicū sed secretū eūdez

p sacerdotē secreto cōuenias monēs sine vlla coactiōe ꝓpensius ꝛ inducēs vt ordinē alicui⁹ religionis assumat: ꝛ ꝓpetuo ab officio abstineat qd illicite acquisiuit alioquin nō erit tutū: cum sit secretus excessus ipsum inui

q tū ab eodē officio cohercere cui

r tñ secretam pniam ꝗm ꝙ tibi visum fuerit iniungere nō postponas. ¶ Dem.

¶ Breue ē nec ꝗt breui⁹ ꝗmari

si.j.eo.ex tua.ꝛ.s.de pac.c.vlti. l ¶ Maiores.quorum p̄sidio abbas regitur.ar.x.q.ij.episcopus habeat.vnde grauius puniuntur.qz fuerūt actores facti qui debebant hoc prohibere:arg. j.de cleri.ex.mi.latores.xxiij.q.iiij.qui aliorum.si.j.eo.dilectus vbi de hoc. m ¶ Suspendens.de pena istorum regularium qui per symoniam recipiuntur et qui recipiunt habes.j.e.quoniam.Bern.

n ¶ Precipias.ex eo ꝙ dicit precipias:apparet ꝙ monach⁹ fuit: alias non preciperet.sed videtur ꝙ non deberet esse monach⁹ quia istud esset cōtra substantiaꝫ monachatus:ar.s.de con.ap.c vlti.in rex. ꝛ in glo. q̄ incipit quod dicit ad fi.Bern.

Ex tue. ¶ Primo ponit consultatio . secundo responsio ibi.vnde.Ab.

o ¶ Sex sol . no. ꝙ quātitas muneris diuersitatē iuris non inducit.xiiij.q.vlti.c.vl. et.j.q.j. iudices. et.c. placuit.ꝛ.q.iij.si quis p̄bendas sicut in vsura. quicquid sorti accedit vsura est.xiiij.q. iij.pleriq̄.et.ca. esca. alias est sub.c.pleriq̄ j. de vsur. consuluit. argu.cōtra. s.eo.et si questiones sol. intentio consideranda est. furtum enim sine affectu furandi nō committitur.xiiij.q.vlt.c. vlti. sic etiam est in symonia vt dictum est s.eo.et si questiones. Ber. p ¶ Secrete. ij.q.j.si peccauerit. et vj.q.ij.si tantum.ꝛ.s de tempo.ordi.ex tuarum.ꝛ.c.vlti. et.j. eo. matbeus:alias probiberi non potest. vt dicunt iura predicta: et hic. sed contra. argu. ꝙ coherceri possit. s. de tempo.ordi.ad aures.vbi dicitur ꝙ contra voluntatez prelatorum suorum subditi promoueri non debent.ergo eadez ratione debent abstinere. Illud loquitur de regularibus qui contra obedientiā sui prelati promoueri non debent.nec habēt titulum ratione cuius promoueri debeant. hic loquitur de executione ordinis iam suscepti: a qua sine manifesta causa aliq̄s remoueri non debet. q ¶ Cohercere.arg.ꝙ symoniacus nō est ipso iure suspensus.argu.contra.s.eo.tanta.et.j.q.j. reperiuntur.de hoc dictum est.s.eo.accusatum.

r ¶ Penitentiā.ar.cōtra.xxiiij.q.ij.legatur.ꝛ.xxiij.q.vij.quez admodū.ꝛ ar.s.de accusa.inquisitionis.ꝛ.j.eo.matbeus.in fi. Sol.penitentia quantum ad vitam eternam vari sibi non potest:nisi recedat a peccato vt dicunt iura predicta.et de penitē. distinc.iij.penitentes.ꝛ.dist.v.falsas. tamen danda est ei ne indurescat in peccato suo.j.de peni.ꝛ re.ꝙ quidam.et.xc. dist.si quis contristatus.argu.quia forsitan timore penitentie citius renunciabit ad quod tenet.j.q.j.si quis.neq̄.Ber.

a AD nram. ecclıastice. s. e. nō satis. cū in ecclıa ea q. et. j. eo. in tm. in quib⁹ babes plene de bis q̄ hic prohibētur b DE symoniace. remanere dispēsatiue. q: de iure renunciare tenētur post q̄ hoc sciuerint. vt. j. q. v. pntiū. ⁊. j. eo. de regularib⁹. ⁊. c. ex insinuatione. ⁊. c. nobis. ⁊. s. de elec. c. pe. Et etiā post liberā resignationē pōt eps cū talib⁹ dispēsare: vt in eisdē ecclesijs recipiātur: vt dicit. c. pntium ⁊. j. eo. ex insinuatiōe. Cū illis vo qui symoniā cōmiserūt vel eis sciētib⁹ ē cōmissa epi dispēsare nō pnt: s̄ solus papa. j. e. nobis. i fi. ⁊. c. pe. de hoc plene no. s. de renunc. post trāslationē. Ber.

Athens. ¶ Cōis diuisio. secda ps ibi. q: igit Ab. c ¶ Maioris. vñ valere debebat electio sua non obstante aliorū contradictione nisi aliquod rōnabile opponerēt. s. de bis q̄ fi. a ma. p. ca. cuz in cunctis. de hoc no. s. de elec. ecclıa vra. ij.

d ¶ Paucis: lz pauci essent: poterāt tū se opponē q̄a forte erāt ptēpti. s. de elec. qd si cut. ⁊. c. venerabilem. vel aliam exceptionē poterāt opponere electo forte q̄ erat maritus corrupte. ⁊ ita ius habebāt ꝓdicendi vñ nihil eis dare debuit ⁊ q: eo sciēte ⁊ nō ptradicēte pecunia data ē symoniacus est nō obstante volūtate turbata siue coacta. q: volūtas turbata siue coacta voluntas est. s. de elec. cū inf. R. nisi ex toto esset mēte alienatus. xv. j. q. j. merito. ⁊ ei est imputandū. xiiij di. qd ait. q: malorum mores infirmitas animi non excusat. C. si adver. delic. l. j. si vo prohibuisset. q̄cito hoc intellexerit nō imputaretur ei. j. e. sicut. et est ar. q̄ turbata voluntas: volūtas est sicut coacta. s. de elec. cum inter. R.

AD nram: ⁊ ifra. Dist. v. mādam⁹ q̄ten⁹ p̄ ministerio ecclıastico exercendo siue p vicarijs assignandis seu pro crismate nullatenus pecuniaz exigatis. I Vcius. iij.

¶ Cū symoniace ordinato q̄ symoniac⁹ nō est dispēsari pōt.

DE symoniace ordinatis certū tibi non possumus dare rñsum nisi plenius cognoscamus qualiter fuerint ordinati cū quidaz lz p̄m quandā spēm symonie vtpote ipsis ignorāti/bus symoniace ordinātur: pnt q: symoniaci nō sunt in suis ordimbus remanere. I Dem.

¶ Si cōtradicens electo p pecunia de volūtate electi tradita a cōtradictiōe cessat electus postea p̄firmatus est symoniscus ⁊ beneficio renūciare tenetur.

MAthe⁹ cardinalis secreta nobis insinuatiōe mōstrauit q̄ cum fuisses ad ecclesie tue regimē de volūtate maioris ptis fratrū elect⁹ paucis tibi cōtradicētibus quidā amicus tu⁹ de ꝓscia tua ⁊ volūtate turbata ei q̄ maguiter discordie videbat certe quātitatis munus oxoluit ⁊ sic cōtradictio cōquieuit nunc aūt dubitas q̄ non sis a labe symonie prorsus īmunis donec in administratiōe volueris remanere. ¶ Quia igit cōstliū requisisti q̄d tibi sit faciendū rñdem⁹ q̄ multū tibi cōsulis si administratiōez celeriter ac spōte dimittas illi⁹ verbi memor existens. Nil pdest homini si vniuersuz mundū lucret aie vo sue detrimentū patiatur. I Dem.

¶ Pro absoluendo excōicatum preciū aliqd exigi non debet.

AD aures nras peruenisse noueris q̄ cū. c. de senevilla p̄ pecuniā quā debebat viculo fuisset excōicatiōis astrict⁹ creditorib⁹ satisfecit. s̄ excōicatorib⁹. x. lib. p̄ absolutione q̄ b rētib⁹ nō valuit absolutiōis bñficiū obtinē ¶ Qm igr indignū ē ⁊ ecclıastici rōm ꝓnū vt absolutionis bñficio redimat. di. v. mādam⁹ q̄ten⁹ si pfat⁹. c. debitū soluit: ipm gratis facias absolui si excōicatores id nō fecerint requisiti. ¶ Lemēs. iij.

¶ Monachi p symoniā recepti sunt symoniaci ad artiora monasteria transferunt als post renūciationē vel in eisdem vel in alijs monasterijs eiusdem ordinis poterunt collocari.

DE regularib⁹ canonicis seu mōachis nos ꝓsulere voluistis q̄ p symoniā igressum ipis sciētib⁹ hūerūt. ¶ Qm cum i sup h̄ auctes multe repiant expresse nō aliud quā statutū est: rñdem⁹ vt locū quē taliter adepti sūt. oino dimittāt ⁊ solitudines seu alia mōasteria districtiora adeāt in qb⁹ tā execrabilē excessuz sine itermissiōe deplorēt. m Si aūt igrātib⁹ illis pecūia data n fuerit. cogas eos ad renūciādū o loco eidē ⁊ postmodū in idipm reducere si ibi absq̄ scādalo potuerit remanē vel i alio q̄ sit de ordine ipso ad seruiēdū deo poteris collocare. I Dem.

¶ Si quis canonicatui renūcians ad quē p symoniā ignorans assumptus fuerat postea de nouo assumat ad illū nō pōt ex prima receptione sibi aliqd vindicare.

EX insinuatiōe tua nobis

his cū sit ecclıasticū ministeriū ⁊ spūale nihil est exigendu⁹ pro ipso prestādo. s. eo. ad nram. ⁊. c. nemo. ⁊. c. cū in ecclie. et ideo q̄ pciū p̄ ipso recipit symoniacus ē. j. q. iij. nō solū. ⁊. c. quesitū. sed illud pōt dubitari vtrū si dedisset aliquid pro absolutione symoniā cōmittat ⁊ pōt dici q̄ non: q: iniuste absolutio denegat sibi exquo satisfecit. cū vexatione suaz redimat. j. e. dilectus vbi de hoc: vñ posset ab eo legitie appellari cum graue imineat aie piculū. ar. s. de ap pel. vt debitus. Nihil s̄ directe iudici p̄ absolutiōe dari ꝓz. secus si aduersari⁹ p̄ illi⁹ ꝓtumaciā fecit sūpt⁹ q: illos soluere debet añq̄ absoluat. s. vt lite nō ꝓte. qm. §. i alijs ⁊ idē credo si p̄ hoc iudex fecisset sumpt⁹ p̄ cōtumaciā excōicati illos refūdere ꝓz añq̄ absoluat q: non dant intuitu absolutionis: ar. j. de sen. ex. sacro. vtputa cum iudex p̄cedit ex officio suo. s. de ap. cū spāli. sed si iniuste illū excōicasset sine oi difficultate absolui ꝓz absq̄ grauamine. j. de sen. excō. sacro.

DE regulari. ¶ Primo ponit cōsultatio. secūdo respōsio ibi. ab. si.

i ¶ Auctoritates. j. q. j. si q̄s neq̄. ⁊. c. q̄ studet. ⁊ in multis. c. eiusdem qōnis ⁊ per totā illā cām. k ¶ Talit. s. symoniace.

l ¶ Dimittant. nunquid lz symoniaco dimittere ecclesiam sine licētia superioris: ar. q̄ nō. s. de renun. nisi cū pudē. §. j. ⁊. c. post trāslationē. §. rursus sed illa loquunt tm i ep̄o circa regulares tene qd dr. j. eo. qm de alijs vo dic q̄ epi non pnt renūciare i manibus plātorū sine lnia dñi pape: inferiores renūciāt in manibus plātorū suoꝝ. ar. s. de renū. admonet q̄ si nollēt recipe resignationē nihilominus cedāt. q: nō dimittit peccatū nisi restituatur ablatū. xiiij. q. vj. si res. q: furtiuū ē bñficiū. j. q. j. ordinationes. ⁊ semp est in mora sicut fur. ff. de condi. fur. in re. §. j. ⁊. l. vlti. m ¶ Ignorātib⁹. isti nō sunt symoniaci lz symoniace p̄moti. vt. s. e. de symoniace. ⁊ iō pnt in suis ordinib⁹ remanere: ⁊ post renūciationez seu resignationē ad bñficia restitui dispēsatiue vt ibi dicit. ⁊ h̄ idē dr. T. n ¶ Ad renūciādū. quia aliter agere penitētiā nō pōt de pe. dist. v. falsas. argu. s. de renū. nisi cum pridem. §. j.

o ¶ In idipsum. j. eo. qm. Ber.

EX insinuatiōe. ¶ Aliter ⁊ sic pōt sūmari renūcians bñficio simplici ad qd q̄ symoniā eo ignorāte fuerat assumptus

Athens. ¶ Cōsulis. hoc iō dicit. q: etiā peccatū occultū erat: vñ illuz expresse nō poterat p̄hibere nisi ꝓsuetudo. s. de tēpo. or. ex tua rū. ⁊. c. vlti. ⁊. s. e. ex tuc. vbi de hoc. ⁊ lz dicat cōsulis necessitatē tm importat si vult saluari q: nisi renūciet saluari nō potest vt diri. s. e. ex tue. in fi. ⁊ hoc idem dicit lra in fi. ⁊ illud est salubre seu salutare cōsilium. f ¶ Celeriter. i. in continenti. quia quāto rem ampli⁹ cōtractat. tāto grauius peccat. s. e. cū in ecclesie: sicut fur qui semp est in mora. ff. de cōdi. furti. in re furtiua. §. j. ⁊. l. vlti. Ber. g ¶ Sponte. j. q. j. si quis neq̄.

AD aures. ¶ Primo ponit q̄rela. secūdo iudicis datio ibi: qm. ab. si. h ¶ Absolutionis. beneficiū absolutio.

pōt ex dispēsatione in ea vacatione denuo ad illud assumi. nihil
tñ ex prima receptione sibi vēdicabit cōis diuisio: scda ibi: rñ-
dem⁹. ab. a ¶ Interueniēte pecunia. ex pacto. s. eo. de b qd
cē nō dz. j. e. tua. j. q. ij. ꝗpio. ⁊. s. de pac. c. vl. b ¶ Tibi igno-
rāti. alīē capl'm vel eps cū eo dispēsare nō potuisset. j. c. pr. i fi.
c ¶ Resignasti: post
ꝗ intellexit symoniā
fuisse cōmissa: qr ad
b tenebat. s. pri. ⁊ sic
factū alteri⁹ ei pīudi-
cat et sic punitur sine
culpa qd ē ꝯ illud ge-
nerale: rez q culpa ca
ret ⁊c. s. de ꝓsti. c. ij. §
b ē spāle i casu i odiū
symoniacorū. qr si nō
punirētur nimis fre-
quētarēt illud crimē.
d ¶ Elegerūt. dispē-
satiue. ⁊ ita bēs b ar.
q capl'm dispēsat cuz
symoniaco. § pōt dici
q capl'm nō dispēsat
sed ipm eligit p dispē
sationē epi: nā eps de
cōsilio capli cū talib⁹
dispēsat. j. q. v. pñtiuz
⁊. s. de elec. c. pe. obꝑ
nata distinctōe ibi cir
ca plātiōes. ar. j. c. pro
pri. in fi. ⁊. s. de iudi. at
si clici. ⁊. j. q. vl. c. vlti.
⁊. j. q. j. erga symonia
cos. Ꝑia intelligūtur
qñ ipēmet simoniā cō
mittūt vel ꝓsentiūt §
iste symoniac⁹ nō fuit
s. e. d symoniace. ⁊ iō
nō fuit indign⁹ mise-
ricordia. qr alieno vi-
cio laborauit. C. d na
tu. li. legē. ⁊ iō ꝓpē vi-
ciū alienū dispēsat cū
eo. e ¶ Indulgētia
Ex b no. q capl'm di-
spēsauit cū isto § pōt i
telligi vt dictū ē in p-
pri. no. ⁊ expone indul
gētia. i. gra. qr ñ tenebāt eū eligē nisi vellēt ⁊ ita gram fecerunt
ei. f ¶ Prime: si. ff. de pac. do. inē socerū. i fi. de sta. ho. l. liber
hō. C. de re. pig. l. vl. in fi. ⁊. s. de renū. cū inter. p. ⁊ ita bēs b q
actio semel extincta ampli⁹ nō reuiuiscit. de cō. di. iiij. q̄ris. ff. de
sol. q̄ res. §. areā. ⁊. C. d re. pig. cū ex cā: ar. s. de ap. cū cessante
Nobis. ¶ Due sunt ptes ꝑncipales. scda ibi. ad vltimū
ab. g ¶ Tñ ignorāte: nec ratū postmodū bñte qr tunc
ei noceret. j. e. sicut. ala. b ¶ Interueniēte: innuit ex hac lra
q lz pecunia ꝓmissa vel data interueniat si ꝓpter b ad eum eli
gendū nō fuerūt moti quē als electuri erāt: nō ꝓpē hoc est ele-
ctio viciosa: ar. C. si ex fal. instr. l. iij. ⁊. s. de re iudi. cū. i. ⁊. a. et. j.
q. vj. §. vl. § verius est q symonia cōmissa est. qr cōstat ꝓmissi-
onē interuenisse añ electionē qualiscunq; fuerit intētio eligen-
tiū: nulla ꝓmissio vel pactio debuit tunc interuenire. ar. c. dis.
nouit: qd babet ibi ꝓ palea. ⁊. j. q. j. placuit. T. i ¶ Fecisse:
no. q malicijs hoim nō est indulgendū: sic. j. e. sicut. ⁊. s. q ma.
ac. pos. significāte. ⁊. s. de rescrip. sup lrīs. ⁊. c. sedes aplica: ⁊. ff.
de rei ven. in fundo: ⁊ alteri⁹ odio ali⁹ ꝓgrauari nō dz. C. de iof.
te. si qs in suo. k ¶ Reprobāda: ⁊ ita alienū factū alij obest:
sic alienū factū ipedit vsucapionē bonefidei possessoris. C. de
vsuc. p emp. l. j. lz eñ iste nō peccauerit: electio tñ viciosa est p
pter eligētes: idē est cū peccāt electores i forma: lz elect⁹ nō sit
in culpa. s. de elec. cumana. ⁊. c. eccl'ia vra: ⁊ q̄nis ignorauerit
iste de illa symonia: eps hac vice cū illo nō pōt dispēsare: secus
in simplici beneficio potest liberā resignationē. s. de elec. c. pe.
l ¶ Cuiuslibet. i. alicui⁹: si. s. e. ti. nemo. in pn. m ¶ Dispen-

a inotuit q pr tu⁹ interueniente pe
b cunia oli tibi pbēde bñficiū acq̄
siuit. Cūq; ad annos discretio/
nis peruenies accepisses dñice
crucis signū dictā pbendā i ma
c nu ꝓpositi ⁊ fratrum libere resi
gnasti. Sz ijdē tibi cōpatientes
d de nouo te in suū canonicū ele-
gerūt: ita videlz q p electionez
istā postremū locū i choro et in
alijs obtineres ⁊ infra. ¶ Rñ.
e vt idulgētiā quā fratres tui mi/
sericorditer tibi fecisse noscūtur
f cōtentus existēs rōne prime re/
ceptionis nihil audeas i ipsa ec
clesia vendicare.

Celestinus tercius.

¶ Electio symoniaca est cassan
da si ꝓpter hoc electoribus pro
missa fuit pecunia q̄uis electus
ignorat. nisi hoc factū fuerit in
fraudem electi.

Nobis fuit ex pte tua inti-
matū q cuz quatuor cēnt
a capitulo cōstituti q debebant
quēdā eligere in plebanū: ami/
ci eius de cui⁹ electione spes ha
bebat vni: vel oib⁹ eligentiū p
miserunt se pecuniā soluturos.
g eo tñ ignorāte q hmōi ꝓmissio
h ne interueniente postmodum est
elect⁹. ⁊ infra. ¶ Quia igit sup
hoc cōsulere nos voluisti cōsul.

T. bre. R. q nisi cōstaret illos q
ꝓmissuz tale fecerūt p fraudē in
dispēdiū illius q eligēdus erat
i id maliciose fecisse q̄uis ipse tē-
pore ꝓmissionis cōsci⁹ non fue/
rit ei⁹ tñ electio tanq̄ symonia/
ca prauitate ꝑsūpta est penitus
k reprobāda: ⁊ infra. ¶ Ad vlti-
mū qd in fine cōsultationis tue
inuenim⁹ hoc duxim⁹ rñdendū
l q aliquis in eccl'ie cuiuslibet ꝑ-
latū elect⁹ ⁊ vt dictū est p prau
itatē symoniacam reprobat⁹ ab
m epo suo dispēsationē aliquā ob
tinere de iure nō pōt. Idem
liuos. epo ⁊ ꝓni de pōte fracto.

¶ Qui dat prelato pecuniaz ne
ipsum in iure suo de facto mole
stet illam repetit si prelatus pro
missa non seruat.

Oblectus fili⁹. R. ꝓposit⁹
nobis exposuit q cū ebo
racen. archi. eum multis graua/
minib⁹ afficere nō cessaret ꝓmi-
sit ei certā quātitatē pecunie se
daturū: vt ab ipsi⁹ desisteret le-
sīōe vez dict⁹ archi. p⁹ receptio
nē pecunie sup dignitatib⁹ ⁊ bñ
ficijs suis ab ei⁹ molestia nō q̄e
uit. ¶ Jōq; di. v. mādamus q̄te
nus si res ita se hz archi. restitu
n re qd accepit si eū ꝯ ꝓmissionez
o suā venisse cōstiterit cōpellatis

sationē. pōt hic intelligi qū elect⁹ symoniā cōmisit vel alius eo
sciēte ⁊ ratū bñte. vñ eps cū tali dispēsare nō pōt: qr erga tales
nulla misericordia est exhibēda. j. q. j. erga symoniacos. ⁊. s. de
iudi. at si clerici. vt sic differat casus iste a p̄cedēti. cū eo qui sy-
moniā cōmittit solus papa dispensare pōt cū ignorātib⁹ dispē
sāt epi vt dr. s. e. de symoniace. ⁊ plenius. s. d renū. p⁹ trāslationē
vel itellige. §. istū. i eo dē casu cū pn. ⁊ pma qō fuit qd iur eēt sup
electiōe talī facta vt ponit i pn. vltio adi
cit si talē electionē cōtingēt reprobari. vtrū
eps posset cū eo dispē
sare vt itez eligeret ⁊
ad eādē plationē ⁊ re
spōdet q nō ⁊ itellige
q nō pōt illa vice: qr
b q̄rebat vt dixi. s. in
pn. j. rñ. i fi. ⁊ b videt
velle illa lra. vt dictū
ē per prauitatē symo-
niacā ⁊c. ⁊ sic refert se
ad primū casum. s. qñ
eo ignorāte symonia
cōmissa fuit. Ber.

Oblectus.

¶ Inberēdo
lre sūmat vt i rubro.
fm vnū intellectū vel
generali⁹ fm aliū itel
lectū. dās pecuniā ali
cui ne i iure suo de fa
cto molestet pōt illaz
repetē. b. d. diuidit in
pma q̄rela: in secūda
dat iudicē ibi. iōq;. ab
n ¶ Accepit. cuz ide
bite et iniuste recepit
j. q. j. null⁹ eps. no. ex
co q ꝓcipit ei restitu-
ere qd accepit ei q de
dit innuit nō ē turpi
tudinem ex pte dātis
ius suū redimere volē
tis. j. de magis. pbibe
as: ⁊ ar. j. q. iij. q̄sitū. ⁊. j. de vsur. c. j. ⁊. s. de feu. insinuatiōe. Di
cas q ius suū nulli redimere licz in re spūali vbi ille q petit ius
hz i re illa. qr symoniā cōmittet. vt. s. e. matbe⁹. § agere dz p su
pior ē: ar. s. c. ad aures. sed cū ille q vexat nullū ius hz nisi qr il
lū vexat de facto malicīse ⁊ iiuste dicūt q̄dā q nullo mō pōt
redimē § veri⁹ ⁊ equi⁹ vr q cū iniuste vexat q possit redimere
suā vexationē sine pctō. iuxta illd apli redimētes tps qm dies
mali sūt ⁊ b ē ar. ꝑiū tñ ar. est. xvj. q. vij. decimas vbi dr q epi
decimas redimere nō debet a ppło. ⁊ tñ ppłus nō hz ius retinē
di. so. ꝓbibet ibi q epi decimas ñ redimāt a rusticis. ne alij ide
sumāt exemplū ⁊ ne ꝓterea credāt se bñe ius i decimis. vñ cō
pellāt rusticos ⁊ ita intelligit. c. decimas. § nō cōmitteret epus
symoniā si qñq; redimeret decimas idē dicendū est de bñficio
vel officio iniuste interdicto: ⁊ excōicatione iniusta. s. qñ nō cō
mittit symoniā qui dat p sua restitutione officij vel bñficij vel
absolutiōe excōicatiōis vl interdicti § ille q recipit symoniā cō
mittit q dat nullū ius acq̄rit § dat vt ius acq̄sitū retineat vel re
dimat qd licitū est. ar. j. q. iij. q̄sitū ē. ⁊. j. de vsur. c. j. si ꝯo: iuste
sit suspēsus vel excōicat⁹ si p̄ciū dat vt restituat vl absoluat sy
mōia extraq; pte ꝓmittit. s. e. nēo. j. q. j. null⁹ eps. ⁊. §. p̄cedē.
⁊. s. e. ad aures. ⁊. j. q. iij. nō solū. o ¶ Promissionē: g vr q si
ꝯ ꝓmissionē nō venisset q ñ cōpelleret restituere qd talī rece
pit qd nō ē vez vñ supple maxie qr si cōstiterit q iuste accepit
ꝓpellet ad restituēdū ⁊ crie ꝓcussiōis p̄uiret. C. de ꝓdi. ob tur.
cāz qd euitādi crimē ꝯo ꝓcussiōis ē cū q̄s minat alicui nisi ita
vel ita faciat. vt. xxiij. q. j. militare. ⁊. ff. de ꝓcus. l. j. ⁊. ij. p̄terea ñ

dimittit peccatū nisi restituat ablatū.xiij.q.vj.si res. et de pe-
di.v.falsas.ꝛ qd possit repetere est ar.xiij.q.v.nō sane. itez ar.
ex hac lra q nō seruāti fidē.fides nō est seruāna.sic.s. de iure
iur.quenit.ar.cōtra.xxxiij.q.v.quod deo patri. Ber.

Sam. ¶ Primo ponit q̄rela.secundo iudicis datio. se
cūda ibi. discretionis.ab. a ¶ Pro exequijs. sed nūquid licitū est sacerdoti recipe p exequijs dico q sic. si ei sumptes de sunt.j.q.j. iudices: et tñ gratis dicit celebra re sicut testis qui recipit sumptus.iiij.q.iij. veteris. ꝛ eos recipit pcurationē p consecratione ecclie.s.e.cū sit romana. ꝛ iudex g tis indicat: et tñ recipit sumptus.ff. de of. pñi.plebiscita. ꝛ.s. de vi. ꝛ bo.cle.cuz ab oi. nec est incōueniens q cleric⁹ locet opas suas cū nō habeat vnde viuat.xcj. di.c.j.ꝛ.iij. ¶ sacerdos qui ex officio suo ad hoc tenet. ꝛ q̄ hz victū suuz suis sūptib⁹ tenet spūalia ministrare.de cōse.di.j. sufficiat.si tñ cōsuetudo est q aliq̄d det in obsequijs mortuorum ꝛ cōsimilib⁹.licz sacerdoti non det actio ad hoc petendum. tñ pōt cogi pplus ad obseruandā honestā cōsuetudinē.j.e.ad aplicas pñuetudo eñ attēdit in recipiendis munerib⁹ circa spūalia.ar.j q.iij.q̄sitū.ꝛ.lxiij.dist. agathosa.ix.q.iij. conquestus.ꝛ in auctē.de san.epis.§.p cōsuetudinib⁹.coll.ix. Jo.

b ¶ Mutentiū.q̄ sacramēta sunt.vñ nō reiterant.s.de secū.nup.c.j.ꝛ.iij.sic. s.eo. eū in eccie.vbi de hoc. c ¶ Cōpetēter restituēdo ablata. xiiij. q.vj.si res.ꝛ ita si satisfacere vult ꝛ se emēdare nō punitur. vñ non videt symoniā cōmisisse directe. quod si esset deponere s.e.de hoc:ꝛ.c.insinuatū:si nō destiterit.punit canonica pena qz poterit ab ecclesia remoueri. ideo noluit papa eum punire si se correxerit quasi cum eo dispensando.

Ilectus. ¶ Diuidit nam in prima ponit consultatio. in secūda distinguēs responsio idi nos:in tercia mandat ibi:iniūgens:in quarta instruit ibi:illud tamen.ab.si.

d ¶ Inuitari:ex hoc videt q in talib⁹ nō pōt interuenire pecunia vbi quis est inuitandus.s.de pac.c.vlti.ꝛ.j.e.tua.ꝛ.j.q. ij.q̄pio:ad hoc eñ vt ad fidē aliquis conuertat bene pōt dari pecunia.xxiij.q.iij.c.pe.ꝛ.q.vij.q aūt.lxv.dis.qui sincera.ꝛ sub tali cōditione possum⁹ aliquā ducere in vxorē.xxviij.q.j.caue. ꝛ durioꝛ pensione possuz aliquē onerare vt cōuertat ad fidē xxiij.q.vj.iam vo. Talis eñ conditio bona est. e ¶ Multitudo.pter multitudinē detrahendum est seueritati. l.di.vt cōstitueret.ꝛ.xliij.di.cōmessationes.et.xxiij.q.iiij.non pōt.et.s. de tempo.ordi.c.ij.vbi de hoc. f ¶ Dantes.ar. q rōne cōnexitatis snia lata contra dantē preiudicat recipienti.arg. lxxxj. di.tantis daniel.iij.q.vj.hic quippe.lix.dis.ordinatos.et.s. de ac.ad petitionē.ar.j.j.de adul.significasti.ꝛ.ij.q.v.iterrogatū

I Mno.iij.abbati de iugo dei. et prioꝛ de fill.

¶ Pro bñdictionib⁹ nubētiū ꝛ exequijs mortuoꝛ nihil exigi dz.

Nam nobis prochiani ō villa franca q̄rimoniā de
a stinarūt q capellan⁹ eoꝛ p exequijs mortuorū ꝛ bñdictionib⁹
b nubētiū min⁹ licite pecuniā ab eis exigit ꝛ extorquet. et infra.
¶ Di.v.mādam⁹ q̄ten⁹ dcm capellanū vt a tāta pñsūptiōe desistat ꝛ etiā p excessu satisfaciat:
c ꝓpetēter moneatis sibi si obedire noluerit penam canonicā infligentes.

I Dem cantuariens. archiepo.

¶ Si p accusatōnē cōstat monachū symoniace fuisse receptū receptus ꝛ recipiens deponent Si vero p inquisitionē recept⁹ in arti⁹ monasteriū detrudit recipiēti vo ꝛ maioꝛib⁹ pena cōdigna iponit ꝛ interi ab executione ordinū sacroꝛ suspendunt.

Dilect⁹ fili⁹.A.nūci⁹ tuus p pte tua ppoluit q cuz causar.diocesim visitās i monasterijs ꝛ religiosis locis pululasse repereris symoniacā prauitatē ita q i eis multi pcio sūt recepti q̄ poti⁹ gratis recipi debuissent imo ēt ad religiōis obseruan
d tiā inuitari. Dubitās igit an qz
e multitudo repit in cā seueritati sit aliq̄d detrahēdū. ¶ Nos in q̄stioni.T.T. rūdem⁹ q si aduersus eas q̄ labe fuerint hmōi maculati. accusatio coꝛā te fuerit canonice instituta postq̄ crimē ordie fuerit iudiciario pate/
f factū tā in dātes q̄ i recipiētes
g canōice seueritatis exerceas vltionē. Q̄d si de h̄ tibi p solaz in q̄stionē cōstiterit eos q̄ p symoniacā prauitatē in locis talibus
h sunt recepti ab illis amotos ad agēdā pniaz ad mōasteria diri/gas artioꝛa abbatib⁹ aut abbatissis prioꝛib⁹ p̄latis q̄buslibet:
i ꝛ offālib⁹ earūdē iniūgas pniaz ꝓpetētē ꝛ dōec illaz pegerit eos
k a sacroꝛ ordinū executōe suspēdas ¶ Iniūgis epis tuis vt hāc formā p suas dioce.studeāt obseruare. Illud tñ guit recipi poterit:qd fuerit sine taxatiōe gratis oblatum. I dem pōti sancti victoris magis. J. bonos. et. L.modicens.canonicis.

¶ Abbas ꝗ testes q̄ oposuerit ꝗ eū de symonia i iudicio inq̄sitionis excipe pōt q̄ sunt inimici ꝛ ꝓspiratores als vo exceptiones criminū opponere nō pōt.

Licet heli sūm⁹ sacerdos in se bon⁹ existeret: quia tamē filioꝛū excessus efficaciter non corripuit ꝛ in se pariter:et i ipsis animaduersionis diuine

dixit Jo. q̄ tunc pīudicat quando sunt pūtes ꝛ sciunt cām agi aliter nō.ff.de re iudi.sepe.s.d re iudi.c.pe.dic vt dixit Uin. et Tan.q pīudicat qñ tam accipiētes q̄ dantes de hoc accusant ꝛ cōuincunt als non.ff.de adult.denunciasse. §. querit. nisi q̄ ad pñsumptionē.vt si ob hoc esset orta infamia indicerētur purgatio. ar.illius decre. significasti. Ber.

g ¶ Seueritatis. scz depositionis.s.eo.de hoc insinuatū.et.c.inquisitionis.

b ¶ Amatos. hic pz q conuictus de crimine symonie in modum inquisitionis non deponit.sed tñ remouetur ab administratione siue beneficio sicut in alijs criminibus fit vt.s.de ac.qualiter.ꝛ c.cum dilecti. ꝛ.s.eo. de regula.contrariuz tñ habes.s.de accusa. inquisitionis. vbi de hoc:hodie videt standum illi constitutioni j.eo. qm̄. circa regulares symoniacas.

i ¶ Officialibus. sic s.e. veniens. sed quare tm̄ prelati ꝛ officiales puniunt.ꝛ nov to tū capitulū cuz oēs in hoc deliq̄rint. ꝛ oēs de caplo intelligūtur scire que sciunt eoruz maioꝛes vel administratores.vt.ff.ad municipa. l. municipes. pōt dici q iō prelati ꝛ officiales puniunt qz eoꝛ pñsilio ꝛ aūcte oia fiūt.x.q.ij.epus. C de ap. iudices. et.l. qm̄. vbi officiales puniūt qz nō restiterūt iudicibus pperā pcedentibus.ꝛ ar.ij.q.vij. qua ppter. Sed nunquid collegiuz ipm poterit accusari aut inquiri de crimine ipsi⁹ videt q sic.xij.q.ij. q manumittit.ꝛ.s.e.veniens.nā vniuersitas cōuenit ratōe metus ff.qd me.cā metū. §.ij.ecclia eñ delinquere pōt. vij. q.j. sicut. Sed cōtra videt q vniuersitas nō pōt excōicari.vt.arg.xxiij. q.iij.si habes.j.de sen.excō.romana.ꝛ.c.vlti. nec dolū cōmittē pōt.ff.de dolo.si ex dolo. §.sed an. nec vniuersitas dicit aliq̄d possidere.ff.de acq.pos.l.j. §.pe. Itē vniuersitas p actoꝛes vel pcuratoꝛē sindicū dz se defendē.s in crimie no iteruenit,pcuratoꝛ.v.q.iij.in crimialib⁹.ꝛ.s.de ac.venies. Jo.dixit q vniuersitas nō pōt accusari vel puniri.sed maioꝛes de vniuersitate: vt hic dr.ꝛ.s.e.venies. T.dixit ꝛ bene q licet vniuersitas siue collegiū nō possit accusari:pōt cñ inq̄sitio fieri de excessib⁹ collegij ꝛ canonice puniri pñt sed illi plus q̄s magis delicti cā esse pstiterit.j.de cle.ex.mi.latoꝛes.ꝛ hic.ꝛ.s.eo.venies. ꝛ.xliij.di. cōmessatiōes.ꝛ.xxv.q.ij.ita nos.ꝛ.ff.de cōdi.ꝛ de municipib⁹

k ¶ Suspēdas:s nōne sunt ipso iure suspēti:sic de hoc dictū est.s.e.accusatū.acta vo pnia restituunt executioni aūcte pape.b. l ¶ Taxatione.hoc iō dicit.qz taxatio est q̄dā venditio ff.de iur.do.plerūq;.§.sint aūt.ꝛ quasi quedā pactio videtur.

m ¶ Gratis.j.eo.tua.si.xviij.dist.de eulogijs.

Licet. ¶ Diuidit in tres ptes.in prima ponit exordiuz. in secunda narrationē ꝛ factū ꝛ ordinē pcessus ꝛ allegat p ꝛ ꝗ i tercia interloq̄t.secda ibi cū igit,tercia ibi.nevo ꝛ clari⁹

declarat hic.c.§.c.sequēs qd venit ad declarationē hui⁹.ab.sic.
a ¶ Excepit.i.recepit.sic.xxiij.q.v.non est nostrū.s.vt lit.non cōtes.qm.§.pe. b ¶ Filijs.s.ofni ⁊ finees. c ¶ In bello:qd habuerūt filij israel cū philisteis. T. d ¶ Expirauit. xxxviij. di.legant. e ¶ Dānabili⁹.lxxxj.di.dictū est.⁊.s.de offi.ordi.irrefragabili.

f ¶ Notorijs:in notorijs nō ē necessari⁹ accusator vl testis vel inquisitio vel denunciatio.s.de accu. euidentia.⁊.ij.q.j.de manifestā. ⁊.c.scelus. sic s.de ac. qualit.ij. nec est purgatio indicēda j.de pur.ca. cū dilect⁹ Tan. g ¶ Inscriptio:ex hoc patz q vbi agit in modū accusationis nō dz precedere admonitio. ad qd em fieret admonitio cū etiam post pniam posset accusari et deponi si esset conuict⁹ ar.xxxiij.q.ij.admonere.⁊.xxv.dist.primuz. Sed vbi de crimine ciuiliter agit ad penitentiā pcedere debet admōitio. ⁊ sic loquātur illa decre. ij.q.vij. accusatio.et.c.se.⁊.s. de accu. c.ij. item vbi agit ad penam excōicationis precedere dz admonitio.xvj.q.vij. oēs decime.xvij.q.iiij. de pbōrū.xij.q.ij. indigne. ⁊.j. de sen.exc. sacro.sed in pecuniarijs causis non est necessaria admonitio.lz sit ar. s.C. de pig. de bitoris.sed illud intelligit ex honestate.⁊ sic possent intelligi predicta capitula. ij.q. vij. accusatio.et.c.se. ꝑ cū agit in modū inquisitionis non est necessaria admonitio ꝑ sufficit sola fama vel clamor vt hic patz. Jo.
b ¶ Descendā.ij.q. j.deus omnipotens.
i ¶ Sanctiones. lxxxvj.di.si qd vero.

ꝑ vindictā excepit dū filijs ei⁹ in
c bello pemptis ipse de sella cor-
d ruēs fractis ceruicib⁹ expirauit
Ad corrigēdos igit subditor excessus tāto diligēti⁹ dz plat⁹ as-
e surgere qnto dānabili⁹ eorū offensas desereret incorrectas s
f qs vt de notorijs excessib⁹ tace
atur:⁊ si trib⁹ modis pcedi possit p accusationē vz denūciationē ⁊ inqsitionē ipor vt tū in oib⁹ diligēs adhibeat cautela:sicut accusationē legitia pcedere
g dz inscriptio sic ⁊ denūciationē caritatiua correctio ⁊ iqsitionez clamosa dz insinuatio puenire.
h Descēdā igt dns ⁊ videbo vtr clamorē q venit ad me: ope cōpleuerit:tūc.n.clamor pueit ad platū cū p publicā famā aut insinuationē frequētez subditor sibi referunt excessus ⁊ tūc dz descēdere ⁊ videē.i.mittē ⁊ inqrē vtr clamorē q venit vitas comitet.
i Nā iux canonicas sanctiones si qd de qcūqz clico ad aures plati pueneit qd eū iuste possit offēdere nō facile credē nec ad vindictā eū res accēdē dz ō icognita ꝑ corā ecclie seniorib⁹ diligent ē vitas pscrutāda vt si rei poposcerit qlitas canonica districtio culpā feriat deliquētes nō tāqz
k sit idē accusator ⁊ iudex ꝑ qsi fama deferēte vel denūciante clamore sui officij debitū exequat eo sp adhibito moderamine vt
l iuxta iudicij formam snie qz forma dictet. ¶ Cū igit de abbate pōpostano ea nobis freqnter insinuata fuissent q ab honestate regulari nimiū dissonabāt monachis ad pnitiā nram accedētib⁹ qdam ex ipsis nobis ipm de symonia piurio dilapidatione: ac
m insufficiētia detulerūt. Cōtra qs cū idē abbas excipet q denūciationē hmōi frna correctio fm
n regulā euāgelicā non pcesserat: ⁊ ijdē constant assererēt q correctionē hmōi pmisissent:lz ad p bādū ꝑ duorū monachor iurameta fuissent exhibita qr tū sup ꝑ ipsi nōdū ptēdere desistebāt: nos vt pdixim⁹ frequētib⁹ clamoribus excitati ex officio nro
o voluim⁹ inqrere de pmissis oēs mōachos q vl cū ipo vel cōtra ipm accesserāt:iuramēti vinculo
p astringētes vt de ppositi plenā quā scirēt exponerēt veritatem qrū depositiones cū in scptis redacte cū publicate fuissēt sup illis ceperūt mltiplicit disputare Quia vero tū ex assertiōe mōachor tū ex ipsi⁹ abbatis pfessione pgnouim⁹ q idē nō modicā summā pecunie relictā a pdecessore suo expēderat ⁊ ī alia summa maiori monasteriuz obliga-
q ret nos cū qsi de dilapidatione suspectū ab administratiōe abbatie duxim⁹ suspendēdū:⁊ qa symōia mltis modis s ipm abbatē videbat eē pbata: ipse s testes mltas exceptiōes opposuit: sup qb⁹ fuit multiplicit disputatū alijs asserētib⁹ ī crie symonie sicut in crie lese maiestatis oēs
r indifferent tā ifames qz criminosos ñ solū ad accusandū ꝑ ēt ad testificādū admittēdos cū istar

clauerūt vt sequētia probant ibi. h ¶ Euangelicā.s.de iudi. nouit.⁊.ij.q.j.si peccauerit. o ¶ Ex offitio nostro plātus debet purgare puinciā.s. de offi.ordi.c.j. et.s.de accu. qualiter. ij.⁊.xxxv.q.vj.epus.in synodo.⁊.s.de accu.sicut olim.ff.de offi. preti.l.ij.ff.de suspec.tuto.l.iij.§.pterea.⁊.no.quod dicit q illi qui venerant ad denunciandum inquisitionem testes admissi sunt.sic. s. de elec. in causis.et.s.de renunciatio. post translationem.arg. contra.s.de accusa.cum.p.⁊.s.de elec.innotuit. ad fi. ꝑ hic non nocet:quia in illa cum.p. repellunt propter inimicitias: ⁊ mutuas accusatōes hic secus: quia hic nō erant inimici denunciatores:alias nō admitterent: vnde possunt perhibere testimonium in inquisitione:quia exquo admittuntur ad vnuz et ad aliud.Ain.
p ¶ Propositis.scz criminibus predictis de quibus denunciatus fuerat: et clamor ad papam pueneat plenam et meram debent dicere veritatez. s.de accu. qualiter.j. §.forma.Ber.
q ¶ De dilapidatione.Qui enim denūciatur de dilapidatione.suspectus interimdum cognoscitur de dilapidatione: debet interdici ei omne genus alienationis et si merito est de dilapidatione suspect⁹ danda est ei coadiutor sine cuius consilio nihil faciat de his que pertinent etiaz ad administrationem temporalem.s.de accusa. c.vlti.⁊.s.de offi.delega. venerabilis. vbi plene habes qualiter procedatur in causa huiusmodi. Hoc tamen scias q talis q remouetur ob dolum:infamis efficitur.secus si ob culpam.C.de suspec.tut.l.vlti.item quid si alia crimina non probarentur contra istum abbatem: nunquid si vellet reddere ecclesiam indemnem:remaneret in administrationem abbatie:videtur q sic.s.de reb.eccle. non alienan. si quis presbyterorum.et.s.de electio.q sicut. vbi hec questio expeditur. dic vt ibi.Bernardus.
r ¶ Indifferenter: videtur q hec duo crimina parificentur qtum ad accusationem ⁊ testimonium.xv.q.iij.sanc.item quia symonia est maius crimen qz heresis.j.q.j.cos. et infamis efficitur.vt.j.q.iij.si quis prebendas: immo maius est omnibus alijs criminibus.infra.ca.proximo.et.j.q.vltima. in ca.vltimo sed in heresi quilibet admittitur. ergo multo fortius in symonia quilibet admittetur. supra eodem tanta.lxxix.distinctio.si quis papa.et.C.de episcopis et clericis.si quenquam. de hac materia dicit pleue.s.de accusa.cum.p.Ber.

k ¶ Iudex: non em pōt quis esse accusator ⁊ iudex simul vel accusator ⁊ testis.ij.q.j.in pmis. ⁊.c.multi.⁊.iiij.q.iiij.c.j.⁊.ij.nisi in causa denunciationis.xj.q.iij.precipue.⁊.s.de testi.in omni negocio.⁊ idem videt in cā mrimonij xxxv.q.vj.eps in synodo.sed ille talis accusator siue testis non sufficit nisi testes inducant.Jo. l ¶ Formam.sic.s.de accu. qualiter.versus fi.⁊ ibi expositū est ⁊ ita iudex semp fm finem ad quē quis agit.formabit sententiā hic est depositiōis in accusatione remotionis ab administratione in inquisitione penitētie pagende in denūciatione.s.de ordi.cog. cum dilectus.et.s. de except.c.j.⁊.s.de ac.sup his.⁊.ff.de neg.gest.pomponius.§. in negocijs.in fi.ff.cōmu.diui.vt fundus.ar.cōtra.s.de cōcess.pben.ex parte.vbi iudex aliter sententiat qz allegaret.s. de ac.inquisitionis.j.rñ.ibi soluit.item cōtra.ff.de edil.edic.bouem.§. aliqñ.ibi dicit.q licet sit actū quāto minoris iudex tū pōt condēnare ac si esset actū redibitoria. m ¶ Detulerunt.i.denunciauerunt.

a ¶ Alia pena: ꝗa in crimine lese maiestatis capite ꝗs puniť. vj.q.j.§.verū.v.si ꝗs cū.itē iura paternorū sepulchrorū adimū tur.ff.de suis ⁊ leg.here.l.j.§.interdū.item non sunt lugendi.ff. de relig.⁊ sump.fu.minime.q̄ pena nō spectat ad symoniacū.§ deponitur cū nota infamie.j.q.j.reperiunť.⁊ ea.cā.q.iij.c.vlti. et.C.de epis.⁊ cleri.si quēq̄.Uin.

b ¶ Distinguenduz. hoc iō dicit.qz p testes crimina ꝓbanť et nō p accusatores vñ non oēs qui admittuntur ad accusandū.debent admitti ad testificandū.§.de testi.cetero

c ¶ Probādas.s.cōspirationes ⁊ inimicias capitales.j.c.pri. vbi hec exponunť

d ¶ Que probate.i. quib⁹ ꝓbatis.j.c.pr. als non bñt verbū si. vij.q.j.qualiť et illud euangelij. illi satiati cesset murmuratio eorū. e ¶ Uiderenť. i si.bui⁹.c.remote sunt ille exceptiōes.s.conspiratōes ⁊ inimicicie furtū et adulteriū ⁊c. vt in.c.sequē.Ber.

P Er tuas.

¶ Diuidiť in duas ptes ꝓncipales in ꝓma cōsultatio. in secūda rñsio ibi: noueris.⁊ hic secūda pars subdiuidiť in q̄ttuor. nā ꝓmo distinguit circa quinq̄.secundo coaptat illa q̄nq̄ ꝓposita repetēs factū et declarās interlocutoriā ꝓcedētis decre.tertio transeundo cōcludit. quarto recitat cessionē.secunda ibi: hec oiā.tertia ibi: tales.quarta ibi: vnde.Ab.

f ¶ Per tuas: casus.in ꝓcedēti decre.dicit q̄ abbas pōposianus plures exceptiones opposuit ꝗ testes inductos ꝗ ipm super crimine symonie ⁊ papa quasdā admisit] quasdā vero non vnde videbať q̄ testes criminosi admitterenť in crimine symonie.Quesitū fuit a papa.qualiter decretalis illa esset intelligenda.Rñdet papa dicēs q̄ illā decre.lz beli edidit: ad cui⁹ intelligentiā sic distinguit. Primo circa moduz agendi vtrū agať de crimine symonie criminaliť aut ciuiliter: ⁊ si ciuiliter agať vtz de rigore aut equitate. Secundo distinguit circa personam cōtra quaz ꝓcediť vtrū sit regularis an secularis. ⁊ sit secularis: vtruz sit inferioris gradus aut excellentioris dignitatis. ⁊ an ille idem sit bone opinionis vel male fame. ⁊ vtruz etiam possit puniri de facili an sine scandalo non possit cōdemnari. Tertio distinguit circa personas testiuz. Utrum sint honesti vel criminosi vel emendati de crimine an adhuc perseuerēt in ipso. et an ipi testificenť ex caritate vel odio. Quarto que crimina obijciant testibus vtrū eadē vel minora an paria vel maiora. Quito an adsint alia adminicula que adiuuent testes. Recollige illos quiq̄ modos quātū ad alterā partē. Si ergo agať ciuiliter de crimine symonie ꝫm equitatē. ⁊ psona ꝗ quā agať sit regularis et inferioris gradus et male fame ⁊ de facili possit puniri et adsint alia adminicula vt cōtingit in abbate pōposiano q̄ est psona regularis ⁊ grauiť infamat⁹ ⁊ qui de facili potuit remoueri ꝗ talē psonā ꝫm Lau. testes qui emendati sunt de crimine vel ꝫm alios q̄ adhuc in crimine pseuerāt cū alijs adminiculis vtputa furti adulterij que sunt minora crimina. ⁊ qui ex caritate deponūt ⁊ bñt alia adminicula admittunť in crimine symonie ꝓter criminis enormitatē ⁊ testes tales admissi fuerunt ꝗ illū abbatē pōposianū nō obstātib⁹ exceptionib⁹ furti ⁊ adulterij: als vero exceptiones.i.cōspirationes et inimicitias capitales papa ꝓbādas admisit: quia eis ꝓbatis patet q̄ ex odio testificanť: ⁊ sic dz intelligi decre.p̄missa lz beli q̄tuz ad testiū receptionē cōtra symoniacā prauitatē: quia ille abbas graniter infamatus denūciabať simpliciť ꝫm equitatē vt remouētur solūmō ab abbatis administrationē et de facili poterat remoueri: vñ ipse nō expectata sniā cessit. q̄ intelligē a ꝗrio si psona ꝗ quam taliter agiť de symonia non sit tal: tales testes nullo mō admittunť.

g ¶ Ad abolendam. quā habebas olim eo dē ti.in scda cōpilatione

h ¶ Prauitate: ꝓterea idem videreť de alio crimine excepto: vt hic distinguiť circa modū agēdi.b.

i ¶ Simpliciter.i. in modū denūciationis ⁊ inquisitionis.b.

k ¶ Excellentioris: puta eps regularis cuz quo nō est taliter procedēduz ꝓpter maius scandalū. Sed quare hoc dicit cū i iudicijs non debeat attēdi dignitas alteri⁹.iij.q.ir. c.vlti.⁊ eq̄litas seruāda est in iudicijs.C.de pri.sacro.scri.in sacrij.rij. Rñdeo hoc idō dicit ꝓpē maiū scādalū ⁊ reuerētiam ordinis excellētioris ⁊ absurdū videreť si taliť remouereť eps sicut abbas.⁊ nō ita de facili ꝓcediť ꝗ maiorē sicut ꝗ minorē. ar.§.de accu.q̄liť et q̄n.ij. ⁊ vbi mai⁹ scādalū seu piculū vertiť cauti⁹ est agēdū.xlij.di.q̄ escam⁹.vij.q.vij.c.vlti.⁊.ff.ad carbo.l.j.§.ij. ⁊ aliter puniūtur maiores aliter minores.xxiiij.q.j. qui cōtra pacem.⁊.lxv.dist. cū beatus Jo.

l ¶ Infamatus.si.ij.q.j.in primis.

m ¶ Sine scādalo vt ex hoc facilius admittanť vel repellanť.ar.xxiij. q.iiij.nō pōt.

n ¶ Uel minora: hoc ideo dicit.qz si sint eadem crimia vt puta symonia eadē de q̄ agiť non admittiť qz socius nō admittiť.§.de testi.veniēs.

o ¶ An paria: hoc ideo forte dicit: qz lz repelli oino nō possint cū sint emendati quāto maiora crimina eis obijciunť: tanto minor fides eis adhibetur.

p ¶ Fomite.hoc dicit ꝓpē inimicos capitales ⁊ cōspiratores q̄ nō debent admitti.vt.j.dī.b.

q ¶ Adminicula: qz sine alijs admiculis ⁊ p̄sūptiōib⁹ viles testes i crimie symonie nō sūt audiēdi.q̄a vilib⁹ sine tormētis credi nō dz.iiij.q.iij.v.si ea rei.⁊.ij q.j.in ꝓmis.⁊ qz a tormētis non est incipiendū.ff.de questi.l.j. ⁊.j.de reg.iur.cū in cōtēplatione.tan.

r ¶ Distinguenda: hec est intētio ꝓcedentiū distinctionū aut eēm agiť criminaliter aut ciuiliter. Si criminaliť ⁊ tūc testes criminosi etiā in exceptis crimib⁹ ꝗ nemīnē audiunť: siue accusat⁹ sit bone fame siue male si vo agiť ciuiliť tūc ꝗ secťarē p̄latū nō sūt audiēdi vel admittēdi criminosi testes nisi sint emēdati de crimie: ⁊ tūc admittūť de eq̄tate nō de rigore: nec etiā tūc audiunť nisi adsint alia adminicula q̄ ꝗ regulares p̄latos infamatos inferioris grad⁹ admittunť criminosi si ciuiliter agiť de equitate sed nō de rigore ⁊ cū alijs adminiculis ⁊ hoc intellige in testib⁹.ad accusandū vero bñ admittūť infames ꝗ illū q̄ est male fame.vt.§.eo.tāta.Jo.

publici criminis ⁊ lese maiestatis ꝓcedat accusatio symonie: alijs ecōtrario rñdentib⁹ q̄ lz ꝗ duo crimina q̄ztū ad accusationē q̄si paria iudicenť differūt tñ

a in multis cū alia pena ꝓ vno ⁊ alia ꝓ altero inferať ⁊ inter ꝓsonas accusatorū ⁊ testiū sit vtiq̄z

b distinguēdū cū non p accusatores q̄ testes cria cōprobēť ¶ Ne ꝗ vel innocētie puritas confusa succūberet vl' symonie prauitas effugeret impunita: nos eq̄tate pensata illas dūtaxat exce-

c ptōes opositas ꝓbādas admi

d sim⁹ q̄ ꝓbate nō de zelo iusticie q̄ de malignitatis fomite ꝓcedē

e viderentur. ¶ Dem.

¶ Hoc.c.est glo.ꝓcedētis.c.nā tendit ad declarationē illius an ⁊ qñ testes criminosi admittantur in crimine symonie ⁊ in effectu idē dicit quod ꝓcedens.

f P Er tuas lras nobis intimasti te dubitare super q̄dā epl'a decretali quaz nos asseris edidisse de testib⁹ admittendis cōtra symoniacā prauitatē.

¶ Noueris igitur q̄ nos illam

g epl'az q̄ sic incipit q̄uis ad abolendā nequaq̄ edidim⁹: q̄ aliaz q̄ sic incipit: lz beli: nos edidisse fatemur: ad cui⁹ intelligentiam credim⁹ distiguēdū. vtrū is cō

b tra quē agiť de symoniaca pra-

i uitate denūcietur simpliciť aut criminaliť accuseť: ⁊ vtrū agať ꝫm iuris rigorē: an ꝫm tpantiaz equitatis. Itē vtrū ipse sit regularis qui iā renūciauerit mūdo an secularis: qui adhuc in mundo existit: ⁊ an inferioris grad⁹

k an excellentioris sit dignitatis Ad hec vtrū añ fuisset clare opinionis ⁊ bone fame an grauiter

l infamat⁹ ⁊ valde suspect⁹ ⁊ vtz

m de facili possit puniri an sine scādalo nequeat condēnari. Preterea vtrū testes sint honesti an criminosi: et an sint emēdati de crimine: an adhuc in crimine p seuerent. Rursus si crimina sint

n eadez vel minora: an paria vel maiora vtrūue testes ex zelo iu

p sticie an ex malignitatis fomite deposuisse credāť. Deniq̄z vtrū ad prauitatē symoniacam detegendā sola dicta testiū inducā-

q tur an alia etiā adminicula suffragenť. ¶ Hec oia sunt ad intelligētiā illi⁹ epl'e distinguēda

r Ille quidē pomposian⁹ abbas

a ¶ Insufficientia: ꝓpter insufficientiaꝫ rēmouet prelatus ab administratione. ꝯ. de eta. ⁊ quali. c. vlti. et. xviij. q. ij. si quis abbas. b ¶ Cōspirationes: cōspiratio enim grauissimū crimen est: ita ꝙ meretur deponi. xj. q. j. cōiurationū. ⁊. c. cōspirationū. et ibi in subuersionem status alterius conspirant. vnde tanq̄ inimici repellēdi sunt et eis consentiētes vt capitulis predictis. et ꝯ. de re iudi. cū. i. et a.

qui iā prīdē renūciauit mundo: erat de symonia piurio dilapi-
a datiōe ac insufficiētia ḡuit infamat⁹. Cunq̄ ꝑ monachos q̄ iu-
rauerāt ꝓhibere testimoniū ve-
ritati: symonia multi modis vi-
dere eē ꝓbata: ipe ꝓtra testes
multas exceptiōes opposuit cō-
b spirationes videlꝫ inimicitias
capitales furtū et adulteriū vt
eos a testimōio remouēt. Nos
vo ne innocētie puritas cōfusa
succūbēt: vl symonie prauitas
effugēt impunita illas dūtaxat
exceptōnes ꝓbādas admisim⁹
q̄b⁹ forte ꝓbatis testes nō zelo
iusticie ꝯ malignitatis fomite ꝓ-
cessisse ꝓstaret vt cōspiratiōes ⁊

c inimicitias capitales certas aūt
d exceptiones vt furti ⁊ adulterij
ꝓpt imanitatē heresis symonia
ce ad cui⁹ cōpationē certa crimi
e na q̄ſi ꝑ nihilo reputāt duxim⁹
repellēdas. qm̄ ⁊ si ꝓbate fidez
f testiū debilitarēt in aliq̄ non tū
g euacuarēt ex toto alijs admīcu
h lis suffragātib⁹ ꝑserti cuz testes
i de crimine fuerint emendati.
k ¶ Tales igit cōtra talez taliter
l duxim⁹ admittēdos non scōm
m rigorem iuris: sed scōm tempe-
rantiam equitatis: cum agere-
tur nō criminaliter vt deponere
n tur ab ordine: sed ciuiliter vt ab
o administratione amouerēt tan
quā immeritus et damnosus.

lem prēlatum admittunt cum ciuiliter agit ꝯm equitatē: ergo a cōtrario sensu colligit ꝙ si agat criminaliter aut etiā ciuiliter ꝯm rigorez contra regularem ⁊ infamatū vt dictum est non admittunt tales testes qui non sunt emendati etiā cū alijs adminiculis in crimine excepto ⁊ multo minus si agitur cōtra secularē etiā ciuilit et ꝯm equitatē: quia tunc tales testes nō admittū tur. ⁊ sic maius est ꝑuilegiū clericorum q̄ monachoꝝ: qz i eodē modo agendi alij testes admittunt cōtra clericos ⁊ alij contra monachos. ar. vj. q. j. lege. ⁊. c. alia est cā. Et xciij. di. a subdiacono Sed ar. ꝓtra. ij. q. j. in primis. vbi idistincte dicit nō distinguēdo inter regularem et secularē: sed illud loquitur in accusatione. et sic pz ꝙ si agat criminaliter cōtra secularē aut etiā regularem in famatū de crimine symonie: siue de crimie excepto tm̄ honesti testes admittunt ⁊ suf-

et legatū ꝑ capitales inimicitias. vel alias grauissimas interuenientes adimit. sed si redeant in amicitiā reintegratur legatuz ff. de adi. leg. l. iij. in fi. ⁊. l. sequē. ita tamen ꝙ non in eo negocio vel causa pro qua conspirauerunt ⁊ reconciliatio nō fit recens arg. iij. q. v. accusatores. d ¶ Adulterij: ⁊ sic opponebant minora crimina. Sed nunquid periurus admitteret. dicendū est ꝙ nō quātūcunq̄ sit emendatus quia qui semel est piurus: ad iuramentū amplius nō audit. xxij. q. v. paruuli. ⁊. ꝯ. de ꝑsump. litteras. ij. q. vij. non pōt. quia presumit ꝙ iterum deieraret. ar. ff. de accu. si cui. ꝯ. bisdem. ⁊. vj. q. j. quicūq̄. ⁊ est expressum. ꝯ. de testi. testimoniū. Berñ. e ¶ Pro nihilo. vt. j. q. vlti. c. vlti. ⁊. ꝯ. eo. tanta. Berñ. f ¶ Debilitarent: et ita testis qui fuerit criminosus licet sit emendatus non facit plenam probationez nisi adsint alia adminicula. criminosus em̄ semper habz caput vulneratū. j. q. j. ventum. quia ⁊ si peniteat. quedam tamē irregularitas manet que non abolet per pniam. l. dis. illud. j. q. vij. si quis omnē. ⁊. ij. q. iij. ꝯ. hinc colligitur. lau. debilitarent dicta talium testium si hoc probarent: sed hec nō probant quia alia adminicula aderant alias si nulla fuissent adminicula: nō sufficerent dicta eorum. ⁊ est ar. ꝙ non debet quis admitti ad probandum quo probato non prodest. C. de proba. ad ꝓbationez si. ꝯ. de offi. dele cum contingat. g ¶ Ex toto: cum iam essent emendati de crimine. et dic presertim. i. tantum non enim crederem testem infamē esse admittendū cōtra infamatū nisi alia indicia precederent cum a tormentis non sit incipiendum. j. de reg. iur. cū in cōtemplatione. nec tales admittunt sine questione. ij. q. j. in primis. ad fi. ⁊. v. q. v. illi qui. lau. h ¶ Presertim id est tantū ꝯm alios tenetur proprie. i ¶ Emendati: sic enim testis emendatus est de crimine: admitti debet si ciuiliter agit vt hic pz. ⁊ arg. l. di. quia tua. ⁊. c. dño sancto. ⁊ hoc verum intellige si eū ex illo crimine non comitet infamia. ⁊ nisi in crimie piurij qui etiā si sit emendatus non admittit. ꝯ. de testi. testimoniū. sed si criminaliter agit non admittit etiā si sit emendatus vt in decre. testimoniū. ⁊. vj. q. j. qui crimen. Item ex hoc videt ꝙ si testis qui obijcit crimen vt repellat si vult ꝓbare se emendatum ꝙ debeat audiri cū iam nō sit criminosus. ꝯ. de excep. de nicq̄. vbi de hoc. ⁊ arg. iij. q. vij. qui sine. k ¶ Talem. scz regularem inferioris gradus et male opinionis qui de facili potest puniri: qualis fuit abbas iste. ⁊ respicit secundā distinctionem ꝯ. versi. Item vtrum ipse regularis ⁊c. pro altera parte tantū. l ¶ Taliter. scz ciuiliter. cum agit in moduz inquisitionis ꝯm temperantiā eq̄tatis prout sequit in lra ⁊ respicit primā distinctionē. ꝯ. circa. prin. ver vtrū is ⁊c. Et ita tales testes contra ta

ficit si sint emendati ⁊ hoc de equitate. videt tamen per decre. grego. ꝙ de iure ⁊ nō de equitate admittendi sunt testes emendati etiā sine alijs adminiculis cum agit ciuiliter de crimine sine aliqua distinctione. ꝯ. de testi. testimoniuz ergo in symonia multo fortius cū sit crimen exceptū: qm̄ in alijs sunt admittendi testes emendati nisi in periurio: vel nisi eos infamia comitet: vt ibi dicit. nisi tu velles eā reducere ad equitatē ꝯm istam Sed contra potius videt. vt. s. ipsa reducat ad illā tāq̄ ad posteriorē. ff. de le. non est nouū. ⁊ sic non habent locū premisse distinctiones. Ultima ꝑs ꝓme distiactionis tollit. s. vtruz agatur ꝯm iuris rigorem ⁊c. ⁊ sic remanet vtrū agat criminaliter an ciuiliter vt similiter admittant testes emēdati ꝯm tenorē illius decre. predicte. Secunda distinctio tollit ex toto scz vtrū ipse sit regularis ⁊c. ⁊ illa distinctio que fit circa personas testiū remanet. Ergo hoc remanet inquirenduz vtrū agat criminaliter vel ciuiliter de crimine. Et vtruz testes sint honesti quibus crimina obijci nō possunt: vt illi tm̄ admittant si criminaliter agit aut fuerint criminosi ⁊ emendati: vt si agit de crimine ciuiliter illi bene admitti possunt ꝯm decre. predictam. et sic difficultas huius decre. parum valet. vel dic ꝙ illa decre. testimonium. intelligit cum agitur ciuiliter ⁊ de crimine non excepto. ⁊ tunc de iure cōi tm̄ testes emēdati de crimine recipiūtur. hoc intelligitur cum agitur de crimine excepto symonie. s. ciuiliter. ⁊ tūc recipiunt testes viles ⁊ infames contra infamatos de equitate ⁊ non de rigore. qualis fuit iste abbas contra quē tales testes recepti fuerunt de equitate tm̄. cum alijs adminiculis vt hic patz arg. opti. ꝯ. de testi. c. vlti. Et hoc dixit Tan. ⁊ Jo. Lau. contra vt. ꝯ. in notu. cū iam esset ⁊c. et istud presertim ꝯm Jo. et Tan. ponitur comparatiue. Lau. exponit presertim. i. tantum. ⁊ sic vtraq̄ decre. remanet in suo loco. ⁊ hoc innuunt ista verba tales contra talem taliter duximus ⁊c. et dic tales scilicet viles. et criminosus contra talem infamatum et irregularem taliter scilicet ciuiliter: ⁊ de equitate non de rigore.

m ¶ Admittendos: verba ista sic expone scōm Lau. tales scilicet testes emendatos de crimine furti adulterij. ⁊ consimilium criminum. qui ex charitate testificantur sine alijs adminiculis scōm Lau. vel si non sunt emendati admittuntur cum alijs adminiculis: vt dicitur in fi glo. scōm alios. et respicit distinctionem. ꝯ. ver. preterea. et ver. vtrum ne testes pro altera parte. ⁊ sequentem. ver. deniq̄.

n ¶ Ciuiliter: quo casu admittunt mulieres. ꝯ. de testi. quoniam. ⁊. c. tam litteris. Ber.

o ¶ Amouerentur: ꝯm euangelicā veritatē. ꝯ. de accu. qualiter

a ¶ Leuioribus. sic. ē. de accusati. qualiter. in fi. quia non ita pingue ius habent regulares sicut seculares. argu. ē. de sta. mo. cū ad monasteriū. arg. eo. ti. c. ij. in fi. vel potius quia non est tm̃ scandalum pro remotione regularis sicut secularis. ⁊ hoc est de consuetudine approbata. vt dicit. l. in fi. c. b ¶ Amoueri: vbi quis remouet ꝓter fraudem infamis est. secus si ꝓter simplicitatē. ff. de suspec. tuto. l. iij. §. qui ob segniciem. ⁊ C. eo. tit. l. vlti. nisi sit patronus insti. de suspec. tuto. in prin. si vero non expimat an p fraudez vel per simplicitatem aliquis amoueat nō est infamis. ff. e. be enim cause. Ain.

c ¶ Cessit: et ita qui timore ꝓbationis cessit. non habebit aliqd̄ priuilegium. ar. xxiiij. di. c. vlti. Sed nunq̄d iudex debet desistere ab inquisitione propter ipsius cessionem ar. q̄ nō. ff. de iudi. si quis postea. Ar. cōtra ff. de suspec. tu. l. post finitā. quia nec doluz facit qui rem deserit. vt litem effugiat. ff. de alie. mu. iu. cau. fac. l. itē si res. §. j. ⁊ qui diffidit de iure suo licite cedit liti. ē. de postu. prela. bone ⁊ iā finem inquisitionis consecuti sunt inquisitores. quare non debent amplius ꝓcedere inquisitores nisi vt habeāt ratā cessionem. sic. ē. de elect. dudum. in fi.

Sicut tuis. ¶ In prā ponit consultatio. in secunda responsio: ibi. q̄uis. in tertia parte ponit quedā determinatio ibi: illos. Ab. si.

d ¶ Canonicā. Hic habes expresse q̄ electio pōt fieri de alienā ecclesia. de hoc not. ē. de elect. cum inter canonicos.

e ¶ Ad coloniensem. Sed quare hoc nonne capituluz ecclesie cathedralis potuit eius electionē cōfirmare ⁊ ei dare licentiam ministrādi. ar. q̄ nō. lxxj. di. fraternitatē. xxiiij. di. presbyteri. sed verū est qd̄ vacante ecclesia capitulū pōt hmōi electiones confirmare. ē. de maio. ⁊ obe. cum olim. vbi de hoc. sed hoc pōt esse de ꝓsuetudine metropolis ecclie q̄ ad metropolitanū accedāt.

f ¶ Anathematis. Arg. q̄ abbas cōfirmatus possit excōicare quod verum est ⁊ prior etiā. ē. de maio. ⁊ obe. cum in ecclesiis ⁊ hec fuit snia excōicationis ⁊ nō cōminatio vt sequentia ꝓbant ⁊ sic est ar. q̄ p talia verba ꝓhibeo sub interminatione anathematis sub excōicatione ferat snia. arg. ad hoc. ē. de locato. c. j. ⁊ j. de eo qui fur. ordi. rece. c. j. Sz dicas q̄ excōicatio non fuit facta sub hac forma verborum: sed expresse excōicauit qui contra facerent sub hac forma. quicūq̄ soluerit aliquid illuz excōico. ⁊ ita sub interminatione excōicationis facte sub conditione lata fuit hec snia et snia excōicationis sub cōditione pōt ferri. et qui contra facit est excōicatus. j. de senten. excōi. a nobis. ⁊ ē. de appel. preterea. et papa refert hic factum per istam formam vnde si dicatur sub interminatione vel sub pena excōicationis precipio nō est excōicatus qui contra facit. ⁊ sic est comminatio tm̃: et hoc probatur. ē. de iurepa. relatū. §. j. ⁊ ē. de cleri. vel mona. clericis. ⁊ sic intellige omnia illa iura. lxiij. di. salonitane. ⁊ predictas decre. ē. de loca. c. j. et. j. de eo q̄ fur. ordi. rece. c. j. ⁊ alia cō simūlia. de hoc etiā dicitur. j. de sagit. c. vno Ber.

g ¶ Exoluerunt: sorte bono zelo: sed non fm̃ scientiam et ita errauerunt. g.

h ¶ Canonum. j. q. v. presentium. ē. eo. de regula. ⁊ c. ex insinuatione.

i ¶ Prebere: quia sepe qui tacet cōsentire videtur. liiij. dis. si seruus scientē. C. de nup. si vt proponis. ⁊ fic iste abbas cōsensisse presumeretur si postq̄ intellexerit non cōtradixisset: sicut econuerso videt contradicere qui expresse non cōsentiant de cōsecra. dis. liij. cuz pro paruulis. ff. de p. cura. filiusfamilias. § inuitus. ff. de serui. verba. predi. inuitum. ē. de bap. malores. ver. fi. ar. ff. de regu. iu. qui tacet. Ain.

k ¶ Quoniam pro quod: sic econuerso. q̄a ponitur pro q. iij. q. v. quod suspecti.

l ¶ Cōsanguitate. ē. de eta. ⁊ quali. tuam.

m ¶ Imputari: dixit vin. q̄ ꝑ intelligit cū aliquis iā est electꝰ ⁊ eo ignorāte ⁊ reclamāte dat pecunia cōfirmatori. Si aūt non dū eēt electꝰ. lz eo reclamāte daret pecunia electoribꝰ obesset electo q̄a per pecuniā eligit nisi dātes ꝑ faceret in odium eiꝰ. vt ꝑ. ē. de hoc not.

n ¶ Cōsenserī: nā si cōsensisset symoniā ꝓmisisset qz ꝓsentire ē q̄ncūq̄ ꝓsentire ⁊ añ ⁊ post. j. q. j. eos. i fi. ⁊ q. iij. si q̄s ꝓbēdas. ⁊ c. si q̄s obiecerit qz i maleficiis ratibitio retro trahit ⁊ mādato cōpat. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. q̄tiēs. ⁊ ē. de resti. spo. cū ad sedē. i fi. ⁊ ij. q. j. notū. ⁊ ita fm̃ canōes pñt hīe ratū qd̄ nō meo noie gestū ē. ix. q. ij. lugduñ. ⁊ fm̃ leges. ff. de ne. gest. si pupil. §. itē q̄rit. Quidā dicūt vt tan. q̄ aliq̄s pōt hīe ratū. ꝑ symoniā nō cōmittit q̄uis grauit peccet. ar. j. c. pri. ⁊ in ꝑ q̄ dicit pecuniā soluēdo pōt eē ar. q̄ nō sit symoniacꝰ p solā ratibabitiōz.

o ¶ Parantis. sic. ff. si q̄s cau. l. ij. §. vlti.

p ¶ Dānosum: qd̄ esset iniquū cū peccata tm̃ tenere suos auctores debeant. C. de penis. sancimus. ⁊ ē. de bis q̄ fi. a ma. par. ca. q̄sinit. ⁊ nō debuit alicui alteri odio ꝓgrauari. ff. de inof. tes. si q̄s suo.

q ¶ Reportaret. qd̄ eē nō dz: imo qn̄cūq̄ punit in eo in q̄ deliqit. ē. de iurepa. pastoralis. ⁊ ē. de immu. ec. c. vlti. B.

r ¶ De occultis. xxxij. dist. erubescant. vj. q. j. si omia. ⁊ xxxij. q. v. xpiana. ⁊ j. c. pri. b.

Tanos. ¶ Sūt due ptes. in pma cōsultatio. in secūda responsio ibi: deuotioni tue. q̄ distinguēdo ꝓsequit duo mēbra

a Et vtiq̄ tales p̄lati ex leuioribꝰ causis possunt ab administra/
b tionibꝰ amoueri. sicut quorūdā religiosorū approbata ꝓsuetudo deposcit. ¶ Unde p̄dictus ab/bas nō expectata sententia qua
c si male conscius sibi cessit.

I Dem abbati iemblacen̄.

¶ Non imputanē electo cōfirmato si eo ꝓhibente p ipsiꝰ cōfirmatione pecunia data fuit.

Sicut tuis lr̄is intimasti: cum in iemblacen̄. eccia fueris monachꝰ: fuisti tandez promotus ad regimē ecclie florezen̄. vez abbate iemblacen̄. post sublato de medio ipsa que prius te
d filiū habuerat in patrez per electionē canonicaz te vocauit: et q̄a pastore carebat leodienen̄.
e ecclia cathedralis ad colonien̄. ecclīam q̄ tua est metropolis ꝓficiscēs ip̄ius auctorit ate ⁊ iemblacen̄. ecclia interim mistrasti. Ceterū postq̄ in leodien̄. ecclia fuit eps institutus is a te requisitus electionē de te factam noluit confirmare. Verū cum hec fieri ꝓ extorq̄nda pecunia com perisses sub interminatiōe ana-
f thematis vetuisti ne pro facto hmōi aliqua pecunia offerretur sed quidā de fratribus te inconsulto ⁊ ignorāte contra excōicatiōis a te facte sententiā venientes promiserunt pecuniā ⁊ etiā
g exoluerunt et sic ab eō inuitatus institutionez ab eo accepisti libere quemadmoduz postula/bas: ⁊ infra. ¶ Quāuis autem
h fm̃ sacrorum canonum institutā etiam paruuli qui cupiditate parentuz ecclias ꝓ pecuniā sunt adepti eas ⁊ dimittere teneātur qz tamē longe diuersuz est non
i prebere consensum ⁊ expressum aliquid prohibere taliter duxi/
k mus respondendū quoniam ex eo q̄ contra ꝓhibitionē ⁊ volūtatē tuā a qua postmoduz mini me recessisti aliquis te penitus ignorāte ꝓmisit pecuniā ⁊ exolvit: p̄sertim cum is nulla sit tibi
l cōsanguinitate cōiunctus nihil debet tibi ad penaz vel culpam
m sicut credimꝰ imputari: nisi po-
n stea cōsenseris pecuniā soluēdo ꝓmissam: aut reddendo solutā alioquin cōtingeret q̄ alicuius
o factuz insidias inimico parātis
p ei dānosuz existeret cuiꝰ penitꝰ displiceret: ⁊ sic aliquis de frau
q de sua commodum reportaret.

¶ Illos aūt qui dederunt pecuniā vel etiā receperūt in tm̃ constat esse culpabiles q̄ si excessus eorū esset ecclesie manifestus q̄
r nō iudicat de occultis pena eēnt canonica feriendi.

I Dem decano beluacen̄.

¶ Si clericus cū pacto confert eccie bona sua vt i ipsa recipiat in canonicum ⁊ illa sibi retineat pro prebenda symonia cōmittit secus si hoc fiat sine pacto.

Tua nos duxit discretio consulendos: et infra. ¶ Deuotioni. T. T. R. q̄ si q̄s

secūdū ibi: si vero. cuius determinationē summittit ibi: licet. ab.
a ¶ Pacto. j. q. ij. ꝓpio. ⁊. s. de pac. c. vlti. b ¶ Conuentio: ⁊ modus etiā. s. vt ec. bene. c. vno. ber. c ¶ Rogans: not. ꝙ aliquis pōt rogare vt in canonicum admittat: de hmōi precibus. no. s. de eta. ⁊ quali. tuam. Bern.
d ¶ Consentiāt. id ē sine aliq̄ pactione vel mala intentione. Hic ēm patet ꝙ eo tēpore quo quis recipit pōt aliquid offerre cessante omni conditione ⁊ pacto: sed contra videt ꝙ non liceat tempore receptionis. arg. j. q. j. emendari. ne qd gratis fieri debet pro precio fieri videatur. et sic videatur habere speciem mali a qua etiam abstinendū est j. eo. audiuimus. s. de vita ⁊ honesta. cleri. cum ab omni. et est ar. ad hoc. j. q. ij. ꝓpio in fi. vbi dicit ac postmodum ⁊c. Sed verum est: vt hic dicitur ꝙ tempore ingressus potest dari aliquid et licitum est dū tamen cesset pactio et conditio: vt hic dicitur. ⁊. s. de proba. c. in presentia. et. s. de successio. ab intesta. cum dilectus. ⁊. s. eo. dilectus. ij. in fi. nec ideo min9 donatio gratuita dicitur. argu. ff. manda. j. remunerandi. argu. j. q. j. iudices. xviij. dist. de eulogijs. ⁊. argu. ff. de offi. procon. solent §. vlti. ⁊. s. eo. dilect9 ij. in fi. alias dare siue ante siue post symonia est. j. q. j. eos. in fine. Sed caueat ille ꝙ recipit et qui dat: ne sub specie talium munerū fraus cōmittat. j. q. j. si quis nec. et. j. sequitur. Jo.
e ¶ De manifestis. s. c. proxi. in fi.
a clericus cum cōditione vel pacto largiatur: aut offerat bona sua vt illa postmodum pro prebenda retineat: ⁊ in canonicum admittat huiusmōi oblatio vel receptio fieri nō poterit sine vicio symonie cū in talibus omis
b pactio aut conuentio cessare debeat iuxta canonicas sanctiones. ¶ Si vero pure ac sine pacto ex conditione qualibet offe
c rat rogans humiliter: vt in canonicū admittat et bona sua retinere sibi liceat pro prebenda et clerici eiusdem ecclesie pure
d consentiāt huiusmōi preceptio fieri potuit absq̄ scrupulo symoniace prauitatis. ¶ Licet autē taliter duximus respōdendum: quia nobis datum est de
e manifestis tantūmodo iudicare: si tamen is qui talem donationem facit ea intentione ducatur: vt per temporalia bona que offert spūalia valeat adipisci: et clerici qui eum in fratrem admittunt non essent eū nisi cōmoda temporalia perciperent admissuri: sine dubio taz ille q̄ isti apud districtuz iudicem qui scrutator est cordium et cogni/
f tor secretorꝫ culpabiles iudicāt

I Dem prior cantuarien.

¶ Non debet quis ordinem recipere ab eo quem credit symoniacum sed ministrare pōt in illis quos prius ab isto recepit.

Per tuas lras intimasti ꝙ cum. B. in quadaz domo cartusieneñ. ordinis suscepisset habitum monachalem: a dioce. episcopo fuit in subdiaconuz ordinatus: sed postmodum didi/
g cit ex relatiōe quorundā: quod episcopus multotiens commiserat vicium symonie: propter quod idem monachus in suscepto formidat ordine ministrare nolens ab eodez episcopo ad superiores ordines promoueri: et infra. ¶ Nos igitur respondemus vt idem in ordine sic su/
h scepto secure ministret: sed contra conscientiam ad superiores ordines non ascendat: ne forte edificet ad gehennam: licet ex eo ꝙ conscientiaz nimis habuerit scrupulosam: in difficultatē hmōi sit collapsus: quam vtiq̄ nō euadet: nisi deponat errorē.

I Dem cantuarieñ. episcopo.

¶ Pro crismate vel inuestitura ecclesiarū nil exigi debet nec excusat consuetudo vel nominis variatio.

Et tantum peccatis exigentibus corda quorundam symoniaca priuatas deprauauit: et infra. ¶ Sane puenit ad audientiā nostram ꝙ cū olim quidaz suffraganei tui pro
i crismate certam consueuerant accipere pecunie quantitatem: non metuens penam canonicā et correctionez tuam eludere cupientes: tempus faciende solu
k tōnis anticipant recipientes in media quadragesima: quo recipere cōsueuere post pasca et vt causam recipiendi dissimulent post peractam penitentiam. s. de accusa. inquisitionis. ij. respōso. Preterea si iste nescit pro vero illum esse symoniacum: quare papa non dicit ei expresse ꝙ recipiat ordines ab eodez vt auferat ab eo errorem suum: videtur ꝙ ei laqueum inijciat quod esse non debet. xxvij. q. j. c. vlti. Solu. papa non debet ei dicere ꝙ reciperet ordies ab ipso si habet super hoc conscientiam lesam. nec papa eius cōscientiam posset mutare: nisi ipsemet eam mutaret: quia vis animo fieri nō pōt. xxxij. q. v. §. j. ⁊. c. j. ⁊. ij. vnde dicit papa consulendo potius q̄ precipiendo: vt cōtra cōscientiam non pmoueat ab illo episcopo nisi primo illam deponat: quia qui facit contra conscientiam edificat ad gehennaz xxviij. q. j. §. ex his. et s. de resti. spo. literas et. s. de prescrip. quoniam omne. Sed nūquid potest aliquis recipere ordines ab eo: quem scit symoniacum in ordine: dico ꝙ non et recipiendo ordines ab eo non recipit executionem: cum ordinator non habeat executionem. s. eo. tanta. ⁊. j. q. j. reperiuntur. et potius debet pati excommunicationem q̄ recipere ordines ab ipso. j. de senten. excommu. inquisitioni. argu. Si vero aliquis ignoranter etiam recipiat ordines a tali symoniaco: in ordine non recipit executionem nisi cum eo dispensetur. j. q. j. si quis a symoniacis. et. s. de ordi. ab eo qui renu. episco. c. j. ⁊. ij. quia si eā non habent: alijs eam dare non possunt. j. q. j. c. j. ⁊. c. qui perfectionem: ⁊. q. vij. vaibertum. Ber.

f ¶ Culpabiles: non dicit symoniaci: ad parem tamen penam tenentur propter intentionem cum opere subsecuto. s. de biga. nuper. vnde isti symoniaci non dicunt q̄tum ad ecclesiam nisi velis dicere ꝙ sola intentio facit hominem symoniacum arg. j. q. j. qui studet. ⁊. c. reperiuntur. ⁊. j. q. iij. non solum. sicut sola spes lucri facit hominem vsurarium. xiiij. q. iij. ca. j. et argu. j. de vsuris. consuluit. Tan. dicit ꝙ sola pactio facit aliquez symoniacum. argu. huius decret. et. s. vt ecclesia benefi. vt. nostrum. Jo.

Ex tuas ¶ Communis diuisio. secunda pars: ibi. nos igitur. Abbas siculus. g ¶ Quorundā: quibus credere non debuit. xxxiij. dist. habuisset. argu. lxxxvj. dist. si quid vero. argu. contra ꝙ illud dicimur scire quod ab alijs audiuimus xxij. q. v. hoc videt. Bern. h ¶ Ministret: cum non constet ei illum symoniacuz esse. alias si sciret illum symoniacum stultus esset: quia symoniacus non habet executionem: vt. s. eo. tanta vnde eam dare nō potest. Preterea dixit Jo. ꝙ licet quis committat symoniam: non perdit eo ipso executionem: nisi sit symoniacus in ordine. Alij dicunt contrarium ꝙ omnis symoniacus ipso iure suspensus est. vt. j. q. j. reperiuntur. ⁊. c. quibusdam. Illud videtur verum quod siue ordinez siue beneficium adeptus est per symoniam: impedit ordinis executionem etiaz

Et tantum. ¶ Prouidet circa duo. secunda ibi: prauam. Et secunda subdiuiditur. nam prima narrat factum. secūda corrigi mandat ⁊ puniri ibi: cum ver. Abbas Siculus.
i ¶ Crismate. sic. s. eo. ea que. Ubi habes similem variationē nominis. Pro crismate vero vel oleo nihil est accipiendum. s. eo. non satis. et qui contra fecerit pena canonica punitur. vt hic dicit: que est pena depositionis cum nota infamie. j. q. iij. c. vltimo. Bern.
k ¶ Anticipant: excogitata fraude de tempore ad tempus. Bernardus.

a ¶ Variant: talis variatio nominis non pdest: qz quodcũq; nomen imponant: symoniã cõmittunt sicut in vsura. xiiij. q. iij. plericq; sic enim faciunt vsurarij: nũc appellant lucrũ: nũc emolumentũ quandoq; penã in fraudẽ. ar. ff. si cer. pe. lecta est. sic. C. de libe. cau. iubemus. Bernũ. b ¶ Qui prius: emptor enim prius tenet offerre pciũ q; venditori ei rem tradat. ff. de ac. empt. z ven. iulianus. §. offerri. Sz si neuter habet fidem alteri: pciũ z res deponat apud sequestrũ. ff. de solut. si solituru. Jo.

c ¶ Gratis sit. gratia. j. q. j. c. j.

d ¶ Culpa. arg. q; de lictũ subditoz imputat plato. sic. s. de offi. ordi. irrefragabili. vbi de hoc. Ber.

e ¶ Consuetudinez: in talibus eim nõ excusat cõsuetudo. sed potius accusat. s. e. non satis. z. c. cũ in ecclie. quia male cõsuetudines tpe nõ cõfirmantur. in auẽ. vt nulli iudi. §. j. col. ix. Ber.

f ¶ Jnuestitura. pro qũa nihil est danduz s. e. cũ in ecclesia. nec pro aliquo sacramento spũali: vt ibi dicit: nec pastuz nec pastellum quis dare debet j. q. iij. si quis prebendas. Ber.

Per tuas ¶ Due sunt partes consultatio et responsio. secũda ibi: nos. Ab. si. g ¶ Intellexerit: propter hoc non excusat: vt bene sequentia notãt. quia potuit consulere peritiores. xxxvij. di. §. vl. ff. de iur. et fact. igno. l. regula. §. sed iuris. Ber. h ¶ Dispensatum. sic. j. eo. ca. pe. vbi etiam imponitur pena ordinatori: presentatori: et presentato. z ita dispensari potest cuz symoniaco in ordine. Ar. contra. j. q. j. erga symoniacos z. c. si quis neq;. sed illa capitula loquũtur in dignitate. z non negat quin possit cum talibus dispensari. sed nulla misericordia est adhibenda in dignitate seruanda quin oporteat eos renunciare quia penitentiam ordine vel beneficio retento agere non possunt. j. q. vij. requiritis. et. s. de accu. inquisitionis. j. responso. Quis possit cum talibus dispensare: dictum est. s. eo. de symoniace. et melius. s. de renuncia: post translationem. de pena istorũ dicit. j. eo. c. penul. et quis cum talibus possit dispensare. i ¶ Ministrare: triplici de causa. tum quia fuit hoc munus a lingua. j. q. j. sunt nonnulli. tum quia nulla conditio debet interuenire. vt. s. eo. tua. et. s. de pactis. c. vlti. et. j. q. ij.

a nomen denariorũ variãt: denarios quos prius crismales secũdo pascales dicebant consuetudinẽ medie. xl. nũcupãtes: z infra. ¶ Cũ vero expressius expri

b mat vẽditionis spẽm qui prius recipit precium q; rem conferat

c pciosam: z gratis sit gratia conferenda: mãdam⁹ quaten⁹ taliter excessus corrigas supradictos suffraganeos tuos z officiales eorũ a tã illicita exactione

d cõpescẽs q; aliorũ culpa tibi ob tuã negligentiã non imputetur

e ad penã. ¶ Prauã illã cõsuetudinẽ de tua puincia studeas ab

f olere per quã ob ecclesiaz inuestitura archidiaconi marcham argenti: minores vo decani vaccam albam sibi dari postulant: vel certam solui pecunie quantitatem. I Dem.

¶ Ordinatus in subdiaconũ qui prius presentatori suo promisit q; nil ab eo peteret, in susceptio ministrare vel ad superiores ordines ascẽdere sine dispẽsatione non potest, etiam si peccare non crediderit.

Per tuas nobis litteras intimasti. q; cũ. D. latoz presentiũ vellet in subdiaconũ ordinari: z certũ titulũ non haberet quendã pbyterum exorauit vt ipm ad ecclie sue titulũ pntaret q; cũ ille facere recusaret ipse illi firmit repromisit q; nunq; si pnsentaret eundẽ in ecclia sua aliquã peteret portionẽ z sic ad pnsentationẽ ei⁹ extitit ordinatus nec se in h egisse aliqd illicitũ in

g tellexerit: z ifra ¶ Nos inq. T. T. R. q; nisi cuz eo fuerit miseri

h corditer dispẽsatũ nec ad supiores ascẽdere: nec in suscepto oz

i ordine ministrare. I Dem.

q; pio. tum quia per surreptionem voluit ordinẽ adipisci. argu. xxiij. dist. quando. z. s. de elect. cum dilecti. Jo.

Consulere ¶ Non eget summario quia breuis: sed per alia verba potest summari: vt in rubro. nec diuiditur. Abbas Siculus.

¶ Symonia ẽ dare pecuniã p vicariatu vel p alia administratiõe rerũ spũaliũ. seu ecclĩastica rũ habenda z dãtes z recipientes ab illa ecclia sunt eijciendi.

Consulẽ. z ifra. Quicũq; vicedominatũ vel aliã ec

k clesiasticaz rerũ administrationẽ p pecuniã obtinere voluerit tã emẽtes q; vendẽtes cũ symonie pcellent: et ab illa ecclia in cuius ptumeliã dare pecuniã et

l accipere voluerunt iuste exclu/duntur.

I Dem in concilio generali.

¶ Symoniacũ est aliquid exigere pro consecratiõe epoz z benedictionibus abbatũ z ordinationibus clericorum nec excusat consuetudo.

Sicut pro certo didicimus in plerisq; locis a plerisq; psonis quasi colũbas in tẽplo vẽdentibus fiunt exactiones et extorsiones turpes z praue pro cõsecrationib⁹ epozũ benedictionib⁹ abbatuũ z ordinibus clericorũ: est que taxatuz q;tum sit isti vel illi quãtũue alteri vl alij psoluendũ: z ad cumulũ dãnationis maioris quidaz cupiditatẽ prauitatẽ hmõi nitunt defen

m dere p cõsuetudinẽ longo tempore obseruatã. ¶ Tantuz igit abolere volentes abusum consuetudinem huiuscemodi: q; magis dicenda est corruptela penitus reprobam⁹ firmit statuẽtes vt pro his siue conferendis siue collatis nemo aliquid quocũq; pretextu exigere aut extorquere presumat z alioquin z qui receperit z q dederit huiusmodi pci

n um omnino damnatũ cuz giezi: z symone condemnet.

I Dem in eodem.

Abbas Siculus.

k ¶ Administrationẽ. qd hic dicit intellige per id quod habes. j. q. iij. saluator. circa medium capituli. vbi habes qd nula administratio ecclesiastica potest vendi vel emi prepositura economi officium vicedominatus aduocatia siue castaldionatus et iudicatura. aut quelibet alia administratio. z. c. si quis episcopus. in prin. cause

l ¶ Voluerunt: arg. q; sola voluntas facit hominem symoniacũ j. q. j. qui studet. Sed hoc non credo q; sola voluntas facit hominẽ symoniacum dum modo cõtenta sit suis terminis. j. eo. c. vlti. licet alias peccet: vt ibi. Sed hic non fuit contenta vis finibus immo processum fuit ad actum. z hoc notatur per hoc quod dicit tã ementes q; vendentes. vel ad studia emendi processerunt quantum in eis fuit: vnde tanq; symoniaci iudicandi sunt. j. q. j. qui studet. z sic intellige quod dicit in fine voluerunt.

Sicut. ¶ Primo narrat factum. z ipsius excusationem reprobat z excessum prohibet. Et penaz adijcit ibi: tantum. Abbas siculus.

m ¶ Per consuetudinem: fingunt enim tales q; in consecratione aliquid licite petitur non pro consecratione sed pro consuetudine. argu. lxiij. dist. quia sancta. et. c. agathosa. z. j. q. iij. qsi tum. z in auẽ. de san. epis. §. pro consuetudinibus. colk. ix. § hoc non est verum: nec excusat consuetudo in huiusmodi spiritualibus vendendis: immo magis accusat. s. eo. non satis. z. c. cuz ecclesia. vbi talia reprobantur. Joban

n ¶ Giezi. et symone. Giezite dicuntur a giezi seruo Elisei: qui primo in veteri testamento vendidit gratiam sanitatis naaman principi assyriorum vnde venditores spiritualium proprie dicuntur giezite. Symoniaci dicuntur a symone mago q; postea in nouo testamento voluit emere gratiam spiritussancti. j. q. j. qui studet. z. c. cito turpem.

Quoniã symonia. ¶ Sunt quatuor partes. Primo prouidet circa futura. Secũdo circa ptera ita. ibi: de his. Tercio progat. ibi. hoc etiã. Quarto publicationẽ fieri mãdat ibi: verũ. ab. a ¶ Pauptatis: ptextu eiꝰ pauptatis nõ debet q̃s operari peccatũ mortale. sed potius quelibet mala pati. xxxij. q. v. ita ne. ⁊. s̃. de his q̃ vi metusue causa fi. facris. nec eo ptextu ignoscẽdũ ẽ illis. ff. d̃ ri. nup. palam. §. nõ est. Posset dici. q̃ si ita pauperes sunt. q̃ nõ possunt ibi alias aliq̃ mõ aliquẽ recipe: q̃a nõ haberent ibi victũ sub hac forma possent recipi. nõ habemꝰ. q̃d demus tibi. p victu ni si tu portes tecũ. vnde viuas: dũ tũ hoc non dicat i fraudẽ: et sine aliquo pacto. arg. j. q. ij. si q̃s. ꝓpter hoc. Jo. sed tutius est vt nullo casu taliter aliquis vl aliqua recipiatur.

b ¶ Expellat: videt intelligẽdũ cũ distinctione illiꝰ decreta. s̃. eo. dilectus. vt si directe actũ sit contra tales in modũ accusationis q̃ deponat. Si in modũ inquisitiõis fiat vt d̃ dicit. sic distinguit illa decre. dilectꝰ Item arg. cõtra. s̃. de accu. inquisitiõis. vbi deponit symonicꝰ in modum inquisitiõis. Credo q̃ hodie standum sit huic cõstitutioni circa regulares symoniacos vt pena ista solũmodo imponat qualitercũq̃ cõstet de crimine. vt i artiori monasterio ad agendam perpetuã penitentiaz detrudat sine ordinis sui executiõe. cum alꝰ penitentiã agere non possunt. j. q̃stione. vij requiritis: argu. s̃. de accusa. inquisitiõis. et satis intelligũt depositi: nã extra claustrũ morari nõ debent: ne dãnabiliter euagẽtur vt. j. dicit. ⁊ arg. s̃. de regula. ⁊ trãseũ. c. vlt. sed nunq̃d restituit ei pecunia. põt dici q̃ sic s̃. eo. veniẽs. de hoc dictum est. s̃. eo. de hoc Quid si nõ inueniũt artiora mõasteria: nihilominꝰ mutabũt ea ar. lxxxj. di. valet. vel si visuz fuerit renũciabũt locis suis. Et de nuo restituent in illis dispẽsatiue. put sequit infra de alijs qui ante statutũ sunt recepti: vt perpetuã penitentiã ibi agant.

c ¶ Perpetuã. sic. j. q. j. reperiũt. ⁊. c. sicꝰ neq. sic heretici cũ redierint ad agendã penitentiã in perpetuũ carcerẽ detrudũt j. de hereti. c. penul. qr ⁊ symonia dicit heresis. vj. q. j. ¶ licet. b.

d ¶ Multitudinez: vt ꝓpter hoc detrahat seueritati: sic. j. de cle. excõ. mi. latores. ⁊. s̃. de tempo. ordi. c. ij. ber.

e ¶ Per ignorantiam. sic supra de loca. c. primo. sic. lxxxij. distincti. proposuisti.

¶ Religiosi precio accepti. vna cuz recipiẽtibus de monasterio expellunt. ⁊ in artioribꝰ monasterijs ad agendam penitentiaz detruduntur. Sed recepti ante istud cõcilium ponebant. sicut recepti in alijs locis eiusdẽ ordinis. nisi multitudo sit in causa. ita tamẽ q̃ renũciat prime receptioni ⁊ de nouo recipiũtur.

Quoniam symonia labes adeo pleraſq̃ moniales infecit: vt vix aliquas sine p̃cio
a recipiãt in sorores paupertatis ptextu volentes huiusmodi vicium palliare ne id decetero fiat penitus ꝓhibemus: statuentes vt quecũq̃ decetero talem commiserint prauitatẽ: tam recipiẽtes q̃z receptа siue sit subdita siue prelata. sine spe restitutionis
b de suo monasterio expellatur in locum artioris regule ad agen-
c dum perpetuã penitentiã retrudenda. ¶ De his aũt que ante hoc synodale statutũ taliter sũt recepte: ita duximus ꝓuidendũ vt remote de monasterijs q̃ perperam sunt ingresse: in alijs locis eiusdẽ ordinis collocentur.
d quod si forte ꝓpter nimiã multitudinẽ alibi nequerint cõmode collocari. ne dãnabiliter i seculo euagent recipi ant in eisdẽ monasterijs dispẽsatiue d̃ nouo mutatis prioribꝰ locis. ⁊ inferioribꝰ assignatis. ¶ Hoc etiã circa monachos: vel alios regulares decernimꝰ obseruãdũ. Verũ ne
e p simplicitatẽ vl ignorãtiã seva leãt excusare. p̃cipimꝰ. vt dioc. episcopi singulis annis hoc faci aut per suas dioc. publicari.

I Dem in eodem.

¶ Episcopi nil exigere debẽt. vt pmittãt i ecclesijs sibi subiectis clericos institui monachos ꝓfiteri. vl mortuos sepeliri. alioqn exacta ꝓstituẽt duplicata

Audiuimꝰ de q̃dã episcopis. q̃ decedẽtibꝰ ecclesiarũ rectoribus ipas interdicto subiciũt: nec patiũtur alios in eisdẽ instituí donec ipis certa summa
f pecunie ꝓsoluatur. Preterea cũ miles: aut clericus domũ religionis ingredit. vel apud religiosos eligit sepulturã etiaz si nihil loco religioso reliq̃rit. difficultates ingerunt. ⁊ malicias. donec aliq̃d muneris manꝰ ꝓtingat eorũ. ¶ Cũ igit nõ solũ a malo. ꝓ
g ab omni specie mali sit ꝓm aplm abstinendũ. exactiões hmõi penitus inhibemus. ¶ Qd̃ si q̃s
h trãsgressor extiterit: exacta duplicata restituat in vtilitatẽ locorũ: in quoz fuerint soluta dispendiũ fideliter cõuertẽda.

I Dem. in eodem.

¶ Sacramẽta sũt libere ꝓferẽda. cogit tũ ordinariꝰ laicos obseruare laudabiles ꝓsuetudines

Ad apostolicã audientiaz frequẽti relatione peuenit q̃dam clerici ꝓ exequijs mortuorũ ⁊ bñdictiõibus nubentiũ ⁊ sponsis pecuniã exigũt ⁊ extorquent. ⁊ si forte eorũz cupiditati nõ fuerit satisfactũ. impediũta ficticia fraudulent opponũt. ecõtra vo q̃dam laici laudabilẽ cõsuetudinẽ erga sanctã ecclesiaz pia deuotõe fideliũ introductã ex fermẽto heretice ꝑuitatis nitũt infringere ꝓ ptextu canoni
i ce pietatis ¶ Quapropt sup his prauas exactiões fieri ꝓhibemꝰ ⁊ pias ꝓsuetudines p̃cipimꝰ ob
k seruari statuẽtes. vt libere cõferant ecclesiastica sacramẽta. sed p episcopũ loci veritate cognita cõpescant. q̃ maliciole nituntur
l laudabilẽ ꝓsuetudinẽ imutare.

Hono. iij. vniuersis abbatibus fratribus cister. ordi.

¶ Prohibz abbates cisterciensiuz solleniter installari ⁊ ponit formã obedientie quã prestant suis episcopis.

Audiuimus. ¶ Sunt tres partes principales. in prima narrat factum in secũda inhibitionẽ facit. ibi. cum igit. in tercia puniri mandat ibi. Qd̃ siq̃s. Ab.

f ¶ Persoluat. nũq̃d talis dicit symoniacꝰ qui sic soluit pecuniã videt q̃ ñ. qr redimit ius suũ. vt. s̃. eo. dilectus. vbi plene de hoc sicut licitum est alicui corrũpere accusatorẽ suũ. vt. ij. q. iij. §. notãdum. Joannes.

g ¶ Specie. ar. j. q. j emendari. ⁊. s̃. de vit. ⁊ hone. cleri. cũ ab oi.

h ¶ Duplicata. sic. s̃ de censi. ꝑcurationes in fi. ⁊. s̃. d̃ imu. eccle. quia plerq̃z. ⁊ in auth. de sanc. epis. in secunda columna. §. si vo. laicus. coll. ix. Ber.

Ad apostolicã. ¶ Primo ponit clericorũ ⁊ laicorũ excessum. secũdo contra vtrũq̃z ꝓuidet. ibi Quapropter. ab.

i ¶ Pietatis. ptextu pietatis nõ est impietas cõmittenda. j. q. j. non est putãda. ⁊. xiiij q. v. neq̃z enim si agris ⁊. xxx. q. j. nosse.

k ¶ Cõferant. sacramẽta cũ ecclesiastica gratis sine aliqua exactione sunt cõferẽda s̃. eo. cũ in ecclesie. ⁊. e ea que.

l ¶ Laudabilẽ: ergo laudabilis consuetudo seruãda est: cuius transgressor: vt iuris punitur. xj. dis. in his. ⁊ videt ex hac litera. q̃ clerici lz nil petere possint pro talibus sacramẽtis si consuetudo laudabilis sup his seruari cõsueuit. q̃ p superiorem cogi possũt officio iudicis implorato ad illam seruandam que ex pietate introducta est vel potest intelligi qd̃ hic dicit: vt Jo. dixit. q̃ laici abutunt cõsuetudinibus. que illis pietatis causa pmisse sunt. vt cũ pmittitur eis p̃sentare clericũ ipi volũt eũ instituere: vel cũ ipi requirunt vt cõsentiãt. ipsi volũt eligẽ. de q̃bus habes. s̃. d̃ iure patro. c. p̃terea. ⁊ in pluribus alijs qd̃ nõ credo. ꝓ vt ꝓus dictũ est. verũ.

ME dei ecclesiā. ¶ Due sunt ptes scda ibi: adūcim⁹. Ab.
a ¶ Me dei. casus. Abbates cister. ordinis psuetuerant dare archidia. palafrenū in sua installatōe. vel alqd cōpollens qd hic pbibuit Honori⁹ abbatib⁹ cisterciēn. ne ꝗcetero. taliter installenē. sed obedientiā faciāt suis epis put dicit in litera.

b ¶ Solēnitates. installare abbates: ⁊ abbatissas in sede ponere ptinet ad officiū archidia. ē. d offi. archi. c. vt nostrū. ⁊ talis installatōis solēnitas ñ reqrit i abbatib⁹ ordinis cisterci. vt ꝗ patit
c ¶ Professiōis. qua pfitenē se pstaturos suis episcopis subiecti onē ⁊c. que sequunē. sic ⁊ archiepi dnt esse cōtenti forma pfessionis a canonib⁹ pstituta. ē. d ma. ⁊ obe. dilecti. qua ⁊ papa cōtentus est. vt ibi dicit.
d ¶ Successorib⁹. et ita postq̄ fecit obediētiā pdecessoribus. amplius eam facere successorib⁹ cōpelli nō dz vt. ē. d iureiur. veritatis. ⁊ idē in vasallo vt dr ibi.
e ¶ Canonice als nō teneret. puta si esset intrusus sine cōsensu clericoꝝ. xii. q. ij alienatiōes. ber.
f ¶ Ordine. nā ꝓtra regulā obedire nō teneneē. vt ꝗ dicit. i bis q̄ cōtra regulā. vel q̄ illicita sunt. nullⁿ obedire teneē. xj. q. iij. si q̄s eps nō semp si dominⁿ iulianⁿ. ē bonū qd agitur. qñq̄ ꝓpter obedētiā intermittit xj. q. iij. quid ergo. et ē sile huic loco. ē. de iureiurā. ego cūm. ber.

Iacobus cano.

¶ Preterta cōsuetudinis ñ dz exigi prandiū a canonico d nouo recepto. b. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro. Diuidit: nā pma pars ponit querelā. secūda dat iudicē. ibi. Quo circa. Abbas.
g ¶ Tali cōsuetudine: que nō excusat. sic. ē. e. veniēs. imo potius symoniā inducit. qr pro pastu vel pastello exigi aliqd non debz ꝓ huiusmodi spūalib⁹. ē. eo. c. j. ⁊ j. q. iij. si quis pbendas non obstante aliqua cōsuetudine. vt ibi. ⁊ ē. eo. in pluribus capitulis. Bernardus.

b SI quis: iuramentū. pactū tale siue iuramentū turpe est ⁊ ideo nullā obligationē inducit. ē. de pac. c. vlti. ⁊ ff. de ver. obli. generaliter. ⁊ qr ppetuā habet cām pbibitionis nulla est obligatio. ff. e. si stipuler. vt id. ⁊ ita habes. q̄ si pncipale ñ tenet: nec iuramētū sup hoc factū. simile. ē. de foro cōpe. si diligenti. in fi. C. de legi. nō dubiū. ar. ē. de iureiur. debitores. ⁊ licz talis obligatio nō tenuerit. punit ordiator a colla. ordinū. vt in eo puniat in q̄ peccauit. ē. de iurepa. pastoralis. cū suis sūtibus
i ¶ Per triennīū. ⁊ ita symoniaci iudicanē. nec eñ deponūē. nisi qr ad tps suspēdunē. sed ꝗ forte ideo est. qr nihil dat vel recipit ꝓ ordinatōe vel pēsentatōe: qr symonia est studiosa voluntas emēdi vel vendēdi spūalia. ar. j. q. j. q̄ studet. ē emptio vel vēditio sine precio nō cōsistit. insti. de empti. ⁊ vendi. ē. preciū. autē. ⁊ ff. e. l. ij. ē. sine. sed hic nullū precii datū est. sed ꝓtra iste remisit ius qd sibi cōpeteret ex tali pēsentatōe ꝓtra pēsentatorē vel ordinatorē qui tenebat sibi ad puisionē. ē. de pben. cū fm apostolū. sed idē est remittere qd dare. ē. de testi. veniēs. j. ⁊ ff. de calū. quia etiā. ⁊ ita debēt deponi: hic nihil remittit. qr nihil adhuc debet sed renūciat iuri qd in futurū posset acquiri si pēsentet debito mō. ē in cōtrarijs remittit qd in pūti debet. sed ⁊ si hic fieret talis remissio deponeret tam dans q̄ recipiēs si cōuinceret ē. eo. de hoc. ⁊ ca. insinuatuz. et ideo minor pena imponit: ꝓpter affectuz cū ope subsecuto. ē. d bigamis. nuper. ⁊ c. vlt. ⁊ hoc intelige si crimē sit occultum. si vo esset manifestum semp essent suspēsi. ⁊ si accusarenē ⁊ cōuincerenē: deponerenē ex tali pmissōe vel iuramento. b.
k ¶ Dispēsationē. sic ē. eo. p tuas nobis.
l ¶ Per sedē aplicā. Hic patet q̄ cū symoniaco scienē in ordine solus papa dispensat idē intelligo in dignitate ⁊ bñficio: vt dixi ē. eo de symoniace. et ē. de renū. post trāslationem.
m ¶ Suspensus: ip so iure.
u ¶ Andato. cōcilij. ē. codē quoniam.
o ¶ Ad abbates. mādatū fuit alicui. vt dispēsaret cū monachis qui p symoniā monasteriū sūt ingressi nulla mētione habita de abbatib⁹. ⁊ ñ hec extendit ad abbates. et ita habes ꝗ arg. q bñficiū principis largissime interpretandū est. j. de verb. signi. olim. ⁊ ff. de consti. prin. beneficiū. ⁊ ē. de dona. cum dilectus. in fi. argu. quia in beneficijs. vt ibi dicit plena est interpretatio facienda. Ite argu. cui concedit minus ⁊ maius concessum videtur. vt. xxj. q. ij. visis. sed potius cōtrariū dici cōsueuit. ē. de deci. ex parte. sic qd de monachis dicit ad regulares extēdit. ē. de postu. ex parte. ber.
p ¶ Animi: ergo sola volūtas siue affectus animi nō facit aliquē symoniacū. licet aliter peccet: vt dixi. ē. eo. consulere. et ē simile. ē. codē. tua. ad fi. ⁊ simile. j. de vsuris. in ciuitate. sed secⁿ videtur in vsura ibi sola spes vsurariū vsuram inducere videt. vt. xiiij. q. iij. c. j. ⁊ infra de vsuris consuluit. item habes hic q̄ affectus siue voluntas punitur. ⁊ merito: quia non ambitōe sed labore ad bonorē conuenit peruenire. C. de re mili. cōtra publicam. lib. xii. ⁊ lxj. dist. miramur. in fi. ⁊ talibus bonor est auferendus. vij. q. j. in scripturis. ⁊ j. q. vj. sicut hi. ⁊ hic et hec ambitio sola penitentia purgatur sine renūciatione. ⁊ huiusmodi leuis symonia potest leuiter indulgeri: sic. lxviij. dis. sicut. ⁊ supra de accusa. cum dilectus. et ita cellige. q̄ aliquis promouet. cuz mortali. nec deponitur. nec dicitur propria symonia talis affectus animi. Bernardus.

a b ME dei ecclesiā. ⁊ infra. Installatiōis solēnitates in electis abbatib⁹ ordinis vti fieri pohibētes. ¶ Adijcim⁹: vt archiepiscopi ⁊ epi ea sint forma p
c fessionis contenti que ab origine vti ordinis noscitur istituta que talis est. Ego frater abbas cisterciēn. ordinis subiectionē. ⁊ reuerentiā ⁊ obediētiā a sanctis patribus constitutā fm regulaz sancti Benedicti tibi dñe episco
d e pe tuisq̄ successoribus canonice substituēdis ⁊ sancte se. apo. sal
f uo ordine meo perpetuo me exhibiturum promitto.

¶ reg. ix. pore scē. T. esculano.

¶ Recepto in canonicū debet pbenda. ⁊ redditus. cōsuetudine nō obstante q̄ nō seruauerit prauam consuetudinē de aliqd temporali dādo ipis canonicis

IAcob⁹ canonic⁹ esculan⁹ exposuit: q̄ cū ipe in eccia aprutiū. sit recept⁹ i canonicū. ⁊ in fratrē. canonici eiusdez ecclie partē ꝓuentuū ac prebēdā sibi assignare recusant. quādā ꝓsuetudinē ptendētes q̄ prādiū hre debeāt a canonico recepto d nouo ¶ Quocirca mādam⁹ q̄tenⁿ si ē ita. dictos canonicos vt tali
g psuetudie nō obstāte sibi sic vni ex alijs i puētib⁹. ⁊ pbenda pui deāt ap. re. cōpellas. I Dē.

¶ Qui ordinauit aliquē sub pmissione de nō petendo ab ipso puissionē p triennīū a collatōe pēsentator vero ab executōe ordinū etiā p triennīū suspēsi sūt. ordinatⁿ vero ab ordie ppetuo sit suspēsus. ⁊ solū p sedez apostolicā cum eis dispensatur.

SI quis ordīauerit seu ad ordinē pūtauerit aliquē p
b missionē vel iuramētū ab illo recipiēs: q̄ sup puisiōe sua nō inquietet eundē ordinator a collatiōe. pūtator vo ab executiōe or
i dinū p triennīū. ⁊ ordinatus ab
k ordine sic suscepto. donec dispē
l sationē sup hoc p sedez apo. ob
n tinere meruerint. nouerit suspēsos. I Dem.

¶ Habet duo dicta. ⁊ secundū ibi. ⁊ ad resignatōes. ⁊ propter breuitatē ⁊ varietitatē lecturaꝝ aliter non summatur.

MAndato nostro recepto vt cum monachis qui p symoniā dato aliquo locū i monasterijs sunt adepti fm consti/
n tutionē generalis concilij dispē sares. ⁊ infra. ¶ Consul. T. breuiter: respōdentes dicimus mā
o datum apostolicū etiā ad abbates. extendi. ¶ Et ad resignationes spiritualiū ⁊ temporaliū q̄
p nullo pacto. sed affectu animi p cedente vtrimq̄ taliter acqrunt tur. in quo casu delinquentibus sufficit p solā penitētiā suo satisfacere creatori. eos pro simonia huiusmodi non teneri.

Rica. De prelati vicēs suas vel ecclesiae. Supra de symonia in genere: nūc de quadā ipius specie. s. ne plati vices suas. Ab.

Reterea qm. ¶ Primo ponit excessuz quē. secūdo punit. ibi. psenti. Abbas siculus.

a ¶ Decani. id est archipresbyteri rurales: qui spiri

Pualez hnt iurisditionem. l. dis. in capite. sic appellāt. s. de censi. cū apostolus et. s. de offi. archidia. ad hoc. §. vlti. ber.

b ¶ Quātitate. data epo p sua iurisditiōe quā emunt isti decani qd nō licz. vt patet. s ecōuerso epus si committat vices suas alicui pōt z debet ei constituere salariū de camera sua: cum ille ad hoc nō teneat. ar. xij. q. ij. charitatē. z. c. qui cūq. ij. Ite est hic ar. q plebani siue archipsbyteri nō habēt iurisditionē. z hoc satis videt: nisi habeant ex psuetudine. j. d excess. pla. ad hoc. ar. ptra. s de of. ordi. cū ab ecclesiaz. vbi de hoc. z hec dicere. z sequēs ptinet ad pmā partez tituli: z expone vices. i. iurisditionis: vñ cōsueuit dici cōmitto tibi vices meas. i. iurisditōz meam. c ¶ Cōferendi. vt in eo puniat i quo peccauit: sic. s. ti. pri. c. pe. z. s. de elec. cū in cūctis. z. c. nihil ē. j. q. j. si q epi. et. s. de tempo. ordi. literas. et in pluribus alijs capitulis ibi. z q recipit officio suo puabitur. sic ē patet: q iurisditio vēdi nō potest. j. c. pri. et. xxj. q. ij. pcipimus: argu. cōtra. j. eo. c. vlti. non est contra: qa ibi non loquitur de iurisditione: sed de fructibus qui cōcedunt ad firmam. Bern.

Rica. De plati vices suas vl ecclesiaf suas sb ānuo cēsu pcedāt. Lex. iij. in cōcilio lateran.

¶ Qui dat pecuniā. vt epalē vl spūalē iurisditiōez exerceat officio suo priuat. z sic pferēs illud amplius cōferre nō poterit z canonice puniet. h. d. cū sequenti

a Reterea qm qui talef in quibusdā ptib' sub precio statuunt q decani vocant. Et p certa b pecūie quātitate epalez iurisditiōz exercēt ¶ Presenti decreto statuim'. vt q decetero sb presumpserit: officio suo priuet: et c episcopus cōferendi hoc officiū potestatem amittat.

Idem in concilio turonen.

¶ Summatū est supra. c. pri.

Qoniā in quibusdā pti/bus: decani quidā vel archipsbi ad agēdas vices epoz seu archidiaconozū: z terminādas causas ecclesiasticas sb annuo pcio statuūtur: qd ad sacerdotū grauamē. z subuersionem iudiciozū nō ē dubiū redūdare id vlteri' fieri phibem'. ¶ Qd d e sicq decetero fecerit: remoueat a clero: epus aūt q hoc sustinuerit: z ecclesiasticā iurisditionem sua patit dissimulatione puerti f districtione canonica percellat

Idem.

¶ Regimen ecclesie sub annuo censu cōmitti nō debet.

Qoniā enormis que daz cōsuetudo i quibusdā locis ꝗ sanctoz patrū institutōes iualuit. vt sub ānuo pcio sacer/s dotes ad ecclīaz regimē statuātur. ¶ Ne id fiat modis oibus b i phibem' ¶ Quia dū sacerdotiū sb hmōi mercede venale di/sponit. ad eterne retributōis p miū psideratio non habetur.

Idem ex ꝗ. episcopo.

¶ Fructus ecclīaz sub annuo censu concedi possunt.

Qerelā magistri Gu. recepim'. q cū ecclesiaz de cephala. G. psona eiusdē ad annuū censum tenendā per septēniū suscepisset. ipe anteq̄ eaz p vni' anni spaciū tenuisset. aufer k re psumpsit: q̄q̄ pstita fide fir/l mauerit. q vsq̄ ad statutuz terminū nullā ei exinde molestiam vel grauamē inferret: ¶ Iōq̄ mādam' q̄tenus si cōstiterit ita esse eū districte cōpellas: vt pfa m tam ecclesiā dicto Gu. restituat et vsq̄ ad terminū constitutuz. fm q iter se conuenerint: ipsum eandē pmittat pacifice possidē.

Rica. De magistris. z ne aliqd exigatur pro licentia docendi.

Qerelam ma. ¶ Prio pōnit cōductoris querelam secūdo dat ei iudicez. ibi: ideoq̄. ab.

k ¶ Prestita. si. n. cōtra fidē. vel iuramētū nulla venisset necessitate ꝗpulsus. priuari poterat ecclīa. s. de iureiurā. querelā. z. s. d fideiuf. peruenit.

l ¶ Terminū. s pone q interim moriat. G. psona ecclie q locauit nūquid successor tenetur stare cōtractui. pt dici si noie ecclie. p vtilitate ecclie ꝗrisset: et pecunia inde recepta in vtilitatē eccie ꝗuersa fuisset teneret successor stare ꝗctui. s. de sol. c. j. xij. q. ij. ca. b bu ius placiti z. c. q̄cunq̄ suffragio. z. x. q. ij. boc ius. §. is creditor. z. s d depo. c. j. xxxv. di. ecclesie princeps. in fi. si d nō. pvtilitate ecclesie. s vt ipse tanq̄ plātus pcipet reddit' ad firmā: iō successor stare nō teneat. s. de pca. c. ij. qz vltra tpus suū ecclesiā locare nō potuit. si soluit aliqd vltra sibi imputet. qz hoc puidere debuit. ff. loca. sicq̄ domū. §. j. m ¶ Ecclesiā. hec decr. videt ptraria rubrice. z. s. c. pr. vbi ecclesia sub annuo cēsu cōcedi phibet: z b pmittit. vñ ñ facit ad titulū istū. solue p hāc distinctionē. Ecclesia multis modis dr qz dr ecclīa mal. gnantiū. vñ psalmista. In ecclīaz malignātiuz nō introibo. z dicit ecclīa collectio fideliū. de pse. dis. j. ecclesia. z dicit ecclīa muroz ambit'. de cōse. di. j. de fabrica. z dr ecclīa corpus xpi. j. q. j. in ecclīa. z. xxvj. q. ij. sed illud. z dr etiā ecclīa plātura ipius ecclie. vt. s. c. pri. ite dicit ecclīa ipe obuētōes ecclesiastice pueniētes occasiōe ecclie: vt hic. z i hac significatōe ecclīa cōcedit od firmā sub annuo cēsu reddēdo qd licz. qz nullū spūale locat. z ita nō ptradicit. c. primū. nec rubrice. Sz q̄re ponit in titulo isto meli' poneret. s. de iureiu. vbi sīlis decr. ponit querelā. Sed iō ponit ne videret phibita talis locatio eo q simplicit videt phiberi: q ecclīa sub annuo cēsu nō cōcedat in titulo isto. Sz q̄re poti' phibet iurisditio sub ānuo censu cōcedi. rñ. q illi q iudicāt nihil dnt accipere. in autē. vt iudi. sine quo. suffra. col. ij. cū ex officio suo. ad hoc teneant z cr administratiōe cū episcopatus ad hoc eis sint deputati. sed b locātur ipsi fruct' q etiā als possunt vendi z distrahi.

Rubrica. De magistris. Supra visum est qualiter spirituali pcio concedi nō debent. nunc summittit de quibusdam habentibus instar spiritualiū. vt de magistris et licentia docendi. vt in nigro. Abbas siculus.

Q Uoniam. ¶ Diuidit in trēs ptes. In ꝑma pnide ri mādat de mgro. In secūda factū repbēsibile inbi bet. Tercio penā imponit reddens casum: secunda ibi: pro licētia. tercia ibi. qui autem. Abbas si.

a ¶ Unamquāq: vt. xxxvij. dist. de quibusdā. ꝛ. j. eo. quia.

b ¶ Mgro: nomen hoc dicit a monendo siue a monstrando. ff. de ver. signi. quibus.

c ¶ Beneficiū: sic. s. eo. quia debz ergo doctor habere beneficiū sui laboris: sic ꝛ tutor dat alimenta p̄ceptoribus pupilli: quoniā nō tm̄ preest rebus s̄ moribus. ff. de admi. tu. cum plures. §. cuz tutor: ꝛ beneficium ei constitui debet ꝑm dignitatem et scientiaz suam sicut aduocatis ff. d̄ var. ꝛ extr. cog. l. j. §. in honorariis. ar. s. d̄ pbē. de mlta. vin.

d ¶ Exigat. qd̄ si exactuz fuerit restituat j. c. primo: quia gratis est danda docēdi licētia cum donuz dei sit. j. c. primo.

e ¶ Cōsuetudis: q̄ si symoniacū reputat ꝗ quia consuetudo hic non habet locū: sicut nec in sacramētis ecclesiasticis. s. d̄ symo. cuz in ecclesie. ꝛ i pluribus aliis ca. Berū.

f ¶ Idoneꝰ: nota q̄ ei qui idoneus est nō est denegāda licentia docēdi. quia per cōsequēs denegat doctrinam ignorantibus vt dicit in fi. quā dispensare aliis tenet: argu. xxj. q. j. reuertimini. ꝗ si ē idoneus pōt iuste denegari. quia malorꝫ doctorꝫ: doctrina mala est. j. q. vij. cōueniētibus. ꝛ imperitꝰ mathesēos risui patebit. xxxvij. dist. qui de mēsa: qui alios docet ab aliis tūc ēdoceri ñ debet. in auten. de sanc. epis. §. damus. col. ix. pena d̄o buiꝰ est p̄uatio ecclesiastici beneficij: vt hic dicit. ber.

g ¶ Sui laboris. furorē ꝛ pietatē ex eodē facto vendicare non licet: vt hic. ꝛ. xvij. q. iij. miror. ꝛ. c. frater ꝛ coepiscopus. et. ff. de mino. auxilium.

P Robibeas. ¶ Sunt duo dicta: secūdū ibi: sane. Ab.

h ¶ Promittat: ex hoc videt q̄ turpitudo ex vtraq; pte versat tanq̄ in spiritualibꝰ. vt. j. q. j. quos constituerit. Quid est ergo quod dicit: solutum restitui. cum in pari causa turpitudinis potior sit cōditio possidentis. ff. de condi. ob tur. cau. l. iij ꝛ. l. si ob turpem causam. Dixit Ain. q̄ subuenit huic nō in fauorem sui sed in odium exigētis. simile, s. de symonia, veniens sed qualiter illud intelligat: dictū fuit eo. ti. de hoc. vel pōt dici q̄ d̄ soluit licet nihil dare debuerit. qz tamē quasi coactus redimit ius suū non tamen deliquit: vnde si potius restitui debz q̄ remanere penes illum qui plus peccauit: vt. j. q. iij. sicꝫ datoz.

i ¶ Remitti: hoc bene notabile ē q̄ autoritate buiꝰ canonis ñ solū bz quis exceptionē: sed etiā liberatōis cōditionē. sic. ff. d̄ ne go. gest. siquis mādato. ff. d̄ ōben. emp. pactum. ff. de lide. leg. ei cui fundū. ꝛ. ff. d̄ pdi. causa da. cā nō secuta qui se. ff. de condi. sine cā qui sine cā. ff. quod me. cā. metū. §. sed qd̄ ptor. ꝛ. s. de lureiurā. ex admistratiōis. j. de vsur. tua. vel qd̄ dicit remitti intellige de facto qm̄ turpes pmissiones nulle sunt. s. de pac. c. vlti. ff. de verb. obli. generaliter.

k ¶ Accepistis. j. q. iij. si q̄s epus. et. c. res ecclesie. l ¶ Liceat negligentiā subditoꝝ episcopꝰ supplere debet. ir. q. iij. cū simꝰ: et s. de cōcess. pben. nulla. s. de supplē. negli. pla. sicut nobis. et. c. dilecto. Alia.

Q Uanto gallice ¶ Pro ponit factū damnabile. secūdo penā apponit ibi: si qui d̄o. Ab.

m ¶ A cupiditat: q̄ est radix oim malorū lxvij. dist. bonorū.

n ¶ Idonei. sic. s. e. c. j. huiusmodi autem magistri pmū moribꝰ demū facūdia excellere debent. C. de pfes. magistros. li. x. bonaz em̄ p̄uersationē debet habere testem doctrine. l xiij. dis. valētinianus.

o ¶ Permittā tur. q̄d si vult regere in sua pson: nec licētiat alium nūquid debet cōpelli: arg. q̄ nō xcij. dis. illud credo q̄ nihilominꝰ tenet dare aliis licentiā.

p ¶ Officiꝫ: sic. s. e. ca. j. Berū.

Q Uia nōnullis. ¶ Pro ponit antiquū consiliū qd̄ secūdo innouat ꝛ supplet: ibi. verū. Ab. si.

q ¶ In lateranen. supra eo. c. primo.

r ¶ Pauperes: sed nūquid a diuitibus potest petere collectā videt q̄ nō: qz si vult dici philosophus proficiat pecuniā exemplo Socratis. xij. q. ij. socrates: als ē sub illo ca. gloria episcopi Item scientia donū dei est. ergo vendi non potest. j. q. iij. non solum. Item pfessores iuris licite recipiūt pecuniam: sed non licite petūt. ff. de var. ꝛ extraor. cog. l. j. §. est quidem. potest dici q̄ iste cui competens beneficium constitutuz est a diuitibus

Ex concilio lateranū.

¶ Ecclia cathedralis puidere debz magistro de bnificio q̄ clericos eiusdē eccl'ie ꝛ alios pauperes gratis doceat. ꝛ vendēs licētiā docēdi. aut interdicēs idoneū ad docēdū bnificio priuat.

Q Uoniam ecclesia dei sicut pia mater puidere teuet ne pauperibus qui parentū opibus iuuari non possunt legendi ꝛ pficiendi oportunitas subtrahat p vnāquāq; cathedralē ecclesiā magro q̄ clericos eiusdez ꝛ scholares paupes gratis doceat. cōpetens aliqd̄ bnificiū prebeat. ꝛ ifra. ¶ Pro licentia d̄o docēdi nullus p̄ciū exigat. vel sub obtētu alicui⁹ cōsuetudinis ab eis quos docent aliqd q̄rat. nec docere quēq; qui sit idoneꝰ petita lnia illis inēdicat ¶ Qui aūt ꝓtra hoc venire p̄sumpserit ab ecclesiastico fiat bnificio alienus dignū quipe videt vt i ecclesi a fructus sui laboris nō habeat qui cupiditate animi dum vendit docēdi licentiaz ecclesiasticū pfectū nitit impedire.

A Lex. iij. vinconien. epo.

¶ Pro licētia docēdi. nihil exequi debet vel pmitti. ꝛ exactuz restitui ꝛ pmissuz remitti debet ꝛ negligente inferiore p̄lato ad magistrū constituendū. supplebit hoc superior.

P Rohibeas ne i parochia tua p licētia docēdi exigat aliqd. aut etiā pmittatur. Si quid d̄o postea solutū fuerit vel pmissum: remitti pmissum facias ꝛ restitui ap. ces. solutum sciēs qd̄ scriptū est: gratis accepistis gratis date ¶ Sane siqs distulerit magistros i locis congruis instituē tibi liceat ap. pos. ibi aliorū instructioni pficere viros pudos bonestos et discretos. I Dem.

¶ Pro licētia docēdi pecunia exigi nō debet etiā si hoc habeat consuetudo.

Q Uanto gallicana ecclia et infra dignos esse aiadueršione censemꝰ q̄ nomē magistri scholarū ꝛ dignitatem assumūt. ꝛ sine certo p̄cio ecclīasticis viris docēdi alios licētiā nō impēdūt. Cū aūt ꝗ p̄ua ꝓsuetudo a cupiditatis radice p̄cesserit. et decorez admodū ecclīastice honestatis ꝓfundat mandamꝰ q̄tenus ꝓsuetudine ipa d̄ vris ecclesijs extirpata sub anathematis intermiatiōe hoc inhibē curetis districte p̄cipiētes vt q̄cunq; viri idonei et lfati voluerit regere studia lfarū: sine molestia et exactione qualibet scholas regere pmittāt ¶ Si q̄ d̄o huiusmodi prohibitionis vel precepti extiterint trāsgressores. eos officijs et dignitatibus spolietis.

I Uno. iij. in cōcilio generali.

¶ In qualibet cathedrali eccia vl alia i facultatibꝰ sufficiēti. dz a p̄lato vel capl'o vnꝰ magister eligi. cui redditꝰ vnius p̄bende dbit assignari in metropolitana vero eccia etiā eligi dz theologus. ꝛ si ad grāmaticū ꝛ theologū nō sufficit. puideat ipi theologo ex redditibꝰ sue eccie grāmatico faciat puideri in aliqua ecclīarū sue ciuitatis vel dioc.

Q Uia nōnullis propter inopiam ꝛ legēdi studiū et oportunitas pficiēdi ꝗtrahit i lateranē. cōci. pia fuit ꝓstōne prouisū. vt p vnāquāq; cathedralē ecclīam magistro q̄ eiusdē eccie clericus aliosq; scholares pauperes gratis instrueret aliqd̄ cō

potest petere collectā. et hoc non prohibet ex ista litera. § a cle-
ricis eiusdem ecclesie ⁊ pauperibus nihil exigere debz. sed gra
tis docere: quia ꝓpter illos statuitur beneficiū ⁊ nō ꝓpter di
uites: sc. si ex honestate gratis omnibus seruiret honeste face
ret ⁊ laudādus esset: als diuitibus gratis laborem suū impen-
dere nō tenetur. si vo
beneficiū nullū sup B
cōstitutū ē sic bonoꝝ.
doctorū licite exigūt
collectā: qz suis sump-
tibus hoc facere nō
cogūt. §. de pscrip. cū
ex officij. xij. q. ij. cha-
ritate. ⁊ c. c. quicūq;. ⁊ c.
ecclīasticis. ⁊ xxvij. q
j. iā nūc. in fi. sicut iu-
risperit cōsiliū vende
re pōt. xiij. q. v. nō sa-
ne. nec obstat si dicas
q gratis debz docere
q̄a nihilominꝰ potest
petere laboris sui mer
cedē sicut testis q̄ gra
tis testificat licite pe-
tit sumptus. iiij. q. iij.
§. venturis. ⁊. §. de sy
mo. cuz sit romana. ⁊
iudex petit sumptꝰ q̄
gratis debet iudicare
§. d vita ⁊ bone. cleri.
cum ab omni. licite ꝗ
potest petere collectā
cui beneficiū constitu
tum non est. Joan.
a ¶ Obseruat. vnde
instaurādū est. et pro
curandum vt fiat. vt
viij. d. ist. que contra.
b ¶ Prebende. q̄d si
non vacat aliqua pre
benda: expectet quo,
usq; vacet. nūquid ca
nonici tenent aliū eli
gere vt numerꝰ sit ple
nus: cuz ille magister
nō sit canonicꝰ. videt
q sic. §. de insti. cuz in
ecclia. ff. de decu. l. ge-
neraliter. §. penl. et si
canonici ad tēpus iu-
sta de causa retineat
fructꝰ pbende: nihilo
minus eligere debent
als curreret tēpus. §.
vt ecde. bñfi. vt nostrū. maxime si numerus certus est ⁊ iuratꝰ
sed hoc non videt: qz iste electus nihil pciperet sed spūalia sine
temporalibus diu esse nō possunt: sicut nec anima sine corpore
j. q. iij. si quis obiecerit. ⁊ dic q canonici eligere nō debent aliū
autoritate huius cōcilij: nec dicūtur facere contra numerū vel
iuramentū. nec currit eis tempus ad eligendū beneficio huius
cōstitutionis q̄diu fuit ibi magister q̄ doceat ⁊ pcipiat illud be
neficiū: quia nec dicit beneficiuz illud vacare nisi ab eo tēpore
quo magister ibi non fuerit: secus dico cum ex causa retineret
puentus ad tempus. quia tunc currit tempus. vt in pdicta de
creta. vt nostrum. quia tunc electus modicum tempus potest
expectare. Item nūquid aliquis magister posset eligi in canonicū
sub illa conditione: vt doceret: non credo. quia cessare debet
omnis conditio. sed si vacante aliqua pbenda statueret q̄ illud
onus esset annexum illi prebende. non credo q tunc esset symo
nia. arg. §. de pben. significatū. immo satis licitum. bern.
c ¶ Prouentus: non tamen percipient quotidianas distribu
tiones que tantū residentibus dari consueuerunt. supra de pre
ben. licet. Bernardus.

petens beneficiū pbere quo et
docentis releuabit necessitas. ⁊
via pateret discētibꝰ ad doctri-
nā. ¶ Verū qm̄ in multis eccle
a sijs id minime obseruat: nos pdictū roborātes statutū adijci-
mus vt nō solū in q̄libet cathe-
drali ecclesia. § etiā i alijs quax
sufficere poterūt facultates. cō-
stituat magister idoneꝰ a plato
cū capitulo seu maiori et saniori
pte capituli eligēdus q̄ clericos
ecclīax ipax gratis in grāmati-
ca facultate ac alios istruat iux
posse. Sane metropolis ecclia
theologū nihilominꝰ habeat q̄
sacerdotes ⁊ alios in sacra pagi
na doceat. ⁊ in his pserim̄ iform
met q̄ ad curā aīax spectare no
scunt. Assignet aūt cuilibet ma
b gistrorū a capitulo vniꝰ pbende
c puentus. ⁊ p theologo a metro
politano tantūdē non qd̄ ꝓpter
hoc efficiat canonicus. sed tam
diu redditus ipos percipiat: q̄
diu pstiterit in docendo. Qd̄ si
forte de duobꝰ magistris eccle-
sia metropoli. graueet theologo
iuxta modū pdictū ipa puideat
grāmatico vo in alia ecclia sue
ciuitatis siue diocesis q̄ sufficere
valeat faciat prouideri.

H Onorius tercius.

¶ Prelati ⁊ capitula ad studia
theologie scholares dociles trās
mittere tenent, qui in absentia
redditus pbendarū suax et be-
neficiorū per quinquēniū inte-
gralit percipiant et si ꝓprij red
ditꝰ ad sustentationē studij eis
nō sufficiunt debet plātus cum
capitulo eis ꝓuidere. magistri
vero donec docuerit integre p-
cipiunt fructus bñficiox suorū.

Super specula. ⁊ ifra. vo-
lumꝰ ⁊ mādamꝰ: vt statu
d tum in cōcilio generali de magi
stris theologis: p singulas me-
tropoles statuēdis inuiolabilit
e obseruet. ¶ Statuētes vt quia
f sup hoc ꝓpter raritatē mgrorū
se possent forsitan aliq̄ excusare
ab ecclesiarū plātis ⁊ capitulis
ad theologice pfessiōis studiuz
g aliqui docibiles destinent. q̄ cū
docti fuerit in dei ecclesia velut
splēdor fulgeāt firmamēti ex q̄-
bus postmodū copia possit ha-
beri doctorū: qui velut stelle in
ꝓpetuas eternitates māsuri ad
iusticiā valeāt plurimos erudire
quibꝰ si ꝓprij ꝓuētus ecclīastici
h nō sufficiūt. pdicti necessaria sb
min istrent. docentes vo in the-
ologica facultate duz in scholis
i docuerint. ⁊ studētes in ipa inte
k gre per annos quinq; pcipiant
l de licētia se. apo. ꝓuētus pben-
darū ⁊ bñficiox suorū nō obstā
te aliqua cōtraria consuetudine
m vel statuto cuz denario fraude-
ri non debeant in vinea domini
comparantes.

Rubrica. De iudeis ⁊ saracenis
et eorum seruis.

Ex concilio math.

Super specula. ¶ Primo ponit statutū antiquū: qd̄ se-
cundo addendo corroborat: ibi. statuentes. Abbas si.
d ¶ In concilio generali. §. c. proximo. Bernardus.
e ¶ Obseruet: nec tamē seruatur. ⁊ ita nullus est fructꝰ illius
statuti ⁊ aliorū. f ¶ Propter raritatem. qui nō habent a quo
discāt bene habēt ex-
cusationem: als non
xxxvij. dis. §. vlti. ⁊. ff.
de iuris ⁊ fac. igno. l.
regula. §. j. ⁊. ff. de bo.
pos. l. in bonorū. et qz
quidam expēsas non
habent vnde statuit
q̄ beneficia habeant
prout sequitur.
g ¶ Docibiles. i. abi
les ad docēdū: ⁊ isti a
capitulis pnt eligi vt
mittant vt postmodū
doceant. ⁊ si ꝓpria bñ
ficia illis nō sufficiāt
de bonis capli supple
ant prout sequit. sed
vt quid etiam mēbra
nas occupāt. xix. dist.
si romanorū. cum isti
us cōstitutionis quo
ad hunc articulū nul-
lus sit effectꝰ sicut nec
precedentis. leges enim
iste imposite sunt ver
bis ⁊ non rebus cum
potius contrariuz sit
veruz. C. cōmunia de
leg. l. ij. in fi. sed nun-
q̄d qui docibiles sunt
possunt petere: vt sup
pleat: quod eis desit
argu. q̄ sic ex hac con
stitutione. Bern.
h ¶ Predicti. scz bre
lati ⁊ capituli. ex hoc ē
arg. q̄ possunt ad hoc
compelli.
i ¶ Integre. nō tm p
cipient quotidianas
distributiones. q̄ tan-
tum residentibus da-
ri cōsueuerūt: supra d
pben. licet. vbi de hoc
k ¶ Annos: nūquid
determinatio ista de-
terminat omnia pce-
dentia: nō videtur q
primis aliquod tempus adijciatur: sed docētibus et alijs qui a
capitulis non eligent. ⁊ quia illi maius tēpus requirūt ad hoc
vt doceāt q̄ satis videtur ex hoc. §. quia hic non fit mentio de
illis. Sed contra supra de appel. inquisi. argu. in fi. quia hec de
terminatio in fine ponitur. vt ibi dicitur.
l ¶ De licētia. scz generali concessa autoritate huius cōsti-
tutionis: vnde nō est necesse aliam indulgentiā impetrare: sic
lxxx. dist. nō debere. ⁊. xvj. q. j. cunctis. ⁊ ea. dist. quoniam. ⁊. §.
de transla. inter corporalia. ⁊. ff. de cōdi. insti. que sub conditio
ne. §. vlt. sed executio sola interpretari debet si capitula hec nō
sufficiant: quia parum valeret esse iura in ciuitate nisi esset qui
ea exequatur. ff. de ori. iur. l. ij. §. post originē. Bern.
m ¶ Denario. i. premio. imo qui venit extremus dispensatore
vocante. tantūdem recipit quantum qui venerat ante. argu. §.
de constitu. cum omnes. Joan.

Rica. De iudeis et saracenis. Supra visum ē de his q̄ spiritū
sanctū p symoniā vendēdo blasphemāt pseqūter sūmittit de
his q̄ deū vbonorāt male colēdo. vt sūt iudei ⁊ saraceni. et de
his autor tractaturus summittit etiā de eox seruis. Et aduerte

qz serui dicunt stricto mō carētes libertate: sed largo mō etiaz seruiētes p mercede: vt famuli dicunt etiam serui a seruiēdo. z de vtrisqz tractat in hoc ti. Ab.

Resenti cōcilio. ¶ Primo ponit pstitutioinē de baptisato vel baptisari volēte. Secūdo eius causaz ibi quia. Abbas si.

a ¶ Seruiat: nec cū iudeis xpiani mozent xxviij. q. j. iuuei. z. c. sepe. z. c. null?. § i agro vbi cuz iudeo nō morat. bñ pōt seruire. j. c. pr. b ¶ Datis. sic j. c. pri. vbi de hoc: et itellige hoc. c. p̄m illō de mācipio empto cā mercimonij. als nullo pcio dato eripit in libertate. vl si venales infra tres menses nō fuerit expolit? vt ibi. b c ¶ Seruitiū: nō tñ erit seru? illius. sed restituet ei pcium z erit oino liberat?. ar. insti. de noxa. ac. §. dñs. vel si nō pōt bre statim p̄ciū seruiat ei tm̄ q̄ seruitiū cōpensek cū pcio. et postea eat liber quo vult. C. de cap. z postlimi. reuer. l. vlti. xxxvj. q. j. de raptoribus. Quid si plures emptores simul pcorant locus erit gratificatiōi. s. de iurepa. cū ante. ff. ad sille. si quis in graui. §. sed cū oēs Quid si null? emptor appareat nihilomin? erit liber z ostiatim q̄rat pciuz. ff. de manumis. l. iiij. §. suis autē. aut p pecunia operas prestet vt dicit in. l. p dicta. C. de cap. l. vlt. s. v. an. vt ibi dicit.

d ¶ Fiat: put dictū est. z. j. eo. c. vlti.

¶ Si seru? a iudeo emptus cā mercimonij fact? est vel fieri desiderat christianus pro. xij. solidis redimitur.

a b Resenti cōcilio sancimus vt nullū xpianū mācipiū iudeo fuiat. § datis. xij. sol. pro q̄libet bono mācipio ipm q̄cunqz xpianoz seu ad ingenuitatē seu c ad fuitiū licētiā habeat redimēdi: et si xpian? fieri desiderat: et d nō pmittit idez fiat. qz nefas est e quē xps redimit blasphemū xpi in seruitutis vinculis detinere.

G Rego. episcopo Luceñ.

¶ Jude? xpianū seruū hre nō potest. i ascripticiū vero potest

Multorū ad nos. z infra. nlli iudeo liceat xpianū mancipiū in suo dominio retinere. § si qui apud eos inueniūtur f libertas eis seruek ¶ Hi vo qui in possessionibus eorū sunt. licz g legum districtione sint liberi tm̄ quia colendis terris eorū diuti? h adheserunt: vtpote conditione i loci debētes ad colenda rura remaneant cōsuetas pēsiones p̄dictis viris p̄bentes. Cūcta etiā q̄ de colonis vl originarijs iura precipiunt peragant z nihil eis extra hoc oneris indicatur. Qd k si quisq̄ iudeoz aliquem de his vel ad alium transferre locū vl l ad alium obsequiū retinere vo m luerit ipse sibi iputet qui ius co n lonariū et ius dominij sibi iuris o p seueritate damnauit.

I Dem geñ. episcopo.

¶ Judei antiquas synagogas retinere possunt. nouam erigere non possunt.

q Judei de ciuitate. et infra. Sicut legalis diffinitio iudeos nouas nō patik erigere synagogas. ita eos sine inquietudine r veteres habere pmittit.

A Lexander tercius.

¶ In die veneris sancta si licet iudeis tenere ostia vel fenestras

Q apertas.

Uia sup his. z ifra. generaliter interdicas. vt iudei ostia vel fenestras in die parasceues s apertas non habeant. sed clausas teneant tota die.

I Dem ex concilio lateraneñ.

¶ Excōicari debēt christiani q̄ in domo seruūt iudeis vel saracenis siue paganis. z pūcipes seculares excōmunicari debent qui iudeos baptisatos suis bonis spoliare presumunt.

t Judei siue saraceni neqz sb alen doz puerorū suoz v obtētu: nec pro seruitio vel alia qualibet causa christiana mācipia x p̄ in domibus suis permittantur habere. excōmunicent autē s̄ueuerūt eā tunc vendere christianos in contumeliā creatoris j. eo. in nōnullis. cum eā fidem nostram cōtemnāt nec ritos suos eis permittimus. C. de iude. iudeis. vnde in publicuz exire nō debent. j. eo. in nōnullis. Bernardus.

Edā. ¶ Duo sunt dicta: secundū ibi: si qui. Abbas.

Et ¶ Siue saraceni: z ita cum saraceno mozari nō licet: sicut nec cuz iudeo: nisi aliquis spūalis vellet ire vt eis p̄dicaret quod licet: vt. j. eo. cū sit: z sic intellige. xj. q. iij. ad mensam.

v ¶ Seruitio. s. eo. c. j. z. ij. x ¶ Permittāt. Sz q̄d ad nos de his q̄ foris sunt. vt. ij. questione. j. multi. z. xlv. dist. qui since ra. So. de his qui foris sunt non iudicat ecclesia: vt penaz spiritualem infligat. in casibus tamē iudicat de eis: qz repellit iudeos a cōmunione xpianorū. xxviij. q. j. sepe. ne ab alijs contēpanē. vt ibi. z. j. eo. ad hoc. z hic repellit eā eos a legitimis actibus. ij. q. vij. alieni. z ab officijs publicis. liij. di. nulla officia. z. j. eo. cum sit. z. c. penul. z ne possint emere xpiana mācipia. j. eo. c. vlti. z. liiij. dist. fraternitatem. Item non permittit eos facere nouas synagogas. j. eo. consuluit. Item q̄ in dieb? lamentationū non exeant in publicum. s. eo. c. primo. z. j. eo. in nonnullis. Item q̄ soluant decimas de terris quas colunt. s. d̄ decimis de terris. z ne christiana mancipia circūcidant. liij. dist. nulla. ne ex testamento christiani aliquid capiant: z ille christianus est excōmunicādus. etiam post mortē. xxiij. q. ij. sanc pro

p̄diū. li. xj. vel si velit diuidere aliquaz agriationē colonorū. vel affinitatē transferēdo eos ad aliā colonariā reintegrandi sunt. C. cōia vtriusqz iu. possessionū. z. C. d̄ agri. z cēsi. diffinimus. li. xj. z sic iudeus sibi imputet. n ¶ Dominij. scz quod habuit i gleba quo ab ea re credere nō poterat. dñs eā pstone non fuit quia liber homo ē: vt s. e. c. o ¶ Seueritate. arg. q̄ iuris seueritas siue rigoz seruād? est: sed hoc est in odiū illorū iudeorum.

p ¶ Qui dānauit. i. abstulit sibi ius colonariū ipo facto. vl ex pone dānauit. i. fecit id. pter qd̄ damnat z auferk ei ius colonariū. vel ipe colon? sibi imputet q̄ nōvult agere p̄ iudeū qui trāstulit ipm: § pmū verius q̄tū ad alienā partez disiūcte. vt si vellet retinere christianū colonū secū in domo illud nō est pmittēduz imo excōicandi sunt. j. eo. iudei. j. rñso. z. c. ad b vbi reddik causa quare. Bernardus.

q Judei: legalis. C. d̄ iude. l. vltima. Berñ.

r ¶ Permittit. z si coz ruerit de nouo possūt illas reedificare in pristinum statū. nō tamē vt ampliores faciant j. eo. cōsuluit. argu. ff. de no. ope. nūci. l. j. §. opus nouū. z. §. si q̄s edificium.

Q Uis supter hic

¶ Parasceue ē dies veneris. q̄a iudei i die veneris solēt parare escas p die sabbati ab apparatu cibōrū dicta vl escarū. ab.

s ¶ Non habeāt: cō

¶ Blasphemū: i. iudeū blasphemantē xpm. ar. j. eo. cum sit.

Multorum. ¶ Diuidit. qz duo sunt dicta. secundū ibi. bi vo. Ab. f ¶ Libertas. liij. dist. mancipia.

g ¶ Sint liberi: no. originarios siue ascripticios liberos et. C de agri. z cēsi. in. l. diffinim?. li. xj. ergo nō repellunt a legitimis actib?: ar. ff. de test. l. j. C. de post. l. vlti. qd̄ verū est: tm̄ ad ordines nō admittunt nisi de licētia dñorū. liij. di. si q̄s obligatus. z. c. admittunt: ar. ptra. di. ea. si seru?. § ibi nihilomin? tenetur seruire dño. Ala. b ¶ Adhesērūt: ar. q̄ ex tpe seruit? acquirit z seruitia psueta pstari debēt. xviij. q. ij. seruitiū. ff. d̄ aqua pluarcē. l. j. §. sicut. ff. si serui vē. siq̄s diuturno. C. d̄ ser. l. j. z. ij. ar. cōtra. j. q. j. nullus ep̄s: de hoc dictū est. s. de consue. c. vlti. s. de censi. puenit. Et ita habes hic q̄ ex tpe aliq̄s efficit originari?. scz. xxx. annoz. C. de agri. z cēsi. litibus. cū satis. li. xj. ar. p̄. C. d̄ p̄scrip. que p libertate z nō cōtra libertatē opponit. l. vlti.

i ¶ Debentes. i. obligati z astricti ad colenda rura. Berñ.

k ¶ De his. s. originarijs vel colonis. l ¶ Retinere. forte in domo ad seruiēdū sibi qd̄ eē nō dz: vt dicit in pn. ca. z. s. eo. c. j. j. eo. iudei siue. m ¶ Imputet. s. iude? q̄ trāstulit colonuz ad aliū locū vel ad aliud seruitiū iputet sibi. qz hoc ipo amisit ius colonariū qd̄ habebat in colono. z colon? liber erit ab illo iure sic z in colono liberi homis. vt si dñs velit vēdere fundū z trāsferre colonū ad aliū locū nō pōt eo inuito. C. d̄ agri. z cēsi. siq̄s

fertur. ⁊ excedentes verberibus subiciunt. j. de rapto. in archi episcopatu: hic ergo ecclesie excomunicat tm illos christianos qui cum eis habitare psumunt quadoq; tamen indirecte excomunicat eos: quia excomunicat christianos ne cuz eis aliquod comertiu habeat. j. de vsur. post miserabilem. ⁊ j. eo. ⁊ si. i fine. ⁊ c. postulasti. R.

a ¶ A possessionib⁹. nisi fuerint cōpate de vsuris quas tenentur vendere. ⁊ pecuniam restituere. j. d vsur. cū tu. b ¶ Excomunicatiōis: ar. q iudex secularis cōpelli potest ad iusticiā seruandaz xxiij. q. v. administratores. ⁊ hoc videt facere ratione fidei q intromittit se de heredi tate als non debet. s. qui fi. sint legi. causaz sed illud intellige in q cunq; casu. vbi iudex secularis negligēs est facere iusticiam q ecclesia se intromittere debz et compellere ipsum. xxiij. q. v. administratores. et. q. ij. dominus. ⁊ j. de maledi. c. ij. c ¶ Ex integro. preter seruos qui eos preuenerint in fide. C de epis. ⁊ cleri. de no bis. §. is ita. Ala.

Et quoqundā. ¶ Prio ponit duplicē christianorum excessum. Secūdo tripliciter punit: ibi: talis. Abbas si.

d ¶ Qui gloriāt. sile xxiij. q. ij. pniciosam. ⁊ lxxxvj. dist. tanta.

e ¶ Ferruz. vt. j. eo. ad liberandā. vbi hoc totū habes quod hic dicit. de quib⁹ hic habent ad hostes transferri non debent. C. q res expor. non debent l. ij. et illi sunt decapitādi. vt ibi. ⁊ C. de cōmer. mercatores. ff. de pub. ⁊ vecti. conte. ferro. si enim non habent ferrum nec arma. nam causatum perimit causa pempta suum ⁊ appellatione armorū intelliguntur fustes ⁊ lapides. ff. de verbo. signi. armorū appellatio. Lau.

f ¶ Subministrant. argu. clericum pro homicida haberi q pugnantibus arma ministrat. dūmodo ibi fiant homicidia. argu. l. distinc. si quis viduam. xxiiij. q. vlti. c. vltimo. j. de homi. sicut dignum. §. illi etiam. et. §. hi quoq;

g ¶ Subiectos. ⁊ sic ipso iure sunt excomunicati. j. eo. q olim

h ¶ Priuatione: hic potuit papa facere contra laicos ratione criminis cōmissi. Bernardus.

i ¶ Seruos: no. seruitutem de iure naturali inductaz. xxv. di. sexto die. Item de iure gentium. dist. j. ius gentium. Itē de iure canonico. xv. q. vlti. cū multe: ⁊ hic ⁊ j. eo. ad liberādā. Uin.

k ¶ Excomunicatio. ⁊ tamē isti ipso iure sunt excomunicati. ⁊ sic excomunicatus potest iterum excomunicari. iij. q. iiij. engeltrudā. ⁊ argu. xj. q. iij. excellētissimus. xij. q. ij. de viro. ⁊ lxxxvj. dist. eos qui. ⁊ qui in sordibus est adhuc sordescat. xlvij. distin. quātumlibet. in fi. argu. cōtra. ij. q. j. multi: quia de his que foris sunt nihil ad nos. xxiiij. q. j. c. j. ij. ⁊ iij. ⁊ liij. et. d. de iudi. cū nō ab homine. Item qui est extra ecclesiam non potest esse magis extra ecclesiam. xj. q. iij. omnis christianus. Item argu. contra. ff. de verbo. obli. qui bis. idem. M. dixit q excomunicatus amplius excomunicari non potest. sed denūciari pōt excomunicatus. ⁊ sic itelligit omnia iura. vbi sepius videtur aliquis excomunicari. ⁊ sic intelligit hic: sed tu dicas q excomunicatus potest iterū excomunicari. Et sunt duo effect⁹ excomunicationis vt dicunt quidaz. prim⁹ effectus est eiciēdi extra ecclesiam. secund⁹ est detinendi extra. sicut qui est ligat⁹ vno vinculo. potest iteruz ligari. non est dubiuz quin excomunicatus possit adhuc excomunicari. sicut qui est in vno peccato potest aliud cōmittere. ⁊ sic pl⁹ punit. ⁊ sic potest pluries excomunicari. et magis ex hoc punit ⁊ secūda excomunicatio tunc primo incipit habere suum effectuz cuz absolut a prima ⁊ tamen prima absolutio non habuit suū effectum ꝓpter secundam excomunicationem. ⁊ ita finaliter nō prodest prima absolutio: nisi cū absolutus fuerit a secūda. de hoc dixi. s. de offi. ordi. ex parte. et. j. de senten. excomu. cum pro causa. Bernardus.

a ¶ Et consules ciuitatum priuatiōe

i mulctari. et capientium fieri seruos censemus. Precipim⁹ etiā vt per ecclesias maritimarū vrbium. crebra ⁊ solēnis in eos ex

k cōmunicatio proferatur.

Item.

¶ Iudei veteres synagogis i priorē statuz reformare possunt de nouo erigere non possunt.

Consuluit. ⁊ ifra. Iudeos de nouo ꝓstituere synagogas vbi nō habuerūt pati nō de

l bes. ¶ Verū si antique corrue runt vel ruinam minant. vt eas

m reedificent potest equanimiter

n tollerari: non autem vt eas exaltent. aut ampliores. aut preciosiores faciant q̄ antea fuisse noscuntur qui vtiq; hoc pro magno debent habere q in veteribus synagogis ⁊ suis obseruantijs tollerantur.

Item.

¶ In familiari seruitio iudeorū christiani esse non debent.

Ad hec omib⁹ christianis q̄ sunt in iurisditione nra penitus interdicatis. ⁊ si necesse fuerit districtione ecclīastica cōpellatis eisdez ne iudeoꝝ serui/

o tio se assidue ꝓ aliq̄ mercede exponāt q etiā obstetricib⁹ ⁊ nutricib⁹ eorū ꝓhibere curetis. ne in

p fantes iudeoꝝ i eorūdē domib⁹ nutrire psumāt. ¶ Cū iudeorū

q mores ⁊ nostri in uullo concordant ⁊ ipsi defacili ob continuā

b et consules ciuitatum priuatiōe

i mulctari. et capientium fieri seruos censemus. Precipim⁹ etiā vt per ecclesias maritimarū vrbium. crebra ⁊ solēnis in eos ex

k cōmunicatio proferatur.

Item.

¶ Iudei veteres synagogis i priorē statuz reformare possunt de nouo erigere non possunt.

Consuluit. ⁊ ifra. Iudeos de nouo ꝓstituere synagogas vbi nō habuerūt pati nō de

l bes. ¶ Verū si antique corrue runt vel ruinam minant. vt eas

m reedificent potest equanimiter

n tollerari: non autem vt eas exaltent. aut ampliores. aut preciosiores faciant q̄ antea fuisse noscuntur qui vtiq; hoc pro magno debent habere q in veteribus synagogis ⁊ suis obseruantijs tollerantur.

Item.

¶ In familiari seruitio iudeorū christiani esse non debent.

Ad hec omib⁹ christianis q̄ sunt in iurisditione nra penitus interdicatis. ⁊ si necesse fuerit districtione ecclīastica cōpellatis eisdez ne iudeoꝝ serui/

o tio se assidue ꝓ aliq̄ mercede exponāt q etiā obstetricib⁹ ⁊ nutricib⁹ eorū ꝓhibere curetis. ne in

p fantes iudeoꝝ i eorūdē domib⁹ nutrire psumāt. ¶ Cū iudeorū

q mores ⁊ nostri in uullo concordant ⁊ ipsi defacili ob continuā

Consuluit. ¶ Due sunt ꝓtes. secūda ibi. verum Abbas siculus.

l ¶ Antique. Cōstātinus imperator cōtulit libertatem ecclesijs ⁊ iudeos seruituti subiecit. postea vo iulianus imperator apostata dedit licentiaz iudeis nouas construere synagogas: vt legit in cronicis.

m ¶ Reedificent. sic. s. eo. iudei. C. de iude. l. vlti. quia aliud ē tueri qd̄ positum est. ⁊ aliud nouum facere. ff. de vsufru. vsufructuarius nouum.

n ¶ Exaltent: non enim licet cuilibet possessori transformare possessionem: puto vsufructuario. ff. de vsufructu. equissimum §. sed et colores. Bernardus.

Ad hec omnibus. ¶ Primo prohibet. Secundo prohibitionis causam reddit. ibi. Quoniā. Abbas siculus.

o ¶ Assidue. sic. s. eo. c. j. ⁊ ij. ⁊ c. iudei. ij. ⁊ est argu. ex eo q dicit. assidue. q interpoiatim possunt seruire. quod intellige ꝓ tenorem illius. c. s. eo. multorū. §. j. § in domibus uullo modo prout infra sequitur. et in predi. concor. xxviij. q. j. iudeorum sepe. et infra eo. ⁊ si iudeos.

p ¶ In domibus. et ita videtur q extra domū iudeorum possint eadem prohibitio est. j. eo. et si.

q ¶ Concordant. xxiiij. q. viij. dispar. ⁊ in habitu etiaz differre

debēt a xpianis. vt possint melius euitari. j. eo. in nōnullis.
a ¶ Simplicitū. quia innocens credit omni verbo. xxij. q. iij. innocens. simile. xxviij. q. j. c. sepe.

Sicut iudei. ¶ Diuidit. quia ptinet multa. dicta que patent. Abbas si.
b ¶ Inuitos: hoc ideo dicit. qa nullus ad fidē cogendus est. xxiij. q. v. ad fidem: et xlv. di. de iudeis. qz si simpliciter z absolute cōpellant nō recipiēt caracterē. sed si conditionaliter cōpellātur bñ recipiūt z cōpellēdi sūt. vt fidē sic suscepta obseruēt. vt. §. d bap. maiores. §. itē queritur. xlv. dist. de iudeis. z. ff. de ritu nup. si pr. z. C. e. ti. nullis. b.
c ¶ Habere. pbatio eius q nullus cōpelli debet ad fidē. qz fides ex necessitate esse non debet. xlv. di. quid aūt §. qui sincera. et. xxiij q. v. ad fidem.
d ¶ Potestatis. nlz enī pmissum est occidere vel penam infligere nisi cui ex officio pmittit. xxiij. q. v. qui malos milet. cū minister z pena nō est inferenda nisi per iudicē. xxxiij. q. ij. §. item hoc capi. Berñ.
e ¶ Bonas. secus si malas ne deludāt xpianis ptendentibus signa lamētatiōis z nō prozūpant in cōtumeliam creatoris. j. eo. in nōnullis. z ne annuatim simulatā spēz crucis exurant. C. e. inde os. sed suas festiuitates more solito celebrent. xlv. dist. qui sincera: vt hic dicit. C. e. ti. nemo. Berñ.
f ¶ Cimiteriū. argu. cōtra. ff. de sepul. vio. sepulcra. so. sepulcra. hostium religiosa nō sunt vt ibi dicitur. nec illud nō infringēs incidit in edictum. iudei vo non reputant hostes. xxiij. q. viij. dispar licet sint hostes fidei nostre. j. eo. z si iudeos.
g ¶ Pecunie: que in sepulcris ponēda non est: ar. ff. de reli. et sump. fu. si quis impediat. §. funeris cā. z. xiij. q. ij. nō estimem circa mediū. Tan.
h ¶ Effodere. qd qui fecerit sepulcri violati tenet. ff. de sepul. vio. l. iij. §. si quis. z pm quosdam hec actio infamat. ff. de sepul. vio. l. j. Alij dicunt q non infamat: cum sit actio in factū. z in. l. illa improprie ponit actio. Ala.
i ¶ Excōicationis: z ita videt in optione iudicis q istos p pena imponat si nō satisfecerit. z si iste vult satisfacere nō punit. simile. xxxv. dist. eps aut pbyter. z. xliij. di. c. j. z. xiij. dis. c. vlt. ita est argu. q pro quolibet peccato nō debet episcopus in aliquem fulminare vel excōmunicare vel deponere.

Item sic laudabile ¶ Duo sunt dicta. Secūda ps ibi: insup. Abbas si.
k ¶ Uti liceat: aliter enim non posset

conuersationē: z assiduam familiaritatē ad suam superstitionē.
a et perfidiam simpliciuz animos inclinaret.

¶ Clemens tercius.

¶ Iudei iuiti nō sūt baptisandi. nec ad hoc cogendi. nec sine iudicio puniēdi. aut rebus suis spoliandi vel in sui festiuitatibus molestandi. nec ipsoz cimiteria violanda. aut eorum corpora exhumanda.

Sicut iudei. z ifra. Statuimus vt nullo iuitos vl nolētes iudeos ad baptismū venire cōpellat ¶ Si qs aūt ad xpianos cā fidei cōfugerit postq volūtas eio fuerit patefacta. xpianus absq calūnia efficiat q ppe
b
c xpi fidē hfe nō credit q ad xpianoz baptismū nō spōtaneo. sed inuito cogit puenire. ¶ Nullo etiā xpiano eoz quēlibet sine iu
d dicio terrene potestatis vl occidere. vel vulnerare. vel suas pe
e cunias auferre psumat. aut bonas qs hactenō habuerit cōsuetudines imutare psertim i festiuitatū suaz celebratōe quisq fustibus vel lapidibo eos nullatenō pturbet neq aliqs ab eis coacta seruitia exigat. nisi q ipsi tpe pterito facere ꝛsueuerūt ¶ Ad hō malorū hoim prauitati z auaricie obuiātes decernimus: vt ne
f mo cimiteriū iudeorū mutilare aut inuadere audeat siue obtētu
g
h pecunie corpa humata effodere ¶ Si quis autez hmōi decreti tenore cognito qd absit ꝛtraire psumpserit honoris z officij sui
i piculū patiat aut excōmunica-

tionis sententia plectatur nisi p sumptionē suam digna satisfactione correxerit.

¶ Idem.

¶ Ponit duas indulgētias illorum qui paganis predicant.

Quaz sit laudabile. z ifra. Tuis frater episcope petitiōib annuētes tibi tuisq sociis cū ad pdicandā xpi fidē paganis exhibitis. apo. aucte ꝛcedim. vt vobis his cibis cū modestia z gratiarū actiōe seruata
k tēporū qlitate iuxta canonicas
l sanctiōes vti liceat q vobis ab
m ipsis ifidelib apponunt. ¶ Insup indulgem vt quicūq religiosi seu clerici idonei ad annūciandū gētib euāgelicā verita
n tē reqsita z habita plato suoz licentia tibi voluerint adhibere id absq cōtradictione qualibet liberā exequēdi habeant auto. apo. facultatem. ¶ Idem.

¶ Pro redimēdis captiuis licet ire alexādriā. iurantibus q nihil deferēt auxilij seu subsidij extra redemptōis articulū. portans vel mittens etiā post treugas merces ꝛhibitas excōmunicatus est. z pacis appellatiōe non veniunt treuge.

Significauit nobis. T. E. quō aliqui ciuiū tuorū in alexādriā valeāt pficisci p recuperādis cōciuibus suis q illic in captiuitate tenēt hō arbitramur licite posse fieri dūmodo nihil i mercib suis vel alio modo secū illuc deferāt vnde posset saracenis excepto redēptiōis articulo
o aliquod cōmodū aut subsidiuz

illos lucrari. z sic licet eis loqui z comedere cū eis exemplo domini. xxiij. q. iiij. infideles. z. xj. q. iij. ad mēsam dūmodo. z alias nō coinquinent. argu. contra. xxviij. q. j. nullus. z. c. omnes. so. cōtraria intelligunt de iudeis qui discernunt cibos hic. z. c. ad mēsam. z. c. infideles. de paganis intelligit. Sed quare potius vitamus conuiuiū iudeorū q paganorum ratio illa ē: qz illi. s. iudei discernūt cibos nostros. vnde non debemus cibis eoz vti: ne videamur inferiores illis. vt dicit prece. ca. omnes. pagani vo nō discernūt cibos: § hodie z isti et illi discernūt. vñ nō debem comedere apud eos nec ipi apud nos. licz hoc nō contineat in vbis edicti. vt pz b. et. c. ad mensaz. sed q tum ad sentētiā eos vitare debemus. ar. ff. de pe. b. itez veniūt. §. ait senatus. sed quare potius vitamus conuiuiū q colloquiū. ideo loquimur eis vt eos possumus lucrari. qd als facere nō possemus: vt in. c. infideles.
l ¶ Qualitate: vt abstineant bis diebus z in temporibus quib a carne est abstinendum pm canones. iij dist. deniq. et de cōse. dist. iij. de esu carnium z. c. sabbato. de quib canonibus hic fit mētio.
m ¶ Apponūt: que cūq ergo apponūtur vti possunt nisi dictū fuerit q sit idolis immolatū. vt. j. q. iiij. §. vltimo. z. xxvj. q. ij. si de area. tunc cīn sanctius est mori fame q idoloticis vesci. xxij. questiōe. iiij. sicut sanctius. Berñ.
n ¶ Habita. qa nullus potest pdicare nisi ex officio sibi cōmissol vel nisi habeat autoritatem a suo prelato. j. de here. cum ex iu

iuncto. z. c. excōmunicamus. §. quia vo. nec sufficit petere licentiam nisi sit obtenta: vt hic patet. z simile de cōse. di. v. nō oportet. xj. q. iij. quid ergo: xix. q. ij. due: argu. cōtra. ē. de regula. licet et. ē. de arbi. cum olim.

Significauit. ¶ Habet tria dicta. vt patet in summario Secundū ibi: illi quoq. Terciū ibi: ad vltimū. Ab.
o ¶ Cōmoduz. pm quod dicit. ē. eo. ita quozundā: vbi de hoc et. j. eo. ad liberandam. nihil ergo in mercibus portandum est: nisi illud vnde possint redimere captiuos: vt hic dicit. Sed qd si non possunt redimere captiuos: nisi portent eis arma vel ferrum: nunqd id hoc facere possunt sine pena excōmunicationis argu. q sic. ex eo q dicit: excepto redemptiōis articulo. sed non credo: nisi primo requiratur autoritas pape. ne aliquid fraudis fiat. Bernardus.

a ¶ Juramēto: sed nōtē sufficit pēna excōicatiōis potest dici q̄ hoc exigit a suspecto. arg. xxviij. dist. de syracusane. ⁊ x. q. vlt. c. vlti. quoniā eorū ruine debēt occurrere plati. xciij. dist. diaconi. ⁊ xxij. q. v. hoc videt. ⁊ ad maiorē cautelā exigit iuramentū etiā a quocūq; Lau. b ¶ Excōicatiōis. de q̄ habes. s. e. ita q̄ rundā. ⁊ ideo q̄ licet treuga sit facta nō tamen pax perpetua. vt j. §. prio. vnde prohibitio non intelligit p̄ pterea relaxata d̄ mercibus p̄hibitis.

c ¶ Per nūcios. sic. j c. primo. qui p alium facit: per se facere videtur. vt hic: ⁊ j. d̄ sentē. excō. mulieres. xlvj dist. sicut nō suo. ff. de admi. tuto. ita tamen §. gessisse.

d ¶ Post treugam. treuga est securitas p sonis ⁊ rebus ad tempus cōcessa. s. d̄ treu. ca. j. et qui facit treugam non facit pacem nec d̄sistit a guerra nisi ad tēpus. q̄ q̄ vestalit non in totū vestitit ij. q. iij. §. notandū: et ff. de iu. destitisse.

e ¶ Nō absoluit. nec etiā a piurio. quia licz treuga sit facta nō tamen pax: ⁊ ita nō existit cōditio vnde incidit in sententiā excōmunicatiōis ⁊ in piurium. ⁊ sic treuga non est pax.

Q Uod olim pre

¶ Primo excōmunicat. Secūdo hortat illos quibus scribit ibi. Vestre igr. ab. f ¶ In lateran. s. eo. ita quorundā. Bern. g ¶ Supponim⁹: et iam suppositi erant p alex. in cōcilio lateranen. ita quorūdam. et sic est canon late sentētie. vt p̄z in fi. et ita videt q̄ qui contra faciunt duplici excōmunicatione sunt ligati. Sed quis absoluet tales: pōt dici q̄ ēpi ipsorum. q: exquo papa sibi h̄ nō retinuit alij⁹ indulsisse videt. j. de sentē. excō. nuper. q: sibi reseruasset si hoc ñ intēdebat. s. de p̄ben. grauc. in fi. ⁊ j. de crimi. fal. dura. in fi. Bern. h ¶ Subsidia. s. eo. ita. ⁊ j. e. ad liberādā ⁊ C. que res expor. nō pos. p totū. ⁊ C. q̄ res ven. nō pos. p totū. i ¶ Jrā. dei ratū hētes q̄ ab ecclesia iuste factum est. xxiij. q. j. quodcunq;.

Et si iudeos. ¶ Prio ponit exordiū. Secūdo facit narrationē. Tercio p̄hibet. Quarto pēnā impōni mandat. Secū ibi. accepimus. tercia ibi. p̄hibemus. quarta ibi. si vero. Ab.

k ¶ Ingrati. si cū iudei isti ingrati sunt pñt p̄uari gra sibi cōcessa. s. d̄ do. c. vl. ⁊ xij. q. ij. octaua discussio. ⁊ C. d̄ reuo. do. l. vlti. b. l ¶ Pro gra. s. d̄ fideiu. puenit. ⁊ s. d̄ renū. sane.

puenire quod etiā coraz te pus
a iuramēto firmabūt ¶ Illi quo
q̄ qui post treugā in transmari
nis partib⁹ factā p̄mercio alexā
driā adiuerint si detulerint mer
b ces p̄hibitas cā lucrandi excō
municatōis vinculū nō euadūt
sicut nec illi qui ī p̄sonis p̄p̄ijs
c nō euntes merces eis p nuncios
destinarūt. ¶ Ad vltimū illos q̄
iurauerūt se ampli⁹ in terraz sa
racenorū cum mercibus nō itu
ros: nisi pax esset inter xp̄ianos
d ⁊ ip̄os et post treugā factā vene
rūt illuc cōditio illa de pace aut
treuga habēda ab excōicatiōis
e vinculo non absoluit.

I Dem.

¶ Excōmunicati sunt qui cum saracenis tempore guerre aliq̄ habent cōmerciū, vel eis p̄stāt subsidium.

Q Uod olim preceptū fuit ⁊ ifra. Sane licet h̄ fuerit
f in cōcilio lateran. districte inhi
bitū. nos tñ oēs illos excōicati
g oni supponim⁹ quia iā ampli⁹ cū
saracenis mercimonium habue
rūt vel p se uel p alios nauibus
seu quocūq; alio ingenio eis ali
h qua rex s̄bsidia seu p̄cilia q̄diu
int nos ⁊ illos guerra durauerit
duxerit impendēda. ¶ U. igit
discretōi mandam⁹ q̄tenus nec
p vos nec p vestras naues nec
alio quocūq; mō aut ingenio. eis
mercimonia cōcilia vel alia s̄bsi
dia trāsmittatis. ne si aliq̄ in sua
malicia indurati sec⁹ agē p̄sum
pserint nō solū ipso iure incidāt
in excōicationē illam verūetiaz
i iram dei viuentis incurrant.

I Ano. iij. archiepiscopo senonen. et episcopo parisien.

¶ Judei nutrices vel seruiētes christianos habere non debent cōtra faciētibus interdicit christianorum cōmerciū.

Et si iudeos quos p̄p̄ria culpa submisit p̄petue seruituti pietas xp̄iana receptet et substi
k neat cohabitatōez illoz ingrati
tamē vobis esse nō debēt. vt red
l dāt xp̄ianis p gratia p̄tumeliā
m ⁊ de familiaritate p̄temptū qui
tanq̄ misericorditer in nr̄am fa
miliaritatē admissi. nobis illā re
tributionē impēdūt. quaz iuxta
n vulgare p̄uerbiū mus ī pera ser
pens in gremio. ⁊ ignis in sinu.
suis p̄sueuerūt hospitib⁹ exhibē
¶ Accepim⁹ aūt q̄ iudei faciūt
o xp̄ianas filiorū suoz nutrices et
quod nō tantū dicere: sed etiaz
nefandū ē cogitare. cū in die re/
surrectiōis d̄nice illas recipere
corp⁹ ⁊ sanguinē iesu xp̄i p̄tigit
p triduū anteq̄ eos lactent lac
p effundere faciūt in latrinā. Alia
insup cōtra fidē catholicā dete/
stabilia ⁊ iaudita cōmittūt p̄p̄
q̄ fidelib⁹ ē verendū. ne diuinā
indignationē incurrant. cū eos
q p̄petrare patiunt idigne q̄ fidei
nr̄e confusionē inducūt. ⁊ infra
¶ Inhibem⁹ q̄ districte. ne dece
tero nutrices vel seruiētis habe
r ant xp̄ianos. ne filij libere filijs
s famulent ancille sed tanq̄ serui
a d̄ño reprobati in cui⁹ mortē ne
quiter p̄iurarūt se saltē p effectū
opis recognoscant seruos illoz
quos xp̄i moz liberos et illos
seruos effecit. ⁊ infra. ¶ Si vero
nutrices ⁊ seruientes nō dimise
t rint xp̄ianos sub excōicationis
pena inhibeatis districte oibus
xp̄ianis. ne cū eis cōmerciū ali/
q̄d audeāt exercere. I Dem.

¶ Jude⁹ qui p̄cusserit clericuz temporaliter punit. ⁊ si d̄ facto puniri nō potest interdicit sibi christianorū cōmerciū donec satisfecerit iniuriā passo.

Postulasti qualit̄ ꝯ iudeuz
p̄cedere debeas: qui manus iniecit in quēdā clericū vio
lētas. ¶ Ad q̄d breuit̄ rñdemus
q̄ si dictus iude⁹ tue iurisdictōis
v existit ip̄m pena pecuniaria pu/
nias vel alia fm q̄ p̄uenit tpali
x faciēs leso satisfactionē cōgruā
exhiberi alioq̄n eius d̄ñm mone
as. ⁊ inducas vt passo iniuriā ⁊
semp añ absolutōez satisfaciat leso. ⁊ j. d̄ sen. ex. porro. parochianos cōquesti. ⁊ plurib⁹ alijs. c. ⁊ ecclie satisfacē dz cui fuit facta iiuria ī p̄sonā ei⁹ ministri, vt. iij. q. j. nlli. ī fi. ⁊ ij. q. vij. accusatio

m ¶ De familiaritate nimia familiaritas parit p̄tēptū. ⁊ ff. d̄ offi. pcō. ne q̄cq̄. §. cura. lxxxvj. dist. qñ. ⁊ ff. de offi. pre. obseruandā.

n ¶ Mus ī pera: vt xiij. q. j. §. ij. versus si.

o ¶ Nutrices. q̄d eē nō debet. s. eo. iudei. ⁊ c. ad hoc. p ¶ Effundere. credebāt forsan corp⁹ xp̄i descēdere in stomachū. ⁊ icorpari. q̄d ē falsuz. de p̄se. di. ij. trib⁹ gradibus non est iste panis. cib⁹ ēm anime est di. ea credere. Lau. q ¶ Patiūtur. ar. q̄ qui pōt p̄hibere ⁊ nō p̄hibet sibi imputat. lxxxvj. di. c. iij. j. d̄ re. iu. ca. penul. ⁊ j. ti. pri. c. ij. ⁊ xxiij. q. viij. pterea. argu. et j. de sentē. excō. quāte p̄sumptionis.

r ¶ Libere. i. ecclesie nō enim erit heres filius ancille cum filio libere. xxij. q. iiij. dicat aliquis. Bern.

s ¶ Ancille. i. agar q̄ significat synagogam libera. i. Sara que significat ecclesiam: de agar ancilla sare descēderunt isti qui debent esse serui illoz q̄ descēderūt a sara. in quib⁹ ecclesia fundata ē. B.

t ¶ Sub excōicationis pena. imo excōicari possunt si cōicēt eis postea. j. de vsur. post miserabilē. ⁊ j. c. pri. ⁊ sic indirecte iudicat ecclesia de iudeis. ⁊ d̄ hoc dixi. s. eo. ita. ⁊ c. iudei. Bern.

Postulasti quas.

¶ Cōis diuisio secūda ibi. ad qd. Ab.

v ¶ Pena pecuniaria ad arbitriū iudicis s. d̄ offi. leg. de causis q: spūali pena ip̄z punire ñ pōt cū sit extra ecclesiā. quia nihil ad nos de his q̄ foris sūt ij. q. j. multi. qñ ecclia possit punire iudeos dictū ē. s. e. ita. ⁊ c. iudei. x ¶ Leso satisfactionē. h̄ regulare ē vt

a ¶ Christianis. ⁊ ita indirecte excōmunicant iudei. ꝏ hoc dic vt dictum est. s. eo. ita quorundam.

In nōnullis. ¶ Tria sunt dicta. secūdū. ib. in die⁹. tertiū ibi: illud aūt. Ab. b ¶ Distinguit. sic ꝓ habitū debēt distingui nouitij a ꝓfessis. ⁊ s. de sta. regula. c. penu. ⁊ meretrix a matrona. j. de sentē. excō. in audiētia. ⁊ ff. de iniur. item apud. §. si qs virgines ⁊ masculi a feminis ꝓ crines ⁊ vestes. xxx. dist. si qua femina. sic et liber distinguitur a seruo per pilleuz. C. de lati. lib. tol. l. j. §. et qui pileati. Joan.

c ¶ Errorem. ergo si ignoranter cōmisceat xpianus iudeo dūmō nō sit crassa siue affectata ignorātia excusat in eo q iudea: ar. xxxiiij. q. iij. in lectum ⁊ j. de cle. ex aplice.

d ¶ Cōmixtionis. qz nec matrimoniū inter iudeum ⁊ xpianā esse pōt. xviij. q. j. caue. b.

e ¶ Prodeat. s. eo. qz

f ¶ Illudere. sic reddunt nobis ꝓ gra cōtumeliā ⁊ contemptū ⁊ s. eo. et si iudeos.

g ¶ Animaduersiōis sez pecuniaria pena vl alia temporali prout visum fuerit iudici. s. c. primo. Bern.

h ¶ Blasphemare. s. eo. c. j. infra. c. pr. B.

Cum sit nimis

¶ Prima ꝓponit questionē innouans olim inhibitam prohibet eas causas reddit Secūdo punit preponentez. Tercio ꝓpositum. Quarto ꝓrogat. secūda ibi. siqs tercia ibi. officiali. grta ibi: hoc idem. Ab.

i ¶ Blasphem⁹ christi. i. iudeus blasphemans christū. s. c. c. j.

k ¶ Toletanuz. liij. distin. nulla. ⁊ j. eo. ex speciali.

l ¶ Prouinciale concilium. s. de accusa. sicut olim.

m ¶ Pauperum: sic ergo pauperib⁹ restituit quod iniuste extortum est. vt. s. de immu. eccle. qz si ꝏ officium licitum est. tūc si vellet possz dare pauperibus quod iniuste extortum est. xiiij. q. v non sane. Sed contra videt q restituendus sit illis a quibus est extortum ⁊ non pauperibus. j. de homici. sicut dignum. §. eos: et. j. de vsu. cum tu. ⁊ s. de iureiuran. cum te. ⁊ s. de deci. tua. ij. xvij. distinc. quoniam. hoc ideo fit in hoc casu. quia nescitur a quibus extortū sit maior pena ponitur. in se. c. illis qui merces prohibitas portāt ad saracenos. Joan.

ecclie ab eo satisfieri faciat cōpetenter. q si dōs eius neglexerit

a adimplere. tu xpianis omnibus ꝓ censu. eccle. interdicas ne cuz ipso iudeo anteq satisfaciat presumant cōmeccia exercere.

Item in concilio generali.

¶ Iudei ⁊ saraceni debēt i terris xpianoꝝ vti habitu. ꝓ quez a christianis discernantur. et in die passionis dni nō debēt in publicū progredi. nec in contumeliam creatoris prosilire.

In nōnullis puicijs a xpianis iudeos seu saracenos

b habitus distinguit diuersitas. ꝗ in quibusdā sic quedaz inoleuit ꝛfusio. vt nulla differētia discernant. Unde ꝛtingit interduz q

c ꝓ errorē xpiani iudeoꝝ seu saracenoꝝ. ⁊ iudei seu saraceni xpianozū mulierib⁹ cōmiscētur. Ne

d igit taz damnate cōmixtiōis excessus ꝓ velamē hmōi vlteriozis excusatiōis possint hre diffugiū statuim⁹ vt tales vtriusq sexus in omi xpianoꝝ puincia. et omi tpe qualitate habit⁹ publice ab alijs ꝓprijs distinguāt. ¶ In diebus aūt lamētationis dnice passiōis in publicū minime pdeāt eo q nōnulli ex ipis talibus diebus sicut accepim⁹ ⁊ ornati⁹ nō erubescūt incedere. ac xpianis q sacratissime passionis memoriā exhibētes lamētationis signa ꝓ

f tendunt illudere nō formidant.

¶ Illud aūt districtissime inhibem⁹: ne in cōtumeliā creatoris psilire psumāt. Et qm illius dissimulare nō debem⁹ obprobriū q probra nra deleuit pcipim⁹ p/sumptozes hmōi ꝓ ncipes secu

g lares ꝏdigne animaduersionis adiectiōe cōpesci. ne crucifixū ꝓ

h nobis aliqtenus blasphemare presumant. Item in eodem.

¶ Preponēs iudeū vel paganū publicis officijs ꝓ cōciliū puinciale corripit ⁊ ꝓposito denegat xpianoꝝ cōmerciū. donec deposuerit officiū. et i vsus xpianozū pauperꝝ restituet inde qsita fm episcopi prouidentiam.

Cum sit nimis absurdū vt

i blasphemus xpi in xpianos vim potestatis exerceat qd sup

k hoc toletanum conciliū puide statuit nos ppt trāsgressoꝝ audaciā in h generali cōcilio innouam⁹ ꝓhibētes ne iudei publicis officijs ꝓferant qm sub tali ꝓtextu xpianis plurimū sūt infesti.

¶ Si qs aūt eis officiū tale cō

l miserit ꝓ puinciale conciliū qd singulis annis ꝓcipim⁹ celebrari. monitiōe premissa districtiōe qua ꝓuenit cōpescat. ¶ Officia

li ꝏ hmōi tādiu xpianozū communio i cōmercijs ⁊ alijs dene/

m get: donec i vsus pauperꝝ xpianoꝝ fm puidētiā dioc. epi ꝓuertat qcquid fuerit a xpianis adept⁹ occasiōe officij sic suscepti. ⁊ officiū cū pudore dimittat qd irreuerent assūpsit. Hoc idē extēdimus ad paganos.

Item in eodem.

¶ Cōciliū generale repetit cōciliū lateranī. supra eo. ita. ⁊ addit penam satisfactionis tempore solutionis impendendā.

In liberādā terrā sanctaz

n ⁊ infra. Excōicamus preterea ⁊ anathematizamus illos falsos ⁊ impios xpianos. q ꝓtra ipm xpm ⁊ ꝓprim xpianū saracenis arma ferrū ⁊ lignomia deferūt galeaꝝ eos etiā q galeas eis vendūt vel naues quiq i piraticis saracenoꝝ nauib⁹ curā gubernatiōis exercēt vl machinis aut qbuslibet alijs aliqd eis impēdūt ꝓsiliū vel auxiliū i dispendiū tre sancte. ipsosq rerū suaꝝ

o ꝓuatiōe multari ⁊ capiētiū suos fore censem⁹ pcipiētes vt ꝓ oēs vrbes maritimas dieb⁹ dnicis ⁊ festiuis hmōi snia publice innoueat. ¶ Et talib⁹ gremiū ñ aperi

p tur eccie nisi totū qd ex ꝏmertiotā dānato pceperit ⁊ tantūdē ꝏ suo i subsidiū tre sancte trāsmise

q rit vt equo iudicio in q deliquerint puniant q si forte soluēdo

r nō fuerit. sic als reatus taliū casiget q in pena ipsozū alijs in

o terdicat audacia silia psumēdi.

Ad liberandam

¶ Due sūt ꝓtes. secūda ibi. et talibus. Abbas. si.

n ¶ Excōmunicam⁹ anathematizamus. sicut. s. e. ita. ⁊. c. q oli.

o ¶ Priuatiōe: hoc totū habes. s. eo. ita.

p ¶ Cōmertio. totuz ergo lucrū qd ad eos puenit ex hoc cōmercio debēt dare in subsidiū terre sancte i cuius detrimētū hoc fecerunt. ⁊ est simile crimini vsuraruz in quo qcquid forti accedit vsura est. vnde totum debz restitui. j. de vsu. cōsuluit. et. xiij. q. iij. putāt. ⁊. c. sequē. imo videtur q maius. qa isti vident fidem christianam impugnare. vnde plus puniuntur quia tantundē pro pena dare cogūt in subsidium terre sancte. et nemo dubitat graui⁹ eē cōmissum qd ē graiius vindicatū. xxiij. q. j. non afferamus: et in auten. vt fra. fi. col. ix. in fine. vbi dicit: in delicto eēm equali primas eis imminere penas iustum putam⁹.

q ¶ Deliquerint: sic supra de imu. eccle. c. vltimo. ⁊ de iure patr. pastoralis. ⁊ supra de tempo. ordi. literas. ⁊ supra de foro compe. null⁹. simile. xij. q. vij. de viro: et. xvij. q. iiij. frater ⁊ coepiscopus.

r ¶ Sic als. quia poterunt subijci verberibus loco pene. xiiij. q. vj. si res. ⁊. xij. q. ij. fraternitas: et. v. q. vj. qz iusta.

s ¶ Interdicat: sic ergo pena vm⁹ est metus alterius: vt. ij. q. vij. quapropter. et supra de offi. ordi. irrefragabili. et supra de transla. c. j. in fi. et. s. de sta. regula. ea que. supra de calumni. c. ij. ff. de penis. l. capitalium. §. famosos. ff. de posi. bona fides. j. respon. in fine.

Ex speciali. ¶ In prima parte ponit culpa regis ⁊ excusatio. In secūda ptra verūq; puidet: ibi: mādam⁹. Ab.

a ¶ Concilio. s. eo. cum sit. ⁊. liij. dist. nulla.

b ¶ Non suspectū: qui fideliter ⁊ sine fraude officiū suuz exequat. ne p hoc fraus fiat xpianis clericis aut ecclesijs q̄lis fuit ioseph. de quo habes xxij. q. ij. quod ait. qui fuit dispensator pharaonis. Bern.

c Nulli: seruitio. s. eo. c. j. ⁊. c. iudei. ij. imo q̄cito voluntas ipius fuerit patefacta q̄ velit fieri xpianus in libertate modis omnib⁹ vendicet liij. dist. fraternitatez nisi emptus sit causa mercimonij. vt ibi dicit. ⁊ hic inferius. B.

d ¶ Mercimonij. in quo casu non fraudabit ex toto iude⁹ siue paganus dūmodo infra tres mēses illū venalem exponat: vt. c. fraternitate. Bern.

e ¶ Solidis. sed de q̄ moneta dabūt. respōdet: de illa q̄ est i vsu in loco illo. at. ff. de le. iij. nūmis. ff. d leg. j. si seruus pluriū. §. si numerus. quid si non sit qui soluat illos. xij. solidos. de hoc dictū est s. eo. ca. j.

f ¶ Tres mēses: eo ipso q̄ ñ exposuit ipm infra tres mēses venalem psumit. q̄ nō causa mercimonij emerit sed ad seruiendu sibi vnde uullo pcio dato perducet ad premiu libertatis: nec admittet pbatio incōtrarium cum hic sit presumptio iuris ex qua ius statuit: vt. liij. di. fraternitatez. qd c. intellige. p illud: ⁊ istud est quasi glosa ⁊ expositio illi⁹ si psumptio est. s. de spon. is qui. vbi habes psumptionem iuris: ⁊ si alius eum cōparet. talis emptio non valeret nihilomin⁹ erit liber nullo precio dato si sciēter emit illū. si ignoranter agat ad preciū siue ad interesse contra iudeū qui ipsum decepit. ff. de cōtrahē. emp. liberi hominis. arg. ⁊ nota q̄ fauor fidei priuat aliquē seruo suo: vt hic patet. Item priuat aliquē filio suo. s. de cōuer. in fi. c. vlti. Item priuat aliquē vxore sua. s. de diuor. gaudemus. ⁊. xxviij. q. j. si infidelis.

Rubrica De hereticis. Visum est de his q̄ nō baptisati deum blasphemāt male colendo merito videndū est de illis qui iam baptisati incidunt in heresim. Abbas si.

Dubius. de fide cm̄ nullus debet dubitare. s firmiter credere articulos fidei. s. de sum. tri. c. j. in pn. aliter saluus esse nō poterit. vt in psal. Quicunq; vult. ⁊c. xxiiij. dist. qū eps. ⁊. xxiiij. q. j. aperte. nullus cm̄ titubare debet in fide. vt ibi dicit. b ¶ In fide. Etiā in tenui articulo. C. de hereti. l. ij. in fi. sic ex leui offensa reuocat liber⁹ i seruitutē. C. de liber. ⁊ eo⁹ libe. si manumissus. ⁊ hic q̄ ad articules fidei q̄ cōtinent in symbolo. Credo in deū. q̄bus p fidē sola adhibēda est credulitas. q⁊ fides ē de re nō visa. de pe. dist. iiij. in domo. C. de sum. tri. l. vlti. nō p signa. sed p fidem veritas est colēda. de psc. di. iiij. venit sacerdos. Lau. i ¶ Credēdū est q̄ dubius in fide testis esse non potest. xxiij. q. iiij. ipsa pietas.

Reg. ix. astorice. ⁊ lucē. epis. ¶ Iudei vl pagani publicis officijs preficiēdi nō sunt. ⁊ si eis regalia iura venda nt. ad ea colligenda preficiēdus ē christian⁹ non suspectus.

Ex spāli quē erga illustrez regē portugalie gerimus charitatis affectu. ⁊ ifra. ¶ Adādam⁹ q̄tenus regē ipm sollicite inducatis. ne i officijs publicis iudeos xpianis pficiat sicut i generali cōcilio continet: ⁊ si forte redditus suos iudeis vēdiderit vel paganis christianū tunc deputet de grauaminib⁹ inferēdis clericis ⁊ ecclesijs non suspectū. per quez iudei siue saraceni sine christianoz iniuria iura regalia consequantur.

Idem. ¶ Se sūmat et tria facit ponit dictum. mercatori prouidet. p/uisionem determinat.

Nulli iudeo baptisatū vel baptisari volentē emere liceat vel in suo seruitio retinere ¶ Qd si quē nōdū ad fidē puerduz cā mercimonij emerit ⁊ postmodū fact⁹ sit vel fieri desideret xpianus datis p eo. xij. solidis ab illi⁹ seruitio ptinus subtrahatur. Si autem infra tres menses ipm venalē nō exposuerit vl ad sibi seruiēdū emerit eundez. nec ipe vēdere: nec alius audeat cōparare. sed nullo dato precio pducatur ad premia libertatis.

Rubrica. De hereticis.

Stephan⁹ papa oibus epis. ¶ Infidelis ē q̄ nō habet certitudinē fidei. ⁊ infideli nō est credenduz in preiudiciū alterius.

Dubius in fide infidelis est. Nec eis oino credendū est qui fidē veritatis ignorat.

Leo papa. ¶ Errare i fide quicū q̄ alios errātes cū pōt ab erroze si reuocat

Qui alios cū potest ab erroze non reuocat seipsum errare demonstrat.

Augustinus de fide catholica ¶ Hereticus pseuerās eternaliter dānatur. cui nec pdest baptismus nec elemosyna vl martyriū vel aliud quodcūq; bonū quo ad hoc vt cōsequatur vitā eternam.

Firmissime tene. ⁊ nullatenus dubites omnē hereticū vl scismaticū cum dyabolo ⁊ angelis ei⁹ eterni igni incēdio participādū nisi ante finē vite catholice fuerit icorporat⁹ ⁊ reintegratus eccie ⁊ post pauca. ¶ Omi hoi q̄ ecclesie catholice non tenet vnitatē neq; baptism⁹ neq; elemosyna quātūlibet copiosa. m neq; moz p nomie xpi suscepta n proficere poterit ad salutem.

Grego. ix. anastasio antioc. ¶ Damnato autore dānat eius scripture. ⁊ libri ⁊ opera.

Fraternitatis tue. ⁊ infra. o Cū celestin⁹ atq; pelagi⁹ i ephesina synodo sint damnati quō poterunt illa capitula recipi: quorū damnantur autores.

Qui alios: non reuocat cū pt ff. ad. l. aquil. scientiā. lxxxiij. di. erroz. ⁊ arg. s. ti. pr. ⁊ si iudeos. ⁊ ij. q. vij. negligere. sed nunq̄d istud pertinet ad oēs. rñ. d crimie iā cōmisso soli plati tenētur corripe. xxiij. q. iiij duo ista. ⁊. c. ita plane a peccato aūt cōmittēdo quilibet tenet aliū corripere occulte. j. e. cū ex iniūcto. vbi ze b ⁊ argu. xxiij. q. iiij. ipa pietas. xxij. q. vj. b videt. ⁊. xciij. dist. diaconi. ⁊. s. de cogna. spi. tua. ⁊. ij. q. vij. quapropter. sed iste due vltime cōcordantie intelligunt in denūciatiōe

Firmissime te. ¶ Due sūt ptes. Secūda ibi. omni homini. Abbas.

¶ Hereticū. heretic⁹ multis modis dicitur Ille dicit heretic⁹ q̄ puertit sacra ecclesie. vt symoniacus. j. q. j. eos qui p pecuniā. vt vj. q. j. §. sed licet. Item ille q̄ scindit se ab vnitate ecclesie. vij. q. j. de nicq. Item omnis excōmunicatus. iiij. q. j. q̄ autē hi. Item qui errat in expositiōe sacre scripture. xxiiij. q. iij. heresis. Item qui cōfingit nouam sectam vel cōfictā sequit. xxiiij. q. iij heretic⁹. Item q̄ aliter sentit d articulis fidei q̄ roma. ecclia. xxiiij. q. j. hec ē fides. ⁊. c. qm̄ vel q̄ male sentiūt de sacramētis ecclie. j. c. ad abolēdā. in pn. T.

m ¶ Moz. vñ apls. Et si tradidero corp⁹ meū vt ardeā charitatē aūt nō habeā: nihil mihi pdest. de pe. di. iij. circa fi. c. sicq; de cō. di. iiij. solet. ⁊. j. q. j. vide quātū bonū. n ¶ Ad salutem eternā. s. valēt tñ ad bona tpalia pmerēda. ar. xxij. q. ij. si q̄libet i fi. ⁊ ad miti⁹ supplicū subeūdū. d pe. di. iiij. ad fi. §. p⁹ etiā. b.

Fraternitatis. ¶ Cōmunis diuisio. Secūda ibi. Cū celestinus. Abbas siculus. o ¶ Pelagus. Isti duo damnati erant in synodo epbisino de heresi. dubitabat patriarcha antiochenus an scripta ipoz essent recipiēda. ⁊ dicit q̄ non. q⁊ ex quo cōdēnatus est autor ⁊ scripta illius admitti non debent vt. iij. q. iiij. c. nullus. xxj distin. canones. q̄uis aliqua vtilia sint ibi: ar. s. de testi. licet. arg. tamē quod ratione etiā bone sententie recipi possent. j. q. j. dñs declarauit. xxxvij. di. si quid veri. sicut ⁊ noticia legis abrogare necessaria est. dis. vij. moyses. et papa etiam argumentat ex. l. theodosiana abrogata. s. d iudi. nouit. sed verū est scripta istorū nō valent: etiam si als bona sint nec sunt recipienda. j. eo. excōicamus. §. credētes. argu. ad hoc

xcvj.dist.bene quidem.tamē rōne bone sentētie scripta.Origēnis approbata fuerūt.xvj.q.vij. ⁊ hoc diximus qui dānatus ē post mortē.xxiiij.q.ij.sane proferk.⁊ si approbarenk valerēt als nō.ar.s.de sum.trini.c.ij.in fi. Itē arg.q destructo principali destruik accessoriū.sicut in.c.pdicto.⁊ hoc diximus.bern.

Si quis episco.

Legik duobus fm cōmunē ⁊ veriorem intellectū.h.d. vt i rubro.et vt faciat ad titulū pōt intelligi q ex hoc psumak bereticus.Abbas si.

a ¶ Si quis eps: sic ordina istam litteram si quis episcopus istituerit bereticos heredes extraneos a psanguinitate sua vel etiā instituerit psanguineos bereticos heredes aut paganos ptuletit saltē post mortē ⁊c. et sic repete illā dictionē bereticos: ⁊ ita null? debz instituere bereticū siue sit psanguine? siue nō.vt hic patet.⁊ j.c.pri.episcop? ergo instituat ecclesiā ex q̄ non habet consanguineos catholicos.xij.q ij.episcopus. qui filios.⁊ C.eo. cognouimus.⁊ in auten.vt cū de appel.cog.§. dicimus.⁊ §.si q̄s. colla. viij. q: isti bereticī iaz nō dicūk filij vel psanguinei.vnde dicik i lege si frater tu? et amicus tu? ⁊ vxor tua deprauare voluerint veritatez sit manus tua sup illos. xxiij.q. viij. legi. ⁊ vxor est expellēda.xxviij.q.j.vxor. in fi.hoc intellige nisi peiuuerint isti psanguinei delicti.n. veniā peniteneibus non negamus.C.e.manichebos ber. b ¶ Paganos ⁊ ita idem iuris est in paganis. qd de bereticis.Et idez est de omnibus qui catholici ñ sunt.j.c.pri.

c ¶ Post mortez:sic xxiiij.q.ij.sane pferk. ⁊ arg.C.e.l.manichebos.ar.cōtra. quia crimina morte extinguūtur.xxiij.di.quorūdā.xxiiij.q.ij.c.j.et crimen cum pena sit extinctū.C.si reus vel accu.mor.fue.l.ij.hoc tamē speciale est in crimine heresis in criminis detestationem. vt post mortē possit accusari excōmunicari.⁊ ne ecclesia ozet,p es.quia non fuit accusatus in vita.Bern.

d Ne eos.etiam si consanguinei.dic.vt.s.c.primo.

e ¶ Nihil conferant.nō distinguik in morte vel in vita ergo nec nos distinguim?:quia nihil capere possūt ex testamēto.j.eo.excōicamus.§.credētes.causa pietatis forte posset eis dare ne perirēt fame.lxxxvj.di.pasce fame. q: adhuc possūt cōuerti ad fidem.q: de nemine desperādū est,de pe.di.vij.nemo, et.xxxij.q.ij.ancilla.et argu.etiam ad hoc.xlij.dist.quiescamus ⁊.xj.q.iij.quoniam multos.

f ¶ De reliquis.in hoc omēs pares sunt.argu.xvj.q.j.pdicator.in prin.xxiiij.q.ij.sane profertur.

g Cum xps:sub anathemate.quicūq ergo ptrariū dixit ē excōmunicatus.quia hoc dicere bereticum est:et bereticī omnes sunt excōmunicati.j. eo.ad abolendaz.⁊.c. excōicamus.et q xps verus sit homo ex humana carne subsistēs habes.s.d sum.trini. c.j.⁊ est articul? fidei nostre. de quo habek in predicta constitutione. et de alijs quos scire debet quilibz xpianus tenetur per fidē arg.ad hoc.d cōsc.di. iiij.ante.xx.⁊.c.baptizatos.⁊.c.prima.ad illos articulos de quibus tractak in illa cōstitutione firmiter credimus.omēs indistincte tenentur tam dericī q laici s clerici magis qui legem pscrutabiliter scire tenentur. xxxviij.dist.omēs psallentes.xxiiij.distinct. quando epus.Quilibet ergo tenetur credere fm q catholica tenet ecclesia:⁊ s sufficit in talibus articulis dūmodo nihil i cōtrarium sentiat.j. eo. ad abolendaz.Bern.

Ex concilio aphricano.

¶ Eps instituēs hereticū psanguineū vl extraneū vl paganus etiā p? mortez excōicar? nūciak

a Si q̄s eps heredes istituerit extraneos a psanguinitate sua vl hereticos etiā psāguineos aut paganos ptulerit saltē

b post mortē ei anathema dicak.

c atq ei? nomē ink dei sacerdotes nullo mō recitek. **Ex eodē.**

¶ Loquik de eadē materia cū pcedēti. ⁊ extendik q ibi dictus fuit de episcopis. ad pbyteros et alios clericos.

d Ne eos q̄ catholici nō sunt etiā si cōsanguinei fuerint

e episcopi vel pbyteri nihil conferant deniq hoc qd de episcopis ⁊ pbyteris dictum est debet de

f reliquis clericis exaudiri.

Alexan.iij.remen. archiepo.

¶ Christus fuit ver? de?.⁊ verus hō sentiens oppositus hereticus est et excōmunicatus.

g Cum xps pfectus deus:et pfectus sit hō mādam? q ten? sub anathemate interdicas ne quis decetero audeat dicere xpm nō esse aliqd fm q hō.qz sicut xps verus ē de?.ita ver? est homo ex anima rōnabili et hūana carne subsistens.

Ex concilio lateranen.

¶ Hereticī et raptores et fautores eorū excōicati sunt ⁊ decedētes in hoc peccato in cimiterio ecclesie sepeliri non debent.nec pro eis orari.

h Sicut ait beat? Leo.⁊ ifra Quia in ptibus tolosanis hereticorū quos alij gazaros alij patarenos ⁊ alij alijs nomibus vocant inualuit dānāda puersitas eos:⁊ defensores et receptores eorū anathemati decernim? subiacere ⁊ sub anathemate,phibemus ne q̄s eos in domo vl in terra sua tenere vl fouere aut negociationē cū eis exercere presumat. Si autē i hoc peccato decesserit neq sub pūilegiorū nro/

k rū q̄buscūq indultorū obtentu neq sub alia quacūq occasione

l oblatio p eo fiat:aut inter christianos accipiat sepulturā.

Licius tercius.

¶ Hereticī male sentiens. vel male docēs ō sacramentis eccle excōicatus est et pnictus.nisi se correxerit. ⁊ errorē abiurauerit si clericī ē degradek ⁊ curie secularī tradak.p quā etiaz puniek. eadē etiā pena suspecti ō heresi si se nō correxerit ⁊ relapsis olo audientia denegak.seckares pncipes q̄ iurare nolūt de ecclia ⁊ hereticos defendēda excōcank et terre eorū supponunk interdicto.ciuitates vo iporū resistētes aliarum cōmertio et episcopali dignitate priuāk.exempti vero subsunt ordinarijs sup his que cōtra hereticos instituūtur.

m Ad abolendā.⁊ ifra. Uniuersos q̄ de sacro corpis ⁊ sanguis dñi nri iesu xpi vel de baptismate.seu de peccatorū cōfessione mrimonio vel reliquis ecclesiasticis sacramentis aliter sentire aut docere non metuūt. q̄ sacrosancta.ro.ec. predicat ⁊

m obseruat ⁊ generaliter quoscunq eadē ro.ec. vl singuli epi p dio. suas cū psilio clericorū vl clerici

n ipi sede vacāte cū psilio si oportuerit vicinorū eporū hēticos iudicauerit vīculo ppetui anathematis inodam?.⁊ ifra. Pūiti nihilomin? ordinatiōe sancim? vt

b Sicut leo. xxiij q. v. res ēmis.

i ¶ Defensores. j. c. excōmunicam?. §. credentes.et.lxxix.dist.si quis papa.argu.

k ¶ Obtētu.sic ergo ratione delicti perdik priuilegium.j. ca. primo.in fine.quia priuilegium non extendik ad illicitū casum. nec tenetur aliquē in malo.j. de sentē. excom. nulli.et omni priuilegio cessante mali puniendi sunt.C.vbi de cri.agi.opor.autē.qua in prouincia.

l ¶ Oblatio. quia constat eum decessisse in mortali peccato. xxiij.q.v.placuit.⁊ est simile.j.de vsur.quia in omnibus.

m Ad abolendam:obseruat.simile.xxiiij.q.iij.heresis.hoc ergo qd romana ecclesia seruat ⁊ mandat ab alijs obseruari generaliter est obseruandū.xj.di.quisue sciat. quicunq ergo male sentit de sacramētis ecclesie bereticus est habēdus vt hic patet. n ¶ Sede vacante. habes hic argu. q vacante ecclesia iurisditio remanet penes capitulū:argu.lxv.dis.c.vlti. xxiij.dist.in nomine domini.vij.q.j.pōtifices. De hac materia plene dictum est.§.de ma.⁊ obe.c.bis que.⁊.c.cū olim.

a ¶ Deprehensi: facti euidētia. puta qꝫ publice ꝓdicāt heresim. ar. ff. de ritu nup. palā. §. vlti. vel legitima ꝓbatione. puta per testes vel ex sua cōfessiōe. b ¶ Prerogatiua. argu. q̄ clericus depositus nō hz ꝓuilegiū clericale. ⁊ h̄ cōcedit Ala. ar. liij. dist. ex antiqꝫ. in fi. qd nō est verū. qꝫ tenet viuere clericaliter q̄uis sit depositus. vnde si hoc faciat adhuc gaudet ꝓuilegio clericali. lxxxj. di. dictū. Et hoc dixit Hu. Si vo incorrigibilis eēt. tūc nō solū ꝑderet ꝓuilegiū clericale. verūetiā seculari curie traderet. ē. de iudi. cuz nō ab hoie. ¶ in casu isto ꝓdit ofme ꝓuilegiū nisi reuertat vt sequitur.

c ¶ Relinquat. tribus eim casib⁹ relinq̄t aliqꝫ curie secl'ari statim post deꝓositionē i crimie heresis: vt hic: ⁊. j. e. excōicam⁹. Item in crimie falsi. j. d cri. fal. ad falsariorū. et in alio cū ꝓter calūniā vel cōtumeliā quā cōtulit cp̄o suo aliqꝫ deposit⁹ est. xj. q. j. sicꝫ sacerdotū. als aūt licz cleric⁹ sit deposit⁹ nō tradit statim curie seculari. imo adhuc tenetur viuere clericaliter. ⁊ ecclesia eum tuebit ⁊ gaudet ꝓuilegio clericali: vt dictū ē in ꝓxima notula. Si vo sit incorrigibilis postea tradit. sm q̄ dicit ē. de iudi. cū nō ab homine. Qualiter debeat tradi dicit. j. d ver. sig. nouim⁹. Qualiter puniri debeāt heretici dicit. j. eo. excōicam⁹ d ¶ Recurrere. Sz videt q̄ etiaz cōpelli debeat seruare fidem xlv. di. de iudeis. postq̄ est ꝓdēnatus hereticus nō compellit: sed si vult spōte redire debet recipi abiurato error. xxiiij. q. iij. dicit apostolus. ⁊ in perpetuū carcerē ad agendā penitentiā introduci. j. eo. c. penult. ber.

e ¶ Arbitriū epi. ar. cōtra. j. q. vij. si quis epus. illud olim obtinuit vt in ꝓcilio tm̄ reciperet. sed hodie sufficit qd hic dicit. T.

f ¶ Laicus: laici eim ꝓ ecclesiā cōdēnandi sunt d heresi. § iudex secularis illos punire debz: nec tradit laicus curie seculari. sed clericus solūmodo. j. de ver. sig. nouim⁹. qꝫ laicus semp ē de foro seculari. sed in casu isto sentētia debet ferri ꝓ ecclesiā. executio fit solūmodo ꝓ iudicē seculare. Qualit talcs puniri debeāt dicit. j. e. excōmunicauimus. g ¶ Audiētia. sile. xxiij. di. i nomine domini. sed si voluit redire none debent audiri et recipi. quia ecclesia non claudit gremium volētibus redire ad ipsam C. de sum. trini. inter claras. circa fi. ⁊ delicti veniam penitentibus non negamus dicit imperator. C. eo. titu. manichcos. ⁊ de peni. dis. iij. adhuc. instant videtur q̄ debeāt recipi. quia dominus non vult mortem peccatoris ⁊c. xxvj. q. vj. cognouim⁹: et ꝗ perpetuum, sed vt cōseruat ⁊ in carcerem detrudat. j. eo. c. penul. sed audiētia denegat quo ad bona etiam si als vellet se defendere. tamē litera ista cōtradicit Tan. Hodie seruandum est ꝓut traditur. j. eo. c. penul. §. si qui. Bern

b ¶ Juramēto: hoc idem dicit. j. eo. excōmunicamus. §. moneantur. Bern. i ¶ Honore: quia hoc ipso cōtra ecclesiā esse videt. vnde dignitate debent priuari. xxiiij. q. j. qui contra pacem ⁊ simile. xxxij. q. v. preceptum.

k ¶ Ligādis: simile j. eo. excōmunicamus §. moneantur.

l ¶ Episcopali. ꝓter delictum suuz: simile xxv. q. ij. ita nos.

m ¶ Delegatis. autoritate generali hui⁹ decre. simile. ē. d offi. ordi. irrefragabili. §. ceterum. ⁊ sic rōne delicti perdūt ꝓuilegiuz quia priuilegiū ñ dat causaz delinquēdi. C d priuil. schola. l. ij. li. xij. nec ꝓmittas nocētes aliquibus priuilegijs vti. vt in autē. de mā. pn. q̄ si delinquētes. ⁊. ē. c. pri. sic ⁊ remissio peccatoꝝ non dat licentiā delinquēdi. j. q. vij. exigant. cōsuetit d allegari q̄ ratione delicti perditur priuilegiū. qd non est verū: quia si aliqui exempti sunt ⁊ deliquāt nō perdūt priuilegiuz ꝓter h̄: sed puniri debent. Hec dicunt ꝓprie recidere in iurisditionē episcopoꝝ: qꝫ nō cognoscunt episcopi iure ordinario: sed autoritate sibi delegata: vt hic patet. ⁊. ē. de offi. ordi. irrefragabili ⁊ perinde est ac si ipse papa cognosceret vel specialit aliqꝫ delegaret. per abusum enim vel per negligentiam perdit priuilegiū. j. de priuile. accedentibus ⁊. c. si de terra. ⁊. xj. q. iij. priuilegiuz: de hoc

bona fide iuxta officiuz: ⁊ posse suū. Si vo id obseruare noluerint honore quem obtinēt spolientur: ⁊ ad alios nullaten⁹ assumant eis nihilomin⁹ excōmunicatione ligandis: et terris ipoꝝ interdicto ecclesie supponendis

¶ Ciuitas aūt que his istitutis duxerit resistendū vel ꝗ cōmonitionē episcopi puniri neglexerit resistentes. aliarū careat cōmerito ciuitatuz et episcopali senouerit dignitate priuādā. et infra. ¶ Si q̄ vo fuerint q̄ a lege diocesane iurisditiōis exempti. soli subiaceant se. apo. potestati nihilomin⁹ in his q̄ sunt ꝗ hereticos instituta eꝑoꝝ subeant iudiciū. ⁊ eis in hac pte tanq̄ a se.

m apo. delegatis nō obstātibus libertatis sue ꝓuilegijs obsequāt

I Innocentius tercius.

¶ Bona hereticoꝝ ꝓfiscant. ⁊ in terris ecclesie applicant fisco ecclie. in terris imperij iudicis secularis fisco. ⁊ ꝓcedit etiaz si catholicos habent filios.

Ergētis i seniū seculi corruptelā. ⁊ infra. ¶ In terris vo temporali nre iurisditiōi subiectis. bona hereticoꝝ statuimus publicari. ⁊ i alijs idē ꝓcipimus fieri ꝓ ptātes et ꝓncipes seculares. qd ad id exequēdū si forte negligētes extiterit. ꝓ cen. eccle. ap. re. ꝓpelli volum⁹ ⁊ mādam⁹. vt nec ad eos bona eorū vlteri⁹ reuertant nisi eis ad correuertētibus ⁊ abnegātibus hereticoꝝ consortiū misereri aliqꝫ voluerit: vt tꝗlis saltem pena

dicitur. j. de priuile. ex tuarum. Bernardus.

Ergentis. ¶ Diuidit: nam ꝓmo dimittit decisum exordiū. Secūdo ponit statutū de publicatiōe qd probat per argumentū a maiori. Tercio soluit obstaculū. Secunda ibi: in terris. Tercia ibi. nec. Abbas siculus.

n ¶ Precipim⁹. qd facere pōt papa rōne peccati. ē. d iudi. nouit. ⁊ pōt eos dignitate ꝑuare. vt. ē. pri. §. statuim⁹. ⁊ ꝓter alias iniqtates pōt etiā papa remouere eos a dignitate. xv. q. vj. alius. ⁊ imperiū ipe trāstulit de loco ad locū ꝓterea. quia non defendebāt ecclesiā. ē. de elec. venerabilē. vt ibi notat. et iudex secularis pōt excōicari si negligat facere iusticiam. xxiij. q. v. administratores. ⁊ hic expresse dicitur. ⁊ supra. c. primo. §. penul. et. j. de maledi. c. secundo.

o ¶ Misereri: de sola ergo misericordia restituūt bona. vt hic dicit. ⁊ etiā episcopatus. vt. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. ver. itē si. inquiūt. in fi. ⁊. q. vij. q̄ autem. ⁊. j. q. vij. cōueniētibus.

a ¶ Disciplina.ꝫ.de elec.cū in cūctis.lxxxij.di.plurimos. i fi. ⁊.C.de emē.ꝓin.l.vna.⁊ ar.l.di.vt ꝓstituerēt. b ¶ Cōfiscēt qd dicit ꝫ babes.vj.q.j.§.verū.ver.si q̃s cuz militi.⁊.C.ad.l. iulia.ma.quisqs. c ¶ Graui⁹.xvij.q.iiij.sicut q̃ ecclias.⁊.xxiij q.v.si apud.⁊ q̃ in religionē diuinā ꝓmittit:in oim ferē iniuriā ⁊ publicū crimē ꝓmittit.C.e.ti.manicheos vnde grauius est.

d ¶ Exheredatio: ꝫ expsse babes:q̃ bona hereticorū cōfiscanē. siue habeāt filios siue non. nec catholicis filijs hereticorū aliqd relinquēdū est. vt hic dicit.sed ꝫ dicit.l.C. eo.ti.manicheos.et.l. cognouim⁹.⁊ auē.de nestorianis. vbi dr q̃ filij catholici ꝓpter ꝫ hereditate pfna ñ priuanē.statur ēm hodie huic vere.in odiū criminis. sicut in crimie lese maiestatis vbi filij puniūr quo ad bona vt hic dicit.⁊.vj.q.j. §.vez.ver.siq̃s cū militib⁹.multo forti⁹ in isto crimie. vt hic dicitur. ⁊ ꝫ ē expssuz i cōstitutōe Frederici hac edictali que olim erat in q̃nta cōpilatōe eo. ti.⁊ in alio casu etiā filij ꝓ delicto parentuz puniunē tpaliē vsq̃ in quartā generatōez ꝗm q̃ babes.j.de pe.i q̃busdaz.⁊ in hac opinione fuerūt Joan.⁊ Lau. c ¶ Canōicas xv.q.viij.cum multe. ⁊.j.q.iij.§.itē peccato israelitaruz.⁊.ꝫ.de fi. presbyterorū.ꝫ totū.

S J aduersus. ¶ Prio ponit decisuz exordiū. Secūdo ꝓhibitiōez. Tercio penā. Secūda ibi quia. Tercia ibi. Qd si. Abbas siculus.

f ¶ Qd spāliter. hoc sumptū est ex illo canone.xxiij.di.q̃q̃.ea ēm q̃ notabiliē fūt nisi specialiē notenē videnē neglecta.ff.de in iur.itē apud labeonē. §.ait ꝓtor.ar.ꝫ.de cōfir.vti.bōe.⁊.ꝫ. d do. c.ij. g ¶ Scriniarijs id est tabellionib⁹:sic xxv.q.ij.vniuersa.

h ¶ Auxiliū.cū sint excōicati.j.e.excōicam⁹ j.§.credētes.⁊.ꝫ.e.sicut. Sed videē saltē si cōueniaē q̃ nō sit auxiliū denegādū.aut etiā iusta sitia.ꝫ.de excep.cū inē.⁊ in plurib⁹ ca.ibidez hoc pōt bre locū infra annū.postq̃ vo ꝓstiterit eos eē tales āno elapso inter hereticos cōputanē:nisi infra annū se correxerint.j.e.excōicamus.j.§.credētes.⁊ sic hereticī puniunē.j.eo.c.pe. vnde

cozripiat.quē spūalis non corri
a git disciplina. Cū ēm ꝗm legiti/
mas sanctōes reis lese maiesta-
b tis punitis capite bōa ꝓfiscētur
coz filijs suis vita solūmō ex mi
sericordia ꝓseruata q̃to magis
q̃ aberrātes in fide dñi dei filiū
ihm offendūt a capite nro qd ē
xpus. ecclīastica dñt districtiōe
pcidi et bonis tpalibus spoliari
c cū lōge sit graui⁹ eternā q̃z tpalē
ledere maiestatez ¶ Nec hmōi
seueritatis cēsurā orthodoxorū
d exheredatio filiorū q̃si cuiusdaz
miseratiōis ptextu dz nullaten⁹
ipedire cū in multis casib⁹ etiā
ꝗm diuinū iudiciū. filij ꝓ pfib⁹
e tpaliē puniane.⁊ iuxē canonicas
sanctiōes q̃q̃z ferae vltio nō so
lū in actores scelerū. ꝫ etiā in ꝓ
geniem dānatorū. I Dem.

¶ Aduocati vl notarij hereticis vel eorū defensoribus fauentes aut sub eis litigātibus patrocinātes ⁊ ꝓ eis ilstrumēta scribentes infames sunt. ⁊ ab illo officio suspensi.

Q J aduersus nos ēra ꝓfugeret.⁊ ifra ¶ Quia pl⁹ timeri
f solet q̃ spāliter iniūgiē q̃z q̃ ge-
neraliter iperae vobis aduoca
g tis ⁊ scriniarijs firmiē inhibem⁹
ne hereticis credētib⁹ fautorib⁹
vel defensorib⁹ eorūdē i aliquo
h pstetis auxiliū ꝓsiliū vel fauorē
nec eis in causis vel in factis vl
aliqb⁹ litigātib⁹ sub eoz examie
vro patrociniū pbeatis ⁊ ꝓ ipis
publica instra vel scripta facere
nullaten⁹ attententis. ¶ Qd si ꝫ
pslupseritis.ab officio vro suspē
i sos ꝓpetue voo decernim⁹ infa
mie subiacere. I Dem vni
uersis xpi fidelibus taz in vrbe
meten.q̃z in eius dioē.ꝓstitutis

¶ Laici ñ predicent.nec occulta cōuenticula faciant.nec sacerdotes reprehendāt.

Q Um ex iniuncto.et infra. Licz aūt desideriū intelli
gēdi diuinas scpturas.⁊ ꝗm eas
studiū adhortādi rephendēdū
nō sit.ꝫ poti⁹ ꝓmēdādū. i eo tñ
apārēt q̃dā laici merito arguē-
k di:q̃ occulta ꝓuēticula celebrāt
officiū pdicationis xpi sibi vsur
l pant sacerdotū simplicitatē elu
dūt ⁊ eoz ꝓsortiū aspnanē q̃ ta
m lib⁹ nō inherēt. ¶ De⁹ ēm lux
vera q̃ oēm hoiez veniētē i hūc
mūdū illumīat intm odit opa te
n ebraz. vt apl'os suos i mūduz
vniūsū pdicaturos euāgeliū oi
creature missur⁹ eis pcepit apte
dicēs. Qd dico vob i tenebris
n dicite i lucē.⁊ qd i aure auditis
o suz tecta pdicare.⁊ ifra. ¶ Sic
ēm mlta sūt mēbra corpis.omia
vo ñ eūdē actū hnt. ita mlti sūt
p ordines i ecclia.ꝫ nō oēs idē ha
q bēt offiū.q: ꝗm apl'm alios dñs
dedit apl'os.alios ꝓpbas:alios
aūt doctores ⁊c. Cū igē doctoz
r ordo sit q̃si pcipuus i ecclia non
debet sibi q̃sq̃s indifferent pdi-
catiōis officiū vsurpare.naz ꝗm
apl'm quō pdicabūt nisi mittāē
s Et veritas ipa pcepit apl'is. Ro
gate dñm messis vt mittat opa-
t rios i messez suā. Qd si forte q̃s
argute rñdeat. q: tales iuisibiliē
mittunē a deo.⁊ si nō inuisiliter
mittāē ab hoie.cū iuisibilis mis
sio mlto sit dignior q̃z visibilis.
⁊ diuia lōga sit melior q̃z hūana
pōt rōnabiliter rñderi q̃ cū inte
v rior illa missio sit occulta. ñ suf-
ficit cuiq̃z vñ tm asserere q̃ ipse
sit missus a deo hoc q̃libet here
tic⁹ asseueret. ꝫ oportet astruat
illā inuisibilē missionē ꝓ opatōz
x miraculi vel scpture testimoniū
spāle. vnde cū dñs vellet mittē
moysen in egyptū ad filios isrl
vt crederēt ei q̃ mitteret ab ipo
y dedit ei signū vt cōuerteret vir
gā in colubrē ⁊ virgā iterz refor
maret. Jobes q̃z bapt. speciale
sue missionis testimoniū protu/
lit de scriptura dicēs. Ego vox

nō admittunē ad aliquā defensionē.cū ipoz bona debeāt cōfiscari.sicut alioz hereticoz.imo licite eis auferunē sua. vt.viij. quo iure.xxiiij.q.v.nō vos.⁊.q.vij.c.j.ij.⁊.iij.ꝫ meli⁹ est si autoritate iudicis ꝫ fiat.xxiij.q.iij.sex sunt.⁊.C.de pigno.l.iij.

i ¶ Infamie.⁊ ita papa pōt infamiā irrogare q̃ ad forū ciuile q: ⁊ tollere eaz potest argu.ꝫ.q̃ fi.sint legi.ꝓ venerabilē.arg.ꝫ.ū.q iiij.§.hic colligiē.So. hoc veruz de infamia facti nō iuris.berñ.

Q Um ex iniūcto ¶ Prio ponit triplicē reprehēsionez laicoz quā secūdo ꝓ sequiē.ꝓmo ꝓmā ibi. Deus.secūdo secūdā ibi.sicut ēm.tercio tertiā ibi.licz. Abbas si.

k ¶ Cōuēticula. sicut ꝓspiratores.xj.q.j.cōspirationū. lxxx.di. si q̃s papa. Isti.n.ꝓspiranē ꝫ deū.vñ fortius sūt puniēdi q̃z si ꝓspirēt ꝫ hoiem.ꝫ.eo.ver gentis.ad finē.

l ¶ Simplicitatē et male.xxviij.di.sedulo m ¶ Deus ēm.hic ꝓcipit ꝓbare factum istorū. n ¶ In lucē hec est improbatio cōtra occulta ꝓuēticula o ¶ Sicut ēm: ꝫ improbat q̃ assumebāt officiū pdicandi.

p ¶ Nō omēs. imo singula officia singulis debēt esse cōmissa lxxxix.dist.singula.

q ¶ Alios.sic.j.c.pr. sicut.⁊.xxj.q.j. adijcimus.q: nullus audet pdicare nisi sacerdos vt ibi dicit.⁊.j.eo.excōicamus.§.quia vo vel nisi eēt missus: vt ibi.xxiij.q.iiij. displicz arg. ibi missus est. vt qualia ⁊c.

r ¶ Precipuus ⁊ pri uil.ꝫ.d statu. regula. q̃ dei timorem.

s ¶ Rogate.xxj.dis. in nouo ergo. q̃a isti nō erant missi: nec sacerdotes pdicare nō debebant.

t ¶ Forte. hic opponit.quia posset ei opponi ab alio.⁊ ita statim respondet.

v ¶ Nō sufficit: bene dicit.quia etsi martires etiā aliqua mandant fieri statim non sunt facienda.sed ante est vt sciamus illos impetrare a deo q̃ postulant.l.dist.siq̃s ꝓpostera ⁊.xlij.di.quiescam⁹.argu. berñ.

x ¶ Miraculi.nec istud statim credēdum est. q: quādoq̃z miracula fiunt per malos.j.q.j.teneamus.

y ¶ Virgam.de consc.dist.ij.reuc.

a ¶ Licet aūt: hic improbat q̃ veludebāt simplicitatē sacerdotū. Berñ. b ¶ Labia sacerdotis. xliij. dis. sit rector. ⁊ xj. q. j. sacerdotibus. c ¶ Custodiunt. id est custodire debent.
d ¶ Exquirūt subditi. s. a scholasticis. xxxviij. di. sedulo. berñ.
e ¶ Lege mosayca. nec quisq̃ rñdet ad obiectiōz quā possent facere iſti hereticī.
f ¶ Asina: vt. ij. q. vij secuti sunt. et. §. item cum balaam.
g ¶ Tenet. ad correctionē quilibet tenet. sicut hic dicit. ⁊ hoc intellige de occulta correctione siue rep̄hēsione. arg. xxiij. q. v. non putes: vt hic dicit. sed manifeste corripe pertinet ad p̄latos. vl' ad illos q̃ habent aliquā potestatez in aliquos xxiij. q. iiij. duo ista: et c. forte. pater eīm filiuz pōt corripere. ⁊ p̄lat⁹ subditum ⁊ occulte ⁊ manifeste. vnde ap̄lis argue. obsecro increpa vt. xlv. di. c. j. ⁊. viij. q. j. q̃ aūt. ē filij⁹ nō pōt publice rep̄hēdere siue corripe patrez: nec subditus p̄latū. vt hic sequit in ifra. ⁊. xxj. di. nolite: erubescit enim lex. filios castigatur⁹ parentes: in auten. de nup. §. ē q̃ saucitū ē. coll'. iiij. ver. fi. p vnaz colla. hec ē canonica correctio p̄m euāgelicā veritatē. vt occulta ad oīnōs: manifesta ad prelatos vel alios aliquā potestatez hētes p̄tineant: vt hic distinguit: ⁊ sic pōt intelligi ij. q. j. si peccauerit. ⁊ ē ad hoc. xxij. q. v. ē videt ad denunciationē vo euāgelicā q̃ exigit ad monitionē ⁊ p̄bationem: vt. xlv. di. sed illud ver. neq̃ illud. ⁊ s̄. de testi. in omni negocio. ⁊. ij. q. j. si peccaverit. q̃ fit ad penitentiā. videt q̃ quilibz teneat. ar. ij. q. vij. quapropē. s̄. de cogna. spiri. tua. dūmō p̄sona sit honesta ⁊ bone fame. qz viles p̄sone nō admittūt ad denūciationē. s̄. de spō. cū in tua. vbi de hoc. b ¶ Fatue. lv. di. si euāgelica. i ¶ Supponit. vt. ij. q. vij. nos si incōpetenter.
k ¶ Premissum verbū. scz q̃s ex vobis me arguet de peccato
l ¶ Inutilis: si eīm p̄latus inutilis aut negligēs fuerit remouēdus est. s̄. de offi. custo. c. j. lxxxj. di. dictū. ⁊. j. c. pri. in fi. ⁊. xviij q. ij. si quis abbas. ⁊. C. de offi. prefec. oti. si quos.
m ¶ Ordinate: denūciando vel accusando p̄m q̃ tradit. s̄. de accu. qualiter. s̄. de symo. licz. ⁊ est ar. iuris ordinē esse seruādū.
n ¶ Tam institutio: ad quē p̄tinet institutio ⁊ destitutio. s̄. de capel. mo. c. j. ⁊. c. ij. ⁊. j. de p̄uil. cuz ⁊ plantare. §. in ecclesijs. et examinatio pertinet ad eū ad quez manus impositio spectat. s̄ de elec. venerabilē. ⁊. c. nihil: et cum nobis olim. institutio eniz ad episcopū pertinet. xxj. q. vij. nullus. Berñ.
Excōmunicamus. ¶ Habet multa dicta: ⁊ pōt summari p̄m varietatē dictorū per partes. que patent. p. §. Ab.
o ¶ Superius. s̄. de sum. trini. c. j. ⁊. s̄.
¶ Damnati. s. de heresi. ¶ Dānati d̄ heresi p̄ secularē iudicē puniunt. Et bona laicorum hereticorū confiscant. ⁊ clericorū bona applicant ecclesijs. vbi bēficiati erāt. hoc dicit vsq̃ ad. § qui aute. ab. p ¶ Potestatibus. sic. j. de ver. sig. nouimus: tñ si voluerint redire in p̄petuū carcerē teneant. j. eo. excōicam⁹.
q ¶ Relinquant. qualiter hoc intelligit: dicit. s̄. eo. ad abolēdam. Berñ.
r ¶ Degradatis. j. c. pri. et. c. penult.
s ¶ Cōfiscēt: de hoc dictū est. s̄. c. vergētis
t ¶ Stipēdia. si plura stipēdia habuerint inter ecclias diuidāt p̄o rata. s̄. de testa. relatum.
¶ Qui aūt. ¶ Suspect⁹: de heresi se nō purgans ad arbitriuz supioris excōicatur et existēs per annū in excōicatiōe vt hereticus damnat. b. d. vsq̃ ad §. monēdus. ab.
v ¶ Suspitiōe. i. p̄sumptiōe. Et nota q̃ sola suspitio siue p̄sumptio purgationez inducit qd̄ si non fiat punitur: vt hic patet. ar. s̄. de coha. cleri. et mu. tua nos: et intellige q̃ sit p̄babilis p̄sumptio siue suspitio als nō indicerēt purgatio. ⁊ sic non obstat ij. q. j. p̄mo. ⁊ ita ē respicitur infamia.
x ¶ Suspitiōis. hic sp̄ ē attendēdū: vt p̄m q̃litatē infamie ⁊ p̄sone indicat purgatio. ij. q. v. omibus. et j. de pur. cano. inter.
y ¶ Cōdēnēt. videt hic q̃ aliq̃s sit p̄dēnādus de heresi: licz nō videat violēta p̄sumptio p̄ ipm: ar. p̄. s̄. de p̄sum. lfras. vbi dicit q̃ lz sit vehemēs p̄sūptio nōvult papa illū condemnare de tam graui crimine hic violentissima est p̄sumptio cū primo probabilis fuerit p̄pter infamiā: ⁊ quia noluit se purgare fuit excōicatus. ⁊ quia per annuz steterit in excōicatione p̄o cōuicto habet. xj. q. iij. rursus. ⁊. c. quicūq̃. secus in alijs criminibus. qz si bona alicui⁹ cōtumacis p̄pter crimē annotata sunt. sl'e. j. nō venit bona deuoluūtur ad fiscū: sed q̃ ad crimē nō odest quin post annū pōt p̄bare innocentiā suā. ff. de req̃. reis. l. ānus. Sed q̃d est qd̄ dicit. q̃ statim est cōdemnādus cū sepi⁹ est admonēdus. vt redeat. j. q. vij. cōuenientibus. rñ. cōtradicit: quia licz sit cōdēnand⁹ monēdus est vt redeat: vt. xxiiij. q. j. que domus. in fi. vbi dicit. q̃ post est vitādus: hoc est verū in hoc q̃ nō sunt ei secreta nr̄e fidei exponēda. xliij. di. in mādatis: vt impugnet nos vt ibi. nec intelligas q̃ sit p̄ alio crimine seu cōtumacia steterit p annū in excōicatione q̃ habēdus sit heretic⁹. ē tñ excōicat p suspitionē heresis
¶ Moneatur. ¶ Prātes secl'are p̄petui vel tpales iurare. tenēt vniuersos hereticos ab ecclia dānatos p virib⁹ exterminare. ⁊ tpalis dñs nō purgās terrā suā hereticis excōicat. ⁊ si p̄stiterit in excōicatiōe p annū nūciat pape. q̃ fideles ei⁹ ab excōicatiōe absoluet. ⁊ ei⁹ terrā fidelib⁹ exponet saluo iure p̄ncip alis dominij. nisi ⁊ ipe sit in culpa. b. d. vsq̃ ad. §. Cū bolici. ab. si.

clamātis in deserto dirigite viā dñō. sic ait Ysaias. p̄pha. ⁊ ifra.
a ¶ Licz aūt scia sit valde necessaria sacerdotib⁹ ad doctrinā: q̃a
b iuxta vbū p̄pheticū. labia sacer
c dotis custodiūt sciam ⁊ legē ex
d quirūt ex ore ei⁹ nō ē tñ simplicibus sacerdotib⁹ etiā scholasticis detrahēdū cuz i eis sacerdotale officiū dēat hōrari. p̄pt q̃d dñs
e in lege p̄cepit dijs nō detrahes sacerdotes intelligēs. q̃ p̄pt excellētiā ordinis ⁊ officij dignitatē deorū noie nūcupant. ⁊ ifra. Nec q̃sq̃ sue p̄sūptiōis audatiā
f illo defendāt exēplo: q̃ asina legit rep̄hendisse p̄phetā: vel q̃d dñs ait. Quis ex vobis arguet me de peccato: cū aliud sit frēm i se peccantē occulte corripe: q̃d
g q̃sq̃ tenet efficē p̄m regulā euāgelicā. in q̃ casu sane pōt intelligi q̃ balaā fuit corrept⁹ ab asina ⁊ aliud ē fratrē suū delinquentē rep̄hendē mānifeste. q̃d vtiq̃ nlli licz p̄m euāgelicā veritatē: nā q̃
h etiā dicit fr̄i fatue re⁹ erit gehēne ignis Rursus aliō ē q̃d p̄lat⁹ spōte de sua cōtisus inocētia sū
i ditoz se accusatiōi supponit in q̃
k casu p̄missuz dñi vbū dz ītelligi ⁊ aliud ē q̃ sūdit⁹ nō tā alio rep̄hēdēdi q̃ detrahēdi exurgit temerari⁹ i p̄latū cū ei poti⁹ incūbat necessitas obseqndi. Qd̄ si forte necessitas postularet. vt sa
l cerdos tanq̃ iutilis ⁊ idign⁹ a
m cura gregis debeat remoueri agē dū ē ordiate apud ep̄m ad cui⁹
n officiū tā institutio q̃ destitutio sacerdotum noscit pertinere.
I Dem in conci. generali.
¶ Excōicati sunt oēs heretici quibuscūq̃ noibus nominētur h. d. vsq̃ ad §. damnati.
Excōicam⁹ itaq̃ ⁊ anathematizam⁹ omnē heresim extollētē se aduersus hāc sctām orthodoxā ⁊ catholicā fidē quā
o supi⁹ exposuim⁹ p̄dēnātes hereticos vniuersos q̃buscūq̃ noib⁹ censeat. facies q̃dem diuersas hētes. ē caudas adinuicez colligatas. qz de vanitate p̄ueniūt i id ipm. ¶ Dānati vo p̄ntib⁹ se
p cularibus potestatib⁹ aut eorum
q balliuis relinquant aniaduersi one debita puniēdi clericis p̄us
r a suis ordinib⁹ degradatis: ita q̃ bona hmōi damnatoz si laici
o fuerit p̄fiscent. si vo clerici ap̄li
t cent ecclesijs a quib⁹ stipendia recepert. ¶ Qui aūt inuenti fue
v rint sola suspitiōe notabiles nisi
x iuxta cōsiderationez suspitiōis qualitatēq̃ p̄sone p̄pria innocētiā cōgrua purgatiōe mōstraue rit anathematis gladio ferianē ⁊ vsq̃ ad satisfactionē cōdignā ab omnibus euitent. ita q̃ si p annum in excōmunicatione perstiterint. extūc velut hereticī cō
y demnent. ¶ Moneant autem et inducantur: et si necesse fue/

a ¶ Firmare. sic. s. eo. ad abolendā. §. statuimus. ⁊ hō solum hoc iure teneā. sed iurare debet q̃ ipse idē catholicus sit in auten. de iureiuran. quod presta. ab his qui admi. sus. circa prin. colⁿ. ij. b ¶ Neglexerit: iudex qui negligit facere iusticiā excō municā. xxiij. q. v. administratores. ⁊ facit litē suā ea. cā. et. q. ij. domin⁹. ⁊. iij. q. vij. q̃ sine. ar. ⁊ in auten. vt diffe. iu. §. penⁿ. ⁊ vlt. colⁿ. ix. ⁊. ij. q. vj. sicut. c ¶ Absolutos. j. e. c vlti. ⁊ ita papa pōt ꝑ pter heresim deponere omēs tam laicos q̃ clericos a dignitatib⁹ suis: vt. s. e. ad abolēdam. §. statuim⁹. ⁊. s. eo. vergētis. vbi d̄ hoc d ¶ Dominij. arg. q̃ ꝑpter delictū vni⁹ali⁹ puniri non dz qm̄ pena debet tenere suos auctores. s. d̄ his que fi. a ma. pte ca. q̃siuit. C. de pe. sancimus. et iniquū est aliquē alteri⁹ odio p̄grauari. C. d̄ inoffi. testa. si quis i suo. argu. cōtra. s. eo. vergentis.

¶ Catholici. ¶ Cruce signati ad exterminatiōm hereticorū gaudent p̄uilegio cōcesso cruce signatis in subsidiū terre sancte. b. d. vsq̃ ad. §. Credētes. Ab. e ¶ Accinxerit ar. q̃ autoritate eccie bellū fieri pōt. xxiij. q. viij. igiⁿ hortatu. xv. q vj. autoritatē. lxiij. di. adrianus. quod verū est contra inimicos fidei: ⁊ contra illos qui ecclesiā impugnant.

¶ Credētes ¶ Ponitur pena credentiū receptatorū ⁊ defendētiū hereticos. Primo laicorū. Secūdo clericorū vsq̃ ad. §. qz. ab. f ¶ Receptatores. ⁊ defensores sine quib⁹ heretici manere diu ñ possunt. ar. ff. de offi. p̄si. ꝓgruit. ff. d̄ recep. l. j. vñ merito isti sunt puniēdi. imo grauius delinquūt q̃ aliorū errores defendūt ⁊ acri⁹ puniri debēt. xxiij. q. iij. qui aliorū. ⁊ ideo si mili pena cū hereticis puniunⁿ. xj. ij. iij. q̃ cōsentit. ⁊. j. c. c. penult. in fi. ⁊. C. de his q̃ latro. occul. l. j. etiā si eēnt cōsanguinei. ar. xxvij. q. j. d̄ filia. ⁊. s. c. si quis episcopus. vbi de hoc. g ¶ Sit etiā intestabilis. isti enim vt hic patet a quolibet actu legitimo repellunⁿ. nec donare. nec vendere. nec cōtrahere possunt. put hec omnia tradunⁿ. C. e. manicheos. h ¶ Damnenⁿ. sic. s. eo. fraternitatis. vbi de hoc simile. s. de testi. licz. sic etiā scriptura vel sentētia publice excōicati nō valet. s. de re iudi. ad ꝑbandā. ⁊. s. d̄ excep. exceptionē

rit per censurā ecclesiasticā compellanⁿ seculi potestates q̃buscūq̃ fungant officijs. vt sicut reputari cupiūt ⁊ hri fideles ita ꝑ defensiōe fidei p̄stent publice iuramentū q̃ de terris sue iurisdictionis subiectis vniuersos hereticos ab ecclia denotatos bona fide ꝑ viribus exterminare studebunt. ita q̃ amodo quādocunq̃ q̃s fuerit in potestatē. siue ꝓpetuā siue tēporalē assumpt⁹ hoc
a teneat capitulū iuramēto firmare. Si d̄o dominus temporalis
b requisitus ⁊ monitus ab ecclia suam terraz purgare neglexerit ab heretica feditate ꝑ metropolitanū ⁊ ceteros cōprouinciales episcopos excōicationis vinculo innodetur: ⁊ si satisfacere contempserit infra annū significet hoc summo pontifici: vt extunc ipe vasallos ab ei⁹ fidelitate de
c nūciet absolutos: et terrā exponat catholicis occupandā q̃ eaz extermiatis hereticis absq̃ vlla cōtradictione possideat ⁊ i fidei
d puritate ꝓseruent saluo iure dominij p̄ncipalis dūmodo sup b̄ ipse nullū prestet obstaculū. nec aliquod impedimentū opponat eadem nihilomin⁹ lege seruata circa eos q̃ non habēt dominos principales. ¶ Catholici d̄o q̃ crucis assūpto caractere. ad he
e reticorū exterminuz se accinxerint illa gaudeant indulgentia illoq̃ sancto p̄uilegio sint muniti que accedētibus i terre sancte subsidiū cōcedunⁿ. ¶ Credētes
f p̄terea receptatores defensores ⁊ fautores hereticorū excōmunicationi decernim⁹ subiacere firmiter statuentes vt postq̃ quis taliū fuerit excōicatione notat⁹ si satisfacere ꝓtēpserit infra ānū extūc ipso iure sit fact⁹ infamis. nec ad publica officia seu ꝓcilia

nec ad eligēdos aliquos ad huiusmodi: nec ad testimoniū ad
g mittaⁿ. sit etiā itestabilis. vt nec testādi liberā habeat facultatē. nec ad hereditatis successionem accedat. Nullus p̄terea ipi sup quocūq̃ negocio. b̄ ipe alij rñdere cogaⁿ. Q̃d si forte iudex extiterit eius snia nullā obtineat firmitatē nec cause aliq̃ ad ei⁹ audiētiā pferanⁿ. Si fuerit aduocatus nullaten⁹ ei⁹ patrociniuz admittaⁿ si tabellio instrumēta cōfecta ꝑ ipm nulli⁹ sint momēti
b b̄ cū autore dānato dānenⁿ ⁊ in silib⁹ idē p̄cipim⁹ obseruari. Si d̄o clericus fuerit ab omni officio ⁊ bñficio deponaⁿ. vt in quo
i maior ē culpa grauior exerceaⁿ vindicta. Si q̃ aūt tales postq̃ ab ecclia fuerint denotati euitare ꝓtemserint excōicatiōis snia
k vsq̃ ad satisfactōz idoneā pcellanⁿ. Sane clerici nō exhibeant hmōi pestilētib⁹ ecclāstica sacramenta. nec eos xp̄iane p̄sumant tradere sepulture. nec elemosynas aut oblatōes eorū pcipiant alioq̃n suo priuenⁿ officio ad q̃d nunq̃ restituanⁿ absq̃ indulto
l sedis aplice speciali silr quilibet regularis q̃bus etiā hoc infliga
m tur. vt eorū p̄uilegia in illa diocesi nō seruenⁿ: in qua tales excessus p̄sumpserint perpetrare. ¶ Quia d̄o nōnulli b̄ specie pietatis virtutē ei⁹. iuxta q̃d apostolus ait abnegātes autoritatē sibi vēdicāt p̄dicādi. cū idē apo
n stolus dicat quō p̄dicabunt nisi mittanⁿ oēs q̃ prohibiti vel nō missi p̄ter autoritatē ab apo. se. vel catholico ep̄o loci suscepta publice vel p̄uati p̄dicatōis officiū vsurpare p̄sūpserint excōicatiōis vinculo inodenⁿ. ⁊ nisi q̃ citius resipuerit. alia cōpetēti pena plectanⁿ. ¶ Adijcim⁹ insup

hēc rescriptū. s. de rescrip. dilect⁹. j. ⁊ hoc ē q̃d sequit. idē in silibus p̄cipim⁹ obseruari. tñ de rescripto ipetrato ab excōicato se
cus ē: qz rescriptū nō sumit autoritatē ab impetrāte. b̄ a concedente. de quo dic: vt. s. de excep. pia in notula. sed mirū. lib. vj.
i ¶ Exerceaⁿ. vt. l. dis. qz tua. hic habes ar. q̃ q̃ in maiori dignitate est plus punⁿ. et ita circūstantie aggrauāt vindictā. ar. xxxij. q. v. q̃ viderit. ⁊. xxv. q j. nulli fas. ⁊. xl. di. bō xp̄ianus. Crimen enim augeⁿ ꝑ dignitatez. ff. de re mili. de delictis. §. j. xix. di. nulli. ⁊ qui magn⁹ sine cōpatiōe creat⁹ fuit sine venia dānatus ē. de pe. di. ij. §. p̄ncipiū enim. ⁊. s. de iureiurā. cū quidā. ibi hoc soluitur. ber.

k ¶ Percellāⁿ. qz q̃ pticipat excōicato sciēter ⁊ se non corrigit excōicand⁹ ē. j. d̄ sen. excōi. q̃ in dubijs. xj. q. iij. qui cōmunicat.

l ¶ Apo. speciali. hic reseruat sibi papa absolutionē siue restitutionez taliū q̃ ꝑ hoc alijs ꝓhibuisse videⁿ: si. s. de p̄ben. de multa. i fi. ⁊. c. graue. i fi. ⁊ sic cōuerso exquo sibi nō reseruat. alijs indulgere videⁿ. j. de sentē excō. nup. ⁊ est ad hoc arg. q̃ ep̄i dispensare p̄nt vbi papa nō seruat sibi dispēsationē. Quare q̃ papa sibi speciali ter reseruauit talē restitutionē nisi vt alijs ꝓhiberet. et licet ep̄s ipm restituere ad officium suū nō possit. tñ recōciliare pōt ipsum ecclesie. s. e. ad abolēdam. §. j. vbi de hoc.

m ¶ Priuilegia. pe tertū p̄uilegiorū partcipare excōicatis non possunt. j. d̄ sen. excō. nulli. ⁊ i hoc casu p̄nt ab ep̄o loci tanq̃ a de legato a papa puniri. s. e. ad abolēdā. in fi. vbi de hoc.

¶ Quia d̄o ¶ Nullus dz sibi officiū p̄dicādi assumē. nisi sibi a iure vel a sede aplica vl' a diocesāⁿ. ep̄o licētia cōceda. als excōicatur. ⁊ nisi resipuerit alia pena iponⁿ. b. d.

vsq̃ ad. §. adijcimus. ab. n ¶ Nisi mittanⁿ. s. e. c. pri. vbi de hoc. Ala. o ¶ Alia cōpetenti. prout visum fuit supiori. s. de offi. delega. de causis.

¶ Adijcimus. ¶ Archiep̄i ⁊ ep̄i inferiorū suorū p̄uincias et dioceses suspectas bñtes de heresi saltē semel i anno ꝑ se vel ꝑ alios idoneos visitēt q̃ ēt dñt. si b̄ expediret exigiē iuramētū ab illis de vicinia ad releuādos hereticos ⁊ occulta p̄uēticula cele

biãtes.q̃s releuatos relapsos canonice puniet ⁊ renitẽtes iurare vt heretici ꝓdẽnenť.b.d.vsq̃ ad.§.volumus.Ab.

a ¶ Totã viciniã.arg.q̃ vniuersitas põt pstare iuramẽtum calunie.sic.xxxv.q.vj.eps in synodo.sic.§.de accu.sicut olim.

b ¶ Moribus.B oia suspitionẽ indu cũt.xlj.di.q̃sq̃s.lxxxvj. dist.inferiorẽ.xxiij.q. viij.pterea.ff.ad.l.aq̃ li.scia.ff.de bis q̃ no. iusa.quid ergo.§.j.

c ¶ Indicare.ij.q.vij quapropter.⁊ ar.xxij q.j.si quis p capillũ.

d ¶ Purgauerit.no. deficiẽte in purgatõe puniendũ.§.d symo. de B.⁊.c.insinuatũ.

e ¶ Relapsi.isti magis puniendi sunt.de terior nãq̃ vol⁹ eius cognoscit q̃ interruptã iterũ litẽ deseruit q̃ qui semel ceptã reliquit.in auť.de litig. §.edita.in fi.col.viij

f ¶ Jurare.p iuramẽtuz dz quis purgare cõsciam suã de heresi.de pse.di.ij.ego berengarius.⁊.j.q.vij. quotiẽs.vñ si iurare non vult.p ꝓdemnato dz haberi sicut qui de calũnia iurare nõ vult.actor cadit a cã. ⁊ reus.p ꝓdemnato babeť.§.de iur.calũ. c.vlti.⁊.C.e.ti.cũ iudices.§.q̃ si actor.et ẽ silis illi qui neq̃ defendit neq̃ exhibet ⁊ ꝓdẽnať vt cõtumax. ff.de noxa.q̃tiens.§. in ptãte.Tenui eniz religione iuramenta etiã necessaria ꝓtemnunt.§.de symo.⁊ si qõnes.⁊.C.d fi.instr. l.vl.Ber.

¶ Volumus. ¶ Episcopus negligens in heresi psequẽda a dignitate epali ẽ remouẽdus.⁊ alius idoneus est surrogãdus.b. d.vsq̃ ad fi.Ab.

g ¶ In indicijs.no. q̃ p indicia ꝓbať crimen.§.e.c.pri.ibi.q̃ siquis ⁊c.⁊.ij.q. viij. sciant.⁊.xxxij.q.j.dixit dñs.⁊.j.de pui.cũ olim.j.⁊.C.de rei.vẽ. indicia.Jtem babes hic q̃ ꝓpter negligentiã remouet plat⁹. ar.§.c.pri.in fi.⁊.j.q.j.§.ecce cum.B.

b Sicut.sub spẽ virtutũ.§.e.c.pri.§.q: vo.xlj.di.sepe vicia.q: ptextu pietatis nõ ẽ impietas ꝓmittẽda.xxx.q. j.nosce.⁊ ita null⁹ põt pdicare nisi mittať.vñ dñs ait discipulis suis.Eũtes pdicate euãgeliũ oi creature.et iubẽte dño in toto orbe dispsi sť.xxj.di.i nouo.vñ isaias Ecce ego mitto me viij.q.j.i scpturis.⁊.xvj.q.j.§.B idẽ.ar.ff.de tu.⁊ cu.vbi.⁊.l.p tor. i ¶ Apl'os.sic.§.cũ ex iñcto Necvniuersitas alia pokat rõne subsistere nisi bmõi magnus eã dũie ordo seruaret.lxxxix di.ad hoc.Laici § cuiuscũq̃ ordis sint vel meriti pdicãdi offi-

vt quilibet archieps vel eps p se aut p archidiaconũ suuz aut alias honestas idoneasq̃ psonas.his aũt saltẽ semel i anno ꝓpriã prochiã in qua fama fuerit hereticos habitare circũeat ⁊ ibi tres aut plures boni testimonij viros.vel etiã si expedire videbiť totã viciniaz iurare ꝓpellat q̃ si q̃s ibidẽ hereticos sciuerit: vel aliquos occulta cõuenticula celebrantes: seu a cõ

b ꝓuersatione fideliũ vita in moribus dissidẽtes eos epo stude

c at indicare.Jpse aũt eps ad p̃sentiã suã cõuocet accusatos q̃

d nisi se ab obiecto reatu purgauerint: vl'si post purgatõz exbi

e bitã:in pstinã fuerit relapsi pfidiã canonice puniať.Si q̃ vo ex eis iuramẽti religionẽ obsti/

f natõe damnabili respuẽtes iurare forte noluerint ex hocipso tanq̃ heretici reputeť. ¶ Volumus igiť ⁊ mãdam⁹ ⁊ in virtute obedientie dis.p̃.vt ad hec efficaciter exequẽda epi p dyoce.suas diligẽter inuigilẽt si canonicã velint effugere vltionẽ Si q̃s eñ eps sup expurgãdo de sua diocesi heretice prauitatis:fermẽto negligẽs fuerit vel

s remissus cũ id certis indicijs apparuerit ⁊ ab epali officio deponať.⁊ in locũ ipsi⁹ aliter substituať idoneus q̃ velit ⁊ possit hereticã ꝓfundere prauitatem.

G Reg.ix.archiepo mediola.

¶ Laici cuiuscũq̃ professionis sunt predicare non debent.

B Jcut in vno corpe: ⁊ ifra Cum igiť nõnulli laici pdicare p̃sumant ⁊ verendũ nimis

b existat ne vicia sub spẽ virtutũ subintrẽt nos attendẽtes q̃ doctor ordo ẽ in ecclia dei q̃si pcipuus mãdamus q̃ten⁹ cũ alios

i dñs apl'os dederit alios ꝓphetas.alios vo doctores in dicas laicis vniuersis cuiuscũq̃ ordinis censeanť vsurpare officium pdicandi. J Dem.

¶ Si in heresi depheñsi nolũt redire ad fidẽ detrudẽdi sũt in ꝓpetuo carcere ad pniam pagendã ⁊ credẽtes errorib⁹ hereticorũ heretici sũt.h.d.in.§.si q̃ aũt

E Xcõicam⁹ ⁊ anathematizamus vniuersos hereticos catharos patharenos pauperes de lugduno passaginos iosepitos arnaldistas speronistas ⁊ alios q̃buscũq̃ noib⁹ censeanť.facies q̃dã hãtes diuisas § caudas ad inuicẽ colligatas.

k qz de vanitate ꝓueniũt i idipm

¶ Dãnati vo p ecclias seculari iudicio relinquãť aiaduersiõe

l debita puniendi clericis pus a

m suis ordinib⁹ degradatis ¶ Si q̃ aũt de pdictis postq̃ fuerint

n depheñsi redire noluerint: ad agendã cõdignã pniam in ꝓpetuo carcere detrudãť. ¶ Credẽtes aũt eorũ orrorib⁹ hereticos sllr iudicamus. J Dem.

¶ Liberanť ab omni obligatõe qui hereticis tenebanť astricti.

o A Bsolutos se nouerint a debito fidelitatis dñij ⁊ toti⁹ obsequij q̃cũq̃ lapsis ma

p nifeste in hẽsim aliq̃ pacto q̃cũq̃ firmitate vallato tenebanť astricti. Rica.De scismaticis.

E X concilio lateranen.

¶ Jrrite sunt ordinatões bnficiorũ collatiões.⁊ ecclias licarũ rerũ alienatõnes p scismaticos facte ⁊ a dignitate ⁊ ordine suspendunť q̃ scisma tenere iurãt.

cium non debent affuti ere.Ber.

E Xcõicamus. ¶ Hoc.c.vsq̃ ad.§.Si qui aũt babeť in c.excõicamus.§.e.ti.in prin.vñ summa ⁊ declara.put ibi fuit dictũ.⁊ babet totũ.c.q̃tuor dicta. Scdm ibi: damnati Terciũ ibi:si qui.Quartũ ibi:credentes.Ab.

k ¶ Conueniũt.§.e. excõicamus.qz ad eũdem finẽ tendunt.scz deceptionis.

l ¶ Puniẽdi.B totũ bẽs.§.e.excõicamus § q̃liť isti heretici puniri debent fm leges postq̃ p ecclesiã sunt cõdemnati.vt dic dicit vltimo supplicio puniunť p iudices seculares cũ distinctõe vt vñ vt vocẽtes vltimo supplicõ.addiscẽtes vo.x.libris aurivt C.e.ti.quicũq̃.ad fi. Sed cõtra.C.de mathe.culpa.vbi dr.culpa silis est taz ꝓhibita discere q̃ vocere ñ est cõtra.qz.l.q̃cunq̃ intelligiť de illis qui nõdũ didicerunt.sed cã addiscẽndi ad hereticos accesserunt.si aũt ad actum pueniſsent simili pena puniренť.vt vocentes fm l.illam culpa.Ber.

m ¶ Si qui aũt. ab B loco vsq̃ ad fi.additũ ẽ.aliud totũ bẽs §.e.excõicamus.⁊.c. ad abolẽdã.§.j.⁊.ij.

n ¶ Depheñsi publice. ita q̃ notoriũ vel etiã cõdẽnati. Si vo postea redire voluerint recipiendi sunt: qz eccia ñ claudit gremiũ redeuntibus ad ipam.C.de sum.trin. inter claras.circa fi. ⁊ delicti veniã pnitẽtib⁹ damus.C.eo.ti. manichẽos.ita tñ vt in ꝓpetuũ carcerẽ pmaneant.vt hic patz Sic et symoniaci in mõasterio sub pheni pena detrudanť.j.q. j.repiunť.⁊.§.de symo.qm.qz ⁊ ipsi hereticі cẽsenť.j.q.j.eos qui.⁊.vj.q.j.§.§ licz

o A Bsolutos.ipso iure ex q̃ manifeste lapsi sunt.si.xv.q. vj.iuratos nos sctõrũ.⁊ est ar.q̃ papa põt absoluere laicum a iuramẽto fidelitatis.ar.pdictoꝝ.c.qz ad ipm spectat interptatio iuramẽti.§.de elec.venerabilẽ. p ¶ Pacto.ergo si sub pena aliquis teneť eis aliquid soluere certa die lz nõ soluat nõ incidit in penã.⁊ eodẽ mõ si p iuramẽtũ qd est vex.qz in illa obligatõe iuramẽto tacite subintelligať si talis pmanserit cui cõicare liceat.xxij.q.ij.ne q̃s arbitreť.ff.d solu.cũ q̃s j.rñ.§.de iureiurã.quẽadmodũ.⁊.§.e.excõicam⁹.§.credẽtes. Rica.De scismaticis. ¶ Quia scismatici incidũt in heresim diuidẽdo se ab vnitate eccie ⁊ pstituẽdo sibi sacerdotes ⁊ reli

quos clericos.xxiiij.q.j.loquit.⁊ ĩo subijcit ista rubrica.Ab.

Quod a pdecessore. ¶ Ponit ꝗtuor dicta q̃ patet p.§.Ab. a ¶ Octauiano.hic octauianus filius ioãnis maledicti vocatus fuit victor.⁊ vixit annis ix.⁊ mẽsibus.vij.eo mortuo successit ei Guigo iste q̃ vocatus ē paschalis isti duo scismatici fuerũt q̃ꝫ facta hic dãnãt.b. b ¶ Irritas vt.ix.q.j.ordinatões. ⁊ hoc intellige qd̃ dicit irritas q̃tũ ad executionẽ nisi cũ eis fuerit dispensatũ.j.c.p ri.vel nisi ordinatus pbaret se nesciuisse illum fuisse scismaticũ qui ordinauit. vt.ix. q.j.ordinatões.sic.j. q.j.siq̃s a symoniacꝭ qz tunc dispensat cũ eis qz cõferunt sacra dũmodo in forma ecclesie.sed nõ executionẽ qz eam nõ habent c ¶ Alienatões.sic xij.q.ij.alienatões.

d ¶ Firmitate.quia dũ ecclia hꝫ pastorez hereticũ vel scismaticuz vacare intelligit ō.de pscrip.c.j.vñ nõ valent que a tali plato fiunt in piudiciuz eccie.xij.q.ij.si qua d rebus.§ pone q talis platus acq̃siuit aliq̃ ecclesie videt silr q nõ teneat cõmodum eiũ cũ incõmodo cõpẽsari debet.ff.de negot.si negocia.credo tñ q illud in fauorez ecclesie introductũ ē q si acq̃rit teneat nec cassabit.qz qd̃ fauore alicuius introductũ est nõ cõuenit in eius lesionẽ retorqueri.C.de leg.qd̃ fauore.⁊.ff.de mino.si iudex.Alin.

Fraternitati. ¶ In prima ponit decisa cõsultatio.In scda rñ sio ibi:priorẽ.Ab. e ¶ Dispensatũ.no.q non sufficit ad pbandũ dispẽsationẽ cũ aliquo factã q a tali ordinatus est qui sciebat eũ indignũ ⁊ qui cũ eo poterat dispensare.ō.de cler.cõiu.diuersis fallatijs.⁊.lj.di.qui in aliq̃.in fine. lxxxj.di.quicũq̃.in fi.vbi deponit cõcubinarius ordinat? ab eo q̃ secũ poterat dispẽsare.Exigit ergo vt intendat dispensare q expssa cã psumit.l.di.clerico iacẽte.xvj.q.j.cũ p vtilitate.lv.di.priscis.poterit aũt pbari dispẽsatio p testes.vel si occultũ est pctũ pfiteat epo in secreto ⁊ petat dispensationẽ et obtineat lras sup hoc.Si vo publicũ fuerit crimen ⁊ publice dispensatu est postea accusari nõ poterit.ō.de fi.psby.ex tua. ⁊.ō.de accu.de his.Si vo.dispẽset in occulto adhuc pt accusari.qz etiã post pniam pt q̃s accusari.xxxiij.q.ij.admonẽ.Alin.

f ¶ Ptãtem.als nisi haberet ptãtez nil esset actũ.ō.de psue. ad nram.⁊.C.si a nõ ppe.iu.l.vl.⁊ h̃ forte ĩo dicit.qz ipse quidem scismaticus puersus ad vnitatẽ ecclesie ⁊ receptus in ordine suo cũ ordinato a se dispẽsare nõ posset.sicut nec eps symoniacus cũ ordinato a se dispensare nõ pt.j.q.v.pñtium: ibi:nõ epo.q.d.si pecunia eet data epo ipse nõ posset dispẽsare cũ eo q̃ dedit.⁊ qz h̃ papa nõ retinet sibi dispẽsationẽ alijs pmittere videt.si eiũ ipse tñ dispẽsare posset sibi h̃ reseruaſſz vt.ō.ti.pr.excõicamus.§.sane.§ potius credo q solus papa possit dispensare cum eo q̃ scienter ordinem a scismatico recepit.arg.ō.de clec.qz diligentiã.sicut papa solus dispẽsat cum eo qui in apostasia ordinẽ recepit.j.ti.pri.c.vl.⁊ hoc satis innuit ex eo q dicit ab ea psona q̃ ptãtẽ.⁊c. Job.tñ dicit q'eps dispensat cum scismatico.ar.l.di.vt constitueret.

Rica.De apostatis et reiterãtibus baptisma. Quia heretici ⁊ scismatici incidunt in apostasiã.ĩo cõgruo ordine subijcitur ista rubrica.⁊ qñ reiterantes baptismum videt apostatare dñ recedũt a priori baptismate.ĩo subdit. de reiterantibus baptismũ.Et aduerte quia scda decretalis facit tñ ad scdam ptẽ rubrice.alie vo faciunt ad primã ptẽ.Ab.

a Quod a' predecessore nro:⁊ infra.¶ Ordinationes ab octauiano ⁊ guidone heresiarchis factas.⁊ ab ordinat' ab b eis irritas esse cẽsemus adijciẽtes vt q̃ dignitates ecclĩasticas seu bñficia p dictos scismaticos acceperint careant impetratis. c ¶ Alienatões q̃ꝫ q̃ p eosdẽ scismaticos seu p laicos facte sunt de rebus ecclesiasticis oñi carean d firmitate ⁊ ad ecclesias sine oi onere reuertãt.¶ Si q̃s aũt cõtraire psumpserit excõicatõi se nouerit subiacẽ.¶ Illos vo qui sponte iuramentũ de tenendo scismate pstiterunt a sacris ordinibus ⁊ dignitatib' decernimus manere sulpensos.

I Vno.iij.bisuntiñ.archiepo. ¶ Ordinatus a scismatico ab officio est repellẽdus nisi pbet secũ dispẽsatũ p habentẽ ptãtẽ

Fraternitati tue: ⁊ infra. ¶ Priorẽ quẽ a scismatico asseris ordinatuz.ab officio poteris repellere incũctant nisi legitime pbauerit secũ fuisse mi c sericorditer dispẽsatũ ⁊ ab ea p f sona que sup hoc ptãtẽ habuerit dispẽsandi.

Rubrica.De apostatis ⁊ reiterantibus baptisma.

A Lexan.tercius.

¶ Clericus q̃ dimisso habitu et tonsura immisceat se enormitatib' pdit puilegiũ canõis.si q̃s suadẽte vñ eũ depẽdẽtes non incidũt in canonẽ.i.excõicatõz

s Reterea clerici q̃ relicto ordine clericali ⁊ hitu suo in apostasia tãꝫ laici puersant si in criminib' cõprehẽsi teneant p censurã ecclesiasticã non per b cipimus liberari.

I Dem abbati sctẽ genofeue.

¶ Si crimen accoliti qui reba/ptizanti pbuit ministerium est occultum promoueri põt.si publicum nõ.nisi cum eo religionem intranti dispensek.

Ex litꝫ tuarũ tenore ppẽdim' q q̃dã egritudie lõ i ga cõfectus insano sortilegarũ mulierũ credẽtes pfilio vt sana k ret p iterationẽ fecit iniuriã baptismatis sacro:⁊ ĩfra. ¶ Quia q̃ tua nos duxit prudentia con l sulẽdos q̃liter puniri debeat ac m n colitus quẽ mior etas ⁊ intẽtio

g ¶ Apostasia.ē aũt triplex apostasia.s.pfidie.qñ q̃s recedit a fide.ij.q.vij.nõ pt. Inobediẽtie qñ q̃s trãsgredit pceptũ.ō. de ma.⁊ obe.si q̃s venerit.⁊.c.illud. Irregularitat' cũ q̃s recedit ab ordine suo siue sũpte religiõis.vt h̃.⁊.l.di.c.vl.⁊ di apostata.i.retro stãs.xxvj.q.vl.c.vl.⁊.c.nõ obfuet.⁊ apostata testis cẽ vel aliũ accusare ñ pt.iij.q.iiij.si q̃s a suo.⁊.c.btũs vin. b ¶ Liberati.arg.ō.j.de sen.ex.si vo aliq̃s.illud intelligit qñ clericus lꝫ tonsurã nõ portat als clericalr se habet.isti vo tan q̃ laici p oia se habebãt.vel sic:nõ denegat h̃ q̃n capiẽtes tales fint excõicati.§ ecclia nõ pcipit illos liberari.sic.ō.ne cler. vel mo.c.ij.Si vo tercio essent admoniti ⁊ se nõ correxerint nullo priuilegio postea gauderẽt.j.de sen.ex.in audiẽtia.⁊.c. ptingit.⁊ si de talibus vis intelligere qd̃ hic dicit planũ est.

Ex litterarũ. ¶ Cõis diuisio.scda ps ibi:qz q̃.Ab.

i ¶ In sano.⁊ vere insano.de pse.di.iij.q̃ bis.l.di.q̃n in aliq̃.xxiij.q.j.§.bis auctatib'. k ¶ Iniuriã.qd̃ fieri non dz.j.q.j.q q̃dã.de pse.di.iij.oñdit.⁊.xxiij.q.j.§.bis auctatibus.§ q̃d ē facẽ iniuriã sacro.dixit vin.aie infligit q̃dã imago siue pictura vel caracẽ.vñ si alia imago supponeret illa pma pictura obfuscaret.⁊ ita vt obfuscari pmũ sacrm. l ¶ Accolitus.supple q̃ misteriũ suũ pstitit rei nefande. m ¶ Minor etas.ar.q etati miori nõ subuenit.de pse.di.iij.cos.⁊.c.q̃ bis ⁊.xv.q.j.§.vt itaq̃.i fi.⁊.ff.de mi.auxiliũ.⁊ i delictis.ibi nisi q̃ ten' miseratio ⁊c.ar.ff.e.si ex cã.§.nũc videdũ.§ illd vez ē q mino: etas nõ excusat in totũ.§ miseratõe etatis miti' punit ff.e.auxiliũ.§.in delictis.⁊.j.de delic.pue.pueris.vbi de hoc. n ¶ Intẽtio.vñ facile abstergit h̃ culpa ꝓter fracta picu-

kem.xxij.q.ij.si quilibet. a ¶ Non valebit. Nam delicti mani festatio dispensationē pbibet ꝓter scandalū qd nō est in occulto. imo post actā pniam ⁊ i susceptis remanere. ⁊ ad alios ꝓmoueri pōt ꝓter reos homicidij. s. de tem. ordi. c. vlti.

b ¶ Religionis. ex hoc videt q ingressus religionis nō tollit irregularitatē ex q̄ sine dispensatōe ꝓmoueri nō pōt. ar. s. s. d fi. pēby. c. j. ⁊. lvj. di. c. j. ⁊ in autē. de mo. in pn. coll. j. vbi dr. q ingressus religiōis oēz tollit irregularitatez tollit etiaz ingratitudinē. xix. q. vl. nō liceat. So. irregularitas illa q̄ ꝓsurgit ex ꝓrio delicto nō tollit p ingressum religionis. s fauore religionis cuz eo dispensat. vt hic. ⁊. j. de eo q̄ fur. or. re. c. j. cum ho surgit ex delicto ꝓrio. vt. j. de pur. ca. accedens. tūc p ingressum religiōis tollit illa irregularitas ita q sine dispēsatione pōt ad ordines ꝓmoueri vt in cōtrarijs. sed nō ad dignitatem sine dispensatione. j. de ꝛ. in quibusdam. s. de fi. pēby. c. j. quidā dicūt q in neutro casu tollit. sed refert tm ad facilitatē dispensandi. Ber.

Ad. ¶ Primo ponit decisa ho sultatio. Secdo responsio ibi: sup secundo. Ab.

c ¶ Habitū clericalem q̄ habitū clericalem abijcit nisi trina monitōe pmissa etiā spm resumat pdit pūilegiū clericale. j. de sen. ex. in audientia. ⁊. c. ptingit. ij.

d ¶ Tolerādi. Sed quare nō sunt tolerādi in habitu seculari. cum liceat illis q̄ sūt in minoribus ordinibus vrozem recipe ⁊ cum ea mozari. s. de cle. piu. c. j. xxij. di. si qui ho. c. lectozes. et c. seriatim. apostata. n. excōicatus nō est vt cesset ois obiectio. Intellige qd hic dr de eo qui infamatus est in ordie sacro vel in aliqua pfessiōe cui nō lz vltra ad seculū redire. vñ tolerādi nō sunt in habitu seculari. sed p censurā ecclesiasticā ꝓpellendi nisi se purgauerint accusatoze deficiēte redire ad ordinem vel religionē. ar. s. de reg. c. pe. ⁊. xx. q. iij. eos qui semel. immo incarcerari pnt. j. e. c. j. ne dānabiliter euagent de alijs inferioribus ordinibus ꝓstitutis intelligi nō posset qz pnt renūciare in totū ordini clericali. s. de vi. ⁊ bone. cle. c. vlt. ⁊. s. de cle. piu. Joannes. ⁊. c. pe. ⁊ vltimo. Ber.

Qdem. ¶ Primo ponit iudeorū baptizatoz ꝓcessū cōtra quē. Secdo ꝓuidet ibi: statuimus. Ab. Si.

e ¶ Ut nouo. istud non teneat cōsecutiue s ironice hic dr. qz nō induūt nouū hoīem ex q̄ reliquias prioris hois retinēt.

f ¶ Duabus vijs. nisi q̄nq̄ rōne officij. iij. q. vij. tria. in fi. ⁊. s. de ꝓsump. lr̄as. ⁊. ff. de rei vēn. inter officiū: s illud ignozauit q̄ pstaret patrocinij in re sua. g ¶ Lana. xvj. q. vij. in noua. et s. de elec. cō cām. ⁊ nemo debet claudicare in duas ptes. xlix. di. c. vl. ⁊ nemo pōt duobus dñis seruire. xxvj. di. acutius. ⁊. s. de cler. pūg. diuersis fallatijs. nemo aūt filius dei ⁊ diaboli sit esse pōt. de pe. di. j. §. itē. vt xps ait nec duob⁹ dñis fuit eyt ibi.

b ¶ Voluntatis. sicut enim libero arbitrio hō obediēs serpēti perijt sic se gra dei vocāte ꝓprie mentis ꝓuersiōe saluet: s tm si cōditionali ꝓditōe coacti fidez suscipiūt eam seruare cogunt xlv. di. de iudeis. ⁊. c. j. ⁊. ij. ⁊. xxiij. q. v. ad fidem. ⁊ hic.

i ¶ Retroire. qz qui posuerit manum ad aratrū ⁊ respexerit retro. nō ē aptus regno dei. s. de voto magne sic. xij. q. j. scimus. in fi. de pe. dr. iiij. si refugientes. ver. fi. di.

Ad Nobis ¶ Cōmunis diuisio Secda ibi: ad qd. ab.

k ¶ Minis. ꝓminādo diuinū iudiciū. ij. q. j. si peccauerit. xiiij q. vlt. si res. xxvij. q. j. c. vl. ⁊. s. de tē. or. c. vl.

l ¶ Blandicijs. blādicijs cm ⁊ nō asperitatibus ad fidē est aliquis inuitandus. xlv di. qui sycera. imo ⁊ p mijs qnq̄. xxiij. q. iiij. dz hō. tm si isti apostate p hmōi nō pficiūt fiat qd hic dr qd intelligo de his q̄ sunt in sacris ordinibus: aut in aliqua pfessione. vt. s. e. tue.

m ¶ Reseruet. sicut reseruat vita de misericordia filijs eorū q̄ crimē lese maiestatis cōmittunt. vj. q. j. §. verū. ver. siquis cum militibus. vt vitam sibi penam existiment lxxiiij. di. quorundā. sic clericus pōt vrozē suā ligare. xxxiij. q. ij. placuit. vt sic pena vocēte hūiliter debeat obedire. s. de ele. cum in cunctis. ⁊. xxij. q. j. si hō esses.

n ¶ Resipiscāt. tūc cū venia poterit recipi qz ecclesia nō claudit gremiū redeuntib⁹ C. de sum. tri. inter claras. in fi. ⁊ est ar. j. q. vij. si quis oēm.

o Qnsultationi. dispensatōe ro. pō. hic ergo papa reservat sibi dispensationē. sic. s. de bere. excōicamus. §. sane. sic. s. de fi. pēby. c. pe. ⁊ vlt. Itē si iterata vnctōe fuerit maculatus. j. q. vl. c. saluberrimū. in fi. Item q̄ rebaptizati sūt. de ꝓse. di. iiij. qui bis. ⁊. c. eos q̄s. Item ⁊ qui in subuersione fidei ordinationē recipiunt ab hereticis. j. q. vij. ꝓueniētibus. in fi. in quibus casibus solus papa pōt dispēsare. tm si ad aliam religionem transisset ⁊ ordinē ibi suscepisset sine dispēsatōe posset in suscepto ordine ministrare. s. de tem. or. ex parte. qz ordinem nō suscepisset in apostasia. Ber.

Rubrica. De hiis qui filios occiderunt. In q̄tuor primis ti

fraterne salutis excusare videt Di. T. pūtibus lr̄is. R. q ad superiores ordines promoueri si publicum est quod ꝓponitur:

a non valebit nisi ad religionem

b transire voluerit vt fauore religionis ipsius circa eum valeat dispensari. Si vo occultum est ꝓmoueri poterit ⁊ excessuz suū dignis pnie fructibus expiare.

I Nocentius tercius.

¶ Infamatus de apostasia cōpellitur se purgare.

Tle fraternitati: et infra.

¶ Super secundo articulo inqui. T. duximus rūdendū q clerici qui sūt de apostasie crimine infamati. qui videlicet ab

c abiecerunt habitum clericalem non sunt in seculari habitu tole

d randi sed per districtionē ecclesiasticam coercendi donec deficiente ꝓbatione ad infamiam abolēdam purgationem canonicam curauerint exhibere.

I Dem in concilio generali.

¶ Baptisati alterius secte vel fidei ritus dimittere cōpellunt

Qlidam sicut accepimus qui ad sacri vndam baptismatis voluntarie accesserūt veterem hoiem oino nō exuūt

e vt nouo pfectius induant cum prioris ritus reliquias retinentes christiane religionis decorem tali cōmixtione confundāt Cum autem maledictus sit ho

f mo qui terram duabus vijs ingredit ⁊ indui veste non debe

g at lino lanaq̄ cōtexta. ¶ Statuimus vt p prelatos ecclesiax

h talis obseruantia veteris ritus omnimode compescatur. vt q̄s christiane religione libere volū tatis arbitrium obtulit salutifere coactionis necessitas in eius obseruatōe conseruet cum minus malum existat viam domini non agnoscere. q̄ꝫ post agni

i tam retroire.

I Ono. iij. archiepo turonen

¶ Apostate carcerari. et affligi possunt vt habitū reassumant.

Nobis petijt tua. f. edoceri quid ō apostatis sit agendum cum in custodie detinent qui minis vel blandicijs

k nullaten⁹ possunt induci vt abiectū habitū reassumant. ¶ Ad quod tibi breuiter. R. q tales si volueris poteris sub graui custodia carcerare. Ita q solum/

m modo vita sibi misera reseruet donec a sue pūsumptōnis nequi

n tia resipiscant.

I Dem archiepo lugdun.

¶ Monachus in apostasia ordinatus non potest sine dispensatōe pape in suscepto ordine ministrare.

Qnsultationi. T. B. R. q monachus aliquem sacrum ordinem in apostasia recipiens quantūlibet suo fuerit reconciliatus abbati ⁊ recepit pe

o nitentiam absq̄ dispensatione ro. pon. ministrare non poterit ordine sic suscepto.

Rubrica. De hiis qui filios occiderunt.

tulis visum est de his qui peccant principaliter in deū Sequē ter restat videre de his qui peccāt in hominem ꝛ in deū etiā vt ꝗ ꝓmittētibus homicidiū. § qz inter homicidiorū genera homicidiū filiorū est grauius iam primo de his ꝓmittit.

Sniēs. ¶ Loquit ista vere. in foro aie. ꝛ duc sunt

Uptes ꝓsultatio ꝛ rūsio ibi: mūdam? Ab.

a ¶ Iracūdie calor xj.q.iij.ira sepe. et.c. cū apud.

b ¶ Infecit. sic. j.c. pr. de pena isti? bēs. C.eo.ti.l.vna. fm canones nō ita puniūt qz deus nō vult mortē pctōris § vt cōuertat ꝛc. xxvj.q.vij.cognouimus. ꝛ. xxiij.q. vlti. his a quibus. de hac pena fm canōes dicit. j.eo.c.vl.

c ¶ Multos. si. xxxj q.j. quō ꝗginibus. et ē.q.cler. vel vo. veniens. si aūt nō esset ꝓsumptio de ipsi? incōtinētia nō vareť sibi licētia ꝗbendi ꝓpter crimen suū. xxxiij.q.ij ij. in adolescentia.

Metellerimus. ¶ Mō sūmat ꝛ loquit in foro aie: vt dixi in ꝓcedē. c.ab.

d ¶ Abiurare. ꝛ male qz q̄s deus cōiūxit bō nō sepet. xxxiij.q. ij.c.ij. ꝛ ob hanc cām eaz maritus dimittere nō posset. xxxij.q.ij quicq̄d. et.q.vij. oēs causationes. Ber.

e ¶ Juramēto. tale iuramētū illicitū fuit ē. de iurciu. tua nos. tñ in hoc non multū peccauit. qz ꝓpulsus hoc fecit. § potius de buit q̄libet mala pati q̄ malo consentire xxxij.q.v. ita ne. vnō iurare non debuit. qz sine periculo salutis eterne seruare nō potuit iuramētū. mitius tñ agek cū ea ꝓpter filios q̄s dz nutrire

Alex. tercius tonneacē. epo.

¶ Mulier occidens sponte filium debet perpetuo in monasterio penitere si tñ timek de incōtinentia datur vel saltē non denegatur sibi licentia nubendi.

Uenīens ad nos. M. mulier lachrymabili nobis ꝓfessione monstrauit q̄ cū de q̄dam filium genuisset. ꝛ ille sibi turgido vultu impropasset q̄ filius

a eius non esset. ipsa iracūdie ca/

b loze ducta eundē filiū interfecit ꝛ infra. ¶ Mandam? q̄ten? eaz labozes iducere vt ad aliquod monasteriuz trāseat in q̄ peccata sua ꝓpetua pnia deplozet. si aūt repugnāte carnis fragilitate ad hoc induci noluerit. ei licētiā in dño nubēdi tribuas qz tu ti? nob vf vt i dño nubat vni se

c li q̄ inhōeste mlros admittat.

Lucius. iij. parisien. epo.

¶ Mulier occidens filium propter hoc a viro separi non debet. sed alia pnia sibi imponit.

Metellerim? q̄. M. mulier filiam quam furoze accensa diabolico iugulauit. ꝓpt q̄ dñs terre maritū eius ipsam cō

d pulit abiurare. Quia vero illā alios habere filios intiasti: mādamus quatenus ita sup hoc ꝓ uideas: q̄ sui sceleris penā luat et saluti eius ac filiorū ꝓ tuaz ꝓuidentiā consulak ꝛ nō obstan/

e te iuramento quod a viro dict? dñs ꝓponit extozsisse eam sicut expedire videris eidē viro restituas ita q̄ filios suos libē possit ꝛ pacifice gubernare. Idē.

¶ Se summat ponens pniam parentum circa quos pueri reperiuntur oppressi.

De ifantib? aūt q̄ mortui repiunt cū pfez mfe. ꝛ ñ appet vtr a pfe vel a mfe oppssus sit ipe vel suffocat? vel ꝓpa morte defūct?. nō dñt inde secu

f ri eē parētes nec etiā sine pena § tñ ꝓsideratio dz esse pietatis.

g vbi nō volūtas § euētus mortis cā fuerit si aūt eos nō latet ipos infectozes eē scire debēt se grauit deliq̄sse. q̄dā aūt pniaz triū annoz iudicāt esse debere q̄ruz vnū pagant in pane ꝛ aqua.

Rubrica. De infantibus ꝛ languidis expositis. ¶ Reg. ix.

¶ Infans exposit? a patre vel alio eo cōsentiēte vel ratū hñte hocipso a patria ptāte liberat idē in seruo ꝛ libero qui ob ꝓdictā cām liberant a dñica ptāte ꝛ idē iuris est in ꝓdictis languidis cuiuscūq̄ etatis sic expositis vel si eis alimēta denegant hi tñ qui ꝓdictis alimēta prestiterūt nullū ius in eis acquirūt.

h Si a pfe sue alio sciēte ipso aut ratū hñte. relegato pietatis offō

i infans exposit? exti/

k tit hipso a ptāte fuit pfia liberatus. nā ꝛ h casu i ingenuitatē libert? ꝛ fuus i libtatē eripit q̄ ꝛ

m de ꝓdictis cuiuscūq̄ etatis lā gui

Rubrica. De infantibus et lāguidis expositis

Quia exponentes infantē ꝛ lāguidos eos quasi occidunt. ideo post rubricā iō ꝛc. ab.

b Si a patre sciēte ipso fi. liij. di. si seruus sciente. ꝛ. ē. de his q̄ fi. a ꝓla. si. cōsen. ca. c. ij. et ita est hic arg. q̄ q̄ tacet consentire videt. vt. lxv. dist. si forte. et xxvij. dist. diaconus. vbi de hoc.

i ¶ Ratū habente. rati em habitio i maleficijs retrotrahit ꝛ mandato ꝓpat. ff. de vi ꝛ vi ar. l.j. §. § cuz quis: ꝛ. ē. de resti. spo. cum ad sedez. in fi. et generaliter dicit lex q̄ ois ratihabitio retrotrahit. C. ad mace. l. si filiussa. Ber.

k ¶ Pietatis officio ꝛ reuera relegato. qz debuerūt viscera ei? commoueri sup filio suo. ē. ꝗ ꝓsump. affere. ꝛ patern? affectus oem vincit affectum C. de cura. fu. l. vl.

l ¶ Liberat? de istis expositis bēs. lxxxvij di. c. vl. ꝛ intelligas illud fm illud. Ito ergo sup hoc aut exponit infans sciente patre vel dño seu patrono. aut ignorāte si sciente ꝛ nō cōtradicente vel ratū habēte expositus sit filij sic expositi sui iuris existāt liberti in ingenuitatē serui in libertatē eri/

m Languidis. idem iuris est circa predictas personas cuiuscūq̄ etatis sint si languide fuerint siue alimenta eis impie negent vt tam filij sui iuris efficiant q̄ serui ꝛ liberti in libertatem ꝛ ingenuitatem eripiant qui habēt hos ꝓ derelictis. ff.

n De infantibus. pena. sed si nō constat eos interfectos a patre vel matre: § euētus fuit cā mortis non dz eis penitentia imponi. qz nō peccauerūt lz hoc nō cōstet tñ ad cautelam tutius est q̄ inde pniam agant. qz forsitan minoze diligentiā illis adhibuerūt. ar. xxiij.q.v. excōicatoz. ꝛ. xxxiiij.q.ij. in lectū mariti. qz bonaz mentiū ē ibi culpā timere vbi culpa nō ē. ē. de obser. iciu. ꝓsiliū. §. ij. ꝛ. v. di. ad eius ꝗo. ꝛ. j. de pe. ꝛ re. q̄sitū. ꝛ ar. ē. de spō. iuuenis. ꝛ h fm discretionē pietatis. vt hic dicit ad arbitriū imponētis. vt in. c. q̄sitū. Si ꝗo spōte hoc fecerūt tunc grauissima pnia dz eis imponi aliq̄tulum maior q̄ ꝓ alio homicidio. qz magis peccare videnť ꝓpriū filiū occidēdo. ar. j. de homi. cū iuramēto. ꝛ ꝗ pe. di. j. §. aut facta ꝛ fm leges fortiori pena puniūt. C. eo. ti. l. vna. ꝛ. ff. ad. l. pompo. de paricidijs. l. j. si nō casu § culpa graui ꝓcedēte tunc pnia. vij. vel. v. annozū est eis imponēda. ar. l. dis. si qua femina. si quis spōte. ꝛ. j. de pen. ꝛ re. quesitum. si ꝗo leuis culpa ꝓcessit possit imponi penitentia triū annozū vt hic dicit. Si aūt nulla ꝓcessit culpa vel negligentia de iure in nullo sunt puniēdi. ar. j. de homici. ex lris. j. sed ad cautelā vt dictū est debet imponi propter ambiguū duplicitatis ꝓsideratis omnibus circūstantijs de pe. dis. v. ꝓsideret. ꝛ. j. de peni. ꝛ remi. is qui. Tan.

§ ¶ Euentus. l. dist. studeat.

p vereli.l.vl.⁊.C.de la.li.tol.l.vna.§.sed scimus.nec ad eorū bona vlteriꝰ aspirabūt vt.§.6 scimus.sic ⁊ abbas vbet recolligere monachū suū ne damnabiliter euageť ne pereat.s.de relig.⁊ trās.ad reli.c.vlt.qd si nō fecerit ⁊ ille in secula remanēs aliqua acquirat ⁊ sic moriať monasteriū qd neglexerit illū ab ipius bois maneat segregatū.ar.pdicti.§. ⁊ est hic ar.ad hoc q̄ crederē si mōasteriuz ipm expulit.vel etiaz si redire voluit salua ordinis disciplina et non fuit admissus.qz sic impie alimenta negauit.

a ¶ Vendicare.imo liberi erūt ⁊ sibi acq̄rt.vt.C.e.ti.l.vl.§. scimus.circa mediū.

Rubrica. De homicidio voluntario. Vi so de homicidio in specie merito subijcit rubricam generalem de homicidio.⁊ qz homicidiū quoddā est necessariū quoddā voluntariū.vt.j.e. sicut dignum.ideo subijcit de vtroq; Ab.Si.

Si quis. Mō pt cōgrue sūmari ꝓpter breuitatē ⁊ lec.varietatē.sed ꝑm intellec. glo.b.v.homicida ex ꝓposito non gaudet immunitatibus ecclesiasticis.b.v.§ iste intellectus non ꝓcedit de iure.vt i.c.fi.de immu.eccle.vt infra dicā.imo potius debebat in illo ti.collocari.iō ad aliū itellectū sic sūmari pt.Homicida ex ꝓposito dz de poni ab altaris ministerio vel sic vt in rubro.posset ⁊ aliter summari.vt.j.patebit.Abb. b ¶ Industriā.secus si casu.ar.xv.q.j.si quis nō iratus.⁊.j.in plurib⁹.c. c ¶ Per insidias.si.xxiiij.di.§.de his.iste qui p aggressionis insidias occidit ab ecclesia immunitatē nō habet.de tali loq̄ť hic.ne publicus latro.s.de immu.eccle.inter alia.⁊.C.qñ li. vni sine iudi.sevin.l.j.⁊.ij.⁊.xvij.q.iiij.sicut antiquitus. Item qui ea spe in ecclesia vel cimiterūs delinquūt vt ibi liberenť nō defendunť ibidē.s.de immu.eccle.c.vl.⁊ ita iste euelletur ab altari si confugerit illuc.Ber.

Interfecisti. ¶ Due sunt ptes. Secda ibi:si aūt.Ab.

d ¶ Latronē.nō intelligas de publico nocturno depopulatore agroꝝ.qz licitū est occidere illū.C.qñ li.vni si.iu.l.j. ⁊.ij.§ nō clericis. e ¶ Ad imaginē.xxxiij.q.v.h imago.vnde facies bois q̄ facta est ad imaginē celestis pulcritudinis minime maculeť.C.de pe.si quis in metallū. f ¶ Lanea veste.i. cilicio.l.di.in capite. g ¶ Ab escis.iiij.di.deniq;

h ¶ A thoro.quantū in ipso est vt nō exiget.§ reddat exact⁹ xxxiij.q.iiij.c.vl.⁊.q.v.si dicat sic.j.de sen.ex.inquisitioni.

i ¶ Gladio.hic ꝓhibeť omni penitēti.xxxiij.q.j.admonere.⁊ de pe.di.v.falsas.⁊.c.dolendū.ibi dz q̄ ab oibus illicitis ē abstinendū.non q̄ militare sit malū.xxiij.q.j.militare.§ ꝓpter penitatem peccandi ꝓhibenť penitentes. k ¶ Ceruisia.de anglia fuit vbi fuit ceruisia. l ¶ Tēpate.i.nō vltra terciā vicē

dis si expositi fuerint.vel si alicui eoꝝ aliñta impie negari cōtigerit ē dicēdū.sane q̄ hos suscipiūt nō pñt ꝓpť h̄ in eoꝝ psonis ius aliqd vendicare.

Rubrica. De homicidio voluntario vel casuali. In exod.

¶ Homicida incorrigibilis debet deponi ⁊ tradi curie seculari vt moriatur.

b Si q̄s p industriā occiderit ꝓximū suū et p
c insidias ab altari meo euelles eū vt moriať.

Ex penitentiali romano.

¶ Ponit penā occidētis latronē cū se poterat aliť liberare. si vero aliť se liberare nō poterat ñ teneť agē pniaz nisi ad cautelā

d Interfecisti furē aut latronem vbi ꝓhendi poterit
e absq̄ occisione qz ad imaginē dei creatus ē.xl.dies nō intres
f ecclesiā.⁊ lanea veste indutus
s ab escis ⁊ potibus q̄ interdicti
b i sūt ⁊ a thoro gladio ⁊ eq̄tatu illos suprādictos dies abstineas In tercia aūt ⁊ q̄nta feria ⁊ sabbato aliq̄ genere leguminū vel oleribus pomis ⁊ paruis piscicu-
k lis cū mediocri ceruisia vtere
l tpate. ¶ Si aūt sine odij meditatōe te tuaq̄ liberando hmōi diaboli mēbra inťfecisti.ꝑm indulgētiā dico ꝓpter imaginem

dei. si aliqd ieiunare volueris
m bonū ē tibi ⁊ elemosynā fac lar
n giť. Si ꝑsdr eādē fecerit nō deponaťtñ q̄diu viuit pniaz agat

Augu.sup Exodo.

¶ Non occidiť fur diurnus sine culpa.sed nocturnus sic.

o Si pfodiēs inuētus fuerit fur ⁊ pcussus mortuꝰ fuerit nō est illi homicidiū imputādū. ¶ Si āt oriať sol sup eū re-
p erit. ¶ Intelligiť q̄ nō ptinere ad eū homicidiū:si fur nocturnus occidať.si āt diurnꝰ ad homicidiū ptinere.Hoc est eñ qd ait si oriеť sup eū sol ⁊c.qz poterat discernere q̄ ad furandū nō occidēdū venisset.⁊ iō nō debz occidi.Hoc etia in antiqs legi-
q bus secularibus quibus ista est
r antiquior:inueniť impune.sez occidi nocturnum furem quo-
s quo modo diurnuz si se telo de
t fenderit.iam eñ plus est autez q̄ fur. Hieronymus.

¶ Sub generali pollicitatione seu ꝓmissione etiam iurata nō venit illicitum.

Quum iuramēto pollicit⁹ ē Herodes saltatrici dare
v qd cūq̄ postulasz ab eo. Si ob
x iusiurādū fecisse se dicat si pris
y mrisue interituz postulasset fa-
z ctur⁹ esset an nō (qd ḡ in suis re
a pudiaturus fuit cōtemnere de/

r ¶ Antiquior.qm̄ a lege diuina oīs scia sumpsit exordium. xxxvij.di.§.hinc etiā.⁊ ita ꝓmo fuit lex diuina q̄ secularis:

s ¶ Telo.armoꝝ noie fustes ⁊ lapides intelligunť.ff.de fur. si pignore.§.furē ⁊ ferrū ⁊ oē qd arcu ⁊ manu mittiť.insti.de pub.iudi.§.itē lex cornelia. t ¶ Plus est.⁊ ita videť q̄ liceat se vindicare.C.qñ lz vnicui.se vin.l.j.⁊.j.di.ius naturale.

Am. ¶ Iuramētū generale nō extendiť vt q̄s teneať ad homicidiū.h.d.(vel sic vt in rubro.Ab. v ¶ Si ob ius.vba sūt biero.exponētis pdicta vba. x ¶ Fecisse homicidiū.s. y ¶ Facturus eēt,certe nō debuit facere qz in generali sermone siue ꝓmissione multa excipiūť.ff.de ser.si cui: qz oīs illicita intelligunť excepta.de h bēs plura ar.s.de iurciu. quēadmodū.⁊ ea etiā nō veniūt.qz spāliter nō dicisset.ff.de pig.l.obligatōne.vñ herodes nō fuit obligatus suo iuramēto vt daret caput Iobis mulieri saltāti p illa vba generalia qd cunq̄ postulasset ⁊c.qz si spāliter petijsset nō dedisset.⁊ iō tale iuramētū ipm excusauit. z ¶ An nō.q.d.nō/imo ⁊ si fecisset in suis nō iō debuisset facere in alijs.nā in ꝓprijs scientia culpāda i alienis cohercēda ē.ff.so.ma.si pstāte.§.si marit⁹ (nō eñ ad minorē diligētiā teneť in reb⁹ alienis q̄ in suis.C.māda. in re māda.insti.de mo.re.cō.ob.§.ad is q̄.ff.ꝓmo.si vt certo ⁊ bonafides abesse pſumiť si reb⁹ tuis exñtibus saluis res depositas amisisti.s.de depo.bonafides. a ¶ Debuit.j.di.hūa

m ¶ Bonū saltē ad caut e lam.qz bonarū mentiū ⁊c.s.de obser.ieiu.psiliū.§.ij.⁊.v.dist. ad eius. n ¶ Non deponať.qz nō dz directe homicidiū fecisse tñ irregularis vt credo factus est.qz potius debuit dimittere sua q̄ ipm interficere.j.e.suscepimus. § dispēsať cū eo vt bñficiū habeat ex misericordia sine ordis executiōe.arg.xxviij. di.pbēm.vel intellige vt dz.j.eo.sicut in glo. g incipit.no.i fi. qñ nō potuit euitare

Si perfodiens. ¶ Prio ponūť verba exo.Secdo verba.augu.exponentis secda ibi:itelligiť. ab.

o ¶ Si pfodiens. de nocte.s.p id qd sequitur.Ber.

p ¶ Intelligiť.hucusq̄ sunt verba exodi postea sunt verba augustini exponentis pdictā autoritatē.B.

q ¶ Secularib⁹.ff. ad.l.aq̄l.ita q̄.§.lex. ⁊.ff.ad.l.coz.de sicca. furez.sed pone q̄ me vult interficere nunquid possum eū pūire.dicunt quidā q̄ sic.ar. C.ad.l.coz. de sicca.l.ij.⁊.iij.⁊.iiij.ff. de insti.⁊ iure.vt vim ⁊.l.pdicta ita q̄ i pn. Sz pōe q̄ pcussit me ⁊ recessit nūquid possum eū insecq̄ vt pcutiaz.Aug.dixit q̄ nō qz sic iniuriā velletvlcisci.⁊ nō repellere eā qd nō lz.xlvj.di.seditionarios.qz illud intcōtinēti ⁊ sine inštualo lz vim vi repellere j.de sent.ex.si vo.j.et j.e. significasti.ij.vbi de hoc.Ber.

num genus.l.bi.ponderet.ij.q.j.primo semp.
a Si aliqs.vt homicida qtū ad penā legalē.ff.de pe.si ali qd.§.q aborciōis.et.ff.ad.l.cor.de sic.si mulierem.z qtū ad penā spūalē.ꝗ nō est irregularis ac si hoiem interfecisz Illa cim irregularitas nō ptrahit nisi actu bō interficiat iam animat?.j.eo.sicut.z xxxij.q.ij.qd vo. qz ñ videt homicidiū fecisse.vt ibi di.z.§.se.vñ sicqs pcusserit mulierē.z aborcū fecerit. si informatū pceptum punit pecunia.vt ea. cā z.q.moyses.vñ talis dī homicida occasionaliter als pditionaliter.lxxxvj.di.pasce fame.z.lxxxvij.di. si expositus.et.C.de infan.expo.l.vlt.z.ff. de li.agn.necare.z.lv di.si qs abscideri.t

Sicut. Pre- mitte p intellectu huius.c.q papa mandauit epo xenonieñ.quatenus absolueret oēs occisores beati thome et alios qui fuerāt ei? morte culpabiles.Epus vo pmissarius reperitvarios varijs culpis astrictos.vñ dubitauit de pnia iniūgēda tpe absolutōis. z ob hoc psuluit papā qui sibi rūdit vt babet in lra z aliter non summat Jo.an. pter plixitatem lre.ꝗ pōt sūmari sic de.§.in.§.vt in rubro.et in alio.suo loco videbis.Ab.

b Nosti.si.xj.dis. c.vl. c Quātitas an sit enorme.vel mediocre adulteriumvl incestus. d Qualitas.an sit occultum an manifestum.

e Etas.xv.q.j.illud p eque.B.

buit in propheta.

Ex concilio guarmacieñ.

Homicida ē qui facit vel dat sortilegia vl venena sterilitatis

a Si aliqs cā explēde libidinis vel odij meditatione homini aut mulieri aliqd fecerit vel ad potādū dederit vt nō possit generare aut pcipe vl nasci soboles vt homicida tenet.

Lex.iij.episcopo exoneñ.

In pnia imponēda iudex debet attendere circumstātias ex quibus auget vel minuit delictum.h.d.vsqz ad.§.illi autem

Sicut dignū:z infra.Sane cū vir discret? existas b pleni? nosti q i excessib? singu- c lox nōsolū qtitas z qlitas deli- d cti ꝗ etas scia sexus atqz condi- e ctio delinquentis f sunt attēden- g da z nōsolū fm pdicta ꝗ fm lo- cū z tps q delictū cōmittit vni cuiqz pnia dz idici cū idē excessus magis sit in vno qz in alio i puniēdus. Illi aūt q anio oc k cidēdi feriēdi aut capiēdi illum sanctū z reuerendū viz quōdā cātuariē.archiepz citra manuū l iniectionē se fatent venisse.si ō m illa captōe mors eius secuta fuisset pari pnia vel fere pari existerēt puniēdi. Illi etiā q nō vt ferirēt.ꝗ vt pcussorib? opem ferrēt si forte p alioz violētiam ipediret.paulo minori debēt pena mulctari.qz cū scriptuz sit:q

n potuit hoiem liberare a morte z nō liberauit:eū occidit pstat ab homicidij reatu imunes nō o eē q occisorib? opē ꝗ alios psta p re venest:nec caret scrupulo so q cietatis occulte q manifesto facinori ñ desinit obuiare. Qui r vo se asserūt aīm regi inflamasse ad odiū:vñ homicidiū fuit secutū durez aspe:ꝗ nō ita seuere sunt puniendi:nisi forte regem ipm ad illud homicidium suis s suggestionib? pnocassent Hi qz nō sūt a culpa liberi nec a pena debēt eē imunes q lz fuerint illi? machinatōis ignari.tñ eis t qs siccarios esse sciebāt in sarci v nis custodiēdis ministeriū pbuerūt. Eos insup q dicūt illi? sci viri z suoz p? morte ei? spolia accupasse:si nihil aliud i tāto facinore cōmisest a pēa mortis ei? arbitramur esse imunes. Sz q occuparēt eis quoz fuest y tenēt integz restituere si habēt z in facultatib? vñ possint ea reddere:zipis ex hoc moderata est pnia iniūgēda. qz lz quedaz ex his q occupauest fateāt se pau a pib? errogasse:nō tñ aliena cuz ipa potuissent eis qrū fuerit re- stituere vl debuest paupib? erogare. Illi z pterea qui sola ex cōicatoz pticipatōe se reos esse b cogscunt cōsiderata tpis mora quo in eadem nequtia perdura- c rūt z inquisitio si eis timore vel

se.de psuasu tenet qs.ff.ad.l.aquil.itē.si obstetrix.§.j.lxxxvj. di.tanta.ff.de ser.cor.l.j.§.vlt. s Prouocassent.forte als nō facturū.vñ eque tenent qz volo ad hoc induxerunt regem qui als forte nō fecisset.vt.ff.de volo.z eleganter.

Di quoqz. Custodiētes sarcinos occidētiū sciētes eos esse siccarios nō sunt imunes a pena homicidij.b.d.vsqz ad.§. eos insup.Ab.

t Siccarios.siccarij dicunt a sicca qd significat ferruz sive cultruz.insti.de pub. iudi.§.siccarij.z siccarij etiā pnt dici q armis vite alicui? insidiant.de pe.dist.j.§.si qs cuz telo.vñ tenet l.cornelia de siccarijs C.ad.l.cor.de sic.l.ij. Ber. v Ministeriū.vñ quodāmō cōsentire videbant.

Eos Occupās bona occisi nō p hoc tenet de homicidio. z nō sufficit occupāti q erroget illa paupibus cū potuerit restituere eis qz cōstat fuisse.h.d.vsqz ad.§. illis pterea.Ab.

x Immunes. qa pena suos tñ dz tenere auctores.C.de pe. sancimus.z.ē.de bis que fi.a ma.par.cap. quesiuit.Ber.

y Restituere.qz ñ dimittit petīn nisi restituat ablatū si restituī pōt.vt hic dicit.z xiij.q.vj.si res.xij.q. ij.in legibus.ō pe.di. v.falsas. z Si habet.als inanis ē actio ff.de vol.nā is.z.ē.de resti.spo.olim nobis ij.sic.j.de vsur.cū tu. z.j.de fur.itaqz fullo ar.ō.xij.q.ij. fraternitas.ff.q bo.ce.poss.p totū.z.C.e.ti.l.j.Solu.ꝗ regulare est q si nō bnt nō tenent postea.tñ actio nō tollit cū effectu.imo si pueniāt ad pingaiorē fortunā reddere tenent.ē.de solu.odoardus.ff.de ces.bo.bis q bonis.ar.xxvj.q. vj.is q.z.j.de sen.ex.q uis.in fi.z.c.decetero.in fi.nisi p ea iā sustinuisset penas corpales.vt.xxiij.q.vj.si res.ar.xij.q.ij.fraternitas.nō ēm pnurget triplex tribulatio.xxiij.q.v.qd ergo.ff de in ius vo.l.vl.z.ē.de iudi.at si clerici.in fi. a Nō tñ aliena.qz nō remittit debitū.ꝗ auget si alij soluat qd alij ex debito est soluēdū:ē.de iureiu.ea te.z.ē.de elec.tua.ij.z.j.q.j.nō ē putāda.xc.dis.oblatōes.xiij.q.v.c.j.ij.z.iij.z.c.elemosyna. et c.necqz.z.C.de so.inuito.z B intellige si illos quoz fuerāt poterāt inuenire als sufficit. imo tenet paupib? erogare z nihil ominus est talibus pena imponenda vt hic dicit pter petīn qd ipsi ptraxerūt cōtractando res alienas inuitis dominis.

Filio. Participātes interfectorib̄us in excōicatōe diuersimode puniunt iuxta modū pticipatiōis.b.d.vsqz ad.§. clericos.Ab. b Mora.qz in B magis grauāt.qz lōgo tpe talibus pticipauerūt.ē.de symo.nō satis.z in.c.cū in ecclesie. c Timore.B ideo dicit qz si timore pticipauerūt min? punient.lz in totū nō absoluant.qz potius debebāt oia mala pati

f Scia.an sit discret? vel nō sane mētis.iij.q.ix.indicas.vel min? discretus. g Sexus.xxxij.q.vj.indignat. Cōditio.xxij.q.v.q ppulsus.z de pe.di.j.§.aut facta hic. q tāgunt z alia exp̄sse habent de pe.di.vj.pslideret.z.j.de pe.z re.is qui i Puniēdus.xxxij.q.v.qui viderit.ē.de beret.excōicamus §.credentes.in fi.z.ē.de iureiu.cum quidā.vbi de hoc.

Illi aūt. Sociās homicidā aio occidēdi lz ñ apponat manū.si tñ ex sua cā mors secuta est tenet fere pari pena cū homicida.b.d.vsqz ad.§.q vo.Ab. k Occidēdi.ex corde cim pcedūt homicidia z adulteria.xxiij.q.viij.occidit.xv.q.vj.c.j. ad fi. l Venisse.l.di.studeat. m Mors.no.q.volūtas punit lz nō pcesserit ad effectū z ita pt̄ ppositū puniūt.psenserūt cim ppando.xvij.q.iij.oēs.iōqz puniēdi sūt ea.pena vt ibi dī. n Potuit.vñ tenet si ñ pbibuit.lxxxiij.di.§.j.z.c. error.z.ē.de bere.c.ij.als culpa caret.si pbibere nō potuit.ff. de re.iu.calpa caret. o Scrupulo.ē.de testi.c.pstitut?.j. p Opez.xxiij.q.vl.qtuor. q Occulte.lxxxvj.di.faciētis

Qui vero. Incitans aliū ad homicidiū mitius punit q̄ homicida.secus aūt si incitauit ad certū homicidiū.nā eo secuto tenet vt homicida.b.d.vsqz ad.§.hi qz. r Inflamas-

q̃ malo consentire. xxij.q.v. ita ne. sed si essent violenter abstracti absolute nõ punirenk. vt hic patet. ⁊ ē. qd me. cã sacris

a ¶ Affectõe. Ex hoc magis puniũk. quedã sunt tñ psone q̃ sine pena pñt excõicatis pticipare. xj.q.iij.qm multos. ⁊ j. de sen.ex.ink alia. b ¶ Ignorãter. in h̃ casu nõ tenenk si ignorabãt illos talia ppetrasse. qz si ignorans illũ excõicatũ esse nõ peccas illi pticipãdo nisi illa igrantia crassa fuerit et supina. ē. de eo qui renũ.epi.c. j. ⁊ j. de cler.excõ.mi. c.penul. Ber.

¶ Clericos. ¶ In isto. §. vsq̃ ad fi. ponik pnia clericorũ pstantiũ pdicte morti auxiliũ cõsiliũ vel fauorẽ.h.v. Ab.

c ¶ Cõsiliũ.no.q̃ homicidiũ pmittik ꝓcõ psilio pcepto ⁊ defensione.l.di.siq̃s viduã ⁊.xxiij.q.vl.c.vl. ⁊ j. de cle.pu.in du.c.ij. ⁊ j.e.significasti.ij. ⁊ sic distingue circa hanc materiã aut cõmittik homicidiũ volũtate: aut casu: aut necessitate. si voluntate qd fit trib⁹ modis. facto pcepto ⁊ cõsilio. vt.c. pdic. siquis viduã. et lingua siue abbrevatione. ē.e. §. qui vo. et j. de pe. qd in dubijs ⁊ d pe.di.j. piculose. In q̃cũq̃ istorũ casuũ quis cõmittit homicidiũ nõ solũ nõ dz pmoueri: h̃ imppetũ dz deponi. vt hic dicit. ⁊ c. siquis viduã. ⁊ etiã si paganũ interficiat irregularis efficik siue saracenũ. l. dist. clericũ. ⁊ ē. di. bis clericis. ⁊ j.e.c.pe. ⁊ cũ tali nunq̃ dispẽsak. l. di. miror. ⁊ si etiã sit occultũ ministrare in suo ordine nõ põt cũ oẽs alij possint ē. de tẽ. or. c. vl. iuxta illud nõ edificabis mihi tẽplũ qz vir sanguinũ es. j.q.vij. siq̃s oẽm. si vo casu cõmittik homicidiũ aut dabat operã rei licite aut nõ. si dabat operã rei licite ⁊ adhibuit diligentiã quã potuit ⁊ debuit in nullo imputak sibi ac si nõ fecisset. j.e. ex lris. ij. ⁊ c. significasti. j. ⁊ c. dilectus. l. dis. si duo frẽs. ⁊ c. bi q̃. in prin. ⁊ c. sepe. ad fi. ⁊ j.e.c.vl. nisi scãdalũ grauc esset vel tãta laboraret infamia q̃ purgatio esset indicẽda j.e. ex lris. j. si vo. nec habuit diligentiam quam debuit imputak ei ꝓter negligẽtiã q̃ culpe annumerari vñ in h̃ ita nec promouek ad ordines superiores nec vtik ordine iam suscepto. j.e. c. pr. ⁊ c. ad audiẽtiã. nisi cũ eo p dñm papã fuerit dispẽsatũ. l. di. clerico iacẽte. ⁊ j.e. tua nos. si vo dabat operã illicite rei siue adhibuit diligẽtiã siue nõ sp imputak. l. di. clerico. ⁊ si q̃s volũtate. ⁊ j.e. ꝓtinebak. ⁊ c. dilectus. i fi. ⁊ ar. xv.q.j. §. vt ita q̃. ff. de re. iu. culpa est. si vo necessitate sub q̃ cõtinek qd pmo dixi de defensione. aut necessitas illa fuit euitabilis aut ineuitabilis. si euitabilis imputak ita q̃ ad superiores ordines nõ pt pmoueri. h̃ in susceptis de misericordia tolerak. l. dist. de bis clericis. si fuerit ineuitabilis sine omni dispensatõe põt in ordine suscepto ministrare. l. di. qz te. qd intelligik de ineuitabili necessitate. vtputa clericus bẽbat gladiũ in manu sua ad defẽsionẽ paganorũ. paganus irruit in eũ ita q̃ clericus nullo mõ potuit euitare. ⁊ iste paganus mortu⁹ est cũ gladio quẽ cleric⁹ tenebat pter ꝓpositũ ipsi⁹ clerici. ar. j.e. latorũ. in quo põt intelligi. §. eo. c. ij. sed ad superiores non ascendet sine dispensatione. vt dixit Job. sed Hug. dixit contra. ar. j. eo. latorũ. sed Jo. intelligit illam latorũ. de dispensatione.

d ¶ Quinquennium. hic est amplectẽda tanq̃ benignior in qua oẽs cõuenerint. ff. de arbi. diem pferre. §. si plures. B.

a affectõe cõicauerint sciẽter vel
b ignorãter est eis pnia indicẽda

¶ Clericos aũt q̃s pstat armatos interfuisse tanto facinori et
c illos qui psiliũ dederũt vt sanctus vir capek ppetuo nõ solũ ab altaris misterio deponẽdos esse censemus. h̃ etiã qd in ecclesijs nullo vnq̃ tpe lectiones legant vel rũsoria in choro sepatim cãtẽt: h̃ ĩ psalmis apd deuz de cõmisso satagãt veniã impetrare in sup in districto claustro monachorũ vel canonicorũ regulariũ si fieri põt sunt recludẽdi ita q̃ vsq̃ ad septennium vel
d quinquẽniũ debeãt ab ecclia ꝛ introitu coherceri. ¶ Dem.

¶ Homicidiũ casuale imputak ei q̃ dabat operã rei licite. si nõ adhibuit diligẽtiã quã debuit.

D Resbyterũ q̃ quẽdã puerũ intuitu discipline percussit ĩ capite cũ p⁹ paucos dies
e expirasset tã ab oi altaris mini
f sterio debes ppetuo remouẽ q̃ ab officio sacerdotali deponẽ si
g ex ipsa pcussiõe interijt vel aliã infirmitatem incurrere de q̃ no scik expirasse. ¶ Dem.

¶ Homicidiũ casuale imputak ei q̃ dabat operã rei illicite. vel ẽt licite ꝓm aliũ itellectũ si ñ adhibuit oẽz diligẽtiã quã debuit

Q Ontinebak in lris tuis q̃ cũ dyaconus pfitiũ latorũ ⁊ q̃dã alij clerici a vineis ecclie ope cõsũmato redirent leuiãdi
h laboris gra quẽdã ludũ imitati viatorũ baculos suos studebat iacere indirectũ ⁊ alter alteri⁹ fustẽ ferire cui⁹ ludi solet eẽ ꝓditio. vt q̃ alteri⁹ baculũ pcuteret q̃si victor ꝓ equo alio vterek. h̃ pfati clerici equitãdi lnia nõ vtẽtes sola crãt iactõe ꝓtẽti Quidã aũt laicus cũ baculum
i eisdẽ dyaconi pcussisset incautus in eum equitaturus insilijt ⁊ sic a falce illi⁹ dyaconi q̃ erat accinctus mortale vulnus accepit de q̃ post dies. viij. expirauit. ¶ Jõq̃ mãdam⁹ quatenus
k eũdẽ dyaconũ sine lnia ro. põ. ad supiorẽ gradũ nõ ascendere vel dyaconat⁹ officio nullo vnq̃ tpe ministrare pmittas. h̃ eũ dispensatiue ministrare in subdyaconatus officio patiaris.

¶ Dem exaũ. epo.

¶ Homicidium casuale nõ imputak ei. qui non fuit in culpa.

P Resbyterum. ¶ A sacerdotio deponik pcutiens cã discipline si modũ excedat ⁊ mors inde sequak. b. v. vel generalius sic vt in rubro Abbas.

e ¶ Expirasset. ⁊ ita cessit fines discipline vnde in culpa fuit. ff. ad. l. aquil. p̃ceptoris leuis enim castigatio mgris punisa est. ff. e. h̃ ⁊ si. §. vlti. ⁊ l. se. et xxiij.q.v.c.j. circa fi. ⁊ ⁊. j. de sen. ex. cum voluntate. ⁊ c. j. arg. cõtra. xv.q.j. si q̃s ñ iratus. sed ibi dic q̃tum ad gratiaz innocens est. sed non q̃tum ad l. pmotõnis. ⁊ ita nõ contradicit qz iste q̃tum ad gratiaz innocens erit que voluntatẽ requirit nõ opus vt ibi.

f ¶ Debes. ff. ad. l. cor. de sic. l. iiij. Ber.

g ¶ Aliã infirmitatem vñ mortuus fuerit. l. di. studeat. qz occasionẽ dedit. j. eo. de cetero. ⁊ est arg. q̃ ita punik qui cãm cause pstat. sicut ⁊ q̃ primã cãm pstat. j.e. de cetero. arg. ꝓtra. ff. si quadru. pau. feci. di. l. vl. h̃ illud locũ habet cũ als cõtra naturã mouek. h̃ nunq̃d si postq̃ cõualuit recidiuauit tenek magr ita nam semp cã sufficit. de pe. di. ij. si quis semel. ⁊ j.e. ad audientiam. saltem ꝓter dubium.

Q Ontinebatur. ¶ Cõis diuisio. Scda ps ibi. iõq̃. Ab.

¶ Ludũ. iste ludus clericis nõ ꝓgruebat. ⁊ iõ si ludendo fecit fuit in aliquãtula culpa. ff. ad. l. aquil. nam ludus.

i ¶ Eiusdem diaconi. in hoc similiter fuit clericus in culpa q̃ ludum miscuit cum laico. ar. ij. q. vij. laicos. xxiij. dis. bis igik. in prin. cum ludus pniciosus nõ debeat esse impunitus. ff. de fur. in furti actione. §. cum eo.

k ¶ Pontificis. j. c. pri. ē ibi libere pmouek ad ordines superiores h̃ nõ sine licẽtia pape. ⁊ idẽ casus videk. Quid ergo fines fecit esse diuersos. so. hic dabat opam illicite rei ludẽdo cũ laico qd nõ lz. vel si etiã licitũ fuisset nõ adhibuit diligẽtiã quã debuit. qz cũ sciret ludi ꝓsuetudinẽ nõ remouit falcẽ a se. vñ fuit in culpa quare pmoueri ad superiores ordines nõ dz sine lnia pape. vt hic dicit. ⁊ in. c. se. ludebat cũ clericorũ licito ludo. ⁊ de illo cultello nõ sperabak aliqd mortale. ⁊ ille potius gessit se pũciendo aliũ ad terrã ⁊ sic nõ fuit in culpa. sic. xij. q. iij. inter cetera. in fi. h̃ ille q̃ in ipm piecit fuit in culpa. ar. ff. si q̃dru. pau. fe. di. l. j. §. cũ arietes. Jo. vo intelligit sequens. c. sil'r de dispensatõe ⁊ cũ eo dispẽsauit. h̃ hic reseruauit sibi dispensationẽ. ⁊ nõ negak quin cũ eo dispẽsek. h̃ ex lra hoc nõ collig̃k vel posset dici q̃ quadã ineuitabili etiã necessitate h̃ contingit qd nõ impedit pmouendũ. vt dictũ est. ē. e. sicut dignũ in penul. no. h̃ idem videk in. c. pr. sed ibi ludebat cũ laico. vt dictũ est qd nõ licet clericis in. c. se. cum clerico.

Lator. ¶ Cōis diuisio ꝓsultatio ⁊ rñsio. Secda ibi. iōq; Ab. a ¶ Luderet. lz eñ qñq; ludere. sicut ysaac. xxxij. q. iiij. recurrat. lusit eñ iosepb cū fratrib⁹ suis. xxij. q. ij. qd ait iosepb. ⁊ sic ludus iste licit⁹ fuit. ⁊ qz cū clerico vt dixi in pr. c. b ¶ Terrā. ⁊ sic passus est tñ ⁊ nihil fecit illi. vñ huic nō est imputandus. de hac mat cria dictū. s. e. sic. c ¶ Liber c. de iure cōi vt dicunt quidaz qd satis videt alij di cūt libere p dispēsati onē pape. sicz vt di. s c. pri. Ber.

Suscepimus. ¶ Homicidiū iputat ei q̄ fuit i culpa. b. d. aliter q̄ in ru bro. cōis diuisio. Secūda ps ibi. verū. ab. d ¶ Ligauerūt. in B excesserūt fines licite defensionis cū posset aliter euadere. vñ bo micidiū subsecutum imputet vtriq;. qz lz clericus latronē capere possit vt res suas recupet. ar. xiiij. q. vj. si res. ⁊. s. de depo. c. j. isti tñ ad hoc pcedere nō debuerūt cū res su as saluas haberēt. cle ricus vo sua defendē do nō dz armis resi stere. nec aliquē ꝓter res interficē. ar. xxiij. q. viij. c. j. ⁊. c. cōsenti or. ⁊. ar. xxxvj. di. sicq; vult. ar. 5. s. e. c. ij. lai cus vo pōt res suas ⁊ patriā armis tueri ⁊ p̄uenire hostē. ar. C. vñ vi. l. j. ⁊. xxiij. q. ij. dñs. sed clericus cuz armis pugnare nō de bet etiā 5 saracenos. s. de w. ex multa. ⁊. l. vi. clericū q̄ paganū. e ¶ Detinere. imovi det q̄ licitū erat occi dere cū essent noctur ni latrones. s. e. si pfo diens. s nō ē verū. vt ff. ad. l. cor. de sic. furē f ¶ Interimeret. qz tutius ē añ tps occur rere q̄ post cām vul nerata remediū que rere. C. in q. cau. i inte. resti. nō est nece. l. vlti. in fi. ⁊. C. qñ lice at vnicui. se vi. l. j. sed hoc nō fuit licitum ei imo potius debuit fu gere dum soluere se nitebantur. sicut do minus fugit in egyptū cū ab herode ad interficiēdū quereret xxiij. q. iij. §. j. g ¶ Jacturā. xxiij. q. iij. §. j. ⁊ dicit apls. ñ vos defendētes s vate locū ire. ea. cā ⁊. qj. §. j. sed magis fraudem patimini. ea. cā. q. e. nisi bella. b ¶ Arbitrium. ⁊ ita est ar. q̄ pnie arbitrarie sunt. xxvj. q. vij. tpe penitudinis. i ¶ Utriusq; ope. alter facto iste ope. s. ligādo. s. e. sicut. §. ij. et ita est ar. q̄ ita punit q̄ cām pstat sicut ⁊ ipe faciēs. ar. s. eo. pb̄ m. ⁊. j. eo. c. primo.

Decetero. decidisse forte ꝓsilio pcepto vel ope. l. di. sicq; vt duā. s. e. sic. §. ij. ⁊. §. vl. vt suggestiōe. vt. c. sic. §. q̄ vo. ⁊ s. e. c. pr. i fi. ⁊ ē ar. q̄ q̄ cām dāni dat dānū dedisse vt. l. di. stu dat. ⁊. ff. ad. l. adl. q̄ occidit. §. pr. ⁊. ff ad. l. cor. d sicca. nihil. ⁊. j de iniur. c. vlti. maxie cū ꝓpiquā cām dedit sec⁹ vt i remota. ar. ff. loca. q̄ domū debat. in fi. ⁊. j. eo. ti. exhibita. Idez vt in remota si aio nocēdi b facit vel minori diligētia. s. e. pb̄m. in fi. C. ad. l. cor. de sic. sicq; necādi

Ad audientiā. ¶ Cōis diuisio. secda ps ibi. qz vo k ¶ De familia. qd bñ lz leuiter etiā si sit clericus. j. de sen. ex. cū volūtate qz ius emen datōis cōcesse nemo trāsgredi debet. C. de emē. ꝓpi. l. vna. in fi. s iste indiscrete corre xit. ar. 5. s. e. lator. iste ñ adhibuit diligētiaz remouēdo cultellū il le nō tenebat ad hoc qz nec p se aliquid fe cit s sibi factū fuit. l ¶ In dubijs. sic. s de spō. iuuenis. ⁊. j. e. significasti. ij. ⁊. c. pe. j. de cle. ex. mini. illud ergo tene certū et di mitte incertuz. de pe. di. viij. si quis positus in fi. ff. de re. iur. i am biguis. ⁊ in re dubia certa nō pt ferri sniā. xj. q. iij. graue. ⁊. xxx. q. vl. §. vl. in eo eñ fa cto qd finitū ē ñ ē lo cus ꝓiecturis. ff. de v. ob. ꝓtinu⁹. §. cū ita. i fi. vñ qñz ꝓpt ābiguū duplicitatē imponit pnia. s. d bis q̄ fi. oc. c. vl. m ¶ In minori bus. dispēsatiue tñ. s e. cōtinebat. Ber.

Dilectus. ¶ Cōis diuisio secda ps ibi: ideoq;. n ¶ Freno qd d leui frāgi ñ credebat als in culpa eēt. ar. j. e. si gnificasti. j. ⁊. ff. ad. l. adl. idē iurz. §. j. vt si pp iperitiā suā equ⁹ talie lasciuiss. isti. ad l. adl. §. impetu q̄z. o ¶ Volūtate. ⁊ iō fi iputat qñ volūtas et ꝓpositū distinguūt maleficiū. ff. d. fur. q̄ iniurie. ⁊. j. de sen. ex. cū volūtate. ad cor. n. respicit de⁹. vt. xxiiij. q. v. si qd iuenisti ⁊. ꝓ v. q. vj. c. j. ad fi. tā. p ¶ Nec actu. q̄ tñ sol⁹ ñ sufficē vt reddat hoiem irregularē nisi adit volūtas vt culpa. l. di. bi q̄. ⁊. j. e. c. pr. nisi scādalū aliō iducēt vt ibi. i pmouēdo tñ sec⁹ ē qz solo actu reddit irregularz. xv. q. j. c. vl. de hac tñ materia di. s. e. sic q ¶ Illicite rei. qd si eēt iputarēt. vt plene dictū ē in. c. sicut.

Lator pñtiū. p. cleric⁹ nob ꝓposuit q̄ cū q̄dā die ca a su cū q̄dā clerico ludēt: cōtigit b q̄ ille ꝓiecit istū ad trā cui⁹ cul tellus quē ad lat⁹ suū hēbat i al terū icidit ⁊ fortuito casu occu buit vulnerat⁹. ¶ Jōq; mā. q̄te nus si ita res se hābit. ⁊ alia iusta c cā nō ipedit p̄dictū. p. libē pmit tas ad sacros ordines pmoueri

Ide abbati s. bū dicti de vebia

¶ Is ex cui⁹ opa illicita sequit homicidiū irregularis efficitur

Suscepim⁹ lras tuas p q̄s cognouim⁹ q̄ eū lator pñ tiū in custodia cuiusdē domus cū altero frē maneret: ingrediē tes de nocte quidā latrōes ad eos turpiter ipos i ꝓsonis affli gere ⁊ denudare vestimētis p prijs p̄sumpserūt: in q̄s isti resi d ptis virib⁹ insurgētes: ligauerūt c illos ⁊ detinere vsq; ad noticiā capli voluerūt. Cum aūt iste rē ad tuā audiētiaz ꝓlaturus liga tos eos i fris sui custodia dimi sisset ⁊ fures se soluē niterēt ff il f los ne ipe ab eis interimeretur: occidit ¶ Verum qñ expedie bat post tunicam relinq̄re palli g um ⁊ rerū sustinre iacturā quā p ꝓseruādis vilib⁹ reb⁹ ⁊ trāsi torijs tamacrit in alios exarde cere abstineat iste hūiliter ab al taris ministerio et vterq; pctñ h suū ad arbitriū tuū studeat ex piare. ꝓstat eñ eos 5 māsuetu i dinē ecclasticā ex vtriusq; ope i teremptos. Ide luceñ. epo

¶ Dans causam homicidio irregularis est.

Decetero nouerī q̄ diaco nus qui homicidio cām dedisse videt: non videt ad sacerdotium pmouendus.

Clemens tercius.

¶ Homicidiū casuale imputat ei q̄ dedit operā rei illicite si nō adhibuit diligētiā quā debuit.

Ad audientiā a postolat⁹ nri puenit q̄ cū q̄dā pbr k volens corrigere quendā de fa milia sua cingulo quo cingi so lebat ipm verberare tētasset: cō tingit q̄ cultellus de vagina q̄ cingulo adherebat elapsus eū in dorso aliquātulū vulnerauit postmodū vo cū ille vulnerat⁹ aliq̄diu vixisset ⁊ cōualuisset a vulnere alia grauiori vt dk ifir mitate pcussus viā est vniuerse carnis ingressus. ¶ Quia vero vtrū occasione vulneris deces sisset dubiū hēt. t. di. dux. re. q̄ l cū in dubijs semitā debeam⁹ eli gere tutiorē: re ꝓuenit iniūgē p pbro mēorato vt in sacris ordini bus nō ministrat iūcta tñ pnia ꝓgruēti sibi poterī ꝓcedē vt i mi m norib⁹ ordinib⁹ sit ꝓtēt⁹. Si vo ille ex alia ifirmitate obierit po terit sic erat solit⁹ diuia officia ministrare. Innoc. iij. epo lugd.

¶ Homicidium casuale nō im putat ei qui dedit operam rei licite. nec fuit in culpa.

Dilectus fi. a capellanus ꝓposuit q̄ cū q̄dā corpis molestia grauarēt: vt comedē di appetitū aliq̄tulū excitaret equū quē nutriebat ascēdit qui cū bñ non peret habenis. s p̄ter sessoris arbitriuz saltib⁹ lasciui ret. ipe vt ei⁹ refrenaret impetū n freno vim intulit. e quū q̄ calca rib⁹ stimulauit. cū q̄ fracto frēo equ⁹ ꝓpo arbitrio relict⁹ currēt festinātē. q̄dā mulier veniēs ex oblīq̄ infantulū baiulās obuia uit. i quā equ⁹ irruēs ꝓcul abie cto sessore puer p̄dictū oppēsit.

¶ Jōq; mā. q̄. si ē ita cū idē ca o pellan⁹ nec voluntate nec actu p homicidiū ppetrauit nec dedit q operā illicite rei: nō ipedias q̄ minus diuia possit officia cele

Exliteris. Primo ponit psultatio. scdo papē indagatio ibi: nos. tercio decisio ibi. ad te. a ¶ Circūspexisset ⁊ sic diligētiā adhibuit dādo operā licite rei. vñ nō iputat. vt l. vi. si duo. b ¶ Scādalū. nota ergo q̄ solū scādalū reddit hoiem irregulārē siue punit innocēs ꝓpter scādalū. ⁊. de cler. egro. tua. ⁊. ⁊. de pbē. cū teneat. c ¶ Vel tanta. ⁊ ita aliud ē infamia q̄ scādalū pl⁹ importat graue scandalū q̄ infamia. qz infamia tollit ꝑ purgationē vt hic. ⁊ vbi grave scādalū est non inducit purgatio. vt b pz. ar. ⁊. ⁊. de cob. cle. ⁊ mu. tua. vbi ꝓpt scādalū. indicit purgatio. nō est ⁊. qz purgatio ad vtrūq̄ refert.

Exliteris. ¶ Diuidevt. ⁊ e. c. dilectus. Ab.

d ¶ Si mōachus. si. i. qz. nā rē necessariā agebat ⁊ vtilē. ⁊. e. c. vl

e ¶ Trāsire nō crederet. vel si credebat aliquē transiret ibi aliquē eē. ⁊ aī casum clamauit caue caue. ⁊ e. c. vl. ⁊. l. di. si duo. ⁊ ff. ad. l. aquil. si putator. ⁊ insti. e. §. si putator. vbi ponit tenor verborū que hic sunt als imputaret. l. di. sepe. in pn. qz nō adhibuit diligētiā quā debuit. ⁊. ⁊. c. ad audiētiā.

f ¶ Presertim. i. maxime. qm̄ alibi posset sine dispensatōe. qz si bi imputari nō dz q̄ fortuitos casus q̄ p. uideri nō possunt nō puidit. ⁊. e. c. vl. B.

Significasti. ¶ Cōis diuisio Scda ibi: iōq̄. Ab.

g ¶ Improuiso. et sic nō affuit occidēdi volūtas. b ¶ Sciuisset. qz si sciret nō fuisset absq̄ culpa cū sciret se nō sufficere ad eius retentionē. ff. ad l. aquil. idē iuris. §. ⁊. cuz affectare q̄sq̄ nō debeat in quo diligit vel intēlligere dz infirmitatē iuā alīs periculosam futurā. vt ibidē. insti. e. §. in pn. q̄z. ver. ⁊ si. ⁊. ⁊. e. dilectus. arg. hec enim leuissima culpa fecit hoiem irregularem. ⁊. eo. continebat. Ber.

i ¶ Si est ita. sed qualiter constabit de ⁊ qz forsitan solerat Ob defectū pbatōis ꝑ iuramētū ꝓpriū faciet fidē qz solū dēbabet vltorē. C. de re. credi. l. ij. ⁊ pcipue cū pscia alicui⁹ queritur. statur iuramēto ipsius. ⁊. de sen. ex. si vo. ij. ⁊. ⁊. de testi. pñtium. ⁊. ⁊ de excep. pastoralis. ⁊. ⁊. qui ma. accu. pos. cū ia tua. ⁊. xxi. q. ij. si verum est. et pcipue si est bone fame. vt. ff. de re mili. nō oēs. §. a barbaris. ⁊ sup hoc poteris adiungere comt purgatores ꝓpter excellentiā ordinis. ⁊. de pur. cano. ex tuarū Quia circa maiora cauti⁹ est agēdū. vij. q. vl. c. vl. ⁊. ff. de car. edic. l. ⁊. §. ij. ⁊. xl. dis. quiescamus.

k ¶ Ad cautelā. ⁊. c. significasti. ꝓpter ambiguum duplicitatis xxiij. q. v. excōicatorū Sicut ad cautelā q̄ñ q̄ aliquis absoluit. ⁊ de sent. ex. venerabili ⁊. ⁊. de appel. ad pñtiam. ⁊. ⁊. de testi. venient. ij. in fi.

l ¶ Competentem. arbitrio supioris. ⁊ leuis dz esse cū in culpa nō non fuerit.

brare. I Idem metē. epo.

¶ Summat vt supra. c. prio.

Ex lris. t. f. accepim⁹ q̄ cū h. pbr fenū vellet de curru deponere. ptica supius alligatā ꝓiecit ī terrā. ⁊ cū feno insisteret deponēdo puerū quēdā iuxta currū repit semiuiuū in q̄ ꝑter modicū liuoris: in frōte nihil iueniri potuit lesōis. ¶ Mos aūt ab eodē quesiuim⁹ sacerdote: si pusq̄ iaceret ptica circumspexisset sollicite. an aliq̄d esset circa currū q̄ qō diligēter circū spexit asseruit ꝗ qō vidisset aliquē denegauit. ¶ Ad te igit remittētes eūdē. mādam⁹ q̄ten⁹ si res ita se hz nisi circa eundez graue scādalū sit exortū vel tāta laboret infamia qō deficiēte accusatore optet eidē canonicā purgationē indici. ipm libere p mittas exeq̄ officiū sacerdotis.

I Idem bisunt. archiepo.

¶ Sūmat etiā vt. ⁊. e. dilectus

Ex lris. t. f. accepim⁹ q̄ q̄dā mōachus ad deponēdā ō cāpanili cāpanā subtuiēs qz lignū corruit ipo mouēte q̄ndam puerum oppsit ⁊ occidit.

¶ Quocirca mā. q̄. si mōachus ipe rē necessariā agebat ⁊ vtilē ⁊ in loco p quē aliquē trāsire si crederet vl ibidē existere. vl et illud de cōsuetudine venire q̄ñ lignū dinoscit mouisse satis poterit pſertim in mōasterio ad altiores ordines ꝓmoueri.

I Idem epo paduano.

¶ Summat vt. ⁊. eo. dilectus.

Significasti nobis q̄ cū. f. clericus eq̄taret: equ⁹ cui insidebat taz se q̄ ipm ꝓiecit in aquā. vñ cleric⁹ ipm grauit calcarib⁹ stimulauit: equus vo cū existeret bucca durus ꝑter volūtatē sessoris rapt⁹ ī cursū mulierē quādā obuiā habuit quaz ex iprouiso pedib⁹ interfecit. Cū q̄ nos ab eodē clerico fecissem⁹ inq̄ri: vtr eq̄ viciū pus sciuisz illud asseruit se ignrasse. ¶ Iōq̄ mā. q̄. si ita est ad cautelā iniungas eidē pniam ꝓpetentē q̄ pacta nō ipedias q̄ min⁹ in susceptis mistret ordib⁹. ⁊ ad maiores valeat ꝓmoueri. I Idem.

¶ Non censet homicida is q̄ p habēte ⁊ cām nō dante a cōsanguineis homicidiū cōmittitur.

Petrus diaconus ⁊ mōach⁹ scti iobis ō pūa sua nobis insinuatiōe mōstrauit q̄ cum ipm quodā seculari habitu in eccia de rigelo bificiū obtinētē: abbas illi⁹ eccie eodē bificio spoliasset: cognati ⁊ amici ei⁹ irati plurimū ⁊ ꝓmoti nocte q̄dā in domo diaconi ꝓuenerūt ⁊ cena facta dicebat q̄ vidictā volebāt sumere de abbate inhibiti aūt expsse ab eodē diacono ne abbatē occiderent aut aliq̄d sibi facerēt vñ ordinis sui discrimē incurrerēt. ⁊ aie detrimētū. nihilomin⁹ irruerūt ī eū ⁊ plagis ipositis abierūt semiuiuo relicto q̄ post dies aliq̄s expirauit. ⁊ infra. ¶ Quocirca mā. q̄te. si pre missa noueris veritate subnixa sepedicto diacono nō solū ī diaconat⁹ officio mistrare ꝗ etiā ad ordinē pbyteratus ascēdere si aliud canonicū nō obstiterit liberā ꝓcedas auct. ap. facultatē pſertim si sup hoc nō fuerit resp sus infamia cū ei nō debeat imputari qō ⁊ pbibitōz ei⁹ expssā eo cām vel occasionē si dāte aut su sacrilego fuit ab ipi⁹ ꝓsanguineis attētatū. I Dem abbati sctē trinitatis de moldēberg.

¶ Irregularis censet q̄ aliū letaliter pcussit. lz ab alīs fuerit extinctus. idē si nō apperet an letaliter si etiā pcussus ab alīs obijt ⁊ nō appet ex cui⁹ vulnere decesserit. idē si pcusserit non letaliter si aim occidēdi hūit ⁊ ex alio q̄ vulnēib⁹ pcuss⁹ expirauit

Petrus. ¶ Primo facti narratio. Scdo ꝓuisio. scda ibi: quocirca. abbas Si.

m ¶ Moueris veritate. ⁊ qualiter poterit ei de hoc constare dic vt dixi. ⁊. eo. c. primo. ⁊ si infamt⁹ eēt se expurget. ⁊. de purga. canon. ex tua. nisi graue scandalum eēt ⁊. e. ex lris. ⁊. ⁊. c. pri. ar. Ber.

n ¶ Presertim. i. tm̄ qz si esset infamatus debet se purgare. vt dixi. Ber.

o ¶ Contra pbibitionem. sic ⁊. ⁊. de symo. sicut. ij. immo etiam si nō pbibuisset. dummodo tamen nō dedisset cōsilium nō tenet. ⁊. q. iij. quia psulatus vbi ē silis casus. Nec de voluntate debet aliq̄s se purgare. arg. contra in pcedenti. c. quia psulatus ibi: q̄ absq̄ sua volūtate. ⁊. ⁊. c. pr. C de fi. instru. l. vl. C. ō bis q̄ ad ec. pfu. pñti. circa princ. qō videt potius consentire. qz si eo audiēte ⁊ nō cōtradicēte ⁊ tacēte talia dicebant cōsentire ꝓsumeret vñ imputaret ei. Ain.

p ¶ Occasionem. nō intelligas ita istud large ne sit contra. xxiij. q. ⁊. cum homo. ⁊. c. de occidendis. Sed de causa vel occasione ꝓpinqua. ar. ⁊. eo. ad audientiā, ⁊ decetero. qz in veritate ꝓpter eum fuit occisus. Ber.

Significasti. ¶ Diuidit. in prima ꝑtē consultatio. in secda rñsio distinguens ibi. nos: primū membrū ꝓsequit ibi: ⁊ quidē. scdm ibi: q̃ si. Ab. a ¶ Studio. i. suggestione vl' adhortatōe. §. c. sicut. §. qui vo ea. j. de excess. pla. ex lrīs. Ber.
b ¶ Habuerit. ar. q̃ voluntas imputat in homicidio, licet ex suo vulnere mortuus nō fuerit. arg. j. q. iiij. qz psulat⁹. c ¶ Mādato. de ꝗ dictū est. §. eo. sicut. d ¶ Credēdum sit. ar. q̃ in iudicio anie cuilibet ē credendū. qz nō est verisimile q̃ sit immemor sue salutis. j. q. vij. sancim⁹. e ¶ Qd si discerni. eadē dis. ponit lex. ff. ad. l. aquil. item mela. §. sed si plures vnde hoc sumptū fuit. sed in hoc est diuersitas. q̃ si vnus ꝓmo pcussit ⁊ alter postea occiderit. Prim⁹ nō teneť de vulnerato. scdus teneť tanq̃ de occiso. ff. eo. huic scripture. §. j. ⁊. l. itē mela. §. celsus. sec⁹ ꝯm canones. et h. ⁊. xxiij. q. vl. c. vlti f ¶ Dubio. in dubio ēm viā debemus eligere magis tutiorē. vt hic dī. ⁊. j. de re. iu. c. ij. ⁊. j. e. c. pe. ⁊. §. eo. ad audiētiam. vbi de hoc.
g ¶ Repellere. j. de sen. ex. si vo. j. dis. ius nāle. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. vim vi. ff. ad. l. aq̃l. sciam. §. q̃ cū alit.
h ¶ Tutele. C. vñ vi. l. j. ⁊. j. de sen. ex. vt fame. §. vl. tñ si defendēs ex ꝓposito nō excedat modū ñ teneť xxiij. q. iij. nō inferenda. ⁊. ff. ad. l. aq̃l. si ex plagis. §. tabernari⁹ nec dī excōicatus qui excedēdo modū non ex ꝓposito repercutit clericū. ar. §. de restit. spol. olim. j. in fi. ⁊. j. de sen. ex. ꝑpendim⁹. ar. §. q̃ nō liceat vim vi repellere. xlvj. dis. seditionarios. xxiij. q. j. §. j. ⁊. c. j. et. q. iij. §. j. ⁊. §. eo. c. suscepimus. ⁊. xxiij. q. iiij. ineť q̃relas. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. si q̃s in h genus. Ad h dicas q̃ vim vi repellere lz. vt h dicit ⁊ in cōcor. primis tñ quedam consideranda sunt in repulsione tali vt in continenti fiat ⁊ nō ex interuallo. ff. de vi ⁊ vi arg. idem est. §. cum igiť qui. ⁊. j. de sen. ex. si vo. Item causa defensionis ⁊ nō vlciscēde vt. ff. ad. l. aquil. scientiā. §. vltimo. ⁊. xxiij. q. j. quid culpať. et cum moderamine inculpate tutele. tamen siquis modū excedat ⁊ nō ex ꝓposito nō teneť vt dictū est in predictis concordan. Ala. ⁊ Jo. distinguūt an fiat vis ꝑsone an rebus. Si ꝑsone tunc anteq̃ sit vis illata repellenda est. ⁊ si aliquis vim facta repellat potius ꝓsumi debeat q̃ defendēdi nō vlciscēdi cā hoc fiat. dummodo in ipso negocio fiat. ff. ad. l. aquil. si ex plagis. §. tabernarius. ⁊ hos si primus pcussor denuo volebat pcutere. alioquin si nolebat ipm repcutere ⁊ alter pcussit potius dī esse vindicta q̃ repulsio iniurie. et hoc equū videť. seruatur ēm moderamen si illud tm fiat quo omisso violētia repelli nō posset. Si ergo violētū interficis sic q̃ periculuz mortis ab eo vitare nō poteris cū sine pena interficis. ff. ad. l. aquil. l. iiij. C. ad l. cor. de sic. l. ij. ⁊. iij. ⁊ §. e. c. ij. Si aūt vis inferē rebus licitus est repellere illatam vim incontinenti. ⁊ inferēdam vel q̃citius sciuerit ⁊ poterit collectis amicis. ff. de acquir. poss. q̃ meo. §. vl. ⁊. l. clam possidere §. qui ad nūdinas. ⁊ §. de resti. spo. olim in iuriam vo iam illatā ꝑsone ex interuallo repellere nō lz qz sic esset vindicta. ⁊ ita intelligunť cōtraria h signata. Ber.

Ta nos. ¶ Diuidit. quia duo sunt quesita. Scdm ibi: ad vltimum. Et quelibet ꝑs pōt subdiuidi in consultationē ⁊ responsionem que patent in lra. Ab.
i ¶ Congruebat. §. ne cle. vel mo. c. iij. et c. sniam sāguinis. vñ in culpa fuit alienuz officium vsurpando ff. de re. iur. culpa est.
k ¶ Diligentiā. qz si ꝑ impericiā accidisz ei imputaretur. insti. ad. l. aq̃l. §. impitia q̃ qz. § euētus mortalitatis nō imputaťme dico. ff. de off. ꝓsi. illicitas. §. sicut. ꝓtextu ēm būane fragilitatis delictū decipientis in piculo bois innoriū esse nō dz vt ibi dī. §. §. de eta. ⁊ qua. ad aures. vnde versus. Non est in medico semp releueť vt eger.
l ¶ Post satisfactionē. Ex hoc ptz q̃ fuit in culpa. ⁊ ex eo qd sequiť misericordiť alienū officiū vsurpādo. ⁊ sic q̃ñq̃ imputať alicui aliqd delictū. ea tñ q̃ sequunť ex eo non imputanť xv. q. j. inebriauerunt lotb. Culpa ēm mulieris huic imputari nō dz q̃ ꝓtingit cōtra psiliū ipsius. sile. l. dj. sepe. Ber.

Significasti nobis: q̃ cum q̃dā maleficus ingressus ecclesiā eucharistiā cū altariuz ornamētis ⁊ libris ecclasticis extra ecclesiā asportasset. l. ꝑb⁹ ecclesie canonicus regularis ꝑfatū iniq̃tatis filiū fossorio arrepto pcussit. ⁊ si ad mortē fuit ictus hmōi tu ⁊ ipse penit⁹ ignorātis quē prochiani eccie videtes ornamēta eccie asportātē arrepti gladijs ⁊ fustib⁹ in eodē loco ꝓtinus occiderūt: et ifra. ¶ Mos i ꝑmisso casu credim⁹ distinguēdū. vtrū psiare possit q̃ ꝑfat⁹ sacerdos non inflixit pcussionē letalē de q̃ si alioq̃ nō fuissent vulnera ꝗbsecuta pcussus mime interijsset ⁊ si pcussor volūtatē nō
b habuerit occidēdi neq̃ ipi⁹ stu
a dio psilio vel mādato pcesserit
c alij ꝓtra illū. ¶ Et q̃dez si h ita se hz qd forsan ex eo posset ostēdi: si certa appuisset pcussio ab eodē iflicta tā modica ⁊ tāleuis in ea pte corpis: in q̃ q̃s de leui pcuti nō solet ad mortē vt ꝓto rū iudicio medicoq̃ talis pcussio assereret nō fuisse letal: cū d
d ceteris credēdū sit ipi q̃ si accusať vel denūciať ab aliq̃. ⁊ ꝑ se ipm psiliū appetit salutare post pniam ad cautelā iniūctā in sacerdotali poterit officio ministrare maxie religionis accedēte fauore cū sit canonicus regularis ⁊ sine oī scādalo possit sacerdo
e tale officiuz celebrare. ¶ Qd si discerni nō possit ex cui⁹ ictu pcussus interijt: in hoc dubio tā
f q̃ homicida dz hri sacerdos et si forte homicida nō sit a sacerdotali officio abstinere dz. cum in h casu cessare sit tuti⁹ q̃ temere celebrare ꝑ eo q̃ i altero nullū in reliquo vo magnū piculū timeať: ⁊ infra. Si vo quemadmodū ꝓhibeť sacerdos iste pri⁹ ab illo pcussus sacrilego mox eū cū ligone in capite repcussit
g q̃ huis vim vi repellē oēs leges ⁊ ola iura pmittāt. qz tñ id dz fi
h eri cū moderamie inculpate tutele nō ad sumēdā vindictā sed ad iniuriam ꝓpulsandā nō videť idē sacerdos a pena homicidij penitus excusari tū ratiōe instri cuz q̃ ipse pcussit. qd cum graue sit nō solet leuē plagā inferre. tū rōne ptis in q̃ fuit ille pcussus in q̃ de modico ictu quis letaliter solet ledi. Item.

¶ Religiosus cirurgiā exercēs si ex ea mors seqť irregularis ē etiā si sit pit⁹ ⁊ diligēs ⁊ hoc secerit cā pietatis. ⁊ cū eo p⁹ satisfactionē misericordiť dispēsari pōt. h. d. vsq̃ ad ¶ ad vltimū.

Ta nos duxit fraēnitas psulēdos: ⁊ infra ¶ Que fuisti qd sit d q̃dā mōacho sentiēdū. q̃ credēs se quādā mulierē a gutturis tumore curare vt chirurgic⁹ cū ferro tumorē illū apuit. ⁊ cū tumor aliq̃tulū resiliss ipe mulieri ꝓcepit ne se vēto exponeret vllo mō. ne forte ventus subintrās gutturis apitionē sibi cām morti inferret. ⁊ mulier ei⁹ mādato ꝓtēpto dum messes colligeret vēto se exposuit incaute. ⁊ sic ꝑ aptionē gutturis sanguis multus effluxit ⁊ mlier diē vltimū sic finiuit. vtq̃ vicz cū ꝑdict⁹ mōach⁹ sit sacerdos. liceat ei sacerdotale officiū exercere. ¶ Mos igr. f. t. r. q̃ lz ipe mōachus multū deliq̃rit officiū alienū vsurpando qd sibi
i minime ꝓgruebat: si tñ cā pietatis ⁊ nō cupiditatis id egerit: ⁊ pitus erat i exercitio chirurgie
k oēmq̃ studuit quā debuit diligentiā adhibere ⁊ nō ex eo q̃ ꝑ culpā mulieris contra cōsilium eius accidit. adeo reprobādus
l q̃ non post satisfactionem condignā cū eo misericorditer agi

a ¶ Alioquin.i.si nō erat peritus ⁊ si nō abibuisset diligentiam quā debuit aut ex cupiditate fecit. Ber.

¶ Ad vltimum. ¶ Qui iudici seculari dedit intersigna furis a q̄ fuit vulneratus irregularis nō est ꝯ ille postmodū occidat.b.d.Ab. b ¶ Tradidit.§ videt q̄ ille scolaris potius tacere debuisset.xxij.q.ij.ne q̄s.itē nōne dicetum eius est occasio mortis illius.xxiij.q.v.vnū solū.in fi.⁊.j.de excess.plat.ex lris. Itē pmouendus abstinere dz ab oi eo p qd possit ad effusionē sanguinis puenire.l.di.clericū q̄. Itē iste quasi testis inductus fuit qd nō ꝯ clerico in cā sanguinis. xj.q.j.testimoniuz. ⁊ §.ne cler.vel mo.sententiā. Ad ꝶ dico q̄ nō fuit inducꝰ tanq̄ testis.qz nec ad pñtiam iudicꝭ accessit qd fit i criminalibus: in auē.de testi.§.qm̄. in fi.col.vij.Cum ꝯ iste nec facto nec p̄cepto nec cōsilio nec defensione nec lingua nec adhortatōe homicidium fecerit non dz ab ordinibus impediri. quibus modis homicidiū pmittit ⁊ imputat.vt dictū ē.§.eo.sicut dignum.⁊ p̄terea iste seip̄m occidit.

c ¶ Puniendū.tñ p istud nō fuit puictus de furto.nō ei eo ipso ē fur q̄ aio furādi tomū intrauit.ff.de fur. vulgaris.§.q̄ furtū.

Sicut. ¶ Cōis diuisio psultatio: ⁊ rñsio. Scda ibi nos vo. Ab.

d ¶ Viuificatus.sic xxxij.q.ij. qd vo.⁊.c. moyses.qd p vtraq; pte pōt induci.arg.d ij.q.v.cōsuluisti.⁊.§. e.si aliquis.c.illud cōsuluisti.intellr qñ puerperiū iā erat aiatū ⁊.c.moyses.⁊.c.illud §.c.sicq̄s. ibi exponit istd.⁊.c.qd intelligit qñ nōdū bz aiam. Similiter distinguit ler ff.de pe.si aliq̄d.§.q̄ abortionis.tñ ꝯ non teneat.l.canonica.vt hic pz.nec lege mosaica.nō tenet.l.coz.de sic.ff.ad le.coz.de sic. si mulierē ⁊ etiā.l.aquil.vt.ff.ad.l.aq̄l.si seruus.§.si mulier d eo q̄ pcurat vnena sterilitat.dictū ē.§.e.si q̄s.vbi etiā de ꝶ.b.

Postulasti. ¶ Consultatio ⁊ rñsio. Scda ibi: ad qd.ab.

e ¶ Bonorū laudē.§.de maio.⁊ obe.solite. Ber.

f ¶ Imputandū.no.q̄ clericus pōt agere ciuiliter ꝓtra laicū cōrā suo iudice de crimine ad ꝶ vt sit in ꝑpetuū carcere vel vt puniat pecunialiter.xxiij.q.v.nō nos.ad fi.⁊ arg.§.de iudeita quotidā.⁊ si iudex secularis p talē querelā durius puniat qz ille nōvult aliter obedire iudici.vt hic dicit nō imputat clerico.xxij.q.iij.maximian⁹.⁊.q.v.nō nos.ad fi.⁊.c.relegātes ad fi.ff.de bo.li.q̄ cū maior.§.j.v.si tñ.⁊ ar.ff.de euic.si p ipsu dētiaz.⁊ ar.§.e.c.tua nos.⁊ absit vt ea que ꝑpter bonū facimus nobis imputaret si p̄ter voluntatē nostrā. cuiq̄ malū cōtingat xxiij.q.v.de occigēdis alioquin paulus i effusione sanguinis suum crimē agnosceret vt ibi dī qd nepbas cēt dicere vt ibi.ar.d xxiij.q.v.c.ij.⁊.c.vnū solū.in fi.de pe.dis.j. piculose.⁊.j.de excess. pla.ex lris.bodie dicē dū vt habet in.c.ij.e. ti.li.vj. vt p̄mittatur ꝑtestatio. Ab.

Exhibita.

¶ In pma p te ponit petitio. In scda exauditio ibi: q̄ circa. Ab.

g ¶ In puerili.vnd beneficio talis etatis excusatus videtur.de psc.di.iiij.cos.⁊.j.de sen.ex.c.j.qz illa etas ignorat q̄d videt. C. de fal.mo.l.j.in fi.ff. qui ⁊ a qui.pupillus

b ¶ Ludēs.qd ei licebat qz lusit ⁊ ysaac vt dictū ē.§.e.latoz.⁊ pueris pmissum ē ludere.j.q.j.§.ecce q̄ñ erat tñ voli capax.qd pz ex eo qd dī nō aio ledēdi als nihil esset. quia talis furioso cōparat.xxj.q.j.illd.et ff.de acqui.pos.l.j.§.j voli capax dī q̄ est p rumus pubertati. vt ff.de re.iur.pupillū.

i ¶ Non aio.ex ꝶ p bat q̄ erat voli capax nec tñ in culpa ꝑ ꝶ ē vī.qz nec volūtate nec actu homicidiuz ꝑtetrauit.§.e.dilect⁹ ⁊.c.significasti.j.qz voluntas in maleficiis spectat nō exit⁹.ff.ad l.coz.de sic.diu⁹.⁊.C e.ti.l.j.⁊.j.de sen.ex. cū volūtate.fm talez legē pmotōnis vī q̄ opus poti⁹ spectet q̄ exit⁹.xv.q.j.si q̄s nō irat⁹. k ¶ Proiecit in ꝶ vī culpa.naz ludus noxius in culpa est.ff.ad.l.aq̄.nā ludus.⁊ ar.§.de pfū.c.j.

l ¶ Corruēs.ipse puer q̄ fugiebat ꝑter timorē illi⁹.vñ culpā pmisisse vī ex eo q̄ dedit occasionē qre dānū dedisse vī.vt.ff. ad.l.aq̄l.q̄ occidit.§.pe.§.e.de cetero.⁊.c.pbām.§ excusat p ter imperitiā medicātis.⁊ ꝑter incuriā pris.ar.c.tua.⁊ p ter etatem qz cā multum fuit remota. Ber.

possit vt diuina valeat celebra
a re: alioq̄n intēdicēda est ei sacer dotalis ordis executio ō rigore

¶ Ad vltimū fuit ex pte tua p: positū q̄ quidā scolaris metuens vt latrones in hospitio suo essent de strato ꝓsurgēs reppit ibi furē q̄ nō solū ip̄m scolarē p strauit in terra: ꝶ pene ad mor/ tē vulnerauit eundem: ⁊ infra. Mane itaq; scolares latronem q̄ fluerūt eundē quē vulneratū inuentū ptāti vincētie tradide rūt: coram q̄ cōstāter negauit qd p̄missa mime ꝑpetrauit. vñ p̄fa tus ptās ad eundē scolarē nūcios destinauit vt exponeret si q̄ sciret de fure p̄dicto vl traderet inē signa q̄ cultū quē ipsi latroni abstulerat ⁊ sotulares ab eo dē in ipsius domo dimissos q̄s
b direk: nūcijs tradidit mēoratis sup eodē facto se nihil ampli⁹ i tromittēs. Ptās igr accept ta lib⁹ intersignis latronē ip̄m ap
c paritoribus suis tradidit puni endū q̄ sibi amputauerunt viri lia ⁊ oculos eruerunt. latro vo ira ⁊ dolore cōmot⁹ nec potum sumpsit nec cibū ⁊ sic de medio est sublatus. vñ p nrm oraculū postulas edoceri vtruz p̄fatus scolaris ad sacros valeat ordines pmoueri. ¶ Nos igr inq. t.t.r.q̄ si p̄fat⁹ scolaris dignis meritis adiuuat: ꝑter prescriptum euentū a susceptōe sacro rū ordinū nullaten⁹ ē arcēdus

De prior ⁊ fratrib⁹ cartusie

¶ Qui dat cām abortioni homicida est si conceptū erat viuificatum aīal rōnale als secus.

Sicut ex lrarū vestrarum tenore accepimus: cū quidā p̄bⁿ ordinis qui prius fuerat niger monachus quandaz mulierē p̄gnantem cū qua contraxerat cōsuetudinem inhonestam ⁊ que asserebat se cōcepisse ex eo q̄ zonam arripuerit q̄si ludens ipsa p hoc sic se asseruit esse lesam q̄ occasione hmōi abortiuit ꝑter qd idem p̄sbⁿ pro borū viroꝝ vsus consilio seip̄m duxit ab altaris ministerio seq̄ strādum: ⁊ infra. ¶ Nos vo de uotioni vestre insinuatione pre
d seutium.r.q̄ si nondum erat viuificatus conceptus ministrare poterit alioquin debet ab altaris officio abstinere.

Item.s.eō.

¶ Non imputatur clerico ciuiliter iusticiam petenti de laico si iudex in laicum exercet vindictam sanguinis.

Postulasti: ⁊ infra. Que/ siuisti prerea vtrū cōtra quosdā contempta excōicationis snia debitas ecclesijs decias subtrahentes tibi regiā implorare liceat ptātem: cū ad solutionez ipsarū vix absq; sanguinis effusione valeant coartari.

¶ Ad qd rñ. q̄ si te de hmōi q̄rimoniā simplr deponēte rex cui
e ad bonorū laudē vindictam vo malorū gladius est cōmissus: i eosdem rebelles traditam sibi exercuerit ptātem eorū erit du
f ricie aut malicie imputandum.

Bono.iij.eō.

¶ Homicidium casuale nō imputatur ei qui non occidit nec fuit in culpa etiam si ad cautelam veniam postulauerit.

Exhibita nobis .i. clerici confessio patefecit q̄ cuz
g in puerili eēt pstitut⁹ etate. cuz
h quibusdā coetaneis suis ludēs ⁊ insequēs vnū ex illis lapidez
i post eū nō aio ledendi ꝶ timorē
k incutiēdi piecit. qui ꝯ eo proiecto lapide pcussus nō fuerit ne
l q̄ tactus. ad alium tñ lapidem corruens ⁊ caput offendens tū propter imperitiam medicātis tum propter patris incuriam qui laboribus ⁊ sudoribus ip̄m

a ¶ Postulauit. ꝓ hoc videbat culpabilis. ꝗ nõ est vera. qz ꝗ fecit ex benignitate ⁊ humilitate. vñ eos nõ debuit ipm ꝓpter hoc repellere. maxime cum pr defuncti hoc iurasset. ⁊ qz ea sũt in nris officijs. gratiosa q̃ cum liceret nobis nõ impedere. cã tũ dilectõis impedimus. xxviij. q. j. iam nunc.

b ¶ Misericorditer ar. q ꝗ dere. ꝓtineat dispẽsationẽ. ꝗ nõ credo. nam quicq̃d facit ecclia totũ est mia et veritas: qz vbi iustícia obseruat mia ad bibet. xlv. di. disciplina. qd̃ ptz ex rõnsi. B.

Iohannes ¶ Prima pl narrat factuz. sed diffinit ibi: nos ibit. ab. c ¶ Signo. pma disting. ius militare. §. de offi. custo. c. j. ⁊. ij. d ¶ Licite rei. §. e. ex lris. ⁊. j. co. c. vl. e ¶ Fortuitos. j. e. c. vl. vbi de ꝗ f ¶ Permittatis. de iure cõi. Absit eim q ea q̃ ꝓpter bonũ facimus nob imputent. si pter voluntatẽ nostrã alicui q̃cq̃ mali ꝓtingat. xxiij. q. v. de occidendis. Ber.

Petitio. ¶ Cõmunis diuisio sed ibi: mandamus Ab. Si.

g ¶ Remordet. ꝗ q aliquẽ interfeceris. lz eim clerici alios possint hortari ad pugnã i iusto bello ꝗ hostes q̃le fuit istud. vt. xxiij q. vlt. igit hortatu oi tpe vt pridem. ⁊. q. ij. dñs. ⁊. lxiij. dist. adrianus. in ꝓpria ꝓsona pugnare non pñs. vt xxiij. q. vl. quicũq̃. et c. clerici. ⁊. l. di. clericũ qui. ⁊. c. de his clericꝭ qz eoꝝ officiũ reddit eos inabiles ad pugnandũ. vt. §. de vo. ex multa. ad fi.

h ¶ Dubio. sic. §. e. significasti. ⁊. c. ad audientiã. vbi de hoc si. j. de cle. excõ. illd. Et sanctius est in hac vita dño sub in feriori habitu familari q̃ alta indebite appetendo dãnabilit ministrare. l. di. de his. in fi. et §. de tẽp. or. ad aures expo suit expirauit. qz vo dictꝰ clericꝰ vt mitigaret dolor pris defũcti veniã sup ꝗ postulauit ab ipo. tu eũ a sacroꝝ ordinum susceptõne repellis: q̃ q̃ idẽ defuncti pr in extremis laborãs tibi ⁊ psbro cui suã aquit ꝓsciam ꝓfessus fuerit ⁊ pstito firmauerit iuramẽto nihil ipm in morte filij sui ꝓut sibi ꝓstiterit ꝓmisse. q̃re idẽ clericus postulauit a nobis vt cũ de illi obitu lesam nõ habeat ꝓsciam dignaremur agere misericorditer cũ eodem.

¶ Quocirca mandamꝰ q̃tenꝰ si ꝓstiterit ita eẽ ipm ꝓpter ꝗ a receptõe sacroꝝ ordinũ si ꝓpellas

I Dem epo ⁊ capło veneten.

¶ Homicidium casuale nõ imputatur ei qui dedit operam rei licite nec fuit in culpa.

Iohannes sacerdos hũili nob isinuatiõe mõstrauit q cũ pulsaret cãpanas vt signo dato ꝓueniret ꝓlos fideliũ ad dina cadẽs tintinabulũ ꝓcussit quẑdã puerũ coẑã eo q̃ cũ vulnus eẽt mortale decessit ¶ Mos igr attẽdẽtes q dicto sacerdoti q̃ dabat operam rei licite nihil potuit iputari: si casus oẽs fortuitos nõ ꝓuidit. di. v. mãda. q̃tenꝰ si ꝓstiterit ita eẽ dictũ sacerdotẽ sacerdotale officiũ exequi ꝓmittatis. I Dẽ. p. psbro.

¶ Clericus pugnando etiã cõtra inimicos fidei catholice. si quẑ q̃ ꝓcussit ⁊ de interfectõne ipm remordet conscietia a ministerio altaris abstinere debet.

Petitio tua nob exhibita ꝓtiebat q cũ inimici dñi cẽ crucꝭ ac blasphemi nois xpiani castrũ qdã in q̃ morabarꝭ grauit inuasissent: exeũtibꝰ indẽ habitatoribꝰ tã clericis q̃ laicis ꝗ eos ad inuicẽ ꝓfligẽtibꝰ hinc inde occisi q̃plurimi extiterũt: eaus eim fortuiti nõ imputant. nisi culpa q̃s incidat in casuz vel pctõ vel mora ꝓcedẽtibus casum. §. de cõmo. c. vno. ct. §. de po. bonafides. vbi de hoc. qz nemo tenet diuinate. §. vt eccle. bñ. vt nrm. ff. ad. l. acquil. si putator. ⁊. ff. manda. si fideiussor. §. si cũ debitor. ⁊ paulus spũ dei plenus diuinare non potuit. xxij. q. ij. btũs.

Rica. De torneamẽtis. Also de homicidio in genere ⁊ in specie videndũ restat de quibusdaz actibus ꝓ quos q̃ndq̃ deuenit ad homicidiũ. iõ subijcit hanc rubricam ⁊ duas sequẽtes. Ab.

Helicis.

¶ Primo prohibet. secũdo penaz imponit. sed ibi quod si. Ab.

l ¶ Ostẑtationẽ. fm leges tũ licz aliq̃d facere ad ostentationẽ viriũ. vt. ff. de alea. solent. als nõ lz. vt. l. sed nec bmõi tenet. l. aq̃lia. ff. ad. l. aquil. qua actõe. §. siq̃s.

m ¶ Temere. ⁊ ido talis ludus tanq̃ noxius ꝓhibet ꝗ. et. ff. ad. l. aquil. nã ludus.

n ¶ Proueniũt. ar. aliquid ꝓhiberi ꝓpẽ ꝓsequens. xxij. q. j. in nouo. ⁊. §. de iurciu. ⁊ si xps. ⁊ de ꝓse. di. iij. ꝓuenit. Ber.

o ¶ Non neget. nec etiã viaticuz. xxxj. q. vj. siquis de corpe. l. di. penitẽtes. qz ⁊ ꝓx pniam viaticũ intelligit qd̃ decedentibus penitẽtibus nõ negatur. j. de peni. ⁊ re. qd̃ in te.

p ¶ Sepultura. si. j. de rap. c. ij. ⁊ sic concedit qd̃ ẽ maius ⁊ qd̃ minus est ꝓhibetur. arg. lxxxviij. dist. eps gubernationẽ. ff. de ritu nup. oõne. ⁊. j. q. j si qui epi. ct. xxxiij. q. ij. latronẽ. C. qñ impe. int pu. ⁊ vi. l. vna ⁊. lxxx. dist. epi nõ in castello. argu. contra xliij. dist. nulli liceat. xiij. q. vlti. c. vlti. ⁊. ff. de sena. qui indignus ff. de ser. expor. cui ꝓx cato. xxxij. q. vij. apls in fi. ⁊. xxiiij. q. j. miramur. ⁊. §. de deci. ex pte. Solutio. Generale est q cui licet maius ⁊ minus. nisi ab illo timore ꝓhibeat. ex causa ne vilipẽdatur bonor psone. vt patet ꝗ primas cõcordantias. hic vo alia rõ est vt potius consulat viuis q̃ defunctis vt alij terreant ⁊ abstineant a talibus cum viderint illos sepeliri in campis. qz vilis sepultura illis defunctis nõ nocet. §. de sepul. sacris. xiij. q. ij. anime defunctorũ. sic intelligit. j. de rap. c. ij.

Quidam licite rei. sic. §. e. c. ex lris. vbi similis casus ponit. ⁊. §. e. Iohannes.

i ¶ Premonitis. dicẑdo caue. caue. l. di. si duo. vñ si in curia illius mortuus est huic qui ipm monuit non imputat. l. di. sepe. ad fi. k ¶ Possunt. fortuitos eim casus nullũ hoim consilium ꝓuidere pot. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ij. §. si eo tpe. quare nemini sunt imputandi. ff. qui ⁊ a qui. mg. li. nõ fi. iulianus vñ cũ ꝓ eo q aliq̃s ꝓcussisti irregularitatem metuas incurrisse

¶ Hãdamꝰ q̃tenꝰ si interfectõe cuiusq̃ in illo ꝓflictu tua ꝓscia te remordet a misterio altaris abstineas reuerẽter cũ sit ꝓsultius in hmõi dubio abstinere q̃ temere celebrare. Grego. ix.

¶ Idẽ dicit qd̃. c. Ioãnes. §. e. ⁊ tũ ponit diuersitatẽ in facto.

Quidã vt asseris ad edificatõz ecclie in adiutoriũ a psbro euocatꝰ ruẽs cũ laqueari: qd̃ idez psbr soluere nitebat hac occasiõe rebꝰ ẽ hũanis exẽptus: ⁊ infra. Attẽdẽs igit q sacerdos ipe dabat operam licite rei studuit etiã quã debuit diligẽtiã adhibere: circũstãtibꝰ quibus ꝓiculũ iminebat ita tẽpestiue ⁊ alta voce ꝓmonitis qd̃ intelligẽ et fugere potuerũt. inq̃. t. r. q ob hãc cãm vel qz oẽs casus fortuitos q̃ ꝓuideri nõ ꝓnt: forsitan nõ ꝓuidit non dz q̃ ad officiũ vel bñficiũ impediri.

Rubrica. De torneamentis.

Ex concilio lateranen.

¶ Torneamẽta fieri nõ debent ⁊ vulnerato in eis ꝓcedit pnia ꝗ si mort denegat ei sepultura ecclastica. si accessit aio pugnã di. ꝗ si accessit alia cã vtpota vt debita sibi exigẑt. h. d. cũ. c. se.

Helicis memorie innocencij et eugenij ꝓdecessoꝝ nroꝝ vestigijs inherentes detestabiles illas nũdinas vel ferias q̃s vulgo torneamẽta vocãt: in q̃bus milites ex ꝓducto ꝓuenire solẽt ⁊ ad ostẑtationẽ viriũ sua rũ ⁊ audacie temere ꝓgredi. vñ mortes hoim ⁊ aiarũ ꝓicula sepe ꝓueniunt fieri prohibemus

¶ Qd̃ siq̃s eoꝝ ibi mortuꝰ fuerit q̃uis ei poscẑti pnia non neget ecclastica tũ careat sepltura

a AD audientiã faciẽdi. ergo ad animũ recurrẽdũ est. et qz iste mortuꝰ fuerat ad locũ torneamẽti, denegabat ei sepultura. ⁊ male. qz nõ ludebat in torneamẽto ꝗ casu sub equo mortuus ẽ nec ex ea cã accesserat. ꝗ alia vt dicit lra. volũtas eñ ⁊ ꝓpositũ distinguũt maleficiũ. vt. ff. de fur. qui iniurie ⁊ j. de sen. ex. cũ volũtate. ⁊ ad animuꝫ recurrẽdũ est. xxij. q. ij. is aũt. ⁊ c. bwies. in fi. ⁊ iõ nõ debet ei denegari sepultura. vt dicit in fi.

b ¶ Casu. qm̃ puidere nõ potuit. d. ti. pr. Joannes. ⁊ c. vlt. vñ sibi non debet obesse xxiij. q. v. de occidendis. Ber.

c ¶ Dispensatõe. nõ intelligas q dispẽsek cum isto vt sepeliak in cimiterio ecclesie: sed ex dispẽsatõe ꝗm quã ecclesia disposuit vbi corpa xpianoruꝫ sepeliãt in cimiteriis qm̃ olim in campis sepeliebanť. ff. de sepul. vio. l. iij. §. diuus

d ¶ Maxime. qz idẽ est etiam si ꝗ duo sacramẽta nõ recepissꝫ dũmodo pniam recepit ⁊ iste illa tria ꝓcẽpit. vt patet in integra. Ber.

Rica. De clericis pugnantibus in duello

Aisum est. d. ⁊ torneamẽtis vbi plures pugnant nũc subiicit de duello vbi dumtaxat duo pugnant. Ab.

Quro si.

¶ Diuiditur qz in ꝑma ponit excessus punitio. In scda dispẽsatio: ibi: ꝗ ẽtumcũq̃. Ab.

e ¶ Oblatũ: suscepit nec offert nec oblatũ suscipe debuit aliquo mõ. qz ꝗ ꝓhibitũ ẽ. ij q. v. monõachiã. ⁊ j. de purg. vul. ꝑ totũ. ꝗ potiꝰ dz oia mala pati q̃ huic malo vl aliꝫ ꝓsentire. xxxij. q. v. itane. qz facere debemꝰ qd fieri debz de iure. xxij. q. ij. faciat hõ.

Alex. iij. anatesi. epo.

¶ Idem dicit qd in supiori. c.

HD audientiã nostrã noueris puenisse: q cuꝫ qui dã ad locũ deputatũ torneamẽtis cã reqrẽdi debita accessisset ⁊ ifra Nos attẽdẽtes q his tm̃ ecclastica sepultura debeat indici. q ad torneamẽta aio id faciendi tm̃ accedẽtes decedunt: ibidẽ. f. t. mãdamꝰ q̃tenus si tibi ꝓstiterit q ad ꝑdictũ torneamẽtuꝫ nõ aio ludẽdi ꝗ ꝓcipiẽdi credita puenisset. lz ibi fortuito casu obierit corpus eius dispẽsatõne ecclastice tradi facias sepulture maxime si dñicum corpus suscepit et sacri olei fuerit vnctione punctus.

Rubrica. De clericis pugnantibus in duello

Alexander tercius.

¶ Clericus iniens duellu̅ sue obtulerit sue suscepit deponendus est. poterit tm̃ epũs cum eo dispensare si mors vel mutilatio mẽbri non sit inde secuta.

Quro si clericus alicui sponte duellũ obtulerit vel oblatũ susceperit sue victor sue victus fuerit de rigore iuris est merito deponẽdus. ¶ Sed q̃tũcũq̃ eius in hoc grauis sit ⁊ enormis excessus euadere ꝑt depositionis sententiam si cum ipo suus episcopus duxerit misericorditer dispensaddũ. dummodo ex ipso duello homicidium vel membrorum diminutio non fuerit subsecuta.

Celestinus tercius.

¶ Irregularis est clericus non solũ si ipse interficit ꝑ se. ꝗ etiaꝫ si pugil ab eo datus aduersarium occidat. nec excusat ꝓsuetudo poteris tm̃ cum eo circa beneficium habendũ dispensari.

HEnricus ꝑb nobis hũiliter intimauit q cũ laicuꝫ quẽdã sup furto in seculari placito puenisset. qz testes sui defecerũt. pugilẽ ꝗm prauã terre cõsuetudinẽ itroduxit q reũ vsq̃ adeo ictibus vulnerauit q coactus est expirare. ¶ Quia igit sup ꝗ nos ꝓsulere voluisti: ambiguitatẽ tuã rñsione hmõi remouemꝰ q tales pugiles homicide veri existunt. Nec ꝑdictus sacerdos lz nõ ipse ꝗ alius ꝑ eo in duello pugnauit. debet in sacris ordinibus ministrare. sicut tradũt sacroꝝ canonũ instituta Homicidiũ aũt tam facto q̃ ꝑcepto siue ꝓsilio: aut defensõe non est dubiũ ꝑpetrari. poterit tũ cum eo circa habẽdũ ꝗficiũ misericorditer dispensari.

Rubricca. De sagittarijs.

Innocentius tercius.

¶ Excõicãdus est sagittariꝰ et basilistarius ꝗ xpianos. h, d.

HArtem illã mortiferã ⁊ obibilẽ basilistariorũ ⁊ sagittariorũ aduersus xpianos ⁊ catholicos exerceri decetero sub anathemate ꝓhibemus.

Rica. De adulterijs ⁊ stupro.

In exodo.

¶ Stuprãs virginẽ tenet eam dotare ⁊ ducere in vxorem: ⁊ si non vult cum ea contrahere vltra dotem corporaliter castigabitur. h, d, cum. c. sequenti.

SI seduxerit q̃s virginem nondum despon/ sata dormierit q̃ cũ ea dotabit eam et habebit vxorem. Si vero pater virginis dare noluerit reddet

b ¶ Bñficiũ. l. di. studeat. xxviij. di. ꝑbrm. ſ. nẽ cogat i cleri op probriũ mẽdicare. xciij. di. diaconi. ibi mẽdicat ifelix dricꝰ ⁊c.

Rica. De sagittarijs. Cõtinuata est. d. de torneamẽtis. Ab.

HRte. xpianos secꝰ de saracenis: a ꝓrio sensu. ⁊ intelligẽ d bello iniusto. ar. d. de iureiu. sic si ꝓstiterit. qm̃ si iustũ eet licitũ esset pugre. xxiij. q. ij. dñs. ⁊ q. vl. vt pridẽ. B.

l ¶ Sub anathemate. vt q sit canõ late snie. ar. lxiij. di. saloni tane. ⁊ j. de eo q̃ fur. or. rece. c. j. ꝗ secꝰẽ. nã multũ interest an a lege aliq̃d, ꝓhibeat sub anathemate. xxx. di. ꝑ totũ. an ab hoie. ⁊ tũc vt q sit excõicatꝰ vt i c. salonitate. ar. ad ꝗ ff. de arbi. celsꝰ. ⁊ l. si cũ dies. §. vl. ff. de ꝗbẽ. ẽp. l. si q̃s sciẽs. vt sic mitiꝰ agat cũ lege q̃ cũ mistro legis. Dicas q̃si iudex dicat ꝑcipio sub pena excõicatõis. siue ꝑcipio ꝗ inẽmiatõe excõicationis siue anathematis siue sub excõicatõe ꝗ facias nõ ẽ excõicatꝰ ꝓriũ facies ꝗ excõicãdus. ⁊ c. illud saloni tane. ⁊ d loca. c. j. ⁊ j. de eo q̃ fur. or. rece. c. j. ⁊ oia ꝓcilia intelligũt cũ sub ꝓditõe excõicatio lata fuit. sic excõico q̃cunq̃ furti ue ad ordies accesserit ⁊ tũc ꝓriũ faciẽs ẽ excõicatꝰ. de ꝗ dixi. ꝗ de symo. sicut. ij.

Rica. De adulterijs et stupro

Supra visũ ẽ de homicidio ⁊ d q̃ busdã artibꝰ ex q̃bꝰ puẽit homicidiũ qm̃ q̃. ꝗ qz ꝓm ordinẽ decaloli. i. legis antique ꝓtinẽtis de cẽ ꝑcepta post homicidiũ secꝗ adulteriũ seu mechia vt pz ibi: nõ occides. nõ mechaberis. iõ pꝰ homicidiũ sub mittit hec de adulterio. ꝗ qz noie mechie ois illicitus coitus ꝓtinet. iõ ꝗiicit de stupro. xxxij q. iiij. meretrices.

f ¶ Deponẽdus. qz hmõi pugiles homicide existũt. j. c. priuã cũ ad ꝗ accesserit nõ põt quis ꝓmoueri. lj. dist. si q̃s postnec dispẽsat cũ tali si mors vel mẽbrorũ mutilatio fuerit subsecuta. j. c. pri. alꝰ põt cũ tali ẽps dispẽsare. vt. j. sequit. b.

Eusebius. ¶ Prima ꝑs narrat factũ. Scda ꝓuidet ibi qz igit. Ab. g ¶ Prauã: ⁊ reprobatã. j. de pur. vul. ꝑ to. ⁊ ij. q. v. monomachiã. qz dẽũ tẽtare videt. b ¶ Homicide veri: q̃tũ ad ꝓpositũ vel occasionalr vel vere q̃ q̃ vt ꝗ ptz ⁊ ſnia lata ꝑ tale ꝓbatiõz nõ trãsit in rẽ iudicatã. j. de pur. vul. c. ij. i ¶ Facto. istis q̃tuor modis siue lingua siue abbreuatione ꝓmittit directũ homicidiũ. de ꝗ di. ſ. de homi. sicut.

m ¶ Dotabit eũ. i. donationẽ ꝓpter nuptias assignabit ei vel ꝓrie ponimꝰ. qz dabit pecuniã mulieri quã retinebit sibi ꝑ vote qd fieri põt. ff. de dona. inter vi. ⁊ vr. si q̃s vxori. C. de vote cauta nõ no. l. ij. ⁊ si cũ ea etiã nõ ꝗbat nihilominꝰ bẽbit illã pecuniã vt secꝗ in lra. si d ꝗo añ mrimoniũ donet ei tenebit donatio. ff. de publi. cũ spõsus. si i tẽps mrimonij porrigat donatio ñ tenet. C. de do. inter vi. ⁊ vr. q spõse. ſ. e. c. vl. vbi de ꝗ. n ¶ Vxorẽ. si pr ea dare sibi voluerit ⁊ ipsa in eũ ꝓsensit ⁊ etiã si ipse eã accipe voluerit alꝰ punieť. j. c. pri.

n ¶ Seduxerit. ¶ Hoc. c. ⁊ sequens ponũt penã stupratis virginẽ. ideo vtrũq̃ sumat vt in rubro. Ab.

a ¶ Juxta modū. qui estimabit iuxta facultates illius. ⁊ dignitatē puelle. C. de epi. au. l. pe. C. de rei vx. act. autē. § ꝗuis ⁊. ff. de iure do. siue generalis. xxx. q. v. nullū. hic olim fuit pena in exodo. hodie alia ꝓm leges. vt no. j. c. pri.

b Peruenit. plectēdus. s. vt relegek. vel si vilis ꝑsona fuerit verberek. instit. de publi. iudi. §. ij. si aūt ꝑvim hoc fecerit capite plecteк. isti. c. si ūt.

c ¶ Stuprauit. Stuprū ꝓprie ꝓmittit in ꝟginē. xxxvj. q. j. §. j.

d ¶ Uxorē habeat. si ipsa ⁊ pr̄ voluerit. ē. c. pri. e ¶ Castigatus. ꝓm q visū fuerit iudici. aliter ꝓm leges vt dictum est.

f ¶ Excōicat⁹. q̄ ad cōionē sacramentorꝫ quouscꝫ visum fuerit superiori. finaliter tñ non compellek eam recipe. sz qz illā decepit ad tp̄s punieк.

S3 vir. ¶ Distinguit. Scdz membrū ibi: qd̄ si.

g ¶ Deliq̄sse. adulterando cum alio.

h ¶ Reus erit. xxxij q. j. siquis vxorem. qz patronus est turpitudinis q̄ crimen celat vxoris. xxxij. q. j. c. j. ⁊ §. de iureiu. quemadmodū. ⁊. C. de adul. l. ij. vel crimē lenocinij cōmittit ⁊ nisi denunciet eam ad penitētiā mortaliter peccat. ij. q. j. si peccauerit. ⁊. §. de iureiu. quēadmodum. Ber.

i ¶ Debet. debito honestatis ⁊ nō necessitatis. qz etiā post penitentiā posset eā accusare de adulterio. xxxiij. q. ij. admonere

k ¶ Sed nō sepe. immo videk q nō soluz semel sed septuagesiessepties. de peni. dis. iij. ad hoc instan. §. de iureiu. quēadmodū. ad fi. Quare ergo dicit sed non sepe. dico q si mulier delinquat sepius. maritus semper pōt ei parcere si vult eam post pniam recipe ꝓm euangelicā doctrinā. § ecclesia nō intercedit p ea. ex quo aliquotiens ei pepcit. ⁊ ideo dicit hic nō sepe. ne ecclesia videak ei dare licentiam peccandi. ⁊ ad terrorem dz etiam hoc. Item ar. delicta sepius commissa grauius puniri. C. de epi. ad audi. l. iij. ⁊. ff. de re mili. l. iij. §. si tyronib⁹. ⁊. ff. de pe. l. iij. xxv. q. ij. ita nos. ⁊ ar. xxxv. q. iij. extraordinaria.

l Maritis. ex suspitōne violenta. si. xxxij. q. j. dixit dñs. ex temeraria enim nō lz de q̄ intelligik. ij. q. j. primo semp

m ¶ Ceteris. xxxij. q. j. publico. vl intellige qd̄ dicit plus ceteris. qz maritus infra. lx. dies pōt accusare vxorē iure mariti sine metu calūnie postea ꝯo non nisi iure exinei. C. de adul. iure mariti. sed hoc hodie nō videk habere locū. §. de ꝓcur. tue.

S3 gnificasti. ¶ Sacerdoti de adulterio infamato indik purgatio quā si pstiterit in officio dimittik. als ab ipso suspendik sic cōiter summak. § ista summatio nō ꝓtinet in se dubitationē. vñ sūmo sic vt in rubro. Scda ps ibi: iōq̄. ab.

n ¶ Celans. ⁊ bñ. §. de off. or. si sacerdos. ⁊. ff. de questi. l. j. §. q̄ questionem.

o ¶ Imponēs. arg. q̄ lz aliq̄ duo sint cōnexa ꝗuis constet de vno nō tñ de alīs. ij. q. v. interrogatuz. ff. ad. l. iul. de adult. denūciasse. §. querik. et ff. de lib. cā. duobus. ⁊. l. liberis. §. si duo. ar. §. de offi. dele. p̄terea. ⁊. c. prudentiaz ad fi.

p ¶ Recōciliare. q̄s debeat recōciliare ecclesiā ⁊ qualiter. dī. §. de ꝓse. eccle. vel al. aqua.

q ¶ Ne vitupek. sic q̄. q. v. si mala fama.

r ¶ Arbitrium. ⁊ sic hmōi cōpurgatōnes arbitrarie sunt. ij. q. v ofīibus vobis. ⁊. j. de pur. ca. ex tuarū. § q̄re ꝓpellik iste ad purgationē ꝓpter ꝓfessionē mulieris ō illud C. de adul. ⁊ si de crimine cū nō infamek apud bonos. nam leues sunt q̄ mala credunt q̄ ꝓbari nō pñt xj. q. iij. in cūctis. Dicas q̄ iste infamatus erat de muliere illa. als non indicerek illi purgatio ꝓpter dictū illius. qz etiam dicta paucorū nō infamāt §. de accu. inquisitionis ad fi. Lau.

s ¶ Alioquin. Nondeficientē in ꝓbatiōe puniri. §. de symo. de hoc. ⁊. c. insinuatū. et j. de pur. ca. cum. p.

t Ne detineas. ¶ Mulier petens restitutionē mariti repellik p exceptionē adulterij manifesti. nisi ⁊ ipse vir adulteratus fuerit ⁊ ꝓbek B dicit. vel sūma sic generalius vt in rubro. Diuidik primo facti narratio. Scdo iudicis datio ibi: quo circa. Ab. Si.

t ¶ Spontanea. licet mulier de domo viri sui sponte recedat si tñ volens redire nō fuerit admissa intelligik spoliata. ff. de acqui. pos. clam possidere. §. qui ad nundinas. insti. de interdi. §. quin etiam. ⁊ ideo audienda est.

v ¶ Fornicatus. ⁊ ad hoc testes indurit ad quos reprobandos maritus alios indurit. vt. j. sequik.

x ¶ Euidentiā. puta qz publice fuit fornicata. vel filiū inde haberet testē. xxviij. di. priusq̄. ⁊. §. de diuo. significasti. ⁊. §. de accu. euidētia. ⁊. §. de cohab. cle. ⁊ mu. c. vl. ⁊. j. c. pri. Ber.

a pecuniā iuxta modū votis quā virgines accipe consueuerunt.

Reg. sponsi. episcopo.

¶ Summatum est. j. c. primo

Peruenit ad nos q felix quādā ꝟginē stupro decepit qd̄ si verꝫ ē ꝗuis eēt de lege pena plectēdus: nos aliq̄tenus legis duriciē mollientes hmōi disponim⁹ vt aut quam stuprauit vxorē hēat aut si renuendū putauerit corpaliter castigatus excōicatusq̄ in mōsterio in q̄ agat pniaz retrudak de q̄ nulla sit egrediēdi sine p̄cepto lnia

Ex concilio arelatensi.

¶ Maritus retinens adulterā coniugem nō pacta pnia. particeps est delicti. secus si egit penitentiā nō tñ dz eā sepe recipe

Si vir sciēs vxorē suā delique ꝗsse q̄ non egerit pniam § pmanet in fornicatiōe ⁊ vir erit cū illa: reus erit et eius pcti ꝓpti/ceps. ¶ Quod si mlier dimissa egerit pniam ⁊ voluerit ad virꝫ suum reuerti debet sed non sepe recipere peccatricem.

Ex concilio parisien.

¶ Maritus ꝓpter suspitionem pōt accusare vxorē de adulterio ꝓ in accusando ꝓferk ceteris

Maritis etiā ex suspitiōe vxores accusare permissum ē ⁊ ipi plus ceteris de adulterio ⁊ accusare pñt ⁊ defendē.

Alexander tercius.

Ad solā mulieris assertionē aserentes se cōmisisse adulteriuz cū sacerdote nō dz sacerdos puniri sed sibi infamato p̄ indici purgatio quā si pstiterit absoluik deficiēs ꝯo suspēdik ab officio

Significasti nobis quēdaz pbyterū cū alteri⁹ ꝓiuge intra eccliam dormiuisse q̄ se et illū cusdaz sacerdoti hmōi delictū ꝓfessos fuisse publice tibi detexit. ⁊ hociꝫm idē sacerdos nomen adulteri celās in pñtia tua dixit. sup q̄ q̄d fieri debeat cum negāte adultero mulier in confessione pstiat ꝓsiliū requisisti.

¶ Hōcꝫ mādam⁹ q̄ten⁹ ꝓdignā pniam p̄fate īponens adultere eccliaz p aspsionē aq̄ bñdicte recōciliare ꝓcures. p̄dicto aūt sacerdoti. ne ō apkm infirmorum corda mala fama ipsi⁹ ꝓcutiāt: ⁊ ne vitupek ministeriū nrm: ne q̄ securiores p̄sbri exīntes ī peccatū licētius ꝓlabāt cū vicinis v. p̄sbris q̄s se nolle peierare cognouerj iuxta arbitriū tuū purgationē indicas quē si purgare se poterit in officio suo mīstrare ꝓmittas alioq̄n ab officō suo ipm supēdere nō postponas.

I Ano. iij. turon. archiep̄o.

¶ Coniunx cōiugem de adulterio impetere nō potest. si ⁊ ipse adulteriū cōmisisse conuincak.

Fatellexim̄us q cū. s. laicus. h. vxorē suaz a maritall ꝓsortio depulisset: diocesanus eoꝫ audiēs eandē cū q̄dā adultero fornicari eā ⁊ illū vinculo excōicatōis astrinxit. q̄ tādem adulteriū abiurās absolutione recepta corā episcopo memorato p̄dictum virum sibi restitui postulauit: at ille obijciēs ei adulterium. ⁊ q ab ipso non expulsa sed spontanea recessisz restitutionem sui ꝓposuit minime faciendam. qd̄ mulier inficians replicauit in ipm q fuerat fornicatus: ⁊ infra. ¶ Quo circa mandam⁹ quutenus nisi tibi ꝓstiterit vel p euidentiā rei vel

a ¶ Confessionē.facta in iure.z.ē.de coha.cle.z mu.c.vlt.
b ¶ Spōte.qz si ꝓpulsa nō obesset.xxxj.q.ij.lothariꝰ.z sic cōfessio sola sufficit ad thori separōz.vt h.z.ē.de diuoz.ex lris.
c ¶ Cessante.eo eim ꝓbato volus volo cōpensabiē vt hic sequitus.z.j.c.pri.z.ē.de diuoz.significasti.B.
d ¶ Compensatōe: sic.ff.so.ma.vxo atq; vxore.ff.de cōpen.si ambo.ff.de do.si volo malo.z.ē.de exce.cū ecclesiastice.et.xxxij.q.vj.nihil.ar.ē.ff.de voli exce.apud eelsū. §.marcellus.qualiter ꝓtrariū illud sit intelligendū.di.ē.de exce. dilecti. vir eim vxori obijcere adulterium nō pōt.si ipse est in simili delicto vt hic pz Item si eaz tradidit adulterandā.ē.de eo q̄ cog. ꝓsang.vx.sue. discretionez. Item si violenter fuerit oppsa.ff.ad.l.iuli.de adul. vim passa. Item si ignoranter cognita fuisset ab alio quez crederet virū suum fraudulēter.ar.xxiij.q.ij. in lectū. Item si credens virū absentem mortuuz esse alij nupserit.xxxiij.q.ij.cuz per bellicam. Item si post adulteriū reconciliauerit eam sibi.ē. de iureinrā.quemadmodū.z.xxij.q.iij.si illuc.Ber.
e ¶ Alioquin.i.si cōstiterit de adulterio mulieris z nō viri.

a p cōfessionē legitimā mulieris q̄ adulterata fuisset: adulterij etiam q̄ vir dicit cōmisisse ꝓbatione cessante ipm recipere compellas eandem. qd si predicto modo de mulieris fornicatione cōstiterit.nisi testes p quos viri adulteriū est ꝓbatum fuerint reprobati: cum matrimonij ius in vtroq; lesum ꝓsistat z paria
b delicta mutua cōpensatōne tollant.nihilominus eū cogas vt eam recipiat z maritali affectio
c ne ꝓtractet.alioquin mulieri silentiū imponere nō postponas
I Dem epo ambianen.
¶ Nō pebet separari matrimonium quo ad thorum propter adulterium quando ambo coniuges fuerunt adulterati.
Ita fraternitas req̄sluit: vtrū aliq̄ denegāte vxori sue in adulterio deꝑhense debitū cōiugale si postmodū ipse cū alia ꝓpetret adulteriū manifeste cogi debeat vt eandē maritali affectiōe ꝓtractet. ¶ Sup quo.t.r.q̄ cū paria crimina cōpensatione mutua deleant vir
f hmōi fornicatōnis obtentu sue vxoris neq̄t ꝓsortiū declinare.

Rubrica. De raptoribus incendiarijs z violatoribus ecclesiarū
¶ Ex concilio meldēsi.
¶ Raptor ab illo epo punit in cuius diocesi rapinā cōmisit et iudex domicilij suffragatur.
De illis aūt q̄ de loco ad locū iter faciūt et ibi rapinas z depdationes pagūt. ¶ Pla
g cuit vt ab illius loci plato excōmunicent.nec aū ex parrochia illa exeant q̄digne que perpetrarunt emendent.quorū excōicatio ꝓprio episcopo significāda est ne eos recipiat anteq̄ illuc redeant vbi rapinā fecerint z omnia plene emendent.
¶ Agenius.iij.
¶ Manifestus raptor vel eccie violator si restituit vel de restituēdo cauet in vita z in morte ad pniam z ad sepulturā admittit.si ergo noluit cauere cū posset z in morte non pōt clerici sepulture interesse nō dnt. z clerici interessentes vel iniūgentes pniam contra hanc dispositio/ nē deponūt ab officio z bnificio

sed hoc intelligo qn̄ crimen nō sit notorium.quod patet p cōcor. Item vt dixi ex hac decre.habet q̄ ꝓter supueniens delictum renascat seruitus amissa etiam si sententia lata sit ꝓpter adulterium.ff.de adul.l.adulterium.ē.de iureiur.tua.ij. z.ē.de diuoz.ex lris.nam iniuria remissa nascit ex delicto.xv q.vij.c.j.de pe.dis.iij. §.ex persona. In quibusdam libris est verbum illud in sequēti §.hac auctoritate.et sentētia a qua nō est appellatum reuocat ē.de fri.z malefi.fraternitatis.j.de purg. vul.c.ij. Joā.dixit q̄ sentētia nō retractat ꝓter delictum superueniens.arg.ff.de itine.actuq; priua. nec eim.qz actio semel extincta amplius non renascit.de conse.di. iiij.queris.ff.de solu. qui res. §.aream.nec pretextu noui auxilij retractat sentētia.ē. de re iudi.inter mōasteriū.vnde cū seruitus sit sublata nō fit iniuria alteri p fornicationē alteriꝰ.xxxij. q.vij.quēadmodum. sed si iuia nō sit lata tunc renascit. z iura predicta intelligēda sunt q̄ iudex ex officio suo eos adinuicē restituat.qd̄ prius dictum est allegādo veriꝰ credo.s.q̄ illa possit petere virum non obstāte iuia qz vir illi iuie renūciauit adulterādo post iuiaz. De
h dictum est in.c.ex lris.ē.de diuoz.B.

Rubrica. De raptoribus. Quia inter cetera pcepta decalogi scribit non occides nō mechaberis non furtum facies. Sic post mechiam sequit ꝓhibitio furti merito subdit de furto. Sed qz rapina partim se habet ad mechiā cum.s.rapit mulier. partim se habet ad furtū cū cōmittit in alijs rebus merito interserit hanc rubricā de raptoribus. z qz frequēter cōmittunt in hoc delicto incendia z violationes ecclesiarū.ideo de his subijcit in eadem rubrica. Ab. Si.
De illis. ¶ Sūmat vt in rubro. vel sic plenius ratione rapine sortitur quis forum non sui iudicis z ab eo poterit puniri ꝓprio iudice suffragante. Primo ponitur excessus. Secundo pena ibi: placuit. Abbas Siculus.
g ¶ Excōmunicent.quia rōne delicti facti sunt de foro illiꝰ z ibi possunt conueniri.iij.q.vj.c.j.z.vj.q.ij.placuit. z.ē.de fo.cōpe.postulasti.z.c.vl.vbi de hoc.z. C.vbi de cri.agi opoz. aut.qua ꝓuincia. Dicebāt quidam q̄ vbi quis crimen ꝓmittit ibi debet ꝓueniri sed causa terminabit p suum iudicē.arg. ff.de custo.z exhi.re.de militibus.sed hoc non est verum imo iudex illius loci vbi delinquit potest clericum ꝓdemnare.sententia tñ executōni mandabitur per episcopum proprium.ē. de fo.compe.postulasti.nisi velit iudici illius deferre vt ipm remittat ad illum cōdemnandum sicut dicit de metropolitano q̄ potest absoluere excōmunicatum a suo episcopo nisi velit ei deferre.j.de sen.excom.per tuas. Ne dicit ferre sententiam in alienū subditum sed in suū rōne criminis.vt dicūt prime ꝓcordantie.z hec iuia bñ ꝓbat p hanc decre.qz etiā debet redire illuc vbi delinquūt.z est arg.ad b in auc.vt nulli iu.§.

siquis vo.col.ix.qui de hoc optime dicit & concordat cum hac decre.tamen si crimen facile fuerit pōt de illo cognoscere su⁹ iudex. Si vo graue fuerit crimen remittitur vbi deliquit.ff.de re mili.desertorē.in prin.ab hac tñ generalitate excipiē q̄libet sup̄ior q̄ vbicunq̄ crimē cōmittit nō pōt iudicari nisi a papa si agat ad depositiōz

Quid si crimen ē tale qd non inducat de positionē. Dicit bug. q̄ pōt iudicari a suo maiori & non ab inferiori si crimen cōmittat in sua parrochia. Sed si archiepūs cōmittat tale crimen in prochia alteri⁹ archiepi.vel epi suffraganei alterius archiepi dixit Hugo.q̄ possit tunc iudicari ab illo archiepo vel epo.ar. ad hoc.xcvj.dis.duo vbi ambrosius rōne criminis p̄missi i sua parrochia excōicauit imp̄atorē.quod aliaſ nō auderet.

Super eo.

¶ Quattuor sunt ptes. Scda ibi: si vo. Tercia ibi qui aūt.Quarta ibi:qd si Prima tractat de satisfactōne in vita vel morte. Scda de satisfactōe in morte. Tercia de volente satisfacere in morte sed nō valēte. Quarta de pena imponenda transgressoribus. Ab.

a ¶ Poterit.bñ dixit si poterit.q: inanis est actio .c.ff.de volonatis.&.s.de restit. spo.olim.ij.&.s.d sol. odoardus.s.de homici.sicut dignū.&.j.de vsur.cum tu.&.xiij.q vj.si res. & impossibilium nulla est obligatio.ff.de re.iur.impossibilium.&.xxiij.q.iiij nabuchodonosor. b ¶ Denegek ar.p̄tra.q: si aliquis p̄nia petat de aliq̄bus criminibus & nō de quibusdā.p̄nia tñ nō est ei deneganda.j.de pe.& remis.qd quidā.&.xxvj.q.vj.cognouimus.& de peni.di.iij.§.vl.ar.p̄tra.xxiiij.q.ij.legat.& de pe.di.iij.sunt plures. Quidā dicunt q̄ hoc statutū fuit ad terrorem vt denegek p̄nia de omnibus nisi de illo satisfaciat.q: talis penitentia nō est fructuosa. Alij dicunt q̄ melius videt q̄ sup illo crimine tm denegabit p̄nia & sup alijs imponet. & ly non sit fructuosa q̄ ad vitā eternā valebit ad mitius suppliciū subeūdū.de pe.di.iij.§.vl.c.vl. c ¶ Emēdationē.xiij.q.vj.si res xvij.q.iiij.siquis clericus .&.xxiij.q.vl.si quis mēbrorū.&.c.pessimā.& de pe.di.v.falsas. d ¶ Prodesse.hoc ē tū ad penam tp̄alem q̄ p pctō debet. Duplex enim pena p quolibet pctō debet eterna & tp̄alis.& hec eterna sola cordis p̄ritiōe remittit de pe.di.j.in prin.&.xxvj.q.vj.cognouimus. & tp̄alis q̄ exteriori satisfactōe remittit que satisfactio si in hac vita nō fuerit p̄pleta in purgatorio complet.ar.xxiij.q.q.v.quid ergo.& ita solennitas p̄nie parū p̄dest quo ad penā purgatorij. valebit tñ quo ad vitā eternā si de pctō p̄ritus fuerit.

e ¶ Viaticū.qd oibus penitētibus est dandū.j.de pen.& re.

Sup eo vo:& infra. ¶ Statuim⁹: vt quicūq̄ ex his qui violēter surrexerint in rapinā siue ecclarū violatōes manifeste fuerit deprehensus:nisi p̄us

a ablata restituat:si potit vl emēdandi firmā & plenā securitatē fecerit p̄nie bñficiū ei penit⁹ de

b neget. ¶ Si vo vsq̄ ad obitū in cōtumacia sua duraueritz in extremis positus remediū penitentie humiliter postulauerit:

c si emēdationē vt emēdandi securitatē p̄stiterit:ei penitētia et sepultura ecclesiastica p̄cedat.

¶ Qui aūt in sanitate obstinata mente nō penituerit vel emēdauerit:& in morte securitatem p̄stare nequiuerit solennitas pe

d nitentie parum p̄desse videtur sicut credimus. sed de peccato

e contrito corde viaticū non neget ita tamen vt nullus clericorū sepulture illius intersit nec eius elemosynā p̄sumat accipe

¶ Qd si q̄ p̄sbyterorū vel clericorū cōtra hoc in vita vel mor-

f g te penitentias dare aut sepulture interesse vel eorū elemosynas accipe attentauerint seu hmōi rapine participes inuēti fuerit ordinis sui damnum irrecuperabiliter patiantur & ecclesiastico beneficio careant.

¶ Ex concilio lateranen.

¶ Excōicari debent qui capiūt vel spoliāt fideles ex iusta causa nauigantes hoc dicit primo excōicati sunt spoliantes naufragium patientes nisi ablata restituant hoc secundo.

Excōicationi subdant: q̄ romanos aut alios xp̄ianos p negociatōe vel alijs ho-

b nestis causis nauigio vectos: aut cape aut rebus suis spoliare p̄sumūt. ¶ Illi etiā qui xp̄ianos naufragiū patientes q̄bus

i fm regulā fidei auxilio esse tenēt.dānata cupiditate spoliāt rebus suis nisi ablata reddide

k rint excōicatōi se nouerint subiacere. ¶ Alexan.iij.panormitan.archiepo.

¶ Ex principis delegatiōe possunt p̄lati de raptu & alijs criminibus iudicare penam tñ sanguinis infligere non possunt.

In archiepatu tuo q̄ñq̄ saraceni mulieres christianas & pueros rapiūt & eis abu

m ti p̄sumunt.& quosdā etiā interdum occidere nō verent. cum aūt excessus hmōi rex sicilie ti-

n bi & alijs epis cōmiserit punien dos. ¶ Cōsul.t.t.r.q̄ tales i iurisditōe tua exītes pecuniaria

o poteris pena mulctare & etiam

p flagellis afficere ea moderatōe adhibita q̄ flagella in vindictā sanguinis trāstre minime videant. ¶ Si vo ita fuerit grauis excessus q̄ mortē vel detruncationē mēbrorū debeāt sustinere

li.xj.cōiter tñ dānū nauis reſartiet.ff.de incē.rui.nau.l.ratis.

l ¶ Subiacere.post admonitionē vel postq̄ fuerit in mora rum p̄nt restituere & nō restituunt.

In archiepatu. ¶ Cōis diuisio. Scda ibi. p̄sultōi q̄ distinguit.& scdm membrū p̄sequit ibi. Si vo. Ab.

m ¶ Abuti. p̄ter illud viciū ira dei venit in filios diffidētie j.de excel.pla.clerici.sic.lvj.di.si gens anglorū.q: nō sic boies fecit deus vt se illo vterent mō.xxxiij.q.vij.flagitia. Ber.

n ¶ Cōmiserit puniēdos. delegare p̄t p̄ceps p̄latis ecclarū criminales vbi cā sanguinis nō sequit. vt b.xxiij.q.viij.sepe. Judices vo i causis vbi etiā pena sanguinis infert clerici cōstitui nō dñt.s.de cler.vel mona.§ nec.&.c.clericis.&.c.sniam.

o ¶ Poteris.cōmutando penā statutā q̄ est pena capitis.ff. ad.l.cor.de sicca.l.iij.§.pe.& C.de adul.cū vir.C.de rap.vg.l. j.& in auten.vt nō lux.p̄tra nat.col.vj. Qd iudex vnam penā in aliam mutare possit.est ad hoc ar.ff.de his qui no.infa.q̄d ergo.§.pena.&.C.e.ti.& si seuerior. Ber.

p ¶ Flagellis.xiiij.q.vj.c.j.xij.q.ij.fractnitas.&.v.q.v.ille q̄. ita q̄ flagella ad sanguinē nō p̄cedant.xxiij.q.vlti.is a quib⁹ &.c.sequenti. Ber.

a ¶ Reserues: cū sis delegatus. Si vo habes iurisdictionem tpalē: demādes eā alicui cui ꝗ ꝓpetat q̃ lz ꝓm canōes. xxiij. q iiij. illud ꝗ nō ꝓm leges nisi qñ ꝓficiscit. ff. de offi. pcō. solet. ⁊ ff. de offi. eius cui mā. est iurisdi. l. j. oia vo: hodie ꝓmitti pñt p tercium supplicū aut mēbri abscisionē. in auc. de col. §. ad hoc adhibemus: col. viij. Lau.

Ex Misteris tuis

¶ Cōis diuisio Scda pars ibi: quapropter. Ab. Si.

b ¶ Diabolo istigāte. xxij. q. iiij. sicq̃ suadente.

c ¶ Anathematis: qd̄ hñ potuit in extrema necessitate. xvij. q iiij. si quis suadēte: et xxvj. q. vj. pslm̄. incōsulto: de ꝓse. dist. iiij. scīm est. als absolui nō potuisset nisi a solo papa. Incendiarij em̄ postq̃ sunt ab ecclesia publicati ab alio absolui nō pñt. j. d sen. ex. tua nos. In cēdiarij ⁊ effractores ecclesiarum sunt ipo iure excōicati: vt hic colligit: vt. j. de sent. exc. cōquesti. put ibi notari ꝓsueuit. B.

d ¶ Sepeliri: ar. cōtra. s. eo. sup eo. ꝗ ibi denegatur sepultura ad terrorē aliorū nec poterat satisfacere. b poterat satisfacere.

e ¶ Heredes: b habes q̃ heredes tenēt pro delicto defuncti. Sup b dicas. vt dixi s. de sepultu. c. vlti. q̃ ponit sicem casū ⁊ idē quasi dī in vtraq̃.

f ¶ Facultates: defuncti. s. vltra vires hereditatis nō tenēt si fecerint inuētariū. C. de iur. delib. scim̄ §. sinaūt: ⁊ §. sequēti

g ¶ Liberari: ar. cōtra. xxv. dist. qualis. Sol. aenialibus ⁊ a tpali satisfactione liberat quis in alio seculo sed a pena eterna nunq̃ vt ibi.

Cum causa. ¶ Diuidit nā in ꝑma pte ponit decisa cōsultatio. Scdo rñsio ibi: rñdemus: q̃ rñsio tria facit: nā ꝑmo rñdet de rapto cū redditōe cause. Scda ibi: ꝑterea: de ingressu ⁊ cām reddit: tercia de vtroq̃ cōcludit ibi. nō ergo. Ab.

b ¶ Cum cā: casus. Quidā volebat ꝓtrahere cū quadā parētes eam sibi dare nolebant. tandē de consensu puelle eā rapuit ⁊ ca ea ꝗsit ⁊ carnaliter eam cognouit demū illa monasterium intrauit: vnde miles illā tanq̃ vxorē petebat: qz sine licentia sua monasteriū post carnalē copulā intrare non potuit dicebat mulier q̃ nō tenebat ei tanq̃ viro adherere: qz eam rapuit: ⁊ raptor cum rapta nō pōt cōtrahere. Ad hoc rñdet papa q̃ nō fuit raptꝰ cū ipsa ꝓsenserit ⁊ post matrimoniū ꝓsumatū religionē intrare nō potuit viro inuito. licet rapta fuerit, quare si hoc ꝓstiterit debet ei restitui.

i ¶ Admitti: ꝓm leges etiam in spōsa ꝓpria raptus cōmittit C. de rap. virg. l. vna ad medium: sed canon preiudicat vt hic

a vindictā reserues regie ptāti.

¶ Dem claremon. episcopo.

¶ Incendiarius ecclesie in morte penitens ⁊ absolutus in cimiterio sepelit. ⁊ heredes compelluntur ad satisfaciendum.

Ex lris tuis cōtinebat q̃ cum. h. multis fuisset criminibus irretitus: qui ecclesia/

b rum incēdiū diabolo instigāte ꝓmiserat tādē in egritudine cōstitutus accepta pnia de commissis ꝑ manū capellani sui fu/

c it a snia anathematis absolutꝰ ꝗ moriens ecclesiasticam sepulturā habere nequiuit. Quapropter: si ita res se habet mandamus vt corpus eiusdē ap. ces. fa

d c cias in cimiterio sepeliri ⁊ heredes eiꝰ moneas ⁊ cōpellas: vt his quibus ille ꝑ incendiū vel alio modo dāna ꝓtra iusticiam

f irrogauerat: iuxt facultates suas condigne satisfaciant vt sic a

g peccato valeat liberari.

¶ Ucius. iij. burgiesi. cēpo.

¶ Raptus nō ꝓt vbi volens ꝑ matrimonio adducit raptor tñ cū rapta matrimoniū ꝓtrahere pōt. ⁊ post ꝓsūmationē matrimonij alt sine ꝓsensu alteriꝰ religionē ingredi ñ ꝑt. h. d. cū. c. se.

h Q Um cā que inter. e. militē ⁊ vxorē eiꝰ vertit: ⁊ infra

i ¶ Rñdemus: q̃ cuz ibi raptus dicat admitti vbi nil ante nuptijs agit: iste raptor dici non dz cū habuerit mulieris assensū: ⁊ prius eā despōsauerit q̃z cognouerit. lz parētes reclamarēt a q̃

k bus eā dt rapuisse. ¶ Preterea cū post mrimoniū carnis ꝓmixtione pfectū teste apl̄o vxor sui

l corpis ptātē nō habeat ꝗ maritus: ⁊ econuerso si ꝑcessisse mrimoniū vel ex ꝓbatōnibus viri

m vel ex mulieris ꝓfessiōe clarue/rit: post mrimoniū sine assensu viri nō potuit ipa mōasteriū ingredi: aut alter ꝓtinētiā ꝓfiteri

¶ Nō ergo ꝑ eo q̃ post mrimoniū ꝓsummatū rapta ꝑ vim in monasterio fuerit: viri poterit ꝓsortiū declinare: maxime si ꝑ bari nequeat virū vt mulier ꝓfi

n tereꝯ ꝓtinentiā assensisse.

¶ Ano. iij. ep̄o satonesi.

¶ Rapta pōt matrimoniū contrahere cū raptore vbi dicit libera facultas in contrahendo.

Accedens ad apo. se: ⁊ infra. Rapta puella legitime cōtrahet cū raptore: si prior

o dissensio transeat postmodū in

p ꝓsensum ⁊ qd̄ aū displicuit: tandem incipiat cōplacere: dūmodo ad contrahendum legitime sint persone.

Rubrica. De furtis.

¶ Breue est ⁊ non summat.

q Q Ui furat hominem ⁊ vendiderit. conuictus morte moriat.

Ex ꝓcilio triburiē.

¶ Furibus ⁊ latronibus in peccato obeuntibus sacramēta ecclesiastica denegāda sūt. secus si in morte eos penituit.

l ¶ Sed maritus. s. de conuersi. coniug. quidā intrauit. T.

m ¶ Confessione. ꝗ credit mulieris ꝓfessioni in ꝑiudiciū matrimonij spūalis qd̄ nō fit in carnali. s. de eo q̃ cog. ꝓsang. vxo. sue. sup eo. sed aliud est in mrimonio carnali ⁊ aliud in spūali In matrimonio carnali nō stat confessioni viri ⁊ vxoris si cōtra matrimoniū cōfiteant. quia sepe adinuicem colluderentur ⁊ separent vt dicit p̄ dicta dere. super eo. Sed in spūali matrimonio si aliqua de q̃ constat q̃ fuerit primo vxor ante ingressum monasterij postea confiteat in iudicio q̃ ante ingressum cognita fuerit a viro debet sibi restitui: q̃a eo inuito monasterium intrare non potuit vt hic dicit imo si aliter cōfiteret saluari non posset nisi ad virum rediret. Non est em̄ credendum q̃ illa sit immemor sue salutis. j. q. vij. sancimus: ar. ad hoc. s. de bomi. significasti. ij. vnde reddenda est viro suo vbicunq̃ confitetur vir ⁊ vxor. Ad dissolutionem matrimonij carnalis non credit illis nisi saltez adsit fama publica. xxxv. q. vj. si duo. sed vbi ꝓfitent ad dissolutionē mutue seruitutis ꝓpter adulteriuz bene credit eis. s. ti. ꝓri. c. pe. ⁊ s. de diuor. ex lris. Ain.

n ¶ Assensisse: ar. q̃ solus ꝓsensus sufficit ad hoc vt alter cōiugium possit monasteriū ingredi. xxvij. q. ij. agatbosa: vbi de hoc: ⁊ c. si quis: ⁊ xxxiij. q. v. qui vxorē. De hoc dictū est satis. s. de quer. cōiug. in. c. vxoratus. ⁊ c. se.

o Accedēs: cū raptore: ꝓm antiqs canones ⁊ ꝓm leges: nō poterat raptor ꝗbere cū rapta. xxxvj. q. ij. de puellis. ⁊ c. si aūt: ⁊ c. si placuit: ⁊ C. de rap. vir. l. vna. §. sinaūt: hodie secus vt hic: ⁊ xxxvj. q. ij. deniq̃: ⁊ c. tria. Ber.

p ¶ Consensū. s. de spon. ad id qd̄ ⁊ s. de de spon. impu. de illis: ar. qd̄ me. cā. l. ij. ff. de ꝓdi. ob turpem cau. si ob turpem.

Rica. De furtis Continuatum est ista rubrica. s. in ꝓr. ti. dic vt ibi. Abbas Siculus.

q Q Ui furat boiem. scz liberum: qz si furat seruū hac pena non tenet. ff. ad. l. fal. de plag. l. vlti. sed ꝓm canones hec pena nō imponit. s. ti. ꝓri. in archiepatu. xxxiij. q. ij. in hec. Tan.

a Fures: nō esse ordādū: qz in mortali eos necessisse pstat. xxiij.q.v.placuit. b ¶ Diacono: in ncitate etiā laico de pse.di.iiij.sctm est. de pc.di.j.quē penitet. vsus fi. z dis.xj.c. j.circa prin. c ¶ Cōionem.i.eucharistiā si.l.di penitentes. z sepulturā etiā exquo confessi sunt.xiij.q.vl.c.vl.

Si qs propter.

¶ Breue ē nec recipit pgruā sūmationē maxie ꝓpē varietatē intellectuū sūmari tū pt sic fm cōem intellectuz vt in rubro. Ab.si. d ¶ Penitent. Ex eo em q pnia iponik: colligik. q modica fuerit necessitas Si em magna fuisset nō iponerek pnia: ar. ꝗ de psc.di.v.discipulos: qz in ncitate oia sunt cōia: ar.xlij.di.c. j.z.xij.q.j.c.ij.xxiij.q. vij.q aūt.z.xlvij.dis. sicut bi.debuit em credere dnm pmissuz: i sti.de obli.q ex delicto nascūt. §.placuit modica pnia iponik: qz modicū peccauit. Sz qre ñ excusak mnlier a fornicatiōe ꝓpē necessitatē famis.ff. de ritu nup.palā. §.ñ ē sic a furto: ¶ Rñ. ꝓpē necessitatē rel facta ē cōis: quā furoz.§ i fornicatōe nō ē ita: imo poti? dz qlibet malapati q malo pscīre. vt.xxxij.q.v.ita ne.itē qre excusoz ab homicidio si ex necessitate me defendēdo aliquē occido z ñ a fornicatione: ¶ Rñ. nō inēficio. imo poti? se ipe inēficit q me aggredik: ar. ff.si qdru.paupe.fe.dica.l.j.§.cū arietes.et ar.§.de homi.c.latoz.

Qui cum fure.

¶ Breue ē et vario mō itelligī z pt sūmari fm vnū itellectū vt in rubro. z pt alr sūmari: vt.j.patebit ex varietate itellectuū.ab.si. e ¶ Partik: p psensū et accipiēdo vel occultādo tales em tenēt de furto.isti.d oblig.q ex delic.nas. §.si so opt. f ¶ Nō fur.B sūt ba hieronimi exponēt pcedētia ba salomonis. g ¶ Possessore.i.dno vl qcūq cui? interest.ff.d ?.si.interdū. b ¶ Indicat: z ita bēs B q qs tenek idicare furē.ff.d recepta.l.j.z.ij: C.de fur.si ciuile ē.arg.ff.de iure fisci.ex qbusdā. §.diu?.C.ad.l.coz.de falsis: maiorē.C.de bis q ad eccle.cōfu.pñti.z.§.q si i fundo: ar.ꝗ.ff.d pscrip.xer.ñ lz.ff.de pdi.obtur.cau.l.iiij.§.vlt.vbi ñ peccat q aliqd accipiat vt idicet.sec? ?o fm canōes: vt B ptz: qz psentirevr: vñ dicit qvēq reus est

Ex literis.

¶ Cōis diuisio.scda ibi: mādam?.Ab. Sic i ¶ Spōte: ar.q miti? agī cū spōte pfesso q cū puicto. l.di.pbēm.xii.q.j.nō dicatis. k ¶ Satisfecerit.alik pnitē nō pt: dūmō possit satisfacē.xiiij.q.vj.c.j.z.§.d homi.sicut.§.eos z.j.ti.pr.cū tu. l ¶ Infamia: facti q grauat opinionē.ff.de obseq.a libe.pstādis.l.ij.z a pmotōe repellit.lxxxj.di.tāt? daniel: z.xxxiij.di.laici: z.§.de acc.ops. m ¶ Post pactā: qz iā incipit ē qd ñ fuit.l.di.ferz.z.c.cū audiero. m ¶ Pnic.§

Fures et latrones si in furādo z depdādo occidūt visum est ꝓ eis nō esse orandū. Sed si pphensi aut vulnerati p sbytero vel diacono cōfessi fuerint: cōionem eis nō negamus

Ex penitentiali theodori.

¶ Committens furtū ex necessitate non multum vrgēte peccat sed nō grauiter. vnde imponēda est leuis penitētia.

Qiqs ꝓpter necessitatē famis aut nuditatis furat? fuerit necessaria vestē vel pec? peniteat hebdomadas tres. z si reddiderit: nō cogak ieiunare.

Hieronimus super parab.

¶ Nō indicās furē ꝓpter lucrū qd ab eo cōsequik reus pcti est

Qui cuz fure ptik: occidit aiam suā. nō fur solū sed ille reus tenek: q furti psci? que rente possessore non indicat.

Alex.iij.cremonensi epo.

¶ Fur occultus potest post restitutionem et penitentiam ad sacros ordines promoueri.

Ex lris tuis innotuit. q.b. calicē quēdā in ecclia minus caute dimissū rapiēs lōgo tpe detinere pslumpsit: et infra: Mādamus qtenus si spōte cōfessus fuerit: z exinde ecclie cuius calix fuerat: satisfecerit nec est sup B nota vl infamia manifesta respersus post pactam penitentiā aut pgruā ptē pnie dū modo alias idoneū ipm esse cognoscas ad sacros ordines nō dubites pmouere.

Rubrica. De vsuris.

Alex.iij.in conci.turoñ.

¶ Vsura ē lucrifacere fruct? rei pigrate fallit i casu hic excepto

Dures clericoz: z in fra. General? pcilij decreuit auctas: vt nullus pstitut? i clero vl hoc vl aliud gen? vsure exercē psumat. Et siqs alic? possessionē data pecunia sub hac specie vel pditōe i pign? accepit: si sortē suā deductis expēsis d fructibus iā pcepit absolute possessionē restituat debitori Si aūt aliqd min? hz eo recepto possessio libē ad dnm reuertak. ¶ Qd si post hmōi pstitutū in clero qsq extiterit q detestādis vsuraz lucris isistat: ecclīastici officij picu lū patiak. ¶ Nisi forte ecclie bñficiū fuerit qd redimendū ei B modo de manu laici videak.

Idem cantuariēn. archiepo et eius suffraga.

¶ Idē in effectu dicit cū pcedēti. c. sed addit tacite idez esse in laicis na in pcedenti. c. tm fit facta mentio de clericis.

Quoniā nō solū viris ecclesiasticis B ēt qbuslibz alijs piculosū est vsuraz lucris intēdē aucte pñtiū duximus iniungēdū: vt eos q de possessionibus vel arboribus qs tenere i pignore noscūt sortē deductis expēsis de tēp.oz.ēr lfaz. o ¶ Promouere. etiā de iure cōi: cū pctm sit occultū. §. de tēpo.oz.c.vlt. z pcipue fm illos qui dicunt q pctm occultū nō reddit boiem irregulare fm alios qui dicūt ꝓtrariū: loquik caplm istud de dispensatōe.

Rica. De vsuris.

Quia vsurā exercēs rapinā. z qdāmō ꝓmittit furtū. xiiij.q.iiij.si qs vsurā z sbiacet restitutōi sicut furtū cōmittēs seu rapinā vt i.c.cū tu. j.e.iō ꝓpētēti ordie sūmittit de vsuzj.ab.sic.

Vures de

¶ Si creditor pcipit sortē ex fructibus pigris deducē expēs tenet pign? restituē d bitori z vnū casū excipit.b.d. Vel sūma alr z sic vt i rubro. Diuidik in tres ptes nā p mo ꝓhibz clericī vsurū gnalr z nō noiatiz certā spēm: scda ibi: qd si penā addit: i tercia a pdicta spē vnuz casum excipit ibi: nisi p ¶ Cōcilij.l.turoñ: c? ē B capl'z.q ¶ In clero. maxie qz idē est de laicis.r ¶ Aliud gen? mlta ei sūt genera vsurarū. ar.xiij.q. iij.c.j.ij.z.iij. s Ex pēsis: deducēde sūt expēse: zqd supest ē fruct?.ff.so.ma.fruct?.ff de peti.here.si a dno: in fi.z.xij.q.ij.nob: et C.d fruc.z li.expē.l.j ziso iure p fruct? pceptos liberak pignus C.d distrac.pigno.l. j.z.ij.C.de pig.ac.l. iij.fruct? em sp ꝓputāk i sortē.j.c.pr.z.c qst?: z B expēse iste ñ dnt eē supfluē: ar.ff de rei vē.i fūdo: z ille tm sūt deducēde q in ipam rē necessarie facte sūt. z p fructibus colligēdis. C.de pig.i sūma. Pōt g rē retinē donec deducat expēsas: B qd. si restituit rē nōdū deducē expēsis: petat p pditidnē idebiti.ff.d impē.rel. do.fac.l.qd di.§.si dos: vel p ꝓriā actionē pignorantiaz.ff.de pig.ac si necessarias. t ¶ Post hmōi maxie qm idez erat an xiiij.q.iiij.siqs oblit?: z.j.e.cū tu. v ¶ Bñficiū. B ita pt intelligi puta laic? aliqs iniuste detinet possessionē aliquā q fuerat clerico in bñficiū assigta: licitū ē clerico de manu laici talē eā redimē vt ecclia vl ipse cleric? fruct? talr pceptos retineat. nec est vsura cū tm sua recipiat: qz sic forte possessio ad ecclīaz reuertere B mō: qz forte alis nō poterat recupari. z idē ē si esset feudū ecclie: qz fruct? ecclie: nō ꝓputabit i sortē. j.e.ꝗst?: B ecclesia interi fuitia a vasallo recipe nō dz. §. de feudis.c.j. Idē i telligo de laico q B mō sibi lz redimē possessiōez d manu iniusti detētoris. alienā tñ possessiōz talr retinē nō posset: qz fruct? illi ñ sūt sui. vñ si illos retinēt vsura eēt. Idē eēt d clerico si possessionē ecclie q nō fuit sibi p bñficio assignata talr i pign? recipet. nisi de licētia ecclie B facēt. qsi pcipiēdos eos noie eccie. x ¶ Quoniam: arboribus sic. §.c.pri. z.j.e. ꝓquestus: z.§.d emp. z ven. ad nfam: z.§. de pig.cū ꝓtra. C.de pig.ac.l.

j.7.ij.C.de pac.pig.l.j.7 vl.7.ff.de pig.ac.l.si conuenerit.

Qtia in oibus. ¶ Iste tex.est multũ allegabilis 7 multa iura faciũt mẽtionẽ de isto cõcilio lateranẽ.Et tria facit.ꝓmo ponit factũ dãnabile ꝑ ꝓstitutõis cãm.scdo triplicit punit vsurarios manifestos.Tercio punit duplr clericos trãsgressores. scda ibi: iõ tercia ibi:q̃ aũt.ab.si.

a ¶ Multi.ꝓterea qz multi sũt nõ excusant.ij.q.j.mlti.in fi. 7 etiã si oẽs boies essent vsurarij.si.xxij.q vij.flagicia.cum in veteri testamento 7 nouo ꝓhibite sunt vsure.j.c.pri.imo etiam iure ciuili vsure ꝓhibite sunt:vñ nullo iure peti ꝓnt in auk.de eccle.ti.in ꝓn.coll.ix. lz nõ obseruek:qz ibi dicit iustinianus se q̃ tuor synodos generales obseruare:ꝗ nicena synodus ẽ vna de q̃tuor principalibus q̃ ita obseruari dñt sicut q̃tuor euangelia. xv.di.sicut 7 i nicena synodo ꝓhibeuk vsure.xlvij.di.qm̃ multi

b ¶ Accipiãt sepulturã.idẽ est de q̃libet quem ꝓstat decessisse in mortali.xiij.q.ij.p obeũtibus.xxiij.q.v. placuit.xxj.q.iij.cipriãus.7.ꝗ.de sta.reg. mõachi cum sibus.

c ¶ Oblationes.sic ꝛc.di.oblatões.7.xxij q.iiij.miror.ꝗ.de rap. sup eo.ad fi.7 nihilominus excõicãdi sũt si nõ satisfaciant.j.e. ꝓterea.7.ꝗ.de iureiu. debitores.7.c.se.

d ¶ Reddere: ꝗ cui dz restitui.danti.non videk.xxij.q.iiij.sunt qui.xij.q.ij.nulli liceat.Ala.dixit q̃ ꝓ loci: sed potius credo q̃ illi qui dedit et ille postea restituat ei a quo recepit.ar.j.eo.cum tu.7.ꝗ.de homi. sicut dignum.§.eos.

Super eo. ¶ Põt intelligi dupliciter.primo in mutuãte.scdo in recipiente vsuras 7 ꝗm primũ intellectũ.b.d. etiã ꝑ opẽ pio nõ lz vsuras recipe qñ ꝑ receptionẽ dak cãvsure ꝓmittẽde.b.d.Ala sic 7 clarius vt in rubro 7 ista lectura colligik ex decisa diuidak.nã primo ponik decisa cõsultatio.scdo rñsio:ibi rñdemus 7 rñsionẽ.ꝓbat ꝑ argumẽtũ a maiori.ab.si.

e ¶ Dispensationẽ.ar.q ꝓtextu boni malũ fieri nõ dz.j.q.j. nõ est putãda.xxiij.q.v.si dicat.7.xiiij.q.v.c.j.ij.7.iij.7.c.neq. ar.j.xxviij.q.j.nõ oportet.dic vt plene dictũ est.ꝗ.ne cler.vel mo.nõ magno.in magna notula.

f ¶ Mentiri.xxij.q.ij.ne quis arbitrek.ibi de hoc.

Iam ꝛc. Diuidik nã in prima ponik ꝓsultatio tres articulos ꝓtinẽs quorũ duo sunt decisi. scdo ordinate ad illos rñdet ibi:sup his.ab.si. g ¶ Decretũ.ꝗ.e.qz in oibus.

h ¶ Priuandos.7 ita canon ille.qz in oibus non est late snie ꝗ ferẽdi.Ber. i ¶ Donec.ꝗ q̃cito restituũt sũt ipso iure restituti cõioni.ar.lxxxj.di.si qui sũt tñ post satisfactionẽ relaxã

recepert:ad eadẽ pignora restituẽda sine vsurax exactõe ecclesiastica districtione ꝓpellas.

Idem in concilio lateranensi.

¶ Manifesti vsurarij ad cõionẽ altaris ecclesiasticã sepulturã 7 oblationem offerendã admitti non ꝑ sint.7 clerici contra hoc facientes puniunk vt hic dicik.

Qtia in oib⁹ fere locis ita crimẽ vsurax inualuit vt

a multi alijs negocijs ꝑtermissis q̃sl licite vsuras exerceãt: et q̃lik vtriusq̃ testi pagia ꝓdẽnek neq̃ q̃ attendãt. ¶ Iõq̃ ꝓstituimus q̃ vsurarij mãifesti nec ad cõionem admittãk altaris: nec

b xp̃ianã sl in ꝗ pctõ decesserit ac

c cipiãt sepulturã.ꝗ nec oblatões eox q̃sq̃ accipiat. ¶ Qui autẽ accepit: vl xp̃iane tradiderit se

d pulture:7 q̃ accepit reddẽ ꝓpellatur:7 donec ad arbitrium ep̃i sui satisfaciat.ab officij sui maneat executione suspensus.

Idẽ panormitano archiep̃o.

¶ Non lz inducere quẽ ad exercendũ vsuras etiam ꝑ pio ope

Sup eo vo:7 infra. ¶ Rñdemus q̃ cũ vsurarũ crimẽ vtriusq̃.t.pagina detestek:

e sup hoc dispẽsatões aliquã posse fieri nõ videm⁹ qz cũ scriptura sacra ꝓhibebat ꝑ alteri⁹ vita

e mẽtiri multo magis ꝓhibẽdus est q̃s:ne etiã ꝑ redimẽda vita captiui vsurax crimie iuoluak:

Idem salernitano archiep̃o.

¶ Vsurarij q̃ sũt soluẽdo cogũtur ꝑ penas lateranẽ.ꝓcilij vsuras restituere.etiã q̃s aũ ꝓciliũ receperũt.7 facultatib⁹ nõ extãtibus.debẽt possessiões empte ex pecunia fenebri vendi 7 de/

Qbẽtibus recipe satisfieri.

Qm tu manifestos vsura

s rios iuxta decretũ nr̃m:qõ nup in ꝓcilio ꝓmulgatuz est:cõione altar; 7 ecclĩastica p̃cepis sepul

b tura ꝓuãdos: donec reddãt qõtã praue recepant. q̃dã eorũ ad

k excusãdas excusatiões in pctis ĩpudẽter affirmãt illas dũtaxat vsuras restituẽdas q̃ sunt post interdictuz nr̃m recepte:7 infra

l ¶ Sup his.f.t.r.q sive aũ sive post iterdictũ nr̃z vsuras extor

m serit:cogẽdi sũt ꝑ penã quã statuim⁹ in ꝓcilio eas his a q̃b⁹ extorserũt vel eox heredib⁹ resti-

n tuere: vel his nõ supstitib⁹ pauꝓib⁹ errogare: dũmõ i facultatibus habeãt vñ ip̃is possint eas restituere.cũ iuxta verbũ bti augustini:nõ remittak pctũ. nisi

o restituak ablatũ. Illi aũt q̃ non

p hũt in facultatib⁹ vñ vsuras valeãt restituere. nõ dñt vlla pe/na mulctari.cũ eos nota paup/

q tatis euidenter excuset. Possessiones vo q̃ de vsuris ꝓparate

r sunt.dñt vẽdi 7 ipsarũ p̃cia his a q̃bus vsure sunt extorte.restituti vt sic nõ solũ a pena ꝗ etiã a pctõ possint q̃ ꝑ vsurarũ extorsionem incurrerant liberari.

Ad excusandas.ꝗ verba sunt augustini q̃ habes.xxj.q.j.p̃dicator. l ¶ Siue post.ar.q cõstitutio retrotrahik.7 ꝗ iõ dici:qz crimẽ istud aũ illã ꝓstitutionẽ ꝓhibitũ erat vtroq̃ testõ.ꝗ.c.pr.ꝗ eẽ diuinũ fuit p̃ceptum. xiiij.q.iiij.qm̃ multi.qñ cõstitutio retrotrahak dictũ fuit.ꝗ.de ꝓsti.c.vl. m ¶ Per penã statutã.ꝗ.e.qz 7 etiã ꝑ excõicationem j.e.ꝓterea.ꝗ quare fit mẽtio in oibus ꝓmissionibus de pena illius canõis qz.7 nõ de excõicatione. Rñdeo qz ab illa semp incipiendũ est tãq̃ a minori 7 postea infligẽda ẽ maior si ꝗ meruit ꝓteruitas ꝓtumacis.ꝗ vt lit.ñ ꝓte.c.qm̃.i fi.

n ¶ Non supstitib⁹ ꝗ pone q̃ ille cui dz restitui vsura lõge sit absens.nunq̃d tenek vsurarius mittere ad eũ vsuras.tenek quidẽ.ꝗ sumptibus illi⁹ abñtis.ar.ff.de ope. li.ope eẽm. Si autem sũpt⁹ itinerꝛ rei sũmã excedãt det paupib⁹. arg.b⁹.c.7.ij.q.vj.anterioꝛ.Et ꝗ intellige si vsurari⁹ nouit vbi habitet: qz si ignoret nõ tenek in q̃rẽdo vagari.ar.ff.de ope.li.q nisi in fi. 7 q̃usq̃ põt fieri restitutio illi qui soluit nũq̃ illa pecunia dz dari paupib⁹. ꝗ.d homi.sicut dignũ §.eos.7.ꝗ.de iureiu. eã te. o ¶ Restituatur.xiiij.q.vj.c.j.

p ¶ In facultatib⁹. et lz amiserit vsuras nihilomin⁹ tñ tenek ꝓter moꝛã q̃ illis nocere dz.vñ oia refundere debẽt si alias facere pñt.ar.ff.de vi 7 vi ar.l.j.§.rectissime ff.de leg.j.cũ res legata.ꝗ si nihil hũt liberank ex toto vt ꝗ. Si tñ ad pinguiorẽ fortunã puenerit tenek vt pus.ꝗ.de so.odoard⁹.7.ff.de ces.bo.si debitoris.arg.xxvj.q. vj.sicꝗs de corpe.7.c.de his vo.7 insolidũ.nec hẽ rõ ue egeat.lz als dicat lex q̃ q̃ bonis cedit nõ ꝓuenik postea:nisi in q̃tũ facere pt.ff.de ces.bo.is q̃.Ala. q ¶ Euidenk.si eẽm.credak hẽ ꝗberib⁹ vitas eruak.v.q.v.ille q̃.xiiij.q.vj.c.j.vel iuret se non hẽ vñ reddat q̃ potius vr̃ qz nõ dz vlla pena puniri vt ꝗ dicit:qz inanis ẽ actio 7c.ff.de volo.nã is.7.ꝗ.de rest.spo.olim.

r ¶ Vẽdi.Et ꝗ vr̃ q̃ ad quẽcũq̃ pueniat res ẽpta de pecũia vsuraria tenek illã restituẽ.lz eẽm res ẽpte ex tali pecũia puenerãt ad filios vl ꝓsanguineos vsuriox 7 nihilomin⁹ vendũk vt ꝗ dicit.qz res illa succedit loco alteri⁹ pecũie.ff.de le.ij.ipsator.i fi.7.ff.de le.iij.fideicõmissaria.§.si rẽ suã.7.ꝗ.vt li.pẽ.eccle.vbi de hoc qd verũ ẽ vbi ex cã lucratiua res puenit ad ip̃z Si vo ex alia cã puta qz emit ignorantẽ sec⁹ eẽt forte.7 spãle ẽ ꝗ in re empta ex pecunia funebri:als regulare q̃ i re empta ex pecunia tua nõ noie tuo nihil iuris hẽs.C.de rei ven.si ea pecunia.7.C.de ꝓba.ad ꝓbationẽ.7.ff.de fur.q̃ vas.in fi.alium casum habes.C.de rei ven.si vt ꝓponis.terciũ.C.arbi.tute.l.

lij.ꝛ.ꝯ.de pecu.cle.inquirendum.Ala.

Iniuitate. ¶ Scōm cōem itellectū sūmat vt in rubro ¶ Cōis diuisio.secūda ps ibi:lz.ab.si. a ¶ Cōparāt.nō decepti in iusto ꝓcio.sed sciēt plus emerūt ꝓpter dilationē solutionis.si cūm decepti essent qz darent vltra ꝓciū iustū nō haberet spēz vsure qz lz ꝯbētib? sese adinuicē decipe.ff.de mino.in cause.§.in ꝓcio vsq; ad dimidiū iusti ꝓcij ꝯ.de emp.ꝛ ven.c.cū dilecti.ꝛ.c.pe.C.de rescin.ven.l.ij.Ala.

b ¶ Nonvalēt.imo vt q; tūm valeat.res ei tūm valet quātū vēdi pōt.ff.ad trebel.l.j.§ si heres.ꝛ.ff.ad.l.fal. querebat.ꝛ.ff.de fur. si q̄s vxori.§.vl.ꝛ.ff. ꝯ bona.cā mor.l.mortis cā.§.vl.ꝛ.ff.ad.l. rho.de iac.l.ij.§.portio.ꝓcia cūm rerū non ex affectu singulorū ꝯ cōiter estimant.ff.ad l.fal.ꝓcia.ar.ꝯ.ff.mā. cum seruus.ꝯ hic nō fuit emptio facta estimatione cōi.Ber.

c ¶ Ex forma.si.ꝯ.ꝯ pig.illo vos.ꝛ ita forma ꝯctꝰ inspici dz ad hoc vt vsurariꝰ cēsetur.qz omne cē est ex forma ꝯ nō est semp verū in casu isto.vt.j dicit.H. d ¶ Vsurarū.ar.ꝯ.j.e.ꝓsuluit ibi soluit.Ber.

e ¶ Venditores.isti vēditores ꝓpter dubium excusant a pctō. als nō venditurī.j.e. c.vlti.in fi.vnde ꝓpt dubiū excusant a pcto vsurarū:ꝛ expone pctm.s.vsurarū.j. e.c.vl.ꝛ sm illā intel lige istā:licet cūm ex forma nō sit ꝯctus vsurarius.pōt tm fieri in fraude vsurarū vm eque tenet.ar.ꝯ.de pigno.illo vos.ꝛ qd cunq; nomen imponas vsura est.xiiij.q.iiij.c.j.ꝛ.ij.

f ¶ Nisi dubiū.j.e.c.vl.vbi de ꝯ:in tali dubio potius esset abstinendū qz q̄nq; dicunt aliqui se dubitare vbi nō est dubitandū ꝛ ecōuerso:ꝛ tutior via ē eligēda.j.de cle.ex.mi.illud.vm dicit saluti sue bn ꝓsulerēt ꝛc.qz piculū est in his.Ber.

g ¶ Occultari.qz secretorū deus cognitor est.xxxij.di.erubescant.ꝛ.ij.q.v.ꝓsuluisti.quē nō latet peccati qualitas neq; peccantis effectus.xxxiij.q.iij.deus qui.Tan.

Rateres. ¶ Due sunt ptes.secda ibi:si laici.Ab.Si.

h ¶ Interdicas.xiiij.q.iij.ꝛ.q.iiij.p totū.ꝛ.xlvij. dist. qm multi. i ¶ Suspēdas.Talis cūm repellit ab obtētoꝛ ꝯ dicit.ꝛ.xiiij.q.iiij.si q̄s oblitus.ꝛ.c.qm multi.ꝛ repellit ab obtinēdo:multo fortius.j.de excess.pla.inter dilectos.ꝯ nunquid eps pōt cū tali dispēsare.Dico q; sic post satisfactionē ꝛ pniaz qz ꝯ nō ꝓhibet.ꝛ hoc ꝓbat p hanc decre.in antiqua dicebat q; ad pntiā pape tales mittāt.vm collige q; epi cū talibus misericordit agē pnt de hac materia tradit.ꝯ.de iudi.at si clerici

k ¶ Excōicationis.primo inflicta pena illius constitutionis ꝯ.eo.quia in omnibus.

Inquestus. ¶ Primo ponit decisam qōnē.secdo ꝓpositionē i bi:discretioni.tercio exceptionē ibi:nisi.Ab.Si.

l ¶ Recepistis.de fructis etiā expēsis.vt.ꝯ.e.c.j.ꝛ.ij.vbi de ꝯ

m ¶ De feudo. In isto casu fructus cōputant in sortē.interim tamen nō debent seruiciū recipe a vasallo:nec est vsura: sic.ꝯ.de feudis.c.j.in quo casu pōt intelligi.ꝯ.eo.c.j.sed ibi illud exponit:dic vt ibi. Habes ergo vnū casum in quo nō cōmittit vsuraꝛltra sortē recipiendo vt.ꝯ.e.j.ꝛ hoc fauore ecclesie. Item ꝛ in alio.j. e.salubriter.als etiaz posset attētari q; vsure pnt peti etiā sm canones.vt cūvendo tibi pōdium ꝛ trado ꝛ p cipis fructus.nec soluis mihi pciū ad terminū:ar.C.de vsu.l. ij.qz hmōi vsure non quasi vsure:sed quasi interesse petunt:ar. xiiij.q.iiij.qm multi. ibi ad q̄stuz.ꝛ.c.si q̄s oblitus:ibi aliq̄ incremēta.ꝛ.ff.p socio.socium qui.dāna vo et interesse sm canones peti pnt.xij.q.ij.si q̄s clericus.ꝛ.ꝯ.de fo.cōpe.dilecti.ꝛ.ꝯ.de fide iuf.puenit.ꝛ.c.constitutis.ꝛ ar.ff.de eo qd certo lo.l.ij.§.vlti.et maxime in ꝓtractib? bone fidei: vbi vsure veniūt ex mora.ff.de vsu.mora.§.in bone ꝛ.ff.de picu.et cōmo. rei ven.l.vlti.ꝛ.C.de ac.emp.ꝛ ven.fructꝰ qz nec dī vsura ꝯ potius interesse:qz non dicit recipe vltra sortem:ꝛ qd dicit q̄cq̄d sorti accedit vsura est illud pōt intelligi in mutuo vel vbi aliq̄d excogitat in fraudez vsurarū. Illud no.q; duo sunt ꝓtractus q̄ de sui natura volunt ē gratuiti vt mutuū ꝛ cōmodatū mutuuz

m ¶ Fructꝰ rei pignorate ꝓputari dēt in sortē ꝛ excipit vnū casū.

Conquestus est nobis.c. clericus:ziufra. ¶ Dis.v. mādamus q̄tenus si terrā ipsā titulo pignoris detinetis: ꝛ de

l fructibus eius sortē recepistis: pdictā terrā clerico memorato

m reddatis. ¶ Nisi terra ipsa de feudo sit monasterij vestri.

Item epo placentino.

¶ Heres vsurarij filius vel extraneus vel vsuras extortas p defunctū restituere cōpellit.

Tua nos duxit.f.cōsulendos q̄d sit de vsuriariorū filijs obseruādū q̄ eis in crimie vsuraꝛ defuncti succedūt: aut de extraneis ad q̄s bona vsurariorꝛ asseris deuoluta ¶ Tue igit qōni lfis pntibus rndem? q; filij ad restituēdas vsuras ea

n sunt districtōe cogendi qua parentes sui si viuerent cogerent idipm etiā ꝓtra heredes extraneos credimus exercendū.

Urbanus tercius.

¶ Mutuans ea mēte vt vltra sortē aliq̄d recipiat tenet i foro ase ad illd restituēduz si ex hoc aliq̄d ꝓsecutꝰ est.idē in nō dāte gabolā iurastiti nisi aliq̄d inde recipiat.ꝛ idē in vendēte rē plꝰ q̄ valeat qz differt solutionem

esm nisi sit gratuitū statim vsura est.vnde illud mutuū dantes nihil inde sperātes.j.e.cōsuluit. Item cōmodatū si nō sit gratuitum ꝛ pecunia recipiat ꝓ re cōmodata desinit esse ꝓmodatū ꝛ in locatōz transire videt nō tm est vsura. Item si vendo tibi fundū iusto ꝓcio ea lege vt q̄ncūq; tibi soluero ꝓciū qd mihi das fundus ad me reuertat.C.de pac.inter emp.ꝛ vendi.l.ij. in casu isto lucrat fructus:als si modicū esset ꝓciū ꝓsumit cōtractus in fraude vsurarū.ꝯ.de emp.ꝛ ven.ad nfam.ꝛ ꝓcipue si emptor cōsueuit exercere vsuras.ꝯ.de pig.illo vos. Item vbi pecunia dat ad pompā possum inde recipe mercedē qz nō est mutuū ꝯ potius cōmodatū siue locatio.ff.ꝓmo.si mihi.§.nō pōt.ꝛ.l.se. Item vbi aliquid apponit noie pene:dum tm non in fraude vsurarū.xij.q.ij.fraternitas.tm in oibus ꝓdictis casibus nō dicunt vsure ꝯ potius interesse vident.Lau.

Ianus. ¶ Cōis diuisio.secda ps ibi:tue igit.Ab.

n ¶ Cogendi.tenent filij ꝓ parētibus ꝓ hereditaria portione:ꝛ illi ad q̄s bona vsurariorū pueniūt vt hic dicit.et ff.de reg.iur.ex qua ꝓsona.Sed pone q; alter heredū efficiat nō soluendo ante restitutionem vsurarū:nunquid alter cōuenit insolidū nō videt.ff.de fideiusso.inter eos.§.cū inter.arg. contra.ff.cōmodati.si nihil.§.heres.ꝛ.ff.de fideiusso.inter fideiussores.ff.de fideiuf.tu.l.si fideiussores.Satis pt dici q; insolidū cōueniri possunt:qz omnia bona defuncti erant illi obligata.ar.ꝯ.e.cū tu.ꝛ ꝓcipue cum succedit in crimen: heredis

ēm succedēte in vitiū par fortuna habēda est. C. de fructi. et li. expen. l. ij. ⁊ etiā heredis ignorātia defuncti vitiū non exclu dit. ff. de diuer. tempo. pscri. cū heres. Si ergo heres succedat in bonis defuncti siue heres idem crimen cōmittat siue non: semp teneť restituere vsuras quas defunctus extorsit in q̄tū se extēdit illius hereditas vt hic patet: et ecōuerso heres potest repetere vsuras extortas a patre. j. eo. michael. Ain.

Consuluit. ¶ In prima ponit cōsultatio tria cōtinens. In scā sil' ad oia rndet ibi. Verum. Ab. Si.

a ¶ Concedit. ff. qd me. cā. l. vlti. §. si venerator.

b ¶ Sperātes. supple cā mutui i spe lucri principalr posita. secūdario tn aliquid sperare nō puto malū vt ⁊ ipse seruiat illi. ar. lxj. dis. q̄d pderit. ⁊ lix. dis. si officia. nec etiā recipe ex tali spe. arg. j. q. ij. q̄pio. imo naturalr debitor est illi obligatus ad mutidota. ff. de pe. heredi. §. si lege. §. cōsuluit. §. de testa. cuz in officijs. Ala.

c ¶ In lege. xiiij. q. iij. c. ij. ⁊ iij. Ber.

d ¶ Male agere. argu. §. §. e. in ciuitate. Illud intelligiť q̄tum ad iudiciū ecclesie. et pōt excusari illud pter dubiuz istud de iudicio aie vt hic ptz ⁊ ita nō est ꝯ ibi quo ad formā ꝯctus vsurarij nō dicunť. §. isti pter intentionē quā habuerunt iudicādi sūt in iudicio aie male agere ⁊ inducendi sunt sed nō compellēdi vt sic recepta restituant nec tanq̄ vsurarij puniendi sunt §. reuera quo ad deum vsurarij videnť: qz restituere teneť sic accepta. Et sic habes manifeste q̄ intentio facit hoicm vsurarium intellige cū effectu. sic ⁊ expectatio. xiiij. q. iij. c. j. ⁊ q. iiij. si quis clericus. Ber.

Quam. ¶ Cōis diuisio. scā ibi mādamus. Ab. Si.

e ¶ Se tueri. idem est in quolibet crimine manifesto. §. de ap. cum sit romana. alꝯ si iniuste grauareť non est appellatio deneganda: sic multotiens pdemnareť iniuste qui foret absoluendus. §. de excep. cum inter. ⁊ ita intellige de bis q̄ appellant existendo in crimine ⁊ hoc pstat. qz nō exprimit iustaz cām appellandi alꝯ nō audireť ante suiam appellās. §. de appel. vt debitus honor.

Quia. ¶ Ponit duplicē puisionem ꝯ iudeos vsurarios scā ibi: donec. Ab. Si.

f ¶ Principes. quorū legib' in tpalib' subēciūť iudei. viij. di. quo iure. ⁊ C. de iude. iudei. qz si ad nos veniūt pteguntť. §. de iudei. sicut. ⁊ C. de iude. nullus. pari rōne alios ꝯ eos pteganť. ar. §. de mu. pe. p totum.

Consuluit nos tua deuotio: an ille in iudicio aiaz q̄si vsurari' debeat iudicari: q̄ nō alꝯ mutuo traditur' est eo p posito mutuā pecuniā credit vt lz oi puentōe cessante pl' tn sorte recipiat ⁊ vtz eodē reatu criminis suoluať q̄ vt vulgo dť ñ

a aliť pabolā iuramēti pcedit donec q̄uis sine exactōe emolumentum aliqd inde pcipiat: ⁊ an negociator pena consilij debeat cōdemnari qui merces suas lōge maiori pcio distrahit si ad solutionē faciēdā plixioris tpis dilatio proget q̄z si incōtinenti p tiū psoluať. ¶ Verū qz quid in his casib' tenēdū sit: ex euāgelio luce mānifeste cognoscit in q̄

b dť date mutuū nihil inde sperātes: hmōi hoies p intentiōe lucri quā habēt cū ois vsura ⁊ su

c pabūdātia phibeať in lege: iu

d dicādi sunt male agē ⁊ ad ea q̄ taliť sunt accepta: restituēda in aiaz iudicio efficaciť inducēdi

I Ano. iij. plātis in regno frācie constitutis.

¶ Manifestus vsurarius appellans ad subterfugiendū restitutionem audiendus nō est.

Quam pniciosum: ⁊ infra. Adādamus q̄ten' manifestos vsurarios maxime quos vsuris publice renūciasse pstiterit cū aliquis eos cōuenerit de vsuris nullius pmittatis appel-

e lationis subterfugio se tueri.

I Dem narbonen. archiepo.

¶ Per subtractionem cōionis christianorum per principes seculares cogendi sunt iudei ad vsuras restituendas.

Post miserabilē: et infra. Iudeos ad remittēdas

f xpianis vsuras p principes et potestates compelli pcipimus seculares. ¶ Et donec eis remiserint ab vniuersis xpifidelibus tam in mercimonijs q̄z in alijs p excōmunicationis sniam eis

g iubemus communionem omni

h modam denegari.

I Dem mutinensi epo.

¶ Nō obstāte iuramēto de nō repetēdis vsuri p debitorē pstito pt iudex ex officio suo vsurariū ad restituēdas vsas pellē

Vas dudū recepim' qōnes q̄ qdā vsurarij eos q̄bus dāt pecuniā ad vsurā pstare faciūt iuramētū q̄ vsuras nō repetēt et sup his q̄s soluerint nullā moueāt qōnē. ¶ Nos igitur rndem' vt vsurarios ipsos mo. pre. p ce. nec. ap. re. pellas ab vsurararū solutionez ab ea

i rum citatōne desistere vel resti

k tuere ipas postq̄z fuerint psolute ne de dolo ⁊ fraude cōtingat eos cōmodū reportare. I Dē

¶ Nō audiť vsurari' repetens vsas nisi pri' restituat extortas

Via frustra legi auxiliū

l inuocat q̄ pmittit in legē ¶ Statuim' vt si q̄s vsurarius a nobis lras impetrauerit: sup restituēdis vsuris vl' fructibus pputādis in sortē: nisi pus ipse

m restituerit vsuras quas ab alijs maxime in his in q̄bus legē suā ostēdunt. §. e. ꝯsuluit. ⁊ xiiij. q. iiij. qm. ⁊ c. vl. Ain.

g ¶ Cōionē. sic. j. eo. quāto.

b ¶ De negari. Non est dubiū quin pena corpali puniant iudei p ecclesiā ⁊ etiā pecuniaria. xxviij. q. j. sepe. in fi. xvij. q. iiij. pstituit ita tn q̄ vsq̄z in vindictā sanguinis nō pcedāt. §. eo. de rap. in archiepatu. §. ꝯ qz nihil ad nos de his qui foris sunt. ij. q. j. mlti. ⁊ §. de diuor. gaudemus. sed qd dī ibi nihil ad nos ⁊c. illud intelligiť inq̄tum deū offendunt. sed inquātum boiem offendūt secus est: vel pōt intelligi illd de directa cobertōe quā in eos nō exercem': secus de indirecta vt hic: ⁊ §. de deci. c. de terris. cū et pter delictū efficiūť de foro nro. §. d iudi. nouit. ⁊ §. de fo. ppe. cū sit generale. et. vj. q. iij. placuit. et. §. de rap. c. j. ⁊ de B dictuz est. §. de inde. ita quorundam. Ber.

Vsurarius. ¶ Vsurarius qui fecit debitorē iurare de soluēdis vel de nō repetēdis vsuris ecclīastica censura cōpelliť ab exactōne desistere b. d. Vel aliť sicut in rubro. Cōis diuisio. scā ibi. nos. Ab.

i ¶ Desistere. relaxato prius sacro. §. de iureiuran. ex administratōis. ⁊ hanc relaxationē pōt petere q̄ iurauit: cū huic petitioni nō renūciauerit vt. §. de renū. cū inter P. ⁊ §. qd me. cā. ad audientiā. imo ⁊ si iurauit nō petere absolutionē pōt illud denūciare. §. de iureiur. quēadmodū. Et licet ob priuatū cōmodu denūciet nō tn repelliť ab ea: qz proderit vsurario cū penituerit. ar. viij. q. j. sunt in ecclesia.

k ¶ Vel restituere. sic. §. de iureiuran. debitores. ⁊ §. de emp. ⁊ vendi. ad nrām.

Quia. ¶ Ponit statutū cuius cām pmittit ibi statuim' Ab. si.

l ¶ In legē. eādē. l. ff. qd me. cā. isti q̄dē. ⁊ §. de appel. an sit. ⁊ c. pstitutis. ⁊ C. de iur. deli. scim'. §. si vo postq̄ ar. §. §. de ap. dilectis filijs. vbi decan' qui nō detulit appellationi audiť appellans in eodē negocio. ⁊ idem videť si in alia delinquat. ff. de ritu nup. filio patroni. §. j. vbi patron' qui cōtra vnā legē venit. bñficiū alterius amisit. ff. de mino. l. auxiliū in fi. vbi minor delinquens beneficium restitutionis amittit. Ain. ⁊ Jo. reliquerunt hoc disputationi vtrū delinquens cōtra legem vnam aliarū pdat bñficium. Ego nō credo q̄ pter ea pdat beneficium alterius qz sic pnireť in eo in quo non deliquit sufficit q̄ q̄ amittit legis bñficiū quā pteēpsit vt dicūt prime pcordantie. ⁊ illa lex auxiliū loquiť in crimine vbi non restituiť minor: nec illa filio patroni obstare vť.

m ¶ Restituerit. nunquid sufficit cautio de restituendo. Rndeo q̄ non

ar.ē.de re iudi.cū aliqb⁹.ff.de pig.ac.qd si nō soluerit.nisi forte magna cā interuenerit.ar.ff.de re iudi.l.iij.§.ait ptor.puta si nō sit soluēdo:tunc sufficit pstare cautionē q ipse restituet ⁊ audiri dz vt postea alij restituat.ar.ē.d resti.spo.olim.ij.⁊ ē.de so.odoardus.⁊.ff.de ces.bo.l.si debitores.vel si ille cui debet psentiat:qz satisfactū intelligit.ff.de pig.acti.si rem.§.ois ar.ē.de re iudi.qd ad psultationez. Itē qd nullus agit ꝫ istuz p vsuris.Dixit Job.et Tan.q facta denūciatōe in publico.si nullus apparet qui petit dz iste audiri p lras: sicut facit q rem inuenit alicuā ad euadendū penā furti denūciat publice vt cuius ē res veniat.ff.de fur. falsus.§.q alienū.hoc nō credo sufficere nō ēm excusat vsurari⁹ si nullus repetat ab eo vel si denūciet immo etiā tenet vsuraz restituere saltē pauperibus si nullus apparz cui restituat:alit non liberat a pctō. vt.ē. eo.cū tu. vñ cū nō sit adhuc emēdat⁹ si in crimine pseueret retinēdo alienū:nō ē audiēdus ⁊ hoc ptz per lram istā:qz nisi restituerit vel adhuc restituat cū effectu:g bñficiū legis hic nō dz cū adhuc ptra illā in crimine pseueret:vñ pōt ei dici:eijce primo trabē de oculo tuo q festucā de oculo fratris tui.j.q.j.mlti.⁊.iij.q.vij.§.porro.in fi.⁊ ita iudex nō pcedat p lras tales: nisi postq pstiterit q plene purgatus fuerit.⁊ B intellige cū ē manifestus vsurarius.als iudex nō denegaret ei audientiā: et sic iudex ex officio suo pōt eū repellere exemplo dñi.iij.q.vij. que sunt.c.postulatus.⁊.ē.de excep.exceptionē.si.⁊.j.c.pri.et ē.c.q pniciosum.ar.idem erat si nō sit manifestus vsurarius. ⁊ reus recipiat qd nō dz audiri.cū eodē reatu criminis inuoluat pbatione recepta nō audiat nisi restituat vt dixi. Item qd si aliqs pretendat in iure cū ipso impetrāte ⁊ appellet ante cām:nunqd expediet añ cām appellatōis:ar.est hic q sic ex eo q dicit nisi prius restituerit ⁊c.si vsurarius impetrator appellet nō audirē illū interim p lras illas. Itē habes B q lre q ab initio nō valēt postea cōualescūt.ē.de fo.ppe. licet verū ⁊ ex tenore.⁊ hoc verū est qñ ab initio nō sunt nulle ipso iure.b.

Quam fm. ¶ Manifesti vsurarij etiā nullo accusante possunt pelli p penā lateranen.pcilij.b.d. Vel aliter ⁊ sic vt in rubro.no.fm verū intellectū.c.nā pmū sūmariū Jo.anparū habet dubiū.Secda ps ibi:fraternitatis.Ab.Si.

a ¶ Potentū.vñ excōicari possent si pstent impedimētū volentib⁹ agere ꝫ illos.ē.de offi.deleg.c.j.⁊.xj.q.iij.iniustū.

b ¶ Manifestos:si intelligas manifestos.i.notorios. nō est opus alijs arg.ē.de accu.cuidētia.ē.de iureiur.ad nostrā.⁊.ij q.ij.d manifesta. Si añt loquit de manifestis nō notorijs fm hoc euidens pbatio requirit fm iuris ordinē.xj.q.iij.eorum in fi.Ad hoc posset dici q illud notoriū nō habet facti pseuerantiā.vñ aliqua requirunt argumēta:vl dic q solēnis fama docet ipsos esse vsurarios:⁊ idco p famam ⁊ alia argumenta puniunt.qz sola fama nō sufficit ad condemnationē.arg.xxv. q.vj.si duo.⁊.iij.q.iij.§.item sepe fit.⁊.ē.de iureiur.ex lris.

c ¶ Poteris.ex officio tuo:vt dixi.ē.eo.c.pri.licz.nullus appareat accusator.

Jndubiter. ¶ Marit⁹ fruct⁹ rei dotalis vel obligate p dote nō tenet in sortē pputare.b.d.Vel aliter ⁊ melius vt in rubro.Et ē casus singularis ⁊ alibi nō pbat. Primo ponit dictū.Secdo eius cām assignat ibi:cū frequētius.Ab.Si.

d ¶ Jn sortē.hic est casus in q fructus nō cōputant in sortē alios habes notatos.ē.e.pquestus. e ¶ Onera.hoc ō dicit qz fruct⁹ dotis cedūt lucro marito pter onera mrimonij.C. de iur.do.p oneribus ad hoc añt vt marit⁹ lucret fruct⁹ rei dotalis:rectrit vt sustineat onera mrimonij.ff d do.excep.l.pr.i pn. Itē oportet q possessio rei dotalis tradita sit.ff.so.ma.de diuisione.fructus d pceptiañ mrimonij restituunt mlieri:nec cedūt lucro marito.ff.de vsur.videam⁹.§.ante penul.silr fructus.et fetus pecudū dotaliū lucrat marit⁹.ff.d iure do.plerūq.§.si serui Idē est in fundo cretifodino vel argētifodino.ff.so.ma.diuortio.§.si vir.in fundo secus tñ ē in fetu ancillaz dotaliū q non cedit lucro ipsi marito.ff.de iure do.l.plerūq.§.si serui. Itē secus ē in lapidifodis vbi lapis nō renascit ⁊ in arboribⁿ nō cedēdis.ff.so.ma.diuortio §.fundū.⁊ duob⁹.§.

noscit recepisse aucte lfaz ipsarum nullatenus audiat.

Idem altisiodorensi epo.

¶ Conuictus de vsuraria pratitate per famam et alia argumēta potest manifestari vsurarius ⁊ tanq manifestus vsurarius compesci fm dispositionē lateranen.concilij.

Qum in diocesi tua sint q plurimi vsurarij de qbus mme dubitat qn sint vsurarij manifesti.cōtra quos ppter timorē potentū qui tuent eosdē nullⁿ accusator aparet nec ijdē sūt p sniam pdēnati.f.t.t.r.q lz cōtra eos non apareat accusator:si tñ alijs argumentis illos c cōstiterit esse vsurarios manifestos i eos penā in lateranen.cōcilio cōtra vsurarios editā libere poteris exercere. Idem.

¶ Maritus recipiens pignus p dote pmissa non tenetur fructus in sortem computare.

Qalubriter:et infra. Same genez ad fruct⁹ possessionū que sibi a socero sunt p munerata dote pignori obligate d cōputādos in sortē nō credim⁹ pellēdū. ¶ Cū frequenter dotis fructus nō sufficiant ad onera matrimonij suportanda.

Idem epo bononiensi.

¶ Repetes vsuras nō audit nisi restituat extortas p sevel per aliū a quocūq cām habeat.

Michael laicus suaz nob q rimoniā destinauit q m.⁊ quidā alij bononien.ciues multa extorserūt ab eo et a pfe f suo cuius heres extitit:nomine vsurarū:⁊ infra. ¶ Attētius p uisurus:ne autoritate nra in negocio pcedas eodē:nisi dictus g pquerens restituerit vel adhuc restituat sl quas aliqs ipse vel h pater eius extorsit vsuras.

se. Itē fallit hic illa regula cuius est emolumentū:cius dz esse piculū.lz ēm ad illos spectet emolumētū rei dotalis non tñ rei piculum vel euictōis vel deteriorātōis.ff.de iur.do.plerūq.in pn.⁊.§.j.⁊.C.e.ti.l.j.tñ cū distinctōe an res date in dotē sint estimate vl nō vt ibi distinguit:g B est verū nisi res dotalis cōsistat in numero pondere vel mensura:nam piculū talium spectat ad vlrum.ff.de iur.do.res in dotem.Jo.

Michael. ¶ Primo ponit ptis querelā.Secdo clausulam quā filius curie apponit in lris q impetrāt ad recuperādas vsuras.ab.si. f ¶ Extitit.als nō tenet.nisi cēt de res.ē.e.tua nos. g ¶ Adhuc.B expositū est.ē.e.qz frustra. h ¶ Pater.hic habes q filij tenet ex delicto pris:sic.ē.e.tua nos.⁊ agit ex facto pris vt hic pz.⁊ sic repetitio vsurarū dat heredi ⁊ ꝫ heredē vt hic pz:cū ēm iste agat ex psona pris ipm tenet defendere.ff.de re.iur.ex qua psona.⁊.ff.de pcur.seruum qz.§.penul.als denegat ei actio vt dz ibi.Sed pone q iste nō agat ex psona pris nunquid obest ei si excipiatur contra ipm q pr vel auus receperūt vsuras:videt q sic:qz vsure repetūtur ab herede ⁊ a quocūq etiā extraneo.ē.eo.tua.imo heres tenet ex delicto defūcti:⁊ si nihil peuenerit ad ipm fm canonē ē.de rap.in lris.⁊.ē.de sepul.c.vlt.vbi de B.⁊.xxj.q.vj.si epm in fi.xij.q.ij.eps.q filios.ergo si agi pōt multo fortius excipi. ⁊ hoc pcedit Jo.qz heres nō pueniet hic ex maleficio g potⁿ ex qsi ꝫctu rōne indebiti solu.insti.de obli.q ex qsi ꝫctu.§.is cui qs p errorē.⁊ q possit sic excipi de facto pris eo agente.satis pbat p hanc lram.g si nō fecisset iste mētionē in lris de patre.nunquid eo agente ex facto suo pōt excipi ptra ipm q pr fuerit vsurarius nec restituerit vsuras:videt q nō. qz p tales lras nō pōt agere de facto pris:g nec excipi pōt ptra ipm als iniquū videt:ar.ē.ē.e.tua.g illa loquit in ordinario.imo alia rōne videt q possit excipi:qz in vicū successit pri:vt.ē.e.tua. ⁊ sic culpā alienā fecit suā retinēdo scienter alienū ergo anteq aliū impetat dz esse illo crimine purgatus vt dictū est.ē.e. qz frustra.satis videt q ñ possit excipi:ar.hui⁹.c.ex q rimonia ⁊ cōmissione.nūq clausula illa ponit in lris nisi qñ de pie fit mētio in lris sicut hic factū fuit.g ita videt q possit excipi.te-

nec eam restituere vsuras quas pr extorsit cū ei succedat in bo nis qd potius credo: ꝗ nunqd repelli pōt ab agēdo q̄ noie alieno recipit vsuras. videl q̄ sic. ar. xlvj. dis. sicut nō suo. ꝗ b nō videl qz nihil in suā vtilitatē versum est: nec ꝓtra istū agerel ad vsuras repetēdas. imo ꝗ illū q̄ habuit illā vtilitatē.

Quāto. ¶ Iudei q̄ extorqnt graues vsuras a xpianis vel de possessionibus decimas vel oblationes solitas ꝓcipi p ecclias eis nō soluūt puanl xpianoꝝ cōione. b. d. vel sicut in rubro. Duo sunt dicta: scdm ibi hac eadem. Primum dictū facit tria. primo ponit cām statuti. scdo statutuz ibi volētes. tercio ꝓuidet ꝗ grauamē suspicatū. ibi: ꝓncipalib⁹. a ¶ Immoderatas ꝗ moderatas videl p mittere a ꝗrio sensu. xxv. di. q̄lis. ff. d iudi. cū ꝓtor. qd nō ē verū s. e. post miserabilē. z ita cessat hic ar. a cōtrario sensu. C. d epi. z cle. ꝓuēticulā. z graues vsure dicūt q̄ excedūt legitimum modū. l. statutum. C. de vsu. eos. b ¶ Commertijs. sic. s. eo. post miserabilē. c ¶ Deuenissēt. z ita res trāsit cū suo onere. s. de deci. cū nō sit. z. s. de pig. ex lris. z. xvj. q. j. si q̄s laic⁹. ff. de pign. actio. si cōuenerit. §. si fundus.

Auiganti vel. ¶ Tria dicta esse patēt. scdm ibi: ille q̄z. Tercū: ibi rōe dubij. ab. si. d ¶ Periculū. qz iste recipiebat in se periculū videbat q̄si q̄dā ꝓsātōe licite aliqd vltra sortē recipe posse: qz periculū pecunie mutuate ptinebat ad debitorē cū sua facta fuisset ꝗ nihilominꝰ ē vsurarius: cū excedat nām mutui vt dictū ē. s. e. ꝓqstus. qz si nullū periculū secutū fuit z aliqd vltra sortē recepit illud fuit vsura: qz cū sit bicinde mutuū nihil inde sperare dz: iuxta illud: date mutuū nihil inde sperātes. s. e. ꝓsuluit. z. xiiij. q. iij. p totū. z nulla ꝓsātio siue dispēsatio admitti dz vt vsura exigat. s. e. sup eo. ꝗ siue recipiat in se periculū siue nō nihil vltra sortē recipe dz. e ¶ Dubitat. ꝗ si certū esset q̄ tpe solutōis plus valerēt vsurariꝰ est cēsendus s. e. in ciuitate. ar. j. c. pri. z ita ꝓpter dubiū excusat: qz tā emptor q̄ venditor eq̄liter ꝓmodū z incōmodū ex dilatōe expectat z est si. C. de solu. l. pe. Itē ar. est hic q̄ dubia in meliorem ptē interꝑtari dnt. j. de reg. iur. c. ij. qz ꝓmptiores debem⁹ esse ab absoluēdū q̄ ad ꝓdēnādū. s. de ꝓba. ex lris. ff. de ac. z ob. l. arzian⁹. ꝗ ꝗ. vt q̄ ꝓti⁹ i tali dubio abstinēdū ēet a talib⁹ ꝓctib⁹ ꝓ piculū. ar. j. de cle. ex. mi. illō. Mūqz cū aliq̄ fingūt se dubitare vbi dubitatio nō ē tū relinquēdi sūt i talib⁹ ꝓscie sue. Itē ar. q̄ rōne du bij aliqd ꝓmittit qd alꝰ nō lz. xiij. q. ij. nō estimemus. ff. de vē. in spi. l. j. §. j. ff. de iudi. si q̄s ex aliena. C. de vsur. si ea lege. z rōne hui⁹ dubij excusat. vt i. §. se. f ¶ Nō fuerat alꝰ ñ excusat qz si tūc fuerat vēditur⁹ p minori zcz certa scia pl⁹ recipiat alio termino vsura est. z sic intelligē. s. eo. in ciuitate vt ibi etiam dixi.

Dem in concilio generali. ¶ Etiam iudei cōpellendi sunt ad restituendas vsuras extortas a xpianis et ad soluendas decimas vel obligatiōes de eorum possessionibus.

Quāto ampliꝰ xpiana religio ab exactiōe ꝓpescitur vsurarū: tanto grauius sup his iudeoꝝ pfidia insolescit ita q̄ breui tpe xpianoꝝ exhauriūt facultates. ¶ Volētes igit i hac pte ꝓspicē xpianis ne a iudeis inanit aggrauent synodali decreto statuim⁹ vt si de cetero q̄cūqz ꝓtextu iudei a xpianis graues imoderatasue vsuras extorserint: xpianoꝝ eis participiuz subtrahat donec d imoderato grauamine satisfecerint cōpetēter: vñ xpiani si opus fuerit per cen. ec. ap. pos. cōpellant ab eorū cōmertijs abstinē. ¶ Principib⁹ aūt iniūgim⁹: vt ꝓpter ꝗ nō sint xpianis infesti: ꝗ potius a tanto grauamine studeāt cohibere iudeos. ¶ Hac cadē pena iudeos decreuimus ꝓpellendos ad satisfaciendum ecclesijs p decimis z oblationib⁹ debitis quas a xpianis de domibus et possessionibus alijs ꝓcipe cōsueuerāt anteqz ad iudeos quocūqz titulo deuenissent vt sic ecclesie conseruent indemnes.

Gregorius. ix. fratri. r. ¶ Vsurariꝰ est q̄ a debitore recipit aliqd vltra sortē etiā si susciat in se periculū. h. d. ꝓmo. Nō est vsurarius emptor rei minus iusto ꝓtio si tunc verisimiliter dubitet an tpe solutionis plus vel minꝰ sit res valitura. h. scdo ꝓpter dubiū excusat is q̄ ex eo qd differt solutionez ꝓcij si verdit rem plus q̄z valeat si nō erat eaz alias venditurus. h. tercio.

Nauigāti vel eunti ad nūdinas certā mutuans pecunie q̄titatē eo q̄ suscipit in se piculū recepturus aliqd vltra sortē vsurarius est censendus. ¶ Ille q̄z qui dat. x. solidos. vt alio tpe totidem sibi granivini vel olei mēsure reddant: q̄ licz tunc plus valeāt vtrū plus vel minꝰ solutōnis tpe fuerint valiture: verisiliꝰ dubitat: nō dz ex hoc vsurariꝰ reputari. ¶ Rōne hui⁹ dubij etiā excusat qui pānos granū vinū oleū vel alias merces vēdit: vt ampliꝰ q̄z tūc valeant in certo termino recipiat p eisdē si tū ea tpe cōtractus non fuerat venditurus.

Rubrica. De crimine falsi.

Augustinus. ¶ Testis falsidicꝰ tres ledit deū iudicem et patrem et falsus est non solum qui mendacium dicit sed etiam qui veritatem occultat.

Falsidicus testis trib⁹ ꝓsonis est obnoxius primū deo cui⁹ ꝓsentiā cōtemnit inde iudici quē mētiēdo fallit: postremo innocenti quē falso testimonio ledit. ¶ Uterqz reus ē et q̄ veritatē occultat z qui mēdacium dicit qz z ille ꝓdesse nō vult z iste nocere desiderat.

Lucius. iij. vigorien. epo. ¶ Sententia lata p falsas litteras nō debet executōi mādari.

Super eo q̄ sniam aucte falsaꝝ falsarū latā noluisti executioni mādare. t. p. cōmendam⁹. ¶ Mādantes vt q̄tiens aliq̄ scripta sub noie nro destinata redarguēda videris falsi. Rica. De crimie falsi. Quia inter cetera p cepta legis diuine cōtinet nō furtū facies nō falsuz testimoniū dices: z. s. visū est de furto z vsura q̄ ē fpēs furti iō annectit d crimie falsi. de mā bī in decret. in. c. in mēoria xix. di. z. xj. q. iij. q̄sq̄s iij. q. iij. q̄ falso. ab. si.

Falsidicus. ¶ Due sūt partes. scda ibi. vbq̄. g ¶ Obnoxius. i. obligatus.

b ¶ Iudici. q̄ eū extraordinarie punire pt cā duratē. C. de testi. nullū. sed cā finita pōt accusari. l. cor. de fal. ff. ad. l. cor. de fal. l. j. z et. l. cor. de sicca. ff ad. l. cor. d. sic. l. i. j. rū. z. §. j. Punit cū falsus testis z si conat⁹ non bnit effectū: sniam tū p falsū testimoniū dicta vel infra. facta retractari dnt falsitate reperta vsq̄ ad. xx. annos. s. de excep. cū venerabilis. nec ē mādāda executōi si hoc obijciat. j. c. pri. vbi de B: z nulla ē fm q̄sdā: qz ex ea nō dat exceptio. ff. de except. q̄ agnitis. dnis azo. dicebatq̄ ē aliq̄ ꝗ nō dat ex ea exceptio cū effectu. ff. de re iudi. diuꝰ quousq̄ cū ꝓstet de falsitate bī interim p snia. s. de fi. instru. accepimus. vbi de boc. i ¶ Ledit. qz i trib⁹ offendit triplex pena ei debet. p qz dū offendit septēnis pnia sibi iniūgit p piurio. vj. q. j. q̄cūqz. qz iudicē delusit ifamabit. xxij. q. v. q̄sq̄s puict⁹. z ꝗberib⁹ castigabit. v. q. v. illi q̄. vl eō ordinarie punit vt dictū ē i ꝓria notula. z qz p primū ledit iuꝝ modū lesionis punit: ar. iij. q. ix. nihilominꝰ. lz ibi nō loqt de tali pena. k ¶ Reꝰ. de B hēs. ix. q. iij. quisq̄s.

Super. ¶ Prio ꝓmēdat eū cui scribit de ꝓterito. scdo instruit eū de futuro ibi: mādātes. Ab. si. l ¶ Falsarū. B dicebat lau. q̄ sine tpis ꝓfinitōe sp retractāda ē snia d falso qz ipo iuꝝ nlla ē qz dfectꝰ ē i iurisdictōe qz false lre nullā atēbuūt iurisdictionē ꝗ vbi alꝰ agēt d falso retractat vsq̄ ad. xx. an. vt dixi. s. c. pr. m ¶ Executioni. z ita pz q̄ executor subsistere dz vel sustinere: si obijciat q̄ snia lata sit p falsas lras: sic. ff. d

iudi.si ꝑtor.ar.ꝯ de offi.dele.pastoralis.⁊ ibi soluit ꝑ vbi plene hēs qñ fieri debeat executio vl qñ nō.⁊.ꝯ.de re iud.decetero a ¶ Mō obserues.⁊ si p errorē p talē sniam solutū est pōt re uocari.C.si ex fal.instr.l.j.⁊.ij.⁊.ff.de excep.l.q̄ agnitas.

A audiētiā. ¶ Cōis diuisio.scda ibi:fratrnitati.ab.si.

b ¶ Mortis. Hāc penā ecclia nō imponit.xxiij.q.vlti. bis a q̄bus.⁊.c.sepe. ⁊.ꝯ.ne cle.vel mo.sē tentiā sanguinis.

c ¶ Degradatis.sic ꝯ.de iudi.cum nō ab hoie.Sz cōtra videt j.e.falsariorꝫ.vbi tradit seculari ptāti puniendus.sed illud spe ciale ē.in falsariis lrarū dñi pape vbi stati tradūt seculari ptāti

d ¶ Caracterē.ar.ꝯ ꝯ.de rap.in archiepa tu.⁊.ꝯ.ne cle.vel mo. sniaz.sol.caracter iste nō ita pfunde dz infligi vt sanguinē elici at ꝯ cutis superficies deformet i signū malefidei:⁊ ꝑ ꝓpē odiuz criminis:q: facies hō minis ad instar celestis pulcritudinis facta fedari nō dz.C.de pe.si q̄s in metallū.ꝯ illa pena als infligi ñ dz a iudice ecclastico q: piculū imminet in ipsa infligēda ⁊ bmōi adustio clericis est p bibita.ꝯ.ne cleri. vel mo.sniam.

O Ura. ¶ Pria pars punit nō recipiētes lras de manib⁹ pape vel officialiū.Scda punit non destruētes lras falsas ibi:adiciētes.Ab.si.

e ¶ Per nunciū.specialiter cum mādato ad ꝑ destinatuz.ꝯ.de rescrip.nōnulli.Jo.

f ¶ Idoneum.ar.q̄ nō valent lre p excōi catū impetrate.als em̄ p quācūq̄ psonā:etiā si p seruū impetrent valēt.C.de p̄ci.impe.off.vniuersis.qd̄ forte posset intelligi cū p̄ceps ex certa scia ei p̄cessit lras:ar.ff.d̄ bo.pos.seru⁹ instrm em̄ suspectū est ex psona:ar.ꝯ.de rescrip.ad audiētiā.⁊ ff.de eden.si q̄s.sil̄r nō valet rescriptū ab heretico impetratū. C.de sum.tri.l.ij.Jo.

g ¶ Subiaceat.ex ꝑ videt q̄ qui ꝯ facit sit ipso iure excōicatus.ꝯ nō credo q̄ sit excōicatus ipso iure:q: nec seruat hoc:imo indifferēter videmus q̄ q̄libet p nūciū lras impetret ⁊ hoc papa scit et tolerat nec aliquē repellit nisi esset excōicatus:ꝯ ꝑ intelligit cum lre de manibus dñi pape vel bullatores tm̄ sunt recipiēde:q: als false sunt.j.c.pri. ⁊ ille qui lras recipit est excōicatus vt hic dicit.

¶ Adiciētes. ¶ Per excōicatōis penā puidet ꝯ nō resignātes nec destruētes lras falsas.j.xx.dies ⁊ absolutio pape reseruat ⁊ ꝯ factū nō tenet.h.d.ab.si.

h ¶ Innouari.vt.ꝯ.de iude.ita q̄rūdā.in fi.vbi de ꝑ.

i ¶ Dies in q̄b⁹ deliberet sup lris.sic.iij.q.iij.offerat.j.d̄ cle.ex.mi.illud.⁊.ff.ex qui.cau.ma. l.ex hostib⁹.ꝯ.vlti.

k ¶ Destruat.si.v.q.j.quidā.⁊.l.si quis famosum.

l ¶ Resignet.tali qui possit pdesse⁊ nō obesse.ar. xxij.q.v.hoc videt.

m ¶ Euadere.si sup ꝑ lata est p diocesā nū vt hic p̄cipit:tñ aliā sniam dñi pape siue canonis incurrit j.e.ad falsariorū.Quid si aliq̄s simplex vtit lris talib⁹ ignorāter nō excusat:q: p alios dz ꝑ inquirere.ar.xxxvij.dist.ꝯ.vlti. Quid si falsitas fuit ita latēs q̄ nō potuit videri etiā a perito, rñ.q̄ si fecerit diligētiā quā potuit p se et p alios nō credo ipm teneri alioquin nō excusat.ar.ꝯ.de homi. c.Jobes.⁊.c.vlt.⁊ in alijs plibus.c.⁊.l.di. si duo.ꝑ.

n ¶ Articulo mortis.Casus iste sp excipit.xvij.q. iij.si q̄s suadēte.j.de sent.ex.a nobis.et.ꝯ. de offi.or.pastoralis.

o ¶ Relaxari.ar.ex quo papa sibi aliq̄d spālitē reseruat alijs denegat facultatē disponendi aliquid sup illo sed vbi absolutio nē non reseruat alijs intelligit esse p̄cessuz j.de sen.ex.nup.

p ¶ Licet falsitatē circa bmōi viciū falsitatis nota q̄ p bos modos q̄ ꝑ exprimunt sunt alij casus falsitatē.Ex dicto em̄ vel tacito dicunt lre false.ꝯ.de rescrip. sup lris.⁊ in tali falso distinguit put ibi dē ⁊ p tali falso non punit nisi q: non bz cōmodū lrarū.⁊ est ar. ad idē.ff.de fal.si q̄s obrepserit.Itē carta dicit falsa scripto vt cū scriptū ē in ea oēs canōicos fuisse p̄sentes q̄ nō fuerunt oēs p̄ntes ⁊ talis vt falsari⁹ punit.vt.ꝯ.de bis q̄ fi.a pl.sine p̄sen.capi.q̄to.⁊ ab officio ⁊ bñficio talis suspēdit ꝯ.de testi.tū lris.Itē dē charta falsa:si appareat rasa vel muta ta in loco suspecto.j.de p̄sile.cū olim.⁊.ꝯ.de fide inst.int dilectos.⁊.ꝯ.d̄ reli.d.cū venerabilis.imo ⁊ q̄ lras iudicū tali mō falsat puniri dz in bñficio suo.ꝯ.de rescrip.olim.de hac rasura dē.j.e.ꝯ.q̄nta.Itē p̄sumit falsum rescriptū: lz forsitan nō sit ita q̄ p ipm nō p̄cedat si habet in se viciū latinitatis.ꝯ.de rescrip.ad audiētiā.Itē si instrm suspectū inducit ⁊ ei nō impōnit fides dē falsum.C.de pba.iubem⁹.Itē dicunt lre false si eps appellat fili⁹.Vel si papa vni loquit in pl̄ali.j.e.c.pr.itē rescriptū dē falsum si est impetratū sine mādato.ꝯ.de rescrip. nōnulli.itē alios nouē modos falsitatis habes hic expressos: et quicūq̄ tali modo vel alio q̄cūq̄ lras dñi pape falsauerit vel vsus fuerit illis sciēter excōicatus est:vt.j.e.ad falsariorꝫ.⁊ dz tradi curie seculari p̄uictus ⁊ degradatus vt ibi dē: in alijs āt falsitatibus p̄dictis lz puniri debeāt nō sūt ipso iure excōicati nec curie seculari tradēdi:nisi forte si eps diocesanus generalem tulerit excōicationē:sicut Honori⁹ fecit q̄ excōicauit oēs illos q̄ falsum instrm fecerūt vel fieri fecerūt:vel q̄ testimoniū falsum tulerit vel p̄curauerit fieri:vel qui ignē apposuerit.

q ¶ Apponat.apponēs fm leges aq̄ ⁊ igne interdicit.ff.ad

tatis nullā eis adhibeas fidē ⁊ qd̄ p ipsas mādatum fuerit nō

a obserues sed eū qui p̄stauerit: retineri facias diligenter.

Urbanus tercius.

¶ Clericus falsans sigillū principis deponit. Itez ei caracter imprimit ⁊ in exilium mittit.

Ad audiētiā nrāz te significāte puenit q̄ cū quosdā clericos q̄ falsauerūt sigillū regis frācorꝫ carcerali custodie mācipaueris:⁊ infra. ¶ F.t.t.r. vt eis nec mēbrū auferri nec penā infligi facias corpalē p quā

b piculū mortis possint īcurrē: ꝯ

c eis a suis ordinib⁹ degradat̄ ī

d signū maleficij caracterē aliquē impmi facias:q̄ inter alios cognoscant ⁊ puinciā ipsaz eos abiurare ꝓpellēs abire pmittas.

Innocentius tercius.

¶ Existēs in curia litteras aplicas nō recipiat nisi de manibus pape vel officialium ab ipso deputatorum. p̄sonę tñ solennes p nuncios recipere poterunt de manibus tñ p̄dictorum contra faciens si laicus est excōicatio/ni subiacet. Si clericus ab officio ⁊ beneficio deponit hoc dicit vsq̄ ad ꝯ.adiciētes.

O Ura sepe mādata:⁊ ifra ¶ Statuim⁹ ⁊ sub excōicatiōis pena ⁊ suspēsionis ordinis ⁊ bñficij districti⁹ inhibem⁹ ne q̄s apd̄ se.apo.lras nras nisi a nobis vel de manibus illorꝫ recipiat q̄ de mādato nro ad illud sūt officiū deputati. Si vero p̄sona tante autoritatis extiterit

e vt ipsaz deceat p nūciū lras nostras recipe nūciū ad cācellariā nram vl ad nosipsos mittat ido

f neū:p qnē lras ap.iuxta formā prescriptā recipiat. Si q̄s autē in hac parte mandati nri transgressor extiterit:si laicus fuerit

s excōicatiōi subiacet si clericus officij ⁊ beneficij suspēsione dāneat:⁊ infra. ¶ Adijciētes statuimus vt generalē excōicationis sniam pmulgetis quā p singulas parrochias faciatis frequē-

b tius innouari qd̄ si quis falsas lras se hre cognoscit infra. xx.

i k dies lras illas aut destruat aut

l resignet: si penā excōicationis

m voluerit euadē quaz nisi forsan

n in mortis articulo sine spāli mādato nostro a quoq̄ nolumus

o relaxari: nec etiam si p̄sumpta fuerit cōtra hoc absolutio quic q̄ habeat firmitatis.

Idem archiepiscopo ⁊ canonicis mediolanen.

¶ Ponit nouem modos falsandi litteras papales.

p ¶ Licet ad regimē:⁊ infra vt aūt varietates falsitatis circa nras lras deprehendere valeatis eas vob p̄ntib⁹ lris duximus exprimēdas. ¶ Pria spēs falsitatis hec est: vt falsa bulla

q falsis lris apponat. ¶ Scda vt filū de vera bulla exhaat ex toto

l.coꝛ.de fal.l.vl. a ¶ Tenuē. Quicūq; radit vl̄ imutat rescri
ptū dñi pape sibi assignatū excōicat⁹ est ⁊ falsari⁹ vt dixi i ꝓxi
ma notula. ⁊ in B̄ nullā distinctionē adhibeo: lz sit arg. ⁊. ē. de
fi. instr. ex lr̄is: qꝛ intelligo illā rasurā factā p illū q̄ lr̄as ipsas
scripsit ⁊ nō p illū q̄ vtebat̄ illis. si vo lr̄e clause eēnt nō nocet
rasura in quo cūq; lo
co fuerit. qꝛ non est p̄
sumptio ⁊ impetrātē
in alijs aūt lr̄is vel in
strumētis pōt distin-
gui. vtrū sint rasure i
loco suspecto vt tunc
obsit. ⁊. de reli. ⁊ ve. cuz
venerabilis vel nō su
specto vbi nulla vis
est: ⁊ tūc nō obest: ar.
illi⁹ decre. ⁊. de fide in
stru. ex lr̄is. ⁊. c. cū ve
nerabilis. ⁊ hoc intel
ligit̄ q̄n̄ rasura ē in lo
co suspecto: ⁊ sic non
⁊dicit. j. e. c. vl. q̄ intel
ligit̄ q̄n̄ rasura nō est
in loco etiā suspecto
⁊ modica est rasura.
scz paucarū lr̄arum.
b ¶ Scripture. qꝛ p
ꝓpationē lr̄aꝝ ꝓbat̄
falsitas. C. de fi. instr.
l. cōpatiōes. ⁊ stilo di
cendi fit cōpatio: vt
hic dicit. in alijs autē
lr̄is nō attēdit̄ talis
compatio.
c ¶ Carte. Et in hoc
est alia cōpatio notā
da scz q̄ rasura carte
q̄tūcūq; sit subtilitez
rasa siue incisa. si alit̄
discerni nō possit: ele
uari ꝛz ad solēz inter
poni debet inter solē
⁊ oculos ⁊ statim ap
parebit rasura illa.

Quam grauī.

¶ Primo po-
nit admirationē. Se
cūdo in tribus q̄ sūt
de stilo curie iformat
⁊ p̄mo reducit ad ꝓ
positū. Tercio ibi: p
pter qd̄ generalr̄ con
cludit. d ¶ Dicta-
mine. ⁊. c. ꝓx. in fi. b.
e ¶ In plurali. i bis
g̃ pōt reꝓbendi falsi-
tas ⁊ de facili: qꝛ faci
le est videre q̄liter ap
pellet ep̄m vel inferi
oꝛes: ⁊ cui loquit̄ in
pl'ali ꝓm antiq̄ tpa B̄
nō seruabat̄. Grego.
ep̄m loquebat̄ vni in
plurali. et de se q̄nq;
singularit̄: q̄nq; plu-
ralit̄. ⁊. d. ꝓscrip. nihil
xxiij. dist. cōis filius.
⁊. xcix. di. ecce. ⁊ B̄ fa-
cieb at ex magna humilitate: ⁊ tunc erat talis ꝓsuetudo: ⁊ illa
immutata est: alij ep̄i appellāt suos subditos frēs vel socios
viij. q. j. q̄d aūt. ⁊. x. q. iij. cauendū. ⁊. j. de excess. ꝓla. c. j.

Ad falsariozū. ¶ Primo ponit falsantes lr̄as pape p se
vel p alium. Secdo punit vtētis lr̄is falsis ibi: qui vo. Ab. Si.
g ¶ Examinēt. qd̄ si nō fecerint in dolo esse vident̄ sine dolo
ep̄m falsum nō ꝓmittit̄. C. ad. l. coꝛ. de fal. nec exemplum ⁊ affe
ctoꝛes ignorātie dici pōt. ⁊. de clāde. de spō. cū inhibitio. vū ta
lis ignorātia crassa ⁊ supina pōt dici. j. de cle. ex. mi. aplice.

⁊ p⁹ aliud filū imissū falsis lr̄is
inferat̄. ¶ Tercia vt filū ab ea p
te i q̄ carta plicat̄ icisū cū vera
bulla falſ̄ lr̄is imutat̄ sub eadē
plicatura cū filo sīlis canapis re
stauratā. ¶ Quarta cū a supio
ri pte bulle alta ꝓs fili sb̄ plūbo
rescidit̄ ⁊ p idē filū lr̄is falsis in
ꝓta reducit̄ ifra plūbū. ¶ Qui-
ta cū lr̄is bullat̄ et reddit̄ i eis
a aliq̄d p rasurā tenuem imutat̄
¶ Sexta cū scriptura lr̄aꝝ q̄b⁹
fuēat apposita ꝑa bulla cū aq̄ vl̄
vino vl̄ abolita seu deleta eadē
carta cū calce ⁊ alijs iuxta ꝓsue
tū artificiū dealbata ō nouo re
scribit̄. ¶ Septima cū carte cui
fuerat apposita ꝑa bulla totalit̄
abolite l' abrase alia sbtilissima
carta eiusdē q̄ntitatis scp̄ta cū
tenacissimo glutino coniungit̄
¶ Eos ēt a crimie falsitat̄ si re-
putam⁹ imunes q̄ ⁊ ꝓstoꝛ nr̄aꝝ
sciēter lr̄as nō de nr̄a vel bulla-
toꝛis nr̄i mānu recipiūt. ¶ Illos
q̄b̄ q̄ accedētes ad bullā falsas
lr̄as caute ꝓjciūt vt de ꝑa bul
la cū alijs sigillent̄. Sz he due
spēs falsitat̄ nō pōt facile ꝓphē
di nisi vl̄ i mō dictamis vl̄ i foꝛ
b c ma scp̄ture vl̄ q̄litate carte falsi
tas cognoscat̄. ¶ In ceter⁹ aūt
diligēs idagatoꝛ falsitatē pote
rit intueri: vel i adiūctōe filoꝛū
vel in collatōe bulle vel motio
ne vel obtusione p̄sertim si bul
la nō sit eq̄lis. sed alicui magis
tumida ⁊ alibi magis depssa.

I Dem attinaceū. ep̄o.

¶ False sūt littere papales in q̄
bus ep̄s vocat̄ fili⁹ vel inferioꝛ
frater vel vni scribit̄ in plurali

Qtā gui pene subiaceat:
⁊ infra. Nos vo lr̄as q̄ ti
bi sub nr̄o noie p̄ūtate fuerint:
diligēti⁹ intuētes i eis tā in ꝓti
b nētia q̄b̄ i dictamie depphēdim⁹
falsitatē ac in B̄ fuim⁹ admirati
qꝛ tu tales lr̄as a nob̄ credide-
ras emanasse ¶ Cū scire debeas
apo. se. ꝓsuetudie i suis lr̄is hāc
tenere vt pr̄iarchas archiep̄os
ep̄os frēs: ceteros aūt reges p̄n
cipes vel alios cuiuscūq; oꝛdis
filios in nr̄is lr̄is appellem⁹ ⁊ cū
vni tm̄ ꝓsone nr̄e lr̄e dirigunt̄
e nunq̄d ei loq̄mur in plurali vt
vos siue vester ⁊ his sīlia i ipsis
lr̄is apōam⁹. In falsis aūt lr̄is
tibi p̄ūtatis i salutatiōe dilecto
in xp̄o filio vocabaris cū in lr̄is
q̄s aliq̄n̄ tibi trāsmisim⁹ te videt̄
poteris nobis fratrē venerabilē
appellatū ¶ Propter qd̄ sic lr̄as
f ap. studeas itueri tā i bulla filo
⁊ carta q̄b̄ i stilo q̄ veras ꝓ falſ̄
vel falsas ꝓ veris lr̄is mō aliq̄
non admittas. I Dem.

¶ Qui p se vel p alios litteras
pape falsant excōicati sunt cuz
suis fautoribus ⁊ clerici officijs
⁊ bñficijs priuati sunt ⁊ degra-
dādi ⁊ tradēdi curie secularī p
quam laicus legitime punitur.
Qui vero falsis litteris vtit̄ si
clericus est officio ⁊ bñficio pri
uat̄ si laicus excōicat⁹ est. h. d.

ID falsariozū ꝓfundendā
malicia: et infra. De cōi
fratrū nr̄oꝝ ꝓsilio duxim⁹ statu
endū vt q̄ lr̄is nr̄is vti voluerit
g eas p̄mo diligēt̄ examinēt̄ qm̄
h si falsis lr̄is se vsos dixerint ig-
rāter: eoꝝ sera pnia euitare ne-
quibit penas inferius annota-
i tas. Nos ē̄m oēs falsarios lr̄a-
rū nr̄aꝝ qui p se vel alios vicīū
falsitatis exercēt: cū fautoꝛib⁹ ⁊
defensoꝛib⁹ suis anathemat̄ vi
culo decernim⁹ innodatos sta-
tuētes vt clerici q̄ falsarij fuerit
k deꝓhēsi oīb⁹ officijs et bñficijs
eccl̄iastic̄ ꝓpetuo sint p̄uati: ita
q̄ q̄ p se falsitatis vicīū exercu-
erint postq̄ p eccl̄iasticū iudicē
fuerint degradati secl̄ari ptāti
l m tradant̄ p̄m ꝓstōnes legitimas
puniēdi p quā ⁊ laici qui fuerit
de falsitate cōuicti: legitime pu
niant̄. ¶ Qui vero sub nomie
b ¶ Dixerint. p̄t sup
pleri q̄nō ꝓbauerint
qꝛ qui ignorātiā alle-
gat eam ꝓbare tenet̄
⁊. de elec. inotuit. ma
xime cū B̄ in q̄rere te-
neant̄ aūcte bui⁹ cō-
stitutōnis als si ꝓba
ret se diligētiā quā po
tuit ⁊ debuit adhibu
isse: nō eēt ei imputā-
dū. vt dixi. ⁊. e. dura.
qꝛ iusta ignorātia ex-
cusat eū qꝛ nō videt̄
teneri. nisi postq̄ scit
hoc. ⁊. e. dura. ⁊. j. e. c.
ꝓxi. Exquo ē̄m in q̄si
uit a peritioꝛib⁹ nō ē
ei imputādum. xxvij.
di. §. vl. ff. d iur. ⁊ fac.
igno. l. regula. §. j. i fi.
fecit ē̄m quod potuit.
xlviij. dis. q̄d ad nos.
⁊. xliij. di. epl̄ssis. ⁊ di
uinare nō tenebat̄ sic
j. de excess. ꝓla. in ē̄ di-
lectos. vbi excusat ig-
rātia. i ¶ Falsarios
de q̄bus habuisti. ⁊. i
ca. ꝓx. vt ibi dixi oēs
ē̄m tā principales q̄b̄
fautoꝛes sunt ipso iu
re excōicāti vt hic pz
k ¶ Deꝓhensi. ⁊ cri
minaliter cōuicti: ibi
ē̄m vt dicit lex inda-
gatio fiat acerrima:
vbi pena est grauissi-
ma. C. ad. l. coꝛ. d fal.
l. maiorē. ⁊ vbi ciuilit̄
agit̄ mitius est agen-
dum. C. eo. l. pe.
l ¶ Tradant̄. quali
ter tradi debeant: ha
bes. j. de ver. si. nouī-
mus. in tribus ē̄m ca
sib⁹ tradit̄ alicq̄s sta-
tim post degradatio-
nē curie seculari vt B̄
⁊ est vnus vt dixi. ⁊.
de bere. ad abolēdā.
xj. q. j. sicq̄s sacerdotū
m ¶ Legitimas. pe-
na ē̄m falsi in libero
hoie est deportatio ⁊
oīm bonorū publica
tio in seruo vltimum
supplicium. sic distin
guit lex. ff. ad. l. coꝛ. de
fal. l. j. §. vlti. ⁊. C. eo.
ti. vbi falsi. ⁊ ibi vlti-
mo supplicio punit̄
crimē falsi. Et hoc est
verum de his qui falsant rescriptū principis de quibus hic in
telligit̄. qui vo falsant lr̄as aliozum aliter puniunt̄ sed leui⁹.
⁊. eo. ad audientiā. ⁊ hec pena imponit̄ illis qui p se vel p ali-
os vicium falsitatis exercēt: vt patet p istam lr̄am vbi loquit̄
de his qui lr̄is falsis ab alijs impetratis vtunt̄.

a ¶ Mostro. i. q̃ lr̃is falsis vtũt p alios impetratis sub noie nr̃o: ⁊ isti minus puniunt q̃ illi q̃ p se b̃ faciũt vel p alios vt pz p banc lr̃am ⁊ supiorẽ. C. ad. l. coz. de fal. maiorẽ. b ¶ In istis de q̃bus hic dr̃ qui vtunt lr̃is p alios impetratis.
c ¶ In illis. s. q̃ p se b̃ ꝓcurãt de q̃bus p̃misit: vel vic in istis .i. laicis. i ill'. i. clericis
d ¶ Negligentia. b̃ tñ qñq; volo ꝓparat cũ. s. dissoluta est cras sa ⁊ supina. ff. man. si fideiussor.

Accedens. ¶ Primo ponit decisam ꝓnõem scdo, puisionẽ ibi: fraternitati. Ab. Si.
e ¶ Nõ debeat. no. q̃ nõ p̃sumũt lr̃e false q̃ sũt de simplici iustitia ⁊ q̃ de facili p̃nt bri sicut non p̃sumit q̃ in re modica dolo se agat. ff. de vol. si oleum. §. vlti. cũ. l. se. vñ sicq; suggessit falsum in lr̃is q̃ sũt de simplici iustitia non statim p̃sumẽde sũt false nisi pbet q̃ ex certa scia falsum suggessit: qz q̃ dicit q̃ falsũ ex certa scia suggessit volũ allegat: ꝑ volus ex pspicuis in dicũs probari dz. C. de vo. volũ. si tñ alẽ vult ꝓbare ignorãtiã audit. Sz q̃lit eaz pbabit dico q̃ p iuramẽtũ. j. d sen. ex. si vo. ij. ⁊. xxxiij. q. ij. i lectũ: ꝑ pone q̃ falsuz affirmet circa rẽ ppã cui⁹ noticiã habuit: p̃sumit p̃ ꝓ ipm qz ñ p̃sumit q̃s ignorare factũ ꝓprie rei. C. de rescin. vẽ. quisq;s. qd est verũ: ꝑ illã p̃sũptionẽ elidit b̃ p̃sũptio: qz nõ p̃sumit volũ cõmisisse circa lr̃as q̃ d facili babẽt vt b̃ dr̃: ⁊ sic vna p̃sũptio elidit aliã circa idẽ factũ. ff de in inte. resti. diu⁹ ⁊ ꝑ de p̃sump. lr̃as. ar. ꝓ. ꝑ. de elect. cũ inẽ. ℟. ꝑ. c. pr. vbi nõ excusat q̃ vsus est falsis lr̃is ignorãter. Sed illud intelligẽdũ est de bis q̃ nõ sũt de simplici iustitia q̃ nõ p̃nt bri de facili vñ illa p̃sumptio eos ꝓdẽnat. b̃ excusat a ꝓria p̃sumptõe: qz in lr̃is de simplici iustitia non est p̃sũptio ꝓ impetrãtẽ: vñ p igrãtiã excusat si stati dr̃istat qñ scit eas falsas. io.

Ac ⁊ cõscia. ¶ Primo diffinit obiectũ dubiũ. scdo obiciente puniri mãdat ibi: verũ. Ab. Si.
g ¶ Rasuras. nõ in narractõe facti: qz ex b̃ nulla suspitio esset. ꝑ de fi. instru. ex lr̃is. nec p talẽ rasurã facta fuit ambiguitas in noie. ꝑ de fi. instru. inẽ dilectos. ꝓ bẽs q̃ rasura indurit suspitionẽ. ꝑ de reli. do. cũ venerabilis. ⁊. j. de p̃uile. cũ olim. ij. ⁊. ꝑ. e. lz. §. q̃nta. vbi de hac mã.
h ¶ Sapiẽtis. modica suspicio nõ dz sapientis animũ imutare. ꝑ de symo. ⁊ si qõnes. ⁊. j. q. j. iudices. Jo.
i ¶ Cause qd fieri põt. ꝑ de elec. cũ dilecti. vbi de b̃ in fi. ⁊ sub pena ordinis ⁊ bñficij põt se aliq̃s obligare. j. q. vij. quotiẽs. ⁊ de ꝓse. di. ij. ego berẽgarius. B.
k ¶ Renũciãdũ. ꝑ de regu. ad aplicã. ⁊. ꝑ. de fo. ꝓpe. dilecti. ⁊. c. si diligenti. ⁊. C. de pac. si q̃s in ꝓscribẽdo. ⁊ de epis ⁊ cle. si q̃s in ꝓscribẽdo. l.
l ¶ Imponatis. ꝑ nunq̃d ꝓterea est ecclia illa aduersario assignãda rñdeo nõ nisi pbet pmo se bẽe ius in illa. ꝑ de rescp. olim. i fi.

Rubrica. De sortilegijs. Quia sortilegia cõtinẽt in se falsitatem merito de bis subijcitur de materia q̃ aũt glo. est optima. xxvj. q. ij. in suma. Ab. Si.

Tabulis. ¶ Primo ponit pbibitionẽ. scdo ponit penã trãsgressoribꝰ. ab.
m ¶ Sorte. sic electio p sortẽ nõ est faciẽda. j. eo. c. vlt. ar. ꝓ xxvj. q. ij. sors. ⁊. c. bi q̃. qz lz sors in sui nã nõ sit mala: tñ pbibetur ne ꝓpẽ affiduitatẽ labãt in idolatriã sic ẽ in iuramẽto. xxij q. j. ꝓsidera. et b̃. c. bi q̃ loquit de cõpatiua pmissione ibi: poti⁹ p mittunt sortes q̃ ad demonia ꝓsulẽda cõcurrãt. sic, ꝓpẽ diuinationes futuras sortes pbibent vt hic pz: ⁊ xxvj. q. ij. illd. ⁊. q. vl. c. sortes. ⁊. c. puenit. qñq; tñ pmittit p sortẽ aliq̃d fieri vt dr̃. j. e. c. vl.
n ¶ Quadraginta dies. si laic⁹ fuerit a cõione ecclesie p uect. si vo cleric⁹ officio ⁊ bñficio pt puari. xxvj. q. v. nõ oportet. ⁊ duob⁹. c. se. tar. ꝓ. j. c. pri. ar. ꝓ. j. e. c. vlti. vbi nõ puniunt

Ac ⁊ ceteris. ¶ Cõiter summat vt in rubro ⁊ in veritate b̃ summatio nõ est indistincte vera qz acrius põt puniri. p ponit p̃sultatio. scdo rñsio ibi. verum. Ab. Si.
o ¶ Simplicitate. qz bono zelo b̃ fecit: aliq̃tulũ excusat. ar. ꝑ. de apostata. c. ij. ⁊ qz p simplicitatẽ hoc fecit dignus fuit misericordia. nam simplicitati parcendũ est. ꝑ de re. pmu. c. cũ vniuersorum. vbi de hoc. Ber.
p ¶ Visum. ⁊ ita tp̃s pnie arbitrariũ ẽ. xxvj. q. vij. tpa penitẽtiis. ꝑ minorẽ pniam anno nõ posset imponere ex q̃ papa sibi annũ p̃fixit: ꝑ supra est ad arbitriũ epi.
q ¶ Liberũ. hoc intellige dictũ ex dispensatõne. nam de iure cõi debuit remanere priuatus: ⁊ eps de iure cõtra illum processit. xxvj. q. v. nõ oportet. ⁊. c. si quis eps. ⁊. c. aliquãti. sed qz bono zelo p simplicitatẽ deliquit papa mãdat ipm restitui et eps aucẽtate sua cũ isto potuit si voluisset dispẽsare: cũ in casu isto ei hoc nõ sit pbibitũ: ⁊ dispẽset etiã in maioribus. l. di. p̃sbyteros. ⁊. ꝑ. de iudi. at si clerici. vbi de hoc. Ber.

Ecclesia. ¶ In prima ponit electio. In scda electionis ꝓsecutio examinatio et rep̃hensio: In tercia gratiosa ꝓfirmatio: ⁊ sortis pbibitio. Scda ibi: ꝓcuratoribus. Tercio ibi. electionẽ. Abbas.

a nro lr̃is falsis vtunt si clerici fuerint officijs ⁊ bñficijs ecclesiasticis spolient: si laici tãdiu maneãt excõicatiõi subiecti donec
b satisfaciãt ꝓpetẽter. ita tñ vt in
c istis ⁊ in illis malicia grauiꝰ q̃
d negligẽtia puniat qd ⁊ de his qui falsas lr̃as impetrãt statuimus obseruandũ. Item.

Non presumit q̃s falsare litteras de iustitia nec punitur si hoc cõperto destiterit illis vti.

Accedẽs ⁊ infra. ℣. t. mãdam⁹ q̃tenꝰ si lr̃e ap. in q̃bus falsitas fuerit deꝑhensa de simplici iustitia formã habeant
e cũ p̃sumi nõ debeat q̃ p talib⁹ lr̃is q̃ p̃nt facile obtineri fraudẽ quis ꝓmiserit falsitatis nec lr̃is
f vsus ẽ postq̃ eas falsas esse cognouit: tu ei officium bñficiũq; restituens ipm sup hoc vlterius non molestes. Item.

Propter paucarum litterarũ rasuraz in loco non suspecto rescriptum non probatur falsum.

Ex ꝓscia: ⁊ infra. Verũ lr̃as ipas q̃ redargute fuerãt falsitatis: diligẽtiꝰ ituẽtes nullũ in eis falsitatis signũ vel suspitõis iuenum⁹: nisi paucaz
g lr̃az rasuras q̃ nequaq̃ sapien
h tis aim i dubitationẽ vtere debuerũt. vñ si vob ꝓstiterit pdictũ. r. obligasse se sub pcio cãe q̃ lr̃as illas falsas eẽ ꝓbaret cũ q̃libet ad renũcianduz iuri suo
k liberã hẽat facultatẽ: ipsi. r. sup
l dicta ecclesia silẽtiũ imponatis

Rubrica. De sortilegijs.

Ex penitentiali theodori.

Sortilegia p furtis iuenien/dis vl diuiatõib⁹ faciẽdis/ phibẽt ⁊ ꝓtra faciẽtib⁹ pena iponit

In tabulis vel codicib⁹ aut alijs sorte furta nõ sũt requrẽda nec diuinationes aliq̃s in
m
aliq̃bus rebus q̃s obseruare p/sumat. Qui aũt ꝓtrafecerit quan draginta dies peniteat.

Alex. iij. grandeñ. pñiarche.

Presbyter qui p inspectionez astrolabij furta requrit ad tẽpus suspendit ab altaris ministerio

Ex tua⁹ tenore lr̃arũ accepim⁹ q̃. v. p̃bz cũ quodã infami ad ꝓuatũ locũ accessit: nõ ea intẽtõe vt vocaret demoniũ ꝑ vt inspectõe astrolabij furtũ cuiusdã ecclie posset recuperi. Verũ lz b̃ ex bono zelo et
o simplicitate se fecisse ꝓponat id tñ grauissimũ fuit ⁊ nõ modicã inde maculã pcti ꝓtraxit: ⁊ infra mandamus q̃tenus talez ei p expiatõe illius delicti pniam imponas q̃ p annũ ⁊ amplius
p si tibi visum fuerit eum ab altaris ministerio p̃cipias abstinẽre:
q ⁊ ex tunc liberuz sit ei exercere officium sacerdotis.

Hono. iij. capitulo lucesi.

Nõ solũ electio p sortẽ fieri debet ꝑ etiã electões ꝓmissariorũ p sortes assumi nõ debẽt.

Ecclesia vsa epo destituta vos conueniẽtes in vnũ vt de futuri tractaretis electõe põtificis vnũ elegistis ex vob
s. de apostata. c. ij. ⁊ qz p simplicitatẽ hoc fecit dignus fuit misericordia. nam simplicitati parcendũ est. ꝑ de re. pmu. c. cũ vniuersorum. vbi de hoc. Ber.
p ¶ Visum. ⁊ ita tp̃s pnie arbitrariũ ẽ. xxvj. q. vij. tpa penitẽtiis. ꝑ minorẽ pniam anno nõ posset imponere ex q̃ papa sibi annũ p̃fixit: ꝑ supra est ad arbitriũ epi.
q ¶ Liberũ. hoc intellige dictũ ex dispensatõne. nam de iure cõi debuit remanere priuatus: ⁊ eps de iure cõtra illum processit. xxvj. q. v. nõ oportet. ⁊. c. si quis eps. ⁊. c. aliquãti. sed qz bono zelo p simplicitatẽ deliquit papa mãdat ipm restitui et eps aucẽtate sua cũ isto potuit si voluisset dispẽsare: cũ in casu isto ei hoc nõ sit pbibitũ: ⁊ dispẽset etiã in maioribus. l. di. p̃sbyteros. ⁊. ꝑ. de iudi. at si clerici. vbi de hoc. Ber.

Ecclesia. ¶ In prima ponit electio. In scda electionis ꝓsecutio examinatio et rep̃hensio: In tercia gratiosa ꝓfirmatio: ⁊ sortis pbibitio. Scda ibi: ꝓcuratoribus. Tercio ibi. electionẽ. Abbas.

a ¶ Ptātem.si.habes.ē.de elec.cū in iure. Dicūt tm̄ quidā q̄ idē esset si aliq̄ forma nō fuisset expssa q̄ possent vnū de se eligere. vt dr in.c.cū in iure. qd nō credo: qr vbi simpliciter dat ptās eligēdi trib⁹ nulla forma adiecta: ita bnt ptātem eligēdi oēs q̄ vnus vel duo sine tercio eligere non pnt: vn̄ si duo eligāt terciū ñ valet qd faciūt: qr banc ptātē nō bnt: si ille eligat se cū alijs non valet: qr nemo seipm eligē pt. ē.de insti.cū ad nra. qr alius dr esse electⁿ ⁊ alij eligentes vt ibi dr: sicut est inē baptizantē ⁊ baptizatū. ē. de baptis. debitū. ⁊. ē. de iurepa. per vras. xriij.q.j. didicimⁿ. et ff. d tu. ⁊ cu. da. ab bis l. ptor. ⁊. ff. de test. tu. ex sua. ff. ad trebel. ille a quo. §. tēpestiuū qr duplici officio fungi nō pōt vt ibidē dr. sic si tres iudices vel arbitri sint dati simpliciter sine illa clausula q̄ si non oēs ⁊c duo sine tercio procedere nō pnt qr ptās iudicādi ita data est oibus q̄ duo sine tercio vel alter sine altero ꝓcedere nō pōt. ē. de offi. dele. c. vno delegatorū. c. cām thatrimonij. de hoc etiā dixi in. c. cuz in iure. ē cum dat aliq̄bus ptās eligēdi de se vel alijs. si volūt aliquē eligere de se tūc potestas eligēdi remanet penes illos tm̄ ⁊ eis solis data intelligit sicut qn̄ cōmittit cā cū illa clausula q̄ si nō oēs ⁊c. ē si simpliciter dat aliq̄bus ptās eligēdi tūc nō pnt aliquē eligere de se sicut est in iudicibus vt dictuz est: ⁊ psona electa nullo mō dr ꝓputari inter eligētes vt ꝓbat. ē. de elec. cumana. ⁊ iō dicit hic q̄ eis licebat ꝑm traditā ⁊c. ⁊ B ar. nō valet. Capl'm pt aliquē eligere vnū de se. ē isti quibus data est simplr eligendi ptās fungit vice capli. ergo pnt eligere vnū de se. Capl'm em̄ eligit iure cōi siue ordinario ē isti nō eligunt iure cōi ē ptāte si bi ꝓcessa p capl'm. Ber. b ¶ Examinatio. ⁊ merito: ad quē em̄ ptinet ꝓfirmatio ⁊ examinatio ꝓcessus ⁊ psone. ē. de elec. nihil est. ⁊. c. cum nobis. ⁊. c. venerabilē. ⁊. ē. de transla. c. vlti. ē. de bere. cū ex iniuncto. in fi. c ¶ Ad gratiā. Hoc iō dicit. qr de iure debuit cassari ē ipm̄ de grā ꝓfirmauit.

d ¶ In electionibus. p B q̄ dicit in electionibus: videt q̄ in alijs vsū sortis nō reprobet: ar. xxv. di. q̄lis. ⁊. ff. de iudi. cū pretor. ff. de testi. ex eo. ⁊. xv. q. iij. de crimine. ꝓterea in multis casibus vsuz sortis admittimus. ff. de iudi. ē cū ambo. ff. fa. ber. si qui sunt. C. cōmu. dele. si duobus. circa pn. ē q̄re ꝓhibetur vsus talis i electiōib⁹: nōne mathias sorte electus fuit. xxj. di. cleros. in prin. ⁊ sors nō est aliq̄d mali. xxvj. q. ij. sors. dicas q̄ licet mathias. ⁊ ionas sorte electi fuissent nō tm̄ eorū exēplo eligēdus est aliq̄s p sortē vt. xxvj. q. ij. ñ statim. ⁊. c. nō exemplo. qr illud factū fuit diuina inspiratione sic. xxiiij. q. v. dixit. Qd aūt dr sors nō est aliquid mali. verū est ꝓsiderata in se. ē ex cā ꝓhibet vt dixi. ē. e. c. j. ⁊ ꝓterea hic nō fuit seruata forma ꝓcilij. ē. de elec. qr ꝓpter vt videt ꝓpter dissensiōes ꝓ ⁊ lites dirimēdas sors admittit circa iudicia vt dicūt ꝓdicte leges in q̄ casu pōt intelligi. c. illud sors. ē in electionibus licet ibi sit discordia non licet p iura ꝓdicta. A.

Rubrica. De collusione. Quia in collusione inest falsitas iō subijcit hec rubrica de collusione de materia rubrice respectu q̄ colludēs ꝑuaricat habet. ij. q. iij. §. fi. facit text. in. c. ij. in fi. de ꝓcu. li. vj. ⁊ in cle. ꝓstitutionē. §. sane. de elec. Et collusio est inter actorē ⁊ reū latens ⁊ fraudulēta ꝓuētio vt voluit glo. in. c. iij. j. e. in ver. collusione. ⁊ vide glo. ij. q. iij. §. notadū. Et dicit colludēs falsum cōmittere: qr aliud agit ⁊ aliud simulat.

Scripta. ¶ Si accusator ab accusatōne desistat dz iudex inquirere an p collusionē hoc fecit ita sūmat cōiter ē ego sic sūmarē videlicet vt i rubro. Primo ponit factū. secdo decidit qōnē circa factū. ibi. qr. ab.

c ¶ Qd hi. ar. q̄ plures accusatores pnt admitti cōtra vnuz sup eodē crimine. ē. de accu. lz. ⁊. ij. q. j. in primis. ⁊ plures procuratores admittunt ē. de testi. in sup. hic em̄ admissi fuerunt plures accusatores. ⁊ in. c. in primis qd fieri nō deberet. imo iudex dz eligere magis idoneuz. ff. de accu. si plures.

f ¶ Qualitas. d amicitia letat ⁊ nō d modo illo q̄ in amicitiaz ꝓuenerunt. ⁊ ideo ꝓcepit inquiri de collusione. vn̄ dixit Jo. q̄dā sapiēs fantasma. Deus nō est remunerator nosim ē aduerbiorum hoc est dicere nō remunerat de⁹ bonum qd fit sed qd bn̄ fit: vn̄ nō remunerat iudeos q̄ crucifixerē xpm: lz mors xpi bona fuerit: qr ꝓpter ē de penis inferni nos redemit: ⁊ iō nō remunerauit eos qr nō bn̄ fecerūt. deus em̄ cor interrogat ⁊ nō manū. xiij. q. v. si q̄dē inuenisti. nec ꝓsiderat q̄ fiūt ē q̄ aio fiūt. xv. q. vj. c. j. in fi.

g ¶ Dissimulare. j. c. pri. ⁊. c. pe. ⁊ vlt. p hoc em̄ cōsentire videt. ar. xliij. di. epbesius. in fi. ⁊. lxxxiij. di. error. ⁊. ē. de bere. c. ij.

b ¶ Gratiā. ar. q̄ nō liceat recedere a lite. vn̄ no. q̄ tria sunt genera causarum. s. ciuilis criminalis et spūalis. Dupliciter em̄ pōt q̄s a lite recedere p gratiā ⁊ p trāsactionem. In cā ciuili q̄cūq̄ pōt q̄s a lite recedere p gratiā ⁊ trāsactionē sine aliq̄ pena vel nota nisi in actōe famosa in q̄ nō lz trāsigere sine iudicis aūcte als notat infamia. ff. de bis q̄ no. infa. furti. §. pactus. In cā ꝓo criminali añ incboatā litē licitū est desistere p gratiā. ff. ad turpil. l. mulier. ⁊. l. q̄sitū. post incboatā litē nō lz sine iudicis aūcte ⁊ sine ꝓsensu rei si fuit suppositⁿ tormento. C. de abo. l. iij. vel si ex B remaneret infamatⁿ vt ar. v. q. j. q̄dā ⁊ si destiterit incidit i turpillianū si publicū crimē intēdit. C. ad turpil. l. j. ⁊ fideiussor punit i q̄titate ꝓmissa. ⁊ accusator notat infamia ⁊ extraordinarie p motu iudicis punit. ff. eo. l. ij. ff. d custo. ⁊ exbi. re. l. iiij. ⁊. ff. de ꝓua. l. iij. in fi. ⁊. l. si is. si ꝓo priuatū extraordinarie punit. ff. ad turpil. si q̄s rexere. in fi. Pro motu iudicis ꝑm canones oē crimen q̄si publicū censet vn̄ p trāsactionē seu gratiā a lite recedere nō lz: arg. hic. ⁊. j. c. pri. ⁊. c. vl. Qd si fecerint inē se gratiā vel aliquā collusionez iterū inq̄reret de crimine vt hic pz. ⁊. j. c. pri. ⁊ vl. iudex tm̄ si in crimine illo posset dispēsare ꝑstare pōt aūctem si voluerint inē se gratiā facere. ar. v. q. ij. si primates. ⁊. xc. di. c. j. ⁊. c. studē dū. In cā spūali bn̄ licet a cā recedere p gratiā p trāsactionē ꝓo nō vt ꝓpie intelligas transactionē. ē. de re. pmu. c. vlti. ē. de trāsac. sup eo. In cā ꝓo criminali vel mrimoniali neq̄ per trāsactionē neq̄ p gratiā seu cōpositionem licet discedere. ē. de transac. c. vlti. Ergo si aliqui gratiā faciūt inter se in debito modo iudicis est inquirere vt hic pz p totum. C. de generali ab. indulgentia. ⁊. l. ij. vbi aūt ex iusta cā vult discedere iudex debet indulgere abolitionē. ij. q. iij. si quem penituerit. ⁊. §. ꝑuaricator. C. de aboli. l. j. ⁊. ij. In causa mixta: puta cum agit ad thori separationē pōt qn̄ vult discedere. ar. ē. de diuor. ex lris quia non solum septies sed etiam septuagesies ⁊c. ē. de iure iur. quemadmodum. Ala.

i ¶ Charitate. si em̄ ex charitate hoc facerēt accusatores possent tollerari. ē ex ꝓmio nō vt hic dicit. ⁊. j. c. pri. B.

p sortē qui tres auctoritate vra elegit: p quos vice oim lucan. ꝓuideret ecclie de pastore q̄rū duo terciū magistrū. r. s. elegerūt: qd expsse licebat eisdez ꝑm traditā a vobis oibus ptātem.

a

¶ Procuratorib⁹ igit vris sup his in nra pntia cōstitutis: nos tali examinato processu lz nota nō careat. q̄nimo multa reprehēsione sit dignū q̄ sors in talib⁹ interuenit: ⁊ infra. ¶ Electionē celebratā de ipso ad gratiā confirmationis admittimus sortis vsum in electionibus ꝓpetua ꝓhibitione damnantes.

b

c

d

Rubrica de collusiōe detegēda

¶ Regorius vniuersis episcopis de corin.

¶ Accusatore desistēte ab accusatione pōt iudex ex officio suo inquirere sup crimine illato.

Scripta. f. v. relegētes agnouimus q̄ hi qui ꝓtra adrianum epm̄ aliq̄ dixerāt mō cum eodē in amicicia cōuenissent: ⁊ infra. ¶ Quia ꝓo nūciati facinoris qualitas nos vehemēter impellit: vt ea que audiuimus dissimulare nullatenus debeamus: ꝑsertim cū accusatores et accusatū inter se fecisse gratiaz indicaueritis: ē necesse ē subtilius pscrutari: ne forte nō ex charitate ē ex ꝓmio eorū sit cōcordia comparata.

e

f

g

b

i

Idem.

¶ Desistente accusatore ⁊ accusato iudex ꝓsequitur.

a Crimina. grego. Gregorius iste secus fuit vel tercius forte. ⁊ loquit de primo.

b Preteribat. qz vndecũq; crimia claruerint puniẽda sũt. xxiiij.q.iij.ecce.⁊.§.c.pr.⁊.lxxxvj.di.si qd.⁊.ij.q.iij.§.notãdũ

Adiuimus. Illud cõstituit censuale.b.d. Vel generali⁹ ⁊ sic vt in rubro. Primo ffert collusionẽ. secũdo illum ꝓuari mandat ibi: vñ. Ab. Siculus.

c Collusione. collusio est in actorem ⁊ reũ latẽs ⁊ fraudulẽta ꝓuẽtio colludium ẽm nõ dz remanere impunitum. ij.q.iij.si quẽ penituerit.

d Pensionẽ. B. pẽsio ꝓstitui nõ ꝑt sine auctate epi. vñ vitaz eius qui soluit nõ excedat. etiã si p collusionẽ facta nõ fuerit. §. de transac. ꝯceteroꝯ est simile. §. de pact. cum clerici. B.

e Spoliare. p talẽ collusionẽ ꝑiudiciuz fit huic epo: qz sic precludit via super ordinatiõe ecclesie sue vt hic dicit. vnde nõ tenet eo absente facta etiã si snia lata fuissz ff. de re iudi. de vnoquoqz. et. ff. de collu. cum nõ iusto. ⁊. l. vlt. vnde merito spoliandi sunt illis ecclesijs ꝓpter doluz ⁊ fraudẽ taliter perpetratam. dolus tñ talit impunit⁹ remanere nõ dz ne malicia sit illis lucrosa. ff. de dolo. l. j. i prin. et. l. ne ex dolo. nec ẽ equũ quẽq; suũ dolũ releuare. ff. p socio. verũ. §. tps. ⁊. ff. de regu. iur. non fraudant. in fi. xvj. q. j. legi. ⁊ ex eo q delinquerunt non debent esse meliozis cõditionis.

a Crimia semel audita grediscussa nullo modo ꝑteribat etiam si accusatus cum accusatore in gratiã redisset.

Ex. iij. nozuicen. epo.

Colludens in causa beneficiali ꝓuari debet beneficio.

Vdiuim⁹ vsq; adeo clericoꝝ maliciã excreuisse vt interdũ inter se collusione facta super beneficijs q̃ possident se sustinent ab alijs molestari ⁊ postea vt questiõi cedat ⁊ ijdẽ clerici ei q̃ beneficia quiete possideant quasi noie transactiõis soluunt alijs de ipsis beneficijs annuã pensionẽ vt post mortez eoꝝ in bñificijs illis sup quibus est collusio facta ius sibi valeãt vendicare. Vnde tibi mãdam⁹ quatenus si q̃s clericos tue iurisditõnis p collusionem hmõi fraudem legitime tibi constiterit cõmisisse: eos bñificijs sup q̃bus collusum fuerit nõ differas perpetuo spoliare: qz satis esset indignũ: si fraus ⁊ dolus que i ꝑiudiciũ tui iuris ⁊ aliozũ nitũtur cõmittere: in eozũ nõ redundarent incõmodũ ⁊ iacturam.

Rego. ix. bareñ. archiepo et fratri ioseph monacho flozeñ.

Absolutio de criminibus illatis p collusionẽ facta non impedit facultatẽ iterũ accusandi et inquirendi de illis criminibus.

Et tñ clamoz qui ascẽdit cõtra acherontinũ archiepũm inualescit q dissimulare ipm vlterius sine scandalo nõ valemus nec sine periculo tollerare: ⁊ infra. Licet autẽ se ap. frequẽtibus clamozib⁹ excitata inq̃sitionẽ in q̃rundã excessuuz suoꝝ duxerit ꝓmittendã ꝓpter tergiuersatões tñ ipsi⁹ vt de eodem cũ inq̃sitoribus ⁊ examinatoribus colludẽte necnõ corruptis testib⁹ ⁊ inq̃sitoribus ac examinatoribus supradictis: nõ solũ ꝑdicti excessus remãserũt hacten⁹ incorrecti: verũ etiam peioza ꝓoribus ꝓmittere nõ expauit: ⁊ infra. Dis. v. mãdamus q̃tenus si de hmõi collusiõe ac corruptõe cõstiterit ex integro sup ꝑmissis ⁊ alijs alioquin sup nouis dũtaxat inquiratis q̃ viderit inquirenda.

Rubrica. De delictis puerorũ.

Gregorius nonus.

Impuberes ꝓter vicium carnis delinquere possunt puniuntur tamen mitius q̃ adulti.

Deteris grãdiusculis peccatũ nolunt attribuere qui daz nisi ab annis. xiiij. cũ pubescere ceperit. Qz merito crederemus si nulla essent pctã nisi q̃ mẽbris genitalibus admittunt. Quis vo audeat affirmare furta mẽdacia et ꝑiuria non esse pctã. Ab his plena est puerilis etas: q̃uis in eis nõ ita vt in maioribus puniẽda videat.

Ex. iij. enozmeñ. epo.

Puer nõ debet ita seuere puniri sicus maioz. nec pater ex delicto filij impuberis teneat.

Rubrica. De materia bñ. xv. q. j. p totũ. ⁊. iiij. q. iij. c. j. ⁊. xxij. q. vj. c. puuli cũ duobus sequentibus. Ab. Si.

Dicta. Ponit dicturz qd secũdo reprobat ibi. qd merito ab. si. m Grãdiusculis. i. voli capacib⁹ videlicz. vij. an. tales ẽm ⁊ mẽtiri ⁊ verũ dicere ⁊ ꝓfiteri ⁊ negare possunt vt dicit Augustinus in epla ad renatum epm: vt habet in glo. Augu. sup. c. de con. dis. iiij. paruuli.

n Pubescere. ante ẽm pubertatem que in anno. xiiij. solet euenire non ꝑsumit de quoq;: nisi etiam malicia suppleat etatem. §. de despon. impu. de illis. ⁊. c. vlti. o Peccata nõ eẽ quasi diceret nullus. cum iuramentum pupilli valeat. ff. de li. cau. l. vlti. ergo potest delerare. Item pot cõmittere furtũ cuz est voli capax. ff. de fur. impuberem. ar. contra. ff. de iureiurã. qui iurasse. Sed ibi nõ fuit voli capax. Tenent ergo tales pueri ex delictis. C. si aduer. delic. l. j. ⁊. C. de pe. impunitas. arg. contra de conse. di. iiij. eos. ⁊. C. de fal. mo. l. j. ⁊. ff. de edil. edi. cum autem. §. excipit. Sed hoc intellige: cũ non sint voli capaces: vel quo ad minozem penam.

p Non ita. sic ergo rõne etatis mitius agitur. ff. de minoribus. §. etiã. ⁊. l. si ex cã iudicati. Item nota q oẽ delictũ cadit in puerũ postq̃ est voli capax ꝓter delictum carnis. ff. ad. sil. l. j. §. j. impuberes: ⁊. l. excipiũt. ar. ꝑ. j. c. pri. § ibi soluit.

ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. iij. §. ij. ⁊. ff. de furt. itaq; fullo. §. § nemo. ff. qd vi aut clam. l. seruus.

Ratione. Iterũ ꝑ illũ inquirit de crimine qui p collusionẽ fuit absolutus. b. d. Vel sic vt in rubro. Diuidit nam primo ponit ꝓmissam inq̃sitionẽ relatã collusionẽ ⁊ ipsius eritũ. Secũdo ponit bimẽbrẽ ꝓmissionẽ. secũda ibi: discretioni Ab. Si. f Dissimulare. sic. §. c. c. j. g Scãdalo. tũc vere dz ꝑlatus inq̃rere de excessibus subditoꝝ: cũ p famã q̃ scandalũ generat ad ipm puenerit. §. de accu. q̃liter. ⁊. l. xxxvj. di. si quid. b Periculo. q̃tum ad exemplũ: qz qd agit a ꝑlatis facile trahit a subditis in exemplũ. §. de voto. magne. ⁊. xj. q. iij. ꝓcipue. vel quo ad dilapidationẽ si in hoc laboret. Her.

i Tergiuersatões. Tergiuersari est in vniuersum ab accusatõe desistere. vt. ij. q. iij. §. notandum vnde pot exponi tergiuersatiões. i. versucias siue calliditates. de quibus induxit inquisitores vt desisterent ab inquisitione. k Colludente. De colludio puniri debet pena legibus ꝓstituta. ij. q. iij. si quẽ penituerit. ⁊ nihilominus inquiret item de criminibus illis vt hic di. ⁊. §. e. c. j. Des ẽm calũniosi p qualitate cõmissi crimis extra ordinẽ puniunt. ff. ad turpil. l. ⁊ in priuatis vt si ꝑuatũ sit crimẽ officio iudicis culpa eius coercet. ff. e. si is q̃. §. vl. ff. de ꝑua. l. ij. Si vo publicũ infamis efficit. ff. e: si is q̃. §. vl. ff. de ꝑuar. l. ij. Ad similitudinem istozuz videt q iste esset puniẽdus: lz nõ dicat ꝑuaricator seu calũniator. ꝓpie qz nõ lz talit corrũpe iudicẽ aut etiã testes §. e. c. pri. Si de hoc ꝓstiterit tã ille q̃ examinatores siue inq̃sitores ⁊ testes puniri possent officio iudicis extraordinaria pena tñ nõ dicit q puniat § iterũ in q̃rat de his et alijs vt in fine puniat. b. l Monis bñ dicit sup nouis qz de delictoꝝ nius bois sepius queri nõ debz ff. nau. cau. sta. lz. i fi. ⁊. §. de accu. de his. et c. lz. qz crimina semel dimissa iterũ in vltio nẽ venire nõ patimur xxiij. q. iiij. si illic. ⁊ de pe. di. iiij. diuia clemẽtia. ⁊. iij. q. j. §. ꝑhibetur. ⁊. §. ab alia dlatũ

Rubrica. De delictis puerorũ. Supraviso est de quibusdã delictis verum qz dubitabat an talib⁹ puerilis etas implicet merito annectit hec rubrica De materia bñ. xv. q. j. p totũ. ⁊. iiij. q. iij. c. j. ⁊. xxij. q. vj. c. puuli cũ duobus sequentibus. Ab. Si.

Dicta. Ponit dicturz qd secũdo reprobat ibi. qd merito ab. si. m Grãdiusculis. i. voli capacib⁹ videlicz. vij. an. tales ẽm ⁊ mẽtiri ⁊ verũ dicere ⁊ ꝓfiteri ⁊ nega-

Rescribe. ¶ Impubes pcutiēs aliū nō dz puniri pena pecuniaria ꝓm psuetudinē terre. Nec obstat hoc q̃ potest eri gi a pre.b.d. Vel sic pater ex delicto filij impuberis nō tenet: vel tercio in rubro. Primo ponit appellantis querela. Secdo iudicis datio ibi: vnde. Ab. Si. a ¶ Requirebat. vñ dictus. b. ad sedē apostolicā appellauit.

b ¶ Inultū. xv. q. j. illud. § illud intellige de eo qui nō est doli capax vñ expone inultū. i. nō pfecte vltū vt. §. c. pri. ff. de mino. auxiliū. §. j. et. l. si ex causa. §. ij. ⁊ C. de pe. ipunitas. C. si aduer. delic. l. j. ⁊ ij. et. ff. de dam. infec. damni §. si pupillus. et. xxj. q. j. si quis cuiuslibet veruntē nō punit: § vñ b q̃ nō punit ꝓpt talē excessuz: nō dicit q̃ nō punit ꝓm iura. maxime. cū daret opera illicite rei ⁊ esset. x. annorū. § dicit q̃ propter illā cōsuetudinē pecuniā illaz. p tpali pena nō exigat si erat infra. xiiij. annos: cuz ille puer nihil habeat et pater. p filio nō est cōuenēdus. C. ne fi. p pa. l. j. nec dñs pro seruo. ff. de pecu. lz. § ex furtiua. maxīe rōe etatis: ⁊ qz delictū extra venit nō ex aio. lz in culpa fuerit: ⁊ideo noxam nō commisit: vnde habet i integrū restitutionē si voluerit. C. si aduer. deli. l. j. ⁊ pr̄ eius noie petere posset si pecuniaria pena eēt sibi imposita. ff. de mino. pr̄ p filio. j. rñso. Irregularis tñ fuit effect⁹ ⁊ pena spñali dz puniri siue canōica: ⁊ ex eo q̃ dicit p tpali pena: mitius tñ agit cū eo ꝓpter etatē. §. c. pri. c ¶ Xiiij. annū. Et hic videt q̃ si fuisset supra. xiiij. an. q̃ abbas illā penā posset exigere forte. qz babebat ibi tpalē iurisdictionē. Et pōt sumi ar. ex hoc q̃ ab epo babente regalia a prin cipe p regularibus illis appellandū sit ad dñm papā ⁊ nō ad principē qd̃ verū est: nisi cōsuetudo aut priuilegiū ōriū inducat. j. de appel. romana. §. dz. vel forte abbas b̄ habuit ex cōsuetudine iam pscripta vt p homicidio penā pecuniariā exigat. ar. ō. j. de penis. lz. § illud ibi etiā soluit.

Rsco. De clerico venatore. Supra visum est de q̃busdā delictis tam clericorū q̃ laicorū nūc submittit de quibusdā delict clericorū tm̄ scz de clerico venatore. De materia habet. lxxxvj dist. in. c. q̃ venatoribus. Cū. v. c. se. ⁊ xxxiiij. di. c. j. in prin. Ab.

E Piscopū. ¶ In prima ponit ꝓbibitio. In scda pena ibi. q̃ sicq̃s. Ab. Si. d ¶ Non licet. §. ne cle. vel mo. c. j. xxxiiij. di. q̃rundā. lxxxvj. di. an putatis ⁊ §. de cen. cū aplus. ⁊ j. c. pri. e ¶ Voluptate. § videt q̃ cā necessitatis vel recreatōis licitū sit q̃ posset cōcedi alīs clericis excepto epo cui oino nō licet. xxxiiij. di. c. j. dū modo clamorosam venationē euitēt. lxxvj. di. an putatis. ⁊ nō sepi⁹ vt b̄ dicit: ne in psuetudinē pducat. Quedā em̄ venatio dz oppssiua hoim. ⁊ hec oino illicita est. vj. dist. §. is ita. Et est adulatoria q̃ fit p vba: ⁊ b̄ est illicita. lxxxvj. di. venatorib⁹. et xlvj. di. sunt nōnulli. ⁊ vj. q. j. sūt plurimi. Et est arenaria q̃ fit in arena ⁊ mala. iij. q. vij. §. tria. Saltuosa ⁊ clamorosa licita ē laicis de qua dz in. c. an putatis. § clericis oino nō lz talis venatio § quieta vt dictū est cā necessitatis vel recreatōis: epo pbīro diacono vel subdiacono qui cū diacono eodem gaudet ꝓuilegio. vt. §. de ser. nō ordi. miramur. ex toto ꝓbibet qz de illis fit b̄ tm̄ ꝓbibitio.

f ¶ Officio. plus punit b̄ minor q̃ maior qd̃ est ō illud. xl. di. homo xpian⁹. ⁊ xix. dist. nulli. sol. plus punit b̄ epos ⁊ pbīr q̃ diaconus. maior cm̄ reputat in epo ista pena vel pbīro q̃ suspēsio ab oi officio in diacono ꝓpter maius scandalū ⁊ magis imputat illa pena epo vel pbīro q̃ suspēsio a beneficio in diacono vl subdyacono ex persona enim cōsideratur iniuria: insti. de iniur. §. atrox. sic ⁊ pena ex psona iudicat parua vel magna. Ber.

g ¶ Omnibus seruis. i. clericis q̃ spāliter dicūt sui dei q̃ in sortē dñi ad eius obsequiū spāliter sūt assumpti. §. de ꝓben. cū ꝓm aplm. ⁊ xxj. di. cleros ⁊ clericos.

Rsco. De clerico percussore. Continuata est in pcedenti titulo De materia hr. xlv. di. ⁊ j. q. vij. c. si quis oēm. ⁊ lxxxvj. dist. in §. sil'r. ⁊ c. se. ⁊ §. pe. ⁊ c. ne liceat. Ab. Si.

b E Si q̃s extiterit. tales em̄ pcussores esse nō debēt. xlv. di. c. j. ⁊ c. epm. vbi isti in sacro ordine cōstituti pcussores esse ꝓhibent ⁊ q̃si p totū. ⁊ lxxxvj. dist. nō lz. ⁊ in auc. de san. epi. §. sed neq̃. col. ix. quā habes. C. de epis. ⁊ cle. auc. sed neq̃. i ¶ Emēdauerit. ergo si se emēdauerit: nō deponit. sic. xxxv. di. c. j. ⁊ est ar. q̃ nō quolibet mortale semel cōmissum sufficit ad damnationē. ar. e. di. c. j. ⁊ vlt. ⁊ intellige de eo q̃ in vsu habuit pcutere in ludo noxio q̃ nō caret culpa. ff. ad. l. aquil. nam ludus. alioq̃n crimen pcussionis semel cōmissum nō sufficit ad depositionē. vt hic patet: ita tñ q̃ ex tali pcussione nō pcedat ad enormē lesionē: qz sic deponeret. lv. dist. si euangelica. ⁊ j. c. pri. Ala.

P Reterea. ¶ Sūmat vt in rubro vel sic nō pōt eps graue verberū penā imponere. Et p̄ ponit epi seuiciā. scda ibi. quā. lz excusat illū a morte. tercio illū punit ibi: qz. Ab. si.

k ¶ Crudelit. qd̃ facē nō debuit § moderate. ar. §. de rap. i archiepatu. ⁊ xlv. di. cū btūs. ⁊ ff. ad. l. aq̃l. pceptoris. ⁊ j. de sen. ex. cū volūtate. ⁊ xxiij. q. v. c. j. vsus fi. B. l ¶ Post octo. ex tpis ꝓlixitate psumit q̃ nō ex illa pcussiōe defuncta sit ⁊ ecōuerso ex tpis breuitate ōriū psumit. l. di. si qua femina. si enim occasionē mortis dedisset in ꝓpetuum deberet abstinere. j. de homi. decetero. ⁊ l. di. studeat. Et b̄ ē ō bar. q̃ dixit in. c. studeat illū pbīm nō teneri de occiso § de vulnerato si de casu interijt. ⁊ casus ex pcussiōe ꝓcessit. ff. ad. l. aq̃l. q̃ occidit. §. vl. B.

m ¶ Duobus. §. ti. pri. c. j. si em̄ pcuteret vt p b̄ timere vel

Referente nobis. h. intelleximus q̃ cū. n. filius eius de cēnis cū alijs pueris sagittaret quidā nepos eiusdem. h. sagittata pcussus interijt: quod idē filius eius cum inter alios luderet fortuito casu dicit pegisse: ꝓpt qd̃ abbas sancti remigij a prefato. h. ꝓm cōsuetudinē illius terre a c. solidos instantiū requirebat: ⁊ infra. ¶ Unde qm̄ in pueris b relinqui solet inultū qd̃ in alijs prouectioris etatis humane leges dicunt seuerius corrigēdū mandamus quatenus si cōstiterit c filiū predicti. h. infra. xiiij. etatis sue annū eundē excessum commisisse: memoratū abbatez moneas ⁊ cōpellas vt ab eodē. h. pdictos. c. solidos ꝓpter illam cōsuetudinē nō exigat: ne ab ipso ꝓ tpali pena requirat.

Rubrica. De clerico venatore.

Ex concilio aureliañ.

¶ Clerico prohibet venatio. ⁊ contrafacienti pena imponit. hoc dicit cum se.

E Piscopum pbīterū aut diaconum canes aut accipitres aut huiusmodi ad venādū d habere non licet. ¶ Qd̃ si quis e talium personarum in hac voluptate sepius detentus fuerit si episcopus est: tribus mensibus a cōmunione: si presbyter: duobus: si dyaconus ab omni f officio suspendat.

Ex eodem.

¶ Summatū est supra. c. pri.

g Admib⁹ seruis dei venationes ⁊ silluaticas fatigationes cū canibus ⁊ accipitres aut falcones hīe interdicimus.

Rubrica. De clerico pcussore.

Ex concilio agatheñ.

¶ Clericus sepe alium percutiens ⁊ monitus nō desistens deponendus est.

h S I quis in aliquo gradu sacro pcussor extiterit corripiatur a crimine ⁊ si nō emendauerit deponat.

¶ Rego. carentineñ. epo.

¶ Duobus mensibus a missarum administratione suspendi tur episcopus qui crudeliter aliquem fustigari facit.

P Reterea qm̄ mulierē p/ pter ōlictū suū ō ordinē k sacerdotij cedi crudelit fustib⁹ deputasti. ¶ Quā lz exinde cū l p⁹ octo mēses ōcesserit: minime arbitramur fuisse defūctā tñ qz ad ordinē tuū noluisti hīe ēspectū duob⁹ te mēsib⁹ ab administratōe missarū statuim⁹ abstinē m

let ab officio suo debet repelli.xlv.di.cpm.Ber.

Presentiū. ¶ Pōt sūmari vt in rubro. Primo narrat factū. Scda ibi: quē nos tpaliter punit. Tercio post tē pus admittit ibi maius. Ab.si. a ¶ Repellebāt. iō rei licite operā dedisse videt qz licitū est se defendere. j. de sen. ex. ex tenore. z violentiam repellere. xxiij.q.iij.fortitudo. z.c.si quis inferēda. § vlcisci nō lx xlvj.di.seditionarios de hoc dicit. ē. de homi. significasti.

b ¶ Proiecit. vñ dubiū videri poterat an fuisset in culpa vel nō ē ar.xxiij.q.vl.c.vl.l.di.si quis viduā. z. ē. de cleri. pug. in duel. c.vl. § iste aliquē non pcussit vt. ē. dicit. z ē constabat. Intellige alias si dubiū esset repellere vt dicunt cōtraria pdicta. arg. ad hoc. ff. de testa. tu. duo sunt. z. ff. de man. te. cū ex pluribus. xxiiij. di. qñ. z. c. nullus. z. ij q.v. oibus. Ber.

c ¶ Abstinē. ad cautelam saltē vt z cleri ci tales cōflictus eui tent. z est ar. q aliqs punit ex alterius facto vel culpa.

Ontinentia. ¶ Hoc. c. legit duobus modis sicut c. pcedēs. vno modo q dispēsatiue iste pos sit promoueri. Alio modo q de iure cōiz fm hunc intellectuz qui mihi plus placet b.d.vt in rubro Cōis diuisio. Scda ibi cōsultatio. Ab. Si.

d ¶ Ad resistendū. qd lz. ē. e.c. pr. vbi de ē. cū suis pcordātijs

e ¶ Neqz facto. sic l.dis. si quis viduā. et ē. de cleri. pug. in duel. c.vlti.

Nex. tercius luceñ. cpo.

Non punit clericus vt homicida si fuit ipse in pflictu p parte violentiā repellentiū vbi alii qui mortui sunt z lapides proiecit ex quo nullū ipse pcussit.

PResentiū lator in qdam pflictu asserit se fuisse: p

a pte thi illoz q violentiā repelle-

b bant in q lapides ipse piecit: § aliquē non pcussit. ¶ Quē nos qz p alios illic aliq dicūt occisi a celebratiōe missaz p biēniū p

c cipim⁹ abstinere. ¶ Adādam⁹ itaqz vt si alia nō ipedierint: de curso hmōi tpis spacio ad suaz officij executionē eū admittas.

Celestinus tercius.

Cleric⁹ q fuit i pflictu vbi alii q fuerūt occisi sine ei⁹ facto vel pcilio de iure cōi pmoueri pōt

AOntinētia lfarū: z infra. Acū. p. accolitus cū qbusdā

d ad resistenduz pdonibus arma sumpsisset: z in pflictu illo tres fuerit ab alijs vulnerati ad mor

e tē ita tñ q illa hōicidia neqz facto ei⁹ neqz cōsilio ppetrata fuerūt: z infra. ¶ Cōsul. t. t. r. q cū pdictū accolitū ad frugē melioris vite trāsiuisse dicat: poterat

f ipse ad subdiaconat⁹ ordinē p moueri: z altaris misteriū exercē

Rubrica. De maledicis.

Clemens tercius.

Maledicēs pape puniēdus est. vt alij deinceps deterreant z ipse arceatur.

IAnotuit nobis: z infra. Quia nobis per lras retulisti q cū. J. clericus multis coram

g astātib⁹ verba quedā in depssi/onem officij z bñficij nri ptulit.

h ¶ Jpm a temeritate sua compe

i scas. ¶ Et pena illius alijs terrorē incutiat ne decetero cōtra ro. ec. in talia verba prumpāt.

Gregorius nonus.

Qui ponit pena blasphemantis deum vel aliquem sanctum z maxime virginē gloriosissimā

PStatuimus vt si qs ē deū vel aliquē sctōz suorū et maxime beatā virginē linguaz

k in blasphemiā publice relaxarz psumpserit p cpm suū pene subdat inferi⁹ annotate videlz i septē dieb⁹ dñicis p forib⁹ ecclie in māifesto dū agūt missarū solēnia blaphem⁹ exrīs: z vltio illoz dic dñico palliū z calciamēta nō hēat ligat⁹ corrigia circa collū: septēqz pcedentib⁹. vi. ferijs in pane z aq ieiunet: ecclīā

l nullaten⁹ ingressurus. Qdlibz qs pdictorū dierum tres si poterit: alioquin duos reficiat pauperes siue vnum. Et si nec ad ē

m ei⁹ suppetāt facltates id i pena

n aliā pmutet: cui etiā si renuerit recipe ac pagere pniam supradictā. ecclie interdicat ingress⁹ z in obitu ecclesiastica careat sepultura. ¶ Per tpalem pterea

o potestatem coactione: si necessitatē. ē. de bere. vergētis. Sed qui cōtra tpalem maiestatem delinquit punit. ē. e.c. pri. z. vj. q.j. §. verum. C. ad. l. iul. ma. l. si quis cū militibus. ergo multo fortius isti puniēdi sūt z grauius. qz maiora delicta maioribus penis sunt puniēda. z in delicto equali decet primas cē penas. in auc. vt fra. fil. col. ix. versus fi. z qz hic est grauius q in. c. pri. punit grauius. qz grauius cōmissum intelligit. xxiiij.q.j. nō afferamus. in fi. fm leges vltimo supplicio punit. in auc. vt nō lux. con. na. col. vj §.j. § fm canones olim laicus excōicabat clericus deponebatur. xxij.q.ij. si quis p capillū. l ¶ Ingressurus. qz q peccat in deū peccat in eius ecclesiā z ecōuerso vñ priuat ei⁹ ingressu. sic. xij.q.ij. de viro. z. xxij.q.iij. frater. nec dz eis pena remiti qui in deū peccāt. lxiij. dis. salonitane. z. xxiij.q.iij. si is qui.

m ¶ Facultates. sic. ē. de voto. c.ij.

n ¶ Commutet. ar. de cōmutatōe pene. lxxxij. di. pslr. z. xxij. q.iij. innocens. de hoc dixi. ē. de voto. c.j. Ber.

o ¶ Potestatem. ar. q vna iurisditio p aliam iuuat. x. di. qm idem. z. xcvj. di. cum ad verum. z. xvij. di. nec licuit. ē. de offi. or. qm in plerisqz. in fi.

Mex. tercius luceñ. cpo.

Non punit clericus vt homicida si fuit ipse in pflictu p parte violentiā repellentiū vbi alii qui mortui sunt z lapides proiecit ex quo nullū ipse pcussit.

PResentiū lator in qdam pflictu asserit se fuisse: p

a pte thi illoz q violentiā repelle-

b bant in q lapides ipse piecit: § aliquē non pcussit. ¶ Quē nos qz p alios illic aliq dicūt occisi a celebratiōe missaz p biēniū p

c cipim⁹ abstinere. ¶ Adādam⁹ itaqz vt si alia nō ipedierint: de curso hmōi tpis spacio ad suaz officij executionē eū admittas.

Celestinus tercius.

Cleric⁹ q fuit i pflictu vbi alii q fuerūt occisi sine ei⁹ facto vel pcilio de iure cōi pmoueri pōt

AOntinētia lfarū: z infra. Acū. p. accolitus cū qbusdā

d ad resistenduz pdonibus arma sumpsisset: z in pflictu illo tres fuerit ab alijs vulnerati ad mor

e tē ita tñ q illa hōicidia neqz facto ei⁹ neqz cōsilio ppetrata fuerūt: z infra. ¶ Cōsul. t. t. r. q cū pdictū accolitū ad frugē melioris vite trāsiuisse dicat: poterat

f ipse ad subdiaconat⁹ ordinē p moueri: z altaris misteriū exercē

Rubrica. De maledicis.

Clemens tercius.

Maledicēs pape puniēdus est. vt alij deinceps deterreant z ipse arceatur.

IAnotuit nobis: z infra. Quia nobis per lras retulisti q cū. J. clericus multis coram

g astātib⁹ verba quedā in depssi/onem officij z bñficij nri ptulit.

h ¶ Jpm a temeritate sua compe

i scas. ¶ Et pena illius alijs terrorē incutiat ne decetero cōtra ro. ec. in talia verba prumpāt.

Gregorius nonus.

Qui ponit pena blasphemantis deum vel aliquem sanctum z maxime virginē gloriosissimā

PStatuimus vt si qs ē deū vel aliquē sctōz suorū et maxime beatā virginē linguaz

k in blasphemiā publice relaxarz psumpserit p cpm suū pene subdat inferi⁹ annotate videlz i septē dieb⁹ dñicis p forib⁹ ecclie in māifesto dū agūt missarū solēnia blaphem⁹ exrīs: z vltio illoz dic dñico palliū z calciamēta nō hēat ligat⁹ corrigia circa collū: septēqz pcedentib⁹. vi. ferijs in pane z aq ieiunet: ecclīā

l nullaten⁹ ingressurus. Qdlibz qs pdictorū dierum tres si poterit: alioquin duos reficiat pauperes siue vnum. Et si nec ad ē

m ei⁹ suppetāt facltates id i pena

n aliā pmutet: cui etiā si renuerit recipe ac pagere pniam supradictā. ecclie interdicat ingress⁹ z in obitu ecclesiastica careat sepultura. ¶ Per tpalem pterea

o potestatem coactione: si necessitatē. ē. de bere. vergētis. Sed qui cōtra tpalem maiestatem delinquit punit. ē. e.c. pri. z. vj. q.j. §. verum. C. ad. l. iul. ma. l. si quis cū militibus. ergo multo fortius isti puniēdi sūt z grauius. qz maiora delicta maioribus penis sunt puniēda. z in delicto equali decet primas cē penas. in auc. vt fra. fil. col. ix. versus fi. z qz hic est grauius q in. c. pri. punit grauius. qz grauius cōmissum intelligit. xxiiij.q.j. nō afferamus. in fi. fm leges vltimo supplicio punit. in auc. vt nō lux. con. na. col. vj §.j. § fm canones olim laicus excōicabat clericus deponebatur. xxij.q.ij. si quis p capillū. l ¶ Ingressurus. qz q peccat in deū peccat in eius ecclesiā z ecōuerso vñ priuat ei⁹ ingressu. sic. xij.q.ij. de viro. z. xxij.q.iij. frater. nec dz eis pena remiti qui in deū peccāt. lxiij. dis. salonitane. z. xxiij.q.iij. si is qui.

m ¶ Facultates. sic. ē. de voto. c.ij.

n ¶ Commutet. ar. de cōmutatōe pene. lxxxij. di. pslr. z. xxij. q.iij. innocens. de hoc dixi. ē. de voto. c.j. Ber.

o ¶ Potestatem. ar. q vna iurisditio p aliam iuuat. x. di. qm idem. z. xcvj. di. cum ad verum. z. xvij. di. nec licuit. ē. de offi. or. qm in plerisqz. in fi.

a ¶ Contra eũ.i.ptãtẽ: ⁊ ita habẽs hic q̃ si iadex secularis ne gligit facere iusticiã põt ꝓpelli p ecclesiã.xxiij.q.administrato res: ⁊.xcvj.di.cũ ad verũ. b ¶ Monete. Idẽ esset si h̃ nõ fu isset adiectum vt de moneta q̃ in vsu habeẽt soluat ꝓm ꝓsue tudinẽ loci.ff.de lega.j.si seruus.§.si munus: ⁊.ff.de lega.iij. l.nummis.⁊.ff.d fun. instruc.cũ velanionis §.asinam.Ber.

Rubrica. De clerico excõicato Supra visũ est de varijs delictis ꝓter que interdũ de rici suspendunt ⁊ interdum deponunt ⁊ interdum excõicant sed qz qñq̃ clerici de positi excõicati vel su spẽsi celebrãt ⁊ ingerũt se diuinis sicut prius ⁊ posset dubitari de pena eis inferãda ex hoc nouo delicto ido ꝛc. De materia habe tur.xj.q.iij.c.placuit. ⁊ i.c.pe.l.di. accedẽs Abbas Siculus.

c ¶ Si quis diaconꝰ idez est de oibꝰ alijs.j.c.p xi.⁊.xj.q.iij.cps.

d ¶ Iuste. idẽ esset si iniuste.nisi ꝓus re stitutus fuisset.xj.q. iij.eps.dũmõ snia nõ sit lata ꝓtra ordinem iuris.qz tũc nulla est snia.ij.q.vij.§.diffini tiua.s.vt lite nõ con testata.accedens.j.

e ¶ Ab eccla.ar.cõ tra.ij.q.v.qua de cau sa.sed ibi dispensatũ fuit.lxiij.di.salonitãe

Si quis presby ¶ In ꝑma po nit penã. In scda ag grauat ibi.qd si.Ab.

f ¶ Degradatus. a suo episcopo.adiun ctis sibi alijs episcopis in degradatõne presbyteri.xv.q.vij.fe lix.⁊.c.si autem. Sed pone degradatum celebrare nunq̃d cõ ficit: videt q̃ sic.qz ordinem nõ amisit.xx.q.iij.eos qui.j.q.j. q̃ quidam.⁊ de conse.di.iiij.ostendit.xxij.q.vij.licite.arg.cõ tra.l.dist.accedens.xj.q.iij.eps.lxxxj.dist.dictum.xxiij.q.vlt. clerici.liiij.dist.c.ij.R.dixit.q̃ talis non conficit.potuit enim ecclesia ei auferre illam potestatem quam contulit.q̃uis non posset caracter auferri.sicut nec insignia militi.Laurẽ.Ala.et Tan.dicunt ⁊ melius q̃ hñ cõficit depositus sicut hereticus arg.j.q.j.neq̃.⁊.c.q̃ quidam.nec papa potuit auferre illã vir tutem ⁊ hoc verum credo.vnde talis excõicat.vt.j.dicitur.qz facit rem sibi ꝓhibitam.

g ¶ Presumpserit.quasi in officio suo.vt prius qd non licet xj.q.iij.siquis episcopus in concilio.⁊.xxviij.di.presbyterũ in modum eim priuati suffragij potest dicere has horas suas.qd etiã potest laicus.ar.ho.j.de pe.⁊ re.q̃ in te.

h ¶ Excõmunicatum.ipso iure.xj.q.iij.cum excommunica to ⁊ intellige de minori.

i ¶ Obseruandum est.vt talibus nullus communicet.alias similiter sunt excommunicati minori excommunicatione.xj. q.iij.excommunicatos.⁊ nisi destiterint sunt excommunican di.j.de sententia excommunicationis.q̃ in dubijs.§.ij.⁊.j.c. si celebrat.in fi.

k ¶ Iudicio: vbi eim ecclesia p̃ se ꝓficere non debet inuocã dum est auxilium seculare vt hic dicit.s.de offi.or.c.j.⁊.c.qm̃ in plerisq̃.in fi.⁊.xvij.di.nec licuit.xj.q.j.petimus: ⁊ ita vtra q̃ ptãs p alteram iuuari debet.s.ti.ꝓri.c.ij.vbi de hoc.⁊ põt p ecclesiam cõpelli vt ibi dicit.

a se fuerit epi dioc.adhibitã ꝓtra eũ: blasphemus si diues fuerit: q̃dragita solidoꝝ alioq̃n trigi ta siue vigiti: ⁊ si ad id nõ suffi b ciat: q̃nq̃ solidoꝝ vsual monete pena mulcteẽt: nullã i h̃ misericordiã habiturus.qd etiã int alia cõitatũ statuta ponat.

Rubrica. De clerico excõicato deposito vel iterdicto mistrãte.

Ex canone apostolorum.

¶ Clericus depositus celebrãs excõmunicatur.

c Si quis eps pbr vel d diaconus depositus iuste ꝓ certis crimini nibꝰ ausus fuerit attractare mi nisteriũ sibi dudum cõmissum: e hic ab ecclesia abscindat.

Ex concilio antiocen.

¶ Degradatꝰ vel suspẽsus cele brãs.⁊ monitus nõ desistẽs.ex cõmunicat.⁊ si nec sic desistat. p̃ secularem ptãtem ad requisi onem ecclesie exilio damnat.

f Si quis pbr aut alius cle ric fuerit degradatꝰ: aut ab officio ꝓ certis crimininibꝰ suspẽsus ⁊ ipse per cõtemptum ⁊ supbiaz aliquid de ministerio g sibi interdicto agere p̃sumpse rit ⁊ postea ab episcopo suo co reptus in incepta p̃sumptõne p durauerit modis oibus excom municet: ⁊ quicunq̃ cum eo cõ municauerit.silr se sciat esse ex b cõicatum. Silr de clericis lai i cis vel feminis excõicacis obꝑ uandũ est. ¶ Qd si aliquis ista omnia contempserit: et episcopus minime emẽdare potuerit k regis iudicio requisitionem ec clesie exilio damnet.

Alex.iij.londonen.epo.

¶ Interdictus ⁊ excõmunica tus celebrans monitus non de sistens deponitur.

l Clerici autẽ si q̃ a suis aut etiam de mãdato romani pontificis ab alienis epis inter dicti vel excõicati ante absolu tionez diuina officia celebrauc rint nisi moniti sine dilatõne re dierit ꝓpetue depositiõis snia ꝓ ausu tãte temeritatis incurrãt

Idem tolet.archiepiscopo.

¶ Excõicati vel interdicti cele brantes deponi debent.nisi ꝓ pter multitudinẽ mitiget pena

Fratres p̃sentiũ nobis in timarũt: q̃ tam ipsi q̃ mlti alij postq̃ interdicti vel excõ municati fuerint: diuina p̃sum pserint officia celebrare: ⁊ infra ¶ F.t.mandamus quatenus si xl.solummodo vl pauciores in his deliq̃sse cõstiterit: oẽs imp petuuz ab officio sacerdotali de m n ponas. ¶ Si vero multitudi nem magnã in hoc peccasse co

l Clerici moniti ergo videt q̃ si emendare se volũt non deponent: sed h̃ intellige dictum dis pensatiue: ⁊ ita non contradicit. j.c. ꝓri. ⁊alia.c.sequentia. Et sic patet q̃ quicunq̃ celebrat excõicatꝰ vel ab officio suspensus priuari debet de iure officio ⁊ beneficio et deponi etiã. Sed nũ quid episcopus põt cum talibus dispen sare.siue legatus de latere dñi pape mis sus: argu.q̃ legatus posit: quia vicem ge rit delegantis: et ab solut excommunica tos: quorum absolu tio sedi apo.reseruat s.de offi.le.q̃ transla tionem: ⁊.j.de sen.ex cõ.q̃uis.⁊.c.ad emi nentiam.dicas ergo q̃ nec epus nec etiaz sinodus in hoc dispẽ sare põt.xj.q.iij.si.q̃s episcopus damnat: ⁊.c.seq.argu.j.de eo qui fur.ordi.rece.c.j. ⁊.ij.q.v.qua de cau sa.nec etiam legatus licet posit absoluere excommunicatos: et sic solus papa hic dis pensat. et hoc hodie expressum est in dua bus decre. Innocen. quarti.s.de sen.et re iudi.cum eterni: et.j. de sen.excom.cũ me dicinalis: libro.vj. Sed potest queri vtrum idem sit in depo sito vt solus papa ipsum restituat. Hug.dicit q̃ solus papa h̃ potest: ⁊ probatur.vij.q.j.si quis presbyter. tamen cum distin ctione si episcopus ipsum deposuit tantum cum alijs episco pis a sacerdotio potest cum recipere in inferioribus ordini bus ⁊ sic de alijs ordinibus.arg.xv.q.viij.quia amiserit.et.c. siquis presbyter. Si vo depositus est ab omnibus ordinibus solus papa ipsum restituit. Sed contra argu.habes.xj.q.iij. episcopus.ibi dicit q̃ in secundo synodo innocens inueniat non potest esse quod fuerat.nisi gradus p̃missos recipiat de manu epi.sed illud intelligit cum iniuste depositus fuit.pu ta p̃ falsos testes vel falsa instrumenta.vnde dicit ibi.si inno cens inueniat.sed vbi iuste ꝓ crimine depositus est solus pa pa tales restituit.

Fratres, ¶ In ꝑma narratio ⁊ decisa supplicatio. In scda ibi.fraternitati tue.commissio distinguẽs. Scdm membrum ibi. Si vo. Abbas Si.

m ¶ Deponas.ecce pena illorum qui excõmunicati suspensi vel interdicti diuina officia celebrant.vt dictũ est.s.c.ꝓri.

n ¶ Multitudinem.hic ergo non parcitur multitudini.ar gumentum contra.l.distinctione vt constitueret.⁊.xliij.dis commessationes.ix.questione.iij.ordinatõnes.⁊.s.de tẽpori.

ordina.c.ij.vbi de hoc.7.xxiij.q.iiij.nō pōt.7.c.Ipsa pietas.s. q.vij.quotiēs. Sed ista ꝓtraria locū hnt vbi scandalū timet: 7 multorū strages iacet si seruet rigor: als si nō ꝓtemnat disciplina ecclesie in ppls: ꝗ vt patiēter sustineat. tunc feriēda est multitudo.xxiij.q.iiij.nō pōt.in fi.7 de pe.di.vj.c.j.in fi. Item babes hic qvltra.xl. dicunt multi: sic.ꝗ.d testi.cuz cām. Et ꝗm has vere interpretamur illā.ꝗ.de rescrip. sedes.7.ff.de testi.l.j. in fi. Aliqn etiā duo dicunt multi.insti.d iur.psona.in fi.argu. Aliqn etiaz.xxiij.milia pauci dicunt.xlv. di.disciplina.xxiij.q. iiij.q autem. Multa igit 7 pauca in respectu dicunt.

a ¶ Magis: hi enim magis peccāt: 7 ideo magis puniendi sunt lxxxj.di.c.j.7.e.di.tātis.7.xxiij.q.iiij.q alio rū: 7 in quo maior ē culpa maior debet exerceri vindicta.ꝗ. debere. excōicamus. §. credētes: vbi de hoc plures inuenies concordantias.

b ¶ Ab officio: 7 etiam a bnficio: qz vbi vnū ꝓter alterꝫ vtrobiq tm.lxxxj.di.eos Quid si eps dicat. suspendo te a beneficio nunquid potest celebrare: ita quidē si suspendit ipm tm a beneficio. Item poterit ne beneficium acquirere: ita qz nō intelligit illū beneficio suspendisse nisi quo ad se. nisi specialiter feratur sentētia: vt remoueat ab officio. tunc em bnficium sequela est: 7 ideo remouetur ab illo. vt.ꝗ.de appel. pastoralis.ar. pdicti c.eos: 7.c.pcedētis. nisi specialiter ei ꝓseruaret.xxviij.di pbyterū: 7.l.di.c.studeat: 7.c.accedens. Quid si eps ita dicat: suspendo te officio vel bnficio: nunqd debeo abstinere ab vtroqz: ita credo saltē ꝓter dubiū: arg.j.e.c.pri. C.de ver.signi. cum quidā: 7 de ꝓse.di.ij.in calice.arg.ff.de re.dub.si is q ducenta. §.cū ita: ar.q neutro suspēsus est ꝓt dubiū.ff.de testa. tu.duo sunt: 7.ff.de manumis.testa.cū ex pluribus.

c ¶ Secdm discretionez: 7 ita pnia arbitraria est.xxvj.q.vij. tpa penitudinis. 7 fit hec dispēsatio auctē dni pape: qz per se nō posset: vt dictum est in ꝓxi.c.

Illud ¶ Excōicatus celebrans deponendus est: nisi cū eo misericorditer dispensetur. b.d. sed ꝗm hoc nihil afferet istud.c.de nouo: ideo summo aliter vt aliqd afferat. 7 sic vt in rubro: 7 est casus no. diuidit nam in primo ponit bildemen. episcopi transitum. in secda ibi: vnde. ponit mandatū de legato factum 7 eius executionē. in tercia ibi: ipse. cōparitionem epi 7 recognitionē 7 excusationē. in quarta ibi: licet. excusatio impugnat. in quinta ibi: cū eo. pene remissionē. ab. si.

d ¶ Illud: 7.j.de isto epo habes.ꝗ.de transla. quanto: 7.c.licet. 7.ꝗ.de malo. 7 obe. illud.

a gnoueris: eos qs magis causā delicti esse cōstiterit: ꝓpetua depositōe cōdēnes. 7 alios q non

b tm deliqrint ab officio ad tpus suspendas: 7 oibus penitentiā

c ꝗm discretionem tibi a deo data iniungas.

¶ Innocentius tercius herbipolen. capitulo.

¶ Si habēs noticiā excōicationis ꝓ solam famam celebrat. debet de rigore deponi. Iz cum eo possit misericorditer dispēsari.

Illud dnis in btō petro: 7 infra ¶ Venerabilis.f.n. quōdā hisdesemen. eps licētia nō solū nō obtēta ꝗ nec etiā postulata ecclesia hisdesemen. relicta herbipolen. ecclesiā occupa

d uit 7 infra, ¶ Unde magdeburgen. epo dedimus in mandatis vt cū factū ipm nō posset in par

e tibus illis nō esse notoriuz: nisi

f dictꝰ epus infra.xx.dies ab herbipolen. ecclesie administratōe cessaret: eum excōicatū publice nūciaret. qd idē magdeburgē. studuit adimplere: 7 ifra. ¶ Ipse vo eps in nostra postmoduz ꝓsentiā constitutus: 7 si suuz re cognosceret 7 ꝓfiteret excessuz

g 7 non iudicium ꝗ misericordiā postularet: hoc tū inter alia in sua excusatiōe ꝓposuit: q cum dictus magdeburgen. non essz ordinariꝰ iudex eius nō credi/derat q monitōe nō ꝓmissa au/ctoritate delegata posset ꝓcedere cōtra ipm: aut snīam in eum aliquā ꝓmulgare. Unde cum nec ante factuz monitorias nec post lfas ab eo aliquas accepisset: peccare nō credidit si diuīa

b officia ꝗtūcunq solēniter celebrauit: ꝑsertim cum ei nō nisi ꝓ famā de snia cōtra eū ꝓlata cō

i staret: 7 infra, Licet aūt in hoc nō videat oino culpabilis exti

k tisse: qz tū in dubijs via est eligēda tutior: 7 si delata in euz snia dubitare debuerat tū potiꝰ abstinere q̃ sacramēta ecclīastica ꝓtractare Illud aūt qd sub spe

l venie diuīa sibi fecit postq̃ se a nobis excōicatum nouerat celebrari 7 cōioni fideliū ingessit se potius ꝓtra eū facere credimus q̃ ꝓ eo cū sub fidutia penitētie nō debuerat deliquisse: 7 excōicato nō vitare: multo magis q̃

m nō vitari ꝑiculosum existat. nō vitare sīqdē cū in eo sit excōicatus sine delicto non pōt. ꝗ cū ex alijs pēdeat sine suo delicto poterit nō vitari: 7 infra. ¶ Cū eo misericordiā faciētes penā quā

n canon his qui post excōicatio/nem diuina ꝓsumpserint officia celebrare. vel se celebrationi ingesserint diuinorum ei nō duximus infligendam.

¶ Item disuntinen. archipo.

¶ Excommunicatus celebrās a beneficio deponitur.

e ¶ Notorium: 7 hoc erat tale factū: quod exhibebat se ocīlis omnium: vnde non poterat non esse notorium si transiuit ad ecclesiam illam: sed vtrū licite poterat vel illicite: hoc non erat notorium saltem quo ad alios: quia potuit esse q̃ habuit licentiam transeundi a domino papa per litteras suas: argu. lxxvj.dist.dilēctiōis. vnde meliorem partem debemus hoc interpētari.j.de reg.iu. c.ij.quia papa potuit de hoc obliuisci: quia ipm quandoq fallit obliuio.xxiij.di.prete rea. 7 omnium habere memoriam potius est diuinitatis q̃ humanitatis. C.de rete. iu.enucle.l.ij.§.si qd Contrarium est vero quia ex quo papa hoc diffitet. ei incumbit ꝓbatio: q de ipsius licentia transiisset. c. dis.cōtra more. xciij. dist.illud.

f ¶ Viginti dies: sic ꝗ.de falsa.dura.

g ¶ Misericordiā: sic.ꝗ.de transla.inter corpalia.xx.fi.

h ¶ Officia: in hoc deliquit. quia nec excōicatus nec suspensus publice vel priuatim celebrare debet: nec sacramenta alia dare.xxviij.dist.pbyteruz: sed alia officia preter missam potest occulte dicere nō officiando sed quasi ꝓuata persona.j.de pe. 7 re.q in te.7.xj.q.ij. si quis episcopus dānat.7.c.zelo.

i ¶ In hoc: scz quia nō ꝓstabat ei nisi ꝑ famam de illa excommunicatione: sed fama ꝑ se non probat iiij.q.iij.§.item cri/minali.ver.item sepe ar.ꝗ.ꝗ.de ꝓsang. 7 af

fi.sup eo: vbi ad solam famam matrimonium contrahendus impedit. ergo iste ꝓter famam debuit abstinere.j.de sen.excom.cum desideres.§.j.sed non intantū culpabilis fuit q̃ tū si hoc ꝓ certo sciuisset: 7 ideo dicit: lz in hoc nō videat omnino culpabilis extitisse: ꝗ dicta paucorū ad hoc nō sufficerent. qz nō faciunt famā.ꝗ.de accu.inquisitōis. nec tenebat credere licet diceret ei ab aliquibus.xj.q.iij.nō solum: 7.c.in cūctis 7.xxiij.q.iiij.q̃ magnū. 7.ff.q cuz falso tuto.l.ij.7.iij.nisi fama sup hoc pueniset ad eum: put sequit.arg.contra.ff.de admi ni.tu.quidam decedens.§.ex quo. 7.C.de rei vendi.si fundum 7.ꝗ.de rescrip.cum contingat.

k ¶ In dubijs.sic.ꝗ.de spō.iuuenis. 7 de homici.significasti. ij.c.pe. 7.c.ad audiētiā.vbi de ꝗ. 7 ar.xxiij.q.j.qd culpat.in fi.

l ¶ Venie.sub spe venie nullus debet peccare.de ꝓse.di.iij. qn quis.arg.ꝓtra.j.de sen.ex.si vere.

m ¶ Vitari. In hoc q̃si patit in alio.s.in non vitare agit.qd est in eius ptāte. 7 ideo in vno peccat in altero nō peccat.qn qz tū nō multū differūt agere 7 pati posse.xxj.q.j.si cupis.

n ¶ Canon.xj.q.iij.sicq eps dānati.7.c.se.7.c.pri.ꝗ.e.latores hanc misericordiā solus papa pōt facere.ꝗ.e.clerici.

FRaternitati. ¶ Primo decisa cõsultatio. secũdo respõsio ibi. p̃sbyteros. ab. si. a ¶ Spoliare. imo posset eos p petuo deponere ē. co. latores. dispensare tamẽ cũ eis non pōt: vt dictũ est. ē. co. clerici. Bern.

POstulastis. ¶ Primo decisa cõsultatio. secundo rñsio ibi: cõsultationi que subdiuidit: vt pz in ter. ⁊ p. §. ab.

b ¶ Non debeat. xj. q. iiij. cũ excõicato.

c ¶ Retinere. immo si ptꝰ alia bñficia habeãt eis sunt priuãdi ē. de eta. ⁊ qli. or. cum bone. d ¶ Dispẽsatũ. nõ dicit a quo. ⁊ videtur relicta ptãs dispẽsandi epis. ar. j. de sen. ex. nup: dic vt. ē. e. clerici. e ¶ Canonice: ⁊ si nõ sũt illa canonice cõsecuti pdere debẽt illa. sic. ē. ō eta. ⁊ quali. cũ bone. cum essent excõicati indigni erant ⁊ inhabiles ad aliqua bñficia percipienda: qꝛ tales nec eligere nec eligi pñt. ē. de elec. cuz inter. r. ē. de cõsue. cũ dilectꝰ nec impetrare lras. ē de rescrip. dilectus. j.

f ¶ A collatione: vt puniat in quo delict ē. ō tẽ. ordi. ex iris. immo ⁊ a pceptione p priij bñficij suspendat qꝛ sciẽter indigno beneficium cõtulit. ē. de elec. nihil est. Ber.

g ¶ Mereãtur. per suũ superiorem.

h ¶ Celebrare. ꝓpter qd suspẽsi sunt ⁊ irregulares. vt no. j. de ex ces. pla. c. vl. vñ posset deponi. ē. eo. latores.

i ¶ Spoliãdi. nec auditur si dicat q̃ sit iniuste excõicatus: ar. ē eo. illud sicut etiaz nõ audit cui opus nouũ nũciat nec obtempat ff. de no. ope. nun. l. j. §. iii opis. k ¶ Artiozibꝰ. ē. de symo. de regularibꝰ. ⁊. c. qm̃ symoniaca.

PRoposuit ¶ Primo narrat rem ⁊ collationes vtriusq; ptis. secũdo diffinit ibi: quia ab. si.

l ¶ Tempore. tẽpus ergo inuestiture considerari dz. vtrũ tunc fuerit excõicatus vel non. ē. eo. c. pri. ⁊. ē. de eta. ⁊ quali. cuz bone. sicut i impetratione rescripti tẽpus date considerandum est an tũc fuerit excõicatus. ē. de rescrip. dilectus. j. quia si postea excõicet non perdit rescriptum. sed suspendit q̃diu absoluat sic intelligit. ē. de offi. dele. prudentiã. §. sexta. sic ⁊ tempus electionis considerat an tunc sit idoneus. ē. de elec. dudum. j. vbi habes similiter q̃ initium spectandum est. m ¶ De absolutione. ⁊ sic probauit ille penitentiariꝰ q̃ magister. p. fuit excõicatus: ⁊ ipe. p. probauit postea q̃ fuit absolutus ante suaz institutionem: ⁊ ita colligit hic q̃ fuit excõicatus presumit q̃ adhuc sit excõicatus nisi probauerit se absolutum ꝓ ut ipse. p. fecit: ⁊ ita q̃ cũq; absolutũ saltẽ ad cautelam semp obtineat lras absolutiõis ⁊ ita cuz aliquis dicit aliquem excõmunicatum: ⁊ ille dicit se non cẽ excõicatũ. vtriusq; testes sunt admittendi in tali dubio: arg. j. de sen. excõi. p tuas. ⁊ ē. de testi. cum tu. ⁊. ē de offi. dele. cum contingat. sic. ē. de reseri. illud. ⁊. c. auditis.

n ¶ Cõione. hec non fuit sufficiens rõ ad ꝓbandũ absolutionem j. de sen. excõi. cum de sideres. sed est p̃sumptio quedam. xj. q. iij. quibus epi. xciij. dis. si inimicus: argu. ē. j. de sen. excõi. in presentia ⁊. j. de pnil. cũ olim.

A Postolice.

A ¶ Qui pbabilit ignorat se suspensum ⁊ celebrat nõ efficitur irregularis secꝰ si nõ probabiliter. h. ō vel sic vt in rubro: secunda pars ibi. cetera Abbas si. o ¶ Apostolice. hec decre. est pars illius. ē. de exce. aplice. p ¶ Probabilis: sic ergo probabilis ignorãtiã tñ excusat ⁊ nõ crassa et supina vt hic ptz: sic. ē. de cog. spi. si vir. vnde dixit aplꝰ: misericordiã merui. qꝛ ignorans feci. viij. di. psuetudo. et induci dispẽsationem ē. de or. ab epis. qui renun. c. j. ⁊. ij. vbi de B. ⁊. j. q. j. si qui a symoniacis: sed hic non est aliqua dispensatio necessaria: qꝛ nesciebant se suspẽsos. vñ nõ peccauerũt: itẽ habes hic q̃ absens ⁊ ignorans pōt excõicari ⁊ suspẽdi: vt. ij. q. j. de meni-

X

FRaternitati tue: et infra. ¶ Presbyros autẽ et alios clericos q̃ ꝓ suis excessibus a te nexibꝰ anathematis canonice inodati p̃sumpserunt vel presumũt officia celebrare diuina. rationabiliter poteris oibus bñficiis ecclĩasticis spoliare.

I Dẽ decano ⁊ pori colonieñ.

¶ Collatio beneficij excõicato facta nõ tenet. ⁊ sciẽter talibus cõferens a bñficiorũ collatione suspẽdit. ¶ Celebrãs in loco interdicto ⁊ si ẽ clericus secularis beneficijs priuat si monachus in artius monasteriũ detruditur.

POstulastis p se. apo. edoceri. ⁊ infra. ¶ Con. v. r. q̃ cum excõicatis cõicari non debeat ⁊ clericis excõicatiõis vinculo inodatis ecclĩastica bñficia ꝓferri nõ pñt nec illi valẽt ea retinere licite nisi forsitã cũ eis fuerit misericorditer dispẽsatũ cuz ea nõ fuerint canonice cõsecuti

¶ Illiꝰ q̃ sciẽter illa bñficia talibꝰ cõtulerũt. tãdiu debẽt a beneficiorũ collatione suspendi do nec sup hoc veniã cõseq̃ mereãtur vt puniant in hoc i quo delinquere p̃sũpserũt ¶ Quesuistis p̃terea q̃liter puniri debeãt clerici monachi vel moniales ecclesiarũ conuentualiũ qui post latã interdicti sniaz in locis suppositis interdicto p̃sumpserunt hacten⁹. ⁊ adhuc etiã nõ verẽt diuina officia celebrare: q̃uis ꝓpter hoc sint excõicatiõis vinculo innodati ¶ Ad hoc breuiter rñdem⁹ q̃ clerici qui talia p̃sũpserunt sunt ecclĩasticis beneficijs spoliandi: monachi vero vel moniales in artiozibꝰ monasterijs ad peragendam penitentiam detrudendi.

I Dem decano ⁊ subdiacono pictauieñ. et magistro. p. cano. petragoriceñ.

¶ Valet collatio beneficij ei facta qui prꝰ fuit excõicatus. sed absolutus tpe collationis.

PRoposuit coram nobis magestri. p. clericꝰ epi tusculanẽ. q̃. g. sctẽ marie i porticu di ac. cardi. in ptibus illis apo. se. legationis fungente officio qui dam de lemonice ei hũiliter supplicarũt vt eoꝝ ecclĩam q̃ debito fraudebat clericorũ seruicio ordinaret pro se ac magistro eo dẽ p̃ces spõlit porrigẽtes. Ipse ꝯo lemoniceñ. ciuitatez ingressus canonicos monuit vt illos reciperẽt in socios et in fratres. maxie cũ p̃bende. v. vel. iiij. ab vltima ipsius ecclie ordinatiõe vacasset quibꝰ post petitas ⁊ cõcessas deliberatiõis ĩducias nõ curantibꝰ rñdere de p̃benda lemoniceñ. p̃dicta car. predictus eosdẽ clericos inuestiuit. ⁊ ĩfra. Cũ aũt dictꝰ magister ⁊ lemoniceñ. pniarius in nra fuissent presentia constituti: et acta iudicij inspici fecerimꝰ diligẽter p penitentiarij testes intelleximꝰ q̃ lemoniceñ. eps pluribꝰ annis anteq̃ magister iuestitꝰ fuerit clericos ⁊ burgeñ. castri lemonicẽ. ⁊ eundẽ. p. noiatim quẽ eorũ dicebãt cõsiliariũ et fautorez vinculo excõicatõis astrinxit. Per testes vero magistri. p. pbabat q̃ ⁊ si dictꝰ eps in burgeñ. ⁊ coꝝ fautores tã clericos q̃ laicos lemoniceñ. excõicationis sniaz ꝓtulisset eos tñ p tres annos absoluit aliq̃ dictus magister fuerit iuestitus. ⁊ ĩfra: ⁊ qꝛ idẽ eps dicto magistro cõicauit postea i ecclĩa ⁊ i mẽsa. ⁊ ĩfra. ¶ Quia vero sepedictũ magistrũ inuestiture sue tpe a p̃fato epo extitisse excõicatum dictus penitentiarius sicut obtulerat non probauit cum ex aduerso de absolutione et cõione dicti epi fuerit facta fides q̃ p dictũ legatũ de memorato magistro factũ est p diffinitiuã sniaz duximꝰ aprobandũ.

G Regoriꝰ. viij. canonicis pragensibus.

¶ Suspẽsus vel excõicatꝰ ignoranter celebrãdo nulla indiget dispensatione respectu irregularitatis alias secus.

APlice se: ⁊ infra. ¶ Verũ qꝛ tpe suspẽsiõis ignari celebrastis diuina vos reddit ignorãtia pbabilis excusatos.

¶ Ceterũ si forte ignorãtia crassa ⁊ supina aut erronea fuerit ꝓpter quod dispẽsationis gratia

festa. ⁊ s. de appel. cū sit romana in fi. ⁊ q̃diu ignorat se excōi-
catū nō peccat celebrādo vt b̄ p3. itē ergo erit si lr̃as obtinue-
rit ꝓ bñficio vel alio negocio: posset etiā interim eligi ab ipsis
qui hoc ignorāt. ⁊ sic in isto casu suspēdit effectus excōicatiōis
vt q̃uis sit excōicatus nō tñ obest ar. opt. de cōse. dis. iiij. c. ij. et
insti. de excep. §. pterea. ⁊ ar. s. de ap. dile
ctis filijs: vbi suspēdi
tur inēdictū. sic ⁊ snia
absolutiōis suspēdit.
ij. q. v. quāte. arg. s. s.
de appel. pastoralis.
vbi excōicatio statim
trahit secuz executio-
nē. ⁊ ff. si cer. pe. ei⁹ q̃.
vbi dicit. stat⁹ sui igna
rus: credo q̃ quicq̃d
facit anteq̃ sciat se ex
cōicatū non imputet
ei: tñ postq̃ nouerit se
excōicatū dz abstine-
re als nō audiet ꝓ ta-
les lr̃as nisi post abso
lutionez: non credo q̃ electio de ipso facta teneat licet ignoret
se excōicatū vel suspensum. itē quid si talis moriat anteq̃ sciat
liber erit quo ad deū. ⁊ excōicator debet eū absoluere post mor
tem. itē nunquid ille qui sciens illū excōicatuz si participat illi
excōicatus erit: credo q̃ sic: item quid si absens excōicatur per
epl'am quādo dicem⁹ illū excōicatū: vtrū q̃n scribit vel q̃n reci
pit epl'am pōt hic distingui vt si excōicator voluit q̃ statim eēt
excōicatus. tūc statim erit excōicatus. sed nō obest ei donec sci-
at vt dictū est: ar. iiij. q. v. c. j. vbi dicit. exquo lr̃as accepisse ꝓsti
terit. ⁊ ff. de mādati si mādassem: alias tunc demū erit excōica
tus cū recepit lr̃as. Sic distinguit lex in seruo manumissio per
lr̃as. ff. de acquiren. pos. qui absenti. ⁊ l. si quis. vj. §. j. ⁊ iō non
imputat snia ignorāti q̃z nulla snia ligat nisi efficaciter postq̃
scit. ij. q. vj. biduū. nec aliqua cōstitutio. lxxxj. dis. ꝓposuisti. ⁊ ff
de decre. ab ordi. fa. l. vlti. Et sic excōicatio non semp trahat se
cum suā executionē. ⁊ si ꝓferat sub cōditione. s. de ap. ꝓterea.
ij. ⁊ hec vera sunt cū ꝓbabilis est ignorantia: secus si crassa et
supina: ar. s. eo. illud. ibi enim crassa videbat ignorantia. cū p
famā sciret se excōicatū. a ¶ Indulgemus: in quo casu nul-
lus alius potest indulgere vt dixi. s. eo. clerici.

egeatis eā vobis ō benignitate
a apo. indulgem⁹. ¶ Dem.
¶ Excōicat⁹ minori celebrans
nō est irregularis sed peccat et
pōt eligere ⁊ ea que sunt iurisdi
ctionis exercere. sed non eligi ⁊
si cōfert sacramēta licz peccet tñ
collatio tenet ⁊ suū hz effectum
Si celebrat minori excōica/
b tiōe ligat⁹ lz grauit peccet
c nulli⁹ tñ notā irregularitat' icur
d rit nec eligē ꝓhibet vel ea q̃ rō-
e ne iurisdictiōis sibi cōpetunt ex
f ercere. ¶ Si tñ sciēter talis ele/
ctus fuerit eius electio est irritā
da ꝓ eo q̃ ad susceptionē eorum
eligit a quorū ꝓceptione a san-
g ctis patrib⁹ est priuat⁹. ¶ Pec-
cat aūt cōferēdo ecclesiastica sa
cramēta sed ab eo collata virtu
h tis nō carent effectu. cuz non vi
deat a collatione sed participa
tione sacramentorū que in sola
consistit perceptione remotus

Sed celebrant. ¶ Hec decre. quo ad materiā suaz est cele
brior ⁊ famosior qualibet alia. nam infinita iura sunt lo-
quētia de excōicatione maiori que inferet ab hoie vt in. c. si quē
de snia excōi. sed de minori que inferet a iure. vt in. c. nuper. de
snia excōi. sunt iura pauciffima ⁊ aperte nō ꝓuidētia sicut hoc
c. pōt sic diuidi. primo tractat de validitate gestorū circa spūa-
lia p excōicatū excōicatione minori. secundo ibi si tamen tra-
ctat de bis que geruntur ad cōmodum eius passiue. tercio tra-
ctat de gestis ab eo actiue in alium sacramentando ibi peccat
autē vltimo quandā limitationē sūmittit ibi: dūmoda. ab. si.
b ¶ Peccet. de hoc aūt puniet ad arbitriū sui ꝓlati: cuz certa
pena hic non statuat. arg. s. de offi. dele. de causis. et. xxvj. q. ij.
tempora. c ¶ Irregularitatis. quis preterea nō impediretur
ab aliqua ꝓmotione eo absoluto: secus si maiori snia sit ligat⁹
tunc debet deponi nisi cū eo fuerit dispensatū. s. e. latores. po-
stulastis. ⁊ quasi p totū hic ergo determinat quod olim dubi-
tabat. s. vtrū talis irregularitatē cōtraheret. d ¶ Nec elige-
re: sed ꝓtra. s. de elec. cū inter. r. ⁊ s. de cōsue. cū dilectus. vbi di
citur q̃ suspensus nec eligere nec eligi pōt. s. de cōcess. ꝓben. q̃a
diuersitatem. hic vero dicit q̃ talis suspensus eligere pōt lz nō
eligit. sed illa ⁊ oia consimilia. vt. s. e. c. ij. intelligunt de suspē-
sis ab hoie: illi enim eligere nō possunt: irregularitatē incurrunt
diuina officia presumenda. s. e. latores. s. de eta. et quali. cum
bone. hic vero loquit de excōicatis siue suspensis a canone ꝓ-
pter solā participationē q̃z fm canones qui ꝓticipat cuz excōi
catis excōicatus est siue suspensus a sacramētis ecclesie que su
spensio siue excōicatio appellat minor excōicatio. vt. iij. q. iiij.
engeltrudam. sed eadem pena est in suspenso ab hoie ⁊ a cano
ne alias q̃ p participationē. q̃z vtroq̃ casu priuatus est cōmu-
nione sacrorū ⁊ diuinis officijs. s. de re iudi. cum eterni. et. j. de
sen. ex. cū medicinalis. ⁊ qui suspensus celebrat est irregularis
vt ibi dicit. Que est ergo rō q̃ in vno eligere possunt in altero
nō. Pōt dici q̃ ideo q̃z plus contēpsit qui fecit cōtra legem aiz
tam q̃ qui fecit ꝗ legē mortuā. q̃z contēnēdo iudicis ꝓceptum
quod est factū legis auctoritate: ⁊ ipsam legē offendit. ⁊ iō pl⁹
punit. et ideo dicit q̃
mitius agit cū lege q̃
cuz ministro legis: ar.
ff. de arbit. l. celsus: et
vox viua magis time
da est q̃ vox mortua.
⁊ ei potius credi dz. i
auc. de instru. caut. et
fi. §. si vero aliq̃d col.
vj. et ita in casu hmōi
capituli nō est irregu-
laris q̃ celebrat. suspē
sus aūt ab hoie ⁊ a ca
none. si celebrat est ir
regularis in cōsti. ino
cen. iiij. s. de sen. et re
iudi. cuz eterni. ⁊ j. de
sen. ex. cū medicinalis
li. vj. Sed que est rō q̃ suspēsi per participationē excōicatorum
possunt eligere: alij suspensi non possunt. Ratio est q̃z suspensi
p participationē nō sunt suspensi vel interdicti a diuinis offi-
cijs sed priuati sunt cōmunione sacramētorū p canones ⁊ etiā
ꝓter peccatā sicut ⁊ alij in mortali constituti non sunt exclusi
ab electione. s. de elec. illa. ⁊ ideo possunt eligere. Hec sunt ir-
regulares si celebrāt vt hic dicit. Et eadē rōne debēt posse eli-
gi cū non sint suspensi a diuinis. rō reddit in lr̃a vbi dicit eius
electio est irritanda ꝓ eo q̃ eligit ad susceptionē eorū. i. sacra-
mentorū a quibus est priuatus a sanctis patrib⁹. quicūq̃ enim
eligit ea suscipe tenet ⁊ quilibet fidelis. j. de pe. ⁊ re. ois vtriusq̃
⁊ q̃z illis priuatus est nō pōt eligi ad ea: etiā si pniam egisset
de peccato. nisi prius absoluat ab illa suspensione que inflicta
est p canones. xj. q. iij. excōicatos. ⁊ c. cum excōicato. quod nō
est de alijs criminosis qui p pniam restituti sunt ad ꝓceptionē
sacramētorū a quorū ꝓceptione priuati erant ꝓter peccatum
ber. e ¶ Iurisdictionis. minor ergo excōicatio non repellit a
iudicio nec ab agendo sed ab illis tñ ꝓhibet que ptinēt ad of-
ficiū. idem dico in suspenso ab hoie nisi sit suspēsus tam ab of-
ficio q̃ a iurisdictione. tunc priuatus est spūali ⁊ tpali iurisdi-
ctione. s. s. de elec. trāsmissam vbi electus ⁊ confirmatus pōt
facere ea que sunt iurisdictionis ⁊ non ordinis. b. f ¶ Scien
ter. sed quid si electores eligant aliquē excōicatū minori excōi-
catione quē ipsi ignorant excōicatū. nunquid valet electio: ar.
est q̃ sic ex eo q̃ dicit sciēter: sed non credo: quia ignorātia coꝫ
non facit cum habilem. s. de elec. innotuit. ⁊ causa prohibitio-
nis hic signata nihilominus remanet vnde supple maxime vel
potius quod dicit scienter referas ad ipm excōicatū minori ex
cōicatione: puta quia scienter participauit excōicatis. sed nun
quid priuati sunt iure eligendi qui talem scienter eligunt: arg.
q̃ sic. s. de elec. cum in cunctis. ⁊ c. scriptū. in fi.
g ¶ Patribus. xj. q. iij. excōicatos. ⁊ c. cum excōicato. iij. q. iiij
engeltrudam. h ¶ Priuatus: hec est causa prohibitionis q̃z
cum sit priuatus sacramentis ad ea eligi non potest et est simi
le illi qui non est capax. non potest ex testamento aliquid per-
cipere: ar. ff. de proba. que testamentū: ⁊ ff. de iure fisci. nō intel
ligit. §. si quis palam. ⁊ l. ita fidei. hoc enim esset circūuenire
legem vt ibi dicit. Et sic est ar. q̃ si aliquis prohibetur vna via
non est admittendus ad id alia via. s. de procura. tue. cuz suis
concordan. i ¶ Non carent: bene dicit quia sacramenta a q̃
cunq̃ licet a criminoso recipienda sunt et valent. xvj. q. vlti. c.
vlti. dum tamen tolleretur. xxviij. di. consulendū. ⁊ s. de coha.
cle. ⁊ mu. c. vestra. quia licet sit suspensus a perceptis ne sacra-
mentorū. non tamē quo ad collationē vt hic dicit quia licet sit
suspensus quo ad se. non tamē quo ad alios: ar. s. de coha. cle.
⁊ mu. c. fi. quia excōicati etiā cōferunt ordines. s. de or. ab epo.
qui renū. epi. c. ij. licet nō cōferāt executionē: sed isti participan
tes cōferunt executionē ⁊ ideo dicit virtutis non carent effectu
quicūq̃ enim habent executionē eam conferre possunt. ⁊ sic est
ar. q̃ excōicatio non transit in terciam personā. Ber.

a ¶ Dūmodo: hec determinatio dūmodo respicit qd dicit nō videt amotus a collatione ꝛc. quasi diceret si ex contēptu et p̄hibitionē superioris ingerit se cōioni excōicatorū. hoc ipso intelligit remotus a collatione sacramentorū ꝓpter suā pertinaciā ꝛ contēptū: ar. s. e. c. ij. ꝛ ita ex ꝓria culpa incipit esse suspēsus sicut qui nō est excōicatus ex contēptu est excōicat⁹. xj. q. iij. §. cū g. in fi. ꝛ. xxiiij. q. iij. notandū. in fi. et. j. de sen. ex. p tuas. ꝛ est ar. bo. ad hoc. j. de excess. pla. c. vi. de illo excōicato q violauit interdictū hoc ipse suspensus fuit: et ideo alios excōicare vel suspendere nō potuit vt ibi dicit vñ tanq̄ suspensus cōferēdo ecclīastica bñficia nō confert effectū virtutis sacrorū. s. executionē ordinis que est effect⁹ ordinis: lz cōferat caracterem si in forma ecclie conferat p̄terq̄ in baptismo: qꝛ a quocūq̄ det in forma ecclie ꝓficit ad salutē quo ad oēm suū effectū. s. de sum. tri. c. j. ad fi. quia illud est sacrm̄ necessitatis. qd nō cōtingit i alijs sacrīs. s. d ꝓsue. quāto ꝛ ita ꝓter contēptuz superioris dz excōicari vt hic dr. Quidam hoc intelligūt cū superior i p̄cepto facto participātib⁹ excōicato hoc interdicit. suspēdēdo eos si p̄fecerint sed de hoc nemo dubitat. vel posset dici q tūc primo remot⁹ est a collatione cū fuerit excōicat⁹ ꝓpter contēptū. ꝛ sic planū est.

a ¶ Dūmodo nō ist cōtēptuz ecclīastice disciplīne. videlz contra ꝓhibitionez superioris cōmunioni

b excōicatorū ꝑtinacit se igesserit in q casu ē anathemate feriēd⁹.

Rubrica. De clerico non ordinato ministrante.

Dormisda papa.

¶ Clerie⁹ mīstrās i ꝑtinētibus ad ordinē quē nō hz deponēd' est et ampli⁹ nō ordinādus.

c SI qs baptizauerit aut aliqd diuinū officiuz exercuerit nō ordiat⁹ ꝓp temeritatē abijciatur de ecclia. ꝛ nunq̄ ordinetur

VRbanus. iij. legioneū. epo.

¶ Diacon⁹ missam celebrās ad sacerdotiū nō ꝓmouet et a diaconatu suspēdit ad tp̄s § in beneficio poterit ad tp̄s dispēsari

EX lfis. t. f. innotuit nobis q. i. diacon⁹ cū nō impo/

d suisses ei manū missarū celebra

e tionē vsurpare p̄sūpsit: ꝛ infra

¶ Cō. t. r. q ad sacerdotis offi/

f ciū nō poterit ꝓmoueri a diaconatu q̄z biēnio vel triēnio ꝓ tua maneat ꝓuisione suspēsus. De

g bñficio aūt misericorditer agat cū eo ne sustentatione priuatus

h ad seculi negocia reuertat. Vt

i aūt securi⁹ ei possis hanc misericordiā facere de agēda pnia di/ligētez circa eū curā nō desinas

k exhibere salubri⁹ aūt sibi absq̄ dubio ꝓuidebit. si ad regularē vitam se duxerit transferendū.

Rubrica De clerico per saltum promoto.

I Ano. iij. bonoñ. epo.

¶ Qui ignorāter per saltū de subdyaconatu fit p̄sbyter. post pniam in dyaconū ordinatur. ꝛ postea potest secum in sacerdotio dispēsari.

t VEl ſe cōtinebant q̄ sicut ex relatiōe quorundaz recepas q. p. p̄sbr diaco. ordinē p̄termisso lē fecit ad sacerdotij ordinez ꝓmoueri. Ipse tibi q̄z secreto cōfessus est se ꝓ certo ne/

l scire si res taliter se haberet. Sz exquo boni viri hoc asserebant inter quos fuerat cōuersat⁹. credebat assertioni eorū eo q̄ tpe q̄ ordines inferiores suscepat in

m fra annos discretiōis fuerat cōstitut⁹. ꝛ infra. ¶ Adādam⁹ quaten⁹ cōdignā pniam ꝓ hmōi negligētia inūgas eidez: qua per

n acta: qꝛ non intelligit iteratum quod factū esse nescitur: ipsum in diaconuz ordinare procures ꝛ sic de misericordia eundez mi/

o nistrare permittas in ordine sacerdotis.

f ¶ Promoueri: sine dispensatione. ꝛ sic punit in eo in quo deliquit: vt. s. de imu. ec. c. vlti. cum suis concor. ꝛ. ff. de fur. l. qui vas. §. qui furem. b. g ¶ De bñficio. sic. l. dis. studeat. xxviij. di. presbyterū. b ¶ Negocia: qꝛ hoc redūdaret in opprobriū clericorū. cū ipse clericaliter viuere teneat. sicut deposit⁹. lxxxj. di. dictū. ꝛ ar. xciij. dis. diaconi: ibi mendicat infelix ꝛc. ꝛ ne cogat i cleri opprobriū mēdicare. s. d renū. ad supplicationē ꝛc.

i ¶ Misericordiam. vt ipse possit ad diaconatū redire post tēp⁹ statutū. ꝛ ad bñficiuz si digne penituerit: § nunq̄d eps posset dispēsare cuz eo vt saltē ad sacerdotiū promoueret post pniam: nō credo: qꝛ papa hoc ei prohibere videt hic. sed dic q̄ potest. qꝛ papa hoc expresse nō ꝓhibet. k ¶ Salubri⁹. vt. s. de symo. matheus. in fi.

Rubrica. De clē. per saltū promoto. Quia interdū non ordinati ministrāt interdū preposterē ꝛ ꝓ saltū promouent merito d his subdit. de materia plene habet. lij. di. c. sollicitudo: et ibi. optima glo. Abbas si.

¶ Ve. ¶ Cōmunis diuisio. secūda pars ibi mādamus. ab. si.

l ¶ Nescire. Et sic crassa fuit ignorantia ꝛ ideo ip̄m non excusat. s. de or. ab epi. qui renun. c. j. s. de cleri. excō. mi. c. pe.

m ¶ Discretionis. j. annos discretionis bene recipit quis sacros ordines licet cōferre nō debeāt. ꝛ qui ordinauerit puniri debet ꝛ ordinato interdicēda est executio vsq̄z ad etatē legitimā. s. de tēpo. or. vel nō est compos mētis. lz secus sit in mrīmonio carnali. nisi malicia suppleat etatē. s. de despō. impu. de illis. ꝛ. c. vlti. ꝛ sic nō est sp similitudo inter carnale mrīmoniuz ꝛ spūale. sed nunquid isti taliter ordinati tenent cōtinere cū venerint ad legitimā etatez ar. q nō. qꝛ cōtinentia res est voti ꝛ nō p̄cepti. xxxij. q. j. integritas. nō credo q possit contrabere. maxime si dicat q ordo habeat votū cōtinētie annexū: sic ergo cōpellit continere ꝛ ita facit ordo qd votū facere nō posset: qꝛ in tali etate nō tenet votū s. de regu. ad nr̄am. ꝛ. c. significatū. cū suis silib⁹. sed equi⁹ videtur q ꝑbere posset si ꝑdicat aī. xiiij. an. sed qd prius dixi verū est: quia statim anteq̄z ordinaret debuit contradicere. et nullo modo cōsentire. ꝛ sic simpliciter coactus ordinarius fuisset nō recēpisset caracterē. s. de bap. maiores. §. vlti. versus fi.

n ¶ Iteratū. de con. di. j. ecclesie. ꝛ. c. solēnitates. et de consc. di. iij. placuit. o ¶ Ministrare: in casu isto eps suo iure dispensare pōt. vt satis colligit ex hac lr̄a sic. lij. di. solitudo. ci. s de sacra. nō iteran. pastoralis. sed quid si nullū minorē ordinez habuit ꝛ ꝓmouear ad sacerdotiū vel ad aliū ordinem sacrum nunquid recipit ordinē. Lau. dixit q nō qꝛ si laicus ordinet in sacrum ordinē nihil recipit. ar. xl. di. sicut vbi dicit. sicut viri et mulieris cōiunctio vnū facit corpus: ita clericat⁹ ꝛ sacerdotiū

vnũ faciũt ordinẽ. sed si aliquã de minori habeat recipit sacrũ
viii. dixit ꝗ. q bene recipit quis sacrũ ordinẽ. etiã si nullũ habe
at de minorib⁹ ꝑter eꝑalem quẽ nemo recipe pōt nisi sit saltem
sacerdos. ar. j. de excess. ꝓla. ex lrīs. ibi cũ igit pontificale officiũ
siue altaris ꝛc. ꝛ istud veri⁹ videt. sed quid si ordinatur in eꝑm
ꝑtermisso diaconatu
vel subdiaconatu epi
scop⁹ est. dũ tñ fuerit
sacerdos. sed illũ ordi
nem quem nõ habuit
alijs ꝓferre nõ potuit
ar. j. q. j. gratia. ꝛ. c. vẽ
tum. ꝛ. q. vij. daibertũ
de cõsc. di. iiij. quõ.

Rubrica. De eo qui ordinẽ fur/tiue suscepit.

¶ Lex. iij. lincoñ. epo

¶ Qui furtiue recipit ordinẽ st ꝓtra hoc faciẽtes lata erat excõi catio sine dispẽsatiõe pape i sic suscepto mistrare vel ad supio/rẽ ascẽdere nõ pōt. sed si excõi/catio lata nõ erat eꝑs et abbas poterunt dispensare. h. d. cũ du obus sequentibus.

Rubrica. De eo qui ordinẽ fur suscepit. Inter dum etiã reperiuntur aliqui non solũ qui ꝑ saltũ vt. s. qui furtiue ordines recipiunt. i. q̃ sine ordinatione et li cencia supiorꝭ et sine examinatiõe quia in gerũt se cũ multitudi ne ordinãdoꝝ ignorã te ordinatore merito de his subdit ad materiã faciunt. c. saloni tane. lxiij. di. ꝛ. ix. q. ij lugdunen. ab. si.

Enlens.

¶ Prima ps narrat factũ. secũda ibi: vnde ponitur responsio di stinguens. et secunda sub diuidit. tercia ibi: si vero. ab. si.

a ¶ Furtiue. furtiue promouetur qui citra cõsciam sui epi et sine examinatione promo uet. lxiij. di. extra con scientiã. ꝛ. xxiiij. di. qñ

b ¶ Archidiaconoꝝ arg. q archidiaconus pōt excõicare ꝛ q habet iurisdictionẽ. s. de elec. dudum. ij. ꝛ. s. de offi. ordi. cũ ab ecclesi arũ. vbi de hoc.

c ¶ Dispenses: hic ẽ opti. argu. q epi non pñt dispensare cum il lis qui excõicati diuinũ officiũ exercere ꝑ sumũt. ꝛ. j. e. c. vlt. vbi dr idez q eoipso q di cit tuipse ꝑ tuo arbi trio dispenses si excõi catio lata ñ fuerit itel ligit ꝓhibẽ cũ lata fuerit. q: sic excõicat⁹ recipit ordinẽ. ar. xxv di. glis. qd est verũ sic. j. de sen. ex. cũ illozũ. de hoc dictũ est. s. de cle. ex. mi. clerici. Papa inno. qrtus tñ dicit q iste nõ erat excõi catus. ꝛ tñ ꝓter interminationẽ excõicationis solus papa hic dispẽsat. d ¶ Si vo interminatio. arg. q si iudex dicat. preci pio sub intermiatiõe anathematis q ꝗfaciẽs sit excõicatus. sic s. de loca. c. j. qd nõ est verũ. Expone g verba illa et intellige vt dixi. s. de symo. sicut tuis. ꝛ intrãsitiue intellige ista verba inter minatio anathematis. i. interminatio que fuit anathema sub conditione facta. vt exponit in decre. sicut. ꝛ ita nulla ꝗdietas vel dubitatio est. e ¶ Misericordit. non tuo iure. g de aucte pape vt sequit alioqn nulla rõne cõcedim⁹. ꝛ. j. e. c. vlti. itez est hic arg. q ingressus religionis non tollit irregularitatẽ. j. eo. c. vlti. de hoc dixi. s. de apostata. c. ij.

Rubrica. De eo qui ordinẽ fur/tiue suscepit.

¶ Lex. iij. lincoñ. epo

¶ Qui furtiue recipit ordinẽ st ꝓtra hoc faciẽtes lata erat excõi catio sine dispẽsatiõe pape i sic suscepto mistrare vel ad supio/rẽ ascẽdere nõ pōt. sed si excõi/catio lata nõ erat eꝑs et abbas poterunt dispensare. h. d. cũ du obus sequentibus.

a Veniẽs ad nos. p. nob exposuit se furtiue or dinẽ diaco. suscepisse ¶ Vñ. f. t. r. q si ñ fuit

b a te vel ab aliq̃ archidiaconozũ vel ꝑlatozũ tuoꝝ sub anathema tis interminatiõe ꝓhibit⁹ tuipe in ꝓmotione ipsi⁹ ad sacerdota le offiñ ꝓdigna satisfactiõe ipo/sita. nisi alia ꝓpediãt ꝑ arbitrio

c tuo dispẽses ¶ Si vo subinter minatio anathẽatis sup h̃ facta est: moneas eũ vt in aliq̃ mona sterio seu canonica habitũ susci piat regularẽ. cui exquo i habi/tu illo aliquãto tpe fuerit lauda

e biliter cõuersat⁹. poteris miseri corditer ꝓuidere: alioqn nulla rõne cõcedim⁹ eũ ad sacerdota lem ordinem ꝓmoueri.

Celestinus tercius.

¶ Sũmatũ est supra. c. ꝓximo.

Qum. h. latoz pñtiuz. sicut nobis sua qõne monstra uit ad tuã ordinatiõis cã pñtiã accessisset iux cõsuetudinẽ ꝓhie

f sibi q̃tuoꝝ minores ordines cõtuli sti. qb⁹ nõ ꝓtẽt⁹ subdiaconatũ te merario ausu recepit: ¶ Quia vo idẽ clericus i hoc facto mul tũ excessit. Mandam⁹ quaten⁹ eũ in minoribus dũtaxat ordini

g bus celebrare ꝓmittas. Si vero domuz religionis intrauerit: et vita ꝛ mores eius exegerint: ab

h bas si voluerit i alijs poterit or/dinibus dispẽsare. Idem.

¶ Sũmatũ est supra. c. ꝓximo.

Anotuit nobis q. g. clic⁹ et alij duo de diocesi tua ad. g. quõdã segũt. eꝑm vt ordi nes reciperẽt ab eo accesserunt. Cũq̃ ab eodẽ eꝑo sub excõica/tiõis snia fuisset ꝓhibitũ ne q̃s se

i ad duos ordines suscipiẽdos in gereret: ꝑdicti clici nihilominus subdiaconat⁹ ꝛ diaconat⁹ ordi/nẽ clãdestine susceperũt. ꝛ ifra.

¶ Con. t. t. r. q ordinati in susce ptis ordinibus de iuris rigore

k ministrare nõ debẽt. Verũtñ si ad regionẽ aliquã voluerint se trãsferre ꝛ peracta pnia ꝑ arbi/trio tuo eis iniũcte ibidẽ lauda biliter fuerint conuersati ꝓcessu

l tpis cuz eis poteris de nra lnia dispensare vt postmodũ susce/ptozũ ordinũ executiõe letẽtur.

Rubrica De excessibus prelato rum ꝛ subditorum.

Lex. tercius.

¶ Monet ꝑlatos abstinere a grauaminibus subditozuz ꝛ ali qua enumerat ꝛ geminatam pe nam imponit cõtrafacientibus.

Peruenit ad audiẽtiã nram. ꝛ infra. ¶ Cuz aũt ꝑsbros quasi filio os et frẽs benigne ac

m fraterna debeatis caritate foue/re ¶ Mãdam⁹ quaten⁹ in eos

n talias ꝛ exactiões indebitas ex

o ercere nullaten⁹ ꝑsumatis: nec decetero irrõnabilit grauet/ vl inhoneste tractetis eosdẽ aut si

p ne iudicio capituli suspẽsos vel eoꝝ ecclias interdicto subijcere de eorũ excessib⁹ vel aliter ꝛ meli⁹. s. visum est generaliter de varijs excessibus tam ꝑlatorũ q̃ subditoꝝ nũc subijcit rubricã specialẽ de prelatorũ excessibus. ab. si.

Crucile ¶ Due sunt ꝓtes. secũda ibi. scituri. ab. si.

m ¶ Caritate. xvj. q. j. ꝑdicator. s. de censi. cũ apls xviij. q. ij. boc tñ. xciij. di. dictũ. n ¶ Exactiones. sic. s. de imu. ec. aduersus. o ¶ Presumatis. debẽt eñ seruare man⁹ suas inoxias deo ꝛ legi ꝛ principi nullũq̃ ꝑ tingere lucrũ. in auc. de mã. ꝓn. §. j. col. iij. ꝛ. C. de supindictis. l. vna. li. r. ff. de dã. infec. ex dãni. j. rñ. ꝛ in auc. de col. §. ꝛ h̃ q̃z. col. ix. nisi ex magna ꝛ graui cã. xvj. q. j. §. nouellarũ. ꝛ. s. de cẽ si. cũ apls. p ¶ Capituli. sic. s. d his q̃ fi. a ma. par. ca. quest. uit

et ita eps suiam excōicatōis siue suspēsiōis siue capituli consensu ferre nō dz.arg.xv.q.vij.eps nulli?:cū hec pena maior sit in ecclesia.xxiiij.q.iij.corripiant. iō merito requrit cōsensum capituli. a ¶ Nec duas ecclias qrū vna nō dependeat ex altera.ē. de eta.⁊ quali.cā te.vel nisi sint ita paupes q ꝓuiū nequeat sustētare rectorez.vt ibidem.⁊.x.q.iij.vnio.vl vnā habeat intitulatam. aliā cōmendatā xxi.q.j.qui plures.

b ¶ Judiciario.⁊ ita habes hic q ordo iudiciarius seruari debet in suia excōicationis siue suspensionis vt.ij.q.j.nemo.arg.ij.q.j.deus oipotēs:⁊.ē de ap.reprehensibilis ⁊ seruat ⁊ attenditur ordo iste si legitia admonitio fiat vel si nō fiat p vnū mensem ingressum ecclie sibi nouerit interdictuz.j.de sen.excō.sacro.⁊.c.cū medicinalis.lata tñ tenet.xj.q.iij.si eps forte. c ¶ Puniemus extraordinarie.i auc. de sanc.epis.§.oibus aūt.collʼ.ix. d ¶ Ceteri a similibus.sic.ē. de mal.e.c.j.⁊.ē.de iude.ad liberandaz.⁊.ē de of.or. irrefragabili ⁊.ij.q.vij.ꝓpter.b.

A hec. ¶ Episcopi eccias archidiacōis subiectas ab eis liberare nō pñt b.d.vel generalius sic vt in rubro.scda pars ibi.mandamus.ab.si. e ¶ Diminuit et male.qz nō debēt epi ius suuz alicui diminuere circa eius consensum C.de iur.reip.l.j.lib. xj.⁊.C.de eman.l.nec auus.⁊.ē.de ecc. edi. ad audientiā.ij.et.C. de cōi agro deserto q cūq. in fi.li.xj. ⁊ ē ar. q eps in alterius piudiciū nō pōt dare priuilegiū:ar.ix.q.iij.cōquestus.⁊.c.p principalē.nūc vero lau.sed quid si mortuus sit archiaconus nūquid epus cū capitulo potest piudicare futuro archidiacono in aliquibus obsequijs liberādo clericos vl sub trahendo iuri archidiaconatus.viii.dixit q sic.argu.ad hoc.xij q.iij.c.vlti.q parū facit.xxj.q.j.§.sicut duo.⁊.c.statuimus.⁊ d conse.dist.j.omēs:⁊.j.c.sicut ⁊ arg.ē.de consti.cuz accessissent vbi ex toto suppressa fuit dignitas.ar.ꝓtra.ē.ne se.va. p totuz ⁊.ē.de consti.c.pe.⁊.c.cū accessissent:vbi de hoc.qd verius videtur. f ¶ Consuetudines:arg.q iurisdictio archidiaconi potius ex consuetudine q̃ ex iure iuuat.ē.de elec.dudum.ij.§.tādem:argu.ē.de of.archidi.c.vlti.ar.cōtra.j.eo.cum satis vbi d hoc.item ar.q seruitiū ex consuetudine prestitum peti pōt. xj. di.catholica.⁊.xviij.q.ij.seruitiū.de hoc plene dicitur.ē.de consue.c.vlti.⁊.ē.de cen.puenit.⁊ intellige qd hic dicit de ꝓsuetudine prescripta.

A ad eccias. ¶ Archidiaconi ecclias sibi subiectas ad suū vsum retinere nō pñt.b.d.vel generali?:⁊ sic vt in rubro prima ps narrat factū.scda ꝓuidet ibi.mandam?.ab.si. g ¶ Intrudere.vt ad opus suum illas retineāt qd facere non possunt sed si cā custodie hoc facerēt hoc liceret.lxiij.di.si in plebibus:et.ē de appel.bone.⁊ si etiā ad eos ptineat instō. nō sibi debēt illas retinere.ē alios instituere. vt inter dantē ⁊ recipiētē sit differētia.ē.de institu.c.vlt. nec credat q ipse possit omibus sufficere.ē de of.archipēsbyteri.c. vlti. b ¶ Ordinās ad eorū pēsentationez nisi alie se habeat consuetudo. i ¶ Punire aliqua extraordinaria pena.

C Clerici. ¶ Diuiditur qa duo sunt dicta.secūdū ibi. si laici.ab. k ¶ Naturam.xxxii.q.vij.flagitia.⁊.C.de adul.cū vir. l ¶ Diffidentie id est de quorū salute diffidendum est. ala. m ¶ Quinqz.s. sodomam et gomorram se boim segor et oleale. quarum duo pericrūt ex vicinitate. tres ex ꝓprio delicto. de pe. distinc.j.sed et continuo : hic loquitur de ciuitatibus hic enūeratis. n ¶ Subdantur:⁊ capite puniri debent fm leges in auc. vt non luxu. cōtra natu.circa fi.collʼ.vj.

S Ane ¶ Si a p uilegiatis aliqd petitur contra tenorē priuilegij licite denegatur.b.d.vel sicvt in rubro.ab.si.

o ¶ Obedientiaz:et sic non loquitur capitulum illud de exemptis. Omis enī iurisdictio tam in monasterijs q̃ in alij pertinet ad episcopuz nisi exempti sint.ix.q.iij.c ij.et.xciij.distinc. nulla: et in episcopozum potestate abbates ē debent.xviij.q.ij.abbates.loquit ergo b nō de libertate exemptionis plene.ē de alia libertate concessa isti ordini:q nihil abcis exigatur preter debitā obedientiā:⁊ intelligo in ista debita obedientia.q episcopus possit illos visitare ⁊ corrigere corrigenda.⁊ cōfirmationē abbatis habere.sed nullū tēporale dz recipere vt hic vī.lx nō plene ꝓstet de libertate cōcessa § obserua bit ꝓut cōtinet in libertatis ꝓuilegio istis ꝓcesso. p ¶ Denegare aucte bui? canonis.ar.x.q.iij.qz cognouim?.sic.j.c.ij.⁊ excōicatio d hoc lata nō tenet:vt ibi dī:⁊.j.eo.ad quorundam.

E Vlud. ¶ Ponit penā vicariorū q ad vindicādas prelaturas se erigūt d̄ plātos.b.d.vel alit ⁊ sic vt i rubro.ab.si: q ¶ Falso.⁊ ita etiā q̃si falsariij ⁊ piuri puniri pñt. q d̄ iuramētū veniūt.vñ tāq̃ indigni puādi sūt.ē.d iur.q̃relā.⁊ psonis vl lib? ⁊ indignis bñficia sūt denegāda ⁊ subtrahēda.j.eo. interr ¶ Cōuicti als puniri nō dñt.ij.q.j.nos in quēquā.⁊.c.iudex ⁊.ē.de ma.⁊ obe.inter quatuor.⁊.ē.ne pstī.ecclesia.

s ¶ Eodem epatu:si.j.de priuile.tuarum.

a attētetis neqz duas ecclias q̃rū vnā sufficere videbitis pmittatis illos tenere.nec aliquē excōicare sine ordine iudiciario ꝓsumatis. ¶ Scituri p certo. q si hmōi rumores de vobis iterum ad aures nras puenerint protestatis excessibus vos taliter puniemus q timore pene vre ceteri a similibus abstinebunt.

I Dem cant.archiepiscopo.

¶ Nō pōt epus sine causa ecclesiam alteri subiectam ab illius subiectiōe ⁊ obsequio liberare.

AD hec.qm̄ eps plures ecclesias a consuetudine ⁊ obseqo archidiaconorū liberas ꝓstituit ⁊ imunes. p qd reddit? diminuit eorūdez. ¶ Mādam? q̃tenus factuz epi sup hoc corrigas et emendes.et ita ꝓuideas q ꝓfatis archidiaconis cōsuetudines q̃s ꝓsbiteri i ecclesijs suorū archidiaconatuū debent plenarie ꝓseruent.⁊ illis debitā reuerentiā exhibeant ⁊ honorem.

I Dem exoniēsi.episcopo.

¶ Habēs subiectionē vl collati onē bñficij illud ꝓ suo vsu retinere nō pōt.seu sibi conferre.

AD aures nras puenit. q q̃dam archidiaconi tui se in ecclias q̃ in suis archidiaconatibus vacant. auctoritate ꝓpria intrudere nō verent. et infra. ¶ Mādamus quaten? eos q̃ tali mō ecclias occupāt vl occupatas detinēt:ad easdem dimittēdas censura ecclīastica cōpellas.⁊ easdē ecclesias de psonis idoneis ordinās ꝓfatos archidiaconos ꝓ tāta ꝓsūptōe debita cures aiaduersiōe punire.

I Dem in concilio lateranī.

¶ Cōtra natura incōtinentes si sūt clici deponūt.⁊ i mōasterio detrudunt.si laici excōicantur.

Q Clerici.⁊ ifra. ¶ Quicūqz illa incōtinētia q̃ d natura est. ꝓpter quā ira dei venit i filios diffidentie.et q̃nqz ciuitates igne ꝓsumpsit.deꝓhensi fuerint lobozare.si clerici fuerit deijciant a clero. vel ad agendam penitētiā in monasterijs detrudantur. ¶ Si laici excōicationi subdātur ⁊ a cetu fideliū fiāt penitus alieni. I Dem

¶ Subdit? nō tenet parere superiori aliqd exigēti vel petenti contra tenorē sui priuilegij.

Ane si epi aliqd ab abbatibus:ꝓter debitā obediētiā d̄ libertatē ordinis a pre.nostris ⁊ a nobis indultā exigunt liberū sit abbatibus auctoritate apo.qd petitur denegare.

I Dem norwicēsi.episcopo.

¶ Vicarius ecclie vsurpās sibi ipsius ecclie psonatus ꝓtra ꝓstitum iuramentū ad officij sui executionem admitti non debet

E Vlud etiā de vicarijs qui psonis fide et sacramento obligati sunt duxim? statuēduz q q si psonatū sibi falso assumentes contra personas se erexerit et super hoc in iure confessi fuerint vel conuicti. decerero in eodē epatu ad officij sui executiōz debent.xviij.q.ij.abbates.loquit ergo b nō de libertate exemptionis plene.ē de alia libertate concessa isti ordini:q nihil abcis exigatur preter debitā obedientiā:⁊ intelligo in ista debita obedientia.q episcopus possit illos visitare ⁊ corrigere corrigenda.⁊ cōfirmationē abbatis habere.sed nullū tēporale dz recipere vt hic vī.lx nō plene ꝓstet de libertate cōcessa § obserua bit ꝓut cōtinet in libertatis ꝓuilegio istis ꝓcesso. p ¶ Denegare aucte bui? canonis.ar.x.q.iij.qz cognouim?.sic.j.c.ij.⁊ excōicatio d hoc lata nō tenet:vt ibi dī:⁊.j.eo.ad quorundam.

E Vlud. ¶ Ponit penā vicariorū q ad vindicādas prelaturas se erigūt d̄ plātos.b.d.vel alit ⁊ sic vt i rubro.ab.si: q ¶ Falso.⁊ ita etiā q̃si falsariij ⁊ piuri puniri pñt. q d̄ iuramētū veniūt.vñ tāq̃ indigni puādi sūt.ē.d iur.q̃relā.⁊ psonis vl lib? ⁊ indignis bñficia sūt denegāda ⁊ subtrahēda.j.eo. interr ¶ Cōuicti als puniri nō dñt.ij.q.j.nos in quēquā.⁊.c.iudex ⁊.ē.de ma.⁊ obe.inter quatuor.⁊.ē.ne pstī.ecclesia.

s ¶ Eodem epatu:si.j.de priuile.tuarum.

Cum ad. ¶ Sententia excōicationis lata contra subditum denegantē ꝓcurationē exactā vltra numerū concilij lateranē. nō tenet. b. d. vel generalius sic vt in rubro: secunda ꝑs ibi. ideoq; ab. si. a ¶ Cōcilio. s. de censi. cuz apostolus. b ¶ Aucte ap. spāli. idem tū posset iure cōi: vt vī sicut signa rebus in eis impressa ꝓpria auctoritate deponam. C. vt nemo pri. titu. presu. impo. l. j. z. ij. z melius. ff. de aq̄ quoti. z esti. l. j. §. trebatius. z. §. item q̄ ritur. z. x. q. iij. q̄a cognouimus. z. s. eo. sane. z q̄ eōs iniuste abstulit in quadruplum restituat. xvij. dis. qm̄ in fi. ar. C. ad. l. iul. repetet. l. j. z in auc. vt litigan. i exor. lit. iu. §. z hoc quoq; coll. ix.

c ¶ Nō tenere. ar. s. xj. q. iij. c. j. z. ij. z. ff. de no. ope. nū. l. j. in pn. sol. q̄ hic dī verū ē q: sententia talis non tenet auctoritate priuilegij istis cōcessis sup hoc. z in hoc exempti sunt a iurisdictiōe epi scoporuz: vñ snia lata ꝗ priuilegiū pape nulla est. tanq̄ a non suo iudice lata. z temerariū est z indignuz sua aucte ꝑsumere quod alicui spāliter est concessum. j. de priuileg. sane. et ita inq̄tuz isti exempti sunt. seruanda sunt sua priuilegia j. ti. ij. cū capella et sic intellige s. e. sane. alꝯ ꝯo si priuilegiū tale ñ haberēt. z eōs pdictū numerū excederet. vl' alꝯ vltra tenorē concilij eos grauaret. licite possūt denegare. de iure. x. q. iij. q: cognouimus. z aucte cōcilij lateranē. cū apl'ꝯ tñ si excōicaret eos dē. tūc teneret excōicatio. lz ipse malefaceret et ipsi possent agere ꝗ eōm ad interesse q: iniuste illos excōicauit. j. de sen. excō. sacro. alij dicūt q̄ hoc est ius cōe. & hoc nō credo.

Sicut. ¶ Abbas subiectus eōo monasteriū suum alteri subicere vel vnire nō pōt sine cōsensu dyocesani etiā cuz cōsensu metropolitani. b. d. vel generalius sic vt in rubro: et est casus allegabilis diuidit. nam primo ponit quādā cōsuetudinem. secō narrat factum qd̄ informari mandat ibi. cūq; tercio soluit obstaculū ibi. non obstante. Ab. si. d ¶ Pertinere: no. q̄ quedam sibi intantū sedes apo. reseruauit q̄ ab alijs impune ꝑsumi nō pñt. xvij. dist. huic solus papa restituit depositos eōs. ij. q. vj. iō. z deponit eos dē. iij. q. vj. accusatus. q̄uis dudū z. s. de trāsla. inter corpalia. diuidit eōatum in duos. xvj. q. j. p cipimus. §. sicut vnit duos in vnū: vt hic. z. xvj. q. j. tpis qualitas eximit eōs z abbates. xvj. q. j. frater noster ꝓbat scripta aliorū. z cōcilia. s. de sum. tri. c. ij. in fi. z. xvj. di. sancta romana. z. xvij. di. regula. z. ij. q. vij. ideo articulos fidei soluit. xxiij. q. j. quotiens. qm̄ vetus. z cum dubitatur de aliquo articulo. s. de hereti. cum xpus: synodū facit generalem. vt. xvij. distin. c. j. ij. z iij. transfert sedem episcopalem de loco ad locū. vij. q. j. et tpis qualitas: mutat eōs. vij. q. j. mutationes. et. s. de transla. q to-

tum appellat nullus ab ipso. ix. q. iij. cuncta. vñ versus. Restituit papa. solus deponit z ipse. Diuidit ac vnit. eximit atq; ꝓbat articulos soluit synodumq; facit generalem. Transfert et mutat. appellat nullus ab ipse. e ¶ In tua dioce. vnde ipso iure ad curā ipsius ꝑtinet z potestatē. s. de prescrip. cū non licet. z. xvij. q. ij. abbates. z. c. se. et. c. j. z. s. religi. do. de renedo chij. nisi sint exempta xvj. q. ij. c. j. vbi priuilegiū exēptionis ostendatur. c. dis. cōtra morem. f ¶ Requisito qd̄ fieri non debet in alienatiōibus. xvij. q. iij. in venditionibus xij. q. ij. abbatib⁹. ber. g ¶ Aucte nr̄a. nam aucte sua facē ñ possz vt vī. maxime si aliud monasteriuz sit subiectum alij. q: nō posset eē iudex in cā sua. C. ne quis i cau. sua. iussi. di. l. vna. si aūt vtrū q̄ esset de sua iurisdictione: satis credo q̄ sua auctoritate ꝗ facere posset: argu. huius c. q: vt ꝗ dic sine suo consensu fieri non debuit. b ¶ Attēptare: arg. ex hoc q̄ archiepiscopus non est iudex ordinarius totius ꝓuincie. archiepiscopus enim omniū episcoporuz sue diocesis est ordinarius: sed nō subditorum suorū epi scoporum. s. de offi. ordi. pastoralis: nisi i casib⁹ ibi notatis: alꝯ enim nisi in casibus illis ꝑt nihil disponē in dyocesi suffraganei vt dicunt cōstitutiones. de quibus hic fit mentio. ix. q. iij. c. j. z. ij. z. c archiepiscop⁹. z duobus. z. c. se. z. s. de of. or. romana. B.

nullatenus admittantur.

¶ Clemens tercius.

¶ Excōicatio lata ꝗ subditū. q: nō paret ꝗ priuilegiū sibi a supe/ riore concessum non tenet.

Cum ad quorūdā: z infra ¶ Ideoq; di. v. ap. auctoritate concedimus vt si ecclesiarum plati numerꝫ euectiōis z p/

a sonarū in lateranen. ꝓcilio cōstitutū cū ecclias visitāt. excedere forsitan ꝑsumpserint. et ꝓ illis ꝓcurationē exigerit liberꝫ sit vo

b bis aucte apo. denegare: z si ꝓpter hoc in ecclesias vestras vl' clericos aliqua snia ꝓmulga

c uerit. ipam decernim⁹ nō tenē.

¶ Celestinus. iij. faustino eōo.

¶ Prelatus inferior citra episcopum nō potest suā ecclesiā vel si di subiectā alteri vnire sine episcopi ꝓsensu. etiam metropolitani autoritate interueniente.

Sicut vnire eōat⁹ atq; potestati obijcere alicne ad

d summū pōtificem ꝑtinere dinoscit ita eōi ē ecclesiaꝫ sue dioce. vnio z subiectio earūdez. ¶ Cū itaq; prior grādeñ. monasteriū

e suū quod ē in tua dioce. z i tuo debet ordinari consensu monasterio de accato tuo assensu minime requisito subiecerit siue

f vnierit. qd̄ fecit te inconsulto ti/

g bi liceat auctoritate nostra sicut iustum fuerit infirmare. ¶ Non obstante assensu vel confirma/ tione quā metropolitanus inter posuisse proponitur. cum in dyocesi sui suffraganei abiq; ipius assensu nō debeat aliqd ꝗ cōsti/

b tutōnes canonicas attemptare nos q̄ id decernimus irritādū.

I Innocentius tercius archiēp sdytero sancti andree de pal.

¶ Suspendi debet clericus qui de suo crimine gloriatur.

Quam sit graue crimen in clericis cum malefecerint gloriari. nullꝯ sane mentis igno ra t ¶ Accepim⁹ sane. q̄ cū. r. de serieñ. p. filiā suam cuidā. i. noie tradiderit in vxorē. p. dyacon⁹

i nō erubuit publice ꝓfiteri se mulierē predictā carnaliter cognouisse: vñ factū est. q̄ vir ad pro/ pria eā remitteret. cui fuerat matrimonialiter copulata. ¶ Iō/ q̄ mandamus. quatenus si tibi constiterit de premissis ap. ces. prefatū clericū ab officio z bñfi/ cio suspendere non postponas. cōpellens virū vt vxorem suaz

k recipiat. eiq; sicut iustū ē officiū exhibeat maritale.

I Dem eōo hiponeñ. et abbati de tileto visitatoribus lom/ bardie.

¶ Clericus autoritatē vel consliuz directe vel indirecte homicidio ꝑstans. irregularis efficitur

Ex lrīs vestris accepimus q̄ cuz an albiganēsem ec/ clesiā vna cum pisano archieōo

Quam sit. ¶ Clericus qui de crimine publice gloriatur ꝓpter quod scandalū secutum est ab officio et beneficio spēdit. b. d. z p ꝗ cōe sūmariū nimis restringit sensus lrē q: vī exposcere scādalū qd̄ vī ꝗ pn. c. z iō simplr pōt sic sūmari vt in rubro. secda ꝑs ibi. iōq; ab. si. i ¶ Publice cōfiteri. argu. q̄ cōfessio extra ius facta ꝑiudicat: q: nō refert vndecunq; crimina claruerint vt puniātur. xxiij. q. iij. ecce crimina. si. ff. de admi. tuto. pater. §. vlt. alꝯ est. §. sub illa q̄dē decedēs. §. vl. qualiter cūq; instituerit tutori. q̄ si tutor statim piculū ad ipsuz pertinet vt ibi dī. si. xxij. q v. ꝗ vī. Sz ꝗ. s. de iudi. at si clerici. et nemo sine accusatore dānari dz. xxiij. q. iiij. si q̄s ptātem. z. ff. de mu. et bono. rescripto. §. si q̄s. qd̄ vex ē. vñ iste ñ deponit. & suspēdit. z ex illa ꝓfessiōe ñ punit nisi occasionalit. & ꝓpē scādalū z infamiā ortā inē mlierē z virū. q̄ ꝓpē ꝗ eā expulit suspēdit. alꝯ nō fuisz suspēsus ꝓpē talē ꝓfessiōz. qñ q̄s punire possit sine accusatore. no. s. vt ec. bñ. sine dimi: ꝓf. vt nr̄m. z d ꝓfōib⁹ z in alijs casib⁹ no. s. d ꝓf. c. vl. k ¶ Officiū. i. dbitū carnale z alia ꝓsueta

Ex literis. ¶ Episcopus cuius auctoritate homicidium cōmissum ē a misterio altaris z officio pōtificali z eōat⁹ administratōe deponit. b. d. vl' sic eōs ꝑstās cām directe vel indirecte homicidio cōmittēdo eo cōmisso ꝓuari dz offo pōtificali

et sacerdotali ⁊ administratione ep̃atus remouēri vel tercio ⁊ bicuius vt in rubro. prima ps narrat factū. secūda diffiniendo cōmittit ibi: nos aūt. ab. si. a ¶ Candentis. hec purgatio prohibita est. ē. ne cle. vel mo. sniam. ⁊. j. de pur. vul. p totū. vñ hoc solo q̃ in hoc cōsensit. fuit puniēdus. b ¶ Consuluit. nō prohibeē hic q̃n ep̃i possint dare cōsiliū principibus in criminib⁹. xxiij. q. vlt. pessimā. in fi. nā clericus pōt dare cōsiliū ita consiliuz in genere dicendo fures taliē puniēdi sunt ar. v. q. vj. delatori. dū tñ poti⁹ opa cōsulētis q̃ suggerētis fungat. ⁊ ff. de qōne. l. j. q̃ qōnē. itē licite pñt clerici querelā iudicib⁹ deferre de furibus ciuiliter: arg. xxiij. q. v. nōn vos: ⁊. ē. de bomi. po ñulasti. ⁊ licz aliq̃s respondeat de facto furis extra iudiciū. licet ille fur puniat nō imputat illi. ē. de bomi. tua. hic eñ expressit fines cōsiliij dicēdo malū est si fur sic euadat ⁊ pñs fuit in suspendio. c ¶ Talib⁹ verbis: que sequūtur auditis ⁊c. d ¶ A nostra discessit. vnde per inde est ac si nō venisset. ē. de iudi. c. j. ⁊. xj. q. iij. certū est: aut etiam si latitaret post colūnas. ff. ex qui. cau. in pos. eatur. fulcini⁹. §. illud sciendu⁹. ⁊. ē. vt lit. nō contes. qm̃. §. j. e ¶ Perquisit⁹: no. q̃ sufficit absentem requiri licet peremptoriū ad ei⁹ noticiā nō peuenerit. ff. de do. ⁊ cōtu. cām que. c. vlti. ⁊. ē. d cle. nō resi. ex tue. C. d iudi. pperādū. §. et si quidē. ff. de emc. si ho ⁊. l. si dictū. §. si pñte. ⁊. ff. loca. itē querit. § exercitu. ar. ⁊. ē. vt li. nō cōtes. qm̃. §. ij. ⁊. ff. que sen. sine appel. rescind. l. j. §. cuz ex eo. nō eñ statim ptumax videt qui vocem preconis nō exaudit. ff. d in inte. restit. minor. l. pe. que incipit diuus ⁊. C. quō ⁊ qñ iudex. ea q̃. ⁊. iij. q. ix. caueāt § certe ibi non tenuit

tūc epō vercellē. accessissetis visitatiōis officiū ipleturi albiganē. eps int cetera q̃ pposita fuerāt ⁊ ipm ore ppo ē cōfessus: q̃ cū q̃dā i villa q̃dā ad ei⁹ iurisdictionē spectāte ifamaret de furto ⁊ idē illud ificiaret oino offe a rēs q̃ cādēt ferri iudicio se purgaret ⁊ vt suspendio puniret si deficeret i eodē: dict⁹ eps requisuit a iudice q̃d sup ꝶ videret ei dē ⁊ cū iudex rñdisset vt fieret sicut fur ipse dixerat. ferrū cādēs in ipsi⁹ pñtia epi est allatum qō cū accepisset fur ille cōbustus ē. vñ iudex pauefact⁹ q̃d sibi sup b hoc videret psuluit ep̃m memoratū. Qui rñdit q̃ si fur sic euaderet malū esset q̃q̃ se affirmet c se ꝶbis talib⁹ vsum fuisse. auditis q̃tus est clamor pli. oēs dicūt malū est si sic euaserit ipunitus. ⁊ sic eps ⁊ iudex villā ipam cū multitudie sūt igressi. in q̃rū pñtia pdict⁹ fur ē suspēsus. propter qō ipm cuz lrīs vrīs ad se. ap. destinastis. sed idē nihil sup his pposuit corā nobis nec lras vras vidim⁹. Iz idē se nobis illas asserat pñtasse q̃nimo cū dilect⁹ archieps ad se. ap. accessit q̃ nobis hmōi rei seriē plenarie d idicauit: idē eps a nra discessit e pñtia ⁊ pquisit⁹ nō potuit iueniri: ¶ Nos aūt q: idē eps ñ soluz i iudicio cādētis ferri. verūetiā f i furis suspēdio q̃uit noscit deliqsse cū his nō tñ auētem pñsiterit verūetiā pñsentiaz exhibuerit g rit corpalez ipm indignum altaris misterio reputam⁹. Cū igit pōtificale officiū sine altaris mi h nisterio non valeat adimpleri. i mandam⁹ quaten⁹ vt ep̃atui cedat moneatis eūdē alioq̃n ipm ab albiganen. ecclia amouētes faciatis eidē p electionez canonicā de psona idonea puideri.

⁊. ē. de cle. pug. in duello. c. ij. l. di. si quis viduā. q: nō refert an facto vel cōsilio seu auctoritate fiat homicidiū vt ibi dicitur.

b ¶ Ministerio: at. q̃ nō pōt q̃s esse eps nisi primo fuerit sacerdos: de hoc diri. ē. de cle. per sal. pmo. c. vno. i ¶ Cedat. Cum propter culpaz suam factus sit irregularis. alias enim si esset impotens dareē ei coadiutor. vij. q. j. q̃uis triste. vi.

I Dem archiepiscopo ⁊ maioris monasterij et sancti iuli. abbatibus turon̄.

¶ Collatio beneficij facta indigno occulta cassari debet. ⁊ cōferens secundo ante cassationē prime collationis priuari debet ea vice potestate conferendi.

Frater dilectos filios. b. et p. canonicos pictauen̄. super succētoria pictauen̄. ecclesie qōne suborta vtroq̃ asserēte succentoriā ipsam se per pictauen̄. cātorē ad quē ei⁹ donatio ptinebat canonice assecutuz: ⁊ infra. ¶ Nos igit attestationib⁹ vtriusq̃ ptis ispectis iuenim⁹ eē p k batū eūdē. p. publicū aleatorez eē ac vsuriū manifestū vtpote qui. xj. denarios pro. xij. mutuauerat i ludo: vñ lz ad palliā dū tāte psuptiōis excessum proposuerit q̃ ꝶ fecerit iuxta cōsuetudinē gallicorū clericor q̃ fere vniuersi clerici mutuāt sic freqnter ⁊ ludūt. nos tñ qui ex officij nri debito pestes hmōi extirpa m re pponimus atq̃ ludos voluptuosos occasiōe quor sub quadā curialitatis imagine ad dis n solutionis materiā deuenit penitus iprobam⁹ excusatiōz pdictā q̃ p prauā cōsuetudinē que corruptela dicēda ē palliat friuolā reputātes. cū i illis magis o plectibil sit offēsas p q̃s ad excusandas excusationes in culpis p delinquēdi auctas vsurpat qō circa eundē. p. de succētoria factū eē dinoscit ppt indignitatē ⁊ vilitatē ipsi⁹ duxim⁹ irritādū cū psonis vilib⁹ ⁊ indignis por q te dignitatis patere nō debeant r iuxta legitimas sanctiones.

¶ Preterea ⁊ pfatū. b. fuit manifeste p testes pbatū q̃ de conscia iudicū vltia clausula iserta nō fuerat in lrīs corūdē sicut in

Fter. ¶ Ab obtinēda dignitate repellit vsurari⁹ ⁊ publicus aleator. b. d. vel sic vt in rubro: diuiditur nam primo narrat decise factum. secūdo diffinit ibi. nos igitur que subdiuidit nam primo diffinit de p. secunda de. b. tercia de cantore. secūda ibi: preterea. tercia ibi. q̃a vero. ab. si.

k ¶ Aleatorez. quod hodie prohibetur. ē. de vi. ⁊ honest. cle. clerici: tamē videt q̃ propter hoc nō debet priuari iure suo si vellet se corrigere. xxxv. dis. c. j. idem videt de vsura. lxvij. di. c. j. § aliud est in obtētu aliud in obtinēdo ppter vsurā indistincte repellit ab obtinēdo. lxvij. dis. de petro. ⁊ hic. sed in obtento bñficio pōt eps facere gram si se libēter corrigat. de iure tamen pōt deponi. xiiij. q. iiij. si quis oblitus ⁊ c. qm̃ multi.

l. ¶ Xj. p. xij. hec vsura centesimā excedit: quoniam illi in anno sorti adequatur. C. de vsuris. eos. ff. de con. inde. si non sortez. hic vsura vna die posset excedere sortem.

m ¶ Voluptuosos: conuiuij tamen causa ludere licet. ff. de aleato. quod in cōuiuio.

n ¶ Deuenitur: est ergo ludus noxius cū effectu in culpa. ff. ad l. aquil. nam ludus.

o ¶ Excusandas: hec verba posita sunt xvj. q. j. predicator: et supra de consuetudine. quanto.

p ¶ Auctoritas vsurpatur. qui peccatum suum defendit auctoritate seu consuetudine magis peccat. et ideo magis puniri debet. xxxiij. q. iiij. nemo. et hic. et de peniten. distinc. vj. ca. j. in fi. Bernardus.

q ¶ Dignitatis. argu. q̃ succentoria est dignitas.

r ¶ Sanctiones. C. de dig. neq̃ famosis. li. xij. C. de infam. l vna. li. x. si. ē. de iureiuran. querelam.

sniam quia ibi reus nō fuit citatus. Jo. hic eñ citatus venit ad p ceptū inquisitorū ⁊ cōtumaciter recessit: ⁊ adhuc papa mādat vt moneat. f ¶ Noscit deliquisse. relatione iudicuz quibus credit. xviij. di. de cōciliis. donec pbet ⁊riū. ē. de testi. cuz a nobis. b. g ¶ Corporalē. vnde incidit in illā cōstitutionem. ē. ne cleri. vel mo. sniam. ⁊ auctoritate prestādo ⁊ pñtiā: vnde merito deponi debuit: quia fuit homicida. ē. de bomi. significasti. ij

a ¶ Depositionib⁹. vt. ē. de elec. cū dilect⁹. no. ergo ⁊ iudex ē eo qd fit coā eo pōt in testem duci. b. b ¶ Vel pcurauerit. si. ē. de resti. spo. cū ad sedē. in fi. Iz cm iste obtinuerit lras ⁊ vsus fuerit eis: nō tū psumit ⁊ eas falsauerit. sicut nec ibi presumit vi deiecisse. Iz ipse possideret ⁊ aduersarij pbassent se expulsos dolus cm nō ex psumptionibus sed ex pspicuis indicijs pbari dz C. de do. dolum. vñ q dolū allegat dolū probare tenet. ff. de pba. quotiens. §. qui dolo sed ⁊ arg. habes. ē. de cri. fal. ad falsariorum. vbi dr ⁊ postq literis falsis vsus fuerit. non poterit ptendere excusationē ⁊ hic vsus est falsis lris nec tm ex h punitur. so. illud spāle ē in lris dñi pape q prius diligēter examinande sunt: nec pena ad lras aliorū plator extendit. imo ⁊ aliud spāle est in illis quod nō in alijs. qz ibi tradit curie seculari statim sed alij nō traduntur. c ¶ Postmodū vnde non valuit pma non cassata: sic. ē. de concess. preben. ad electionem. in fi. sed quid si prima nulla fuisset ipso iure puta quia p sona fuit indigna ⁊ scienter electa nunquid valuisset secunda videt ⁊ sic. ē. de elec. bone. j ⁊ ē. de appel. cōstitutis. et. ē. de iurepa. illud. c. cū laici: sed contrariū est verū ⁊ non valet secūda quia ipo iure priuatus fuit eligēdi potestate illa vice vnde secūda nō valet: ē. de elec. cum in cunctis: et. c. cum vintoneñ. ⁊. c. scriptum. in fi. ē. de supplen. neg. pla. licz. ⁊. c. vlt. sed. c. illa illud. ⁊. c. cum laici cōtradicere videntur quia ibi ab eadem psona facta fuit pma concessio ⁊ secunda. ⁊ tamen tenuit secūde. Sed ibi illa cōcessio pma facta fuit de re non vacante. quare nulla preterita laicis variare licet: sed non clericis. sed hic non fuit priuatus ipso iure: qz nō fuit notoriū pmā nō tenuisse. ⁊ ideo priuat per sniam. qz forte ignorauit ipsum talem fuisse ⁊ nō licuit ei variare. ber. d ¶ Irritā: ergo fuit hec secūda electio irrita ipso iure: vt videt per hanc lram qd est verū quia prima nō cassata: secunda nō potuit nec debuit attentari: etiā si prima ipso iure nulla fuisset: vt dictū est in pri. no. qz functus erat officio suo eligendo illū. p. ⁊ sic succentoria nō vacabat. vnde iste. b. electus fuit ad dignitatē nō vacantē quare nulla fuit electio: ar. ē. ff. de verbo. obli. si dari stipuler. vbi pendente prima stipulatione que elidi poterat: tenet secūda stipulatio: sed valde sunt ista dissimilia. itē signat ⁊ prariū huic verbo irritā. ē. de elec. consideruimus ⁊. c. auditis. ⁊ ibi vtraq cassat. hic vero diuersus est casus: ibi facte fuerūt electiones a diuersis partibus: hic ab vna et eadem psona que variare non potuit. vt dictum est. e ¶ In quo: sic ē. de tem. or. lras. ⁊. ē. de iurepa. pastoralis. ⁊. ē. de cle. ex cō. mi. postulastis. f ¶ Hac vice tm. ē. de elec. cū in cunctis. ⁊. c. cum vitoneñ. vnde si istorum electio quibus scribitur non haberet effectum. statim posset iste eligere. Berū.

a ipsorum depositionib⁹ exprimit euidēter: ⁊ infra. Vñ ps altera pponebat ⁊ cū pdictus. b. sciēter vsus fuerit lris sic falsatis debeat tāq falsarius oino repelli verū nos attēdētes ⁊ ⁊ si cōstaret ⁊ dicta clausula lris illis fuisset apposita preter psciam iudicū pdictorū. qz tū fides facta nobis nō fuit ⁊ dict⁹. b. illā clausu b lā apposuerit vel pcurauerit vt ab alio poneret. vel etiā ⁊ scienter vsus fuerit lris sic falsatis ab hmōi falsitatis obiectu eundem duxim⁹ absoluendū. maxie cum postq sibi h obiectū fuit. ptmiserit vti eis. ⁊ infra. ¶ Cū igit p depositiones duorū testium nobis constiterit ⁊ cōcessio. p. facta pcesserit. quāq ppter indignitatem eiusdem meruit reprobari c cōcessionē postmodū. b. factam d irritam decernimus et inanem.

¶ Quia vero cantor adeo honestū se habuit in hoc facto: vt prima donatione nō reprobata secundā facere attentauit: et dignum sit vt in eo quis puniat in e quo visus est deliquisse: in hoc eius duximus varietatis inconstantiā puniendā: vt cōcedendi f succentoriā ipam hac vice nullā habeat facultatē pstitum vobis aucte mādātes cōcedim⁹ quatenus eandem auctoritate nra suffulti psone idonee assignetis.

1 Item in concilio generali.

¶ Cognoscere de cā mrimonialī. Itē pnias publicas ⁊ indulgētias concedere spectat ad dignitatē epalem. Vnde inferior platus de his se ītromittere nō dz nisi eis cōpetat de iure spāli.

¶ Accedētib⁹ ad nos de diuersis mūdi partib⁹ eorū querelis intellexim⁹ graues ⁊ grandes quorūdā abbatū ex g cessus qui suis finibus nō contenti man⁹ ad ea que sūt epalis h dignitatis extendunt de causis mrimonialib⁹ cognoscendo. in i iungēdo publicas pnias. concedendo etiā indulgētiarū lras ⁊ similia presumēdo. vñ cōtingit interdū ⁊ vilescit epalis auctoritas apud multos. ¶ Volētes igit in his ⁊ eorum dignitati et abbatū puidere saluti pñti decreto firmiter phibem⁹ ne quis abbatū ad talia se presumat extendere: si proprij voluerit periculum euitare. nisi forsan quisq k eorū spāli cōcessiōe vel alia legitima cā sup hmōi valeat se tueri.

¶ Onori⁹. iij. p. ti. sancte prudentiane presbytero cardi.

¶ Ad reuelandū peccatorem si ue peccatū in penitētia cōfessus sacerdos cōpelli non potest.

¶ Dilectus filius Johānes presbyter exposuit cōquerendo ⁊ rectores fraternitatis vrbis ipm ad reuelandum fures et quod super quodā furto sibi tanq sacerdoti fuerat reuelatū vel ad satisfaciendū exinde dāhum passo artare uitētes in cum nisi alterū premissorum efficeret tulerunt sententiam interdicti. ¶ Quia igit pniciosum esset pdictum presbyterum sibi taliter l credita reuelare ac cogi ad id

A Ccedentibus. ¶ Abbates de mrimonijs cognoscere ⁊ publicas pnias iiungere ⁊ lras indulgentiarū cōcedere nō pnt: nisi eis competat de iure spāli. b. d. vel sic ⁊ generalius vt in rubro. pmo ponit exi scopor querelam cui secūdo puidet ibi volentes. ab. si.

g ¶ Non cōtenti: cū quilibet suis finib⁹ cōtentus esse debeat. nec terminos patrū transgredi debeat. supra de sepult. c. j. et. ix. q. ij. c. j. et. c. seq. ad idē eque possunt induci. xxiij. q j. c. j. ⁊. ē. de sta. mona. recolentes.

h ¶ Dignitatis: que enumerant. lxviij. di. quis corepis. ⁊. c. corepi: ⁊ sic videt p hanc cōstitutionē ⁊ cognitio causarum mrimonialiū ad epm de iure cōi spectat: ar. xxxv. q vj. multorū. ar. ē. de cōsan. ⁊ affi. ex lris. dicas ⁊ alij plati qui cognoscūt de causis mrimōialib⁹: siue sint abbates siue alij faciunt ex cōsuetudine pscripta siue spāli concessione pm ⁊ hic in fi. dicit. argu. ē. de rescrip. auditis alias de iure cōi ad soluz epm hoc spectat vt hic patet: ⁊ l. distin. in capite. ⁊. ē. de offi. or. c. j. ber.

i ¶ Publicas penitentias. hoc ad solum epm pinet. l. di. in capite. k ¶ Legitima puta cōsuetudo pscripta que dat iurisdictionē. ē. de offi. archi. c. vlti. ⁊. ē. de prescrip. auditis. ē. de fo. compe. cū contingat. ē. de offi. or di. irrefragabili.

D Ilectus. ¶ Primo ponit querela presbyteri cui secundo puidet expressa cā ibi. qz igit. ab. si. l ¶ Reuelare. ad hoc cogi nō poterat: qz pm leges nemo pōt compelli. ad furem indicandū. ff. de prescrip. ver. solent. ⁊. ff. de condi. ob. turcau. idem. §. si tibi. ar. ē. de fur. qui cum fure. sed ibi soluit ⁊ alia rōne nō debuit compelli. quia qui peccatorē in pnia confessum publicat: p mūdū cōpellit peregrinari. vt dicit decre. de peni. di. vj. sacerdos. hodie vero deponi dz ⁊ in monasteriū detrudi j. de peni. ⁊ re. ois: sed nunquid ille sacerdos fuit suspensus: qa nō faciebat quod alterū precipiebat. videt ⁊ sic. xj. q. iij. sua. ē non videtur duplici de causa: quia ipse non sciebat furtum illud vt hō ⁊ de tali pōt intelligi prariū signatū. ē. de fur. qui cū fure. sed vt deus. ē. de offi. ordi. si sacerdos. ⁊ in hoc maior erat ipsis rectorib⁹. ar. xciij. di. c. vlti. ⁊. xciiij. dist. c. j. qui dei legatōe

fungik.g ipm interdicere vel excõicare nõ poterãt.s. de maio. z obe.cũ inferior. z.xxj. di.inferior.item qz ista sma continebat intolerabile errorẽ. vnde nõ tenuit.j.d sen.ex.p tuas.vnde papa nõ dicit q absoluak: sed q illi desistant a grauamine qd de facto inferebant z qz iniquũ erat: vt teneatur reddere quod nõ rapuit: z ita ꝗtuz ad vtrãq partez disiũcte nõ valuit interdictuz vel qz sub cõditiõe tulerũt. nõ tenuit interdictũ et ipse sacerdos pendẽte cõditione cõquestus fuit pape. p inde fuit ac si appellasset. vnde suspẽsum fuit interdictum.s. de appella. dilectis. ij. et papa mãdat ipm vlteri⁹ nõ molestari. sic excõicatio sub conditione suspẽdik p appellationẽ.s. de appel. pterea. ij. b. a ¶ Quod nõ rapuit. nisi illud a raptore scienter suscepisset: tunc nõ cõpelleck: qa tenek illud restituere cũ succedit in viciuz.s. de resti. spo. sepe. z.s. de iudi. quia v. et. ff. de iureiuran. si duo. §. idem iulianus z. ff. de cõdi. fur. l. ij. et l. ex furtiua. et. C. de fur. l. ij. z. l. ciuile est. b

Objecta. ¶ Nõ pũt subditi singulares in piudicium plati erigere signa collegij. b. d. vel sic vt in rubro. pma ps ponit querelã. secũda dat iudice ibi. discretiõi. ab. b ¶ Corp⁹: no. q'q nõ sunt de vno collegio vel etiã de vna societate. nõ dicunk vnũ corp⁹. vt hic ptz. quia clerici isti erãt clerici iotrensis ecclie deseruiẽtes ibidẽ: qa non dicunk facere collegiũ ꝗ sunt ibi bñficiati: lz oes subessent abbatisse. vñ nõ sunt vnũ collegiũ siue vnũ corp⁹. nec pñt constituere vnũ ꝓcuratorẽ siue actorẽ pro aliqua cã. ff. qd cuiusq vniuersi. l. j. §. j. illi ergo soli faciunt vnũ corp⁹ qui sunt in vno collegio vel societate. vt. l. pdicta. vñ no. q corp⁹ multis modis dicik oes eẽ fideles possunt appellari vnũ corpus siue vna ecclesia p fidem z charitatẽ siue pfectionẽ gratie. s. de sum. tri. c. ij. cui⁹ caput est xps. iij. q. iiij. engeltrudã. ita q alter alteri⁹ onera portet. l. di. põderet. itẽ collegiũ siue vniuersitas dr vnũ corpus. cui⁹ platus dicik caput. s. de bis q fi. a pla. sine consen. ca. nouit. z tale corpus põt bre sigillum. s. de appel. significauit. z lxxiij. di. in noie. in fi. z actorẽ z archam cõem: vt. ff. qd cuiusq vniuersi. l. j. sed cũ isti clerici taliter nõ fuerũt vnũ corp⁹ sigillũ cõem bre nõ debebãt. vt hic pz. itẽ vnũ dr corpus qd vno claudik spũ. vt homo signũ animal. aliud dr corp⁹ qd habz partes integrales seu coherẽtes: vt dom⁹ aliud qd bz partes distãtes vt grex populus collegiũ. ff. de vsuca. l. rerũ mixtura. si eẽ petisti in iudicio corp⁹ qd bz ptes integrales vt domũ z succubuisti: si postea petas aliqd de domo. puta cemẽta vel lignũ puta cũ fuerit dissolutũ a domo: nõ obstat exceptio rei iudicate. ff. d excep. rei iudi. si qs cũ totũ. §. itẽ si qs fundũ. Sivo petas totũ corpus qd bz ptes distãtes: puta gregẽ z succubuisti: si postea petas aliqd caput de grege qd fuit ibi. obstat exceptio. si vo nõ erat ibi nõ obstat. ff. de excep. rei iudi. si cũ argentũ. §. j. itẽ eps cũ capitulo facit vnũ corp⁹ cuius ipse ẽ caput. sed cũ clero ciuitatis vl diocesis ñ dr facẽ vnũ corp⁹. s. de testa. teqsisti. §. secus z. j. de ver. sig. cũ cleri. sic abbatissa ista cũ clericis ecclie iotrẽ, licz ipa sit caput nõ facit vnũ corp⁹. c ¶ Inhibeatis. sed qre phibek istis bre sigillũ cũ quilibet possit bre sigillũ. rõ qre iam reddita est superi⁹. qz cũ isti nõ essent vnũ corp⁹ volebãt facere sigillũ cõe tãq eẽt vnũ corp⁹ siue collegiũ. z p hoc videbak fieri piudiciũ abbatisse. cui subẽrãt qsi q p se forte expedirent negocia: q sub ipa vl auctoritate ipsi⁹ tractari debebãt quia z hoc pmisso aliud attentarẽt in piudiciũ monasterij: ꝗ si qlibet rector p se vl cũ collegio suo vellet habere sigillũ nõ prohibẽtur.

a qd nõ rapuit exoluenduz. dis. t. mãdamus qten⁹ prefatos rectores corã te cõueniens iniungas eisdez vt a memorati presbyteri grauamine penitus cõquiescat.

¶ Dem preposito. r. z. i. archidia. suessen.

¶ Priuati hoies regulariter nequnt pstituere collegiũ z hre signa collegij nisi eis alr pcedak.

Dilecta in xpo filia abbatissa iotren. nobis insinuare curauit q cũ psbyteri z clerici iotren. ecclie meldẽn. dioce. ñ cõsueuerũt ppriũ bre sigillũ nec sint vnũ corp⁹ ita q capitulum appellarek nihilomin⁹ cõtra voluntatẽ ipsi⁹ que ipsorũ caput est z patrona sigillũ habere cõtendunt. z infra. ¶ Di. v. mãdam⁹ quatenus si vobis cõstiterit ita esse dictis presbyteris z clericis auctoritate nostra ihibeatis expresse ne psumant vel de nouo fabricare sigillũ vel vti eo si forte nouiter fuerit fabricatum.

¶ Dẽ scti auberti archi. abbati de ãnona z pposito cameracen.

¶ Qui cõtra iuramentũ negat prelatũ dñm suũ vel corã iudice seculari de ipso conqueritur vel ipm inuadit deponi debet.

Grauẽ z dolore nõ vacuã et infra. ¶ Di. v. mandamus quatenus si vobis cõstiterit archidia. semel z secundo cõtra fidẽ homagij pstiti ac debitam reuerentiã epm suũ esse dominũ negasse vel in foro seculari deposuisse contra eum sup rebus spũalibus qõnem: aut tam inuasoribus epi z sociorũz eius q fratri eius vel cõplicib⁹ suis causam vel consiliuz prebuisse. ipsum tanq membrũ putriduz ab ambianen. ecclesia perpetuo abscindatis: beneficia sua faciẽtes personis idoneis per illos ad quos donatio pertinet assignari. Grego. ix. vniuersis ecclesiarũ prelatis.

¶ Ponit. xv. grauamina illata religiosis a quibus precipit prelatos abstinere.

Nimis iniq. z infra. ¶ Cũ religiosi viri abnegantes qui traxit ipm ad iudicem secularẽ: z ibi forte publice ipm dominũ suũ esse negauit: z ita semel z secundo venit contra fidez vnde puniri debuit.

g ¶ Deposuisse: argu. est hic manifestũ q sola cõuentio sufficiat ad hoc vt cadat a iure suo. licet nõ fuerit litem contestatus: de hoc dictum est. s. de fo. compe. si diligenti. sed forte hoc ẽ qa deliquit contra dominũ suũ. vnde fortius punire debet. ar. ff. d re. mi. omne delictũ. j. rñso. §. j. quia ois cõtumacia aduersus p fidem capite punienda est: vt ibi dicik vnde iste omni officio z beneficio priuak. b ¶ Consiliũ. si dedit consiliuz contra dñm suũ. cui fidelitatẽ suã debet seruare: venit cõtra fidez pmissam z iuramentũ fidelitatis. s. de iureiur. ego. M. z. c. querelaz: vñ indignus est beneficio qd habet ab eo. xxij. q. vlt. de forma. z iõ priuari debet beneficio: ar. xcvj. di. si imperator. z. s. de postulando. c. vlti. sic eẽ iste ingratus fuit ptra epm suũ a quo beneficiũ habuit: quare ipso priuari debuit. s. de dona. propter ci⁹ ingratitudinẽ. C. de reuoc. dona. l. vlti. b. i ¶ Putriduz. ergo abiciendũ est ab ouili. ne inficiat sanas oues. s. de sta. mo. ca q j. rñ. in fi. z. xlv. dist. sed illud. z. xxiij. q. iij. resecande. Ex tribus causis archidiaconus iste reddidit se indignũ. Primo qz negauit epm suũ dñm suũ esse. Secundo qz traxit illũ ad iudicium seculare. Tercio quia dedit causam siue consilium cõtra dominum suũ: z sic venit contra fidelitatem.

k ¶ Abscindatis. z ita per sententiam perdit beneficia non ipso iure hic qui trahit alium in vetitum cremen perdit causam per sententiam non ipso iure prout no. s. de fo. compe. si diligẽti. in glo. sed nunquid. Ber.

Nimis. ¶ Due sunt partes prima narrat grauamina. secunda ibi: quo circa mandat abstinere. Abbas si.

l ¶ Nimis iniqua. in capitulo isto reprehenditur auaricia.

sive prelatorum auiditas: quam exercent contra viros religiosos qui omnia renunciauerunt propter deum in pluribus: vt in littera patet.

a ¶ Donak. B nullo mō debēt plati ecclia rum sibi vsurpare qd pia deuotione fideliū cōferē religiosis in vita. g. de sepul. de bis. ⁊ g. de sta. mo. c. j. ⁊ hoc solū dnt ibi habere q canōes pmittūt. xviij q. ij. hoc tm q sit luminoso. b ¶ In ornamentis: de bis cm relictis ⁊ alijs que ad diuinum cultū ptinent nihil pcipe dnt. quis de alijs rebus relictis in testamēto: possunt pcipere suā partez. g. de testa. c. vlti. ⁊ iō ab bis precipue et ab alijs grauaminib⁹ debent humiliter abstinere. cum omia dimiserint ꝓpter deū ⁊ elegerint in paupertate domio deseruire. j. c. proxi. in prin.

Jmis. ¶ Due sunt partes vt in precedenti. secūda ibi: quo circa. ab. si.

c ¶ Ad synodos. omnes cm religiosi q̄ populū nō habent ad synodū ire non tenētur ar. j. de priuile. ex ore. in fi. ⁊ xviij. q. ij. §. vl. ⁊ xviij. di. i illa palea. eps que est cōcilij turon. est: de hoc dictuz est. g. de offi. or. c. dilectus. d ¶ Juramēto. ab alijs cm mistris siue rectorib⁹ ecclīarū quibus aiarū cura cōmissa ē. B reqrit. xxiij. di. quāq. ⁊. g. de iure iurā. nullus: ab hmōi frēs pdicatores et minores sunt exempti: Et illud videt intelligi de ppetuis rectoribus. sed isti nō sunt ppetui. imo q̄si ānuati mutant. e ¶ Fructibus. de bis cm nullas religiosi decimas soluere tenētur. g. de deci. ex pte. et leprosi etiā licz nō sint ꝓfessi de hortis decimas nō soluūt. g. de eccle. edi. cū dicat apostol⁹ (de hortis g ⁊ de domib⁹ decimas nulli religio salubrit semetipsos elegerint in pauptate xpo paupi ad placitū famulari tanq̄ nihil habētes et oia possidētes, non desunt plerq̄ tam ecclīarū plati q̄ alij: q̄ ceca cupiditate seducti proprie auiditati subtrahi reputātes q̄c q̄d predictis fideliū pietas elargit, quietē ipsorū multiplicit in quietant. ¶ Volūt nāq̄ contra regulā a se. apo. approbatam et sui ordinis instituta ipsis inuitis eorū cōfessiōes audire, ac eis inūgere pnias ⁊ eucharistiā exhibere, nec volūt vt corp⁹ xpi i eorū oratorijs reseruet, ⁊ fratres ipsorū defunctos apud ecclīas suas cōpellūt sepeliri ⁊ eorū exequias celebrari: et si q̄s decedentiū fratrū alibi q̄ i suis ecclesijs eligat sepulturā, fun⁹ prio ad ecclesias suas deferri cogūt, vt oblatio suis vsibus cedat nec sulti nentes eos habere campanam: vel cimiteriū bndictū certis tm tpib⁹ pmittūt ipsos celebrare diuina. ¶ Volūt quoq̄ in domibus eorū certū numerū fratruz sacerdotū clericorū ⁊ laicorū necnon cereorū lampadarū ⁊ ornamentorū ꝓ voluntate sua taxare ac residuū cereorū q̄ nouit apponunt: exigūt ab eisdē nec pmittunt q̄ nō sacerdotes eorū alibi q̄ in ecclesijs suis celebrent primas missas, eos nihilomin⁹ cōpellētes vt in quotidianis missis q̄s in suis locis ⁊ altarib⁹ celebrāt: oblationes ad opus eorū recipiāt ⁊ reseruēt, quicqd etiaz eis dū celebrāt missaruz solēnia intra domorū suaꝝ ambitū pia

a fideliū deuotiōe donat ab ipsis extorquere oblationis noie cōtē

b dētes, q eisdē tam in ornamētis altaris q̄ i libris ecclīasticis absolute cōferat vēdicāt ꝓpera iuri suo. ¶ Quocirca mādamus quaten⁹ vniuersi ⁊ singuli a p̄notatis grauaminib⁹ desistatis subditos vestros ab hmōi arti⁹ compescendo.

I dē vniuersis ecclīarū platis

¶ Ponit. xij. grauamina predicatorū et minorū. a quibus precipit prelatos abstinere.

Jmis praua: et infra: ¶ Cū quidā viri religiosi: vt puta frēs pdicatores ⁊ minores, quorū ordinē ⁊ regulā se. ap. noscit approbasse i artissima pauptate xpo paupi famulētur

c pleriq̄ prelati ⁊ alij eos ad synodos suas cogunt accedere ac suis ꝓstitutionib⁹ subiacere, nec his cōtenti capla et scrutinia in locis fratruz ꝓ his corrigendis facturos se cominant fidelitatē

d iuramēto firmatā ab eorū ministris ⁊ custodibus exigētes eis q̄ vt taz extra ciuitates q̄ intra cū eis pcessionaliter veniant ex leui cā mādantes excōicatiōis sniaz fulmināt i bnfactores ipsorū ⁊ id ipm fratrib⁹ cōminantes eos de locis in quib⁹ dno famulant satagunt amouere: nisi eis obediāt in oib⁹ supradictis: ad hoc ne frēs ad honorabiliores ciuitates et villas, vbi religiose ac honeste valeāt ꝓmorari a populis deuote vocati accedē audeāt inhibētes tā in accedentes frēs q̄ in receptatores eorū p̄sumūt excōicationis sniam ꝓmul

e gare ab eis etiā de hortorū fructib⁹ decimas necnō de habitaculis fratrū. sicut de iudeorū do

f mib⁹ ꝓtendūt reddit⁹ extorqre asserendo q̄ nisi frēs morarent ibidē ab alijs habitatorib⁹ puētus aliqui soluerent ⁊ vt ipsos sue subdāt totaliter ditioni eisdem mistros ⁊ custodes volunt pficere ꝓ sue arbitrio volūtatis

¶ Quocirca mādam⁹ q̄tenus

g vniuersi et singuli a prenotatis grauaminibus desistatis. subditos vestros ab huiusmodi arti⁹ compescendo.

I Dem archiepo brachareñ.

¶ Nō seruā interdictū suspensus est ab officio ⁊ beneficio. h. d. ꝓm vnū intellectū.

Tanta est clauis petri (⁊ infra (Ad confusionē. p. cpi quōdā collubrieñ. nō pōt in memoriā nō venire quātuz in nos

h ⁊ ecclesiā romanam deliqrit. de

i spexerit petri claues et ecclesiasticā leserit ptātem: cū nō soluz interdicti sniam quam seruaret ab initio temere violauit. veruz etiaz induxit alios imo cōpulit

k nō seruare: ⁊ quos inducere monitis ⁊ flectere minis ac terroribus ad violandā interdicti sententiam nulla potuit rōne post atroces iniurias amissionez bonorū spoliationē parentū dignitatib⁹ pbēdis ⁊ bnificijs spoliās coegit miserabiliter exulare ea suis in hac parte fautoribus nō absq̄ pslūptione temeraria consi solucre debent.

f ¶ Domibus. Judei cm de domibus et alijs possessionibus si quas colant decimas soluant. g. de deci. de terris. ⁊. g. de vsuris. quanto. g ¶ Prenotatis: in omnibus enim supradictis predicatores et minores fratres exempti sunt. nec possunt compelli ad aliqua supradicta facienda.

Notes est.

¶ Violās interdictū iurisdictione ⁊ clauiz potestate se priuat. h. d. vel alit ⁊ sic vt in rubro, prima ponit ⁊ aggrauat culpas episcopi. secunda ibi: licet autez recitat cessionem ipsius ⁊ culpas aliorum fautorū ⁊ irritos decernit act⁹ post interdicti sniam violatum: tercia ibi. quia vero punit fautores qui beneficia receperunt et qui interdictū violarunt et qui illud seruātes oppressērūt: ⁊ eos citari mādat ad curiam. ab. si.

b ¶ Romanā. vnde magis puniendus fuit q̄ deliquit in principem et sine restitutione damnādus. xxj. di. in tantū. imo culpā offensam quā in deuz ⁊ romanam ecclesiaz cōmisit: remittere nō posset. xxiij. q. iij. si is qui. ⁊ lxiij. di. salonitane. i ¶ Petri claues. de quibus habes xxj. dis. in nouo. vnde habet potestatem ligandi ⁊ soluēdi. xxiij q. j. quodcunq̄. Iste enim contempsit petri claues violādo sententiam interdicti taz per se q̄ per alios q̄s ad hoc cōpulit. ⁊ tunc suspensus fuit violando interdictum: vt dicitur. j. Ber.

k ¶ Non seruare. ꝓpter hoc non excusantur cum pro nulla pena temporali debuerant interdicti sententiam violare. xxij. q. v. ita ne licet culpam eorū attenuet. g. qd metus causa. sacris. argu. Bern.

a ¶ In exemplũ. vt ꝗ hoc etiam fiat ceteris interdictio delinquẽdi. ij. q. vij. quapropter. s. e. c. j. ⁊. s. de iudeis. ad liberandã in fi. qz facilitas venie incentiuũ tribuit delinquendi. xiij. q. liij. est iniusta. b. b ¶ Inanes: no. ꝙ qui non seruat sententiã interdicti beneficia vel dignitates conferre nõ potest tanq̃ suspẽsus. s. de concessi. pre ben. quia diuersitatez ⁊ hic patet manifeste item nec talis potest aliquẽ excõicare. cum q̃tum ad sacramenta eccie excõicatus reputetur. qz ex eo ꝙ dicit irritas patet. ꝙ institutiones ⁊ excõicationis sententie nulle fuerũt. xxiiij. q. j. audiuimus. tñ Io. dixit ibi. ꝙ suspensus tñ ab officio põt excõicare: ⁊ hoc nõ vr̃ qz cũ ipe sit officio priuatus aliuz priuare nõ põt: vt hic vr̃. qz si snia talis tenuisset: illos absoluisset: vt in sententijs excõicationis fieri consueuit. ⁊ hic sententias illas decernit irritas et inanes: ar. ꝗtra. s. de cler. ex. mi. si celebrat. ⁊ hic longe magis excessit qnã ibi: et est diuersus casus: ibi loq̃tur de suspensione canonis p pticipationẽ. hic de suspensione hominis. itez collatio p̃dictorũ nulla fuit: qz illi q̃bus collatio fctã fuit nõ seruauerũt interdictũ: nec excõicationes cõferri pñt multofortius. s. de cle. ex. mi. postulastis. §. ij. et s. de eta. ⁊ quali. cum bone. Quidã dicunt. ꝙ hic plus fuit pcessum. s. ꝙ executores. qui posuerũt interdictũ. excõicauerũt violatores interdicti: et sic recte dicit irritas ⁊ inanes. ⁊ ex litera huius decre. nõ colligit̃ hoc: sic etiaz excõicati fuerũt violatores interdicti. s. de cle. excõ. mi. postulastis: §. ij. de constõnibus ⁊ destitutionib⁹ nulla dubitatio est. qz sine culpa ⁊ absq̃ ordine iuris fuerũt destituti ⁊ ita si nulla fuit destitutio nulla fuit instõ. iij. q. vj. hoc q̃ppe. ⁊. s. de accu. ad petitionem. ⁊. j. de pur. ca. c. p. ⁊ ita dubitatio tñ remanet circa sentẽtias excõmunicationis ⁊ interdicti. ⁊ de illis idẽ credo vt dictũ est: ex eo etiã ꝙ tñ excessit. vt patet in prin. decre. suspensus fuit a iurisditione. contemnẽdo etiã claues ecclesie amisit potestatem clauiũ. sicut qui nõ est ligatus ex contemptu ligat̃. xj. q. iij. §. cum ergo. ⁊. xxiiij. q. iij. notandũ. in fi. locus etiã interdicit̃ p pter boies ⁊ ita boies sunt interdicti ⁊ suspẽsi. ⁊ nõ locus: quia cũ locus sit res inaiata nec suspendi nec interdici põt ⁊ ita nõ dr̃ interdico locũ talẽ. hoc est dicere. interdico boies illius loci ⁊ celebrãtes ibidẽ. ⁊ ita celebrãtes in loco interdicto: iterdicti sunt ⁊ suspensi ⁊ irregulares. ⁊ ita nec eligere nec eligi nec etiã postulari pñt. s. de postu. c. j. ⁊. s. de elec. cũ inẽ. r. ⁊. s. de cõsue. cũ dilect⁹. s. de cle. ex. mi. aplice: ⁊ si ẽ eps q̃ violauit iterdictũ qd̃ ab initio ceperat obseruare suspẽsus fuit ⁊ irregularis. vnde postea in alios snias excõicationis seu interdicti. aut suspensionis ferre nõ potuit. ⁊ solus papa cũ talibus dispensare potest. s. dere iudi. cũ eterni. ⁊. j. de sentẽ. excõ. cũ medicinalis. lib. vj. arg. contra. s. ꝙ nõ sit irregularis vel suspensus. s. de cle. ex. mi. postulastis. §. vlti. ⁊ hic vbi dicit suspendas oẽs ⁊c. ⁊ istud ad factum refertur cum etiã iam essent suspensi violando interdictum. sed qui cõmunicat aut etiam celebrat excõmunicatis nõ est suspensus proprie nisi a pceptiõe sacramẽtorũ aut irregularis licet als sit puniẽdus. dũmõ nõ in cõtemptum ⁊ cõtra prohibitiones supiorũ. s. de cle. ex. mi. si celebrat cũ hic in iure nõ inueniatur statutum. ⁊ ideo nõ debet extendi hec pena. Bern.

c ¶ Vindicandum: quia vbi maior ẽ culpa. maior ⁊ arceri debet vindicta. s. de bere. excõicamus. §. credentes vbi inuenias cõcordantias plures de h̃ si. s. de eta. ⁊ q̃li. cuz bone. d ¶ Beneficio. hec ẽ pena illorũ qui nõ seruãt iterdictũ. s. de cle. excom. mi. postulastis. §. que statuistis. e ¶ Secularis: vt. s. de offi. ordi. c. j. ⁊. c. qm̃ in plerisq̃ in fi. ⁊. s. de iudi. cum nõ ab homie. vbi cũm ecclesia amplius facere nõ potest implorare debet auxiliũ seculare ⁊ cõpellere. ⁊ ecõuerso. s. de male. c. ij.

Rubrica. De noui operis. Supra visuz est de excessib⁹ plator̃ in genere nunc restat videre inspicere ⁊ excessu qui fit in edificando. ab. si.

Vtellexim⁹ ex lr̃is tuis. ꝙ cũ cã q̃ vtrik̃ iter priorẽ scti cypriani et clicos de rodigio suꝫ capella q̃ in p̃iudiciũ baptismal̃ eccie de costa ab eisdẽ clericis ẽ cõstructa. f. t. delegata fuisset: et ifra ¶ Quia vo sic leges nõ dedignãt sacros canones imitari ita ⁊ sacrorũ statuta canonũ pn eipũ constõnib⁹ adiuuãtur. f. t. mãdamus q̃ten⁹ diligẽter cõsiderans. ꝙ post denũciationem noui opis siue iure siue iniuria aliq̃d cõstruat̃. legalib⁹ vz constõnibus demoliri: ⁊ quia nulla

Vtellexim⁹

¶ Edificiuz post nũciationem noui operis demoliri debet expensis construendis. h. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro in prima consultatio. in secũda rñ. ibi: quia

Rubrica de noui opis nũciatõe

Vcius. iij. paduano epo.

¶ Etiaz ecclesia edificata post nũciationez noui operis destruenda est expensis construentis. h. d. cum sequenti.

Abbas sicu. f ¶ Non. dedignantur. in auẽ. vt clc. apud proprios episcopos ad fi. co. v. ⁊ in auc. de ec. ti. in principio. coll. ix. ⁊. ij. q. iij. §. hinc colligitur. g ¶ Adiuuantur: ⁊ ita in causa ecclĩastica leges possumus allegare vt etiã si canones deficiant possit iudicare ꝥm leges. x. distin. lege. ⁊. c. si in adiutorium. xxiij. q. ij. historia. liiij. di. ex antiquis. arg. s. xxxiij. q. ij. inẽ hec xxxij. q. iiij. nemo. Dicas ꝙ legibus vtenduz est in ecclesiasticis causis nisi canonibus contradicant. quia tunc non. x. di. c. j. et hic in fi. dicitur. ⁊ facit ad hoc. C. de no. co. compe. hec que ibi. p̃ter q̃ si iurisditiõe aliqua adiuuetur. s. de male. c. ij. vbi d̃ hoc

b ¶ Iniuria: hoc sumptum est. ff. de no. oper. nũ. l. pretor. §. ait p̃tor. ⁊. l. ij. ⁊ est sile in excõicatõe q̃ tenet sp̃ siue iusta siue iniusta. ix. q. iij. ea. j. tãta est cũm ius denũciationis vt si aliquid fiat post denũciationẽ ante remissionem vel satisdationẽ de opere demoliendo. etiam si ius habeat edificandi in totũ debet demoliri. l. pred. pretor. §. j. et hic. ⁊. j. c. proxi. ⁊ hic denũciatio facienda est in re presenti ⁊ in ipso opere. ⁊ nõ tñ domino. ⁊ illis qui ibi sunt. ff. eo. de pupillo. §. nũciare. de hoc dicitur. j. c. pri ⁊ hoc ideo quia nunciatio ista in rem est ⁊ non in personam. ff. eo. de oper. no. nun. vnde cuicunq; fiat. tenet. ff. eo. cuilibet. alibi facta quã iure non tenet. ff. eo. de pupillo. §. si quis forte: qd̃ põt intelligi ꝙ non tenebit quo ad hoc: vnde nõ teneat̃ demoliri op⁹ factum. cum ius habeat edificandi. quod fieret si esset facta in re: vt hic dicit. ⁊ no. ꝙ tot debent esse denunciationes ⁊ tot remissiones. quot sunt loca in quibus edificantur. ff. eo. titulo de pupillo. §. si in pluribus. lau.

¶ In piudiciū: hec est alia cā demoliendi edificium in piudiciū cū ecclesie parochialis: alia fieri nō debet. xvj.q.j.ecclie ⁊.c.quicūq: ⁊.s.de eccle.edi.ad audiētiā.j. nisi iusta causa subsit: vt ibi dicitur. ⁊ tūc id fieri debet de auctoritate epi.

Qm ex. ¶ Primo mādat opus demoliri et irritat q̄cq̄d ex illo secutū fuit secūdo rep̄hendit archiep̄m q̄ nō curauit scādalū subditorū ibi sup eo tercio orat eū vt peat ibi finis. ab.si.

b ¶ Expensis: ꝗ q̄re suis expēsis dō destruere cū nō fuit ei denūciatū nouū opus. qz absens fuit vt sequit. ī lra: immo sufficit q̄ prestet patientiam. vt monachi destruāt. ar. ff.de alie.mu.iu. causa.l.iij.§.item si et bere in penam non succedit: vnde sufficit patientiā prestare. ff.eo. l.pe. sed dic q̄ denunciatio fuit facta prede cessori vñ tenet iste sicut ille: cū ei successerit in viciū. s.de iudi. qz.v.⁊.s.de rest.spol. sepe. ⁊ hoc edictū datur heredi et in heredem cū in viciū succedit. ⁊ etiā post annū ff.e.l.p̄tor in fi.s.s.de testi. significauerunt. ⁊ sic suis expensis debet demoliri. s.c.pr. ⁊.C.e.l.vna: si vo edificatū sit dño inuito. tūc sufficit prestare patientiam vel si seruus sine iussu dñi hoc fecit ff.quod vi aut clam si alius.j.respon.l.demq̄.§.vl. c ¶ Cautū sit. ff.e.l.j §.in operis denegatur huic actio qz fecit p̄tra denūciationē ante remissionē d ¶ Nunciatum: denūciatio noui operis ad ea tm̄ ptinet: q̄ solo cōiūcta sunt vel in solo fiūt non ad alia.

a ecclia in p̄iudiciū ē ꝓstruēda negociū ip̄m ꝓm legum ⁊ canonuz statuta nō differas terminare.

I Ano.iij.cantu.archiepo.

¶ Summatur. vt supra. capitulo proximo.

Qm ex iniūcto. ⁊ ifra. ff. t.mandam⁹. q̄ten⁹ q̄cq̄d edificatū est in ecclia de lamech

b post noui opis nūciationē expēsis tuis facias penitus demoliri eo nō obstante si etiaz absens

c extiteris. cuz cautuz sit legitima sanctione: vt si is cui opus no-

d uū fuerat nunciatū aī remissionem edificauerit: deinde agere cepit ius sibi cē ita edificatū habere. sibi debeat actio denegari reducēs prorsus in irrituz q̄cq̄d de instituendis ibi canonicis et alijs ad ip̄am ecclesiā ptinētib⁹ a te vel p̄decessore tuo cognoscitur ordinatū eorū redditib⁹ ad statuz p̄stinū reuocatis: q̄s ab obligatiōe p̄stiti iuramēti. p eo q̄ ibidem instituti fuerūt: auēte nra p te denunciari p̄cipim⁹ absolutos. cū. n. ammodo nō tene

f at principale. q̄cq̄d ex eo vel ob id secutū est. sub premissa districtione decernimus irritandū. et infra. Sup eo q̄z non sufficim⁹ admirari q̄ cū viri religiosi monachi cantuarieñ. q̄ omia dimiserūt pro xp̄o tot laboribus ⁊ periculis p̄sonas et res nō dubitauerint frequenter exponere. qō

g nō fecissent nisi cognoscerent p̄missa respicere in graue cantuarieñ. detrimentū tu saltē p vitādo tā graui scandalo primorū ab hmōi ēt tibi p̄hibitis nō cessasti. cū sacre scripture testimonio debueras didicisse. q̄ lz opera illa que sine mortali peccato omitti ñ p̄nt nō sūt p vitādo scā

b dalo dimittēda. nec ea dēant p scandalo vitando cōmitti q̄ sine mortali pctō cōmitti nō p̄nt. ab his tā q̄ sine mortali pctō ꝓmitti p̄nt p̄it ⁊ dimitti. sit p scandalo tollēdo cessandū. vt eis etiaz p vitādo scandalo insistenduz

i Ulī apl's si scandalisat ff. nō comedā carnes ineternū. Et dñs in euāgelio ꝯ eos q̄ scandali p̄stant materiā. ve inq̄t hoi illi p

k quē scādalū venit ⁊c. Et lz maior scādalū sit virādū: vitandū ē ēt scādalū pusillor iuxta testimoniū veritatis q̄ scādalisauēit inq̄t vnū de pusillis istis q̄ ī me credūt ⁊c ¶ Finis q̄ his taliter a te imponat: q̄ p̄terite ꝯdictionis rebellio p virtutē sequētis obedientie valeat expiari.

II Onorius tercius.

¶ In optione ē nūciātis nouuz opus an infra tres mēses de p̄iudicio suo debeat ostendere. ⁊ interim cesset ab opere. an vero recepta cautione de ope demoliendo statim edificari permittat b.d.cum sequenti.

Ignificātibus canonicis sctē oportune innotuit nobis. q̄ cū sup eo q̄. A. ciuis parisieñ. in quadā platea eccie sue

l ¶ Remissionez. Remissio quā d̄ocq̄ fit expresse. ff. e. non solum. §.sciendū et tacite. scz morte: vt ea.l.§.morte. si autez qui denunciauit non vult remittere renunciationē cautione etiam sibi oblata. debet peragere causam si potest vsq̄z ad tres menses et alter tenetur expectare non obstante cautione oblata. si nō cōpleuerit causaz vsq̄z ad tres menses iusta causa impediente caueat postea de opere demoliendo et edificet. C.eo.l.de operis quidam non habent ibi hanc rubricaz sed est in ti. de edi. pri. et sic intellige. j.eo.c.vl. et.c.pri. qui cū statim vult docere de iure suo non tenetur recipere cautionē: vt ibi nisi post tres menses: vt ibi dictum est.

f ¶ Principale: destructa cū re destruūtur priuilegia. argu. j. de verbo.signi. abbate. in fi. ⁊.xvj.q.vij. et de hoc diximus: ⁊.s. de fi.instrumen. inter dilectos. §.cuz igitur C.de legi.non dubiū. ff.de colle. illi.l.iij. et. xviij.q.ij.i nullo. ff.de re.iu.nl' volo. i fi. ff.de fideius. fideiussor obligari. g ¶ Nō fecissent: no. arg. p monachis q̄ sp p̄sumūt instā lite mouere. cū ipi sua dimiserint ppter deum. s.titu. pri. nimis iniq̄. in pn. vñ nō est p̄sumēdū. q̄ appetāt aliena: ar. xij.q.j. expedit. in fi. ⁊ est sile ix.q.iij. lugduneñ. b ¶ Dimittēda: no. q̄ p aliq̄ scādalo vitādo nō oz q̄s mortale peccatū cōmitere: quia vtilius scandaluz nasci permittitur q̄ veritas relinquat. ī. de reg.iur. qui scandalisauerit. et illud sinite illos. quia ceci sunt. xj.q.iij. inter verba. s.de his que vi met.cau.c.sacris: ⁊.xxxij.q.v.ita ne: ⁊.j.q.vij. ⁊ si illa. alias. si aliqua possint fieri vel omitti sine mortali: detrahendū est iuri: vt hic dicit ⁊ sic possunt intelligi illa iura. l. dist. vt cōstituerēt. ⁊ omnia cōsimilia: put hic sequit in littera.

i ¶ Pro scandalo tollendo: propter quod detrahendū est quādoq̄z seueritati. l. dist. vt constitueretur: ⁊ ius relaxatur propter scandalū siue multitudinem. s.d. tempo. ordi. c.ij. vbi de hoc: ⁊ propter scandalum etiam matrimoniū impeditur. s.de spō. cū in tua: et. s.de cogna. spiri. super eo. s.de cle.con.cum olim.

k ¶ Licet maiorum. i. diuitum ⁊ potentum qui sociam habēt multitudinem. xxiij.q.iij. nō potest. ber.

Sanctissimus. ¶ In prima narrat factum appellationis remedio relatū: in scda dat iudicē ibi. ideo q̄z. ab. si.

a ¶ Incõtinenti. ma xie. qz idẽ esset si vsq; ad tres menses. j. c. pri. ⁊ C. e. l. vna. vt plene dictũ est in. c. pri. sed multo fortius si hoc incontinẽti ꝓbare volebãt: qz restitutio etiaz differtur si incõtinẽti offerant ꝓbationes. s. de restit. spo. lras. ct. ff. vt in pos. leg. si is a quo. in prin. ⁊ ff. ad exhi. l. iij. §. ibidez. si. s. de or. cog. cũ dilectus.

b ¶ Decreuit. et bñ. quia non obstãte cautione illa oblata tenebat expectare vsq; ad tres menses aduersarios volẽtes ꝓbare de iure suo. j. c. pri. ⁊ C. e. l. vna. ꝓut dictũ est in. c. pri. que determinat ꝑ hãc decre. seqn tem. c ¶ Prouocauit: hic omisso epo appellatũ est ad metropolitanũ. ⁊ iõ ꝑ. s. de app. dilecti. ij. vbi hec materia pleue expeditur.

d Si cui op⁹. nõ obstante. sed ꝑ videt. qz si ille cui nouũ opus denũciatur. satisfecerit de opere demoliendo si apparuerit eum iniuste edificasse. vel per eũ non steterit. q̃ minus satisfecerit. licite põt edificare. ff. e. nõ soluz. §. si cũ possem. ⁊ §. sciẽdũ. ⁊ l. ꝓtor. §. j. et. §. hoc interdictum. ⁊ § deinde. ⁊ l. stipulatio alias incipit de noui opis. §. j. ⁊ hec intelligenda sunt ꝓ hec q̃ hic ⁊ in. c. pri. dicunt ⁊ C. de edifi. priua. l. vlti. ⁊ si statim vult ꝓbare ꝓiudiciũ suũ vel vsq; ad tres mẽses auditur nõ obstante cautione que sibi offert. vt hic dicit: alias recepta cautione edificat vel statim vel ꝑ tres menses. ⁊ sic intelligũtur contraria. ⁊ ita est in optione denunciãtis an velit statim vocere ꝑ iure suo vl vsq; ad tres menses an statim recipere cautionẽ de opere demoliendo: ⁊ postea procedãtur in opere. Alij dicunt q̃ est in ptãte illius qui edificat dare statim cautionẽ vel expectare vt incontinenti vel vsq; ad tres menses probet. sed contrariũ verũ est. vt hic patet.

e ¶ Triũ mẽsiũ. hoc sumptũ est de illa. l. C. de edi. ꝓua. l. vl. b.

Rubrica De priuilegijs. Supra de excessib⁹ ꝓlatorum: sed qz quandoq; delinquũt subditi excedendo terminos priuilegiorũ suorum ⁊ dubitari posset de intellectu priuilegiorũ: ideo de priuilegijs ⁊ excessibus eorum posuit. De materia tractatur. xxv. q ij. per totũ facit qd habet. iij. di. priuilegia. ix. q. iij. §. sola. vsq; ad fi. xj. q. iij. c. priuilegium. xij. q. ij. c. qui ex humanis et reperitur in. vj. ⁊ de. Abbas siculus.

Episcopalia. ¶ Maiores ciuitates dũtaxat priuilegio episcopatus sũt honorande. b. d. vel aliter. ⁊ sic vt in rubro. Abbas si. f ¶ Maiorib⁹. lxxx. distin. epi. vbi idez dicit. ar. ꝑ. xcij. di. legimus. ibi. si auctoritas querit post mediũ. c. in auctẽ. de referẽdarijs. §. j. ⁊ ij. sed hoc intellige q̃tum ad vulgi opinionẽ. qz vbicunq; est nomen epi habet. vt in. c. legimus. ⁊ sic referas ad factũ quod hic dicit g ¶ Vilescat: simile est q̃ sponsa non est statim tradenda. ne sponsus habeat eam minus carã. xxxvij. q. ij. instituũ. b.

eis ꝓhibẽtib⁹ in suuz edificabat ꝓiudiciũ ⁊ grauamen. deposuerũt coꝶ officiali parisieñ. archidi. qõnẽ eis offerẽtib⁹ icõtinẽti ꝓbare ꝓiudiciũ ⁊ plateã ad suã ecclíaz ꝓtinere ac petẽtib⁹ vt nõ obstãte q̃ dict⁹. M. cautionẽ de demoliẽdo ope offerebat edificiũ ꝓhiberet. Et qz idez officiaḷ iterloquẽdo decreuit ꝓbationes coꝶ admittẽdas esse: ac ab ope interim q̃escendũ. idẽ. M. ad senoñ. ecclíaz ꝓuocauit. Sz cũ senoñ. officialis eadẽ interlocutoria ꝓuocata decreuerit ad op⁹ sub cautiõe de demoliẽdo ipso nõ admissis eodẽ ꝓbationib⁹ ꝓcedẽdũ ꝑdicti canonici nraz audientiam appellarunt. ⁊ infra.

¶ Iõez mãdam⁹ q̃ten⁹ si est ita reuocato i irritũ q̃cq̃d post appellationẽ hmõi inueneritis attentatũ ⁊c. ¶ Reg. ix.

Sũmatũ est supra. c. primo.

Si cui op⁹ nouũ te nũcias/se ꝓponis. nõ obstãte cautione que offert ab ipso de ope destruendo si nõ iure edificatũ existat tenet te ꝑ trium mẽsium spaciũ expectare iuris tui ꝓiudiciũ probare volentem

Rubrica. De priuilegijs ⁊ excessibus priuilegiatorum.

¶ Eo papa.

¶ Epalis dignitas nõ dz tribui nisi locis insignib⁹ ⁊ populosis

Episcopalia gubernacula nõ ni si maiorib⁹ plis ⁊ frequẽtioribus ciuitatib⁹ ꝑsidere optet ne honoꝶ cui debẽt excellentiora cõmitti: sui numerositate vilescat.

¶ Rego. ix. p. subdiacono.

¶ Nõ obstante priuilegio fori. potest laic⁹ ecclesie malefactor per ecclesiam puniri.

Sicut i iudicijs laicorũ priuilegia turbare nolumus ita eis ꝓiudicãtib⁹ nobis moderata volum⁹ auctẽ resistere. Vi olẽtos itaq; laicos cohercere si contra legem est agere. sed legi facere subsidium.

¶ Lex. iij. in concilio laterañ.

¶ Religiosi etiã exempti ecclesias ⁊ decias nõ debent a laicis recipe sine cõsensu diocesanorũ h. d. vsq; ad. ¶. excõcatos.

Qum ⁊ plantare sacrã religionẽ et plantataz fouere modis oib⁹ debeam⁹: nusq; hoc meli⁹ exeq̃mur q̃ si nutrire ea q̃ recta sunt ⁊ corrigere q̃ ꝓfectuz virtutis impediunt cõmissa nobis auctoritate curem⁹. Fratrũ aũt ⁊ coepoꝶ nreꝶ conqõne cõperim⁹ q̃ frẽs templi ⁊ hospitalis ⁊ alij religiosi idulta sibi ab apo. se. priuilegia excedẽtes cõtra epalem auctoritatẽ multa ꝑsumũt q̃ ⁊ scãdalũ faciunt ⁊ grauе pariũt piculũ aiarũ. et infra.

Ecclias igit ⁊ decimas de manu laicorũ sine consensu epoꝶ taz illos q̃ etiã quoscũq; alios religiosos recipere prohibem⁹ dimissis quascunq; contra tenorem istum aliquo tempore receperunt. ¶ Excommunicatos quoq; ⁊ nõmiatim interdictos tã ab illis q̃ ab alijs oib⁹ iuxta

b Sicut. preiudicãtib⁹. i. preiudicium facere volentibus ecclie. quia etiam si peteret auxiliuz eorum non ꝓpter hoc ꝑ iudicaret ecclesie. s. de offi. ordi. c. j. Et sic est argu. q̃ ecclia nõ vult ius alterius sibi arrogare: quia iurisdictio distincta esse debet. sic s. de iudi. nouit. vbi ꝑ hoc. et. s. qui fi. sint legiti. causaz que. ij. vbi de hoc.

i ¶ Coercere. si aliquid de iure ecclie sibi vsurpare ꝑsumpserint. s. de imu. ec. non min⁹. ⁊ c. aduersus. s. de fo. compe. cũ sit generale. et q̃ malos coercet minister dñi est. xxiij. q. v. qui malos. ⁊ ministeriũ prebet legi vt ea. cã. ⁊ q. ea. homicidias. ⁊ b. ad hoc cũ facta sunt iura vt mali puniant. vt. iiij. dis. facte sunt. ꝑ leges cũ nemo benefacere cogit sed male agere ꝓhibet. xxiij. q. v. ad fi.

Qam. ¶ Ioan. diuidit totã decre. in tres partes: nam in prima ponit exordiũ ⁊ q̃relã epoꝶ decisam: secundo prouidet: tercio prorogat ⁊ penã imponit: secũda ibi. ecclesias. tercia ibi. qd autẽ. et secũda principalis subdiuiditur in quinq; que omnia patent ex sũmario et intellectu ista diuisio est bona. ab. si.

k ¶ Excedentes: vnde illa perdere debẽt. xj. q. iij. priuilegium.

l ¶ Decimas: sic. xvj. q. vij. decimas. iiij. et. s. de iurepa. q̃ autẽ. de cõsensu epoꝶ pñt ecclesias recipere. s. de iurepa. cura. decimas quas habent laici in feudũ ⁊ nõ alꝶ pñt recipere de cõsensu epoꝶ. s. de his que fi. a pla. cũ aplica. in fi. decimas tñ de laboribus suis non soluũt. s. de deci. ex parte.

m ¶ Tempore: nisi prescriptiõe muniti fuerint vel postea cõsensum episcopi habuerint. s. de iurepa. cura.

¶ Excõicatos. ¶ Excõicati ⁊ interdicti oino nõ dñt admitti ad diuina etiã ꝑ religiosos exẽptos. b. d. vsq; ad. §. ecclesie. ab. si. n ¶ Excõicatos. quos vitare tenent non obstante aliquo priuilegio. j. de sen. ex. nulli. ⁊ de iure cõi quilibet tenet. xj. q. iij. excõicatos quod ius priuilegiũ non tollit. vt in decre. predicta nulli. o ¶ Nominatim. nominatim dicitur interdict⁹ siue excommunicatus quando proprio nomine expressõ aliquis interdicitur vel alijs circumstantijs. instituũ. de here. l. b. § nominatim.

¶ In ecclesijs. ¶ Religiosi etiã exempti in ecclesijs ptinẽti bus ad eos pleno iure nõ instituũt nec destituũt icõsultis epis sed rõnẽ exig ũt de tpalib⁹ ab institutis.b.d.vsq; ad.§.q⁹ si.

a ¶ Pleno iure.i.vtroq; iure quo ad spũalia ⁊ tpalia.j.e. qm̃ sed a ꝓio videt q̃ si vtroq; iure ptineat ad illos q̃ cpus nihil possit attẽtare in illos q⁹ verũ est ⁊ ita institutio ⁊ destitutio quo ad tpalia ⁊ spũalia ad ipsos ptinet.xvj. q.ij c.j.⁊.j.eo.qm̃. ⁊ sic ecclesie iste eodẽ gaudẽt priuilegio quo ⁊ isti p uilegiati als vo si pleno iure ad eos nõ ptineant seruabit quod hic dicit. sed cũ pleno iure iste ecclie ptinent ad istos religiosos ex priuilegio pape quis deponet presbyteros. Pot dici q̃ illi primo vocabunt cpm diocẽ. vt p eum adiunctis sibi alijs epis depositio fiat sicut faciũt i alijs sacramẽtis.⁊ hoc collige ꝓm tenorẽ priuilegiorũ vt si primo debent recipe sacramenta ab epo dioce ꝓm q̃ in priuilegio ponitur vel etiã a quocũq; : et ꝓm hoc vocabunt isti ꝓuilegiati q̃scũq; episcopos voluerint.als possunt ꝓuari officio ⁊ beneficio p abbates iusta cã interuenente sed deponere nõ possunt cuꝫ ad officiũ abbatũ hoc nõ ptineat.

¶ Ad si templarij. ¶ Hospitalarij ⁊ tẽplarij semel i anno celebrãt in ecclesia posita i loco interdicto ibi tamen non sepeliũtur corpora mortuorum. b.d.vsq; ad.§. de tribus.ab.si. b ¶ Semel in anno. de ꝗ bzbes.j.de priuilegia.§ illud hodie an ⁊ quãdo possit celebrari in ecclia sua in loco iterdicto vide bonũ text. in.c.fi.de sen.ex. in.vj in fi.⁊ q⁹ ibi no.ab.

epozũ sniam statuim⁹ euitãdos

¶ In ecclijs vero suis q̃ ad eos

a pleno iure nõ ptinẽt istituẽdos ꝑsbros epis repsentent vt eis de plebis cura rñdeant.ipsis ꝯo.p reb⁹ tpalib⁹ rõnẽ exhibeãt competẽtẽ institutos etiã incõsultis epis nõ audeãt remouẽ. ¶ Q⁹ si tẽplarij vel hospitalarij ad ecclesiã venerit interdictã nõ nisi

b semel in anno ad ecclĩasticũ officiũ admittantur: nec tunc ibi se peliant corpa defunctoꝝ. ¶ De cõfratribus hoc cõstituim⁹ vt si nõ se p̃dictis frib⁹ oino reddiderint.ꝗ in ꝓprietatib⁹ suis oimodo duxerint remanendũ ꝓpter

c hoc ab epozũ suoꝝ snia nullatenus eximant sed ptãtem suã in eos sicut in alios parrochianos suos exerceant. cũ p suis fuerit excessib⁹ corrigẽdi. ¶ Q⁹ aũt de p̃dictis fratrib⁹ dictũ est. ab alijs quoq; religiosis qui p̃sumptione sua epozũ pcipiũt iura et cõtra canonicas eozũ snias ⁊ te

d norẽ priuilegiorũ nostrorũ venire p̃sumunt p̃cipimus obseruari. Si em̃ cõtra institutũ hoc venerit ⁊ ecclie in quib⁹ ista p̃sumpserint subiaceant interdicto: et quod egerint irritũ habeatur.

¶ Idem archiepis ad quos litte re iste peruenerint.

¶ Suis priuilegijs priuandus est qui alienis derogat.

¶ Olecti filij frẽs hospitalis hierosolymitani trãsmissa nobis conqõne mõstrarũt q̃ vos eis de malefactoribus suis

e iusticiã facere nõ vultis priuile

f gia ipsoꝝ respicere cõtẽnẽtes.⁊ infra. ¶ Pro certo sciatis q̃ nos

g cõcessa vobis priuilegia decurtabim⁹ cũ eccle.ro.scriptis autẽticis obuiare mime teneatis.

¶ Idem cantuariẽsi. archiepo.

¶ Etiã priuilegiati nõ possunt admittere excõicatos ad sepulturam et si admiserint debẽt inde eos eijcere ⁊ si nõ fecerit episcopus supplebit.

¶ Ad hec:⁊ ifra. Mãdam⁹ quatenꝰ hospitalarijs p̃cipias vt si quos in excõicatione defunctos in cimiterijs eccle

b siarũ sepelierint eos extra cimi

i teria eijciant quod si facere noluerint.tu hoc de his quos in excõicatione defunctos esse constiterit exequaris.

¶ Idem abbati ⁊ monachis scti andree cistercieñ.ordinis.

¶ Cõtra priuilegiũ ecclie ꝑscribit spacio. xxx. annorũ. hodie vero.xl. vt ifra eo.accedẽtibus

¶ Si de terra quã hẽtis in p/rochia canõicorũ de plau

k tio.p.xxx.annos eis decias persoluistis eas sibi de cetero integre psoluatis. Licꝫ.n. ꝓuilegiorũ ro.eccle.bñficio fribus cistercieñ.ordinis idultũ fuerit q̃ de laborib⁹ suis nullas decimas p soluere debeãt. de priuilegio tñ

l idulto tãto tpe vobis detrahere voluistis. cũ liberũ sit vnicuiq;

m suo iuri renũciare eoq; mõ non potestis vos i hac parte tueri.

¶ Idem ambiañ.epo.

¶ De priuilegijs nõ est iudicandum. nisi eorũ tenore inspecto. ⁊ ꝓm continentiã eoꝝ ab oibus subditis sunt seruanda.

¶ De curtabimus.nõ sũt.n. sua iura seruanda quiius alienũ violare nõ metuit.lxxxiij.distin. vbi.⁊.xxv.q.ij. decet. ⁊ de mu.pe.c.j.⁊.ij.et argu.xcv.dis.esto subiectus. ⁊ quod quisq; iuris in alterũ statuit vti debet eodem.ō.de consti.cum omnes.et ecclesiasticus ordo cõfundit. si cuilibet ius suũ nõ seruatur.xj.q. j.peruenit.inspicianꝫ ergo priuilegia istorũ ⁊ ꝓm quod ibi continetur ita obseruet.j. eo.porro. et ita tanq̃ cõtemptores ⁊ negligentes puniẽtur. B.

¶ Ad hec. ¶ Etiã ꝓuilegiati qui sepeliunt mortuos excõicatos eos extumulare tenentur.hoc dicit: vel sic vt in rubro Abbas siculus.

b ¶ Sepelierit:ita cõmunicando eis i morte inciderunt in excõmunicationem quia cui ñ cõmunicauim⁹ viuo nõ cõmunicem⁹ ⁊ mortuo.xxiij.q.ij.c. j.ij.⁊.iij.et.ō.de sepultu.sacris.

i ¶ Eijciant:si potuerint discerni ossa eorũ ab ossibus fidelium. alias non. supra de sepulturis sacris.et nisi forte tales fuerint qui petierunt absolui ⁊ p eos non steterit quominus fuerunt absoluti.et quia post mortem sunt absoluendi. .j.de senten.excõmu. a nobis.ij. ⁊ factũ suum isti emendare teneutur.si.lv.dist.penitentes. alioquin archiepus hoc faciet in eorum opprobrium. Ala.

k Si de terra.annos.argu.contra.ō.de prescrip. de quarta.xvj.q.iij.§.quas actiones.⁊ est expressum.j.eo. accedentibus.vbi tantum.xl.annorum spacio perdit priuilegium vbi de hoc. l ¶ Tempore.sic patet q̃ priuilegium perdit nisi quis vtatur ipso.j.eo.accedentibus.sic etiã leges per dissuetudinẽ abrogãtur.ff. de legi.de quibus multo fortius ꝓuilegiũ q: res de facili ad suã naturã reuertit.ff.de pac.si vnus.§.q̃ si nõ totũ.sed ꝓpter hec q̃tum ad alios nõ p̃dit. m ¶ Renunciare.sic.j.e.accedẽtib⁹.⁊.ō.de regu.ad aplicam.⁊.c.statuimus ⁊.vij.q.j.q̃ periculosum.⁊ remittẽtibus actiones suas non est vlterius ingressus ad eas.ff.de edil.edic.l.querit.§.si venditor ar.ꝓ.ō.de fo.compe.si diligenti.vbi plene de hoc tractatur.

¶ Ad si templarij. ¶ Ad si templarij. ¶ In prima pouit querelaꝫ.in scda ibi.p certo puldet.ab.si. c ¶ Nõ vultis:vnde possunt conuenire quia iusticiã facere nolũt.xxiij.q.ij.dñs.⁊ in auc.vt di.iu.§.pe.⁊ vl. col.ix.⁊.xxiij.q.v.administratores.⁊ sic iudex facit litẽ suã propter dolum suũ ⁊ etiã ꝓpter alios.vt.ff.de iudi. filiusfamilias.

f ¶ Contẽnentes:ar.ꝓ.iudices qui ꝓbationes diligenter non attẽdũt:ar.xxx.q.v.iudicantem. g ¶ De

Porro. ¶ Priuilegiorꝫ tenor inspiciẽdus est et seruãdꝰ b.d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro ⁊ potest exemplari text. q c. nuper. §. de decimis. ab. si. a ¶ Quãuis. i. quia in antiqua erat qm̃ ⁊ melꝰ. sic̃ q̃uis. §. de iureiur. quẽadmodũ ibi q̃uis interdũ ⁊c. vel q̃uis. i. cũ. sed ꝓnic non videt posse stare.

b ¶ Libertatez: supple quã in alijs. immo habet eandẽ in bis q̃ in alijs possessionibꝰ. hoc tñ deꝓhendit ex eorũ priuilegio: vt. j. dicit: ⁊ ita res ad eos deuoluta censet eodẽ priuilegio cuz alijs. ff de vsu. cũ quidã. §. si debitores. ⁊. ff. de iure fis. fiscus. c ¶ Ex inspectione. ⁊ ita inspiciendꝫ sunt priuilegia. ad hoc vt sciat q̃d cõtineat in eis. j. e. recepimꝰ. ⁊. §. de fi. instru. accepimꝰ. ⁊ in auc. de mãda. prin. §. si quis. aũt. et est arg. q iudex dz facere copiã rescripti partibꝰ ad inspiciendũ nec sufficit sola recitatio rescripti: q̃a falsitas posset ibi esse q̃ ex sola electione deꝓhendi nõ posset ⁊ ex eo qd̃ dicit ita obseruez nõ. nõ esse recedẽdũ a forma verborũz §. de deci. ad audiẽtiã ⁊. §. de trãsla. inter corporalia. ⁊. ff. de leg. iij. nõ aliter. itez ar. fines mãdati diligenter seruandos. §. de rescrip. cũ dilecta. itẽ ar. nulli esse credenduz q̃ dicit se habere priuilegium nisi illud ostendat. §. de offi. dele. cũ in iure ⁊ ar. ad boc. xlij. di. q̃ de scamꝰ. ⁊. c. di. §. morez ⁊. j. eo. cũ capella. B.

d ¶ Tenorẽ. sic. §. e. cũ ⁊ plãtare. in fi. ⁊. j. eo. petistis. ⁊ ita priuilegiũ in sua forma tñ seruari dz et nõ vltra extẽdi: alias ꝓuilegiũ nõ defendet i alijs. b.

Excepimus. ¶ Solutio cẽsus nõ probat quẽ exemptũ nisi ex alio deꝓhendit vt quia soluit ad iudiciũ ꝓcepte libertatis. b. d. vel aliter. ⁊ sicvt i rubro. ꝓmo ponit cõsultatio. secundo respõsio ibi. ceterũ. ab. si.

e ¶ Dẽs. sicut templarij ⁊ hospitalarij ⁊ cisterñ. qui cẽsum nõ soluũt ratiõe ecclesie sicut credo. f ¶ Inspicienda. de hoc dictum est. §. c. proxi. g ¶ Libertatis. vbicunq; inueneris hec verba in priuilegijs. statim intelligas illos esse in toto exẽptos a iurisdictiõe epoꝝ vt hic patet. h ¶ Protectionis. licz papa recipiat aliquos sub sua ꝓtectiõe: nõ sunt ꝓterea subtracti a iurisdictione epoꝝ. j. e. ex pte. ij. ⁊ sic p cõfirmationẽ in forma cõi nõ ꝓiudicat epo loci. §. de confir. vti. c. vlti. ⁊ quasi p totuz ar. §. de maio. ⁊ obe. p tuas. ar. ꝓtra. §. de cleri. peregri. c. vno. Quid ergo valet talis ꝓtectio certe parum. sicut parum valet cõfirmatio in forma cõi. tamẽ aliqua reuerentia plus debetur illis q̃ alijs: arg. decre. predi. p tuas. ⁊ forte citius papa mouetur pro eis cũm iniuste grauãtur ad lras cõcedendas.

Sane. ¶ Priuilegiũ nõ extendit ad psonas in eo nõ expressas. b. d. vel aliter. ⁊ sic vt in rubro. et solet quotidie allegari. Ab. si. i ¶ Temerariũ: hoc ideo dicit. quia que per priuilegium concedunt. non debent trahi ab alijs auctoritate propria in exemplum vt hic. xvj. q. j. hinc et quia priuilegia cõmunem legem nõ faciũt. xvj. q. ij. non exemplo §. de concessi. preben. constitutus. in fine. et ff. de consti. prin. l. j. C de legi. leges. in fi. et xvij. q. j. petisti. ⁊ arg. c. dist. contra morem. argu. contra. qz quod vni persone concedit ceteris denegari non debet. v. di. ad eiꝰ ꝓo ⁊. iiij. distin. deniq; nõ sunt contra: quia loquũtur de cõmuni tute qd̃ enim de iure cõi vni conceditur omnibus concessum intelligitur: secus de iure speciali in quo casu loquũtur prime concordantie. Ber.

k ¶ Certa ratiõe no. q priuilegiũ non dandum nisi certa ratiõe inspecta: vt. ij. q. j. petistis. ⁊ non subito. §. cum magna deliberatione. xxiij. dist. cõmunis filius. et. xvj. q. j. in parochia.

l ¶ Singularibꝰ beneficijs. id est priuilegijs q̃ singularia sunt ⁊ priuata a lege communi. iij. dist. priuilegia. Berñ.

Prentibus. ¶ Due sunt partes consultatio et responsio. secũda ibi: respondemus. et tenementi istum tex. quia quotidie allegatur ⁊ est in vsu. ab. si.

m ¶ Non licet. nec etiam missas ibi celebrare. de consecra. di. j. vnicuiq; et. c. clericos. ⁊. c. si quis.

n ¶ Potius. per te. arg. q̃ exempti si excedant metas priuilegiorum siue publice delinquerint q̃ possint ab episcopis coherceri: argu. j. eo. c. proxi. vbi de hoc. argu. optimũ. §. de statu regu. c. recolentes. Berñ.

o ¶ Non impediant. argu. q̃ papa sic indulget priuilegium vt non ledat siue impediat iusticiam aliorum. ff. ne quid in loco publi. l. ij. §. si quis a principe. et. §. de vsu pal. ex tuaruz. xj. q. iij. si quis non obediat. et. xxxij. q. ij. primum: ⁊. ff. de condi. indebi. nam hic. et. §. de consue. cum olim. ⁊. §. de eccle. edi. ad audientiam. ij. Ber.

Tarum nos. ¶ In prima ponitur querela et consultatio. in secunda responsio. ibi. verum. et in prima penũ tur quattuor excessus istorum hospitalariorũ. Abbas sic. lue.

p ¶ Collata. non pleno iure. vt. j. patet.

a Porro q̃uis tẽplarij ⁊ hospitalarij multa sint libertatis ꝓrogatiua donati non dubitamꝰ q̃n aliã libertatez habeant in locis in q̃bꝰ aliq̃ puenissent ad eos. fuerãt habitatores

c qd̃ totum ex inspectione priuilegiorũ suoꝝ plenꝰ aduertere potes: ⁊ ꝓm qd̃ inueneris ita obseruez. Sic eñ eos volumꝰ ꝓuilegiorũ suoꝝ seruare tenorẽ q̃ eorũ metas trãsgredi mime videãt.

d I Dem. i. apo. se. le.

¶ Per solutionẽ census q̃ fit romane ecclie nõ ꝓbat exemptio a iurisdictione episcoporum.

Recepimꝰ lras q̃s ꝑ eccles ijs censualibus direxisti.

e Ceterũ diligãtiã tuã volumꝰ nõ latere q̃ sicut nõ oẽs q̃ spãliter beati petri iuris existunt annuatim apo. se. censum exoluũt ita nõ oẽs cẽsuales ab epoꝝ sꝗ

f iectione habent ĩmunes. Inspicienda sunt q̃ ecclĩarũz ꝓuilegia ⁊ ipsorũ tenor est diligentꝰ attẽdẽdus vt si fuerit deꝓhensuz q̃ ecclĩa que censuz soluit spãliter bti petri iuris existat et ad indi

g ciũ ꝓcepte libertatis census annuus cõferat: nõ ĩmerito poterit spãli ꝓrogatiua gaudere. Si

h vero ad iudiciũ ꝓcepte ꝓtectionis cẽsus ꝓsoluit. nõ ex hoc iuri dioc. epi aliquid videt eẽ subtractum:

I Dem.

¶ Priuilegiũ vni concessum nõ pot ad aliũ extendi ꝓpter idẽptitatẽ rõnis. b. d. ⁊ solet quotidie allegari.

i Sane. ⁊ infra. Temerariuz est ⁊ indignũ aliquem sibi sua auctoritate ꝓsumere quod

k romana eccle. alicui certa ratõe

l inspecta singularibꝰ voluit beneficijs indulgere.

Q Elestinus. iij. abulesi. epo.

¶ In oratorijs priuatis campane publice teneri nõ possunt. etiam per religiosos.

Patentibus litteris certificari desideras vtrũ templarijs hospitalarijs ⁊ alijs oratoria in domibus suis habentibus liceat campanas in eis ponere publiceq; pulsare. ¶ Respondemꝰ aũt cõsulati. t. q̃ non

m licet eis hoc agere quin potius per te p censurã eccle. appel. recohercendi sunt: vt ita sint suo

o iure contenti q̃ iusticiã nõ impediant aliorum.

I Vno. iij. archiepo lugdun:

¶ In tota ꝓuincia exhortationis officio priuãtur hospitalarij qui mittũt pro elemosynis cruce falso signatos, et si missi sunt laici excõicant. si sunt clerici ab officio ⁊ beneficio suspendũtur ⁊ eadem suspensione puniũtur. qui ante reconciliationẽ in polluta ecclesia celebrant et suspensi p episcopos exemptos absoluí nõ possunt ⁊ fratres priuilegiatorũ q̃ ad eos se oĩno nõ trãsferunt priuilegiati nõ sunt.

Tarũ nos tenore edocuit lrarũ q̃ frẽs hospitalis sancti iohãnis laicos ⁊ illiteratos mittũt pro elemosynis colligendis ⁊ infra. Cũ in quadã ecclesia baptismali eis a ꝑdecesso

p re tuo collata q̃dam eorũ ꝓcuriens vicariũ sacerdotem: ipsam

a ¶ Ad reconciliationē p aquā benēdictā cū vino et cinere et p eēm tūn ⁊ non p simplicē sacerdotē. s. de consec. eccle. vel alta. proposuisti: ⁊ c. aqua. sed nonne ex priuilegio saltem semel i anno possent ibi celebrare ante reconciliationē: vt. s. eo. cū ⁊ plantare. §. quod si. et. j. eo. vt priuilegia. dicas q̄ priuilegiū non extenditur ad hunc casum quādiu fuerit sic execrata. vt. j. eo. c. ibi donec reconciliata fuerit ⁊c. et quia hoc est interdictū iuris ⁊ nō hominis qui celebrat in tali ecclesia non est suspensus nec irregularis: hic tamen ecclesia fuit interdicta a iure et ab homine: et sic diuersa est hec pena. argu. s. de cleri. excōmi. si celebrat. et. c. postulastis. §. quesiuisti ber. b ¶ Emancipare. id est liberare ō potestate episcopozum. c ¶ Amittere. xj. q. iij. priuilegiū.

d ¶ Signatos. p hoc patet q licz poztet aliquis habitum regularem non obligāt tūmodo constet q̄ non animo obligandi hoc faciat vt isti faciebant quia in tali casu habitus non facit monachuz. s. de regula. pozrectum: argu. contra. s. eo. ti. statuimus. sed illud verum est cū cōstat q animo vouendi habitum recepit. p

e ecclīam sanguinis effusione fe/
a dasset vsq̄ ad recōciliationē di
uina ibidem interdixisti officia
celebrare: sed nihilominus ipsi
in ea diuina officia celebrarunt
alios vero p̄sbyteros ab officio
suspensos per ēpos suos idem
cū sint laici ad diuina officia re/
stituūt exequenda. Quosdam
preterea qui cuz vxoribus suis
in domibus ꝓprijs cōmozātur
eo q eis de suis aliquid confe/
b runt annuatim: ita emancipare
contendunt vt aliquibus fm le
gem terre de sibi obiectis respō/
dere minime teneant. ¶ Ueruz
c quia priuilegiū merek amittere
qui pmissa sibi abutik potestate
f. t. mandamus quatenꝰ si quos
clericos aut laicos a dictis fra/
tribus pro colligendis elemosy
d nis cruce falso signatos inuene
ris his a quibus ipsos missos
esse cōstiterit per totā ꝓuinciam
e suā exhortationis officiuz inter
dicas. Missos si laici fuerint ex
cōmunicotiōs mucrone ꝓcellas

f si clerici ab officio beneficioq̄ su
g spēdas nullo priuilegij prorsus
beneficio vel appellationis re/
medio preualente. Eos vo q̄s
in predicta ecclesia lege tibi dio
cesana subiecta post interdictuz
tuum diuina celebrare cognoue
b ris: eadem pena suspensionis in
uoluens in ea donec reconcilia
ta fuerit officia non pmittas ce/
lebrari diuia. Presbyteros etiā
suspēsos ab episcopis suis ⁊ pre
dictos fratres ad officia sua te/
mere restitutos i eandē sniaz su
i spensionis reducas. Illos vero
quos ad rñdendū alijs fm legē
terre ꝓ pmissa cā asserūt non te
k neri nolumꝰ excusari q̄n eos ad
rñdendū sub aposto. impedimē
to cōpellas. ¶ dez abbati
⁊ cōuentui sancti petri eugub.

¶ Contēta in instrumēto ꝓdito probari pñt ꝑ testes qui illud ꝑ legerunt. si deponunt de tenore et q̄ erat sine vicio.

Q Um oliz essemꝰ apō peru
siū ꝓstituti ⁊ tu fili abbas

interdicere eorum ecclesias quando totam terram subiicit generali interdicto. Sed contra hoc est. s. de consuetu. cum inter vos: ⁊. j. de verbo. signi. cum in partibus. Sed verius dicas q licet non possit interdicere illozum ecclesias: ipsi tamen de iure communi tenentur seruare interdictum generale: vt dicunt iura duo, prima alias posset illos punire. s. c. proximo cum publice delinquunt. Ite p leuib⁹ ⁊ minimis cau sis nō possunt episcopi se itromittē. nec excōmunicare eos: vel si aliquis illozuz esset infamatus nō potest compelli vt se purget Nam papa nihil aliud eis cōcessit: nisi q eos filios suos fecit: sed in alijs cuz publice delinquunt non abstulit eis iurisdictionē alias nihil aliud esset nisi dare materiam delinquēdi. ⁊ q̄ possint puniri quando publice delinquunt hic patet. et. s. c. proximo. et hoc idem dixit Tan. Alij dicunt q̄ nullo modo potest eos punire: et papa sibi hoc reseruauit. et hoc volunt sic probare. Papa bñ scit q̄ templarij et hospitalarij et alij exēmpti semper sunt in aliena parochia: et scit q̄ delinquunt. et dicit q̄ non puniātur vt per iura patz in cōtrarium allegata. ⁊ quia si aliqui dicūtur curiales puniūtur vbi inueniūtur: nisi sint in armata malicia. tūc cōueniūtur sub magistro militū nisi habeant priuilegiū imperiale. C. vbi quis de curiali vel coartali aliaue. cōdi. puni. l. ij. ⁊ illustres nō puniuntur nisi sub iudicib⁹ a principe spāliter deputatis. C. vbi sena. vel clarissi. l. iij. circa mediū. Jo. distinxit ita. si priuilegiatus delinquit circa rem nō exemptā: vt in cōtractu vel maleficio occidēdo hoiem vel adulterādo. tale delictū pōt punire ēps loci. q: ⁊ si psona sit exempta res tñ in quā deliquit non est exempta. et ita quasi rōne rei in quā delinquit sortik quis forū ⁊c. s. de fo. compe. c. vlti. si vero deliquit circa rem exemptā puta male gerendo se in officio suo. vel alienādo res ecclie: tunc a solo papa punik: q: in his exemptus est vbi eēm factū cozū p̄iudiciū affert nō exemptis ibi bene punit ēps eos. secus si nō tangit ⁊ hoc p bak satis. j. e. cū capella. si vo aliud speciali⁹ in priuilegiis suis inuenik illud seruek. s. e. porro. Inno. papa statuit q̄ exempti subsint ordinarijs rōne delicti siue cōtract⁹ aut rōne rei de qua cōtra ipsos questio mouek ⁊ coram eis possunt conuenire: sed si delictū cōmissuz sit in loco exemptus siue cōtractus initus. aut res litigiosa sit in loco exempto tūc nō possunt cōueniri coram ordinarijs vt dr in quadā ꝓstitutione Innocentij quarti eodē titulo volentes. b ¶ Pena suspēsionis. s. officij ⁊ beneficij. et pōt hoc referri ad factū cū de iure sint suspēsi violando temere interdictū prout notak. s. de excess. pla. c. vlti. in magno no. sed si sciēter celebret post interdictū iuris debēt suspēdi. ⁊ tūc propie dr suspendi. b. i ¶ Reducas. i. ostendas illos ab eis non fuisse absolutos hoc ē sicut de facto fuerūt absoluti ita de facto reducas illos in eandē sniam. k ¶ Nolumus excusari: sic. s. eo. cum plantare. §. pe. ⁊. j. eo. c. pe.

Q Uin etiam. ¶ Priuilegiū deperditū docto de ꝓditione ⁊ eius tenore ꝑ testes innouak. b. d. vel aliter. et sic priuilegiū ꝓditū de cui⁹ veritate ⁊ tenore ⁊ ꝓditione cōstat ꝑ testes

potest innouari.b.d.⁊ est casus nota.in ꝑma parte ponit ꝓcessus narratio:in scda diffinitio.ibi:nos vo.pot etiã tercio sũmari:⁊ sic vt in rubro.⁊ nõ est alibi casus ita clarus.Ab.

a ¶ Lucij:qd postea fuit amissum:vt.j.sequit.

b ¶ Onus.ideo em̃ isti apud sedẽ apo.testes suos ꝓducere debẽt:qꝛ ꝑs altera suos etiã ibi ꝓduxit.vt sic hinc inde seruetur equalitas.

c ¶ Fratrũ: istis nõ credit tanq̃ testibus cum iurati non fuerũt:qꝛ inducti nõ fuerint testes:ꝑ qꝛ ipsi viderant priuilegiũ credit eis papa tãq̃ fratribus suis ⁊ bonestis viris:sed nõ ꝓbationem sed ꝓsumptionẽ inducũt ⁊ coadiuuãt testes inductos.

d ¶ Diocesani:et iõ nullũ ius reseruauit sibi epo in mõasterio illo ex quo verba plene exceptõis continebant in priuilegio illo:vt.s.patet. ⁊ arg. s.e.recepimus.

e ¶ Ligatũ:cum nõ esset iudex suus.s.de ꝓsuc.ad nostraz.⁊.ij. q.j.in ꝑmis.⁊ sic ipso facto renũciauit ipm nõ ligatũ:⁊ sic sntia a nõ suo iudice lata seruari nõ dz.s.de iudi. at si clerici.ar.ꝓtra.j. de sen.ex.cum deseideres.§.j.⁊.c.vlt.⁊.c.si aliqñ.vbi de hoc.

f ¶ Sine rep̃hẽsiõe. hoc est no.dignũ.q̃ si aliquis vult probare amissionẽ instrumẽti oportet q̃ plura probet:videlicet tenoreꝫ instri. et ꝑterea q̃ sit sine aliquo vicio quo posset argui falsitatis vt hic patet.⁊ arg.C de fi.instru.l.vlti.sed nunq̃d legatus ꝑt ꝓbare pari rõne amissionem instrumẽti sue legatiõis. dico q̃ nõ. s.de off.vele.cũ in iure.ar.C.de mã.ꝑn.l. vna.qꝛ non est aliq̃s ibi supior coꝛã quo fieret ꝓbatio: als tñ si bonestus ⁊ notus esset pot ⁊ dz ei credi. ar.xcvij.dis.nobilissimus.itẽ qñq̃ sufficit ꝓbare tm̃ amissionẽ instri:licet alia nõ ꝓbenk.C.de ꝓba.si de possessione:ꝑ hoc est in odiũ illius qui fuit instrm̃ furatus:als nõ sufficit ꝓbare solã amissionẽ:vt hic ptz.C.de testi.testiũ. in fi.item si instrm̃ fuit exhibitũ in iudiciũ ⁊ ei fides est impo sita.si postea ꝓdak adhuc pot aduersarius instrm̃ reprobare: ꝑstito iuramento tamen q̃ malicioſe hoc non opponat.Cede fide instru.l.vlti.si queras qualiter ꝓbatur ꝓditio instrum.enti.dic q̃ ꝑ iuramentum illius qui ꝓdidit:argu.ꝑdi.l.ꝑri.sic et amissio aliarum rerum ꝓbatur ꝑ sacramentum.C.vnde vi.si qñ.⁊.s.qd me.cau.c. vltimo.⁊.ij.q.j.in primis.hac eam ratõne videk:q̃ si impetrasti lras ad delegatos et eas amiseris:si ꝓbas amissionem:⁊ tenorẽ larum:q̃ fuerint sine aliqua falsitate et sine vicio suspitionis ꝑ legiti mos testes q̃ discreti essent cognoscere lras de vicio falsitatis posset dici q̃ postea possunt procedere argu.huius decre.Ber.

a priuilegiũ lucij pape nob pñtãs postulaueris inouari ꝓpt ꝑdictionẽ eugubini epi asserẽtis: ꝗ in suũ ꝓiudiciũ redũdare nõ fuit effectui mãcipatũ:⁊ infra.Teigit et ꝑfati epi ꝓcuratoribꝰ in nra pñtia cõstitutis.b.basilice xij.aplorũ ꝑsbro cardi.dedimꝰ in mãdatis: vt sup amissiõe ac tenore ꝓuilegioꝝ testes recipet q̃s duceres ꝓducẽdos.q̃ fideliter redegit in scriptis depositines.ꝝ.testiũ iuratoꝝ q̃ꝝ depositionibꝰ publicatis dicti ꝓcuratores ad ꝓducẽdos testes ꝑ q̃s inductos a ꝑte aduersa repellerẽt:inducias postularũt: q̃s ꝗ eo tenore illis duximus ꝓcedẽdas:vt apud se.apo.ꝓbarẽt q̃

b vellẽt:vbi onus ꝓbatõis ꝑs altera subijsset:⁊ infra. ¶ Nos vo tã ꝑ depositões testiũ q̃ꝝ asserti

c ones q̃rũdã fratrũ nꝓꝝ liq̃do cognoscẽtes talẽ dicti ꝓuilegij fuisse tenorẽ:q̃ videlz cenobiũ vꝛm nullo mediãte ad ro.eccl. ꝑtineret:⁊ q̃ non liceret alicui epo eidẽ mõasterio ⁊ eius ecclesijs excõicationẽ indicere vt fratres illic dño seruiẽtes ab oi po

d testate liberi ro.ec.libertati gra potirenk:⁊ q̃nulla in eis mẽtio dioce.epi habeak.Illud etiã attẽdẽtes:q̃ cuz tu fili abbas tpe celestini ꝑdecessoris nri ad ipsius pñtiã accessisses: ipse inspectis ecclie tue ꝓuilegijs lz excõicatꝰ ab eugubiñ.epo dicereris:

e tãq̃ nõ ligatũ admisit ad oscu/lũ:qd ꝑsumik nõ fecisse nisi monasteriũ vꝛm coguissent ad ro. ec.spãliter ꝑtinẽ decernimꝰ ꝓuilegiũ illd lucij pape qd sine rep̃hẽsione bulle charte vel lre apparebat qñ fuit nobis ostẽsum illius fuisse tenoris:cuius ꝑ depositões testiũ ⁊ assertõnes fratrũ nꝓꝝ noscik extitisse.

¶ Idem cathalaneñ.electo ⁊ abbati trium fontium.

¶ Innouatio priuilegiorũ ius non tribuit.sed antiquum conseruat.h.d.quo ad titulum.

Ex parte abbatisse ac sororũ iotreñ.ecclie extitit intimatũ q̃ meldeñ.epꝰ ꝓmissõis occasiõe cuiusdã ꝑ lras ad iudices delegatos obtẽte:in q̃ nul/

g la mẽtio habebak d ipsaꝝ ꝓuilegijs q̃ illas ⁊ eaꝝ ecclesias cleꝝ ⁊ ꝑlm iotreñ.ad ap.se.nllo mediãte spectare declarãt: quorũ

h ipse nõ erat ignarus eas incepe rit grauiter molestare obedientiã ab ipsis ac cleroꝝ ꝑlo iotrẽ. subiectionẽ oimodã requirẽdo ⁊ infra.Verũ cũ iudices ipsas valde grauarẽt ad apo.bñficiũ ꝓuolarũt:⁊ infra. Sed iudices apo.nõ deferẽtes nec fragilitati sexus ꝓpatiẽtes earũ in abbatissam excõicationis ⁊ in clerũ ⁊ in ꝑlm iotreñ. interdicti snias ꝓtulerũt. Sane cũ iam nũcij iotreñ.ecclie ꝑdicta ⁊ alia in nra pñtia retulissent priuilegiũ nob aplicũ ostẽderũt: q̃ ꝑ ecclesiaz iotreñ.ꝓstabat ad roma.ecclesi

i am specialiter ꝑtinere. ¶ Nos aũt eosdẽ nuncios ꝓpter appel. ꝑdictam diutius detinẽtes:q̃a tandẽ nullus apparuit idoneus respõsalis.qui partẽ defensaret aduersam:priuilegiũ apo.se.ecclesie iotreñ.ꝓcessum duximus

i innouandũ:ita tñ vt ꝑ innouationẽ ipsius eidẽ ecclie nõ plus iuris accrescat q̃ꝝ ꝑ priuilegia ꝑ decessorum nostrorum obtinuit cum ꝑ hoc non nouum ei cõ/

l cedere:sed antiquum ius conseruare velimus.

¶ Idem columbrieñ.episcopo

¶ Ecclesia vtens duplici priuilegio exemptõnis.licet succumbat ex vno.pot nihilominus ex alio se iuuare ⁊ obtinere. nec tenek exemptus promittere obedientiam diocesano. vigore tamen exemptõis non potest sine licentia diocesani ecclesiam cõstruere in loco nõ exempto.et si exẽptus de facto ĩ loco nõ exẽpto cõstruit ecclã cedit iuri epi

Cum olim ꝓpter questiones q̃s aduersus priorem

X parte abba. ¶ Primo ponit appellantium cõquestio priuilegij productio:⁊ de ipsius innouatõne decisa petitio:in secũda ibi:nos autẽ.ipius innouatõ ⁊ ꝑstatio.Ab.

g ¶ Nulla mentio: vñ videk q̃ lre nõ valebant.s.de rescript. cum ordinem.

b ¶ Non erat ignarus vñ videbank valere lre cum ex certa sciẽtia veritas sit suppressa:⁊ talis qua expressa lras nõ habuisset.s.de rescript.sup lris.Alin.

i ¶ Specialiter ꝑtinere.⁊ ita sentẽtie nõ tenuerũt.tum qꝛ post appellationẽ:tum qꝛ spãliter sedi apo.subiecte sunt:sic.s.c.pr. sic.s.de relig.do.cuz dilectus.vnde papa omittit alias sententias tanq̃ nullas.vt s.c.primo.

k ¶ Innouandum si ꝓtradictũ fuisset tali innouationi. papa nõ statim innouasset s.c.primo.

l ¶ Sed antiquum ius. Nota ergo q̃ ꝑ innouationẽ nihil iuris acquirik:sed antiquum reseruak:arg. xij.dist.ꝑceptis.et.s. de ꝓfir.vti.vel inuti. dilecta.⁊.j.eo.qꝛ intẽtionis.

¶ Cum olim habet multa dicta:sed quo ad titulũ.h.d.vt in rubro. Prima ꝑs narrat factum.Secũda ponit diffinitionẽ:ibi.iudices.Tercia petiti

onem monasterij contra sententiam:ibi.tandē.Quarta ponit sententiam pape:ꝛ primo interlocutoriam.secō diffinitiuam ibi.distinguentes.Abbas Siculus.

a ¶ Appellatum:ex parte canonicorum.

b ¶ Prefigendum:ad instantiam episcopi.

c ¶ Diffinitiuam:B ideo dicit:qꝛ iam processum fuerat in causa ad plenū p iudices a quibus fuit appellatum:alꝯ hec nō haberent locum.

d ¶ Et mōacho:nota ꝙ cā relegatur monacho.s.de fo.cōpe. ꝓquestus:qd est verū expressio nomine monachatus:quo tacito non valerēt:quia p surreptionē essent obtente: qm̄ monachi a strepitu causarum remoti esse debēt.s.de sindi.c.vno.vñ oportet ꝙ in lrīs fiat mentio de monachatu.s. de pscrip.cū ordinem ꝛ.s.de pfir.vti.porrecta.silr.nec ꝓcurator esse pōt:etiā p vtilitate mōasterij sine licētia abbatis.xvj.q. j.monachi.ꝛ.c.de psentium.abbas tamē potest esse ꝓcurator. s.de censi.sopite.ꝛ.s de transac.contingit. hodie nō cōmittitur cā a papa vel ab eius legatis:nisi pſonis in dignitate constitutis vel canonicis in cathedralibus ecclesijs vel alijs collegijs venerabilibus:vt in decreta. Inno.iiij.in conci.lugduneñ.pſenti decreto ꝯ pscrip.nec debēt cōmitti nisi in ciuitatibus vl alibi vbi possit haberi copia peritorū:vt ibi dr.

e ¶ Quibus. Sz cū appellatum fuerit ab istis iudicib⁹ quō debēt se amplius intromittere.Dic ꝙ B fuit de voluntate partium:alꝯ nō compellerent:ꝛ poterunt canonici appellationi renunciare:sic.s.de excep.significauerunt:ꝛ qꝛ papa hoc mandat.ꝛ qꝛ nō fuerunt ꝓsecuti appellationem pinde est ac si nō appellassent.

f ¶ Ac ꝓbandum:ꝛ hoc additum erat in lrīs:vt si de partiū ꝓcederet voluntate diffinitiuam sententiam ꝓmulgarent:vt ꝓbant sequentia.

g ¶ In expensis:quia pars monasterij nō fuit ꝓsecuta appellationē.vnde debuit condemnari in expensis.s.de appel. sepe.ꝛ.c.rep̄hensibilis.de hac materia dr.s.de dolo.finem certa quātitate exp̄ssa:ꝛ taxatione p̄missa.

h ¶ Juraueras:ꝓbatio ista expensarum p iuramētum solū fit:vt hic patet:ꝛ.C.de iudi.sancimus.taxatione p̄missa.vt eadem.l.ꝛ.iij.q.iij.offeratur.ꝛ.s.de procura.constitutis.ꝛ.s.qd me.cau.c.vltimo.

i ¶ Extorto:cōsensus seu confessio p metum extorta non valet.xv.q.vj.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.C.de his que vi metu fue cā fiunt.l.iij.ꝛ.s.co.ti.platū.ꝛ.xxxj.q.ij.lotharius.B.

k ¶ Restitutionē:qꝛ quicquid post suam cōsecrationem acq̄siuit episcopatui acquisiuit quare donare illa nō potuit:qꝛ q̄ nihil habet:nihil donare pōt.xvij.q.j.statutū.liij.dis.abbati ꝛ.s.de iurepatro.q̄ autem.in fi.

et canonicos monasterij sancte crucis habebas: p q̄bus ad au
a dientiam nostram fuerat appellatum. moram feceris longio/rem:quia p parte altera nullus comparuit responsalis eisdem
b certum terminum duximus p̄figendū:in quo venirent vel mitterent sup priuilegijs omnibus ꝛ libertatibus que a ro.pon. vl ab.m.quondā columbrieñ.episcopo se habere dicebant:ꝛ sup alijs questionib⁹ aduersus eos a columbrieñ.ecclesia intētatis
c diffinitiuam sentētiam recepturi:ꝛ infra.Interim autez vtriq̄ parti liceret corazꝛ dilectis filijs tuis de alcobacia ꝛ de serra ab/
d batibus ꝛ.f.monacho alcoba/
e cie q̄bus causa prius fuerat delegata ꝓponere ac ꝓbare si q̄d aliud ꝓponendum duceret ac
f probādum:ꝛ infra. ¶ Judices autem sufficiēter actum esse de causa credentes monasterium
g sancte crucis in expensis quas p quadrienniū occasione hmōi
h negocij iuraueras te fecisse dā/narunt:infirmantes sua sententia libertatem: quā dictus.m. columbrieñ.episcopus contulerat monasterio sancte crucis canonicorum assensu p portariuz
i regis extorto.Preterea qꝛ idez M.predecessor tuus fuerat canonicus regularis:ꝛ duo milia marabanitorum que acquisierat in episcopū iā ꝓmotus monasterio dederat memorato ip
k sum ad restitutionē eorum iudices cōdemnarunt. Insup ecclesias omnes quas monasteriuz p̄ter episcopi columbrieñ.assensum ꝓpria autoritate fundarat qꝛ pars sancte crucis nec p̄scriptiōe nec defensione alia nec ꝓbationibus contra se factis obstiterat:iudicarūt in ius columbrieñ.ecclesie cum fructibus tē
l poris reuocari:ꝛ infra. ¶ Tandem ꝓcuratoꝛ monasterij ꝓpo
m suit sententiam non valere nec tenere.Quod si alꝯ etiā sententia memorata teneret: qꝛ tamē monasteriū fuit indefensū: nec exhibita fuerant coram eis priuilegia libertatis ne delictum p
n sone in damnū ecclesie redūdare debebat ad exhibitōnem priuilegioꝝ suorum admitti quod sibi concedi de solita benignitate sedis apo.postulauit. ¶ Nos igit attendentes:ꝙ eadem priuilegia nō solōmodo ꝓ libertate monasterij faciebant:sed exp̄mebant ius nostrum:ꝛ eccle.roma.iusticiam tuebāt: ne in nos monasterij lesio redūdaret: ad priuilegia exhibenda partē ei⁹
o de gratia duximus admitten/da:et infra. ¶ Distinguētes ita q̄z inter libertatem per p̄dictuz episcopum ecclesie ipsi concessam:ꝛ libertatem quam ei longe ante tempus ipsius episcopi apostolica se.indulsit:quia nobis constituit extoꝛtuz fuisse in episcopi concessione canonicorum assensum:ꝛ cōcessionis pa
p ginā in aliq̄t lineis habuisse ra
q suras ꝛ subscriptiōes singulas fuisse singulis subscribētū ma/ten.rescin.nō pos.l.ij.ꝛ.C.de tempo.appel.p banc.ꝛ hic nō fuit appellatū a sma:qꝛ si appellatum fuisset:nō fuisset admissū monasteriū hac via.q̄dīu em̄ ꝓpetit ordinariū auxiliū nō datur extraordinariū.ff.de mino.in cause.ij.in pin.

l ¶ Reuocari: Mo. ꝙ ecclesia sine autoritate epi edificari non debet:etiam si sit aliquis exemptus.de cō se.dist.j.nemo. ꝛ.j.q. xij.placuit.ꝛ in autē. de eccle.ti.§.si q̄s autem.col.ix.quod si fecerit episcopus ecclesiam ad suum dominium reuocabit:vt B patet.nisi abbas illā prescripsisset:vt.s.dicit:ꝛ.xij.q.ij.apls.

m ¶ Nō tenere:forte dicebat sententiaz latam cōtra absentē non cōtumacē:vnde nulla erat.iij.q.ix.oia ꝛ.ff.de re iudi.contra pupillum.sed hoc nō erat verum:vt hic pz p finem:vbi cōfirmatur sententia,p parte n ¶ In damnum ecclesie.xvj.q.vj.si episcopū.ꝛ.ff.qñ ex fac. tuto.l.ob dolum vel culpam.

o ¶ De gratia duximus.Et sic beneficio restitutiōis admissuz fuit monasterium ad exhibēda ꝓuilegia,q̄ omiserat.s.de in interesti.auditis. et alijs plibus capls: s iure cōi nō admitteretur p̄textu illorū instrorū ꝛ sibi imputet ꝙ omisit illa.s.de re iudi.inter monasteriuz:ꝛ.c. suborta. tñ in cā appellatōis bñ audiret de iure cōi ad exhibitionē priuilegiorū:qꝛ tūc pñt induci noua instra:ꝛ noua exceptio opponi.s.de fi.instru.cū Jo.et.C.sen/

de voluntate partium:alꝯ nō compellerent:ꝛ poterunt canonici appellationi renunciare:sic.s.de excep.significauerunt:ꝛ qꝛ papa hoc mandat.ꝛ qꝛ nō fuerunt ꝓsecuti appellationem pinde est ac si nō appellassent.

f ¶ Ac ꝓbandum:ꝛ hoc additum erat in lrīs:vt si de partiū ꝓcederet voluntate diffinitiuam sententiam ꝓmulgarent:vt ꝓbant sequentia.

g ¶ In expensis:quia pars monasterij nō fuit ꝓsecuta appellationē.vnde debuit condemnari in expensis.s.de appel. sepe.ꝛ.c.rep̄hensibilis.de hac materia dr.s.de dolo.finem certa quātitate exp̄ssa:ꝛ taxatione p̄missa.

h ¶ Juraueras:ꝓbatio ista expensarum p iuramētum solū fit:vt hic patet:ꝛ.C.de iudi.sancimus.taxatione p̄missa.vt eadem.l.ꝛ.iij.q.iij.offeratur.ꝛ.s.de procura.constitutis.ꝛ.s.qd me.cau.c.vltimo.

i ¶ Extorto:cōsensus seu confessio p metum extorta non valet.xv.q.vj.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.C.de his que vi metu fue cā fiunt.l.iij.ꝛ.s.co.ti.platū.ꝛ.xxxj.q.ij.lotharius.B.

k ¶ Restitutionē:qꝛ quicquid post suam cōsecrationem acq̄siuit episcopatui acquisiuit quare donare illa nō potuit:qꝛ q̄ nihil habet:nihil donare pōt.xvij.q.j.statutū.liij.dis.abbati ꝛ.s.de iurepatro.q̄ autem.in fi.

l ¶ Reuocari: Mo. ꝙ ecclesia sine autoritate epi edificari non debet:etiam si sit aliquis exemptus.de cō se.dist.j.nemo. ꝛ.j.q. xij.placuit.ꝛ in autē. de eccle.ti.§.si q̄s autem.col.ix.quod si fecerit episcopus ecclesiam ad suum dominium reuocabit:vt B patet.nisi abbas illā prescripsisset:vt.s.dicit:ꝛ.xij.q.ij.apls.

m ¶ Nō tenere:forte dicebat sententiaz latam cōtra absentē non cōtumacē:vnde nulla erat.iij.q.ix.oia ꝛ.ff.de re iudi.contra pupillum.sed hoc nō erat verum:vt hic pz p finem:vbi cōfirmatur sententia,p parte n ¶ In damnum ecclesie.xvj.q.vj.si episcopū.ꝛ.ff.qñ ex fac. tuto.l.ob dolum vel culpam.

o ¶ De gratia duximus.Et sic beneficio restitutiōis admissuz fuit monasterium ad exhibēda ꝓuilegia,q̄ omiserat.s.de in interesti.auditis. et alijs plibus capls: s iure cōi nō admitteretur p̄textu illorū instrorū ꝛ sibi imputet ꝙ omisit illa.s.de re iudi.inter monasteriuz:ꝛ.c. suborta. tñ in cā appellatōis bñ audiret de iure cōi ad exhibitionē priuilegiorū:qꝛ tūc pñt induci noua instra:ꝛ noua exceptio opponi.s.de fi.instru.cū Jo.et.C.sen/ten.rescin.nō pos.l.ij.ꝛ.C.de tempo.appel.p banc.ꝛ hic nō fuit appellatū a sma:qꝛ si appellatum fuisset:nō fuisset admissū monasteriū bac via.q̄dīu em̄ ꝓpetit ordinariū auxiliū nō datur extraordinariū.ff.de mino.in cause.ij.in pin.

p ¶ Rasuras:in loco suspecto:alꝯ nō obesset.s.de fi.instru. ex lrīs.s.de reli.do.cum venerabilis.

q ¶ Subscriptiones:ex hoc nō deberet esse suspectum:qꝛ q̄t sunt subscriptiones subscribentiū tot diuersitates scripturaꝝ debent esse.ꝛ dissimilitudo debet esse: vt patet ipso facto per subscriptiones.vix em̄ possent esse similes.Qꝛ singuli subscribere debeant: ꝓbatur.C.qui testa.face.pos.hac consultissima sed reprobatum fuit hoc instrumentū ex eo ꝙ habebat rasuras in loco suspecto.ꝛ ꝙ falsum videbat:quia scriptum aliud fuit exhibitum quod fuit eadem manu confectum ꝛ conscriptum.ꝛ ideo non fuit illi instrumēto habita fides:sic.s.de excepti,cum venerabilis.

a ¶ Irritam ⁊ inanem: ex hoc patet: ꝙ licet sententia p falsa instrã lata nulla est. interim tñ q̃diu nõ constet: de hoc habeat aliqua. §. de fide instru. accepimus. vbi de hoc.

b ¶ Prescripsisset: si allegasset pscriptionẽ noie romane ecclesie. §. de pscrip. cum ex officij.

c ¶ Cum ipsi de hac: sed tm de libertate ab episcopo concessa que non valuit: ⁊ ita pz ꝙ licꝫ snia iudicis retractetur. non est psumendum ꝓ terea contra ipm. ꝙ aliquid fecerit fraudulẽter nisi in cõtrariũ. pbaret. ij. q. vj hoc etiã placuit.

d ¶ Ad ius pfessionis. id est ad ius obedientie vel fidelitatis qd est ꝓtrariũ libertati. §. de symo. ne dei.

e ¶ In ceteris. s. q̃ ad expẽsas ⁊ in restitutione marabanitorum: ⁊ in restitutõne ecclesiarũ. ⁊ sic snia p parte tenet: ⁊ p parte renocat. sic. §. de testi. rainutius. ⁊. c. rainaldus.

Accedentibus. ¶ Primo ponit partiũ cõparatio ⁊ actoris narratio. secũdo iudicium datio seu cause ꝓmissio: ibi discretioni. Ab.

f ¶ Per. xl. an. et sic patet ꝙ cõtra priuilegium pscribit: arg. ꝑ xxv. q. ij. ca. j. ⁊. ij. vbi dicit: ꝙ priuilegia ecclesiarũ ⁊ monasteriorũ cũctis tpibus inuiolata ꝑmaneant: ⁊ illud loquit de alio ꝓuilegio: quod potius ꝓtinet ad libertatem ⁊ imunitatẽ ecclesiarum de generalibus statutis: quib⁹ ecclesia regitur. ⁊ illa intemerata semp erunt. item videt ꝙ vnico actu perdat priuilegium. C. de pact. int emp. ⁊ ven. l. cõmissorie. ⁊. C. d iure do. impe. l. ij. de hoc plene dictum est. a. de cõsti. cum accessissent Preterea ad hoc vt pdat priuilegiuz: sufficit ꝙ p. xxx. an. nõ sit vsus priuilegio. §. eo. si de terra. ⁊ hic dicit de quadraginta. ad hoc dixerũt quidã ꝙ etiã vnico actu pdit ꝗ priuilegiũ: ⁊ rñdet de q̃draginta: ⁊ ibi de triginta: qz sic de facto accidit: simile. ff. de peti. here. item veniunt. §. aptanda. et hoc ꝓbare voluerunt: vnde audiendi erant. §. de resti. spol. c. j. ⁊. ff. de ꝓbationibus circa eum. ⁊ sic vnico actu perdit priuilegiũ: ⁊ reddit res ad ius cõe: sic. ff. de pac. si vnus. §. ꝙ si nõ totũ. ff. de adimẽ. lega. l. iiij. que cõtinuat ꝓcedenti. ⁊. xxxv. di. ab exordio. Ad hanc solutionẽ ꝓsecuit distingui ꝓuilegiũ: aut dat agendũ aut excipiendũ ⁊c. quere hãc distinctionẽ de con

nibus adnotatas: scriptũ autẽ quod vobis exhibitum fuerat nec rasura ꝓtendere nec esse variis subscriptionũ manibus variatũ: sed a primo ad vltimum eadem manu cũscriptũ: libertatem ab ipso episcopo cõcessam

a p extorsionem irritam decernimus: ⁊ inanem: sup hoc sententiam delegatorum iudicum cõfirmantes. Quia vo euidenter agnouimus ex priuilegijs antedictos ꝓdecessores nros eccle/sie sancte crucis libertatis priuilegiũ indulsisse: ⁊ ꝙ ea in possessione tamdiu fuerat libertatis

b ꝙ alijs etiã cessantib⁹ pscripsisset libertatẽ ei a ꝓdecess. nostris indultam autoritate apo. cõfirmamus tibi sup hoc silentiũ imponentes. Sup hoc aũt in nullo sententie delegatorũ iudicũ

c derogamus: cum ipi de hac nõ cognouerint libertate: et infra. Cunctꝫ libertatem a ꝓdecessori/bus nostris indultam monaste

d rio confirmamus ad ius ꝓfessionis: quod est cõtrarium libertati: monasterium decernimus nõ teneri: nõ derogantes iudicibus delegatis quibus libertatis priuilegia nõ fuerãt ꝓsenta/

e ta in ceteris aũt latam a predictis iudicibus snïam ꝓ colum/brieñ. ecclesia cõfirmamus.

Idem episcopo et magistro g. lemoniceñ.

¶ Contra priuilegia ecclesie minori spacio. xl. annorum non ꝓscribit. h. d. fm verũ intellectũ

Accedẽtibus ad pñtiam nostrã abbatis: ⁊ conuẽtus naugiaceñ. ex vna pte: ⁊ tẽplariorũ de toceñ. ex altera procuratoribus procuratoꝝ mona/

chorũ ꝓposuit: ꝙ cum decimas terrarũ de sarcole diu q̃ete possederint añq̃ ad tẽplariorũ dominiũ peuenissent: ⁊ post q̃ tẽplarij terras acquisiere ꝓdictas

f decimas earũdẽ p. xl. an. amplius pacifice possedissent nũc eis ipsas subtrahere nõ verent. et infra. ¶ Di. v. mãdam⁹ q̃tenus si abbas ⁊ monachi sufficiẽter oñderint: ꝙ a tẽplarijs decias de terris ꝓdict⁹ p. xl. an. ꝓtinuepceperint sine lite vos ad ꝓstationẽ ipsarũ tẽplarios ꝓpellat⁹ Luz em tpe ꝑ indulta ꝓuilegia

g decimas soluerint eis renũciasse tacite ꝓsumũt. Qd si in ꝓbatiõe defecerint ab ipsoꝝ impetitiõe tẽplarios absoluatis ipsis sup h silentiũ ꝓpetuũ ꝓponẽtes

Idem epo lingoñ.

¶ Exemptus rõne certe rei. vl certi loci non censet exemptus respectu alterius loci seu rei.

Cum capella duc⁹ burgũ die gaudere dicat hmõi ꝓuilegio: ꝙ nullus archieps vl eps in ꝓsonas canõicoꝝ eiusdẽ capelle suspẽsionis. vl excõicationis. aut interdicti snias audeat ꝓmulgare q̃dã capelle supradicte canonici qui parochiales ecclias a te tenẽt. occasiõe ꝓuilegij ꝓlibati in his etiã quaꝝ iurisditio ad te ꝓtinet. ita se dicũt exemptos. vt q̃tumcũqꝫ grauiter interdũ excedãt tue correctioni recusant. et snie subiacere.

b ¶ Quo circa mãdam⁹ q̃tenus inq̃tũ exempti sunt eiusdẽ rõe capelle aplicis priuilegijs deferas reuerẽter ⁊ inquãtũ rõe parochialiũ ecclesiarũ vel als iurisdictionẽ tuaz respicere dinoscunt. officij tui debitũ in eosdẽ

stitutio. cum accessissent. § hoc nõ credo: ꝙ hoc priuilegiũ vno actu tollat: arg. ad hoc. C. de excusa. tuto. volũtarie. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. auten. ꝓsbyteros. ⁊ credo standũ huic decretali. ⁊ valebit priuilegiũ istud: nisi ꝓbet ꝙ quadraginta annis nõ sint vsi ꝓuilegio soluẽdo decimas quiete: ar. opti. §. de pscrip. cum nobis. ⁊ ita pdit ꝓuilegiũ eodẽ tpe q̃ ⁊ pscribit ꝑ ius cõe vñ ꝓtinue debẽt isti, pbare pceptionẽ decimarũ q̃libet anno: vt dicit lra. vñ isti si vellẽt ꝓbare interruptionẽ ⁊ possent: admitterẽt vel p retentionẽ decimarũ. vel etiã p li. cõtesta. factã. ⁊ hic indicant ꝓba illa ꝓtinue pceperint sine lite. et ita qd dz. §. e. si de terra de. xx. an. nõ tenet vt. §. de pscrip. ad audientiã. ⁊. c. illud.

§ ¶ Renũciasse. tacite. §. eo. si de ẽra. vbi de hoc. §. de bis q̃ fiũt a ma. par. ca. ex ore. §. de offi. dele. gratum: § nunq̃d talis renunciatio posset ei obijci ab alijs quibus decimas nõ soluũt: ar. ꝙ sic. §. de ꝓsti. cũ accessissent. §. de ꝓben. ꝓ illorũ. § hoc nõ credo ꝙ ꝓter hoc pdãt priuilegiũ q̃ ad alios: § de ꝓuilegio tm̃ detrahit. §. e. si de terra.

Cum capella. ¶ Rõne vinculi bñficij dr ille subiect⁹ qui rõne alterius est exemptus. h. d. vel aliter ⁊ melius vt in rubro ⁊ est ter. no. ⁊ mlt̃um allegabilis. in ꝓma ꝓte ponit querela. in scda ꝓuisio: ibi. quo circa. Abbas.

b ¶ Inquantũ exẽpti: qd colligit ex forma ipsius ꝓuilegij. §. eo. porro. ⁊. c. recepimus. ex hac decre. soluit q̃stio de abbate q̃ acq̃siuit priuilegiũ: ꝙ monasteriũ suũ esset exemptũ cũ oibus capellis. tpe succedente acq̃siuit capellas q̃s ꝓtẽdit eodẽ ꝓuilegio retinere epo loci ꝓtradicẽte. Et est distinguendũ p hãc decre. vtrũ acq̃rat nouas capellas ꝓrbus accessorias an q̃ habeãt se principalr ab illis oino segregate. in ꝓmo casu ꝓticipant eodẽ priuilegio. in scdo casu nõ: arg. ff. de li. le. l. vlti. §. caio. ff. de lega. iij. vxori. j. rñ. ⁊. l. cũ q̃s. in fi. arg. ꝓtra. ff. de ver. ob. cũ stipulamur. huic decre. ꝑ videt. xvj. q. j. frat nr. ⁊. xij. q. ij. cognouimus. qz vna ⁊ eadẽ res nõ debet duplici iure censeri. ⁊. §. de deci. cũ in tua. sic em̃ videt ꝙ isti sint patim liberi patim serui. qd est ꝑ illud. ff. de sta. li. si duob⁹: ⁊ nõ obstat. qz q̃tũ ad capellã istã sunt liberi ab epo: ⁊ in his q̃ spectãt ad ipam. in his

in quibus subsunt epo nõ fuit exempti. ⁊ diuerso iure censet quo ad diuersa nõ ad idẽ sicut põt hic quis plura domicilia. ẽ.de fo.ope.ex pte.⁊ q̃ ad vnũ forũ põt cẽseri vno iure.⁊ quo ad aliud alio:⁊ sic tenet vtriq;.⁊ est sil'c.ẽ.de maio.⁊ obe.p tuas.⁊.j.c.pr.in fi.⁊ sic exemptus seu priuilegiatus põt iudicari ab epo loci:sed nõ in his in quibus exemptus vel priuilegiat⁹ est.nisi put di.ẽ.eo. tuarum.in fine

Ex ore sedẽtis.

¶ Abbas. monasterij exempti pro mẽbris nõ exemptis ad synodum epalem accedere.Et episcopo parere tenet.b.d.vel aliter ⁊ melius vt in rubro.primo pmittit exordiũ. scdo narrat factum ⁊ partium allegatões:ibi.cũ igit. tercio diffinit:ibi.nos igit.Abbas Si.

a ¶ Rectissima:cuz ius faciat q̃ ad oẽs q̃ similiter iudicare tenent.ẽ.de re iudi. in causis.⁊ ideo cũ multa puidẽtia:⁊ delibecatione est pmulgãda.xxxv.q.ix. aplice. ⁊.c.sniam.in fi.

b ¶ Nulli parcat: vbi scãdalũ nõ timet als vetrabere debt seueritati.l.di.vt cõstiteret.⁊.xliij.dist cõmessatiões.⁊.xxij.q. iiij.nõ põt.⁊ ẽ.de no. opr.nũc.cũ ex iniucto

c ¶ Quod suũ ẽ: sic ẽ.in consti.Gregorij. in prin.libri huius.et insti.de iusti.et iu.in prin.⁊ summũ bonũ est in rebus iusticiaz colere.xij.q.ij.cum de uotissimam.

d ¶ Ad synodũ epalem cũ iusta cã extiterit.xviij.dist.epõs.ij.

e ¶ Recipe ac seruare.xviij.dist.decernimus.

f ¶ Aliqua de suis: arg.q̃ qñ h̃ dictio:qz vel h̃ dictio sic ponit in priuilegio q̃ p h̃ ponit aliq̃d.als nihil esset:ar.j.de ver.si.c.abbate.⁊.j.eo.in his.et ff.de pdi.⁊ demon. q̃ bus diebus.§.dñs.ff de lega.j.si seruus.§ si seruus.⁊ q̃ q̃nq;.⁊ l.si sit.§.j.⁊.C.d fal. cau. adiecta.l.ij.ar.p q̃ potius intelligitur conditionaliter.ff.de ptraben.emp.si quis fundũ.⁊.l.si debitor.in fi.Jo.

g ¶ Prescriptio:in his.s.que p priuilegiũ non erãt exempta in quibus obtinet epõs:⁊.j.sequit.⁊ sic est arg.q̃ abbas põt p scribere ius cõe in capellis p epm in his q̃ põt possidere.ẽ.de pscrip.auditis. h ¶ Que nõ pbant:ergo licet quis pbet exemptionẽ capitis nõ ideo pbauit exemptionẽ mẽbrorũ:ar.ẽ. c.pri.arg.contra.qz totum ⁊ pars debet eodem iure censeri.

libere psequaris.

I Dem abbati ⁊ fratribꝰ eua/ sũ.cenobij.

¶ Per exceptionem concessam monasterio.capelle ibi subiecte non censent exempte.

Ex ore sedẽtis ĩ throno p cedit gladiꝰ bis acutꝰ qm̃

a ex ore ro.põ.rectissima dz exire

b snia q̃ p iusticiã nulli parcat: ꝑ

c reddat vnicuiq; qd suũ ẽ. ¶ Cũ igit int vos ⁊ vigoriẽ.epm sup mõasterij vri subiectõe ac libertate ptrouersia verteret:monasterij vri proposuit pcurator:q̃ idẽ mõasteriũ ab ipa sui fundatiõe liberũ extitit ⁊ exemptũ:et ad hoc pbandũ puilegia pdecessorũ nrorũ inducẽs vnũ pstãtini:⁊ alterũ alexãdri necnõ indulgẽtias cle.⁊ cel.q̃z vsum cõtinuũ a lõgis retro tpibus p depositões testiũ oñdere nitebãt ⁊ infra. Porro ĩ puilegio pstãt quoddã ptineri pspicit:per qd idẽ cenobiũ videt ad iurisditionẽ epi ptinere videlicz q̃ abbas eiusdem primũ locũ post vigorieñ.psulem semp obtineat. vñ cum locum ipsum obtinere non possit in generali cõci.nec; in p uinciali. qm̃ absonũ esset: vt abbas primus post illuz sup illos epos resideret.relinquit g̃ q̃ locum illũ in epali synodo intelli

d gat hre:q̃re tenet ad synoduz epalẽ accedere hac p h̃ ipsi⁹ sta

e tuta recipe ac seruare.in priuilegio xo alexãdri pape qdã aliud ptinet p qd diocesan⁹ epus in eodẽ cenobio iurisdictionem suã ⁊ si nõ in oib⁹ in qbusdã tm̃ retinuisse videt:cũ in illo dicat q̃ vigorieñ.epi ab eiusdem loci fratrib⁹ aliq̃d iniuste nõ exigãt ꝑ his tm̃ ptenti pmaneãt q̃ pdecessores eoz aficessorib⁹ suis cõstat rõnabilit impẽdisse.vñ cõ/

f stat q̃ abbates epis aliq̃ de suis exhibere tenerent. ¶ Nos igit his ⁊ alijs diligent auditis: cũ

g a neutra pte sit probata pscptio in quibus obtinet epõs:⁊.j.sequit.⁊ sic est arg.q̃ abbas põt p scribere ius cõe in capellis p epm in his q̃ põt possidere.ẽ.de pscrip.auditis. b ¶ Que nõ pbant:ergo licet quis pbet exemptionẽ capitis nõ ideo pbauit exemptionẽ mẽbrorũ:ar.ẽ. c.pri.arg.contra.qz totum ⁊ pars debet eodem iure censeri.

sentẽtialiter diffinimus:q̃ eua/ señ.cenobiũ liberz ẽ in capite tã q̃z ab epali iurisditõe prius exemptus ⁊ soli ro.ec.subiecttum tutela tũ ipsi⁹ cãtuarieñ.archi-

b epo reseruata.in mẽbris autẽ q̃ non pbant exempta dioce.epo ipm subiacere decernim⁹ ppter qd abbas ad synodũ eius debz accedere primũq; locũ post vigorieñ.epm obtinere p ipsis q̃z membris non exemptis idẽ ab-

i bas tenet vigorieñ.epo exhibere reuerẽtiam obsequium ⁊ honorem:quibus vigorieñ.epõs sibi competenter exhibitis debz manere contentus.

I Dem ausoneñ.episcopo.

¶ Recepturus sub ptectõe pape q̃ hoc non censet exemptus

Ex pte tua fuit quesitum. vtrũ clerici ⁊ laici q̃ lras pfectõis ostẽdunt:in qbus pso ne sũt noie cum oibus rebus suis subsecuta sub aplica ptectio

k ne cõsistere declarant:a iurisdictiõe epi diocesani sũt exempti. ¶ Nos autẽ.T.R.q̃ p lras husmodi ab epozum suozum po

l testate minime subtrahunt.

I Dem elideñ.episcopo.

¶ Religiosi quibus a papa cõcessum est vt ecclesias eis subiectas possint in ppios vsus cõuertere nõ autoritate ppria ꝑ a diocesano loci possessionẽ illaz ecclesiarũ recipe debent nisi in priuilegio aliud exprimat.

Astoralis officij:⁊ infra. Interrogasti vtz viri religiosi qbus a se.apo.est indultũ vt ecclias suas ĩ ppos vsus possint puertẽ decẽdẽtib⁹ pso/ nis eaz liceat auẽte ppria possessionẽ earũdẽ intrare vel p diocesem.epm in ipsa sunt potius inducendi. ¶ Ad qd rñ.nisi forte indulgentia summi põtificis id

m cõtineat expssum:suo epo incõ

n sulto in possessionẽ ipsaruz eis

p nõ est licitũ introire:qz p indulgentiã hmõi epali iuri non cre/ xij.dist.c.j.⁊.ij.et.xij. q.ij.cognouim⁹.⁊.ij. q.vij.si quis epõs.⁊.ff. p verdicto.an pars.

i ¶ Tenet.Et sic est arg.q̃ aliquis potest esse vasallus multorum:sicut iste abbas subest pape ⁊ episcopo p capellis: vt.ẽ. c.pri.ff.de ope.lib.l. duorum.

k Ex pte:declarant.sic.ẽ.c. recepim⁹.⁊.ẽ.de maio.⁊ obe.p tuas.

l ¶ Subtrahunt.sic ergo talis ptectio inutilis est.sicut confirmatio in forma pmuni de q̃ dicit.ẽ.de concess.pben.qz diuersitatem.Ad qd ergo impetrãt:qz solet plus tineri qd specialiter pollicet q̃z qd generaliter impetrat.ẽ.de ber.si aduers⁹.⁊.xxiij dis.c.q̃z q̃.

m Astoral:cõtineat expssũ a qd priuilegiũ semp intelligit cõcessum sine lesione alterius.ẽ de offi.ordi.licet.⁊.ẽ de vsu pal.ex tuarũ. ẽ.de eccle.edi.cum dilecat apls:⁊.c.ad audientiam.ij.⁊.C.de in. offi.testa.si qñ.arg.ẽ. eo.patẽtibus.

n ¶ Incõsulto:sic licet lex concedat libertatem seruo vindicãti necem dñi a iudice tñ danda est.C.p q̃. cau.ser.accipi.pmi.liber.l.j.

o ¶ In possessionẽ quam nunq̃z babuerũt.⁊ hoc ideo: quia nemo sua autoritate rem suam accipere debet.C.vnde vi.si q̃s in tantã.et.xvj.q.vj. placuit.⁊.C.de acq̃. pos.improba.ff.de acquirẽ.pos.si ex stipulatiõe.secus si possessionẽ habuisset.ẽ.de resti.spoliat.cum venissent.

p ¶ Indulgentiam Si de duabus seruitutib⁹ altera remittat alia remanet in suo statu.ff.de ser.vrb.pdi.si vomus tua.⁊.ẽ.de vsu pal.ex tuarũ.

ita hic. nec hmõi generali concessione concedit ꝓ specialiter non fuisset concessurus. ff. de pecul. qui peculij. ff. de pig. veniq. ⁊ l. obligatõe. ⁊ §. de elec. ecclesia vestra. ibi neq; eim ⁊c. C. de inoffi. testa. si qñ. Ber.

Existis. ¶ Oz diu templarij vel hospitalarij nõ seruãt interdictũ ꝓ eis in loco ꝓlatum alij seruare nõ tenent. h. d. vel sic ⁊ pinguius vt i rubro. Et scda pars ibi. ad qd. Abbas.

a ¶ Ridere: sile. j. de sen. ex. si vere si dicit imperator. Judices iubemus esse sollicitos ne turpi colludio querat ex miserijs p̃ciũ gaudiozũ. C. e. de lib. xij. in fi. l. j.

b ¶ Oz diu: sic. vj. q. ij. si tm. ⁊ c. placuit.

c ¶ Celebretis. Mõ eim debent alijs legẽ imponere quã ipi negligũt obseruare. §. d p̃ben. ꝓ illozũ. nec tenet ali⁹ seruare ꝓuilegium qd ille nõ seruat cui cõcessuz est. j. de sen. ex. in audiẽtia ⁊ qui priuilegiũ alterius nõ seruat eius ꝓuilegiũ nõ est seruandũ. §. de ap. an sit deferendũ. §. de elec. bone. et qd ab alijs exigere debet: multo fortius a seipo. ff. d neg. gest. si pupilli. §. vlt. ⁊ ff. de admi. tu quotiẽs §. si tẽpali. ⁊. ff. si seruendi. l. altius. ⁊. §. de nat. ex. li. ven. c. vno.

d Quoniã ꝓ confessionẽ: vtroq; iure. s. in spũalib⁹ ⁊ tpalibus. §. eo. cũ ⁊ plãtare. §. in ecclesijs et. xvj. q. ij. c. j. Illud intelligit cum tradit ecclesia pleno iure vide qualiter interp̃tat b verbũ: vtroq; iure cũ tñ vtroq; iure posset ecclesia aliq̃ mõasterio esse subiecta. lz eps aliqua tpalia ibi recipiet. §. de censi. cũ venerabilis.

e ¶ Synodare. id ẽ ad synodũ vocare.

f ¶ Permanẽtibus silis interp̃tatũ ẽ. xvj q. j. generaliter. ⁊ sile j. de ver. sig. abbate. in fi. ⁊ ita lz rõne pso na sit exempta: tñ rõne rei quã possidet nõ exempte est subiecta. §. e. cũ capella. ⁊. c. ex ore. in fi. ⁊. §. de maio. ⁊ obe. ꝓ tuas.

g ¶ Utroq; iure. id est in spũalibus ⁊ temporalibus: vt supra patet. Hernardus.

Qtia circa. ¶ Cõis diuisio. scda ps ibi: sup q̃.

h ¶ Epalibus: de q̃bus loquũt canones. xij. q. ij. nob ⁊ p̃cesso.

i ¶ Canonicas sanctões. puta de cõsensu ca. xij. q. ij. nobis. sine exceptione. ⁊. §. de his q̃ fi. a plã. sine consen. ca. cum nos. nec in enorme detrimentũ facta fuerit: qꝛ ꝓ hoc posset reuocari. §. de dona. apostolice.

k ¶ Indefinite: arg. q̃ in definita equipollet vniuersali. xix. di. si romanorũ.

l ¶ Nihil excepit. sic. §. de iurepa. ex lris.

m ¶ Bñficijs: sile. §. de dona. pastoralis. cũ dilectus. in fi. et. j. de verbo. sig. olim. ff. de consti. prin. l. vlti.

n ¶ Sed futuri: arg. q̃ in ꝓuilegijs vbũ generale ⁊ indefinite ꝓlatum ad futurũ extẽdit. xij. q. ij. cognouimus. ⁊. §. de deci. ex p̃te. ⁊ C. que res pig. ob. pos. l. vl. ff. de ser. vr. p̃. si seruitus: ar. p̃ §. de cens. quãto. ⁊. §. de deci. cum in tua. et §. eo. cum capella. ff. de p̃ben. emp. in lege ⁊ l. rutilia polla. ff. de dam. infec. damni. §. si is q̃. Sed hic ió p̃dante sit interp̃tatione excogitata fraude sue obuiet libtati. xvj q. ij. c. j. C. de dona. si quis argentũ. §. vlt. secus vbi certa verba ponuntur: in eo casu non extendit ad alia sed ita seruandus est priuilegiũ q̃tenus tenor priuilegij se extẽdit. §. e. porro. ⁊. c. recepimus. sed vbi verbũ generale ponit ad omnia appellatiua extẽdit. sic. §. de deci. ex multiplici. Si autez eque põt retorq̃ri ad ius cõe sicut ad priuilegiũ poti⁹ videt intẽp̃tatõ faciẽda fm ius q̃ fm priuilegiũ. §. d cõsue. cũ dilect⁹. ⁊ vt nemi sit onerosa: ar. §. de testi. cũ tu. ⁊ vt ñ sit captiosa. ff. de reg. iur. quotiẽs. ⁊ p̃ illuz poti⁹ iterp̃tatio debz fieri q̃ pntuit legẽ aptius dicere. ff. de pac. veterib⁹ ⁊. ff. de p̃ben empti. labeo. ⁊ vt fiat fm cõez modũ loq̃ndi. §. de spõ. ex litteris nã ꝓsuetudo iterp̃tatur vocẽ. j. de ꝓ. si. abbate. ⁊ semp i tutiorẽ partẽ fit iterp̃tatio. §. de spõ. iuuenis. j. de reiur. c. ij. si eniz neutra esset tutior in benigniorẽ. ix. dist. c. vl. ff. de re. du. cum in testamento. Joannes.

Qtiqua. ¶ Diuidit vt in rubro. scda ibi. vñice. tercia ibi: in omnibus. quarta ibi: saluis. Ab. Si.

o ¶ Renouantes. xij. dist. renouantes.

p ¶ Alexãdrina. scõm. s. pstãtinopolitanã. ⁊ pstãtinopolitana pmũ post romanã. olim ꝓo alexãdrina fuit pma post romanã

dimus derogari.

Item epo ⁊ capl'o tripol.

¶ Si is ꝓpter cuius delictũ postum est interdictum illud non seruat. alij nihilominus seruare tenent secus si ille nõ seruat in cuius fauorem latum fuit.

Existis ꝓ se. apo. edocere: vtrũ cũ ꝓpter hospitalarios vel tẽplarios ciuitas vestra generali suponit interdicto: eisdem non seruantibus vos illud teneamini obseruare

¶ Ad quod duximus respondendum: quod illozũ excessus vobis nõ prodet licentiaz excedẽdi. Sz si prefati hospitalarij vel templarij priuilegiozuz suorum fines excesserint violando temere interdictũ quod pro eis fuerat ꝓmulgatum: ne videant

a de aliorum fletu ridere: vos in

b penam p̃sumptionis eorum q̃diu ipsi violauerint interdictuz

c de nostra licentia celebretis.

Item.

¶ Priuilegiũ concessum monasterio vt eius monachi excõicari non possunt intelligit monachis existẽtibus in monasterio vel i ecclesijs sibi subiectis vtroq; iure. h. d. ⁊ ꝗ casus q̃tidian⁹.

Quoniam ꝓ confessionez cõstat partis aduerse qd nephesim⁹ eps ius episcopale ꝓcipit in ecclesia sancti Basilij ó flage. credimus: q̃ nõ obstante illo capitulo priuilegij qd mõasterio est indultũ vt nullus eps

d ecclias vtroq; iure illi sbiectas interdicto suponere vel monachũ seu clericũ eiusdem mona-

e sterij synodare vel excõicare p̃sumat p̃fatus eps possit interdicere dictã ecclesiaz et excõicare monachũ seu clericum vñm ad eius regimẽ deputatũ: cũ alter utrum de iure fuerit faciendus

q̃ illud capitulũ esse intelligẽdum videt de mõachis aut cle

f ricis in ipo monasterio ꝓmanẽtibus vel ad ecclias destinatas

g vtroq; iure sibi subiectas.

Item londoneñ. archiepisco po apo. se. legato.

¶ Eps remittẽs alicui ecclesie decimas epales indefinite. remisisse videt non solũ pteritas sed ⁊ futuras. ⁊ est casus nota.

Qtia circa: ⁊ infra. Quesiuisti vtrũ monachi oim sanctoz priuilegiũ p̃decessoris

h tui sup epalib⁹ decimis retinendis indultũ extẽdere valeãt ad possessiones acq̃sitas ⁊ postmodũ acq̃rẽdas. ¶ Sup q̃ tale damus rñsum. q̃ si decimaz illaz

i remissio facta extitit: fm canonicas sanctões p̃decessor tu⁹ in

k definite decimas epales mona

l sterio remittendo cũ nihil excepit ⁊ potuerit excepisse ac in bñ

m ficijs plenissima sit interp̃tatio adhibẽda nec debeat vna eadẽ

n q̃ suba diuso iure cẽseri: itellexisse videt nõ solum de decimis possessionũ illi⁹ tpis ꝗ futuri.

Item in concilio geñ.

¶ Ponit ꝓcilij ordinẽ quatuor patriarchaliũ sediũ vsq; ibi seruata. vbi ponit tria priuilegia ipsarũ. primũ. qꝛ dant pallium scõm. qꝛ ante se crucẽ deferri faciũt. p̃terq; in casibus hic exceptis. tertium. quia ad ipsos appellat ⁊ in hoc protestat.

Antiqua priarchaliũ sediũ ꝓuilegia renouãtes

o sctã vniuersali synodo aꝓrobãte sãcim⁹ vt post ro. ec. q̃ disponẽte dño sup oẽs als ordinarie ptãtis obtiet ꝓncipatũ: vtpote mr vniuso xpifideliũ ⁊ magra

p pstãtinopolita. primũ. alexãdrina scõm: anthiocena terciũ: hierosolimitana q̃rtũ locũ obtieãt

m ¶ Bñficijs: sile. §. de dona. pastoralis. cũ dilectus. in fi. et. j. de verbo. sig. olim. ff. de consti. prin. l. vlti.

n ¶ Sed futuri: arg. q̃ in ꝓuilegijs vbũ generale ⁊ indefinite ꝓlatum ad futurũ extẽdit. xij. q. ij. cognouimus. ⁊. §. de deci. ex p̃te. ⁊ C. que res pig. ob. pos. l. vl. ff. de ser. vr. p̃. si seruitus: ar. p̃ §. de cens. quãto. ⁊. §. de deci. cum in tua. et §. eo. cum capella. ff. de p̃ben. emp. in lege ⁊ l. rutilia polla. ff. de dam. infec. damni. §. si is q̃. Sed hic ió p̃dante sit interp̃tatione excogitata fraude sue obuiet libtati. xvj q. ij. c. j. C. de dona. si quis argentũ. §. vlt. secus vbi certa verba ponuntur: in eo casu non extendit ad alia sed ita seruandus est priuilegiũ q̃tenus tenor priuilegij se extẽdit. §. e. porro. ⁊. c. recepimus. sed vbi verbũ generale ponit ad omnia appellatiua extẽdit. sic. §. de deci. ex multiplici. Si autez eque põt retorq̃ri ad ius cõe sicut ad priuilegiũ poti⁹ videt intẽp̃tatõ faciẽda fm ius q̃ fm priuilegiũ. §. d cõsue. cũ dilect⁹. ⁊ vt nemi sit onerosa: ar. §. de testi. cũ tu. ⁊ vt ñ sit captiosa. ff. de reg. iur. quotiẽs. ⁊ p̃ illuz poti⁹ iterp̃tatio debz fieri q̃ pntuit legẽ aptius dicere. ff. de pac. veterib⁹ ⁊. ff. de p̃ben empti. labeo. ⁊ vt fiat fm cõez modũ loq̃ndi. §. de spõ. ex litteris nã ꝓsuetudo iterp̃tatur vocẽ. j. de ꝓ. si. abbate. ⁊ semp i tutiorẽ partẽ fit iterp̃tatio. §. de spõ. iuuenis. j. de reiur. c. ij. si eniz neutra

vt.xxij.di.renouãtes. ⁊ sic priuata fuit iure suo sine culpa.qd esse nõ dz regularit.ē.de psti.cognoscẽtes.⁊.ē.de eo q̃ cog.cõ san.vxo.sue.discretionē.⁊. c.vl.⁊.xvj.q.vl.inuentus.⁊.lvj.di. satis puersum.§ hoc tñ nõ fit sine ca.ē.vt lit.nõ ptest.qm̃.§.ij qd fit pluribus modis.vñ versus. Pauptas odiũ viciũ fauor scelus ⁊ ordo. Personas spoliãt ⁊ loca iure suo.vñ ꝓter pauptatē vniũt due ecclesie:vtvn⁹ sit sacerdos vtriusq̃.x.q.iij.vnio cũ vtraq̃ psuevit suũ habere ꝓriuz. ꝓter odiũ vt.lxx.dis.nemi nem.xxvj.q.vij.de cer nimus.ꝓterviciũ vt ē.de cler.egro.tua.ꝓ pter fauorẽ vt hic: et xxij.dis.renouãtes.et ꝓter vim seu fauorẽ cõsecratõis.xiij.q.vj. ꝓperimus.qñq̃ etiã fauore religionis.ē. de eccle.edi.ad audiẽ tiã.ꝓter scelus etiaz puniunt illi q̃ nõ pec cauerũt. xxv.q.ij. ita nos.ꝓter ordinẽ pri uatur dñs seruo suo. liiij.di.ex antiqs.⁊.c. frequẽs.qñq̃ ꝓt defectũ sacri.xxxiiij.dis. si cuius.⁊.c.lector.

a ¶ Obediẽtie.Sic ꝗ priarche:⁊ illi q̃ nl. lo medio subsũt dño pape:iurãt ei fidelita tem ⁊ obediẽtiã:vt h dz.⁊.ē.de iureiu. ego M.sic.et suffraganei suo metropolitano o- bedientiã ⁊ reuerẽtiã pstare debent ꝗm q̃ isti pstant pape.ē.de maio.⁊ obe.c.dilecti

b ¶ Professionez.i. obedientiã ⁊ reueren tiã.ē.de symo.ne dei ecclesia.ad quã nõ te nent exẽpti epo dio. cũ illud sit cõtrariũ li bertati.ē.eo.cũ olim ij.in fine.Ber.

c ¶ Misi in vrbe.ar. q̃ minor nõ pot exer cere iurisditionẽ pñ te maiore.xxj.dis.de niq̃.⁊.xcv.dist.pbẽ. ff.de off.pcõsul.l.vl. ⁊.ē.de offi.leg.volen tes.ar.ꝗ.xcv.di.ecce. ⁊.xj.q.j.puenit.C.de dona.in hac sacratis- sima.

d ¶ Ab oibus.Hoc est priuilegiũ aplice sedis:vt omissis omni bus possit appellari ad ipsam:vt hic innuit.⁊.ij.q.vj.ad romanã. Sic etiã intelli git qd dicit:impator habet sil'ia priuilegia cũ romana eccl'ia in aut.de eccle.ti.in prin.col.ix.⁊.lxv.di.mos antiquus.

Vt priuilegia. ¶ Diuidit vt in rubro.scda ps ibi.illud. Ab.Si.

Seruata cuilibz ꝓpria dignita te ita q̃ postq̃ ãtistites eaz ro. põ.recepint palliũ qd ẽ plenitu dinis officij põtificalis insigne

a pstito sibi fidelitatẽ ⁊ obediẽtie iuramẽto licẽter ⁊ ipi suis suffra ganeis palliũ largiãt recipiẽte

b ꝗ se pfessionẽ canonicã:⁊ aliũ ꝗ ro.ec.spõsionẽ obediẽtie ab eisdẽ dñice vo crucis vexillũ añ

c se faciãt vbiq̃ deferri:nisi in vr be romana:et vbicunq̃ sũmus põtifex pfis extiterit aut eius le gatus vtẽs insignijs aplice di/ gnitatis. ¶ In oibus aũt ꝓun cijs eorũdẽ iurisditõi subiectis ad eos cũ necesse fuerit ꝓuocet ¶ Saluis apellationib⁹ ad se.

d apo.interpositis:q̃bus ẽ ab oi- bus humiliter deferendum.

I Dem in eodem.

¶ Priuilegiũ religiõis ꝓcessum vt possit sepelire ꝓfrẽs suos tpe inꝓdicti.intelligit ꝙ illis ꝓfrib⁹ q̃ iz maneãt in seculo obtulerũt se tñ ordini mutato habitu secu lari. vl'ꝙ illis q̃ bona sua eis de derũt vsufructu retẽto,h,ꝗmo ꝓuilegiũ religiosis ꝓcessũ q̃ eis veniẽtib⁹ ad locũ interdictũ sel' in anno apiãt eccie vt celebrẽt in eis diuina. intelligit q̃ vna tñ sola ecclesia aperiat in loco

Vt ꝓuilegia q̃ q̃busdã re/ ligiosis ro.ꝓcessit ec. per maneãt incõcussa:q̃dã in eisdẽ duxim⁹ declaranda.ne min⁹ sa

e ne intellecta ꝓtrahãt ad abusũ ꝓpter quẽ possint merito reuo cari: qz ꝓuilegiũ merẽt amittẽ q̃ ꝓmissa sibi abutit ꝓtãte. Sa/ ne q̃busdã regularib⁹ apo.se.i- dulsit vt his q̃ fratnitatẽ eorũ assũpserit si forsã ecclie ad q̃s p tinẽt a diuinis officijs fuerit in- ꝓdicte.ipõsq̃ mori ꝓtingerit se-

f pultura ecclastica nõ negẽt: ni si excõicati vl'noiatim fuerit inꝓ dicti suos q̃z ꝓfrẽs q̃s ecciaz p lati apud ecclias suas nõ ꝓmi/ serint sepeliri nisi excõicati vel interdicti fuerit noiatim:ipi ad eccias suas deferãt tumulãdos Hoc aũt de ill' ꝓfrib⁹ itelligim⁹ vl'q̃ adhuc manẽtes i seculo eo

g rũ ordini sũt oblati mutato hi/ tu secl'ari vel eis q̃ bona sua de derãt inter viuos retẽto sibi q̃ diu in h secl'o vixerit vsufructu q̃ tñ sepelianẽt apd ipoz regula riũ vl'alioz inꝓdictas eccias in q̃b⁹ elegerit sepulturã: ne si de q̃buslibz ipoz fratnitatẽ assum

h tib⁹ fuerit itellectũ ꝓ duob⁹ aut trib⁹ denarijs ãnuati sibi colla tis dissoluat pit ⁊ vilescat eccia stica disciplina:certã tñ ⁊ ipsi re missiõz obtineãt ab ap.sibi sede ꝓcessã ¶ Illo etiã qd hmõi regu larib⁹ ẽ idultũ vt si q̃ fratz suo rũ q̃ ab eis missi fuerit ad recipi endas fratnitates siue collectas i quãlibz ciuitatũ castellũ vel vi cũ aduenerit si forte loc⁹ ille a dinis officijs sit inꝓdict⁹:in eoz

i iucũdo aduẽtu sel' in anno aperiant eecie vt exclusis excõicati dina ibidẽ officia celebrent: sic ꝓtelligi volum⁹ q̃ i eadẽ ciuita te aut castro aut villa vna tñ eccia eiusdẽ ordis frib⁹ semel vt

k dictũ ẽ apiat i ãno: qz iz pl'alit dictũ sit qd i eoz incũdo aduẽ/ tu eccie apiãt ñ tñ ad eccias ei⁹ dẽ loci diuisim:ꝗ ꝓdictoz loco rũ ꝓiũcti sano referẽdũ ẽ itelle- ctu:ne si h mõ singlas eiusdẽ lo ci visitarẽt eccias nimiũ vilipẽ di ꝓtigẽt snia inꝓdicti. Qui vo ꝗ declaratões ꝓdictas q̃cq̃ sibi vsurpare ꝓsũpserit graui subia ceãt vltioni. I Dem in eodẽ

¶ Tpe generalis interdicti epi nõ ꝓhibiti q̃ nõ fuerũt culpabi les interdicti clã celebrare pos/ sunt. Q hodie istud nõ est priui/ legiũ epozum.sed ius cõe vt in c.ñ.de sentẽ.excom.in.vi.⁊ ibi plene habẽt an ⁊ qñ ⁊ qualiter possit celebrari tpe interdicti.

ferẽt sepeliri: nõ nisi maio rẽ ptẽ:ar.ff.de ꝗbeu. emp.in modicis.q̃ ñ credo:etiã si darẽt to tũ:dũ tñ ñ se reddãt: qz res ⁊ non persone sunt accessorie.

i ¶ In anno.Sic pz q̃ in ecclesia interdi cta celebrat ⁊ canoni ce:qz tũc de spãlis ꝓui legio relaxatũ est inꝓ dictũ manet non sub latũ:vñ idem interdi ctũ nõ manet:nouuz creat.ar.ff.de hcario ē si manẽte.xxiij.q.j acbatins.⁊.xij.dist.p ceptis.Sed videt dl cit Ain.q̃ interdictũ nõ relaxet:ē in eccle sia interdicta celebra tur de licẽtia pape.ē. eo. petistis.in fi.nec tunc ꝓmittit ꝗ inter dictũ.Sic aliquis pt ꝓdicare ⁊ loqui excõi catis de bis que per- tinẽt ad correctionez eorum:nec incidit in excõicationẽ.j.de sen ten.ex. rñso.⁊.c.cum volũtate.in prin.⁊ se mel tñ in anno:h eis licet ⁊ nõ pluries: vt hic pz. Sz si p centũ annos stetissent q̃ ñ venissent ad ecclesiã istã q̃ sepe fuit inter- dicta: nũq̃d pscribit ꝗ illos:videt q̃ sic.ē e.accedẽtib⁹.vbi isti tẽplarij pdũt istud ꝗ uilegiũ:qz nõ sũt vsi isto spacio.xl.an.ar. ff.de nũdi.l.j. Sed ꝗ credo in casu isto: qz nõ nocet eis. Sed nũ q̃d de aucte epi pos- set aliq̃s celebrare in ecclesia interdicta ab epo videt q̃ sic eadẽ rõne.de hoc dixi.ē.d appel. ad hec.

b ¶ Pro duob⁹:q̃d si medietatẽ bonozũ darẽt: nunq̃d dicẽdi sũt frẽs:nõ nisi maio

g ¶ Mutato habitu seculari.ita q̃ babi tus illos distinguat ab habitu seculari.Iz ex toto non hẽat ba bitũ mõachalẽ.argu. xxxiij.q.j.qd dco pa- ri. et talis largo mõ ecclesiastica pson cẽ sek.xxvij.q.j.vt lex.et xij.q.j.duo.

f ¶ Mõ negẽt:ex hoc loco pz:q̃ tpe interdicti denegat eccle siastica sepultura.ex d̃ q̃ priuilegiũ istis cõcedit.ē.eo.cũ plan tare.§.q̃d si liber.

k ¶ Pluraliter.no.q̃ pluralis locutio non semp infert suos singulares.sic.j.di.oẽs leges.sic.ē.de ap.significauit.ē.de pre ben.cũ iam dudũ.sic.ij.q.j.in ꝓmis.ibi alij accusatores.ff.de ꝓdi.⁊ de.falsa.§.si q̃s legauerit.⁊.ff.de sta.ho.sũma.arg.ꝗ.ē. de rescrip.olim,de hoc plura ar.iuuenies.ē.de rescrip.c.ij.

Quod. ¶ Diuidit: qꝛ primo ponit priuilegiũ. Secꝺo ponit exceptionẽ: ibi: nisi. terciũ denũciationẽ: ibi verũ.
a ¶ Cõe terre: interp̃tationẽ huius verbi habes. j. de ver. sig. cũ in ꝓtibus. b ¶ Qñq̃: ꝓ ꝗ videt ꝙ sepius possint ꝙ semel in anno: vt sit priuilegiũ ep̃oꝝ maius q̃ ꝓuilegiũ ꝓcedẽtis. c. ꝗ diuersa sint priuilegia ep̃oꝝ ⁊ illorũ. hoc ẽim intelligit de ecclesijs sibi subiectis. ꝗ ꝓcedẽtes in eccl̃ia vna tm̃ semel in anno celebrare pñt. ⁊ exponeꝝ qñq̃. i. qñcũq̃: vel dic ꝙ cũ illud priuilegiũ generale sit in parrochia alterius ep̃i poterit ep̃s celebrare sicut in sua: si ali⁹ ep̃s hoc ꝓmiserit. Sꝫ nũquid canonici pñt interesse cũ ep̃o: nõ ita ꝙ celebrẽt principaliter cũ ip̃o more solito: lꝫ interstint vt audiãt sicut alij extranei q̃ nõ sunt interdicti cũ ipi canonici nõ habẽt ꝓuilegiũ: ne ꝓ hoc vilescat rigor. s. c. pri. vel pot̃ exponi qñq̃. i. nõ semp. qꝛ si ex tali celebratiõe oriet scãdalũ nõ deberẽt semp celebrare ꝗ aliqñ: ita ꝙ ñ esset scandalum.
c ¶ Causam. Hic dicunt quidã ꝙ illi nõ delinq̃rũt nec aliquã cãm dederũt vt ponerẽt interdictũ: lꝫ forte i loco inẽdicto inẽ esse nõ debeãt diuinis cũ illis q̃ ꝓuilegiũ habẽt: tm̃ extra terã illã bñ possunt audire diuina ⁊ ꝓcipere sacr̃a. Credo ꝙ nõ debeãt admitti ad aliq̃ officia vel sacr̃a: vt ipsi ꝓ hoc citius inducant̃ ad satisfaciendũ et vt snia magis timeat̃: qꝛ q̃ suspẽsus vel interdict⁹ est in vna ecclesia: in oibus est interdictus vel suspẽsus ꝗ exp̃sse dr̃ i tex. in glo. iiij. q. v. quisq̃s. ⁊ ar. bo. ad ꝗ. j. de peni. ⁊ re. ꝙ in te. vbi de hoc no. in fi. B. d ¶ Iniquũ. Mo. occasione iuris ad iniquũ dispendiũ trahi nõ debere. C. de vsuca. ꝓ emp. cũ qui sic. s. de transla. inter corꝓalia. a ꝛ̃rio sensu. ⁊ xlv. di. licet.

Quanto. ¶ Priuilegiati ꝙ excõicari nõ possint ab ordinarijs nõ debẽt excõicari etiã indirecte. b. d. vel generalius: ⁊ sic vt in rubꝛo. in ꝓma qõ. in secꝺa quisio: ibi. volentes.
e ¶ Sola verba: ⁊ male certe: qꝛ ꝓsideranda est mẽs potiusq̃ verba. nã verba deseruiũt intẽtiõi ⁊ nõ ecõuerso. j. de ver. sig. intelligẽtia. ⁊. j. q. j. marchio. ⁊ ff. de legi. ⁊ se. ꝓsul. scire leges. ⁊ potiꝛ ẽ mẽs q̃ verbũ vocẽtis. ff. de suppel. le. l. labeo. in fi. et ar. ff. de fun. instru. l. cũ delanionis. §. asinã. in fi. ⁊ in testamẽtis ꝓsideraẽ mẽs testãtis potiusq̃ ꝗba. ff. de leg. j. l. pe. ⁊ in cõtractib⁹ poti⁹ suscipiẽ volũtas q̃ verba. C. q̃ res pignoꝛ. obli. nõ pos. l. pe. ⁊ vlti. ⁊ nõ tm̃ verba edicti seruãda sũt imo snia potius. ff. de legi. ⁊ se. ꝓsul. ꝛ̃ legẽ hic nõ seruabãt Ain. ⁊ ꝓtãtẽ verborũ: vt videt. qꝛ indirecte videbant̃ excõicari: exquo subtrahebat̃ cõio alioꝝ: sic iudei excõicant̃. s. de vsuris post miserabilẽ. ⁊. c. quãto. ⁊. s. de iudeis. iudei. c. ad ꝗ. ⁊. c. si iudeos. in fi. ⁊ sic indirecte faciebãt ꝛ̃ ꝓuilegia pape. vñ ꝓcipiẽ ꝙ decetero ꝗ nõ faciãt: vbi aũt res dubia eẽt poti⁹ seruãda sũt ꝗba edicti. ff. de exerci. l. j. §. si is q̃. Et est decr. ista ꝛ̃ ciuitates q̃ qñq̃ ꝗsilia faciũt ꝛ̃ ecclesiasticas ꝓsonas. ⁊ sic nõ violãt ecclesiasticã libertatẽ. ⁊ tales snie nõ valebãt nec timẽde erãt: ꝗ q̃ ad factum tm̃ refert̃: qꝛ ꝛ̃ ꝓuilegia pape. s. de excess. ꝓla. cũ ad quorundã
f ¶ Quodãmodo: q̃si diceret nõ vere excõicabãt illos: ꝗ subtrahebãt alios ab eoꝝ cõione. ⁊ ideo excõicati videbãt̃. quia excõicatio est a fraterna societate sepatio. iij. q. iiij. engeltrudã. ⁊ sic qꝺãmodo excõicabant eos. B.

Quod nõnullis ẽ religiosis indultũ in fauorẽ põtificalis officij ad ep̃os extẽdentes ꝓcedim⁹ vt cũ cõe ꝛre inẽdictũ fuerit excõicatis ⁊ inẽdictis
b excluſ possint qñq̃ ianuis clausis supp̃ssa voce ⁊ nõ pulsat̃ cãpanis diuina celebrare officia.
¶ Misi ⁊ ꝗ ip̃m eis exp̃sse fuerit inẽdictũ. ¶ Verũ ꝗ illis cõcedim⁹ q̃ cãm aliquã ñ p̃stiterint interdicto ne quicq̃ doli vel fraudis ingesserint: tale ꝓpendium
d ad iniquũ dispẽdiũ ꝓtrahẽtes.
H. Onorius tercius archiep̃is ⁊ ep̃is in quorũ dioce. monasteria et prioratus cluniacen̄. monasterio subiecta consistunt.
¶ Priuilegia non sunt violanda etiam indirecte.
Quanto amplius: ⁊ infra Sane dilecti filij abbas ⁊ ꝓuẽtus cluniacen̄. grauẽ nobꝗ querimoniã obtulerũt: ꝙ q̃dam vr̃m ⁊ vestrorũ officiales cũ in eos ⁊ sui ordinis monachos nõ possunt excõicationis ⁊ interdicti ꝓferre sentẽtias eos ꝙ super hoc apostolice sedis ꝓuilegijs sunt muniti: in eos qui molunt in molẽdinis vel coquũt in furnis eorum: quicquid vendẽdo seu emendo aut alꝫ eis cõicant snias ꝓferunt memoratas: ⁊ sic aplicorum priuilegiorũ nõ vim
e ⁊ ꝓtãtem: sed sola verba seruãtes dicti ordinis monachos qꝺ
f ammodo excõicãt dum eis alios cõicare nõ sinunt. ex quo illud etiã euenit incõueniens: vt ipsi monachi q̃tũ ad ꝗ iudicẽt
g iudicio iudeorũ ⁊ q̃ eis cõicant
h in p̃dictis maiorẽ excõicationẽ incurrunt quã etiaꝫ excõicatis cõicãdo fuerit incursuri. ¶ Molẽtes igit̃ ꝗ crebris ad nos clamoribus iam ꝓlata vlteri⁹ sub dissimulatõe trãsire: vobis vniuersis ⁊ singulis mãdamus q̃tenus hmõi snias in fraudẽ priuilegiorũ nostrorũ decetero nõ feratis: qꝛ si sup ꝗ ad nos denuo clamoꝛ ascẽderit nõ poterimus ꝓniuẽtibus oculis ꝓtrãsire. q̃n ꝓmulgatores taliũ sniarũ seueritate debita castigemus:
I Dem. U. quondam anglorum regine illustri.
¶ Qui in habitu ⁊ tonsura ⁊ ceteris vt laici conuersantur deꝓhensi in maleficijs se ꝓ clericis
Ex non defendunt.
Ex parte tua fuit ꝓpositũ ꝙ nõnulli l̃rati q̃s nec hãtus nec tõsura clericos ꝓfitẽt̃ in ꝛra tue iurisditiõi subiecta degẽtes: cũ excõicatio est a fraterna societate sepatio. iij. q. iiij. engeltrudã. ⁊ sic qꝺãmodo excõicabant eos. B.
g ¶ Iudeoꝝ: in ꝗ vl deẽt̃ iudicari iudeorũ iudicio: qꝛ cũ ecclesia excõicare iudeos nõ possit: qꝛ nihil ad nos de his q̃ foris sunt. ij. q. j. multi. qñq̃ excõicant̃ xp̃iani cõicãtes eis vt. s. dictũ est: ita isti cũ ñ possent istos excõicare. ꝓpter priuilegiũ excõicabant cõicantes eis.
b ¶ Maiorẽ excõicationẽ. Qui ẽim ꝓticipat excõicatis: excõicatus ẽ minori excõicatõne. xj. q. iij. cũ excõicato. ⁊. s. de excep. a nob. ꝗ isti q̃ ꝓticipãt istis mõachis i p̃dictis: erãt excõicati excõicatẽ maiori: ⁊ ita maiorẽ excõicationẽ incurrebãt quã alꝫ ꝓticipando excõicatis. i ¶ In fraudẽ. Et sic ꝓtꝫ: ꝙ si nõ pãt illos excõicare: nihil facere debent ꝓ qꝺ ad idez redeãt. qꝛ si denegatur eis vna via denegata intelligit̃ ⁊ alia. s. de ꝓcur. tue. Sic ꝗ isti in fraudẽ ꝓuilegiorũ nõ sũt excõicandi: sicut nec in fraudem canonis aliq̃d faciendũ est. s. de ꝓcess. ꝓben. cõstitutus. nec in fraudem legꝫ. ff. ad macedo. l. iiij. §. is aũt. ad fi. Vñ no. ꝙ q̃tuor modis fit fraus legi siue canoni. Primo de ꝓsona ad ꝓsonã: vt si vxor velit donare viro: vel ecõuerso: cũ nõ possit. s. de dona. inẽ virũ ⁊ vxo. c. vlt. supponit aliã ꝓsonã cui donat nõ valet donatio. ff. de dona. inter virũ ⁊ vxo. hac rõne. §. nõ tm̃. xlvj. dis. sicut nõ suo. De re ad rem ꝓhibitꝫ est: ne filiofamilias pecunia mutueẽt̃. si tm̃ aliquid in fraudem factum fuerit: puta dedisti frumentũ vel aliud ꝓsile qꝺ venderet: vt pecuniã haberet fraus fit legi. ff. ad se. con. mace. ꝗ iulianus. §. mutui. alꝫ item incipit si filius. ⁊. l. iiij. §. j. ⁊ in vsura. xiiij. q. iij. ꝓlericq̃. ⁊. j. q. j sunt nõnulli. De ꝓtractu ad cõtractũ: vt puta vxor nõ pot̃ donare viro: vt dictũ est vult ei vendere: vt sic ꝗ modo possit donare nõ valet. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. si sponsus. §. circa. sic xvj. q. iij. si sacerdotes. Item de ꝛ̃ctu ad ꝓtractũ alio tm̃ mõ q̃ s. vt cum mulier ꝓ alio fideiubere nõ possit. principalẽ se facit debitricẽ: hic nõ valet: qꝛ facit in fraudẽ legis. ff. ad senatus con. vell. q̃uis. §. si cum essem. Et sit pꝫ ꝙ qui facit in fraudẽ legis cõtra ip̃am legẽ videt̃ facere. ff. de legi. ꝓtra legẽ. ⁊. l. se. vnde tales snie in veritate non tenebant: ⁊ hic patet: qꝛ papa nõ mãdauit eos absolui.
Ex parte. ¶ Communiter summat̃ vt in rubꝛo: sed qꝛ habet varios intellectus: pot̃ etiã aliis modis summari. ⁊ sic sola assũptio vel reassũptio tõsure post delictũ ꝓmissũ nõ facit delinquẽtẽ hãi ꝓ clerico. vel tercio ⁊ sic. Si ꝓ clerica

tum assumptū immiscuit se clericus enormitatibus ⁊ diu in illis pseuerauit dimissis habitu ⁊ tonsura ⁊ in delicto deprehēdit nō poterit se defendere p clerico q̄ minus puniat p secularē iudicē. Et iste intellect⁹ est aliq̄tulū piculosus: ꝗ pōt pcedere fm vnā opinionē: de qua in.c.ppēdimus de sen.excō. ⁊ ibi plene dicā: an sit vera attingendo opi. ⁊ materiā. diuidit: in prima eiūs pte ponit q̄rela. in scda prouisio. scda ibi: ne igit. Ab.

a ¶ Fouissactis. id ē maleficijs sile verbū bēs. ē. de pscp. ad audiētiā. b ¶ In delicto fuerint deprehensi. Sz videt p̄. q lz clerici in delictis fuerit de prehēsi: nō tū capi vl de tineri pnt sine licentia prelatorū suorū. nec puniri p pēnā excōicationis. j. de sen. ex. vt fame. Itē p̄ videt. j. de sen. ex. si vo. ⁊ c. in audiētia. vbi clericus hz priuilegiū: ⁊ si secularit viuit. ē. de vi. ⁊ hone. cle. c. vlt. Dicas q nō p̄dicunt illa: q loquūt in eo casu: cum certū erat illos ēē clericos vñ sp retinēt priuilegiū nisi post trinā admonitionē fuerint incorrigibiles: vt dicit illa decre. in audiētia hic aūt loquit de his q̄ p oia tanq̄ laici in oibus ⁊ ab oibus habebant: vt h̄ dr: ⁊ malicioſe assumebāt tōsuram. vl si aliq̄ fuerāt clerici. nō pstabat ⁊ sic ipso facto priuilegio renūciauerūt clericali: sic. ē. de de. coniuga. c. pe. vñ h̄ nulla poterat fieri admonitio: iōq̄ de fraude vel de malicia sua cōmodum reportare nō debent: nec incurrūt excōicationē q̄ tales puniūt: vt h̄ pz: q̄ in delictis deprehēdebāt: vñ h̄ ipso amittebāt priuilegiū. j. de sen. ex. cū ñ ab hoie. ⁊ c. ppēdim⁹ Cōtraria intelligunt qñ cōtempto habitu incedunt vt laici nec deprehēdūt in delictis

a deprehēdunt in aliq̄bus fouissactis vt iurisdictionē tuā eludāt ⁊ debitā p delictis vltionē euadāt. assumūt sen etiā resumunt tōsurā abiectā seu habitū clericalē: lz aliū p laicis ab oibus haberent. ¶ Ne igit tōsura vel habitu sic resūpto malicia foueat si tuā iurisdictionē exerceas in hmōi deliquētes q̄ sine tōsura ⁊ habitu i delicto fuerint deprehēsi eq̄nimiter duximus tolerandū cū malicijs hoīm indulgeri nō debebat: sed potius obuiari.

Idem.

¶ Parisius et in locis vicinius ciuile legi non debet.

Vt specula: ⁊ ifra. ¶ Sane licet sancta ecclesia leguz secularium nō respuat famulatū que equitatis ⁊ iusticie vestigia imitant: q̄ tū in francia ⁊ nōnullis puincijs laici romanorū imperatorū legibus nō vtūt ⁊ occurrūt raro ecclastice causе tales q̄ non possunt statutis canonicis expediri: vt plenius sacre pagine insistatur: et infra. ¶ Firmiter interdicimus ⁊ districtius inhibemus: ne parisius vel in ciuitatibus seu alijs locis vicinis q̄sq̄ docere vel audire ius ciuile pstumat. ¶ Et q̄ ꝗ fecerit non solū a causarū patrocinijs interi excludat: verū etiā p eūm loci excōicatōis vinculo inodet

Idem episcopo baioren.

¶ Inuocatio priuilegij ius nouū nō inducit, ꝗ vetus pseruat

Quia intētōis nre: ⁊ ifra. ¶ Cū inuocatio nec ius nouū pferat nec etiā tollat vetus: te in eo statu ēē volumus. in q̄ tpe impetrate inuocatōis dnoscerī extitisse Cetera nullū p h̄ intēdimus iuri: als eidē mōasterio cōpetēti p̄iudiciū generari. Idē

¶ Priuilegiati vtrubiq̄ possunt cū altari viatico celebrare hoc possunt sine licentia prelatorum.

b Et his q̄ ad cultū diuinū facē dinoscunt: nō maligna ꝗ benigna eēt potius interpretatio faciēda. Illū mirari cōpellimur: q cū frib⁹ pdicatorib⁹ ⁊ minorib⁹ duxim⁹ indulgendū: vt vbicūq̄ fuerint sine prochialis i iuris p̄iudicio cuz altari valeāt k viatico celebrare quidaz nimis stricte interpretādo indulgētiam nostrā nitunt asserē: q p eā pdicti fres pter prelatorū assensū facē h̄ nō possint; ppter qd eos celebrare iuxt indulgētiā apo. nō p mittūt. Cū aūt eis nihil pferret mēorata indulgētia: sine q̄ id prelatis annuētib⁹ liceret eisdē. f. t. mādamus q̄tenus interpratōe hmōi reprobata: dū tū ab alijs q̄ iure prochiali pueniūt prsus abstineāt datā eis sic licētiā celebrādi auēte nra non differas l publicare ita q dicti fratres alim quā ex indulgētia nra videant in hoc gratiam consecuti.

Gregorius nonus maioris ecclesie ⁊ xpianitatis decano ⁊ archidia. linco.

¶ Priuilegiū de decimis noualiū nō soluēdis nō pphēdit decimas tpe priuilegij impetrati possessas ab alijs nisi de possessiōe alteri⁹ i p̄uilegio fiat mētio

Oudū int̄ porē ⁊ puentū de buten. ex pte vna ⁊ porissam ⁊ moniales de cāpesse ex alia sup decimis lite mota: ⁊ infra. ¶ De pstilio fratrū nrorū decernim⁹ iuri pdictorū porisz cōuentus sup decimis noualiū in n q̄rū erāt possessione tpe illo quo indulgētie aplice impetrate fue

f ¶ Locis vicinis: ⁊ ita rōne vicinitatis sentit q̄s p̄modū incōmodū: de re. di. j. ꝗ ⁊ ptinuo. ⁊. xliij. di. §. j. ⁊. ff. de p̄bē. emp. q sepe. §. vl. ⁊. xvij. q. iij. si q̄s cōtumax. ar. p̄. qz lupanaria nō infamant castitatē. xxij. q. v. tolerabilius.

g Alia intentōis: nouū sic patet q innouatio p̄uilegij nihil noui pferet. si. ē. de pfir. vti. vel iuti. cū dilecta. ⁊. ē. e. ex pte abbatisse. xij. di. pceptis si. xxiij. q. j. abbatius sic p pcuratōz nō diminuit ius cpi. ē. eo. ex pte tua sic ⁊ cōfirmatio i forma cōi obtēta. ē. de pces. pben. qz diuersitatē. Nñq̄ tū p pfirmationē aliq̄d iuris accrescit: qz transactio q̄ erat pſonalis p pfirmatōz fit realis ⁊ ppetua: vt. ē de trāsac. vniēs. ⁊. c. j

Et his que ad.

¶ Primo ponit exordiū ⁊ facti narrationem. scdo p̄uidet Et rōnem reddit ibi: cum aūt. Ab.

b ¶ Ad cultuz diuinū: de his q̄ ad cultū diuinū relinquit in testō ipius fauore nō detrahit quarta. ē. de testa. c. vlti.

i ¶ Sine p̄iudicio ⁊ ita in p̄iudiciū alterius nō dat priuilegiū Que: sic. ē. de vsu pal. ex tuaruz. ē. de eccle. edi. ad audiētiā. ij. ff. ne q̄d in lo. pub. l. ij. §. si q̄s a pncipe. ⁊. ff. de admi. tu. q̄ iputeri ⁊. C. d emāci. nec aut ⁊. C. de preci. imper. offe. q̄tiēs. ⁊. j. c. pri.

k ¶ Minis stricte. qd ēē. nō dz: qz pncipis p̄uilegium latissime interpētādū ē. j. de v. sig. olim. ⁊. ff. de cōsti. pu. l. vlt. ⁊. ij. q. iij. §. notādum. in fine nec nimis large interpētari dz. ē. eo. vt p̄uilegia ibi apiant ecclie. ⁊ illud vbū nō ita large accipit: vt ibi dr.

l ¶ Publicare: vt nl lus possit se p igrātiā excusare. ē. d postu. c. j. ⁊. xvj. di. q̄ dicit. ⁊ xij. q. ij. q̄ ⁊ būanis. ff.

de insti. ꝗ ⁊ si. §. pscribere. m ¶ Ex indulgētia. Indulgētia ēm sp dz aliq̄d pferre: vt h̄ pz: ⁊. C. d thesau. l. j. lib. xj. ⁊. ff. ad muni. l. j. ⁊. ff. de lega. j. si qñ. ⁊. ff. de vsu ⁊ habi. diu⁹ (⁊ potius laborādū ē vt resualeat q̄ vt pereat. ē. d fide instr. int̄ dilectos ⁊. j. de v. sig. abbate. ff. de re. du. q̄tiēs. ⁊. ff. de acti. ⁊ obli. q̄tiēs. ff. de re. iur. in p̄bēda. als delusoria eēt indulgētia pncipis. H.

Odum inter. ¶ In prima ponit facti narratio. in scda decisio: ibi. de consilio. Ab. Si.

n ¶ Tpe illo. Si ēm possidebant decimas illas iure suo tanq̄ sibi debitas: priuilegiū sup his obtentū siue indulgētia non

a ¶ Malicijs: sil'e. ff. de rei ven. in fundo. ē. de rescrip. plerūq̄. ⁊. c. sedes. ⁊. ē. q̄ matri. accu. pos. significāte. H.

Aper. ¶ Primo ponit pbibitōis rōnem. scdo pbibitionē. tercio pnā ptra facientibus. scda ibi: firmiter. tercia ibi: ⁊ qui. Ab. d ¶ Non respuat: famulatū. ē. de no. ope. nū. c. j. ⁊. x. di. lege. ⁊. c. si in adiutoriū. e ¶ Non vtunt: cū tū ab oibus debeāt obseruari. C. de legi. leges. ⁊ leges sacratissime. ⁊ lz ab oibus de facto nō seruent: qz nō subsunt impatori: de iure tū dñt subesse: ⁊ pcipue isti q̄bus pbibent. xj. q. j. volum⁹ ⁊ dñs totius mūdi ē. ff. ad. l. rhod. d pcario. ⁊. xvj. q. j. in apib⁹

valet. que absorbet ius alterius. ¶ de ꝓci. impe. off. q̃tiẽs. qꝫ ius est. ¶ e. ꝓ. rescripta. xxv. q. ij. rescripta. ac si lite pendẽte fuisset impetrata ꝓre nõ valet: sic. ē. de testi. cãm q̃. in auc. in meli. nõ fieri sa. iussi. §. si vo. col. ix. ⁊ ē. vt li. pẽ. c. vlt. sic p̃uilegiũ obtentũ tacita ꝓpositõe nõ valet. ē. de deci. ex multiplici. § sup illis q̃bus nondũ fuerãt in possessione valebãt a ꝓrio sensu: vt sic aliquẑ fructũ habeat ex talibus indulgẽtijs. alꝫ inutiles eẽnt vt. ē. c. pri.

a ¶ Mõ faciẽtes: vñ p̃ surreptionẽ obtẽte fuerũt. ⁊ talẽ videlicꝫ q̃ si expꝛssa fuisset: eas nõ habuisset. ⁊ maxime si ledereꝫ prior ⁊ pueẽtus. ē. de rescrip. sup lris. j. de v. sig. si q̃d p nouale. ⁊ ita indulgẽtia nõ valet tacita veritate: sicut nec rescriptũ: vt in. c. sup lris. sic ⁊ p̃uilegiũ nõ valꝫ nisi faciat mẽtionẽ alterius p̃uilegij. ē. d p̃script. veniens. Et sic ptꝫ q̃ papa ꝓcedẽdo indulgentiã seu p̃uilegiũ nõ intẽdit aliũ ledere: vt. ē. c. pr. vbi de h̃ inuenias ꝓcor.

Q Uidam sicut. ¶ Cõis diuisio. sed a ps ibi: verũ. Abbas Si.

b ¶ Morã: ⁊ ita nõ sufficit sola receptio nisi sequat trãslatio plena. sic. xxj. q. ij. siq̃s iã trãslat⁹. Sicut nõ dꝫ q̃ ẽ de uũero militũ p̃usq̃ sit inẽ eos numerat⁹. ff. de mili. testa. ex eo tpe. Et sola rõ possessiõis nõ ẽ idonea ad mũera iniũgẽda. ff. ad munici. libertus. §. sola. sic ⁊ miles commeatu accepto si remaneat in ꝛbo sua non habet priuilegium. ff. ex quibus cau. maio. l. miles: argu. ē. ff. de bo. pos. ex testa. mili. l. vna. in fi. vbi dꝫ q̃ priuilegiũ militis habet qui nõdũ peruenit ad milites. c ¶ Persoluẽda: sic. ē. e. cum ⁊ plantare. §. pe. sic. ē. eo. ex pte. ⁊ ē. de maio. ⁊ obe. p tuas.

Q Onsultationi. ¶ Primo ponit dictũ. sedo rõnez. sed a ibi. cum alꝫ. Ab.

d ¶ Nõ extat memoria. j. de vr. sig. quid p nouale.

e ¶ Perpetuo debet. Sic ergo ptꝫ q̃ exq̃ fuit semel nouale semp erit nouale: q̃tum ad hoc q̃ decime nõ soluant. dẽ tali terra. Hoc videbat forte dubitatio: si post lõga tpa q̃ sufficerẽt ad p̃scriptionẽ canonicã: debet talis terra dici nouale. vt postea censereꝫ iure cõi cũ alijs vt decime postea soluerent q̃ hic determinat. Et est ar. q̃ p̃ncipiũ ꝓsideradũ est. ē. de censi. sciẽtes. ⁊ ē. de elec. dudũ. in q̃bus de h̃. Itẽ arg. q̃ exquo res est semel p̃uilegiata: p̃uilegia eẽ ꝓpetua sũt xxv. q. ij. c. j. ⁊ ij. nisi pdant: qꝫ illi q̃bus concessa sunt: eis non vtunt. ē. e. accedẽtibus. ⁊ c. si de terra.

f ¶ Indulgentiam: isti eẽ habebãt p̃uilegiũ de non dandis decimis noualiũ: vñ dubitabãt: vtrũ lapsu tpis redirẽt illa noualia ad ius cõe cuꝫ alijs terris q̃ si esset: ꝓtingere posset: q̃ plus dispẽdij ꝓsequerent ex illo nouali q̃ vtilitatis: puta p magnas expẽsas quas faceret in seducẽdo terrã illã inutilẽ ad culturã.

Rica. De purga. ca. Supra visũ ẽ de varijs delictis tã plato q̃ subditoꝝ. verũ qꝫ infamati ex delictis q̃ quinci non pñt dare ꝓpelli ad se purgãdi: iõ subijcit ista rubrica. Ab.

Nobilis. ¶ Duc sunt ptes. sed a ibi. si aũt.

g ¶ Ingenu⁹. Ingenu⁹ ẽ q̃ statim vt nascit liber est. insti. de inge. q̃ pn. ⁊ dꝫ hic ingenu⁹ q̃ alꝫ nõ est nobilis: vt differat sic ab eo qd̃ vocat nobil⁹.

h ¶ Fidelẽ. i. fide dignũ q̃ d̃ facili nõ deiceret.

i ¶ Sciuerit: ipsa synodus vl alꝫ eũ synodũ iudex.

k ¶ Xij. h̃ intellige si visũ fuerit iudici q̃ tot bẽat: qꝫ nũerus ꝓpurgãtorũ arbitrari⁹ ẽ: ar. j. e. ex tua. ⁊ ij. q. v. oib⁹

l ¶ Expurget: intellige de eo q̃ ẽ infamatus.

m ¶ In furto Qui cũ ꝓdẽnatus ẽ vel pact⁹ de furto: infamis ẽ. ff. d̃ his q̃ no. infa. furti. §. pact⁹. ⁊ l. j. q̃ revlteri⁹ ad iuramentũ nõ admittit.

n ¶ Periurio. Periurus nõ admittitur ampli⁹ ad iurãdũ: vt vj. q. j. q̃ cum q̃. xxij. q. v. puuli. qꝫ p̃sumit ē ipm ex ancedẽti vita ar. ij. q. j. i p̃mis. ad fi. ff. de acc. si cui. ⁊ ff. de re mili. nõ omẽes. §. a barbaris. Itẽ ẽ de eo q̃ falsũ facit testimoniũ q̃ piur⁹ ẽ ⁊ in tribus peccat. ē. de cri. fal. ca. j.

o ¶ Ingenuus. ar. ꝓter crimẽ pdit nomẽ dignitatẑ sicut p monachatum amittit q̃s nobilitatẽ xxvij. q. ij. scp̃sit. vñ p̃uilegio ingenui gaudere nõ dꝫ q̃ ingenui mores abijcit. j. de sẽ. ex. in audiẽtia. ⁊ ē. de vi. ⁊ ho. cle. c. vl. ⁊ ē. de cle. pug. c. pe. ⁊ ē. de apost. c. j. ⁊ ē. ne cle. vel mona. c. ij. expurgabit ergo se quasi seruus siue libertinus ad arbitrium iudicis. ⁊ aliter q̃ ingenuus.

Nobilis hõ vel ingenuus si in synodo accusat⁹ crimẑ negauerit: si fidelẽ eũ esse sciuerit cũ. xij. igenuis se expurgꝫ

m ¶ Si ãt antea deph̃ẽsus fuẽit i furto aut periurio aut falso testimonio. nõ admittat ad iusiurãdũ

o ¶ ei sic q̃ ingenu⁹ nõ ẽ purgatio indicat. Ex cõci. agatẽsi.

¶ Infamatus tercio monitus se non corrigens vsq̃ ad purgationem ab officio suspenditur.

p Si quis p̃sbr negligẑ vite sue p̃uis exẽplis mala de se suspicari p̃miserit: ⁊ plus ab

q ẽpo iuramẽto seu bãno xp̃iani/

r tatis astrict⁹ infamiã ei⁹ patefecerit certiq̃ accusatores crimis

s ei⁹ defuerit: admoneat p̃mo se orsũ ab ẽpo: deinde sb̃ duob⁹ vl

t trib⁹ testib⁹: ⁊ si nõ emẽdauerit ẽps eũ publica increpatõne admoneat. Si vo nec sic se correxerit: ab officio suspẽdat vsq̃ ad

v ꝓdignã satisfactionẽ. ne plꝫ fideliũ in eo scandalũ patiat.

Ex concilio meldẽsi.

¶ Etiã regulares purgãt se de delicto fm regulam canonicã.

Moniales si libidinib⁹ inseruire accusent ⁊ mani

x feste detegi non valuerint erga

y regulã sue opinionis malam famã canonice purgare conant.

s ¶ Iquis. ¶ Suspectus q̃ tercio monitus se nõ corrigit cũ possit ab officio suspẽdit. h. v. vel sic vt in rubro. Ab.

p ¶ Negligẑ: q̃ negligit famã crudelis est. xij. q. j. nolo. ⁊ xj q. iij. nõ sunt.

q ¶ Juramẽto. xxxv. q. vj. eps in synodo. ⁊ ē. de testi. co. pterea.

r ¶ Christianitatis. i. sub pena fidei sue.

s ¶ Admoneat. ij. q. j. si peccauerit.

t ¶ Emẽdauerit negligentiã. sez reddens se operibus bonorum actuũ: vt sic suspitionẽ prauã depellat.

v ¶ Suspendat. Hic est ordo qualiter ꝓcedat contra infamatum. nõ eẽ inspiciendũ est a suspensione: sed ordo capituli est inspiciẽdus. ar. ij. q. j. nomen. ⁊ lxxiiij. dist. bonorãtus. et xxiij. q. iiij. forte. hic ordo seruandus est: vt plene dicit. j. codẽ inter. Bern.

Monales. ¶ Põt sic summari fm intellectũ glo. purgatio indicẑda est regularibus fm tenorẽ regule. h. v. vel aliẽ fm aliũ intellectũ vt in rubro: ⁊ quilibet intellectus est bon⁹ in se. nam regulares iudicant nõ solum fm regulam: p etiam fm canones: vt in. c. fi. de statu regu. Ab.

x ¶ Ualuerit: p testes vel p aspectũ corpis. xxvij. §. j. ne aliq̃

y ¶ Erga regulam. i. fm tenorẑ regule.

a Si quis de gradu: presensore. Qui enim presentit quoque vt faciens punit. j. de sen. ex. quate. 7. xvij. q. iiij. oes ecclesie 7. lxxxviij. di. facientis. 7 qui crimina q̃ corrigere pot: nõ corrigit ipse pmittit. xxiiij. q. vij. pterea. b Prodiderit: in iudicio timore pbatiõis: als si occulte pfiteret sacerdoti nõ repellere dñmõ eet occultũ. ē. de symo. ex tue.

c Verisilibus: suspicio temeraria semper repellit. ij. q. j. et pmo. vj. q. j. oues verisilis inducit purgationẽ: vt hic: violẽta sufficit ad sniaz. xxxij q. j. dixit dñs.

Quotiens tri.

Diuidit. nã primo narrat factum secdo purgationẽ indicit: ibi. cõi. tercio ponit purgatõis formã ibi. porro. Ab.

d Accusatores. Et sic videt q plres pnt sil accusare de eodem crimine. ē. de collu. c. j. 7. ij. q. j. in primis. ē hoc ita pingit de facto. ē iudex debet eligere magis idoneuz. ff. de accusa. si plures vel intellige accusatores. i. delatores vel denũciatores. ē. d accu. cũ oporteat. 7 hoc satis videt: qr si fuisset accusatores: si nõ pbauerint puniri dñt pena talionis ad quã inscribere debuerũt. ē. de symo. licet bely. aliter nõ admittit accusator: vt ibi. tñ denũciãs si nõ pbat puniri debet extraordinaria pena ad arbitriuz iudicis. ē. de calum. c. ij.

e Sui ordinis. scz eporz. Et ita est ar. q epalis dignitas sit ordo. xxxj. dist. cleros. lxxix. dist. ad hec.

f Religiosorum. No. q ppurgatores debẽt esse bone opinionis. ita q nõ sit verisimile eos velle deierare: 7 ab ecclesia tolerent. j. eo. cũ. p. 7. c. pstitutus. 7 q̃ ei⁹ conuersationẽ agnoscãt j. eodem. inter.

Ex eodem.

Si delictũ t̃ pbabile ñ idicit purgatio. als sec⁹. h. d. q̃ ad ti.

Si q̃s de gradu ecclastico
raptorib⁹ alienaz spõsaz
a se cõsensorem vel ad interuẽto
b rem manifeste pdiderit: a ppo
c gradu repellat: 7 si verisilibus
exinde suspitionibus fuerit pro
pulsatus canonice se expurget

Ano. papa. iij. aquilegien. patriarche 7 mantu. epo.

Infamatus ptra quẽ crimen pbari nõ pot debet se purgare iuramento de veritate cõpurgatores vero de credulitate.

Quotiẽs tridẽtin⁹ eps de
symonia impetit⁹ sit vol
d latere ñ credim⁹: ē accusatores
scptũ afferẽtes testes fm formã
canonicã pducere nequerũt. s.
q ecclesiã sancti petri ẽ pbro. p.
dederit p q̃tuor modijs frumẽ
ti: 7 infra. Cõi fratrũ. n. psilio
e iudicamus: vt tercia manu sui
f ordinis 7 q̃rta abbatũ 7 religio
sorũ sacerdotum de supradicta
symonia debeat se purgare.

Porro purgatiõis tenor erit hmõi: eps iurabit pmũ sup sctã dei euãgelia: q p eccla scti petri ẽ pbro. p. danda nec ipse p se
g nec p submissam psonã: nec aliquis p eo se sciente ẽcium recepit deinde purgatores sup sctã dei euangelia iurabunt q ipsi
h credunt eum verum iurasse.

Alexan. tercius.

Eps parochianũ suum infamatũ cõpellit ad se purgandũ nisi ab eo legitime appellaueris

Nos inter alios: et infra.

Quia nos. t. f. consulere voluit vtrũ cps parochianum suũ ad purgatiõz cõgere possit

Consul. t. t. r. q si de aliq̃ crimine publica laborat infamia
i accusatore 7 testibus deficienti
bus ad purgationem est p ipm
epm ppellẽdus: nisi forte super
ipso ad superiorẽ iudicẽ duxerit
k appellãdũ. Sane si appellauerit
ei⁹ parebit iudicio ad cui⁹ exa-
mẽ cãm voluerit p ap. trãsferre

Idem gaietanen. electo.

Compurgatores debent esse honesti 7 notũ habere cũ quez purgãt. nec debent a iudice vel alio impediri 7 deficiens in purgatione punit vt conuictus.

Qtum. p. mã conella psbyt 7 infra. Purgatores il-
l lius honestatis 7 opinionis esse
volumus q verisile sit eos nolle
amore vel odio seu obtẽtu pe
cunie deierare. Vt autẽ idonee apareãt: necesse est vt eius
quẽ purgare debẽt vitã pversationẽ agnoscãt. Deficiẽtẽ do
in purgatõe oi officio 7 bñficio
m ecclestastico priuare procures.

Precauẽs q si qui purgãdo in sua noluerint purgatõne assi
n stere: nullã eis maliuolẽtiã vel
indignationem ofidas nec eos
ipedias. vl ab alijs quãtũ in te
est ipedire pmittas. Luci⁹. iij

Absolutio facta fm purgationem vulgarẽ nõ tenet. 7 ea nõ obstãte pot indici de nouo purgatio 7 admittitur accusatio.

Ex tuaz intelligim⁹ ptinẽ
tiã lrazq cũ. h. psbrm qr
infamabat de homicidio a sa-
o cerdotali officio suspẽdisses p-
decessores tui lras tulit i mediũ
q̃bus apparuit eũ iudicio aq̃ fri
p gide suã innocẽtiã purgauisse.
7 epm suis eum lris absoluisse.

q Quia do pegrina iudicia sũt ihibita: purgationẽ quã pstitit
r sufficere nõ putãtes mãdam⁹:

i Deficiẽtibus: vel etiam nullis apparentibus et quo eis infamatus est apud bonos 7 graues: 7 si nullus apparet accusator: cõpellendus est ad purgationẽ. ij. q. v. si mala. 7. j. eo. inter. Sed nunquid eps potest de quolibet crimine cõtra parochianũ suum taliter pcedere: non credo. 7 hoc intelligo in criminibus q̃ spãliẽ ptinẽt ad ecclesiam. puta de heresi. si. ē. d hereticos excõicamus. §. adijcim⁹. vel de adulterio si psanguineus teneat psanguineã 7 vxorẽ alterius vl nisi habeat iurisditionez tpalem: als nõ videt q de quolibet crimine hic possit: ar. ē. de iudi. nouit.

k Appellauerit: dum tũ iustã habeat cãm appellandi: puta qr excedit modum eps in purgatõe: vel als eum grauat. ē. de offi. ordinarij irrefragabili. 7. ca. licet. als nõ admittit appellatio: 7 pcipue in bmõi crimine vel infamia. ē. de appel. cũ sit romana. in fi. 7. c. vt debitus.

Qtum. p. mãco.

Scda ps ibi: vt aut. Tercia ibi deficiẽte. Quarta ibi pcauens. et est ps. c. cũ. p. ē. de accu. Ab.

l Opinionis: sic. ē eo. pstitutus. 7 quiuitam eius preteritam 7 modernã agnoscãt j. eo. inter.

m Priuare. Qui deficit in pbatiõe: p quicto babet 7 punitur tanq̃ pbatum sit crimẽ. sic. ē. de symo. de hoc insinuatum. 7 j. eo. inter.

n Maliuolentiã arg. xcv. dist. esto subiectus. lxxxv. dist. qñ. 7. ff. de offi. psi. obseruandum.

Extraum is.

Cõis diuisio. scda ps ibi: qr ergo. Abbas.

o Suspendisses: ꝓter enormitatẽ delicti suspẽdit statim quis ab officio 7 bñficio. j. c. inter. vbi de hoc di.

g Submissam. Non enim licet mihi per alium qd̃ per me nõ licet. j. q. vij. sancimus. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ij. 7. ff. ad senatusconsul. macedo. filium babeo. 7 qui p alium facit: per se ipm facere videt. j. de sen. ex. mulieres. et. ff. de admi. tuto. ita tñ. §. gessisse. b Credunt eum verum: sic. j. eodem. c. vlti. in fi. 7. ē. de testi. quotiens. als eis subirent anceps piuriuz si ẽcise iurarent de alieno facto. ff. de in lit. iuran. videamus. ff. re. amo. l. marcellus. Qualiter iurare debeant qui purgantur dicit. j. eo. c. vltimo. in fine.

Nos inter. Cõis diuisio. scda ps ibi: psultationi. Ab.

p Purgauisse. ē purgatio est inhibita siue ferri candentis vel duelli: qr tales deũ tentare vident. j. ti. pri. p totũ. 7. ij. q. v. mẽnã 7 clerici tales purgatões bñdicere nõ debẽt. ē. ne clerici vel mo. sniam. 7 iõ hoc p nõ pstita babet.

q Peregrina. i. extranea 7 reprobata aliter accipit iudiciũ pegrinũ p iudicio nõ sui iudicis. iij. q. vj. pegrina. 7. c. se.

r Non putãtes. Idẽ esset si coram iudice suo nõ se purgass j. e. c. pe. in fi. Ali nota reprobatã purgationẽ nõ facere fidez

sile.ff.de pig.rc.elegãter.§.q reprobas.z.C.ne ꝺ statu.defũc. si pr̃ tuus.z q iurat aliter q̃ debeat:ex integro est iurandũ.ff. de iureiur.nõ erit.§.diu⁹.Et est h̃ ar.q si aliq̃s vocet ad eꝛdinariũ iudicẽ.p h̃ qꝺ fit ibi:interrũpit p̃scriptio:vt.l.p̃dicta si pr̃. Itẽ ar.q snia q̃ nlla ẽ nõ liberat aliquẽ. a ¶ Annũciãs sile.ij.q.v.bꝛ h̃.de cõ. dis.ij.ego berẽgarius ad fi. b ¶ Absoluas quãtũ in te ẽ:qꝛ infamiã facti oĩno remouere solius dei est ar: ff.de obse.a li.z li.prestã.l.ij.§ nunq̃d post purgationẽ põt accusari.dicũt quidã:q si accusatoꝛe p̃sente se purgabit.non accusabit eũ postea sicut in absolutõne:nisi in casu.ff.de p̃uari.l.iij.et ff.de accu.si cui. secꝯ si non accusatus purgẽt nisi publice dictũ esset q quicũq vellet ip̃m accusare exiret ifra certũ terminũ.ij. q.j.multi.Lau.dixit: q post talẽ purgationẽ de eodem crimine accusari nõ põt.quia iusiurandũ maiorem autoꝛitatem habet q̃ ꝛes iudicata.ff.de iureiur.l.ij. Itẽ em̃ per iusiurandũ pseꝶmur qꝺ p snam.ff.de iure iur.§ z si.§.si cum de hereditate. qm̃ p̃toꝛ iusiurandũ tuet.ff.e. l.iij.§.j. z publica actio scꝫ popularis cõsumit p iusiurãdũ.nisi p collusiõꝛ sit actũ. ff.e.eũ q.§.in popularibus.solũ em̃ deũ habet vltoꝛẽ.C.de iureiur.l.ij. z pena a deo expectat.C.ꝺ arbi.autẽ.decernimus.ar.5. ff.de iureiur.si duo patroni.in fi.§ ibi constat de piurio.

q̃tenꝯ si accusatoꝛes idonei nõ apparuerit vt cũ.vij.aut.v.manu sui oꝛdinis sic expediꝛe coguerꝯ p purgationẽ canonicam innocẽtiã suã oĩndat:sibi iniungas quã cũ p̃stiterit suspẽsionẽ sine difficultate relaxes z eũ testimonij boni viri annũciãs ab infamia homicidij nullꝯ cõtra dictõe vel ap.ob.absoluas.

I Dem vintoñ.episcopo.

¶ Sufficit q cõpurgatoꝛ sit tolerat⁹ab ecclesia bone fame nec de crimine suspectus pdẽnat⁹.

Constitut⁹in p̃ntia nꝶa.p. dia.z infra. Preterea illꝺ nobis nõ modicã admiratõꝛ inducit q purgatiões oblatã recipere noluisti:nisi p̃us pmẽdasses noĩa singulorꝫ qui dictũ.p. purgare volebãt: z de natõibꝯ z ceteris circũstãtijs p̃us inq̃re res diligent tanq̃ esses oꝛdinationes factuꝯ vtinã sic discutere oꝛdinãdos. ¶ Sane in purgatiõibꝯ faciẽdis cũ satis sit illꝺ q p purgãdo exhibẽt iuramentũ ꝶm ꝓpriã psciam z opinionẽ iurare q purgãdus a crimie sit imunis vl q bonũ exhibuit iuramẽtũ q si purgatoꝛes ab ecclia tolorẽt z sint bone fame in suis oꝛdinibꝯ mistrãtes nec i iudicõ p crimie pdẽnati pculdubio sit abscq̃ vllꝯ indagine admittẽdi

I Ano.iij.senoñ.archiepo.

¶ Propter magnitudinẽ crimi nis infamatꝯ suspẽdi põt.ne dũ ab officio ꝶ etiã bñficio. donec se purgauerit.h̃ p̃mo zaugẽt.p pter h̃ numerꝯ ꝓpurgatorꝫ.hoc scꝺo.ex cã interdũ post purgationẽ p̃stitã suspendit q̃s ad tp̃s hoc tercio.z deficiẽs i purgatõe punit vt puictꝯ hoc q̃rto

After solicitudines nꝶas illa ꝺꝛ esse p̃cipua: vt capiamꝯ vulpeculas: z ifra. ¶ Licet g̃ ecclĩastica p̃stõ tales ab officio tm̃ vsq̃ ad purgatõꝛ canonicã doceat suspẽdendos:qꝛ tm̃ eũ etiã a bñficio ꝓpt̃ ĩmanitatẽ crimis suspẽdisti:nolumꝯ ip̃ꝛobare. Nec illꝺ etiã ip̃ꝛobamꝯ.q licet 5 eũ nullꝯ accusatoꝛ legitimꝯ apparet ex officio tuo:tm̃ fama publica ꝺferẽte voluisti plenꝯ inq̃rere veritatẽ. ¶ Attẽdẽtes ãt vulgatã infamiã g̃ue scãdalũ z vehemẽtẽ suspitionẽ ex testiũ dictis aꝺortã q̃ 5 decanũ facere videbant cũ ꝓpter eoꝛũ q̃libet ei esset purgatio indicẽda z fuãtes iusticiã z molliẽtes rigoꝛẽ purgatõeꝫ ei.xiiij.manꝯ sui oꝛdinis duximꝯ indicendã. Ip̃m igr̃ ad te remittẽtes vt ibi purgẽt: vbi noscit ifamatꝯ mãmoniũ. Quid si in modũ exceptõis crimen fuerit ꝓbatũ cõm purgatoꝛibus.nunq̃d possunt repelli eo p̃textu: si ex eo infamati erãt siue eoꝝ opinio grauata est:repellant vt in decre.p̃ dicte stimoniũ.in fi.qꝛ debẽt esse bone opinionis:vt h̃ ꝺꝛ Ater. ¶ Diuidit in q̃tuoꝛ ꝑtes.vt pꝛ in sũmario.scꝺa ps ibi:attẽdẽtes.tercia ibi:purgatõne.q̃rta ibi:qꝺ si.Ab.Si.

k ¶ Cõstitutio.q̃ hic dicit:q infamati deficiente accusatoꝛe admonitõe p̃missa si se nõ coꝛrigãt ab officio suspẽdãt.ij.q.v.p̃bꝛ si.ꝺ.e.c.ij.Ubi no. q̃s sit modꝯ ꝓcedẽdi in purgatõe indicenda. Siq̃s clericꝯapud iudicẽ sit infamatꝯ:p̃figat eps ẽminũ accusare volẽtibꝯ:z si aliq̃s ꝓparuerit audiat ij.q.v. oĩbus.z.xv.q. v.c.j.z.si quincat canonice puniat:vt ibi Si nõ appareat accusatoꝛ:moneat ipsum ꝶm qꝺ.ꝺ.e.c.ij.z si se nõ coꝛrigit:tũc suspẽdat:vt ibi dĩ.z.xxiij. q.iiij.forte. et.lxxiij. di.bonoꝛatꝯ. z sic intelligit qꝺ dicit h̃:tales ab officio tm̃ zẽ.z sic intelligit Io.illud c.ij.q.v.p̃bꝛ.tm̃ si mala fama illius crebꝛescit.p̃t eps inq̃sitionẽ ex officio suo 5 illũ facere.ꝺ.de accusa.q̃lit z qũ.vbi plene dĩ de inq̃sitõe.z.lxxxvj.di. si q̃dꝺo.zita cũ a ꝓtumacia incipit: taliter ꝓcedere ꝺꝛ p̃latus vt ꝺ.e.c.ij.Q̃nq̃ tm̃ ꝓpt̃ enoꝛmitatẽ delicti et scãdalũ z infamiã magnã inde oꝛtã statim põt eps ip̃m suspẽdere ab officio z bñficio vt hic factũ fuit. ij.q.v.sup cã.z sic põt etiam intelligi.c.illud:p̃bꝛ si.z hoc innuit bñ lꝶa illius.Et Hugo sic intelligit illud.Cum ꝺo incipit eps a crimine,ꝓcedere contra aliquem seruabit illud qꝺ dicit ꝺ.de iudi.cum nõ ab hoie.

l ¶ Oꝺortam:ar.q ille cui ꝓbat crimen in modũ exceptiõis habeat se purgare si inde remaneat infamatus:vnde nõ poterat ꝓmoueri ante purgationẽ.ꝺ.de testi.testimoniũ:arg.licet em̃ exceptio non infamat.ꝺ.de oꝛdi.cog.cum dilectus.in fi.tm̃ sigillat opinionẽ infamati.ff.de voli excep.apud celsum.§.ad uersus.z opinio oꝛdinãdi in nullo vacillare debet.xxxiij.dist. laici.arg.ꝺ.de excep.denicq̃. m ¶ Molliẽtes. Iudex em̃ ꝺꝛ hic miscꝺiam z rigoꝛẽ.xlv.dis.disciplina.z.c.sũt nãq̃.z.c.vera n ¶ Xiiij.manus:hic excedit numerus cõpurgatoꝛum ꝓpter immanitatẽ criminis.Arbitrarius em̃ est talis numerꝯ.ij.q.v p̃bꝛ si.z diminuit q̃nq̃ in epo.j.e.cũ in iuuẽtute.ad fi.z habito respectu ad criminis enoꝛmitatẽ indicẽda ẽ purgatio q̃nq̃ cũ plibꝯq̃ꝫ cũ pauciorib⁹:ꝶm qvisũ fuerit iponẽti.Oꝛdiaria purgatio ꝓsueuit notari q̃busdã ꝺsibus. Põtificẽ pariũ manꝯ purget duodena.q̃nta sacerdotẽ:leuitã t̃cia pena. Maiꝯ maioꝛi:mioꝛ ẽ adhibenda mioꝛi.Quẽ plebs accusat purgabit in mãifesto.Quẽ choꝛ⁹ãñ choꝛ sua sit purgatõ p̃sto.lau.o ¶ Nescit.ij.q.j.si peccauerit.z.q.v.mẽnã.xxxiij.di.illꝺ.z.ꝺ.de ele.pꝯ q̃.xv.q.v.de crimine.z.C.vbi de cri.agi oꝛꝛ.aut.q̃ in puicia.

Onstitutus. ¶ In prima facti narratio z repbẽsio.in cꝺa puisio:ibi.Sane. c ¶ Commẽdasses.i.pbasses z examinasses p̃sonas z famã ipsoꝛũ:aꝛ.j.q.j.multi.

d ¶ Inq̃reres. Nimia examinatio vel indagatio q̃nq̃ vitãda est.ff.de noua.doli mali.in fi.ff.mã.si fideiussoꝛ.§.j.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.sicut̃ re coꝛpali.§.si debitoꝛi.xxxiij.di. fraꝶnitatis.z.ꝺ.de dolo.c.j.z.xlv.di.sũt nãq̃.ar.5.ff.ad.l.aq̃l. ita vulnerat⁹.in fi. Itẽ sil̃is inq̃sitio reprobat.ꝺ.de iudi.cũ de putati. e ¶ Oꝛdinãdos:ergo oꝛdinãdi ita subtiliter sunt examinãdi:z inq̃rendũ est de natõe in q̃ nati sunt.s.an sint de illa diocesi.ꝺ.de cle.peꝛgri.c.vlti.z de natiõe.s.an legitime nati. ꝺ.de fi.p̃sby.c.j.an sint bone fame:qꝛ in nullo ꝺꝛ eoꝛũ opinio vacillare.xxxiij.di.laici.z an sint criminosi.xxxiij.di.c.vlti.

f ¶ Immunis.i.q illa crimina de quibus infamatus fuit:nõ ꝓmisit sicut credunt:sic ꝺꝛ suppleri:alꝯ h̃ forma reprobariv dat.j.e.c.vlti. g ¶ Iurũmentũ:sicut credunt:alꝯ temere iurarent. h ¶ Tolerent:z q sint bone fame:vt hic dicit.j.c.p xi.z.ꝺ.eo.c.cum.p.sed crimen ei obijci nõ põt postq̃ ab ecclesia tolerat:vt a purgatõne repellat.secus est in testibus q̃ ad testimoniũ inducunt.ꝺ.de testi.testimoniũ cũ suis ꝓcoꝛ.

i ¶ Condemnati.Exquo em̃ ꝓdẽnati sunt de crimine.z factũ est crimen notoriũ nõ tolerant.ꝺ.de cohabi.cle.z mulie.c.vl. vñ tanq̃ criminosi a iuramẽto repellẽdi sũt:vt.ꝺ.de testi,testi

k ¶ Cõstitutio.q̃ hic dicit:q infamati deficiente accusatoꝛe admonitõe p̃missa si se nõ coꝛrigãt ab officio suspẽdãt.ij.q.v.p̃bꝛ si.ꝺ.e.c.ij.Ubi no. q̃s sit modꝯ ꝓcedẽdi in purgatõe indicenda. Siq̃s clericꝯapud iudicẽ sit infamatꝯ:p̃figat eps ẽminũ accusare volẽtibꝯ:z si aliq̃s ꝓparuerit audiat ij.q.v. oĩbus.z.xv.q. v.c.j.z.si quincat canonice puniat:vt ibi Si nõ appareat accusatoꝛ:moneat ipsum ꝶm qꝺ.ꝺ.e.c.ij.z si se nõ coꝛrigit:tũc suspẽdat:vt ibi dĩ.z.xxiij. q.iiij.forte. et.lxxiij. di.bonoꝛatꝯ. z sic intelligit qꝺ dicit h̃:tales ab officio tm̃ zẽ.z sic intelligit Io.illud c.ij.q.v.p̃bꝛ.tm̃ si mala fama illius crebꝛescit.p̃t eps inq̃sitionẽ ex officio suo 5 illũ facere.ꝺ.de accusa.q̃lit z qũ.vbi plene dĩ de inq̃sitõe.z.lxxxvj.di. si q̃dꝺo.zita cũ a ꝓtumacia incipit: taliter ꝓcedere ꝺꝛ p̃latus vt ꝺ.e.c.ij.Q̃nq̃ tm̃ ꝓpt̃ enoꝛmitatẽ delicti et scãdalũ z infamiã magnã inde oꝛtã statim põt eps ip̃m suspẽdere ab officio z bñficio vt hic factũ fuit. ij.q.v.sup cã.z sic põt etiam intelligi.c.illud:p̃bꝛ si.z hoc innuit bñ lꝶa illius.Et Hugo sic intelligit illud.Cum ꝺo incipit eps a crimine,ꝓcedere contra aliquem seruabit illud qꝺ dicit ꝺ.de iudi.cum nõ ab hoie.

l ¶ Oꝺortam:ar.q ille cui ꝓbat crimen in modũ exceptiõis habeat se purgare si inde remaneat infamatus:vnde nõ poterat ꝓmoueri ante purgationẽ.ꝺ.de testi.testimoniũ:arg.licet em̃ exceptio non infamat.ꝺ.de oꝛdi.cog.cum dilectus.in fi.tm̃ sigillat opinionẽ infamati.ff.de voli excep.apud celsum.§.ad uersus.z opinio oꝛdinãdi in nullo vacillare debet.xxxiij.dist. laici.arg.ꝺ.de excep.denicq̃. m ¶ Molliẽtes. Iudex em̃ ꝺꝛ hic miscꝺiam z rigoꝛẽ.xlv.dis.disciplina.z.c.sũt nãq̃.z.c.vera n ¶ Xiiij.manus:hic excedit numerus cõpurgatoꝛum ꝓpter immanitatẽ criminis.Arbitrarius em̃ est talis numerꝯ.ij.q.v p̃bꝛ si.z diminuit q̃nq̃ in epo.j.e.cũ in iuuẽtute.ad fi.z habito respectu ad criminis enoꝛmitatẽ indicẽda ẽ purgatio q̃nq̃ cũ plibꝯq̃ꝫ cũ pauciorib⁹:ꝶm qvisũ fuerit iponẽti.Oꝛdiaria purgatio ꝓsueuit notari q̃busdã ꝺsibus. Põtificẽ pariũ manꝯ purget duodena.q̃nta sacerdotẽ:leuitã t̃cia pena. Maiꝯ maioꝛi:mioꝛ ẽ adhibenda mioꝛi.Quẽ plebs accusat purgabit in mãifesto.Quẽ choꝛ⁹ãñ choꝛ sua sit purgatõ p̃sto.lau.o ¶ Nescit.ij.q.j.si peccauerit.z.q.v.mẽnã.xxxiij.di.illꝺ.z.ꝺ.de ele.pꝯ q̃.xv.q.v.de crimine.z.C.vbi de cri.agi oꝛꝛ.aut.q̃ in puicia.

a ¶ Moderno: qz debēt eē vicini z noti. j. c. pri. z. d. e. ex tua rū. cōstitutus. z. c. cū. p. b ¶ Familiaritatis: ex qua orta fuit infamia ꝓtra eū si. xxxiij. dist. quorundā. z. d. de accu. nulli. et j. e. cum in iuuētute. Et est hic arg. q ꝑsumit contra aliquem vel de aliquo ex societate. c ¶ Abiuret. Qui ēm est infamatus de h crimine: purgare se dz iuē ꝓsiderationē cpi. d. d dere. excōicamus. §. q aūt merito iste dz abiurare familiaritatez ex q̄ fuit infamat⁹. In q̄busdā ēm casibus tenet q̄s iurare se filia non facturū. sicut q̄libet absoluēdus. xj. q iij. cū aliq̄s. z. j. d sen. ex. ex tenore. Item incēdiari⁹. xxiij. q. vl. pessimā. z hereticus put hic dī. z. j. q. vij. quotiens. de conse. dist. ij. ego berengarius. z in quolibet nefando crimine. xij. q. ij. de viro. Iohannes.

d ¶ In artū monasteriuz: imo videt qd depositus tradi debz curie seculari. d. de re. ad abolēdā. §. j. j. rū. z. c. excōicamus. § dānati. Quare ꝗ iste ñ tradit curie degradatus cū deficiēs in purgatione ꝓ ꝓdemnato habeat. Rūdeo ꝑsumptio ēm ista licz sufficiēs sit ad ꝓuationē officij z bñficij z etiā depositionē: non dz ꝓterea tradi curie seculari: qz directe ꝓdēnatus nō est: ꝗ ꝑsumptiue. z cōtraria loquunt cū aliq̄s cōdēnatus est vere non ꝑsumptiue. huic enīz non fuit ꝓbatū q sit heretic⁹ ver⁹ ꝗ q habeat familiaritatē cū eis. vñ ꝓter hmōi ꝑsumptiōes nō debuit taliter damnari: arg. d. de ꝑsumpti. lras et damnati vere de heresi si redire volūt in ꝓpetuum carcerē detrudunt. d. de here. c. penul. §. penult. quibus in iure comparatur quo ad penā quodāmodo.

e ¶ Um dilectus vicine. Ex hoc ꝑsumit q eius vitam z cōuersationē agnoscāt. d. de ꝑsump. quoscdā. z. c. quāto. Mō ēm idoneus est qui factū ignorat. d. de iur. calū. in ꝓtractādis.

f ¶ Honeste: z sufficit q ab ecclesia tolerent: nec sint de crimine cōdemnati. d. eo. cōstitutus.

¶ Um in iuuētute. ¶ Non semp ꝓter infamiā est indicenda purgatio. pōt tamen q̄nq̄z indici: etiam vbi nō est indicenda ad instantiā purgādi. b. d. vel aliter z melius: z sic dam⁹ q̄ten⁹ accit] tecū noueniē. et parisiensi. epis indictā ei purgationē accipias. Ita tñ vt qui ad ei⁹ purgatōz ꝓcesserit ꝓpro bādā: sint fide catholici z vita ꝓbati: q̄ ꝓuersatōz z vitā ipsi⁹

a nō tā moderno tpe nouerint q̄z transacto. ¶ Purgatōe vo recepta bñficiū ei restituere nō post

b ponas ī penā aūt familiaritat] illi⁹ quā cū hereticis sciēter habuisse dignoscit eū ab officō volum⁹ manē suspēsū: donec scandalū sopiat: ita tñ vt publice fa

c miliaritatē hereticorū abiuret. Precipias insup ei districte vt ī dicta z alijs vill' circūposit] ꝓfiteat: z ꝑdicet fidē catholicā ac ꝓfundat z detestet hereticā prauitatē: sic deinceps vitā suā bonis adornās opib⁹: vt infamia ꝓuertat in bonā famā z oē scādalū z suspicio de catholicorum mētib⁹ deleat. ¶ Qd si forsan ī purgatōe defecerit eū ecclīastice discipline mucrone pcellas z ab officio et bñficio depositum

d ad agendā pniam in artū mōasterium detrudere nō omittas. ¶ Idem abbati sancti Dionisij z ꝑsbytero sancti Martini.

¶ Breue ē nec ꝑt aliter sūmari

Um dilectus: z infra. Illud aūt vos attēdere volumus z mādam⁹: vt tales ad purgationē admittāt ꝓsone: q̄

e vicine sint z honeste. ¶ Item.

¶ Si infamia ortū nō habet ꝓ babilibus ꝓiecturis nō ē de necessitate indicēda purgatio. ꝑt tñ indici ad instantiā purgādi.

Um ī iuuētute sua: z infra. Quia vo pī filiū quē

s diligit corrigit nos q̄nq̄z ecclesiē. epo ꝓ lras nras ad maiorez

b cautelā iniūxim⁹: vt ab illi⁹ familiaritate cessādo talit se hret q sinistra de ipso suspicio si possit hri: ꝗ inimic⁹ hō rescptū lra rū surripiēs apud regē z regni magnates ipm neqter publicauit: vt sic deberet ampli⁹ ifamari. ¶ Uñ nos tātā emulox neq tiā attēdētes lz pulsati fuerim⁹ multotiēs ꝑ eū: nūq̄z tñ adūsus ipm potuim⁹ ꝓmoueri: sciētes

i q dictū facile sequit multitudo:

k vbi vo idē epus ad strigoñ. metropolim extitit postulat⁹: qdā q̄ sup ipa postulatōe adūsabāt eidē vt ꝓmotōz ipsi⁹ facili⁹ ipe dirēt illi⁹ crimiatōis carbones reaccēdere sūt moliti. vñ qdam ꝓcurator ipsi⁹ de ꝓsilio amicox suox q sup h bonū zelū hēbāt ꝗ

l nō ꝑm sciam cepit cū istātia postulare: q̄ten⁹ eidē epo purgationē canonicā facerem⁹ idici: vt suā inocētiā demōstraret. nos aūt postulatōz hmōi min⁹ ꝓuidā reputātes ꝓcuratorē ipz ad ea sepe volum⁹ reuocare: z ifra

¶ Cetex q: ꝓcurator instabat:

m ꝓpulsi fuim⁹ nō iuris necessitate: ꝗ ꝓportunitate petentis: vt ꝓ nos ei purgatōz canōicā cū duob⁹ abbatib⁹ mādarē⁹ idici q̄ uis fuerim⁹ ꝓtestati q ex alia cā tal' petitō mi⁹ ꝓuide tūc fiebat: qz strigoñ. eccie suffraganei vix eo tpe purgarēt eūdē q ī facto postulatōis ꝑ dicebāt eidē: z suffraganei collocē. eccie ipz mini

n me tūc purgarēt. qz it eū z colocē. archiepm de strigoñ. metro-

o poli ꝓtentio vtebat. Uñ cū nō sint alij pōtifices ī vngaria merito videbat q ꝓ epos rgni sui ñ possz ī illo articlo se purgare. ¶ Idem trieneñ. archiepo.

¶ Cōpurgator iurat de credulitate.

E testib⁹: z ifra. Illi vo qui ad purgandaz alicuius infamiā inducunt: id solū tenēt iuramēto firmare: q

p vitatē credūt eū dicē q purgat vt in rubro. Et est casus nota. Fm istū intellectū. Diuidit prima ꝑs narrat factū z petitionē ꝓcuratoris. secda petitionē improbat. tercia petitionē cū quadam ꝓtestatiōe admittit. secda ibi: vñ. tercia ibi: ceterū. Ub. g ¶ Corrigit. v. q. v. nō osculat xxiij. q. v. nō putes. h ¶ Ab illius. s. neptis sue cū dicebatur dormiuisse. d. de presump. cū in iuuētute q̄ est ꝓs isti⁹: z h cōtinuat ad finē illi⁹. B.

i ¶ Sequit qz ꝓnior ē ad malū q̄z ad bonū ois etas ab adolescētia. xij. q. j. omnis. z humana natura facile ꝓlabit ad delicta. in autē. de mona. §. si quis. circa fi. col. j.

k ¶ Ubi. i. post q̄.

l ¶ Postulare: ꝗ q̄liter potuit h postulare cū ei hoc nō fuerit iniunctū z ꝓcurator nō ꝓsit deferre: iura mētū: nisi specialiter sit ei hoc mādatū. ff. de iureiur. iusiurādū. §. vlti. dñs non tenebat ratū hīe factū ꝓ curator]: fm q papa hic innuit: ex eo q dicit nō iuris necessitate. Uel pōt dici: q nō excedit mādatū si facit q est vicinū mandato. d. de elec. in causis. ff. iudi. sol. iam tñ §. vl. Uel dicas q ꝓ curator ad h mandatū habebat put satis colligit ex ipsa lra.

m ¶ Importunitate. si. de pe. di. j. importuna. C. de re. bo. sub la. l. j. li. x. n ¶ Tūc purgarēt. Presumit ꝗ q suffraganei ꝓtez sui metropolitani foueāt q̄ ad ea que spectāt ad bonorē ipsi⁹ vñ pñt recusari in factis ipsius. d. vt li. nō ꝓtesta. accedens.

o ¶ Mō sint. Notabile ē. q aliq̄s ꝓ seipz possit purgari sine aliq̄bus sui ordinis: si oēs alij sūt iimici ei⁹ q̄ sūt sui ordinis: ar. ij. q. v. si legitimi. z tūc alijs inferioris ordis pōt se purgare: z etiā cū laicis si clerici deficerēt ex eadē cā. ar. ij. q. v. oibus. z etiā cuz feminis. ar. xviij. q. ij in decima. Io.

p De testibus: credunt: sic. j. eo. c. vltimo. in fi. d. eo. quotiens. z. d. de testi. quotiens. als anceps subirent piuriū ad qd nemo compellit. ff. de in lit. iur. videamus. z. ff. re. amo. marcellus. qd esset si de facto alterius precise iuraret: vt ibi. z sic iurat de credulitate in iuramento calumnie. C. de iura. calū. l. ij. §. qd obseruari. in fi. sicz alibi: vbi ferē testimoniū de aditu. ff. de ꝓbat. si arbiter.

Accedens. ¶ Primo ponit cõquestio. scdo. petitio: ibi quo circa. Ab. a ¶ Voluisti: sicte. ē. de testi. sup eo. Et ē. de spon. pterea. ff. de ritu nup. adoptiuus. §. seruiles. in fi.
b ¶ Purgatõe: ꝛ quõ purgabit se ꝙ nõ sit filius sacerdotis: qꝛ negatiua pbari nõ põt directe: ꝛ pterea tale est factũ qd̃ p pbari nõ põt. ff. de condi. ꝛ demon. l. lucius Rideo: hoc indirecte pbabit. s. ꝙ fuerit filius talis laici vxoris eiusdẽ quam p legitima tenebat: ꝛ notũ ꝛ publicũ erat: ꝛ pbabit se nõ fuisse filiũ sacerdotis. Itẽ q̃ipso ꝙ pbat se filiũ vxoris tue quã tu tenes pro vxore pbabit se filiũ tuũ esse: arg. ff. de iniust vo. qꝛ mater. ꝛ sic purgat aliquis nõ solũ a crimine. ē etiã ab irregularitate. vt ptꝛ hic. ꝛ laici etiã se purgant. ē. e. nos inter. ꝛ etiã femine. ē. eo. moniales. bñ põt etiã iurari sup cõditiõe pone. ff. de iureiurã. l. iij §. j.
c ¶ Delicti: qꝛ nõ ē culpa eius q̃ gignit: ē qui generat. lvj. di. nasci. de adulterio.

Quia dilectis fi. ¶ In ꝑma pte ponit auditor. datio. in scda actoris petitio. in tercia rei mõsio. in quarta diffinitio. scda ibi: cũq; idẽ. tercia ibi. dictus vo. quarta ibi: bis igit.
d ¶ Destitutus: qui deficit in purgatõe de ponit: vt. ē. eo. cũ inte ꝛ. c. cũ. p. ꝛ. ē. d̃ symo. de B insinuatũ. ꝛ. xxx. dist. c. vlt. sed in casu isto nõ debuit ꝑuari ē suspẽdi ab officio: nisi tu velles eã̃ perare crimẽ incestus criminis symonie ꝛ beresis. ē. e. inte. in ꝑn. Tñ papa non improbat factũ epi ꝓstan. qꝛ de hoc nõ agebat. Sed credo ꝙ bñ fecit eps qꝛ ꝓsumptiue ꝓuict̃ est ꝛ talis ꝓsumptio trãsit in violentam.
e ¶ Pena. vt ꝑuaretur officijs suis: dictũ est in ꝓstina notula.
f ¶ Cõtumacem: et male vt ꝓꝛ p sequẽtia. qꝛ nõ seruauerũt ordinẽ iuris: debebãt inquirere ad petitionẽ eorũ: qꝛ impetrauerũt inquisitionẽ vocato ꝓsbro vt haberẽt facultatẽ se defendẽdi. ē. de accusa. qualiter ꝛ qñ. §. debet. nõ obstante facto ꝓstan. epi. cũ de illo nihil eis ꝓmissum fuisset. ꝛ sic ordo iuris in inquisitõe seruari debꝛ ꝑcipue circa clericos seculares. B.
g ¶ Iuris ordine: si iuris ordo q̃ est de substãtia iudicioꝝ nõ seruet: nihil agit. ij. q. vj. §. diffinitiua. alius ordo qui non est de substãtia iudicioꝝ: ꝛ nõ seruet snia tenet: nisi p appellationẽ releuet. C. de ap. l. j. Jo. Et hic habes: ꝙ cassato principali cassat accessoriũ: vt. ē. de no. ope. nũci. cũ ex iniũcto. ꝛ. ē. de accu. ad petitionẽ. b ¶ Repugnãtia: vñ nõ sũt audiendi. ē. de ap. solicitudinem. et xciij. q. vij. qd̃ aũt. Et imputãdũ est illis q̃ aliter retulerũt. cum possent relationẽ suã diligentius auertisse ē. de fi. instru. imputari. ꝛ. C. e. ti. scripture. ꝛ iõ ꝓcess̃ coꝝ ꝛ q̃cq̃d occasione illi̇ ꝓcessus factũ ē irritat. s. ꝓcessio ecclesiarũ sicte. ē. de fi. instru. inte.
i ¶ Notorũ: q̃liter quid dicat notoriũ habes. ē. de cohabit. cle. ꝛ mulie. c. vlti.
k ¶ Indicẽda: quia nec pbatõe op̃ erat ij. q. j. de manifesta. ē. de accusa. euidẽtia citatio tñ facienda est. xxiij. q. iij. de illicita: ꝛ. ij. q. j. de ꝓ op̃s. ꝛ sententia ferẽda: vt hic di: ꝛ. ē. de ap. cum sit romana. c. de manifesta. nec requirit purgatio vt hic: qꝛ illa ñ habet locũ nisi cũ factũ dubiũ est deficientibus accusatoribus ꝛ testibus: vt. ē. ꝓꝛ in multis ca. nec probatio. vt. ij. q. j. de ꝓ op̃s ꝛ. c. scelus de manifesta. ꝛ sic ptꝛ: ꝙ in notorijs q̃tum ad sententiã tñ alique sũt partes iudicis. Quãq; tñ recipiunt pbationes ex abũdanti. ē. de elect. bone. xxiii. q. j. pudẽda. in fi. ꝛ. ff. de manumis. causam. in ꝑn. nihil eñ tã indubitatũ est qd̃ nõ recipiat quãdã sollicitã dubitationẽ in auẽ. d̃ tabel. in medio. col. iij
l ¶ Apud bonos et graues. Not. ꝙ dicit apd̃ bonos ꝛ graues fuerit infamatus. p B videt ꝙ nõ refert vn decũq; orta fuerit infamia: exquo apd̃ tales iam laborat: sufficit ad purgationẽ indicendam. xxiii. q. iij ecce. ꝛ. ē. eo. accedẽs. arg. contra. ē. de accusa: qualiter ꝛ qñ. ꝛ. xj. q. iij. in cunctis. ij. q. v. oibus. Per hec iura scdo inducta dicunt quidã q̃ si infamia orta sit a vilibus ꝛ emulis nõ cõpellit ad purgationem. Alij dicunt ꝙ videtur verius: ꝙ exquo aliquis infamatus est apud bonos ꝛ graues compelli debet ad purgationẽ ne apd̃ illos incredibilis remaneat p iura primo inducta. ꝛ. ij. q. v. oibus. ꝛ. c. qualiter ꝛ qñ. nõ cõtradicit.

Item florentinen̄. episcopo.

¶ Infamatus super defectu natalium non debet pmoueri nisi prius se purget.

Accedens ad pñtiam nostram diac. humili nobis insinuatõe monstrauit: ꝙ cuꝝ a suis emulis diceret ꝙ esset filiꝰ sacerdotis tu eũ nec pmouere
a voluisti nec pmisisti ab alio pmoueri. Quo circa mãdamꝰ q̃tenꝰ si publice fuerit nota respsꝰ ꝛ de ipa tibi purgatõe legitime
b cõstare nõ poterit purgatõe ab ipso recepta ipm nõ differas pter B ad sacerdotis officiũ promouere: qꝛ ꝛ si non sit nota de/licti: est tñ nota defectꝰ impediẽtis ad sacros ordines pmouẽdũ

Item eugen̄. abbati ꝛ scola/stico mutin̄.

¶ Sup notorio crimine non est indicenda purgatio ꝛ penden/te causa sup criminibus coram pape delegato purgatio ab ordinario sup eis recepta ñ tenet.

Cum dilectis filijs. h. ꝓsbitero ꝛ. h. pcuratori. o. clerici. t. capellanũ nrm ꝓcesserimꝰ auditorẽ. idẽ pcuratoꝛ ꝓposuit ꝙ cũ dictꝰ ꝓsbꝛ sup incestus crimine fuisset publice infamatus ꝓstantin̄. eps ordinariꝰ iudex ei purgatõꝝ indixit q̃ cũ se purgare nequisset ab ipso fuit suis ec-
b clesijs snialit destitutꝰ q̃s ipe nihilominꝰ detinuit p violẽtiã occupatas. ¶ Cũq; idẽ ꝓsbꝛ cuius dã ꝓsanguinei sui vxorẽ publice detineret ad petitõꝝ plebani de heniso ꝛ q̃rũdã alioꝝ clericorũ ꝓstãtin̄. dioc. iudicibus dicimur lras destinasse: vt si dictꝰ ꝓsbꝛ sup crimie adulterij ꝛ incestꝰ coram ipis se purgare nõ posset: ipꝝ pena debita castigarẽt q̃ cũ cõstitisset eisdẽ ꝙ idẽ ꝓsbꝛ ꝑ eo ꝙ in purgatõe defecerat ab epo memorato fuerat cõdẽnatꝰ: ipꝝ
f vtpote ꝓtumacẽ ꝑdictis ecclijs p sentẽtiã ꝑuauerũt. maxie cuꝝ de incestu ꝛ adulterij crimie tãq̃ de notorio liqret eisdem abbati sancti galli ad quẽ illaꝝ ecciaꝝ donatio ꝑtinebat. ꝑtãtem liberã ꝓcedẽtes ecclesias illas ꝓsonis alijs ꝓferẽdi qui eas postea supradicto. o. clerico assignauit ꝛ infra. ¶ Dictus vo ꝓsbꝛ inter cetera rñdit: ꝙ ꝓcessus iudicuꝝ predictoꝝ debeat merito retractari cũ lite nõ ꝓtestata ꝓcedere ꝓsumpserũt ꝓtra eũ adijciẽs ꝙ purgationẽ indictã ab electo ꝓstãtinen̄. curauerit exhibere: ꝛ infra. ¶ His igit ꝛ alijs pleniusꝰ intellectꝭ. ꝛ lre ille q̃ ad ꝑdictos iudices impetrate dicũt vl ipsarũ trãscriptũ ostẽsum nõ fuerit coram nobis: qꝛ tñ ex tenore relatõis ipsoꝝ quã dictꝰ ꝓcurator exhibuit ac si lre ipse ostẽse fuissent: nobis ꝓstitit euidẽter iudi
g ces ipsos ꝑtermissos iuris ordine ꝓcessisse: tam ꝓcessum eorũ q̃ ꝓcessionẽ ecclesiaꝝ a ꝑdicto abbate de mãdato ipsorũ factã autoritate apo. retractamus: ꝑsertim cũ relatõis ipsius series
h repugnãtia cõtineat ꝛ aduersa Dicit enim ꝙ crimen eiusdem ꝑsbyteri vsq; adeo publicuꝝ fuerat ꝛ notoriũ: ꝙ nullus inficiationi locus penitus existebat: vt pote cuius vniuerse vicinie populus testis erat ꝛ tñ ibidẽ ꝓmittit: ꝙ eidẽ ꝓsbro terminũ p emptoriũ ꝑfixerũt: in q̃ si posset sup infamia ꝑdictoꝝ criminum canonice se purgaret: cũ nimiꝝ
i si crimen notoriũ existebat non
k erat illi indicẽda ē in eũ ꝓdẽnationis snia ꝓmulgãda: ꝛ infra Si vo nullus apparuerit legiti/mus accusatoꝛ: ꝛ ipm inueneri-
l tis apud bonos ꝛ graues super

a ¶ Ordinarius: cuiusq; cā illa delegatis iudicibus cōmissa fuisset. ⁊ sic eps nullā habeat iurisdictionē q̄tū ad cām ea pendēte: verū purgatio tanq̄ a nō suo iudice indicta nō valet. §. de psue. ad audiētiā. cū suis pcor. ⁊. §. de offi. leg. licet. Et ita purgatio minus iusta nō facit fidē. §. eo. ex tuarū. nec etiā delegatus ipam tenet audire. qz eo omisso accessit ad ordinariū. ff. de arbi. §. ⁊ si. §. vlti. ⁊. l. se. imo vr q̄ talis cāz pdere dz. C. de asser. tol. l. j. §. vl. ⁊ arg. §. de rescrip. ex tenore.

Accepimus lit. ¶ Quattuor sunt ptes. in pma iudicū consultatio sup forma purgatōis quā purgādus offerebat. In scda ibi: ipse vo purgādi supplicatio. In tercia ibi: porro. ipsi? forme reprobatio. In qrta ibi: iōq̄ cōmissio cuz expsiōe debite forme. Ab.

b ¶ Curasti: de istis bisuntiñ. habuisti: vt credo. §. de acc. licz. ⁊ ibi cōmisit papa inq̄sitionē contra ipm et eisdem iudicibus scribit hic. Bern.

c ¶ A natiuitate. imo oporteret vl sufficeret q̄ postq̄ baptismū illud viciū nō cōmiserit: etiā si taliter se purgare deberet. xxv. di. c. vlti. § hodie rigor illius canonis nō seruat. qz defect? nri corpis districtionis illius nō patitur manere censurā. xxxiij. di. fraternitatis. ⁊ sine vicio carnis pauci inueniunt. l. dis. qz tua. qz difficile est cōtinere. xxxiij. q. v. q̄ sitit. Quare dicit papa q̄ nō credit ab eo talit iuramētū exactū: qz nec debuit vt pz. j. p̄dictis criminibus vel ipsorum altero infamatum. purgationē canonicam indicatis non obstante q̄ coram p̄dicto electo dicitur se purgasse. cū iudicio pēdente coram iudicibus delegatis nō debuerit ordinarius purgationem indicere infamato.

a

Item.

¶ Non sufficit plato de criminibus infamato iurare cū se purgat q̄sit immunis ab illis criminibus ⁊ iurare dz q̄ post suā promotionē illa crimina nō pmisit

Accepimus lras quibus nobis intimare curastis q̄ aplico mādato sup indicēda purgatōe archiepo bisuntiñ. recepto ipm citastis vt decuit. q̄ ad diē pfixū cōparuit coram nob iuramētū purgatōis offerēs sb hac forma videlz q̄ imunis erat illis crimib? sup q̄b? se purgare debebat. ⁊ infra ¶ Ipe vo ad pntiā nostrā accedēs humiliter suplicauit vt saltē sup purgatione incōtinētie dignaremur tēperare rigorē. qz nō deberet asserere q̄ a natiuitate sua nunq̄ passus fuerit lapsum carnis.

b

c

¶ Porro cū ab eis non credat exactū fuisse hmōi iuramētum poti? forte psumimus q̄ alia de cā volebat sb pscripta forma iurare. videlz q̄ imunis erat ab illis criminib? de q̄bus fuerat infamat? tanq̄ dimissis p pniam iā esset imunis ab illis. ⁊ sb iura

d

d ¶ Presumimus: arg. q̄ ea q̄ dubia sunt quo aio fiant in tutiorē partē facienda est interptatio. j. de reg. iur. c. ij. ff. eo. ti. sp in dubijs. ⁊. l. ea que. verbū illud q̄ erat immunis dubiū erat vt pz. ⁊ ideo papa interptat illud in securiorē partē: qz sic iurare factum esset: vt sequit. B.

e ¶ Ignorat anima mea. Et ideo semp debet timere: qz bonarū mentiū est ibi culpam timere: vbi etiam culpa non est. §. de obser. ieiu. consiliū. §. ij. ⁊. v. di. ad eius vo: qz si dixerimus q̄ pctm nō habemus: veritas in nobis nō est: de peni. distin. ij. si em. inquit: vbi sunt verba Job continentia banc sniam. Et sepe dimisso pctō alicuius punit ille post pctm dimissum de pe. di. j. si pctm. ⁊ sic iste temerariā ⁊ dubiam purgationem volebat subire: quasi anceps piurium. qd fieri nō debet. ff. de in lit. iuran. videamus. ⁊ ideo papa talem reprobat purgationem tanq̄ ineptam ⁊ dolosam. cōtra. §. e. cōstitutus. huic stādum est. ⁊ expone ibi a crimine immunis. i. nō cōmisit illa crimina. de quibus infamatus erat eps vt credūt ⁊ ita debēt intelligi: vt ibi notat ⁊ sic pōt pstare.

f ¶ Grauiora. s. symoniā: cuius comparatiōe cetera crimina p nihilo reputant. j. q. vlti. c. vl. ⁊ ita symonia inter grauiora pctā reputat ⁊ homicidio q̄nq̄ ppat. §. de accu. inq̄sitionis.

g ¶ Uenditionē iusticie. Iusticia em̄ vendi nō debet. xiij. q. v. nō sane. ⁊. xj. q. iij. nō licet. ⁊. §. de vita ⁊ bone. cle. cū ab omni specie. ⁊ intantū reprobata est: q̄ venalis etiā snia nulla est j. q. vj. §. venales. ita q̄ nō est appellare necesse. C. qñ puo. nō est necess. venales. et nō soluz iusticia imo iurisditio nō debet vēdi. §. ne pla. vi. su. c. j. ⁊. ij.

b ¶ Extitit: sup bis tm̄. ⁊ nō sup alijs debet se purgare nec inq̄sitio nec receptio testiū sup alijs fieri dz: qd si fiat: nō valet. §. de accusa. inq̄sitiōis. §. j. ⁊. c. qualiter ⁊ qñ ij. Her.

i ¶ Minime pmisisse. Nec est ergo debita forma purgandi sine aliq̄ scrupulo duplicitatis: qz ⁊ si egisset sic de illo crimine pniam. adhuc infamia remaneret de facto. q̄ p pniam nō tollit. ff. de obse. a li. et li. pstā. l. ij. vñ purgatio dicta non sufficiebat directe: ergo debuit purgare fm hāc formam. sic. §. e. quotiens.

k ¶ Postq̄: ergo de pterito se non purgabit. qz cum tpe sue promotiōis nō fuit infamatus: qm̄ alis nō debuit promoueri. lxxxj. dist. tantis. ⁊. §. de accusa. ops. ⁊ tali modo non purgabit: qz approbauerunt mores ipsius vnde ipm postea reprobare nō pnt. viij. q. ij. dilectissimi. ⁊. xxx. q. v. horēdus. ⁊. §. de iureiurā quemadmodū. ff. de adulte. l. si vxor. in fi.

l ¶ Credunt: simile. §. eo. quotiens.

Rica. De purgatione vulgari. ¶ Quia duplex est purgatio quedā canonica. qz canon inuenit eam: de qua supra dictū est quedam vo est vulgaris: qz vulgus introduxit eam. ideo seq̄tur videre de ea. Ab. Si.

Ora. ¶ Due sunt partes huius. c. cōsultatio ⁊ responsio. scda ibi: tuc. Ab. Si.

m ¶ Aliquatenus: tolerare. In nullo em̄ casu talis purgatio debet tolerari: nec obstat q̄ posset obici de Bolia qui pugnauit cū Dauid. ij. q. v. monomachū. qz illud fuit factū instinctu spūsci: sicut petrus excusat: q̄ geminū fecit homicidiū. xxiij. q. vlti. occidit. ⁊ patriarche excusant ab adulterio. §. de diuor. gaudemus. Her purgatio ab eccia reprobat: cū deū potius tentare videat. j. e. c. vl. ⁊ fabricante diabolo facta est vulgaris purgatio. ij. q. v. mēnam. ⁊. c. consuluisti. vñ q̄ in culpa nō est punit. j. c. pri. nam q̄diu habet bō q̄d faciat nō dz deū tentare. xxij. q. ij. querit. cur patriarche ⁊ athlete fm leges nō habēt locū. C. de gladia. l. vna. li. xj.

Ora. ¶ Ut ita suscepti regimi nis. ⁊ infra. Cū. T. f. duxerit se. apo. cōsulēdam. vtrum sup ecclesiarum possessionibus duella debeant sustineri. Tue duximus sollicitudini respondēduz q̄ in eo casu vel alij etiā hoc nō debes aliquatenus tolerare.

c

m

Item. Anno. iij. pozi. s. sergij polet.

¶ Summatū est supra. c. pri.

Significantibus. ¶ In prima ponit questio. In scda p. uisio: ibi. vnde. Abb. a ¶ Restituat. Sed q̃liter B esse pōt qd tractaret snia a qua nō fuit appellatū: cum iam transi uerit in rem iudicatā: licet veritas aliter se nō habeat. ⁊ iā ex ipsa snia ius factū est: q̃tum ad litigātes. s. de re iudi. cū inter vos. et p ea q̃ postea emergūt: snia non retractat. s. de re iudi. inē mōasteriū. ⁊. c. fi. ⁊ talis error detectus sniam nō retractat. ff fa. bercil. cū putarē. ⁊ C. de pdi. inde. l. j. Ad hoc dicas q̃ ꝓpter ꝓbabilē errorē bene retractat snia. s. de frigi. fraternitatis. xxxij q. j. c. ij. ff. qñ ac. de pecu. est an. l. ij. als ē. §. pme. l. ⁊ incipit quesitū ⁊ plerūq̃ veritate cōpta retractat snia ff. de pdi. sine cā. si fullo. ⁊ etiā ꝓpter delictū aduersarij. s. de diuor. ex lris. ⁊. ff. de iureiurā. admonendi. C. de trāsac. si ex falsis. Sic ergo mō apparet q̃ snia falso lata nulla fuit autoritatis nullius ⁊ reprobate ꝓbationis de vtroq̃ iure ergo debuit merito retractari. Io.

Significantibus. n. laico: et fratribꝰ eius ad. A. noueri audiētiā pueniſſe: qd cū q̃dā eos sup furti crimine accusarēt cū eo coacti sūt inire duello in q̃ alijs pctis suis ꝓpediētibꝰ cecideret ꝓpt qd p ꝓsules spoletaneos bonis fuerūt ꝓpis spoliti: nūc vo furtū apd alios ē inuētū: ⁊ qd ipsi fuerint innocētes ē faciēte dño reuelatū. ¶ Ulū cōsulibus ipis dedimus in mādatis vt ablata restituāt vniuersa a Honorius tercius.

Summatum est supra. c. primo

Dilecti filij nouiter i liuonia baptisati grauem ad nos q̃rimoniā destinarūt: q̃ frēs tēplariorū ⁊ alij q̃ tpalē i eis potestatē exercēt: si qñ d aliq̃ alio crimie infirmāt eos ferri cādētis iudiciū subire ꝓpellūt: qb̄ꝰ si q̃ exinde seq̃t adustio: ciuilē penā infligūt. ¶ Cū igr hmōi iudiciū sit penitꝰ interdictū vtpote i q̃ deus tētari videt: mādamꝰ q̃ tenus dictos frēs ⁊ alios vt ab hmōi ꝓuersoꝝ q̃uamie oino desistāt: p cē. ec. ap. fmota ꝓpellas

Rica. De iniurijs ⁊ dāno dato

In exodo.

¶ Propt eiꝰ breuitatē si summat

Si rixati fuerit homines ⁊ pcusserit alter proximum suum lapide vel pugno ⁊ ille mortuus nō fuerit: si iacuerit i lecto e q̃ pcusserit: opas eiꝰ ⁊ impēsas in medicos restituat. In eo.

¶ Breue est. ⁊ ideo nō summat

Si q̃s aperuerit cisternā. ⁊ fodierit ⁊ nō operuerit eā cecideritq̃ bos vel asinus in eā f dñs cisterne reddet p̄ciū iumentorum: qd aūt mortuum est ipsius erit. Idem.

¶ Breue est. ⁊ ideo nō summat

Si bos alienus cornupetaret ab heri ⁊ nudiustertiꝰ g ⁊ nō custodiuit eū dñs suꝰ reddet bouem ꝓ boue et cadauer integrum accipiet. Idem.

¶ Breue est ⁊ non summatur.

Si leserit quispiā agrū vel vineā: ⁊ diuiserit iumētū suū vt depascat aliena: p dāno i estimationē restituet. Idem

¶ Breue est ⁊ non summatur.

Si egressus ignis cōprehēderit aceruos fruguz sine stantes segetes in agris: reddet k damnū qui ignem succenderit: Ex peniten. romano.

¶ Breue est quasi idem cū precedenti.

Si quis domū vel areā cuiusq̃ incēderit volūtarie l sublata ⁊ incensa omnia restituat ⁊ tres annos peniteat. m Hono. iij. eps bonoñ.

¶ Secularis potestas qui clericum banniuit cōdemnari debet p iudicē ecclesiasticū fm estimationē iniurie in expēsis ⁊ dānis

Quim scribentibus nobis epo mutiñ. vt potestates cōsiliarios ⁊ populum ciuitatis florentiñ. ad satisfaciēdū de dānis ⁊ iniurijs irrogatis episcopo ⁊ ecclesijs fesulañ. cen. eccle. coartaret idē testes lite nō ꝓtestata recepit. ¶ Quare nos eiꝰ p n cessuz penitus reuocato cōe florentiñ. q̃ bāniuerat ep̄m fesulanū. ꝓtra deū ⁊ ecclesiasticā libtatē ꝓpter iniuriā bāni expēsas

loco vbi cōsueuerunt fieri: nō tenet. ff. ad. l. aquil. qui foueas q̃ occasionē dāni dedit tenet. ff. ad. l. coz. nihil interest. ⁊. ff. ad l. a quil. qui occiderit. §. pe. ⁊. j. eo. c. vlti.

g Si bos: custodiuit: supple ⁊ alterius bouē occiderit. vū tenet: q̃ culpa siue negligētia ipsius damnū datum ē qui debuit diligentiā adhibere: vt. j. c. vlti. b ¶ Reddet bouē: b intellige cū bos ille q̃ dānū dedit aggressus est aliū ⁊ occidit: sed ecōuerso nō tenet. ff. si q̃. pau. fe. dis. l. j. §. cum arietes. ff. ad. l. aq̃l. itaq̃: s cū dubiū est q̃s bos primo aggressus ē. ff. ad. l. aq̃l. sciam. §. cū stra mēta ⁊ si als aial tuū mihi damnū dedit: tu teneris. j. e. c. vlti. ver. q̃ si ⁊. j. c. primo.

l Si leserit: estimationē: restituet nisi dādo aial velis liberare teip̄m. j. e. c. vlti. vltra eīm estimationē nō tenet cōuentus de pastu pecoris in actiōe in factū conuenit. ff. de ꝓscri. ver. qui seruādarum §. si glane. ⁊ exp ellere debet animal qd damnū dedit. ⁊ tanq̃ suum nō includere illud: cuz dñs illius teneatur ad damnum. ff. ad. l. aquil. quintus mutius. §. pomponius. Bern.

k Si egressꝰ: reddet damnum si fuerit in culpa duz apposuit istū ignem nec adhibuit diligentiam quam debuit. ff. ad. l. aquiliam. qui occidit. §. in bac. ⁊. j. e. c. vlt. als si nibil de ꝓtingētibus omisiſſz nō tenet. j. e. c. vlti.

Si quis domū volūtarie. secꝰ si contra voluntatem dum tñ nibil de contingentibus omiserit j. e. c. vl. in fi.

m ¶ Restituat. in q̃druplū infra annum post annū in simplū. ff. de cen. l. j. sed si negligentia in simplū sed si dolo fecerit fm leges ꝓcremabit. ff. eo. qui edes.

Olim. ¶ Diuidit: q̃ primo recitat ꝓcessū delegati quē secdo reuocat ⁊ cām diffinit ibi. q̃re hodie adde penā in cle. j. de penis. Ab. n ¶ Reuocato. lite vo nō ꝓtestata nōvalet ꝓcessus. vt hic ptz. ⁊. s. vt lite nō ꝓte. accedens. ⁊. s. de eleudū. ij. ⁊. s. de pur. ca. cum dilectus. o ¶ Banniuerat. tale bannum nullum fuit. q̃ nullā habet iurisdictionē in ip̄m. laico eīm nō licet de clerico legē dare. xcvj. dist. bñ quidē. xvj. q. vij. nō placuit. imo tanq̃ sacrilegus fuerat puniēdus eadez cā. et q. ea. si quis principū. ⁊ q̃ in eo offendit ecclesiasticā libertatem. ⁊ ꝓpter hanc iniuriā punit ad expensas quas ꝓpter hoc fecit. ⁊ damna que ꝓtulit tali occasione. vt ptz.

Rica. De iniurijs et damno dato. Supra de varijs excessibus dictum est tā prelatorum q̃ subditorū. Verum q̃ ex eis frequenter iniurie ⁊ dāna inferunt merito de bis subijcit. Ab.

e Si rixati. impensas. Operas aūt amissas ⁊ impēsas in curatione p̄stabit vt dicit: ⁊. ff. si qua. pau. fe. di. l. ex hac. ⁊. ff. de eiec. ⁊ effu. l. vlt. ⁊. ff. ad. l. aquil. qua actiōe. in prin. Deformitatis aūt rō nō habebit. q̃ liberum corpus nō recipit estimationem. vt in primis duabꝰ legibus. ⁊. ff. ad. l. rhodi. de iac. l. ij. §. corporū. ⁊. ff. de eiec. ⁊ effu. l. j. §. sed cum homo. tamen si liber homo perijt. l. solidorū fit condemnatio. vt. §. sed cum homo. illud fit ꝓ pena. nō ꝓ estimatione.

f Si quis. reddet p̄ciū si B fecit in publico. si vo in ꝓuato

a ¶ Taxatione: debet iudex primo taxare de expēsis ⁊ dānio in iudicio petitis. iij. q. iij. offerat. ver. q fieri. ⁊ postea debet iurare: ⁊ tali iuramēto stabit tanq̄ legitime ꝓbatōi. C. vñ vi. si qñ. ⁊ ij. q. j. in primis. ē. de his q̄ vi metusue cau. fiūt. c. vlt. vbi de B. B. b ¶ Usualis monete: ⁊ si de hac nō fuisset dictū: de illa tñ intelligeret. ff. de lega. j. si seruus plurīū. §. vlt. ⁊ ff. de ꝓbē. empt. impatores. ⁊ si plures essent vsuales monete videt de minori intelligēdū. ff. de lega. iij. nūmis. ⁊ ē. de censi. ex parte.

a ⁊ dāna tali occasiōe secuta taxatione a iuramēto ꝑmissa in mille libris vsualis monete ꝑdicto eꝓ snialiter dūxim⁹ ꝓdēnādū.

b

¶ Gregorius nonus.

¶ Statutū sup dānis nō repetendis ad expēsas nō extendit.

Ex nostra ⁊ fratrū nrōrum ꝓuincia ꝓposuistis q olim ciues brixien. ꝓ restauratiōib⁹ dānorū illatorū adinuicē q̄ ꝓpter mltas ciuiles discordias incurrerāt plurimū aggrauati statutū editū de nō petēdo vl recipiēdo ī posterū restauratōes hmōi a cōi generalr aꝓrobarūt ⁊ firmarūt etiā iuramento: ⁊ infra.

c

¶ Cū igr aliō sit dānorū restauratio q̄ satisfactio expēsarū: ⁊ iō ī iuramēto exhibito sup dānorū articlo intelligi nō debeat q factū expēsarū fuerit ꝓhēsū mandam⁹ q̄ten⁹ iuramēto nō obstāte ꝑdicto auctē nra ꝓuideas q dictū cōe ꝓ bono ꝓcordie ad expēsarū satisfactōnē ꝓtribuat iuxtā tue discretōis arbitriū a te sicut expedierit moderādū. Ide.

d

¶ Habet plura dicta ⁊ sesūmat.

e ¶ Si culpa tua datū est damnū vl iniuria irrogata seu alīs irrogātib⁹ opē forte tulisti aut hec imperitia tua siue negligētia euenerūt iura sup his satisfacere oportet nec ignorantia te excusat si scire debuisti ex facto tuo iniuriā: verisilr posse ꝓtingere vel iacturā qd si aīalia tua nocuisse ꝓponas: nihilominus ad satisfactionē teneris: nisi ea dando passis damnū velis liberare teipm. qd tñ ad liberationē nō ꝓficit si fera aīalia vel q̄ ꝓsueuerint nocere fuissent: et quā debueras nō curasti diligētiā adhibere. ¶ Sane licet qui occasionē damni dat: damnuz videat dedisse. secus est tñ in illo dicendū qui vt nō accideret de ꝓtingētibus nil omisit.

f g b k l m

Rubrica. De penis.

Ex concilio toletano.

¶ Totiens punīēdus est criminosus quotiens delictū iterat.

¶ Imperitia: q̄ annumerat culpe. insti. ad. l. aquil. §. impitia ⁊ ff. de re. iur. impitia ⁊ ff. loca. sicq̄s fundū. §. celsus. Idē intellige de negligētia. put hic dicit: q̄ siue culpa siue impitia vel negligentia dānū dederis vel si iniuriaz irrogaueris: vel dātib⁹ opē dedisti. teneris etiā si negligētia tua aliqd minus bñ fecisti: ꝛob hoc dānū datū sit teneris. ff. ad. l. aquil. si seruus. ij. §. ex plaustro. ⁊ lege q occiderit §. in hac ⁊ negligētia imputat. j. de pe. ⁊ remis. quesitū. vbi de B.

g

¶ Ignorātia: b nō excusat ignorantia a culpa si potuit scire ex facto suo ꝓtingere iacturā vel iniuriam puta mihi licet pcutere pcutientē me si cū vellē eū pcutere: aliū pcussi: imputat mihi ff. ad. l. aquili. sciam. §. pe. ⁊ ff. de iniur. eū qui. §. si iniuria: arg. ē. ff. e. si cum seruo. de cuius. §. vltimo.

¶ Omisit. Nota q nō est imputandū ei qui de ꝓtingētib⁹ nil omisit. ff. ad. l. aquil. qui occidit. §. in hac. ⁊ l. q̄ foueas. ⁊ l. si putator. ⁊ l. vi. si duo. ⁊ ē. de homi. c. vlti. ⁊ antepenul. B.

¶ Qui iurat statutū sup nō repetendis dānis b nō obstāte expensas repetere poterit. h. v. Vel sicut in rubro diuiditur: qr in prima pte ponitur decisa consultatio. in scda rñsio: ubi. cū igit c ¶ Dānorū. Mo. ergo q dīa est inter damnū ⁊ expēsas: vt hic patet: et. ē. c. pri. ar. vñ iuramentū sup vno factū nō extēdit ad aliud: cum sint diuersa: puta si ꝓpē discordiā domus aliqua destructa fuerat possessio aliq̄ sterilr remāsit. vel qr negociari ñ potuit: hmōi dāna remissa sunt ⁊ iuramento firmata. Quoddā eēm dānū siue interesse dī circa rē: puta subtraxisti instra q̄bus possessio ecclesie firmat vel alterius teneris ad illud damnū qd ꝓtingit ꝓpter absentiā instrōr. xij. q. ij si q̄s de clericis. ⁊ ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus. in pn. Qddā dī extra rē: puta debui tibi frumentū: ⁊ qr nō dedi suo tpe familia tua fame perijt. illud damnū nō cōsequeris: ē pcium frumēti vel vini. ff. eo. sterilis. §. cum p venditorē. expense dicunt quas quis facit circa sumptus litis ⁊ circa aduocatos. C. de iudi. sancim⁹. De istis expēsis mētio fit. ē. vt lite nō cōtestata. qm̄. §. in alīs. ⁊ ē. de dolo finē: ⁊ ꝓsites expense fuerunt hic q̄s faciebāt eundo ⁊ redeūdo: vel expendēdo pecuniā suā faciēdo maiores expēsas q̄ ꝓsueuerūt ad istas expensas iuramentū nō extendit. tñ si intellexisset de hmōi expēsis: ⁊ de his intenderūt iurare. ⁊ hoc ꝓstaret ⁊ sup his fieret interp̄tatio sicut credo: ē b simplicit dictū fuit de damnis q̄re ad ea tm̄ restringit iuramentū. ⁊ sic aliud damnū: ⁊ aliud expēse: sicut dī aliud pena: ⁊ aliud mulcta: ⁊ aliud fraus: ⁊ aliud dolus. ff. de ver. sig. aliud fraus. d ¶ Contribuat: p bono cōcordie: vt b dicit. sic fit cōtributio qñ iactus mertiū fact⁹ est. ff. ad. l. rhod. de ia. c. l. j. ⁊ ij. §. cum in eadem. ⁊ l. amisse. Si ergo in casu isto equū est fieri ꝓtributionē ꝓpter bonū pacis ⁊ ꝓcordie: ne forte hac occasione ꝓcordia nō seruet.

d

e ¶ Si culpa. Nota q ad hoc vt teneat qui damnū dedit seu iniuriā irrogauit: neccesse est culpā interuenire alioquin nō tenet. vñ infantes ⁊ furiosi nō tenent si damnū dederint. qr iudiciū animi nō habet. ff. ad. l. aquil. ē ⁊ si. §. iniuriaruz. ⁊ §. igit. ⁊ xv. q. j. illud. impubes tñ voli capax tenet: vt hic in. c. illud. ⁊ §. igit. ⁊ ille nō tenet de culpa qui ad sui defēsionē ⁊ incōtinēti ⁊ eodē mō damnū dedit. ff. eo. scientiā. §. q̄ cum aliter. ⁊ de leuissima culpa q̄s tenet in casu istū. ff. e. l. ij. ⁊ ille excusat a culpa q̄ alteri⁹ impulsu vel violētia ventorū dānum dedit. ff. eo. quēadmodū. §. si nauis. ⁊ §. item labeo.

f ¶ Tulisti. Nota q nō solū qui dānū dedit seu iniuriā irrogauit. sed q̄ opē tulit tenet: puta si vnus tenuit ⁊ alī⁹ interemit ille qui tenuit q̄si cām mortis dedit: iō q̄ actōe in factū tenet. ff. e. itē mela. §. si alius. ⁊ §. itē cū eodē. ⁊ ff. de iniur. nōsolum in pn. ⁊ §. si mādato. sic opē ⁊ psilio furtum ꝓmittit. insti. de ob. q̄ ex delic. nas. §. ope. ⁊ homicidiū ope. ⁊ psilio ꝓmittit. ē. de homi. sicut dignū. §. illi q̄. ⁊ §. vl. ⁊ §. bi q̄. ⁊ si. ff. de adul. is cuius. §. vltimo.

g

h ¶ Animalia tua. Sic ergo si quadrupes tua siue aīal damnum dedit: ad estimationem teneris: qr nō custodiuisti aīalia tua: tñ si velis dare animal ꝓ damno liberare te potes: vt hic dicit: ⁊ ff. si qua. pau. fe. di. l. j. circa prin. ⁊ insti. eo. ti. in pn. vñ sumpta fuerūt hec verba. ⁊ hoc habet locū in his anialibus q̄ ꝓtra naturā mouent: vtpote si bos corrupeta solitus fuit vel equus calcitrosus: vt dī in ꝑdictis. l. In feris aūt aīalibus q̄ naturali sua feritate damnū dederūt: hic nō habet locū. qr illud aīal dando nō liberaberis: qr nō adhibuisti diligentiam quā debuisti. vt hic. j. dicit. nihilominus vt hic dī saltē vire: ta actōe vel vtili potius. Si ēo aufugit ⁊ nocuit: nō ꝓt dñs quōdā pueniri: qr desinit dñs esse. vt. ff. e. l. j. §. in bestīs. ⁊ insti. e. §. j. Fere bestie sunt vt vsus ⁊ ceruī: q̄ sunt aīalia siue volatilia fera dicunt in insti. de re. di. §. fere: ⁊ in alīs. §. sequētibus Cū eēm liber bō dānū dat: locū bz actio. l. aquil. dum ēo q̄drupes siue aīal locū bz actio de paupie. cū ēo seru⁹. tunc locū bz actio noxalis: ⁊ tūc licitū est seruū dare ꝓ dāno dato. insti. de noxa. circa pn.

i

k ¶ Nō curasti. qr hmōi aīalia nō dñt detineri publico vbi publicū interest. insti. si q̄dru. pau. fe. di. §. b q̄s. alīs. §. cetera. si ēo tenetur i publico ⁊ dānū dederit: tenet dñs i duplū: ⁊ nihilomin⁹ actio de paupie locū bz. qr cū plēs actōes ꝓcurrūt penales in eadē re vna nō tollit aliā. insti. e. §. finali.

l ¶ Occasionē. ff. ad. l. aq̄l. q̄ occiderit. §. in hac. ⁊ ē. de homi. decetero. vbi de hoc. ē. de testi. sicut in glo. q̄ incipit ar. q vi.

m ¶ Omisit. Nota q nō est imputandū ei qui de ꝓtingētib⁹ nil omisit. ff. ad. l. aquil. qui occidit. §. in hac. ⁊ l. q̄ foueas. ⁊ l. si putator. ⁊ l. vi. si duo. ⁊ ē. de homi. c. vlti. ⁊ antepenul. B.

Ea que. ¶ Pone exēplū in.c.pia.de excep.li.vj. vbi excōicatiōis exceptio pōt ptra actorē pluries oppōni: ⁊ ibi dicit q̄ quotiens deficit improbādo totiens debet puniri in expensis. vt infra etiā subijciā. ab.

a ¶ Condemnent. sic.vj.q.j.imitare. ⁊ de pe.di.j.mensurā: et ita quotiens quis deliquerit totiens puniri dz. sicut in cōtractibus consueuit dici vt pena soluta cōtract⁹ maneat in sua firmitate. ff. de trans. q̄ fidem sed etiā arbitrio quis stare non cogitur pena soluta. nisi id exp̄sse dicatur. ff. de arbi. si duo. in fi. Et sic est ar. quotiens clericus in delicto repertus fuerit. totiēs exigatur ab eo pena. ar. xxiij. di. q̄ q̄. in fi. ⁊ ff. d ver. ob. si sic stipulatus.

Presbyteri. ¶ Dicit q̄ faciēdū sit de pena quā soluit interfector p̄sbiteri. b. d. vel sic vt i rubro: primo ponit vnū dictuz. secdo ibi: rō qz. ab. b ¶ Cōpositio: p. l. lombardā ē sexcētorū solidorum. xvij. q. iiij. qui subdiaconum. c ¶ Utilitatibus ecclesie. hoc ido. qz ⁊ sic ecclie iniuria facta fuit et in suum ministrū iuxta illd. q̄ vos tāgit me tāgit. ij. q. vij. accusatio. ⁊ ē ar. q̄ penas pecuniarias quas recipit eps nō lucratur ipe. sed in vtilitatē ecclesie cōuerti debent. vel diuident illas: ar. ⁊. j. di. ius militare: et xvij. q. vj. c. j.

d ¶ Qui. s. ecclesie.

e ¶ Socianit. baptizādo ⁊ ordinādo illā.

Lxcx. ¶ Archidiaconi. ⁊ alij p̄lati q̄ in criminib⁹ dispensare nō pnt. penā pecuniariā ipōnere ñ possunt vbi a iure statuit. pmo ponit archidiaconorū actus reprehensibilis. secundo mādat illos inbiberi ⁊ cōpesci ibi: mandamus. ab. f ¶ Laicis. sed quare a laicis: qz forte sunt de sua iurisditiōe tpali. vel de psuetudine hoc bnt. g ¶ Penā pecuniariā. Ex hac decre. videt q̄ p criminibus pena pecuniaria exigi nō dz. cū papa hic eā pbibeat. ar. xvj. q. vj. cognouimus. ⁊ c. de lapsis. ⁊ c. epo. ⁊ illud. j. q. j. nullus eps. ⁊ s. de symo. nemo: et lxxxiij. di. siquis eps. ar. cōtra. xxiij. q. v. si vos. Ñ nota q̄ cum ius statuit penā pecuniariā infligendā. quicūq̄ cognoscit de illo crimine illā pōt infligere. ff. de iudi. l. ij. §. vl. ⁊ s. de rap. i archiepa. ⁊ xij. q. ij. cū deuotissimā. xviij. di. qm̄. si vo ius solaz penam spūalē vel corpalē sup crimine statuit iudex. nec dz nec potest illā in aliā cōmutare. ñ ille tm̄ q̄ de illo crimine pōt dispēsare. ⁊ cū de pena criminis nihil de iure cautū ē an pecuniariā vl aliā infligat. iudicis arbitrio cōmittit. s. de offi. dele. de causis. cum iudex super crimine dispensare pōt. bñ pōt infligere penā pecuniariā vel aliam. sed archidiaconi isti sup his criminibus dispensare nō poterant. vñ nō debebāt penā pecuniariaz infligere sed imponere spūalē ꝑm q̄ qualitas criminis exigebat. ar. s. de iudi. at si clerici. Hug. dicit q̄ illa pena est infligēda q̄ magis timeat. ar. xxiij. q. iiij. ea vindicta. ⁊ q. v. pdest. ⁊ s. vt lit. nō cōte. qm̄. in fi. Sz hoc intellige hēc loco cū iudex talis ē q̄ possit dispensare et cōmutare penas. sed isti archidiaconi h nō pnt. ala.

b ¶ A vicarijs. hoc erat symoniacū. s. cū ordo sit sacramētum cui adheret executio. si ergo vnū vēdūt ⁊ reliquū. j. q. iij. siquis obiecerit. ⁊ c. saluator.

Ea que frequenti pūa ricatiōe iterant freqn ti snia cōdemnent.

a ¶ x concilio triburiensi.

¶ Interficiens presbyterum puniendus est ⁊ pene pars ecclesie cui pfuit. alia pars pro eius anima distribuitur.

b Presbiteri interfecti cōpositio ep̄o: ad cui⁹ prochiā ptinet soluat ita vt in medietatem vtilitatibus ecclesie cui pre
c fuit tribuat alteram in eius elemosinā iuste dispnat. ¶ Quia nullus ei⁹ heres ꝓximior vt. q̄ q̄ qui ipsum dño sociauit.

Alexander tercius cantuariensi archiepiscopo.

¶ Non debent plati ꝓ criminosis sustinendis pecuniā exigere nec etiā correctiōis cā ex cupiditate penā pecuniariaz ipōnere.

Licet iuxta aplm: et infra. Accepimus. q̄ archidia. cōuentrenū. epatus pro corrigendis excessibus ⁊ criminibus pu
f niendis a clericis ⁊ laicis penā pecuniariā exigūt pro annua ex actione p̄sonas q̄ñq̄ suspendūt
b ecclias interdicūt. a vicarijs denarios vt eos in ecclesijs cātare pmittāt exigere non formidant ⁊ alia agūt que canonū obuiāt institutis et de radice cupiditatis ⁊ auaricie pdire vident. ⁊ infra. ¶ Mādamus quatenus archidiaconus p̄dicti epatus hoc districtius interdicas: si aūt contrauenire p̄sūpserit eos ap. ces. ec. con. compellas.

I Dem in concilio turonensi.

¶ Victus cōdemnat victori in expensis etiā in causis pecuniarijs ⁊ vnum casum excipit.

Alumniā ⁊ audaciā temere litigantiū cōdemnādo
i in expensis ⁊ alio multiplici remedio sanctio ipialis cōpescit.

¶ Qm̄ igit sacris istitutis cōsonare dinoscit hcipimus vt decetero in causis pecuniarijs vict⁹
k victori in expēsis legitimis con
l dēnet nisi snia ꝓ abnte feratur

I Nocentius tercius indronensi archiepiscopo.

¶ Clericus cām seu operā prebens bello deponēdus est.

Quod in dubijs: et infra. Quia vo taz sacerdotes qui gubernāt naues ad pugnā. q̄ q̄ ꝓsonaliter exercent ꝓflictū
m ⁊ hi qui alios incitāt ad pugnādum omnes enormiter peccant de rigore canonico eos eredim⁹ deponendos.

I Dem lundonensi episcopo.

¶ Clericus ꝓ magno scelere ab eo commisso deponi debet. ⁊ in monasterio detrudi ad agendū penitentiam.

De discretiōis prudētiaz ⁊ infra. Ad illud qd̄ a nobis tercio requisisti qualiter clerici in latrocinijs vel alijs ma
n gnis scelerib⁹ deprehēsi puniri debeāt. ¶ Rūdem⁹ q̄ a suis ordinibus degradati detrudi de
o beant in artis monasterijs ad penitentiā peragendam.

Alumniam. ¶ Primo legem recitat quā secdo approbat ibi: qm̄.

i ¶ Alio. ita vt preter expēsas de calumnia puniat. C. de calū. l. iij. ⁊ insti. de pe. te. liti. §. aduersus. q̄a infamis efficit vt ibi dicit de quibus legibus hic facit mentionē.

k ¶ Victori: vict⁹ victori in expensis condemnari debet si ꝓ calūniā ⁊ malā fidē appareat euz mouisse litem vt hic exp̄sse dicit lra. in prin. ⁊ in antē. d iudi. §. oportet. col. vj. et. ff. d iudi. cū quē temere. Alij dicunt q̄ eoipso q̄ succūbit presumitur calumniari. vnde cōdemnari debet i expēsis. De hac materia plene dictum est. s. de dolo. ⁊ cōtu. finem.

l ¶ Nisi snia ꝓ abnte sicut cauet. C. de iud. ꝓperandū. §. ⁊ si q̄dē ibi dicit q̄ victus presens sumptus suos d cōdēnatiōe deducat.

m Quod in dubijs: incitant in bello iniusto. ar. s. de homi. sicut dignū. §. qui vero. ⁊ ff. ad. l. aquil. item mela. §. itē cū eo. secus si esset iustū. qz tūc licitū est hortari. xxiij. q. vl. hortatu. ⁊ c. igitur. ⁊ ca. vt pridē ⁊ interesse bellis. c. causa. q. iij. maxi.

Ea. ¶ Abbas ⁊ clericus in magnis criminib⁹ depbēsi post depositionē detrudi debēt in monasteriū ad agēdum pniam. ⁊ diuidit. pmo ponit cōsultatio. secūdo respōsio. ibi: rūdemus. ab. n ¶ Depbensi ⁊ cōuicti. sola cām depbensio nō sufficit. s. de iudi. cum non ab hoīe. vel intellige depbēsi ita q̄ factū sit notorū p euidentiā facti. tales cām statim condēnari possunt. C. de defen. ciui. l. defensores. ⁊ ar. s. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlti. ⁊ ij. q. j. de manifesta. ⁊ talis depbensio auctoritate sui p̄lati fieri debet: ne vltra se extendat violentia q̄ exigerit defensio clericorū. j. de senten. excom. vt fame. als capiētes efficit ex cōmunicati: vt ibi. ber.

o ¶ Monasterijs: si. xvj. q. vj. de lapsis. ⁊. l. di. si ille. ⁊ si incorrigibiles fuerint per secularem iudicem postea depbendantur s. de iudi. cū non ab homine. Verū.

Qui fitentus. ¶ Primo ponit diffinitionē. scdo cām interserit. ibi. cum. ab. a ¶ Ex pfessiōe. cōfessio eīm in iure facta pīudicat. s. de transac. pterea. ij. t. s. de pfes. cum sup. t c. vl. vbi de hoc. t. C. e. l. vna. t. ff. e. l. j. b ¶ Utranq; sed videtur q eps nō incaderit in penā. nam cum altera ps ei subtraxit pensionē. licite potuit petere pcurationez qz fidem non seruātī fides nō est seruanda s. de iureiu. puenit. ij. nam licitus est redire ad priorē accusationē cū ex pte altera nō pareē pacto: ar. s. d pac. cū prīdē. de hoc dictū fuit. s. de elec. cū inter r. Ecōtra videē q illi potius pīudicet q vltimo incidit in penaz nam si vterq; ē in mora sp vitima mora nocet. ff. de peri. t cōmo. rei ven. illud rndeo ī pp par delictū neuter incidit in penaz. ff. de re. iu. cum par. t in delictis mutua fit compensatio. s. de adul. c. pe. t vl. xxxij. q. vj. nihil. t. ff. sol. ma. viro. io. cōpensatio mutua fit. ff. de cōpen. si ambo. t. ff. de dolo si duo hec decre. decisa fuit. in fi. huius decre. s. de reli. do. cōstitutus. t p illā poteris intelligere istam. ber.

c Super his variauerat. t idō nō fuerat ei credendū iiij. q. iij. §. qui falso. t s. vt eccle. bñ. vt nrm d ¶ Non incurrit. qz genus pene p se nō infamat. nisi snia precedat. C. qui. ex cau. infa. irro. l. j. t. l. nullā. lz gratianus aliter senserit. iij. q. vij. §. tria. i fi. vincen.

Nam. ¶ Dinidit. in pma qō. in secunda pnisio ibi. quia igit. ab.

e ¶ Persolutis eoipso q sortē recipit pene renūciasse videē. ff. de eo qd cer. lo. l. vl. in fi. t. ff. de lega. cōmis. post diem. Et ita videtur q eam vlteri⁹ petere nō possit p ꝑ qd hic dr nisi altera cōuenerit inē eos cū sortē recepit. s. q sors t pena peti possit. ar. ff. de trāsac. q fidez. C de trāsac. cū ponas. ff. sicīs cau. l. ij. j. rñ. t sic vr ex hac decre. q nō cōmittē pena i totū cū effectu. lz sors in totū soluta nō sit. vñ habes ꝛia plura. ff. de ver. ob. stipulationū. §. si sortez. sup hoc consueuit distingui. aut eīm illud qd pmittit sub pena cōsistit in dando aut faciēdo. si cōsistit in dando in totum cōmittitur pena. licet in pte sit satisfactū. ff. fami. ber. heredes. §. in illa. in fi. t. ff. de ver. ob. stipulationū. §. si sortem. t. l. in executionibus. §. item si ita. t. ff. d pig. sed an a me. ar. Si vo cōsistit in faciendo t illud qd pmissum est sub pena. sed indiuiduū. tunc idem est quod in primo casu quia in totum cōmittitur pena. ff. fa. ber. heredes. §. an ea stipulatio. et. ff. de ver. obli. eadem. §. cato. in prin. ibi ab oibus factum ꝛc. t. l. in executiōibus. §. secū da. Sed in primo casu cum consistit a dando dixit. M. q opposita exceptiōe repellitur a pena p rata salute partis. ar. ff. si quis cau. si seruus. §. j. t. ff. de ver. ob. l. ij. §. vi. ad fi. t arg. ff. de po. si duo heredes. t. ff. de ver. ob. in executionibus. §. insolidū

Idem abbati t fratribus scri pteferate.

¶ Si vterq; cōtrahentiū venit ptra cōtractū vterq; pōt exigere ad penam ad inuicez promissam ex conuentione.

Constitut⁹ in pñtia nostra t ifra. ¶ Licz aūt i instro epi lauitāi expssa fuerit certa pena quā ps ꝓctū ñ fuās soluerit obseruanti cū tñ vtraq; ps venisse ꝓ illū ex cōfessiōe ppria cōuincat. ¶ Cū t ps vra subtraxerit epo pensionē: t eps pcurationē exegerit ab edem ecclia sicut economus ppositi memoratus vtranq; partem ab ea reddimus absolutam.

Idem priori sancti fridiani et magistro. b. canonico pisano.

¶ Si testis ppter vacillatōz in carceratur infamiā nō incurrit.

Super his de qb⁹ nos cōsulere voluisti. t infra. clericus autē q p eo q variauerat t vacillauerat coram vobis de mandato nostro captus est t detentus infamiā non incurrit.

Idem sp oletano epo.

¶ Obligatus ad certā quātitatē certa die sub pena soluēda si partez infra terminū soluit ad penam integram non tenetur.

Qaz ad nos rectoies clericozū sancti fortunati q̄rimoniā transmisserūt q cum tibi essent in. xl. libris p quoddā arbitriū ꝓdēnati. eētq; pena. xxx. libraz apposita nisi ea soluerēt i termino ꝓstituto. tandē. xxxiij. libris in termino psolutis occasione. vij. residuarū p quasdam nīras lras veritate tacita ipetratas obtinuisti eos in pfatis. xxx libris tibi p delegatū iudicē cōdēnari. ¶ Quia igit te non decet intantū pōtificalis modestie oblīuisci vt inhonestis q̄stibus anhelādo desideres cuz aliena iactura ditari. mandam⁹ quatenus. vij. librarū solutiōe ptētus sup pena. xxx. libraz mēoratos rectores decetero nō molestes.

Idem.

¶ Occidētes plātū priuant bñficijs t feudis que hñt ab ecclia cui pērat plātus ille nec eis vel heredibus restituet. nec alia de nouo cōcedi dñt si hodie aucte sunt sīles pene de quib⁹ in cle. si quis suadente. eo. ti.

Audaures nrī apl'atus peruenit q cū q̄dā prochiani tui ausu diabolico bone mēorie. j. vicentinū epm pdecessorē tuū nequiter pemissent feuda. t bñficia q̄ illi a vicētina eccia obtinebāt ipis p snīam fuerāt cum mlta deliberatiōe sblata. ¶ Qz igit maiori sunt aīaduersiōe plectendi nos taz tibi q̄ successoribus tuis auct. ap. pīhbem⁹ ne ipis aut heredib⁹ eoz bñficia p dicta restituant seu de nouo eis alia q̄libet ꝓferant.

Idem.

¶ Prorumpens contra iudicē arbitrio superioris punitur.

Dilectus fili⁹ elect⁹ sancti .P. ad montes: et infra. ¶ Ne iudicialis euanescat auctoritas cū de litigatoris improbitate cōstiterit aduersus assertionem iudicis temere prumpentis iuxta supiorīs arbitrium dictaz equitatem seruat hic Inno. Nec ē seruandus ille rigor. vt in totum pena exigatur quia non debet quis cuz aliena iactura ditari vt hic dicit: t. xxij. q. ij. primū. t. ff de cōdi. inde. naz hoc. qz non interest illius penam recipe p soluta sorte. et iō qz placuit equitatē pferri stricto iuri. C. d iudi. placuit. vnde lre sup hoc impetrate non valuerant. qd ptz ex eo qd dicit veritate tacita. Alij doctores legū. seruant illum rigorē. Si vero factum sit diuiduū pro pte tm cōmittitur. ff. rem ra. ba. Si pcurator. t arg. ff. de ver. ob. eadez. §. cato. ibi at si de eo cautum ꝛc. Sed cōtrariū videtur in. l. pdicta. ff. si q̄s cau. si seruus vbi cōmittit pena in totum lz detur exceptio pro alia pte t factū videē diuiduū. Sed dici cō sueuit q illud est spāle in iudicio. quia t ibi mora purgat. ff. si q̄s cau. t si post tres. sed in penali stipulatōe ñ purgat. C. de ptrahē. t cōmit. sti. magna. qz eps ibi interpellat. s. de le ca. c. vl. ber.

f ¶ Modestie: obliuisci pferēda est enim estimatoris opinio pecuniario cōmodo. ff. de solu. cum ex pluribus causis. ff. de vsur. in pecudū. §. vlti.

g ¶ Pena: videē ergo ex hoc q ecciastica psona nō possit exigē penā nec ab eo exigi. ar. xij. q. ij. fraternitas ar. s. s. e. pstitut⁹. De hac materia dictū ē. s. de arbi. dilecti filij

Audaures. ¶ Diuidit hec decre. Naz primo recitat penalem snīam. secundo aggrauat ibi: qz igitur. ab.

b ¶ Restituant: immo videē q maiori pena puniēdi sunt vt nō solū ea restituātur. sed oia alia bona sue ecclie cui iniuria facta est tradantur ppetuo. xvij. q. ij. si quis deinceps. t anathematizent. vt ibi dicit. lz ipo iure sint excōicati. ea. cā. t. q. e. sicīs suadente. Item alia pena imponit. j. e. c. pri. l. in quibusdaz. t si iterū aliqui suū epm interficiāt priuāt epo. xxv. q. ij. ita nos.

Dilectus. ¶ Qui iudici iniuriātur p superioris arbitriū puniri debent. b. d. vel sic vt in rubro. ab.

i ¶ Assertionē. ar. q verbo iudicis est credendū. nisi cōtrariū pbetur. vt hic dicit. ar. s. de pba. post cessionē: ar. s. s. de testi. cū a nobis. t. s. de pba. qm ptra falsam, cui standū est. Sed qd

dicit hic.q̃ puniri dz litigator verũ est cũ tenere ꝗdicit iudicis assertioni: puta cum iudex hoc qd dicit oñdit p acta vel cũ litigator nihil oñdit cõtra excõicatiõis sniam: tunc puniat in sumptibus. j. de sen. excõ. sacro: ar. c. calũniã: vel als ꝓm arbitrium superioris. vt hic dicit. ⁊. s̃. de offi. deleg. de causis.

EA quibusdam.

¶ Diuidit. nã primo recitat triplex patronorũ delictũ: secũdo ibi: cũ igitur prouidet. ⁊ primo ꝗ ꝓmũ ⁊ secũdo ꝗ secundum vtrunq̃ prohibendo. secundo ibi sacri. cõtra secunduz illud primo puniendo in factoribus: secũdo aggrauãdo penaz in posteros ibi. ⁊ ne minus. ab.

a ¶ Defensionis. patroni eñ ecciaz defendere debẽt. xvj. q. vlt. filijs banc defensionẽ non debent extendere ad grauamen: vt hic dic. sic. s̃. de ap. c. iij. ⁊ c. cũ spãli. §. porro: et s̃. d iurcin. q̃to. ⁊. xxij q. iiij. inter cetera.

b ¶ Iure ꝓmissum: Permissuz patronis ẽ pñtare rectorẽ ⁊ br̃e ius pfessionis. ⁊ si ad inopiaz vergat. ei ab ecclia succurrit. s̃. de iurepa. nobis. et. xvj. q. vij. quicũq̃. sic eps non dz plus petere a subditis q̃ sit ꝓmissũ a iure. xviij. q. ij. hoc tñ. ⁊. x. q. iij. qz cognouimus. ⁊. s̃. de cen. cũ aplis: als restitueret duplũ. s̃. de imu. eccl. qz pleriq̃. ⁊. s̃. de cen. ꝓcuratiões. in fi.

c ¶ Presumpserint. nisi forte in casu quez habes. j. d sen. excõ. si vo cum moderamine inculpate tutele als ñ

d ¶ Prorsus amittant. ⁊ deuoluant ad ecclam cui facta ẽ iniuria. xvij. q. iiij. sicq̃ deinceps. ⁊. c. quisq̃s. vt dcñ est. s̃. c. ad aures: ⁊. xxvij. q. j. siquis rapuerit. Sic ergo ecclesia nõ habebit patronũ. sic ⁊ vasallus amittit feuduz: vt hic ptz si nõ seruat fidelitatẽ dño. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ in libro de feudis. quẽadmodũ feudũ amittat. ⁊. xcvj. di. si ipator. si. s̃. de postula. c. vl. sic ⁊ donatio reuocat pp talẽ ingratitudinẽ et pp als etiã. s̃. de dona. c. vlti. vbi de hoc. C. de reuo. dona. l. vlti.

e ¶ Ad heredes. ⁊ descendẽtes p lineã directã vsq̃ ad quartã generationẽ vt hic dicit. qz vsq̃ ad quartã generationez extẽdit cõsanguinitas. s̃. de cõsan. nõ dz. ⁊ est spãle hic q̃ filius puniatur hic p delicto patris. sicut in crimine lese maiestatis. vj. q. j. §. verũ. ver. si quis cũ militibus ⁊ in bereti. s̃. de heret. vergentis. als bona damnatoꝝ deuoluũtur ad heredes. C. de bo. dam. autẽ. bona. f ¶ Prelatiõis. Sed cõtra videt cũ ingressus religionis tollat irregularitatẽ. s̃. de fi. presby. c. j. ⁊ i autẽ. de mo. in pñn. coll. j. dic vt. s̃. de apostata. c. ij. ber.

gna poterit aliaduersiõe puniri.

I Dem in concilio generali.

¶ Patroni aduocati vel vicedñi vẽdicãtes sibi i ecclijs plus q̃ iura pmittãt p cẽsurã ecclia/stica ꝓpescũt ⁊ si occidũt platũ vel clericũ ecclie p se vel p alios pdunt qd hñt ab eccia ⁊ eoꝝ posteri vsq̃ ad quartã generationez nõ admittũtur ad clerũ nec in religionibus ꝓficiũtur.

E A quibusdã ꝓuincijs ecclesiarũ patroni et aduocati seu vicedñi se in tantã insolentiã erexerũt q̃ nõ solum cum vacantibus dz ecclijs de pastoribus idoneis ꝓuideri. difficultates ingerũt ⁊ malicias: veruz etiã de possessionib⁹ alijsq̃ bonis ecclĩasticis q̃ sua voluntate ordinare ꝓsumũt. ⁊ qd horrẽdũ ẽ dicere. in necẽ platoꝝ ꝓrũpe ñ formidant. ¶ Cũ igit qd ad de

a fensiõis subsidiũ est inuentũ ad depressionis dispẽdiũ nõ debeat retorqueri ꝓhibemus expsse ne patroni vel aduocati seu vicedñi sup ꝓmissis decetero plus

b vsurpent q̃ repiat in iure ꝓmis

c sum. ⁊ si ꝗ ꝓsumpserint p seueritatẽ canonicã districtissime cõpescãtur. ¶ Sacri nihilominus cõcilij aprobatiõe statuimus q̃ ten⁹ si potroni vel aduocati aut feudatarij seu vicedomini aut alij bñficiati alicui⁹ ecclie rectorẽ vel clericũ aliũ ipius ecclie p se vel p alios occidere vel mutilare ausũ nephãdo ꝓsumpserit patroni iuspatronat⁹ aduocati aduocatiã feudatarij feudũ vicedñi vicedomiatũ. et bñficiati

d bñficiũ ꝓsus amittãt. ¶ Et ne min⁹ vindicte q̃ excessus mẽoria ꝓgek: nõ soluz de ꝓmissis

e nihil pueniat ad heredes ꝗ etiã vsq̃ ad quartã generatiõez posteritates taliũ in clericoꝝ collegiũ nullatenus admittãtur: neq̃ in domibus regularib⁹ alicui⁹

f ius ꝓlatiõis assequãt honorẽ ni

g si cũ eis fuerit misericorditer dispensatuz.

H Onorius. iij. ꝓposito archidia. ⁊. h. canonico suesiesi.

¶ Dño excõicato manẽte subditi fidelitatẽ nõ debent. ⁊ si lõgo tpe in ea pstiterit ⁊ monitus non paruerit ecclesie ab eius debito absoluuntur.

G Rauẽ capituli lund. recepimus qõnẽ q̃ cũ comes registren. p multis iniurijs q̃s irrogaret eisdẽ p iudices a sed. ap. dele. excõicatiõis vinculo fuerit innodatus idẽ p duos annos ⁊ ampli⁹ in excõicatiõe psistens iuri parere pertinaciter re

h nuit claues ecclie contemnẽdo.

¶ Uz igit hmõi ptinatia nõ ca

k reat scrupulo heretice prauitatis: volẽtes tñ nobilitati ꝓcere comitis supradicti. dis. ve. mã. quatenus si comes supradictus post cõmõitiõez vrãz nõ paruerit pleno iuri vos eccias in qb⁹ ius aliqd hre dinoscit. a b eius debito absoluẽtes fideles ipius q̃diu in excõicatiõe pstiterit ab eius fidelitatis iuramẽto denũcietis penitus absolutos.

Rica. De penitentijs ⁊ remissionibus. Alexander papa.

¶ Pro manifesto peccato peni/

G Rauem.

¶ Primo ponit querelam: secũdo puisio ibi: lz igit. ab.

b ¶ Claues. datas petro. xxij. dist. c. j. ⁊. xxj. dist. in nouo. et petro date sunt eccie claues xxiij. q. j. quodcunq̃. ⁊ cuilibet eius successori. arg. s̃. de transla. quãdo. ber.

i ¶ Contemnendo. ⁊ si als ligatus non fuisset. ex cõtemptu ligaretur. xj. q. iij. §. cũ ergo snia. in fi. ⁊. xxiiij. q iij. notandũ. nõ enim debet cõtemni cuz sit medicinalis. ij. qõe. j. multi. ber.

k ¶ Heretice prauitatis. hoc iõ dicit: q̃a qui propter suspitionem hereseis excõmunicatur. si per annum steterit in excõmunicatione: postea tanq̃ hereticus habetur. s̃. de hereti. excõmunicamus. §. j. tamen si p contumacia excõmunicetur siue per annũ siue per plures in excõicatione steterit nõ habetur vt hereticus sed als contra eum p ceditur. vt hic dicit.

l ¶ Nobilitati. Nota q̃ parcitur nobilitati circa penas vt aliter puniatur nobilis q̃ ignobilis. xxiij. q. j qui contra pacem: et l. di. contumaces ⁊ in beneficijs etiam magis ꝓuidendũ est nobilitati. lxxxvj. dis. nõ satis. ver. item si consideranda est. argum. contra q̃ eque puniatur. s̃. de stat. regu. ea que vbi de hoc.

m ¶ Ecclesias: aliquod ius. forte iuspatronatus vel quicquid aliud possit ab ecclia peipe. vt si ecclesia aliquo debito tenetur eidem vt interim ecclesia ei respondere non teneatur. vt. s̃. de hereti. excõmunicamus. §. credentes. ⁊. c. vlti. ⁊. xv. q. vj. alius nos sanctoꝝ. ⁊ ipso iure absoluti sunt tales: ⁊ hoc precipitur q̃ denũcientur solũmodo absoluti. vt in fi. dicit. Et est arg. q̃ crescente contumacia crescere debet pena. s̃. vt lite non cõtes. qm̃ in fi. ⁊. ff. de pe. l. relegati. berñ.

Rics. De penitentijs et remissionibus. Supra visum est de penis que imponitur in foro iudiciali nũc competenti ordine subnectitur de his que imponuntur in foro penitentiali. verum quia huiusmodi pene seu penitentie quandoq̃ relcuantur per indulgentias seu remissiones. Ideo subijcit de remissionibus Abbas siculus.

a Manifesta. occulte. immo qui publice peccant publice corripiant. ij. q. j. si peccauerit. ⁊ de conse. di. ij. ego berengarij. in fi. ⁊ hoc siue sint grauia siue leuia: vt vitetur scandalū. solēnis tñ pnia clerico imponi non debet. nec etiā publica nisi deposito: ar. l. di. alienū. ⁊ c. p firmādum. j. c. quesituz. vbi de hoc. ⁊ xxvj. q. vj. c. vlti. lau.

b Qui ꝓ byterū. annorū: ar. j. xxxiij. q. ij. hoc ipm. et c. admonere. Sol. ordinariū est q̄ p mortali crimine septēnis pnia iniungat: vt ibi: sed ꝓter enormitatē maior. vt hic ala. ⁊ sacerdoti imponit qñq̄ pnia. xij. an. xxx. q. j. non debet.

c Canones pniales

d Cingulo: deponitur iste a dignitate sua vt clericus ne arma vlterius ferat. de pe. di. v. falsas. ⁊ xxxiij. q. ij. admonere.

e Absq̄ spe. coniugij. Quedā crimia impediunt mrimonium contrahendū. vt incestus. j. de eo q̄ cog. cōsan. vx. suc. c. j. ⁊ ij. et c. trāsmisse. in fi. xxxij. q. vij. siquis viduam. Item raptus sponse alterius. xvij. q. ij. statutum. Item si quis vrorem suam interficiat. xxxiij. q. ij. admonere. Item si quis baptizauerit filiuz suum vt separetur sic ab vxore. xxx. q. j. de eo. Item qui monialē sciēter in mrimonio accepit. xvij. q. j. bi qui ⁊ in casu pñti. Hec impediunt sed non dirimunt: alia sunt que impediunt ⁊ dirimūt de quibus habuisti. j. de eo qui du. in ma. quam pol. cum haberet. ⁊ in alijs pluribus. c. ibidem. ber.

S Ignificauit. Primo ponit petitio. secūdo ꝓuisio ibi. qm̄. ab. f Urbe. i. roma. appellatione cm̄ vrbis toma intelligit. ff. de vēr. sig. vrbis. ⁊ l. qui incōtinētibus. Sicut cum dicitur apostolus paulum intelligimus antbonomasice. ber.

g Uisum fuerit. et sic penitentie arbitrarie sunt. xxvj. q. vij. tempora. de pe. di. j. mensuram. ⁊ j. eo. quesitum.

h Misericorditer: ar. p misericordia impendēda. l. di. ponderet. xlv. di. lz. ⁊ xxvj. q. vij. allegant. lau. i Pro libertate. hec est iusta causa pugnandi. si modus seruetur. xxxiij. q. vlt. oi timore. ⁊ c. hortatu. k Deuotione: q̄ tuis bona intentiōe fecerit modū tñ excessit. qd̄ ptz ex eo q̄ penitentia imponit: arg. xxxiij. q. iiij. qui peccat. ⁊ j. de resti. spo. cum olim. j. in fi.

l Retardent. ar. mitius agendū cū aliquibus: ne a seruitio ecclesie retrahātur. ar. xij. q. j. certe. C. de pe. bonor.

Q Uod aūt. In prima ponit cōsultatio. in secunda rñsio ibi: hic volumus. m In dedicatiōib⁹. Hodie indulgentia que in cōsecratiōibus ecclie fit nō debet excedere annum: siue fiat ab vno siue a pluribus epis in anniuersario consecrationis. ⁊ in alijs casibus vltra. xl. dies hmōi indulgētie hodie non excedunt. j. eo. cum ex eo. §. vltimo. ber.

n A non suo iudice. j. e. omnis. §. j. j. de iudi. at si clerici. ⁊ j. de consue. ad nostrā. ⁊ C. si a non compe. iudi. l. j. potest exponi. i. a non suo iudice factas. ber.

o Ut prosint. Quid valent tales remissiones. vetus est querela. adhuc tamen satis dubia. Quidam dicunt q̄ valent tñ q̄ ad deum non quo ad ecclīam, quo ad deū. qm̄ si quis sine mortali decedat. non tñ acta cōdigna pnia de peccatis penam purgatorij minus sentiet p mō remissionis sibi facte in vita ista. ecclesia tñ viuēti ob hoc debitam satisfactionem non relaxat: alij dicunt q̄ valent quo ad ecclīam. sed tunc tñ cum peccatū per contritionē vel per satisfactionē sufficienter punitū est. tūc cm̄ qd̄ ex supabundanti ecclia ipositum quo ad deuz ⁊ quo ad ecclīaz oino p tales remissiones remittit. Alij etiam dixerūt q̄ oino p ut danē proficiunt: et quo ad deū ⁊ quo ad ecclīam. sed qui eas faciunt se onerant. tenētur cm̄ elemosynis suis ⁊ orōnib⁹ eas supplere alioquin grauiter in purgatorio punient. Alij dicunt: q̄ valent tñ ad remissionem illius pnie q̄ negligenter est cōmissa. Sed ex hoc. c. verius colligitur q̄ qui intūgit pniam sicut sibi videtur imponit ⁊ concedit vt eam per has remissiones vel in totum vel in ptem redimat. qd̄ si fecerit vt b dicit valent remissiones ad relaxationē iniuncte pnie alioquin nō. Hoc tñ verum est qd̄ licet nō valeāt ad relaxationez iniuncte pnie quo ad ecclesiaz valent tamen ad minorem penam peccati quo ad deum sicut alia bona. Sic ergo si iudex iniungit alicui septennē penitētiā. ⁊ non concedit vt possit redimere licet ipse vel alius pro eo generalem faciat remissionem ad pontem vel alium locū qui pōti confert de suo quātitatem penitentie sibi iniuncte quo ad ecclesiam non diminuit. ala. ⁊ hoc quod dicitur in hac litera intellige verum cum peccatū per contritionē omnino dimissum est. Nam pro omni peccato duplex pena debetur. temporalis ⁊ eterna. de peni. dist. j. si peccatū dauid. ⁊ c. sicut primi. sed per contritionē pena eterna dimittitur. de pe. di. j. verbum dei. temporalis vo. s. per satisfactionem: vt in pdicto. c. si peccatū. Et p ista pena qualiter cūq̄ satisfaciat eccie dūmodo nō decipiat ecclia. sufficit ⁊ absolut⁹ est quem absolvit ⁊ ligatus quē ligat. xxiiij. q. j. quodcunq̄. § imposita alicui septenni penitentia data. v ij. denarijs habet. vij. annos remissionis valituros sibi pcepto imponētis sibi pniaz nūquid vltra ieiunare tenetur. rñdetur. si in veritate satisfecerit ecclesie. non tenet ex necessitate ieiunare sed ex honestate ⁊ si cōtemnat peccat mortaliter p cōtemptu. dz cm̄ semp dolere de peccato. de pe. di. iiij. productior. q̄ nescit an dimissa sunt ei peccata: ar. j. de pur. ca. c. vlti. ibi ⁊ si simplex fuero ⁊c. cū suis pcor. ⁊ si cōmode pōt adequari pena cū pcedēti culpa saltē dz. ar. de pe. di. j. vide benignū. vñ apls. sicut exhibuistis mēbra vestra ⁊c. xlvij. di. oēs huius seculi. ⁊ punire in se qd̄ deliquit. de pe. di. j. si pcm̄. ⁊ d pe. di. iij. pnia ē. p Iudices. i. epi. q̄ alij inferiores plati hmōi remissiones facere nō possunt. j. d excesp̄la. accedentibus. Vel dic iudices. i. ꝓpij sacerdotes cū iniungunt pnias suas prochianis. pñt eis pcedere q̄ tales remissiones sibi ꝓsint. si de bonis suis contulerint pdictis locis: ⁊ hoc fauore pnie. vt sic diuersis modis possint liberari a peccatis.

q Indulserunt. ar. q̄ clericus sine licentia epi sui alīū iudicē etiā ecclesiasticū eligere nō pōt. j. e. oīs vtriusq̄. §. j. ⁊ j. d foro compe. significasti. vbi hoc est expressum.

tentia publica imponi debet.

a Manifesta peccata nō sunt occulta correctōne purganda. Ex concilio mag.

Ponit pniaz occidētis pbrm

b Qui pbrm occiderit. xij. c annorū pnia ei pm canones iponat. ⁊ ifra. cōuict⁹ vsq̄ ad vltimū tēpus vite sue militie d cingulo careat ⁊ absq̄ spe cōiugij maneat.

Lex. iij. medioleñ. archiepo ⁊ suffraganeis.

Cōsideratis circūstātijs arbitraria pnia indicēda ē ei q̄ modum excessit se defendenda.

Ignificauit nobis vir nobilis. p. q. f. dicto impato f ri cū olim rediret ab vrbe castx veruicie negauit. ⁊ infra. Unde ꝓtingit q̄. iiij. castris destructis plus q̄ duo milia domorum destructa fuerunt: multi homines interfecti: et alia mala ibi cōmissa que longū esset p singula enarrare. Quoniam igitur prefatus. p. deo exinde reconciliari desiderat mādamus quatenus g ipsi penitentiam pm q̄ visum fuerit misericorditer imponatis. h attendētes q̄ pro libertate sua i ⁊ ecclesie deuotōe hoc fecit quare in his debitis talem discretionem habere vt alij et ipse idem p austeritate penitentie a seruitio ecclie nullatenus retardent k nec aliquod salutis piculuz debeat formidare.

I Dem archiepo cantuarieñ.

Indulgentie que concedunt p prelatos nō subditis nō p sūt nisi ꝓpij iudices h ꝓcedāt.

Quod aūt cōsuluisti vtrū remissiones que fiūt i dem dicationibus ecclesiarū aut conferentibus ad edificationē pontium alijs prosint q̄ his qui remittentibus subsunt. Hoc volumus tuam fraternitatez tenere qd̄ cum a non suo iudice ligari nullus valeat vel absolui: remissiones pdictas prodesse illis tantūmodo arbitramur. quib⁹ o vt prosint proprij iudices spā p liter indulserunt.

Quod ¶ Non est respuenda cōfessio nō valentis abstinere a peccato sed debet recipi ⁊ sibi exhibere ꝓuidū cōsiliū.b.d.vel sic vt in rubro.ꝓmo ponit cōsultatio. secūda ibi:cōsultatiōis.ab. a ¶ Pnia.talis pnia nō ē vera.i. fructuosa quo ad vitā eternā tñ valet ei qꝫ sentiet fructuꝫ eius cū de alio crimine penitētiā egerit. d peni. di.iij.§.pe.⁊ vl. ⁊ ido talis cōfessio admitti dꝫ.prout hic dicit.sed pone ꝙ non peniteat de alijs.valebit ei penitentia.vtiq; nā oia bona q̄ quisq; facit in vita illa. illa ꝓsunt ei ad vitam eternam ꝓ merendā vel saltē ad minus suppliciū subeundū.de pe.di.iij.§. pe. ⁊ incipit sicq; aūt. Item ad bonū tpale obtinendū.de pe.dis. iij.cauendū. ⁊.xxij.q. ij. si q̄libet culpa. aut ad hoc vt deus citius illustret corꝫ eiꝰ ad veram pniam. de pe.di. v.falsas.t.

b ¶ Admittēda: ar. ꝑ.xxiiij.q.ij. legat.xc. di. si quis cōtristatus et certe si adhuc facit nō penitet.de pe.dist. iij.penitētes.⁊ dꝫ nū q̄ aliquē sanauit quē nō oino liberaret.dis. ea.sunt plures. Item ar.ꝑ.xxvij.q.j.q̄ xpo. ⁊.c.deuotā. So.ꝓma ꝓtraria.s.legat.penitentes sunt plures.intelligūt de vera ⁊ fructuosa pnia.in.c. ꝓtristatus. cōpellit q̄s recipe satisfactionē illa duo.c. deuotā. q̄ xpo intelligunt nō de penitentia.sed de fructu pnie.i.eucharistia.B.

Iecx. ¶ Prio ponit dictū. secūdo eius determinatōez ibi:discretiōi.ab.

c ¶ Leguminibꝰ.ar. ꝙ si alicui ē iniunctuꝫ vt in pane ieiunet et aqua. nō dꝫ aliud sumere. ꝙ iā non staret in finibus pnie.⁊ hoc est verū nisi necessitas eum artaret.ar.lxxxij.di.ꝑsbyter.necessitas eim sp intelligit excepta q̄.l.nō bꝫ.de ꝓse.dis.j.sicut.de reg. iur.ꝙ nō est.⁊.ꝑ.de cōsue.quāto. d ¶ Non ad delitias. ꝓbibentur eim sepe nō cibus sed abusus:vt.xl.j.dist.c.j.ij.⁊.iij.et ē arg.ad hoc.iiij.dist.deniq;.ber.

Desitum. ¶ Sacerdotes greci ꝓcurantes vel studiose negligētes oppressionē filiorū suorū deponunt.⁊ si ē publicū publice puniunt.b.d.vel sic vt in rubro. ꝓmo ponit quō secdo rñsio ibi:huic ab. e ¶ Mrimonio cōtracto.in laicali habitu:vel dū erant in minoribus ordinibꝰ.ꝑ.de cle.ꝓiu.cū olim.

f ¶ Negligentibus.negligētia eim iputat.ꝑ.de iniur. ⁊ dam.c. vl.qꝫ dissoluta negligētia ꝓpe dolū est.ff.man.si fideiussori.j.respon.l.di.sepe:⁊ dissoluta negligentia habet ꝓ cōscientia.ff.de edili.edi.cū sex.qualis est ignorātia iudeorū qui nolunt intelligere vt bene agant.ꝑ.q.iij.§.vlti.sic.xxxviij.di.c.vlt.ber.

g ¶ Nisi id in publicū.tūc eim sacerdos publicā pōt facere penitentiā.xxviij.di.ꝑsbyter. vbi de hoc.⁊.xxx.di.siquis ꝑsbyter. sed nō solennē.de qua habes.l.di.in capite.de qua etiā intelligunt illa.c.l.di.cōfirmandū.illud alienū quā clerici facere non debent.sed depositꝰ solenniter publice penitere pōt.de pe.dis.vj. sacerdos.⁊.xxx.q.j.si quis sacerdos: de pe. di.vj.sacerdos. Item ar.cōtra id qd̄ dixi de publica pnia. lxxxij. di.ꝑsbyter.si. vbi dicitur presbyter publice penitere nō dꝫ. sed exponitur publice.i. solenniter.Si aūt occultum est peccatuꝫ:nec publicaꝫ sacerdos facere debet pniam : vt hic patet.⁊ sic pōt intelligi illud.lxxxij.dis. ꝑsbyter si vt nō peniteat publice cū peccatū est occultū. Sed in casu isto posset agere pniam ⁊ solennē cum sine spe restitutōis de tali crimine priuatus sit.ꝑ.de tem. or.c.vl.§ multofortius publicā exquo crimē venit ita in publicum.

b ¶ Penitentia dꝫ. de hoc dictum est. ꝑ. de his qui si.occi.d infantibus.

i ¶ Incuria.qd̄ prima facie presumēdus est:argu.ꝑ.de ꝑsump. afferte:vnde etiam dicit.l. ꝙ repētini casus iniquitas per iacturā paterne pietatis emē dāda est. C.de inoffi. te.si mater.

k ¶ Arbitrio.xxvj.q vij.tempora penitudinis.⁊.j.c.proxi.

Deus qui arbitrium.ꝑ.c.proximo.de pe.di.j.mensuram.ber.

l ¶ Circumstātijs.j. eo.omnis.ar.ꝙ circūstantie aggrauant peccatum.ꝑ.de homici.sicut dignū.j.respō. xl.di.homo xpianus.de peni.dist.j.c.v.xxiij.q.viij.occidit.

m ¶ Nouitate: ꝓter nouitatem detrahēdū est iuri. vt.xxxv. q.iij.quod scripsi.⁊.ꝑ.de diuor.is qui.ber.

n ¶ Prout saluti:quia hoc soluꝫ bene agitur vt vita hominū corrigatur.xxiij.q.v.prodest.

o ¶ Paulatim.xij.dist.nouit. quia paulatim lupus cōtrucidit agnum.xiij.q.j.§.is ita vltra vnam columnā.

p ¶ Confessionis formam.i.confiteor deo.

q ¶ Orationē:dominicam.s.pater noster.

r ¶ Symbolum.s.credo in deum.

s ¶ Consuetis.j.c.oīs vtriusq;.⁊ de conse.di.ij.seculares.

t ¶ Mortis.j.c.ꝙ in te.⁊.l.dist.ex penitentibus.⁊.ꝑ.de sponsa.non est. Bernardus.

I Dem beluacen.episcopo.

¶ Nō est vere penitēs qui peccandi animū nō deponit tñ recipitur eius cōfessio.

Quod q̄dā ad cōfessionez de criminibꝰ veniūt.⁊ q̄ uis cōfiteri velint se tñ assert abstinere nō posse. ¶ Cōsul.t.t.r. ꝙ eorꝫ ꝓfessionē recipe debes et eis de criminibꝰ ꝓsiliū exhibere

a qꝫ lz nō sit vera hmōi pnia admittēda est tñ eorū ꝓfessio ⁊ cre

b bris ⁊ salubribus monitis pnia indicenda.

I Dem triburiē.archiepo.

¶ Qui ex pnia debet certa die in pane ⁊ aqua ieiunare pōt deficiente pane alijs cibarijs vti.

Licet taꝫ veteri q̄ noui testamento.⁊ ifra. ¶ Si āt illi q̄ aliq̄s dies i pane ⁊ aq̄ ex iūcta sibi pnia tenent pagē pa-

c nē q̄ vescāt nō hūt: leguminibus aut piscibꝰ aut alijs cibarijs reficiāt si necessitas id exposcat.

¶ Discretiōe tñ adhibita ꝙ his

d nō ad delitias ꝑ ad sustētatiōez vtatur. ¶ Lemens.iij.

¶ Sacerdoti greco ꝓcurāti vel studiose negligēti oppressionē filiorꝫ si iponit pnia publica ꝑ dꝫ abstinē ab altaris officio ⁊ aliter i secreto agere pniaꝫ.ꝑ si dictū ē publicū dꝫ publice agē pniaꝫ

Desitū est. vtrū sacerdotibꝰ grecis q̄bꝰ legitimo

e mrimonio licꝫ vti pnia publica sit iponēda si cā sibi postulēt ꝓ filijs oppressis iniūgi. ¶ Huic igit ꝓsul.t.t.r.ꝙ si ipsis ꝓcurantibꝰ

f vel studiose negligētibꝰ filij i lectis repiunt oppressi ab officio altaris dñi ꝓpetuo abstinere.⁊ eis grauior q̄ laicis nō tñ publica

g nisi in publicuꝫ id veniat pnia

h dꝫ iponi verū si ea incuria ipsorū mortui iueniant in cunis. et illud fuerit occultū: eis pnia ꝓ

k arbitrio pniarij iponat ⁊ in tertorē aliorū ad tempꝰ abstineāt a celebratione missarum.

I Ano.iij.liuoñ.epo ⁊ eis qui cum ipso sunt fratribus.

¶ Sacerdos pniam arbitrari dꝫ ꝑm quātitatē excessus penitētis ꝓuitōz ⁊ alꝫ circūstātias.

Deus q̄ ecclam suā.⁊ ifra. Ceterū cū pnia nō tā ꝑm quātitatē excessus q̄ penitētis cōtritionē ꝓ discreti sacerdotis arbitriū sit moderāda. pensata qualitate ꝓsonaruꝫ sup fornicatōe adulterio homicidio piurio ⁊ alijs criminibꝰ cōsideratis cir

l cūstantijs oibus ⁊ ꝑsertim no-

m uitate liuonien. eccle cōpetente pniam delinquētibꝰ iponatis.

n ꝓut saluti eorꝫ videritis expedire. Apli aūt vestigijs inherētes dicentis.lac vobis potū dedi ñ

o escā:paulatim eos instruatis in

p fide cōfessionis formā. oronem

q dñicā.⁊ simboluꝫ illos sollicite

r edocentes. interim tñ corꝫpis et sanguinis dñi sacramētuꝫ rena

s tis fonte baptismatis consuetis

t festiuitatibus et in mortis articulo tribuatis.

I Dem sancti lau. in lucina ꝑsbytero car.ap.se.le.

¶ Audit mulieris cōfessio que sibi partū alienū supposuit vel ꝓprīū ex adulterio suscepit nec illud marito vult detegere.

Officij. ¶ Primo ponit psultatio. secūdo rñsio ibi: qm̄ a ¶ Suppositit. criminis suppositi. ptis accusatio nullo tpe claudit etiā post mortē. ff. ad. l. cor. de fal. qui falsam. licz alia crimina claudant. C. e. querelā. z. C. si reꝰ vel ac. mor. fue. l. ij. z. xxiij. di. quorundam. Et nota q̄ hec accusatio nō dat cui libz de pplo. § ppinqs aut his quibus ea res ptinet. ff. ad. l. cor. l. j. vin. b ¶ Denegānda. hoc mirū est q̄ durante suppositiōe per quā fraudant cōsanguinei debita successione. hec mulier penitere pōt contra illud xiij. q. vj. si res. z d̄ pen. di. iij. penitentes. § ipa non pōt detegere suppositionē: quia ei non credit cōstante p̄ sumptiōe que haberetur ex mr̄imonio q̄ filius natus sit ex nuptijs. ff. de his qui suiꝰ ali. iu. sunt. qui filium z etiā piculosum esset mulieri illud detegere. lau. c ¶ Pnia. h tñ scias q̄ q̄diu est in mortali. nec deponit animū peccandi. non valz ei talis pnia. xiij. q. vj. si res. tñ ad penitentiā admitti debet. sed ē ei dicendū q̄ nō ē ei fructuosa quo ad vitam eternā. s. e. qd̄ quidā. de pe. dis. iij. §. pe. z vl. z de pe. dis. v. falsas. io. d ¶ Alienos: ad quos ab intestato devoluereꝯ hereditas: si ēm aliq̄ tales sint ad quos ab itestato devoluceretur erheredari nō debent Sed pone q̄ tales nō sunt adhuc tñ peccat impediendo liberā testamenti factionē. C. si quis aliuz test. pbi. l. j. z. ij. z iō dicit maxime. vin.

Nota ¶ Prio ponit excessus quos secūdo pbibet ibi. cum ergo. Tercio causam reddit ibi: q̄a licet. abbas si.

Officij. z infra. Significasti quandā mulierē in p̄sentia tibi fuisse pfessaz qd̄ timēs ne viri possessio devoluereꝯ ad alios quorundā herbarū succū potauit et sic vent er eius intumuit z idez grauidā se ofidēs si a bi ptū suposuit alienū timēsqz maritū nō vult facinus ipi detegere q̄ plē credit sine dubitatōe qualibet eē suā. ¶ Qm̄ igit postulas edoceri vtrū ei hac fraude durante sit pnia iniungenda rñdem q̄ sicut mulieri q̄ ignorante marito de adulterio plem suscepit: q̄uis id viro suo time- b at cōfiteri nō est pnia denegan- c da ita nec illi dz pnia denegari. d maxime si p alios intelligas alienos ad quos timeat possessio nē viri devolui. sed cōpetēs satisfactio p discretum sacerdotez ei debet iniungi.

I Dem valent. z burg. epis et abbati de. n. cistercien. ordinis.

¶ Abbatissa moniales bñdicere cōfessiones audire z publice predicare non potest.

Qua quedā nrīs sunt auribus intimata q̄ abbatissa moniales propias bñdicunt ipsaz quoqz pfessiones in crimi- e nibus audiūt z legētes euange- f liū p̄sumunt publice predicare: ¶ Cū igit id absonū sit pariter z absurdū mā. q̄te. ne id decetero fiat curet firmiter ibibē. ¶ Qz lz beatissima virgo maria digni or z excellētior fuerit aplis vniuersis non tñ illi ē istis dñs claues regni celorū cōmisit.

I Dem.

¶ Tpe generalis iterdicti cōcedit pnia z viaticū morientibus. h. prio. ¶ Clerici q̄ fuarūt iterdictū pnt cū sllētio in cimiterio sepeliri. h. secdo. in cōuētualib⁹ ecclesijs clerici bini vel trini pnt horas submissa voce dicere. h. tercio cruce signatis z pegris tpe iterdicti pnia pcedi pōt. h. q̄rto

Quod i te. et ifra. In alio verbo p pniam morientibus nō negam⁹ viaticū etiā qd̄ vere penitētib⁹ exhibeꝯ itelligi volum⁹ vt nec ipm decedētib⁹ g denegeꝯ. ¶ Lz aūt p generale iterdictū deneget oīb⁹ tā vnctō h q̄ ecclāstica sepultura pcedim⁹ i tñ ex gra q̄ clerici decedentes q̄ tñ fuauerit inēdictū i cimiterio eccie sine cāpanaz pulsatiōe cessantibus solēnitatib⁹ oībus cuz sllētio tumulenꝯ. ¶ Et in cōuentualib⁹ ecclesijs bini z bini vl sll tres horas canonicas valeāt legere nō cātare ianuis clausis interdictis et excōicatis exclusis k z voce ita dimissa q̄ exterius audiri nō possint cū z regularibus fm p̄uilegiū se. ap. sit idultū: vt cū generale iterdictū ēre fuerit. liceat eis ianuis clausis excōicatis z interdictis exclusis nō pulsatis cāpanis suppssa voce celebrare diuia. ¶ Recipiētib⁹ aūt signū crucis nō negam⁹ q̄min⁹ l eis ob reuerentiā crucifixi pnia cuz postulauerint iniūgatur qd̄ z alijs peregrinis potest miseri corditer indulgeri.

I Dem in cōcilio generali.

¶ Famosum est z multum allegabile. z. h. d. quilibet doli capax tenetur saltem semel in anno confitei ppio sacerdoti vel bus est interdictū. ff. de re. iu. l. ij. Sed nūquid abbatissa pōt instituere vel suspēdere. de hoc dictū est. s. de ma. z obe. diecta.

Quod inte. ¶ Quattuor sunt ptes put quattuor sunt dicta: secunda ibi. licet: tercia ibi: z in cōuentualibus. quarta ibi: recipientibus. ab. g ¶ Deneget: tpe interdicti. j. ti. primo pmittimus.

b ¶ Cōcedimus: ista ēm duo sacra siue tria sp excipiūtur in quolibet interdicto. s. baptisma paruulorz: z penitētia morientiuz: in quo intelligit viaticū put hic ptz. z d̄ viaticū quasi a via: quia sunt in via recedendi d̄ hac vita. Hec ē isto sacrm necessitatis. tñ cōcedendū est decedētibus etiā tpe interdicti. vt patet hic.

i ¶ Ex gratia. Si ex gratia cōceditur clericis q̄ seruauerūt interdictū ergo videtur q̄ ius nō sit cōe. ergo nō cōpetit nisi impetreꝯ cum nemo sit exemptus ab illa generalitate interdicti nisi qui p priuilegiū exempt⁹ est. Ad pōt dici q̄ p istud ius clerici canonicis regularib⁹ equiparenꝯ. li. j. de priuil. q̄ nōnullis. Jo.

k ¶ audiri: patet ergo q̄ cū excōmunicato nō lz stare extra ecclesiam. cum etiaz interdicto pbibeat audire exterius. Jo.

l ¶ Penitētia. hoc ē spāle ius i istis personis vt sine necessitate vel piculo mortis admittantur ad penitētiam. Sed hec est necessitas quia hoc eis non cōceditur nisi cū proficiscuntur: et ita quia inuia dicuntur. sicut illi quibus datur viaticum. Idem potest dici si aliqui proficiscūtur ad iustuz bellum: quia ibi est iusta causa timoris. Item idez esset si aliq̄ essent excōmunicati vt in iusto bello. quia possunt absolui a quocunqz alio q̄z ab excōmunicatore. argu. j. titu. proximo. decetero. z de conse. di. iiij. sanctuz est baptisma. z. xxxiij. q. ij. c. in adolescentia. Sed q̄d si in ciuitate interdicta aliqui vellent satisfacere. nunquid in eis relaxandum est interdictum. non quia aliqui sine culpa sua interdicūtur. s. de spon. non est vobis. z quia sic rigor ecclesie dissolueretur. argu. s. de priuileg. vt priuilegia. Jo. T. dixit q̄ si aliq̄ vellent iurare stare mandato ecclesie q̄ essent admittendi. Sed finis iste videtur contradicere: quia hic specialiter hoc concedit recipientibus signum crucis z peregrinis. ergo alijs intelligit pbibere sicut quod de vno negatur de alio cōceditur. xxv. dis. qualis: quod verius puto licet inuenias cōtrarium dictum.

e ¶ Euangeliū: in matutinis forte poterant legere euangeliū vnde etiā diaconisse appellātur. xxvij. q. j. diaconissam.

f ¶ Predicare. Mulier ēm nec p̄dicare nec docere pōt qz hoc officiū extraneū est a mulierib⁹. nec sacra vasa cōtingere. xxiij. di. sacratas. z. c. mulier. z. xxxiij. q. v. mulierē. imo nec laici p̄dicare vel docere debent. s. de bere. cū ex iniuncto. nec pūtvelare moniales. xx. q. ij. statuimus nec absoluere eas. j. ti. pri. de monialib⁹: nec iudicare. xxxiij. q. v. mulierē: nisi forte aliqua nobilis hoc habeat ex psuetudine. s. de arbi dilecti filij. nec arbitrū in se suscipere vt ibidē. z. C. de arbi. l. vl. nec pcuratrix eē pōt i iudicio. C. de pcu. q̄ te abñte. z. l. alienā. nisi forte p parte morboso aut etate impedito ageret. ff. de pcu. feminas. nec aduocare pōt in iudicio. iij. q. vij. §. tria. z generalit viri officiū mulier i

Omnis. ¶ Tria sunt victa principalia. secūda ibi. sicḡ. tercia ibi. sacerdos. ab. a ¶ Discretiōis. i. cū est doli capax. qz tūc pōt peccare. §. de delic. pue. pueris. C. si aduer. delic. l. j. ⁊ C. si minoz se ma. dix. l. iij. ar. de conse. dist. iiij. eos. ⁊ C. de fal. mo. l. j. b ¶ Omnia sua peccata. alꝰ ñ eēt fructuosa pnia. vt dictū est: §. e. q q̄dā. vbi de hoc. non tñ venialia. qz illa tollūtur p oronē dñicā vel per aquā benedictam de pe. di. iij. d quotidianis. dis. vj. qui vult: tñ si recolit ꝓfiteatur illa. c ¶ Proprio sacerdoti. nisi ille sit imperitus tunc de ipius licentia vt hic dicit q̄ rat discretū. de pe. di. vj. placuit. ber.

d ¶ Ad minus in pasca. de cōse. di. ij. ⁊ si ñ frequentius.

e ¶ Sepultura: hoc est cōtra regulā illam cui cōicamus viuo cōmunicare debemus ⁊ mortuo. Fallit etiam in alio casu. xxiij. q. v. placuit. ⁊ §. d sta. monach. monachi. ⁊ §. d tomea. c. j. ⁊ §. de vsuris: qz in oibus. ⁊ §. d rap. sup co.

f ¶ Alieno sacerdoti executionez habenti: hoc dico ꝓter illos sacerdotes siue seculares siue regulares qui nō habent ordinis executionē sacerdotalis vt sunt illi qui nō sūt ppl'o electi. vel qui ab ep̄o ppl'o nō p̄ficiunt xvj. q. j. §. ecce in hoc et. §. ecce sufficienter. Sed ecce si predicatores ⁊ fratres minores vel alij religiosi ñ habentes populū habēt priuilegiū vt alienos parrochianos possint recipere ad penitētiā. nūq̄d sufficit p̄uilegiū vt prochianū alteriꝰ possint ꝛcipe ad pniaz sine licētia ꝓprij sacerdotis. Dicas q ñ sufficit priuilegiū sine licētia proprij sacerdotis. priuilegiū eñ eq̄parat eos illis q̄ a populo sunt electi. vel illis qui ab ep̄is populo p̄ficiuntur. ⁊ dat eis solam executionē. ⁊ ita necessaria est adhuc licentia ꝓprij sacerdotis: vt vic dicit. Si eñ de duabꝰ seruitutibus vna tollit. remaneat altera. qd bene pbatur. §. de vsu. pal. ex tuarū. ⁊ §. de priuileg. pastoralis. ff. de ser. vr. pdio. si domus tua. ⁊ ideo dicit alieno ⁊ nō alij. Nec papa p tale indulgētiam intendit p̄iudicare ꝓprio sacerdoti. vt. c. pdi. ex tuarū. cuz suis similibus. ⁊ j. ti. proxi. cum desideres. in fi. ⁊ hoc idez dixit hugo. xvj. q. j. c. j. ⁊ in predictis. §. ber.

g ¶ Obtineat. Quid si ille maliciose recusat. arg. q pōt ire ad aliū. §. de regu. licet vl vadat ad eius superiorē si pōt vt illū cōpellat. vel ille dabit licentiam. argu. §. de iurepa. nullus: argu. C. de tem. appel. l. vlti. §. vlti. ar. j. e. §. vl. ad finem. ber.

b ¶ Vel ligare. §. e. q autez. ix. q. ij. c. j. ⁊ ij. ⁊ §. de parroch. nullus. ⁊ est arg. q clericus sine licentia sui ep̄i nō pōt in nō suum iudicem consentire. §. eo. q autem. ⁊ §. de foro cōpe. si diligenti. et c. significasti. vbi de h ⁊ j. e. c. vlti. ber.

de eius licentia alteri ⁊ eucharistie sacramentū ad minus i pasca recipe ⁊ sacerdos reuelans confessionē deponendus est et in monasterio ad agendam perpetuā penitentiā detrudendus

Omnis vtriusq̄ sexus fidelis postq̄ ad annos discretiōis peruenerit omnia sua solus peccata saltez semel in anno fideliter confiteatur proprio sacerdoti ⁊ iniunctā sibi pniam proprijs viribus studeat adimplere suscipiens reuerenter ad minus in pascha eucharistie sacramētum nisi forte de ꝓprij sacerdotis consilio ob aliquam rōnabilem causam ad tempus abhmōi ꝛceptione duxerit abstinendū alioquin ⁊ viuens ab ingressu ecclesie arceatur et moriens christiana careat sepultura Unde hoc salutare statutū frequenter in ecclesijs publicetur. ne quisq̄ ignorantie cecitate velamen excusationis assumat.

f ¶ Siquis aūt alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri peccata. licentiā prius postulet et obtineat a proprio sacerdote cum aliter ipe illum nō possit absoluē vel ligare. ¶ Sacerdos autē sit discretus ⁊ cautus vt more periti medici superinfundat vinum et oleum vulneribus sauciati diligēter inquirens peccatoris circumstantias ⁊ peccati quibus prudenter intelligat quale debeat ei prebere consilium. ⁊ huiusmodi remediū adhibere diuersis experimentis vtendo ad saluandum egrotum. ¶ Caueat autem omnino ne verbo aut signo aut alio quouis modo aliquatenus prodat peccatorem: sed si prudentiori consilio indiguerit illud absq̄ vlla expressione persone caute requirat. qm̄ qui peccatuz in penitentiali iuditio sibi detectum p̄sumpserit reuelare non solum a sacerdotali officio deponēdū decernimus verum etiā ad agēdum perpetuam penitentiam. in artum monasterium detrudendum.

Idem in eodem.

¶ Medici vocati ad infirmos debent ante oia inducere infirmū ad confessionem nec quicq̄ p̄suadere p salute corporis tendens in animarū periculum.

Quam infirmitas corporalis nonnunq̄ ex peccato proueniat dicente domino languido quem sanauerat. vade ⁊ amplius noli peccare. ne deterius aliquid tibi cōtingat. ¶ Presenti decreto statuimus ⁊ districte precipimus medicis corporum: vt cuz eos ad infirmos vocari contingerit. ipsos ante omnia moneant ⁊ inducant vt medicos aduocent animarum: vt postq̄ fuerit infirmo de spirituali salute p̄uisum ad corporalis medicine remediū salubriꝰ procedatur cum causa cessante cesset effectus. ¶ Hoc quidez inter alia huic cāz dedit edicto q̄ quidam in egritudinis lecto iacentes cū eis a medicis suaderētur de aiaz salute disponāt ī desperatiōis articulū incidūt. vñ facilius mortis periculum incurrūt ¶ Siquis medicoruz hmōi nfeꝛstōnis postq̄ p p̄latos locoruz fuerit publicata transgressor extiterit tādiu ab ingressu eccie arceāt donec p trāsgressiōe hmōi satisfecerit cōpetēter. ¶ Ceteruz cū aia sit multo p̄ciosior corpe.

Quam infirmi. ¶ Diuiditur. Nam primo ponit vnam cōstitutiōis causam: secundo constitutionem. tercio aliaz causam. quarto penā transgressionis. quinto quandam prohibitionem. secunda ibi: presenti. tercia ibi. hoc quidem. quarta ibi: si quis. quinta ibi: ceterum. abbas si.

m ¶ Deponendum olim etiam alia pena imponebatur. de pe. di. vj. sacerdos. hodie hec imponitur.

i ¶ Vinum ⁊ oleum id est misericordiam. ⁊ disciplinā. xlv. dist. disciplina. omnis qui sunt nanq̄ vera iustitia. ber.

k ¶ Circumstantias sic. §. e. deus qui. ⁊ §. de homici. sicut in pnci. ⁊ de peni. di. v. considerat. ber.

l ¶ Diuersis experimentis. non tamen sicut imperitus medicus. xxix. dis. necesse: ⁊ diligenter experiatur vires ipsius qualē penitentiā posset portare: ar. xxvj. q. vlti. alligant sic vt potius reddat rationem de misericordia q̄ de crudelitate vt ibi. ⁊ lxxxvj. distinct. non satis vltra medium. ⁊ xj. q. iij. nemo peritorū. ber.

n ¶ Causa cessante. §. de iureiuran. ⁊ si xp̄s. ad fi. ⁊ §. de renū. post translationē. vbi de hoc.

o ¶ Arceatur. per sententiā non ipso iure: quod male vel nullo modo seruatur. ber.

p ¶ Preciosior. xij. q. j. precipimus. xxiiij. q. iij. si habes. C. de sacrosan. eccle. l. sancimus. in fi. ⁊ ideo potius est consulendus anime q̄ corpori. quia vbi maius est periculum cautius est p̄uidendū. xlij. distinctione. quiescamus: et. vij. q. vij. c. vlti. et ff. ad carbo. l. j. §. ij. bernardus.

Cum ex eo. ¶ Quatuor sūt ptes principales. secūda ibi formā. tercia ibi: qui autē. quarta ibi. ad hec. ab.

a ¶ Litteras: sic ergo credeē lrīs epī si vere sint. s. d. pba. post cessionē. ꝛ. xj. q. iij. cure. b ¶ Proponere. quia in talibus diligens inquisitio facienda est. xlij. di. quiescamus. ber.

c ¶ In tabernis. si. n. ibi publice deliquerit pnt a diocesano puniri. lz sint exempti. s. d priuile. tuaruz. vbi de hoc. ber.

d ¶ Claues eccie cōtemnunt qd eē nō debet: si. s. ti. pri. c. vl. d priuil. vt priuilegia.

e ¶ A plurib⁹. qd si quilibet indulgeat annū nunquid valet huiusmodi indulgentia contra statutuz istud. videtur q nō. s. de ex cef. pla. cum ad quorundā. ꝛ. c. sanc. ꝛ ca. pri. Credo q teneat. licz ipī faciāt ptra mādatuz istud. quia non adijcit hic qd si secus fecerint decernim⁹ nō valere prout dicit in illa decre. cum ad quorundam: argu. ad hoc s. de preben. inter cetera. vbi eim huiusmodi clausula nō apponit in mandato: lz fiat contra mandatum tm tenet qd factuz est s. de pben. dilectus. ij. arg. cōtra. j. eo. c. pri. in fi. hodie p. c. fi. e. ti. li. vj. disponit. q idulgentia concessa a prelato vltra numerū hic taxatū ē ipso iure nulla. ꝛ vide ibi glo. que disputat nūquid excedendo hunc numerū corruat indulgētia in totū an vo teneat vsq ad facultatē cōcessam ꝛ intelligit q vsq ad cōcessum numerū cōclusiue tenet: ar. in regula vtile p inutile. li. vj. et. l. sancimus C. de dona.

Nostro. ¶ Diuiditur. primo ponit cōsultatio. secūdo rnsio. secunda ibi. nos igitur. ab.

f ¶ Postulasti. q p puinciā. No. q archiepūs p totā puinciam suā pōt facere remissiones put hic colligitur: et epūs in sua diocesi. lz ipe archiepūs nō sit iudex ordinari⁹ omniū de pronincia sua s. de offi. or. pastoralis. ꝛ iurisditionē cōtentiosam nō hz in sua puincia nisi in certis casibus. vt dr in decre. pastoralis. sed voluntariā sicut pconsul. cū vrbē egressus fuerit iurisdictionē hz non cōtentiosam sed voluntariā. ff. de offi. pconsu. l. ij. ꝛ legat⁹ pōt in sua puincia facē remissiōes. q ꝛ et statuta ppetua facere potest. s. de offi. dele. c. vlti. ꝛ est hoc epōrum ꝛ archiepōrum. s. facere remissiones: nisi ex spāli concessione vel alia legitima cā cōpetat aliis inferioribus prelatis. s. de excef. prela. accedentibus: ꝛ priuilegia possunt cōcedere episcopi ꝛ archiepi. s. de his que fi. a prela. sine cōsen. ca. quanto: ꝛ arg. s. de iurepa. nullus.

g ¶ Non excedas. s. eo. c. proxi.

sub interminatōe anathematis phibemus ne qs medicorū pro corpali salute aliqd egroto suadeat qd in piculū aie cōuertat.

I Dem in eodem.

¶ Elemosynarū questores sine aplicis vel diocesanorū lrīs admitti nō debent. nec cū pponūt vltra id qd i ipis lrīs ptinet. h. prio. ꝛ debēt esse modesti ꝛ a locis ꝛ expēsis icōgruis abstinere h. scdo in dedicatiōe basilice vltra annū. ꝛ i anniuersario dedicatōis. ꝛ in lrīs indulgētiarū cōcessis ab alio qs a papa vltra. xl dies remissio excedere nō debet h. d. vsq ad finem.

Cum ex eo. ꝛ infra. ¶ Elemosynarū qs questores q rū quidā se als mētiēdo abusiones nōnullas in sua pdicatōe p ponūt admitti. nisi aplicas vel
a diocesani epī lrās veras exhibeant phibemus ꝛ tunc pter id qd in ipsis ptinebit lrīs nihil pplo
b pponere pmittant. ¶ Formaz vo quā cōiter talib⁹ ap. se. idulget duxim⁹ expmēdā vt fm eaz diocesani epī suas lrās moderētur. Ea siqdez talis ē: qm vt ait apls. Oēs stabim⁹ añ tribunal xpi recepturi put in corpe gessimus siue bonū fuerit siue malū optet nos diem messionis extreme misericordie opibus puenire ac eternorū in tuitu seminare i terris. qd reddēte dño cū multiplicato fructu recolligere debeam⁹ in celis firmā spem fiduciāq rectā tenētes qm q pce seminat pce ꝛ metet. ꝛ q semiat in bndictiōibus de bndictiōibus ꝛ metet vitā eternā. Cum igit ad sustentationē fratrū ꝛ egenorum ad tale pfluentiū hospitale ppe nō superant facultates vniuersitatē vram monem⁹ ꝛ exhortamur in dño atq in remissionem vobis iniungim⁹ peccatorū quatenus de bonis vobis a deo collatis pias elynas ꝛ gta eis charitatis subsidia erogetis vt per subuentionē vraz ipsorū inopie psulat. ꝛ vos p hec bona et alia que dño inspirante feceritis ad eterna possidetis gaudia puenire. ¶ Qui aūt ad querēdas elynas destinant modesti sint ꝛ di
c screti nec in tabernis aut i alis locis incōgruis hospitēt nec inutiles faciāt aut sumptuosas expensas cauētes oino ne false religionis habitū gestent. ¶ Ad hec qz p indiscretas et supfluas indulgētias quas qdā eccliarū
d plati facere nō verent. et claues eccie ptemnunt. pnialis fatisfactio eneruat decernimus: vt cū dedicatur basilica nō extendat indulgentia vltra annū siue ab
e vno solo siue a plurib⁹ epīs dedicet. ac deinde in anniuersario dedicatiōis tpe. xl. dies de iniūctis penitētiis indulta remissio nō excedat. ꝛ infra. Hunc quoqz dierū numerū indulgentiarū lrīs pcipimus moderari. q p qbuslibet casib⁹ aliquotiēs concedūtur cū ro. pon. qui plenitudinē obtinet ptātis hoc in talibus moderamē psueuerit obseruare.

H Onorius tercius.

¶ Archiepūs intra puinciā suaz pōt pcedere indulgētiā fm formā concilij generalis. h. d. et loquitur de capitulo pce. in fi.

f Nostro. postulasti certificari rnso. vtrū p tuā puinciaz possis cōcedere remissionis lrās generales. ¶ Nos igit. T. F. T. breuiter. R. q p puinciaz tuā libere potes hmōi cōcedere lrās ita tm q statutuz generalis
g concilij non excedas.

G Regorius nonus.

¶ Eps et alij de qbus in litteris possunt sine licētia supiorū sibi eligere prouidū confessorem.

b Ne p dilatiōe pnie pericu
i lum imineat aiarū pmittimus episcopis et alis superiobus necnō minorubus plātis exemptis vt etiā pter sui supioris
k licentiā puidū discretū sibi pos

b Ne p dilatiōe. periculū imineat: sic pter periculum more datur absolutio statim que als ñ daretur. j. ti. proxi. nuper. in fi. ꝛ. c. sacro: et s. de offi. or. ad reprimendā: et pter periculū aie statim infans baptizat. v. dis. baptizari. ꝛ de cōse. dist. iiij. ne qd absit. et dilatio pter periculū tollit. ne interim aliqd contingat periculū. de cōse. di. iiij. iudei. Et est ar. q vbicunq periculuz timet. dilatio sine mora vitāda ē. xxviij. di. de syracusane. Itē ar. q sacerdos statim dz currere ad ifirmuz qn vocat: qz vitā adimit quisquis morienti penitentiā denegauit. xxvj. q. vj. si pbr. ꝛ. c. sequē. et reus erit animarū. vt ibi dicit.

i ¶ Permittim⁹: sic ergo videtur q episcopi vel alij inferiores plati exempti añ istam permissionem nō poterant se subijcere alicui confessori sine licētia sui superioris. s. e. c. omnis vtriusqz: qa nullus clericus sine licentia sui episcopi potest eligere iudicium non sui iudicis persone vel rerum. s. de foro competen. si diligēti: ꝛ. c. significasti: ꝛ. iij q. vj. non liceat: ergo multominus iudicium aie qd maius est.

k ¶ Prouidum: qui sciat ligare ac soluere. de pe. di. vj. qui vult: ꝛ. s. e. omnis. §. sacerdos: et qui diligenter inuestiget qualitatē criminis ꝛ pscne. de penj. dist. v. consideret. ber.

Rubrica. De sententia excõmunicationis. Supra visum ē de penis quę imponũtur tam in foro contentioso q̃ penali. Verũ tamen qz excõmunicatio est pena delicti cum fertur a iure. cuz vero ab homine est pena contumacie merito post rubricas precedentes subiicitur ista. abbas si.

Super eo. ¶ Tres sunt ptes: Secunda ibi: nec clerici. tercia ibi: ceterũ. ab.

a ¶ Percusserit irato aio: alꝭ non incederent in canonē put sequentia verba declarant: z. xvij. q. iiij. siqꝭ suadente.

b ¶ Excusat. ñ ab excõicatiõe. sed quo ad hoc q̃ nõ sunt mittendi ad curiã p absolutione: vt. j. e. Quis: et c. vlti. Et ita est arg. q̃ etas excusat. de cõse. dist. iiij. eos. C. de fal. mo. l. j. in fi. z. xxij. q. ij. in adolescentia. ar. ꝑ. qz maloꝝ mores infirmitas animi nõ excusat. C. si aduer. delic. l. ij. z. ff. de mi. auxilij. §. in delictis. b.

c ¶ Nec clerici. supple sunt excõicati qm̃ sola temeritas in hoc casu reprehendit siue violentia put sequit. z patet ex illo canone xvij. q. iiij. siqꝭ suadẽte. d ¶ Discipline. vel rõne platõis. Idẽ est etiam de patre qui filiũ in minoribus ordinibus põt corripere sine pena ista vt de ꝓpinquo. j. e. ex tenore: et. c. cum voluntate. vbi de hoc argu. de peni. di. j. §. aut facta z. xiij. q. v. circũcellio nes. ber.

e ¶ Violẽta notari. ꝗ est rõ ꝗre ñ incidũt in canonẽ. i. sniam.

f Monachi. q̃cũq̃ modo duz tamen non enormiter vt in epm̃ aut in hbbatem aut in clericuz secularem manus iniciant violentas. j. eo. cum illorum.

sit eligere confessorem.

Rica. De snia excõicationis.

Lex. iij. senonen. archiepo.

Impubes q̃ clericum pcussit ab epo absolui põt. z q̃ ioco vel cã discipline pcutit clericũ etiaz si sit maior excõicat⁹ nõ ē. q vo ex odio sic et p papã absoluitur

Super eo vo q ꝓsiliũ postulasti. z ifra. Respõdemus q si clerici infra puberes annos se adinuicez. aut vnus alterum

a pcusserint nõ sunt ad ap. se. mittẽdi qz eos etas excusat. ¶ Nec

b clerici si sunt plene etatis z non odio vel inuidia vel idignatiõe ꝗ leuitate iocosa se adinuicem p

c cutere cõtingat neq̃z mgr̃ si scolarẽ clericũ intuitu disciplie vel

d correctiõis pcusserit qz nõ põt i

e ipis iniectio manuũ violẽta notari. ¶ Ceterꝫ si ex odio ijdẽ scolares vel seculares clerici sese p cusserint p sua absolutõe debẽt ad aplicã sedẽ venire. ¶ Dẽ.

¶ Monachos se adinuicẽ pcutiẽtes absoluit abbas. itẽ in canonicis regularib⁹ z abbatibus discretõne deficiente recurritur ad episcopum.

Monachi vo et canonici

f regulares quocũq̃z mõse in claustro pcusserit nõ sunt ad aplicã sedẽ mittendi ꝗ fm p

g uidentiaz sui abbatis discipline subdãt. et si discretio abbatis ñ sufficit ad eorũ correctionem est prouidentia diocesani epi adhibenda. ¶ Dem.

¶ Hostiarius q clericũ pcussit nõ grauiter ab epo absolui põt h. primo officialis deliberate in ijciens manũ in clericũ p papaz absoluit, hoc scdo. q repellẽdo

vim vi clericũ pcutit excõicat⁹ nõ ē. h. tercio. q pcutit clericum turpiter inuentũ cũ ꝓpinqua excõicatus non est. secus cũ remota z dicit ꝓpinqua vt i littera.

Si vo alicuius ptãtis hostiarius sub ptextu sui officij malignatus clericũ leserit ab

b epo suo põt absolui nisi forte eũ

i dem celericuz grauiter vulnera

k uit. ¶ Officialis vo p iniectõe manuũ in clericũ nõ potest sine

j mandato ro. pon. absolutionis

l bñficiuz ꝓmereri: qz nulli laico sup clericũ tanta dat auctoritas nisi forte turbã arcẽdo irruentẽ

m nõ ex deliberatione sed fortuitu casu clericũ ledat. si vo clericuz

n vim sibi inferentem vi q̃s repellat vel ledat. ñ dz ꝓpter hoc ad se. ap. trãsmitti. si incõtinẽti vim

o vi repellat cuz vim vi repellere

p oẽs leges oiaq̃z iura pmittant. ¶ Nec ille q cõpellẽd⁹ ē ad se.

q ap. venire qui in clericũ cũ vxo

r re mfe sorore vel filia ꝓpria turpiter inuẽtum manus iniecerit violẽtas. ¶ Ceteruz si in stupro vel adulterio qd̃ cõmittit cũ ea que ipm̃ ita ꝓxima cõsanguini-

t tatis linea nõ cõtingit cepit aut in eum violentas manus iniecerit nõ erit a snia illius excõicationis immunis. ¶ Dem.

¶ Qui pcutit clericũ ignorans ꝓbabiliter eum clericũ excõicatus non est. ignorantiã tñ ꝓbare debet per iuramentũ. z si hoc prestare recusat pro excõmunicato haberi debet.

Si vo aliq̃s in clericuz nutrientẽ comã manus iniecerit violẽtas. ꝓpter hoc nõ dz apostalico pñtari cõspectui: nec etiaz excõicatiõe notari: dũmõ

k ¶ Officialis. i. iudex vel apparitor alicui⁹ ptãtis vl̃ ꝓcipis

l ¶ Laico. supple etiã qui de mãdato sui plat: hoc faceret. nihilominus incidit in canonẽ. j. eo. vniuersitatis: nisi clerici dell querint. nec aliter pñt ad iudicium trahi: tunc de mandato plator̃ capi pñt. vt tradit. j. e. vt fame.

m ¶ Fortuito: tũc ẽm̃ non imputat: quia casus fortuiti ꝓuideri ñ possunt. ē. de homi. ioannes: z. c. vlti. z. ē. de cõmo. ca. vno. z. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ij. §. si eo tpe. z. ff. de cus. z exhi. reo. nõ est: et. l. milites. in fi. quia nulla temeritas vel violẽtia in eo notari potest sed excusatur ratione officij: alꝭ non excusaretur: quis debuit preuidere an ex facto suo posset iniuria irrogari. argu. ē. de iniur. c. vlti. ber.

n ¶ Inferentẽ: tunc enim excõmunicatus non est cum licituz sit se defendere. j. e. ex tenore. seruato moderamine inculpate tutele. supra de homici. significasti. ij.

o ¶ Vim vi. ff. de iu. z iur. vt vim. et. ff. ad. l. aquil. sciẽtiã. §. q̃ cũ aliter. z. ē. de homi. significasti. vbi de hoc.

p ¶ Omẽs leges. de hac materia loquẽtes z ita vniuersal' restringitur: sic. j. di. oẽs leges: sic z in diffinitiua. ē. de priui. vt pilegia. ber.

q ¶ Cum vxore: idẽ est in sponsa de pñti. quia z lex pmittit illã accusare iure mariti. ff. de adul. si vxor. §. j. berñ.

r ¶ Matre. nñ quid nomine matris intelligimus omnes ascendentes fm. l. vr̃ q̃ sic. ff. de ver. sig. appellatione: et nomine filij omnes etiam descendentes. vt lex dicit. ff. eo. liberorũ. per leges istas videtur q̃ sic: in casu isto non credo ꝗ extendendũ ad ascendentes vel descẽdentes. cũ minor fiat iniuria. vnde nõ est extẽdenda licentia. ē. de deci. c. tue. ber.

s ¶ Turpiter: huic enim parcit canon. quia tamiustũ dolorez compescere non posset. C. ad. l. iul. de adul. graccus. z lex pmittit illum occidere sic inuentum. ff. de adul. q̃ ait lex. §. q̃ ait. alꝭ ex interuallo non liceret. ber.

t ¶ Non cõtingit. quia tunc nihil interest eius. imo culpa est miscere se rei ad se non pertinenti. ff. de reg. iu. culpa. ber.

Si vero. ¶ Tres sunt partes. Secunda ibi. vel si. Tercia ibi. ab illo. abbas siculus.

g ¶ Sui abbatis. Si vo monachũ altarius monasterij pcusserit per abbatẽ vtriusq̃z monasterij debet absolui. j. e. canonica. sed si monialis monialẽ vel cõuersam. vel conuersum aut clericum pcusserit per epm̃ absoluatur. j. e. de monialibus.

Si vero ¶ Quattuor sunt partes. Secũda ibi: officialis Tercia ibi. nec ille. Quarta ibi. ceterum. ab.

b ¶ Absolui. ergo excõicatus quare intelligenduz est de eo q animo iniuriãdi hoc fecit. z hoc nota qd̃ dicit malignat⁹ alioquin nõ esset excõicatus cum canon dolosos z violentos tãtuz teneat. vt. ē. c. j. z. xvij. q. iiij. siquis suadente. ber.

i ¶ Grauiter: vulnerauit. casus iste semp̃ excipit. j. e. cũ illorũ.

a ¶ Ignorauerit: ita q̃ ignorantia ꝓbabilis fuerit als nõ excusaret. s. de cle. excõ. mi. apostolice: ⁊ s. de eo q̃ renũ. epis. c. j. ⁊ ij. Quid si. tonsurã vidit ⁊ eum clericũ non credit. rñdeo incidit in sniam dum tñ ille clericus sit. Quid si in veritate nõ erat clericus. licet tonsurã deferret. ⁊ illum ꝓcussisti credẽs illũ clericũ ꝓpter cõscientiaz teneris nisi postea certus efficiaris: ar. xj. q. iij. qm̃ mltos ꝑm vnũ casuz. quid si crediderit ꝓcutere ticiũ laicũ ⁊ in ꝑsona errãs percussit mart inũ clericũ Ala. dixit. q̃ in sniam incidit: qz iniuriarivoluit. ff. de iniur. eũ q̃. § si iniuria. ⁊ s. de iniu. c. vl. Tan. dixit. q̃ nõ incidit in canonez qd̃ ꝓbat ꝑ hanc lrãm: qz dicit hic. si ꝓcutiat clericũ quẽ credebat laicũ nõ est excõicatus. vt hic dicit. sola eñ temeritas ⁊ violẽtia in hoc considerat. ar. s. e. c. j. ⁊ j. e. veniens: et ff. de iniur. illud. § vl. ⁊ l. se. iniuriaz tñ fecit vt dicit ala. ⁊ ꝑ cadez iura potiꝰ credo opi. alani tutiorẽ.

b ¶ Propria manu soli sacro credit. quãdo de cõscientia alicuius dubitatur vel quirit. vt hic ptz. xxx. iij. q. ij. in lectũ. xxxj. q. ij. si vex. ff. d. re. mi. ñ oẽs. § a barbaris. xvj. q. iij. dilectio. ⁊ xxxv. q. iij. extraordinaria: et s. de excep. pastoralis ar. s. qd̃ me. cã. c. vlti. cuz suis cõcor. oositis ibi. c ¶ Voluerit. s̃ ipso q̃ iurare nõ vult ꝓsumptio est cõtra eum q̃ tanq̃ excõicatus vitabit. si. s. de here. excõicamus. § qui vo cũ cõstet. q̃ violentas manus in illũ iniecit. sic eñ ꝑ cõuicto babet q̃ se ñ purgat. s. de simo. de hoc. ⁊ s. de pur. ca. cũ. P. ⁊ c. inter. in fi. Jtez hic habes q̃ licet clericus nõ seruat habituz suũ adhuc retinet priuilegiũ suũ. vnde cõtra. j. e. in audiẽtia. hoc intellige ante trinã admonitionẽ. illd̃ cũ suis ꝓsilib⁹ post. qz tũc ꝓdit ꝓuilegiuz.

Non dubiũ religionis cõuersos. j. e. ex tenore. exeo q̃ dicẽ religionis videt q̃ cõuersi secularium ecciarũ ñ habeãt s̃ priuilegiũ. ar. xxvij. q. j. lex cõtinentie. Sed dicẽdũ est q̃ exquo tradiderũt se ⁊ sua diuino obsequio siue in seculari eccia siue i regulari. iã censet ecciastice ꝑsone. ⁊ ex toto trãslati sunt in forũ eccie. vñ hñt emunitatẽ ecciasticã. xvij. q. iij. quisq̃s. ⁊ dicit decretũ q̃ tñ duo sunt genera xp̃ianoꝝ. vnũ qd̃ dedicatũ est in diuino obsequio vt clerici ⁊ cõuersi aliud genus vt laici. xij. q. j duo sunt. Quidã tñ volũt dicere ꝗ. s̃ benignius est dicere q̃ sic vt eoꝝ gaudeãt priuilegio quorũ vitã ⁊ religionẽ assumũt. vt. s. de sta. mo. recolentes. d ¶ Ex cõstitutiõe concilij. xvij. q. iiij. si quis suadente. in qua cõstitutõe nulla fit mentio de cõuersis. s̃ ꝑ hoc. ⁊ j. e. ex tenore extendit ad cõuersos. sic qd̃ dr̃ de monachis extẽdit ad regulares. s. de postu. ex pte. ⁊ ita ꝑ cõsequens ad omnes cõuersos. vt dictũ est. j. e. canonica. ber.

è ¶ In articulo mortis: ⁊ in alijs casibus qui habẽtur. j. eo. q̃ uis. vbi de hoc. ber.

Mulieres. ¶ Tria sunt dicta. Secũda ibi. de bis vo. tercia ibi. illi vo. ab. f ¶ Sui iuris. vt sunt serui. sed s̃ intellige ꝑm distinctionẽ illius decre. j. e. relatũ. Nec intelligas s̃ ipsum esse clericum ignorauerit

a

b ¶ Vel si hoc dubiũ fuerit ꝓpria manu dũtaxat ꝑstiterit iuramẽtum q̃ eũ esse clericũ ignorasset.

c ¶ Ab illo aũt si ꝑstare noluerit iuramentũ. qz violẽtas manus ꝓstat eũ in clericuz eiecisse. sicut ab excõicato donec de mãdato summi põtificis absoluat cõuenit abstineri. I Dem.

¶ Percutiẽs clericũ vel religiosum excõicat⁹ ẽ nec ab alio q̃ a papa absoluit ꝑter q̃ in mortis articulo.

Non est dubiũ q̃ hi q̃ violentas manus in clericos vel canonicos aut cuiuslibet religionis cõuersos injciũt ex cõstitutiõe ꝓcilij sniam excõicatio

d

e nis inccurrũt nec nisi in articulo mortis sine ro. põ. absolutionis põt hñficiũ ipetrare. I Dem

¶ Mulieres q̃ inciderũt i canonẽ ꝓ̃ suadente absoluunt ab epo. idẽ in ꝑsonis q̃ nõ sunt sui iuris vel delicati de q̃b⁹ dubitabat q̃ nõ possent cõmode accedere ad curiã. ⁊ mãdãs clericũ ꝓcuti excõicat⁹ ẽ sicut ꝓcuciẽs.

Mulieres vt alie persone

f que sui iuris nõ sunt ab epo dioc. absolui possunt si manus in clericũ iniecerint violentas. ¶ De his vo q̃ magne sunt

g potentie ⁊ ita delicati q̃ laborez veniendi ad se. apos. nequeunt sustinere rñdemus q̃ status persone prius ⁊ veritas negocij est intimanda. ro. pon. ⁊ ꝑm consilium eius tales erunt de cõmisso scelere corrigendi. ¶ Illi vo qui noꝝ per seipsos sed eorũ auctoritate vel mandato alij violenter injciunt manus in clericos ad se. ap. sunt mittendi cuz

b is cõmittat vere cui⁹ auctoritate vel mandato delictuz cõmitti probatur. I Dem.

¶ Excõicatus ꝑ iniectionẽ manuũ in clericũ. licz occultus absoluitur per solum papam.

i Porro si aliqui violentas manus i fratres suos injciunt ⁊ ducti pnia non conuicti. sed priuatim a te veniam postulant eos monere debes. et inducere: vt his quos leserũt con

k grue fatisfaciant ⁊ ap. se. conspectui repsentent cum a te vel alio sine speciali mandato ro. pont. absolui non possunt. I Dem.

verbũ de filiꝑfamilias qui dum sunt in patria ptãte nõ dicunt sui iuris. qz tales hñt ad curiã mitti nisi sint infra pubertatẽ. j. e. q̃uis. ⁊ c. vl. g ¶ Laborẽ veniẽdi: hoc referas ad arbitriuz epi. ar. ff. de ver. ob. cõtinuus. § cũ ita. Et si videbit epo qd̃ laborẽ eundi nequeat sustinere. ꝓpter periculũ mozie illũ absoluere põt. recepta sufficienti cautione. q̃ parebit ꝓsilio siue rñso pape: ar. optimũ. s. ti. p ri. c. vl. ⁊ j. e. decetero ⁊ c. sacro. Si vo piculũ nõ timet cõsolatur papa anteqũ absoluatur. ⁊ hoc videt dicere lrã ista. b ¶ Auctoritate. vel mandato: sic. s. de resti. spoli. cũ ad sedẽ. ad finẽ: et ille dicit facere qui ꝑ aliũ facit. ff. de admi. tu. ita tñ. § gessisse. et xvj. q. vj. ꝓsuetudo in in fi. ⁊ j. e. vt fame. § vl. ⁊ C. de accu. nõ iõ. ⁊ ff. ad. l. aquil. liber bõ. in prin. ⁊ ff. de iurisd. o. iu. siquis id. § vl. ⁊ qui cãm ꝑbuit vt opẽ tenet. ff. de vi bo. rap. l. iij. § si cũ fuã. ⁊ s. de homi. sicut dignũ. § ij. ⁊ s. de iniur. c. vl. s̃ vr̃ q̃ ille q̃ mandato alterius hoc facit nõ tenetur maxime si habeat in illo ptãtẽ vel ei subiect⁹ sit: arg. ff. de re. iu. nõ videt. ⁊ l. ꝑdicta. ff. ad. l. aqui. liber bõ. ij. Sed cõtrariũ verũ est. qz ꝑceptũ iniustũ fuit cui nõ debuit obedire. sed deo potius q̃ homini. j. e. relatũ. ⁊ xj. q. iij. iulianus non sp. ⁊ xxiij. q. j. quid culpat. in fi: ⁊ ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. § quotiens: ⁊ j. e. vniuersitas: qz nec illa ptãs data est laico sup clericũ. s. e. si vo. § j. sed pone q̃ mãdauit. s̃ ante manuũ iniectionẽ penituit quid erit: rñdeo. nihilominꝰ in canonẽ incidit nisi reuocauerit mandatũ ita q̃ reuocatio ad ipm̃ puenerit: ar. ff. man. si mãdasset. ff. ad mace. si tñ. ⁊ l. si filius. ⁊ ff. qd̃ iussu. l. j. rñso. j. ⁊ s. d̃ ꝓcu. mãdato. ⁊ c. ex insinuatiõe. ⁊ s. de rescrip. ex pte. iij. Sed pone q̃ mandator ante iniectionẽ manuũ moriat. tũc nõ erit excõicatus: quia mandatũ morte extinguit. ff. man. inter ceteras. § j. ⁊ s. de offi. dele. relatũ. ⁊ c. lz. ⁊ eccia nõ ligat sub terra. ar. j. e. a nobis: ⁊ xxiiij. q. ij. legat: ar. a cõtrario. Jtem pone q̃ nõ mãdat sed ratũ habet ex postfacto. nunquid incidit in canonem. Quidam dicunt q̃ sic. qm̃ ratibabitio locũ habet in maleficijs ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. § quotiens. ff. de his qui no. infa. quid ergo ar. C. de ince. nup. l. iij. et. s. de resti. spo. cũ ad sedẽ. in fi. arg. ꝗ. ff. man. si vo. § si post. non credo q̃ in casu isto incidat in sniaz licet ex postfacto ratum habeat cũ hoc fecerit causa sui ⁊ ei⁹ nomine. secus si potui drohibere et nõ prohibui. de hoc dicetur. j e. quante ꝓsumptionis. ber.

i Porro si aliqui: qui nõ sunt fratres illorũ quos leserunt. qm̃ si frẽs eẽnt ⁊ se adinuicẽ ꝓcussissent abbas eos absoluere põt. s. e. monachi. ⁊ j. e. cũ illorum. vel põt intelligi de alijs q̃ de monachis. qd̃ verius videt ⁊ loquit epo suos alia littera habet tuos. ⁊ planior est lrã: ⁊ sic est in antiqua. ber.

k ¶ Satisfaciãt: argu. q̃ non valet penitentia sine satisfactiõe s. de vsuris. cum tu. ⁊ xiiij. q. vj. si res. ⁊ xxiiij. q. ij. legatur. de peni. dist. j. neminem. berũ.

a Nulli vitare.s.de priui.cum 7 plãtare. 7.c. vt priuilegia ad hũc casum priuilegiũ nõ extenditur. Sed nũqd papa cõicando excõicato incidit in canonẽ: dic q̃ non licet als male faciat.de hoc dicitur.j.eo.si quãdo.qm̃ princeps.legibus solut? est.ff.de legi.princeps.7.C.e.digna vox.ipe cm̃ sol? interpãtur leges.j.e.inter alia:vbi de hoc.b.

b Parrochiãos: in monachos sed nũquid monach? poterit agere actione iniuriarũ.dic q̃ nõ.s actio cõpetit monasterio 7 aget syndic? monasterij sicut actio iniuriarũ competit domino si iniuria fit seruo etiam aget dñs et non seruus.insti.d iniur.§. seruus aũt. q̃d si remittit monachus iniuriaz nihil agit q̃n possit agere monasteriũ.sic sicz filiusfamilias remittat iniuriam factam sibi. pater nichilominus agere pt p iniuria filio irrogata.ff.de pac. in psona immo 7 si iniuria fieret filio volenti pater agere posset.ff. d iniuriis.l.j.§.vsq; monasteriũ vo iniuriam factã monacho põt remittere secũ in ecclesia seculari. q; nõ posset remittere iniuriaz factam clerico: argu. xxvij.q iiij.q̃s̃.vin.

c Couersos. sic.j.e.c.pri.7.s.e.nõ dubiũ vbi de hoc.

d Decreti. xvij.q. iiij.siquis suadente.

e Satisfaciãt. sed cuf dabitur satisfactõ per litteram istam videtur q̃ ipi monacho vel cõuerso leso.vt dicit hec littera.sed contra videt.xij.q.j.non dicatis.7.ff.p socio.l.si inter frẽs.§.vlti. de iniuria facta a seruo.dic vt insti.de iniu.§.q̃ si vsufruct?.7.§ se.in mõacho vo vel cõuerso q̃ ꝓpriũ nõ bz satisfactio dabitur mõasterio: 7 qd dicit hic lesis si dat lesio satis dat mõasterio. q; q̃cũq̃ mõachus dat mõasterio acquirit.s.de sta.mo.cum ad monasteriũ.clerico aũt seculari bz dari q̃ lesus ẽ si cleric? inde decedat.dic vt.s.de pe.pbri.7 ex iniuria plures oriunt actões ff.de iniu.l.j.§.vl.sed corã quo estimabit hec iniuria.respõdet quidã q̃ corã iudice percussoris.insti.de iniur.§.sed postea. 7 sic interdũ in foro seculari.Vinc.dixit.q̃ rõne accessionis estimabitur corã iudice ecclesiastico.sicut dicit in dote.ar.s.de coniu. ser.,posuit.in fi.7.s.de dote.post diuor.resti.c.j.ij.7.iij.sed hoc intellige cũ querela excõicatiõis deferet ad ecclesiasticũ iudicez tunc estimabit iniuria corã ipso.q: aliter nõ absoluit. vt hic dicitur.si vo clericus simpliciter vult conqueri de iniuria sibi irrogata satis videtur q̃ debeat sequi forum rei.papa tamẽ quotidie dat litteras clericis contra laicos nomine etiam suo. 7 de hoc.xj.q.ij.c.vltimo.ber.

¶ Etiã priuilegiati tenent vitare excõicatũ et p iniectionẽ manuũ in clericũ excõicati sunt.

Nulli se pfit ꝓuilegio apo. se.tueri q̃minus excõicatos vitare debeant 7 p violẽta manuũ iniectõe in clericos sicut excõmunicati vitari.

I Dem epis 7 alijs platis per galliam constitutis.

¶ Percutiẽs monachũ vel cõuersum religiosum dz ondũciari excõmunicatus donec fuerit p papam absolutus.

Parrochianos vfos si q̃ i manochos vel cõuersos pfati ordinis violentas manus iniecerint.sub ap.re. fm tenorẽ general decreti excõicatos pu. nuncietis ipsosq; faciatis sicut excõicatos artius euitari donec lesis ꝛgrue satisfaciãt 7 cuz lris vestris ap.se. ꝛspectui repñtẽt.

I Dem genuen.archiepo.

¶ Ponit forma pcepti. qd sub virtute iuramẽti fieri dz illi qui p violẽtia manuũ iniectioõe in clericũ excõicatus absoluitur.

Ex tenore lrarũ tuarũ nobis innotuit.q̃.B. canonicus in quẽdã subdiaconũ manus iniecit violentas. et infra.

¶ Mãdamus itaq; quaten? recepto ab eo iuramẽto q̃ tuo debeat mandato parere ipm vice nfa a snia q̃ tenet absoluas sibi eq; in virtute iuramenti pcipias ne decetero in clericũ monachũ vel alicuius religiõis cõuersum manus inijciat violẽtas. nisi se defendẽdo aut de mãdato suorũ fecerit prelatorũ: vel nisi sup eum prelatiõis ministerium aut magisteriũ habeat aut cum ipo in eadẽ eccia socius eẽ noscat.

I Dem cenomanen.epo.

¶ Excõicatũ p percussione clerici absoluit eps si sine piculo papam adire nequit. dz thi sibi mãdare qd adeat papam impedimento cessante.

Decetero noueris q̃ si q̃s p violẽta manuuz iniectione in clericũ est vinculo excõicatiõis astrictus si habes capitales inimicicias vel als iustas excusatiões quib? ab itinere rõnabiliter excusetur.ita q̃ sine periculo ap.se.nequeat ꝛspectui pñtare lz dioc. epo recepto iuramẽtũ fm morẽ eccie sibi apsolutõis gr̃am iptiri. Sz est illi sub iuramẽti debito iniũgẽdũ vt q̃citi? optunitatez habuerit ro.pon.adeat mandatũ aplicũ suscepturus.

Vrba.iij.senonen. archiepo.

¶ Cũ papa absolutioz excõicati delegat.mandat recipi cautiõnẽ de parẽdo mandatis ecclie

g Ne decetero:sic j.eo.grauem.

b Defendendo.s. eo.si vero.j.ber.

i Mandato suoz dum tñ mandatuz sit iustum.vel saltẽ si dubitetur.xxiij.q.j.quid culpatur.in fi.si autez sit iniustũ non est obediendũ.xj.q.iij.nõ cm̃ 7.c.iulian?. si dñs exemplo. de mãdato habes.j.e.vniuersitatis 7.c.vt fame.§.j.als ñ excusatur.s.e.mulieres.7.j.eo.vniuersitatis.bern.

k Prelatiõis.idez est si habeat officium in ecclesia ratione cuius corrigere potest iferiores clericos vel magisteriũ.vt hic.7.j. e.cum voluntate: vbi de hoc. 7.s.e.c.j.ber.

l Socius. hoc dictum est propter assiduam cõuersationez. vnde presumitur q̃ facilius manus inijciãt seipsos:quandoq; veniunt ad verba et sic ad factum 7 ratõne p sumptionis non precipitur de socio. sic propter psumptionẽ iuramentum quãdoq; nõ indicitur clericis. s.d cohabi. cle.7 mu.clericos:7. s.de psump. litteras.ber.

m Decetero. Duc sunt parres. Secunda ibi:sed est. ab/ m Justas excusatiões.no.q̃ in omni edicto intelligit rõnabilis excusatio.vt hic patet quantũcunq; pcise scribat exceptiões legitime excipiunt.vt.s.de offi.dele.ex pte.ij. 7. s. de rescrip.si quando. In quibus casibus quis ab itinere excuset. habes.j.eo.q̃uis.7 in littera 7 in glosa.ber.

n Licet diocesano.nũquid 7 pbytero.respõdeo in sũma necessitate.licet.ar.xvij.q.iij. siquis suadẽte.7.s.eo.non dubium als non nisi hoc faceret de mandato epi.xxvj.q.vj.c.vl.q: episcopus hanc absolutionẽ bene potest cõmittere.s.de offi.ordi. c.vltimo.ber.

o Juramento.vt dictum est.s.e.c.pri.7.j.e.q̃uis.in fi.

p Susceptur.s.non dicit absoluendus:quia iam erat absolutus.quia obligatio semel extincta non reuiuiscit. de conse.dis. iiij.queris.7.xxiij.q.iiij.si illic.de pe.dis.iiij.diuina.clemẽtia.ff. de solu.qui res.§.arcam.C.de remis.pig.cuz ex causa.Quidã dicunt q̃ oportunitate recepta recidunt in excõmunicationez argu.xxvj.q.vj.qui recedunt.c.de bis vo.7.C.d bis qui bo.ce. pos.l.penul.7.s.de solu.c.penul.quod non placet.libertas cm̃ q̃uis indebite obtenta non retractatur.C.si aduer.liber.j.j.et ij.quod si non fecerit tanq̃ periurus habebitur. 7 posset cõpelli vt iuramentum seruet:arg.s.de iudi.nouit.ber.

a ADhec.hec decre.erat de rescrip. b ¶ Alias:imo primo loco remittit absolutio suo excõicatori.s.de rescri. ab excõmunicato.z hoc cũ sunia lata est cõtra formã concilij vt ibi dr.qd habes.j.e.sacro.Et est ar.q semp rescriptũ dz esse obtentũ fm stilum romane curie:als suspectũ habet.s.de cri.fal. q̃ graui. in fi. Item ẽ arg.exco q fieri psuevit.xxviij.dis.de syracusane.z.s.d cle.piu. diuersis.z.ff.ad sena. psul.macc.l.iij.z.l. itẽ si filius.§.qd dicitur.

c ¶ Sufficienti.cum quis est excõicatus p iniectiõe manuũ i clericos sola cautio iuratoria sufficit.s.eo. ex tenore.z.j.eo.cum desideres.Cum d̃o p cõtumacia vel crimine manifesto sufficiẽs dz cautio pstari.j.ti. pro ri. ex pte. vbi de hoc. sic etiaz cum data est possessio causa rei seruande.s.de seque.ad hoc.in fi.ber.

QAnoscitur. ¶ Primo exceptionẽ ponit.Secũdo regulam ibi: alios Tercio quandam determinationem ibi: si vero.abbas si.

d ¶ Mulieres.s.e. mulieres.z.j.e.q̃uis. vbi multe tales persone excipiũtur.

e ¶ Valitudiarij.isti ꝓpter infirmitatẽ absoluunt:ita tñ q si cõualuerint sedem apostolicã visitabunt mãdatum aplicum recepturi.s.e. decetero.et j.eo.qd de bis.z.c.q̃uis.in fi.z hic in fi.

f ¶ Juxta facultates hoc sp intelligendum ẽ fm q satisfacere põt satisfaciat.q si nõ põt in penã aliã põt ꝓmutari. ar.s. de maledi. .c.ij.vel spectet q̃diu facere possit cautõne recepta.s.de solu.ca. pe.vbi de hoc:naz inanis est actio quã excludit inopia debitoris.s.de resti.spo.oliz ij.ff.de dolo.l. nam is

g ¶ Pauperes.j.e.qd de bis.z.c.q̃uis contra.So.ibi lequit de bis q tanta pauptate laborãt qd ad curiam ire non possunt hic de bis qui possunt ire lz pauperes sint. h ¶ Legato.j.eo.ad eminẽtiã.z.c.q̃uis.qd ex officio legatiõis lz.s.de offi.le.q trãslationẽ.alij d̃o legati qui de latere pape non mittũtur seruent fm q dicit.s.de offi.leg.c.pe. i ¶ Recepturi.s.eo.decetero vbi de hoc.bernardus.

QAm non. ¶ Duo sunt dicta.secũdũ ibi:in articulo.ab.

k ¶ Denunciatus.non sit.z sic q̃cito scio aliquẽ excõiratũ statim debeo ipm vitare q̃uis nõ sit denunciatus nisi solus hoc sciam:vt hic dicit.z.vij.q.ij.si tãtũ:z.c.placuit.ar. ij.q.

a ADhec cuz inter prochianos tuos:z infra ¶ Roeccie absolutiõz snie delegatoꝝ

b iudicum nequaq̃ cõsueuit alijs delegare nisi in lris cõmissionis

c cõtineat exprsse de sufficiẽti cautione pstanda ab his q solui debent qd iudicio ecclesie debeat obedire. ¶ Clemens.iij.

¶ Excõicatus p canonẽ si quis suadẽte si diues vel pauꝑ p papã absoluẽd ẽ vl ei legatũ.fallit in mliere sene infirmo vl mutilato qui p epm absolui pñt.

QAnoscit:z infra. ¶ Consul.r.t. duximus rñdẽdũ

d q mulieres senes z valitudinarij seu mẽbroꝝ destitutiõib impediti.lz ad ap.se. non veniant ab epis valeãt fideliũ cõioni re/

f stitui satisfacto iuxta facultates his quibus p eos costiterit iniurias irrogatas ¶ Alios autẽ si/

g ue pauꝑes siue diuites se.ap.vl

h legato eius vt beneficiũ absolutiõis obtineãt necesse est pñtari ¶ Si d̃o infirmitatis tpe timo/re mortis beneficiũ fuerit absolutiõis indultũ iuramẽto pstito iniungat eisdẽ vt postq̃ sanitati fuerint restituti ad ro. ec. vel eius legatũ accedant mandatũ

i ap. super talibus recepturi.

I Dem.

¶ Ante denũciationẽ vitãdus est excõicat p violẽtia manuũ iniectõe in clericos nisi sit occultus.h.ꝓmo interficiẽs clericũ q̃ ꝓtẽpto clericali hitu se enormitatibus immiscuit excõicat nõ est hoc secundo.

QAm nõ ab hoie: et infra. ¶ Cõsul.r.t.r.q a cõione illius q̃ pro sacrilega manuũ iniectiõe in clericũ z in edictũ excõi

k cationis incidit licet denunciatus non sit debes abstinere. nisi forte id tibi soli pateret i quo casu ipm priuatim tantũmodo euitabis q̃diu ab ecclia toleratur. vt saltẽ verecundie ruboꝛe suffusus p latenti excessu satisfacere compellatur. ¶ In articulo secũde qõnis respõdemus. q occisoꝛes clericoꝝ aut pbyte

l roꝝ qui cõtempto clericali habitu tirãnidi z enormitati se inuerecunde imiscent in odiũ clericalis excessus z terroꝛem atq̃ coꝛrectionẽ similiũ canone late

m snie mime cohercent imũgat tñ eis pnia cõpetẽs aliquantulum

n asperioꝛ q̃ si in laicos talia cõmisissent. I Dem.

¶ Infamato de excõicatiõe cõicandum nõ est nisi se purget vl ad cautelam absoluatur.

QAm desideres : et infra. Fuit ãt pme qõnis tenoꝛ hmõi vtrum alicui excõicato q̃ mandato ecclie stare iurauit: et

o ante absolutionẽ eps ei cõionez reddidit sit cõmunicandum ab alijs. z an eps id facere debeat.

¶ Cui questioni. T. R. q cum cautio iuratoria quam hodie q̃

p excõicati sũt pstãt poti ad cautelã ex ꝓsuetudine ecclie quã rigoꝛe canonum sit inducta neq̃ momenti tamualidi reputetur. q nisi absolutiõis beneficiũ subsequat ille qui excõicatur debeat cõioni aliozũ restitui pstertim cum ex eo iuramento absolutionẽ ꝓsecutus nõ sit z cõstat eum excõicatũ fuisse z verũ sit absolutũ non esse:nec eps nec alij debent cõicare eidez nisi fuerit fm

q formã eccie post iuramentũ pstitũ absolutus qz q̃ cũ excõicato

l ¶ Cõtempto clericali: ꝓter hoc solum non perdũt priuilegium.s.e.si d̃o. aliquis nisi post terciã admonitionẽ.j.e.in audientia.z.c.contingit.q.et s.de apo.c.j.

m ¶ Minime cohercent:sic.j.eo.ꝓpendimus:z.s.de apos.c.j. ar.cõtra.j.c.in audiẽtia:z.c.cõtingit.q.vbi expectatur admonitio.hoc intelligitur de bis qui nõ sunt cõtenti arma portare: s seuis enormitatibus se immiscent: vt hic ptz z.s.de apos.c.j.z.j.e. ꝓpẽdimus. Cõtraria intelligũtur de bis q̃ taliter nõ excedunt lz portent arma.vnde illi vsq̃ ad trinã admonitionẽ gaudeant priuilegio suo vt ibi dicitur.si.s.de vi.z bone. cleri.c.vlti.

n ¶ Asperioꝛ: nota q ex ꝓsona augeꝛ crimen.xl.di.homo.ff.de re.mili.omne delictuz §.j.de pe.dis.j.§. aut facta.z.s.ti.pri.quesitum.ber.

QAm. ¶ Ante absolutionẽ cõmunicãdum non est excõmunicato lz iuraverint parere mandatis eccie vel composuerit cum offenso.b.d. vel sic vt in rubro: q̃tuoꝛ sunt dicta. scõm ibi:cui qõni.terciũ ibi secunde qõni: quartũ ibi:tercio loco.ab.

o ¶ Cõmuniõez reddidit z male.qz cũ ipe debeat alios ꝓhibere ipse hoc facere nõ debet.ff.si ser.ven.l. altius.s.de na.ex.li.ven. c.vnico:vbi de hoc in autent.vt dis.iudi. §. hec autem omnia. in

fi.colla.ix.et.xvj.q.j.in canonibus.

p ¶ Ad cautelam:vt post absolutionẽ timoꝛe iuramenti similia pertimescat.xxiij.q.vl.pessimã.z sic iuramẽtũ nõ est de substantia absolutiõis:vt infra dicam. Item arg.q aliquid faciẽdum est ad cautelam futuroꝝ.xxiij.di.in nomine domini:z.s de elec.licet.z.lxiij.di.cum adrianus.z exempla pñtis nos ꝓcauere faciunt in futurum.lxxxij.dist. plurimos.ad fi.z.ff. loca.si quis domũ.§.j.bern.

q ¶ Prestitũ:fm qd dictũ ẽ.s.e.ex tenoꝛe.sed forma eccie obseruari generaliter debet nec omittit nisi ex causa.j.e.sup co.si iuramentũ omittat tamen tenet absolutio.ber.

a ¶ Contrabit. Nisi in casibus qui cõtinentur in his versibus Hec anathema quidam soluunt ne possit obesse. Utile lex humile. res ignorata necesse vtile. ꝓpter vtilitatẽ meã ⁊ ne ille cõmodũ habeat possum cõicare excõicato. j. e. si vere. Item ꝓpter vtilitatẽ excõicati possum ei cõicare in his que ꝑtinent ad eius salutem. j. e. responso ⁊. c. cum voluntate. in princi. ⁊. xj. q. iij. antecessor. ⁊. c. se. ⁊. c. cum excõicato. Lex ꝓpter eandem legem que est viro ⁊ vxori vxor põt cõicare viro. xj. q. iij. qm̃ multos. ⁊. j. e. inter alia. Hũile. sicut ẽ in filijs seruis ancillis mercenarijs vt in ꝓri. concor. Ignorata vt hic exco q̃ dicit scienter. ⁊ in. c. qm̃. et s̃. de homici. sicut. §. illi ꝑterea. ita q̃ ignorantia nõ sit crassa. s̃. de cle. excõ. mi. apostolice. ⁊. xij. q. ij. q̃ ⁊ bũanis. Necesse in. c. qm̃ multos: ⁊. j. e. inter. ⁊.

b ¶ Si publica fama Mo. q̃ si fama est aliquem esse excõicatum vitandus est. si. s̃. de cle. excõ. mi. c. illud. et ita fama facit ꝓbatõ: et fama impedit mr̃imoniũ cõtrahẽdũ. s̃. de consan. ⁊ affi. c. sup eo. c ¶ Ad cautelã j. eo. venerabili. et. s̃. de appella. ad presentiam. ⁊ de cõse. di. iiij. si nulla. argu. vt sic fama tollatur.

d ¶ Quam offendit quam ille dimittere nõ potuit. xxiij. q. iiij. si is qui. ⁊. lxiij. di. salonitane. ⁊ est ar. q̃ hec iniuria nõ solum fit iniuriato ꝗ toti ordini clericali. j. e. contingit: si s̃. de fo. cõpe. si diligẽti. vnde iste nõ potuit pacisci sup iniuria q̃tenus ecciam cõtingebat nisi forma ecclie fuerit obseruata. vt ꝗ dicẽ.

e ¶ Nisi forma eccie. vt. s. iuramẽto p̃stito. q̃ stabit mãdato eccie absoluat. vt. s̃. e. c. ij. rñ. i fi. ⁊. s̃. extenore. ⁊. c. decetero. Sed q̃d si iuramẽto omisso fuerit absolutus. ar. est hic q̃ non teneat absolutio. ⁊ hoc quidã concedunt. Sed hoc nõ credo. q̃ iuramẽtũ nõ est de substantia absolutionis. sed recipit potius ad cautelã ne decetero talia p̃sumãt. vt s̃. e. c. in prin. ⁊ aliqui absoluũtur sine iuramento q̃d nõ fieret si eẽt de substãtia. j. e. sup eo. ⁊. j. e. a nobis. in fi. ⁊ sic tenet absolutio ꝓ nõ debeat sine iuramento absolui: q̃ libertas vbicũq̃ obtenta fuerit nõ reuocat. C. si aduer. li. l. j. ⁊. ij. ⁊ sic ꝓ cõposuerit necessaria ẽ absolutio. secus ẽ in cautõe facta pp nouũ op̃ nũciati vbi nõ est opus vt post cautionẽ remittat. ff. d̃ remis. l. j. §. j. ibi plane. ⁊ q̃d dicit nisi forma ⁊c. intelligẽdũ est p̃cipaliꝗ de absolutõe cũ iuramẽto que tñ q̃ꝗtũ ad veritatẽ eadẽ est cuꝗ illa q̃ fit sine iuramẽto. ꝗ forma ecclie generaliter dꝗ obseruari nec debet omitti nisi ex cã. j. e. sup eo. sed si iuramentũ omittatur nihilominus tenet absolutio.

Suiens. ¶ In ꝑma ponit ꝓquestio. In scda ꝓuisio ibi scienter cõicauerit excõicatiõis

a pena ꝓtrahit cũ eodẽ. ¶ Secunde q̃ni hũc finẽ duximus ꝓponendũ. q̃ si publica fama est ali

b quẽ verberasse clericũ: nec eꝓs nec alius cõicare sibi dꝗ nisi ad arbitriũ eꝓi de hoc se purgauerit vl ad cautelã absolutiõis beneficiũ cõsequãtur. ¶ Tercio loco tua discretio requisiuit. si clericus verberatus eꝓo mediãte cũ suo verberatore ꝓposuerit et ille reconciliatus sibi fuerit an p hoc is debeat ad aliorũ cõionez admitti. Sup quo tibi breuiter rñdemus q̃ ꝗ ille qui violẽtas manus iniecit ei. quẽ lesit satisfecisse taliter videatur. ecclie tñ

b quã offendit ex hoc non satisfecisse dinoscitur: ⁊ nisi forma ecclesie que ꝓ absolutione taliũ introducta est obseruetur nõ ẽ cõmunicandum eidem.

I Dem.

¶ Sacerdos eijciens regularẽ de ecclesia officia diuina turbãtem excõmunicatus nõ est.

Veniẽs ad ap. se. J. latore ꝓsentiũ sua nobis assertõe monstrauit q̃ cũ matutina officia celebraret quedam monialis ecclĩam ingrediens cũ alio clerico ludendo impedimẽtũ p̃stabat quominus deo diuinũ posset obsequiũ exhibere vñ memoratus sacerdos cõmotus vt liberius posset circa diuinorũ ce-

f lebrationẽ vacare manibus in eam appositus vt extra ecclĩam ideoq̃. ab. f ¶ Celebrationẽ. ex hoc p̃sumit q̃ bono zelo ⁊ ñ aio iniuriãdi manus in cũ apposuit. sola cñ temeritas ⁊ violẽtia notat. s̃. e. c. j. ⁊. xvij. q. iiij. si quis suadente. Et ita ꝓꝗ q̃ sacerdos turbantẽ officiũ diuinũ sine pena excõicatõis põt expellere de eccia. ⁊ quilibet alĩ rõne officij q̃d obtinet in eccia ⁊ ẽt seniores de ipsa eccia j. e. cũ volũtate. §. ij. vbi notat in quib̃ casibus excõicatus non est q̃ manus mittit in clericũ. g ¶ Ex hoc ipm. i. ex hac tali ⁊ leui castigatiõe nõ incidit in canonẽ. ⁊ maxime quã in ꝓꝓria ꝑsona voluit exercere: argu. j. eo. vniuersitatis ff. locati. itẽ querit. § iuliañ. ff. ad. l. aquil. sed ⁊ si quecũq̃. §. vl.

Peruenit.

¶ Legit multis modis. sed ꝓm cõmunẽ lec. b. d. vt in rubro: ⁊ est text. sin. ꝓm hanc lec. ab.

b ¶ Arbitrio. ala. dicit q̃ ista ꝓcere. ꝑtinet spãlẽ induigẽtiã: aliĩ dicunt q̃ ius cõe cõtinet: ad q̃d ergo posita eẽt. xix. di. romanorũ. vt officeret potius q̃ ꝓdesset ⁊ in errorẽ duceret q̃ ꝑtineat iuſ cõe ẽ. ar. s̃. in ꝓsti. gre. in prin. libri. et sic ꝗ licitũ ẽ eꝓis tales absoluere ꝓ modica iniuria et leui irrogata. et hmõi leuis iniuria põt leuiter emendari s̃. de accu. cũ dilecti. j que etiã nõ infamat. s̃. de re. iu. cũ te. vnde satis possunt eꝓi beneficio hui̇ decre. absoluere tales ex generali cõcessione. vel dicas: vt ala. q̃d est securius. Berñ.

ponere cum nollet exire in trahendo ipam coegit eandẽ extra ecclam residere. ꝗ tu illuꝗ ꝓpter hoc tanq̃ excõicatũ euitasti: et facis ab alijs euitari. ¶ Ideoq̃ mã. q̃te. si res ita se hꝗ eũ decete

g ro ñ euites cũ ex hoc ipm excõicatũ nullatenus videam̃. I dẽ.

¶ Excõicati ꝑ leui manuũ iniectõe i clericũ p̃sit p eꝓm absolui

Peruenit ad nos. ⁊ infra. De his absoluẽdis q̃ clericis nõ enormẽ ꝗ modicã et leuem iniuriã irrogarũt tue frat̃

b nitatis arbitrio duximus cõmittendum. I Dem.

¶ Clericus q̃ sciẽter ⁊ spõte ꝑticipat excõicato i diuinis officijs excõicatus est maiori ⁊ tantum absoluendus per papam.

Significauit nobis. ⁊ ifra. Verũ clericos q̃ sciẽter et sponte ꝑticipauerũt excõicatis a nobis ⁊ ipos in officijs recepe

i rũt eadẽ excõicatiõis snia cum ipis nõ dubitam̃ inuolui. q̃s ẽt ꝓ bñficio absolutiõis habendo ad nos volum̃ cum lr̃ax tuarũ insinuatiõe remitti. I Dem

¶ Excõicatus ꝑ iniectionẽ manuũ in clericũ vel incẽdiari̇ p̃ publicatõez a solo p̃p̃ absoluit.

Ota nos duxit fraternitas consulendos. ⁊ infra. ¶ Fraternitati tue aliter respõdemus q̃ cum nõ solum qui in

k clericos temerarias manus iniijciunt sed etiam incendarij ex quo sunt per ecclesie sententiaꝗ

Significauit.

¶ Cõicans in diuinis excõicatis ꝑ papam q̃ diuina celebrat excõicatus est excõicatione maiori. ⁊ ꝑ solum papam absoluendus. b. d. ꝓm vnũ intellectuꝗ. vel sic ꝓm aliũ. vt in rubro. ab. i ¶ Eadem. s. quo ad priuationẽ sacramentorũ: ⁊ sic intelligit. xj. q. iij. excõicatos. ⁊. c. sequẽti. vel forte hi fuerunt excõicati cum omnibus ꝑticipantibus eis. xj. q. iij. excellẽtissimus. j. e. q̃d in dubijs. in fi. ⁊ ita exponc. e. snia scꝗ maiori. vel isti ꝑticipauerunt excõicatis in eodẽ crimine criminosis. ⁊ ita eadem snia cum illis ligant̃. vnde remitti debẽt ad suũ excõicatorem absoluendi. j. e. nuper. ⁊. c. si concubine: et hoc verius credo. ber.

Ota nos. ¶ Primo ponit decisio consultationis. secũdo rñsio ibi. fraternitati. ab. k ¶ Temerarias. largi̇ ẽ hoc intelligendũ q̃ si violentas dixisset. Quedam cñ manus dicuntur temerarie sed nõ violente. j. e. contingit.

l ¶ Incẽdiarij. Incẽdiarij cñ excõicandi sunt. xxiij. q. vl. pessimã. ⁊ ꝓm leges igni tradunt̃. ff. de incen. rui. naufra. qui ecces vt capite puniũtur. ff. de pe. l. capitaliũ. §. non nunq̃. cũ distinctione illius. §. nõnunq̃. ber.

a ¶ Publicati: ergo videtur ex hoc q̃ ipso facto sint ēxcōicati als non videtur q̃ haberet locū publicatio. ⁊ sic est arg. contra xxiij. q. vl. pessimā vbi p̄cipiunt excōicati. vnde quidaz restringunt hoc ad incendiarios ecclesiarū ⁊ religiosorū locorū. j. e. cō questi. ⁊ xj. q. iij. canonica. ⁊ xvij. q. iiij. oēs eccie. vñ p⁹ publicationē a papa tm̄ sunt absoluendi: et hoc in odiū eoꝝ statutū fuit hic ad terrorē aliorū sic q̃q̃ prinant aliq̃ ecclāstica sepltura ad terrorē aliorū. s. de tor ne. c. j. ⁊ de rap. sup eo sed qz hoc non distinguit de omnibus intelligas. Tamē ñ credo q̃ omes incēdarij generaliter ipso iure sunt excōicati nisi de incendarijs ecclāiarū cum de alijs nō inueniā. Et p hanc decre. non p̄bat q̃ ipo iure sint excōicati sed illis primo excōmunicatis ab ep̄is subsecuta publicatiōe ac denuncia tiōe papa p hāc decre. reseruat sibi eorū absolutionē ad terrorez vt dixi. als ep̄i posset absoluere oēs incēdiarios. j. eo. nuper.

Ad eminentiā. ¶ Primo ponitur dubitatio. Secundo dubitatiōis decisio. secūda ibi. super quo. ab. si.

b ¶ A latere. qui dicunt missi a latere domini pape. habes. s. de offi. leg. c. pe. et vlti. et in consti. inno. iiij. eo. ti. officij nostri.

c ¶ Pro tpe. i. postq̃ egressus est vrbem q̃ uisq̃ reuersus est licet iurisditionez non habeat. nisi in ea p̄uincia que sibi decreta ē. ff. de offi. p̄cōsu. l. j. et vlti. ⁊ hoc ex officio legatiōis licet eis q̃uis de hoc nō habeant speciale mandatū vt hic dicit. s. de offi. lega. q̃ trenslationē. ⁊. j. e. q̃uis. ⁊. s. c. ea noscit. de alijs qui non sunt missi de latere pape an possint tales absolucre. habes. s. de offi. dele. c. pe. ⁊ vlti.

Nobis. ¶ Primo ponitur questio. Secundo solutio. ibi: ad quod. Abbas si.

d ¶ Quisquis furtum. hac forma verborū omes nominatim intelliguntur excōicati qui furtuz cōmittunt tanq̃ expressis p̄ prijs nominibus. ff. de condi. ⁊ demon. nominatim. ⁊ instit. de exhere. libe. §. masculos. ber.

e ¶ Non nisi subditi. Sed cōtra videt qz ratiōe delicti efficit quis in iurisditione illius qui tulit sniam. vj. q. ij. placuit. ex. iij. q. vj. ibi causa. C. vbi de cri. agi. opor. autē. qua in p̄uin. ⁊. s. de priui. ex tuaz. vbi de B ergo vniuersi liganť cū q̃tū ad hoc sint eius subditi. Rñdeo si generaliter intellexit quisquis furtū fecerit vbicūq̃ clausula ista non refertur nisi ad subditos. vt hic dicit quoniam extra parrochiam suam nullam habet iurisditionem. vnde illa sententia non extendit vltra terminos sue iurisditionis. ff. de iurisdi. omni. iudi. l. vl. ⁊. s. de offi. legat. nouit Cōprehendit ergo tm̄ subditos suos et. ā delinquentes in eius parrochia cum ex hoc ipsi subditi sint. nam rōne delicti sortit quis forum. s. de foro compe. c. vlti. ⁊ in p̄dicta cōcordan. nam ⁊ preses prouincie aduersus extrancos homines habet imperium cum malum cōmiserit. ff. de offi. p̄ses. l. iij. nec distinguit vnde sint. vt ibi. Sed videt q̃ per talē sententiā non sint ligati alij de alia p̄uincia cum ipsi ignorēt talem sententiā licet ibi delinquant ⁊ efficiantur de foro illius: vt p hoc illos possit punire. sententia em̄ nō ligat ignorantes. ⁊ precipue illos quibus publicata nō ē. lxxxij. di. prepositi. xvj. di stin. quod dicitis: dicas q̃ bene sunt excōicati: qz incidunt in factum damnatū: ⁊ qui cunq̃ facit factū iam per sniam excōicationis damnatū iudicat excōicatus quasi a canone: ar. xxiij. q. j. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊ p̄ter delictū ibi cōmissum intelligunt eē de parrochia sua. ⁊ sic excōicati sūt nec excusantur eo q̃ dicūt se ignorasse sententiā. quia ipsi cū rē illicitaz et p̄bibitā faciāt statim sunt in culpa ⁊ poterunt querere de hoc. Quid si moriatur vel transferat ad illam ecclāiam q̃ tulit aliam sententiam: nunq̃d tenet p⁹ mortem vel recessuz: vt q̃ cōtrafacinat sint excōmunicati vt q̃ sic. q̃a scripta ep̄orū anathematizant etiam post mortē ⁊ facere possūt decretū. ita vt qui cōtrafacit punit. iij. q. iiij. nullus. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. c. ij. ⁊. s. de offi. lega. c. vl. ar. cōtra. dicit lex q̃ interdictum non durat vltra iurisditionē interdicentis ff. de pe. l. vlti. dici potest q̃ interdictum siue sententia excōmunicatōnis simpliciter

a publicati p absolutiōis bñficio ad ap. se. sūt mittēdi. ¶ Idem

¶ Legati de latere absolu ē possunt excōmunicatos pro iniecti one manuū in clericos.

Ad eminentiā sedis aplī/ ce: et infra. Sicut ex pte tua nostris est auribꝰ intimatū vbi extat dubiū vtrū absolutio nis bñficiū assequant q̃ p inie/ ctiōe manuū in clericos. vel alias religiosas p̄sonas excōicatio nē incurrerunt et a legatis car=

b dinalibus q̃ a latere romani pō

c tificis destinant p tpe absoluū tur cum ijdem legati mandatuz sup hoc non ostendāt expressuz

¶ Sup quo id a te volumꝰ ob/ seruari vt eos habeas absq̃ oi hesitatiōis scrupulo absolutos quos cōstiterit a talibꝰ bñficiuz absolutōis adeptos. ¶ Idem.

¶ Generalis excōicatio non ligat nisi subditos proferentis.

Nobis fuit ex pte tua q̃/ sitū vtrū si quis ita p̄nū

d ciauerit quisquis furtum fecerit excōicatꝰ sit hec generalis clausula ad ipsius excōicatoris subditos referat an generalr extendat ad oēs q̃ nō sunt de iurisdictiōe illius ¶ Ad qd dicimus q̃

e hac snia nō nisi subditi obligan

f tur nisi forte plus cōtulerit maior et largior auctoritas delegātis. ¶ Idem.

¶ Qui cū effractiōe spoliāt ecclesias excōicati sunt ⁊ p papaz tm̄ post denūciatōez absoluūt.

Conquesti sunt nobis regiū. canonici. q. i. de malafrena. ⁊ eius sequaces q̃sdam ecclias regiū. ep̄atꝰ violēter cōfregerūt easq̃ spoliare minime dubitarūt. ¶ Qm̄ igit grauia sunt. nec clausis debēt oculis p̄teriri: mādamus q̃tenus si ē ita

g mēorat⁹ sacrilegos excōicatos nūcietis ⁊ faciatis sicut excōicatos arti⁹ euitari donec passis iniuriā ꝓgrue satisfaciant: ⁊ dāna p eis data resartiāt cū lr̄is vr̄is rei veritatē cōtinētibus apo. se.

h conspectui repræsentent.

¶ Idem.

¶ Percutiēs vl ēt interficiēs clericuz se p̄misso clericali habitu seuis ⁊ enormitatib⁹ ĩmiscēte si tenet ire p absolutōe ad se. ap.

Deprēdimꝰ ex lr̄is tuis q̃ quidaz se filiū regis falso noiare p̄sumpsit: ⁊ armis acceptis seditionē fecit ⁊ guerrā. A. B. comite iussus est fustigari. q̃ postea eius mādato traditꝰ patibulo expirauit. ⁊ infra ¶ E. t. duximꝰ rñdēdū q̃ si mēorat⁹ sacerdos tali mō excessit ⁊ non p

lata non durat vltra tempus proferētis nisi successor eam confirmet ⁊ ratam habeat. Sed cum diffiniendo statutum siue decretum aliquod facit. ligat etiam post recessum. quia statuta talia ppetua sunt. s. de offi. leg. c. vl. ⁊. ff. de offi. p̄fec. vr. l. j. §. vlti. C. de postu. l. j. nisi expressum p successorē reuocetur.

f ¶ Nisi forte plus. argu. q̃ sententia que nulla est potest rata haberi. ⁊ erit aliqua. ij. q. j. in primis. ber.

Conquesti. ¶ Primo ponit querela. Secundo iudicū dat: secunda ibi. quoniā igitur. ab. si.

g ¶ Excōicatos nuncietis. ergo videt ex hoc q̃ ipso iure sint excōicati huiusmodi sacrilegi. quod verū est de huiusmodi violatoribus ⁊ fractoribus ecclesiarū siue incēdiarijs. xj. q. iij. canonica. ⁊. xvij. q. iiij. omes ecclesie de quibus intelligūtur illa duo ca. Alij vo nō sunt excōicati ipso iure sed excōicandi vt dictū ē s. e. tua. Hug. tm̄ dixit q̃ illa. c. nō sunt late snie. § hec decre. contrariū oñdit. ⁊ ita etiā p̄uat. § hug. intellexit. c. illa ñ de effractoribus ecclāiaz. § de bis q̃ aliūde aliqua rapiūt p̄ter effractionē.

h ¶ Repñtet. exq̃ em̄ incēdiarij vl effractores ecclāiaz publice denūciati sunt nō p̄nt absolui nisi a papa. § añ bñ si satisfacere volūt qz cōditor canonis añ denūciationē eoz nō retinuit sibi eoz absolutionē. j. e. nup. ⁊ B ad terrorē oim statutū fuit p̄ter enormitatē excessus. s. e. tua.

Deprēdimus. ¶ Legit varijs modis. § generalr sic sūmari pt vt i rubro. pro pōit p̄sultatio. scdo rñ. ibi. frnitati tue.

a ¶ Non ꝓpulsando: nam vim vi repellere lz.ff.eo.ti.xo.§.ij. ⁊.ff.de homi.significasti.vbi de hoc. b ¶ Absolutionē. sic.ff. eo.cū nō ab hoie.⁊.ff.de apostata.c.j.j.e.in audientiā ꝯ.sed illud solutū est.ff.e.cū nō ab hoie. c ¶ Coganť.sed cōtra videť clericus nō pōt renunciare priuilegio suo.j.eo.cōtingit.j. et.ff.de foro cōpe.si diligenti. vic q manendo clericus nō pōt renūciare vt in cōtrarijs.ff apostatādo ab habitu suo post trinam admonitionem vel immiscendo se enormitatibus priuilegiū amittit. vt hic patet.⁊.ff.e. cū nō ab hoie.⁊.j.e. in audientia.⁊.c.ptingit:ipo eēm facto se priuāt talia faciendo.ff.de vi ⁊ bone.cleri.c.vl.⁊.ff.d cle.cōiu.c.pe.arg.

d ¶ Cōpetētē.paulo maiorē q̄ si in laicos talia cōmisissent. ff.e. cuz nō ab hoie.in fi.ff quare imponiť ei penitentia.qz qui auctoritate iudicis malos interficit minister dei est.xxiij.q.v.miles: et c.qui malos satis pōt dici qd ad cautelā imponiť pnia si comes ille habeat ptātem hoc faciendi als secus est vt hic.⁊ in.c. cū nō ab hoie.in fi.ber.

Vniuersitatis. ¶ Abbas qui facit p aliū monachū verberari ipe ⁊ verberās sunt excōicati vel generalius vt i rubro in prima ponitur consultatio.in secūda rēsio ibi:nobis.ab.

e ¶ Subest Ideo dicit maxime: qz idē est etiā si cā subesset vt infra sequiť.sed hoc executor nō considerat q̄ exequi dz siue ꝓnia sit iusta siue iniusta.ff.de of.dele.pastoralis. §. qz vo. f ¶ Persona sic.v.q.v.illi qui:arg. ꝯ.lxxxvj.dis.nō liceat ⁊.C.de epi.⁊ cle. aūt. sed neq̄.Sol. aliud ē in episcopo et spāle q̄ suis manibus nullus pcutere debet cui sanctitas ignoscendi gloriā derelinquit.de.de epi.⁊ cle. siquis i hoc sed abbas hoc facere pōt vt hic:et.xlv.di.cum beatus.

g ¶ Fieri iubeat moderate.ita q nō excedit debitā correctionē als pōt appellari ab ipo.ff.de offi.or.ir refragabili ⁊ puniri etiam dz.ff.de appel.de prior ⁊ incideret in canonē.qz leuis ⁊ moderata castigatio pmissa ē.j.e.cū volūtate.§.ij. vbi de hoc.

h ¶ Subesset.lz iusta cā subsit q̄ aliter q̄ debeat facit nō excusatur.j.e.sacro.⁊ sic neq̄ in facto neq̄ in mō facit dz eē pcm.sic ff.de testi.spo.pisanis:ar.ꝯ.q potius cā facti q̄ ipm factū cōsiderari dz.xxiij.q.vl.occidit.⁊.ff.de acti.cū dilecti.j.ff.de fur. verum nec refert vndecūq̄ crimina claruerint vt corriganť.xxiij

a pulsando.ꝓ inferendo iniuriam fuit occisus nō vť nobis q̄ inť/
b fectores eius pp hoc ad obtinē/
c dam absolutionē apo.se. adire coganť: tu ꝯo qui merita perso
d narū bene nosti pniam eis competentē iniungas. I Dem.

¶ Iudex ecclīastic⁹ faciēs pcuti clericū p laicū ēt cā discipline excōicat⁹ est ipe ⁊ verberās pro absolutiōe tenetur ire ad papā.

Vniuersitatis vre cōsultationē accepim⁹ qua nos requisistis vtrū laicus incidat in excōicatiōis edictū: qui ad iussionē abbatis in cuius seruitio cōmorať in clericū monachuz aut cōuersum temerarias man⁹ presumit inijcere maxie vbi cā non
e subest pp quā debeat verberari ¶ Nobis aūt videť q̄ nisi cā regularis discipline hoc faciat ab
f bas i ꝓpa psona vl si necessitas
g vrget p clericū vel monachū fieri iubeat: tā q̄ tales ꝯberare p̄cepit q̄ illi q̄ verberāt etiaz si cā
h subesset excōicatiōis snīam do/
i nec ad apo.se. veniant nequaq̄ euadunt. I Dem.

¶ Clericus vt laicus incedens tercio monitus nō resipiscēs p/dit priuilegium clericale.

Ex audientia nra talis fuit ex pte tua ꝓposita cōsultatio vtrū clerici q̄ arma militaria relicto habitu clericali gestare nullaten⁹ erubescunt si eis fuerit iniuria corpalis illata vel se a captōe redimerint illa clericorum debeāt imunitate gaudere qua p temeraria manuū iniectione facta in clericuz excōicatus quis ipso iure notať. ¶ Ad hec tibi breuiter rsidemus q̄ cuz fru
k stra eccie iplorет auxiliū q̄ ꝓmit
l tit in ipam: ⁊ lex secularīū pnci/pum huic rsso. satis efficax afferat argumentuz qua manifeste cautū habeť matronā cuius pudicitia attentata fuerit nō posse
m iniuriarū agere si in veste mere/
n tricali fuerit deprehēsa hoi cleri
o ci si a prelatis suis tercio cōmoniti militaria noluerit arma deponere be priuilegio clericorum subsidiū aliqō habere nō debēt I Dem.

¶ Excōicat⁹ pp iniectionē manuū in clericū ipedit⁹ ire ad curiā pt ab iferiori absolui ꝓ ipedimēto cessante teneť curiā visitare suscepturus mādatū aplicuz.

Quod ō his.⁊ ifra.f.t.duximus rsdēdū: q̄ is q̄ asserit se in canonē late snie icidisse no aliť q̄ p se.ap.vel ei⁹ legatū absolutiōis pt bsificiū obtinere. ¶ Nisi forte i mortis articu/
p lo vel pauptate aut infirmitate vel senectute tanta grauareť q̄ ad ec.ro.laborē subire ñ valeat veniēdi vel ab hoc alio ipedimēto canonico detrahať. ¶ Cetex ab his in forma sacri exigi consueuit vt resūptis viriḃ⁹ ⁊ optunitate ꝓcessa ro.ec. in propria p
q sona debeant visitare.

I Anno.iij.archiepo decano et precentori lugduñ.

¶ Ligatus pluribus excōicati/onibus lz ex eodē facto obtinēs absolutionē expressa vna causa seu vna excōicatiōe non habeť pro absoluto quo ad aliam.

Vtum p cā q̄ inter.g.⁊.f.cabiloneñ.eccie archidiaconos vertebať eis ꝓcesserim⁹ auditorē pcuratorē.g. allegauit q̄ cū archidiacon⁹ i succētorē i cōi dormitorio man⁹ iniecessz teme

q.iij.ee. l ¶ Neq̄aq̄ euadūt: etiā si monachus cōsentiret.j. eo.cōtingit:ar.ꝯ.j.e.vt fame:vbi clerici p laicos capiūtur. Nō est cōtra.qz in alio casu diuerso loquiť.ibi de clerico q̄ aliter capi ⁊ corrigi nō pōt nisi de mādato platorū capiať et ad iudicium adducatur.

E Audientia.

¶ Clericⁿ:qz a plato tercio monitus arma militaria nō deponit pdit oē priuilegiuz clericale.h.d.vel generali⁹ vt in rubro. Primo poniť consultatio. Secundo rsio ibi:ad hec.ab.

k ¶ Frustra eccie.ff. de imu.ec.c.vl.⁊.ff.ne cle.vel mo.c.ij. ⁊.xvij q.iiij.frater.ff.de vsu. qz frustra:⁊.ff. de mi. auxiliuz.in fi. et.ff.qd me.cā.isti quidem.

l ¶ Lex.ff.d iniu.itē apud.§.sicꝯ ꝯgines.

m ¶ Iniuriarū:non eēm iniuriatur mrūnio q̄ ipsuz ignorauit C.d adul.si ca.sic nec militie aut etiaz clericali qui militiā ignorat.ff.d loc.si ignorās ff.e.sivo aliquis.quid si pcussi laicuz credēs ⁊ volens pcutere clericū.nunq̄d incidit in canonē:argu.q̄ sic.ff. de biga.nup.et. c.vlt. ff.ad.l.aqui. scientiā. §.ij.ar.ꝯ.ff.ad.l. corꝯ de sic.l.j.§.diuus.vbi iudicať ꝓm q̄ fit et nō ꝓm q̄ faciēs itēdit. ff. de iniur.si cū ꝓuo.⁊.l. pce.in fi.§ i veritate ñ est excōicatus.lz de iniuria teneatur.

n ¶ Meretricali: et sic pdit priuilegiuz.ff. de ritu nup.senatoris filia. o ¶ Tercio.ff. ff.d vi ⁊ bo.cle.c.vl.⁊ j.e.cōtingit:ar.ꝯ.ff.de apostata.c.j.⁊.ff.e.perpendimus. ⁊.ff.eo.cū nō ab hoie: sed ibi soluiť. Item ar.ꝯ. ff.ne cle.vel mon.c.j. Sol. ibi nō loquiť d tali captōe.ꝓ illis q̄ deꝑbēdunť in administratiōe nec fit ibi mētio d manu iniuriosa.⁊ eccia ñ defendit illos q̄ i fraude deꝑbendūtur quominus teneātur: ⁊ sic tangit hoc.

Quod. ¶ Innūerat.q̄dā ipedimenta pp q̄ excōicati pp iniectionē manuū in clericos absoluūť ab epo: ita tñ vt cessante ipedimēto visitēt papā.h.d.vel sic vt in rubro. ⁊ primo ponit regulā:secūdo casus exceptos.tercio quādā determinationē:scda ibi:nisi.tercia ibi.ceterū.ab. p ¶ Pauptate.si.j.eo. q̄uis.ꝯ.ff.e.ea noscit:ꝓ ibi soluiť. q ¶ Visitare sic.ff.eo. de cetero.et.c.eo noscitur:⁊.j.eo.q̄uis.in fi.

Vtum. ¶ Excōicat⁹ ex plurib⁹ causis si in absolutōe cā nō expssit nō habeť p absoluto.h.d.vel sic vt in rubro.p ma pe narrat casum.secūda dat iudicē ibi,discretioni.ab.

a ¶ Ob duplicē cām. s. qz manus violentas iniecit in frēm: et quia immunitatē ecclie violauit. ⁊ sic colligit hic ar. q̄ sacrilegi qui imunitatē ecclie violant sunt excōicati ⁊ ita idē eēt si laicū vel ber asset in claustro. ar. xvij. q. iiij. oēs. dic q incidit in mi norē excōicationē. qz priuatus est cōmunione ecclie ex eo q̄ im munitatē ecclie violauit. xvij. q. iiij. si q̄s domū. ⁊ si nō satisfecerit post terciam admonitionē maiori excōicationi notabitur vt ibi dr. ⁊ ita non sunt oēs sacrilegi excōicati ipo iure maiori excōicatione. ⁊ qz iste nō satisfaciebat fuit excōicatus a suo plato: et ita ob publicā cām nodatus fuit maiori sententia. vt. j. dicit. ⁊ illo. c. oēs restringit ad suū casum ad violatores ecclīarū. vt vixi. ē. eo. tua. ⁊. c. conquesti. vel forte lata erat snia vt quicunq̄ violaret immunitatē eccie eēt excōicatus. b ¶ Tan q̄ excōicatū. istud tā q̄ expressiuum est veritatis vt dictū est. ex hoc patz q̄ si aliquis pluribus de causis fuit excōicatus. ⁊ vnam expressit in absolutōe ⁊ aliam tacuit. adhuc remanet excōicatus. ar. ē. de offi. or. ex pte. ibi etiā tangit de hoc qz p surreptionē absolutio est obtenta. j. e. officij. Quot enim sunt excōmunicatiōes tot debēt esse absolutōes sicut quot sunt accusatōes tot ⁊ absolutiones. ij. q. iij. §. notādū ver. si plura. ⁊ de pen. dist. v. c. j. vbi dicit q̄ de oibus erit indulgentia petenda. sicut ⁊ in denūciatiōe noui operis quot fiunt denūciationes tot erūt remissiōes. ff. de no. ope. nun. de pupillo. §. si ex pluribus. sic ⁊ in libertate si p obreptionē obtēta fuerit nō valet lz sit fauorabilis. ff. de fideicō. li. cū vo. §. subuentū. econtra videt q̄ nō sit excōicatus. quia libertas semel data ꝓpetit siue ex iusta siue ex iniusta cā data sit ñ reuocat. insti. qui. ex cau. ma. nō pos. §. semel. ⁊. ē. de ꝓsang. qz circa. ar. ē. d cōuer. cōiu. ex pte. ⁊. ff. de ma. vin. iusta. §. j. ⁊. l. si pater. §. j. item siquis p dolum est liberatus. tenet liberatio. sed agit de dolo. ff. de dolo si seruus. ⁊. l. se. Item pignus liberatur nō obstāte dolo. ff. de pig. ac. si rem. §. oīs. Solu. si dicat q̄ semel excōicatus amplius excōicatiōe durāte excōicari nō possit tunc tenet absolutio: lz alias cās nō expresserit si expresserit illā cām p qua primo fuit excōicatus. sed hoc nō est verū. Si autē dicat q̄ excōicatus posset iterum excōicari qd verum est refert an expressa sit cā absolutiōis an nō. si nō est expressa ē indeterminate absoluit tunc ab omnib⁹ est absolut⁹. sed si vna causa tm fuit expressa tūc absolutio nō extendit ad ea que nō fuerūt expressa. ar. ff. de accep. pluribus. C. de ꝓcura. maritus. vel distinguit an p ignorantiā omiserit an scienter. arg. ē. de rescrip. sup lrīs. ita dixit Io. Sed ego in hoc casu nō admitto illā distinctionē. Alij dicūt illū absolutū indistincte sed cogitur redire ad curiam ⁊ satisfacere iniuriato. Tan. dixit q̄ si aliq̄s est excōicatus ꝓpter plures cās. ē vnica tm snia q̄uis aliquas cās taceat re violentas. ⁊ cū traxisset verberādo p claustr̄ tu frater archiepe eū ob violentā manuū iniectionē ⁊ violationē imunitatis ecclie fecisti excōicatum publice nūciari. et infra ¶ Dis. v. man. quatenꝰ si vobis ꝓstiterit dictū

a ē. archidia. ob duplicē cām excōicatū fuisse et expsisse tm alteram in lrīs quas sup absolutiōe

b sua ipetrauit ipm tanq̄ excōicatum satisfacere ecclesie sue p altera monitiōe pmissa cogatis.

I Dem abbati sancti andree.

¶ Excōicatio decedēti i excōicatiōe quātūcūq̄ ꝓtritus decesserit nō ē cōicādū ast absolutōz nec p eo orandū. lz sit q̄ ad deū absolutus. ē si cōstat eccie de cōtritiōe pcedēti absoluet etiā pꝰ mortē ab eo a q̄ viuꝰ fuerat absoluēdꝰ. ⁊ heredes eiꝰ ꝓpellunt p eccīam ad satisfaciendū p eo.

A Robis est sepe q̄sitū vtr si aliq̄s excōicatꝰ in q̄ indicia fuerint pnie manifesta nec p euz steterit quominus recōciliaret ecclīastice vnitati ñ suscepto bñficio absolutiōis decesserit p absoluto ab eccia sit hñdꝰ ⁊ vtrū p tali recipiēda sit elemo

c sina ⁊ a fidelibꝰ sit orādū. et ifra ¶ Nos igit cōsul. ⁊. breuiter re. q̄ iudiciū dei veritati q̄ non fallit nec fallit sp initit. iudiciū āt

f ecclie nōuunq̄ opinionē sequit quam et fallere sepe contingit ⁊ falli: propter quod contingit interdum vt qui ligatus est apud deum apud ecclesiam sit solutꝰ et qui liber est apud deum ecclesiastica sit sententia innodatus Vinculuz ergo quo peccator ligatus est apud deū in culpe remissione dissoluit. Illud autez q̄ ligatus ē apud eccīam. cū snia

g remittit relaxat qd in suscitati-

h one lazari sermo euāgelicꝰ manifestat quez pus dñs suscitauit ⁊ aplis pcepit postmodū soluere suscitatū. ¶ Ulti quātūcunq̄ se q̄s iuramēto prestito q̄ ecclie mandato pareret hūiliare curauerit q̄tūcunq̄ pnie signa pcesserint. si tū morte puentus absolutiōis nō potuerit bñficiū obtinere q̄uis absolutus apd deū fuisse credatur nondū tū habendus ē apud eccīam absolutus.

¶ Pōt tū ⁊ dz ei eccie beneficio subueniri: vt si de ipsius viuentis pnia p euidentia signa cōstiterit defuncto etiā absolutionis bñficiū ipendat. ¶ Nec obstat q̄ ecclie legit attributa ptās: ligandi atq̄ soluēdi hoies super

k terraz. tanq̄ nō possit soluere ⁊ ligare sub terra sepultos. ⁊ qd sit aliquis excōicatus siue vna snia siue pluribus sentētijs ex pluribus ⁊ diuersis causis q̄ vere vult absolui oēm cām p qua vl p quib⁹ fuit excōicatus dz exprimere in absolutiōe sua. qz pvna quaq̄ sola fuit excōicatus et vna sentētia sufficit ad excōicatiōz ⁊ sic vna sententia absolutionis sufficit ad plures excōicationes dūmodo exprimātur omēs cause prioris excōicationis. alīs nō tenet absolutio p surreptionē obtenta. vt bene colligit. j. e. officij. lz quidā dicant q̄ Innocē. nō rñdit ad hoc: i c. officij. ⁊ pmissas solutiōes nō multū approbo. ber.

A Robis. ¶ Excōicatꝰ in quo apparuerūt euidētia signa cōtritiōis absoluit post mortez ab eo a quo viuꝰ fuerat. absoluendus ⁊ ad satisfaciendū p eo cōpellūtur heredes. vel sic vt in rubro. Due sunt pte principales. In p ma ponit bimēbris q̄stio. in secūda solutio ibi. nos igit. Secūda subdiuidit in. vij. partes. Primo distinguitur duplex vinculum peccatoris. Secō ex distinctiōe solutionē qōnis infert ibi: vñ quantūcunq̄. Tercio ꝓuisionē annectit ibi. pōt. Quarto solvit duo obstātia ibi: nec obstat. Quito subnectit quādā determinationē ibi. vt aūt. Sexto tractat de forma absolutōis ibi. absoluit. Septimo de satisfactiōe ⁊ cōpulsione heredis ibi. heres. ab. c ¶ A fidelibꝰ sit orandū. ⁊ est dicendū q̄ nō nisi pus fuerit absolutꝰ. j. eo. sacris

d ¶ Nec fallit. xxiiij. q. iij. deꝰ q̄. de ꝓse. di. ij. panē. e ¶ Judiciū aūt eccie. Judiciū enim eccie diuinū dz imutare iudiciū inq̄tū pōt. xj. q. iij. tūc vera ē. f ¶ Opinionē seq̄t. ⁊ iō sepe fallit. ē. de re iu. lator. ⁊. c. ꝓsanguinei. ⁊. ē. de fri. fratrnitatis. ⁊. xxiij. q iij. si q̄s nō recto. ⁊ cū de errore ꝓstiterit reuocat qd factū est vt pmis trib⁹ ꝓcordātijs. ⁊. xxv. q. ix. §. bis ita. g ¶ Relaxat. hic surgit rō quare q̄s pōt absolui ab excōicatiōe pꝰ mortē. ⁊ ñ baptizari post mortē. qz snia ecclie ligat corpus ⁊ etiā aiam. ⁊ licz sit iniusta aufert sepulturaz. baptismus vo caracter est aie. vñ post mortē nō ē q̄ valeat baptizari: ar. xxxij. q. vij. licite: vin.

b ¶ Lazari. xj. q. iij. tunc vera est.

i ¶ Non potuerit. si talis in extremis positus habuiss copiā sacerdotis ab eo posset absolui. ē. e. nō dubiū. ⁊. c. qd de his. ⁊. j. e. q̄uis. ē exq̄ iam mortuꝰ est nō pōt absolui nisi p papā vel eiꝰ legatū vel a quo debuit viuus absolui. Mūquid a laico pōt absolui in articulo mortis. ar. q̄ sic. de pe. di. j. quē penitet. de ꝓse. di. iiij. scm ē vbi laicꝰ absoluit p extremā necessitatē quē eps absoluere debuit. l. di. in capite. lau. k ¶ Sup terrā. xxiiij. q. j. qd

cunq̃.H. a ¶Non ꝓtẽptus religionis hec verba habes de ꝓse.di.iiij.baptismi.Ain. b ¶Mortuos.puta i heresi.xxiiij q.ij.sane ꝓferk no.q̃ si agak ꝑ ꝓsonam vel de ꝓsona tm̃ post mortẽ queri nõ dz qz crimina morte extinguunk.xxiij.di.quo rundã.C.si re.vel ac.mor.furc.l.j.z.ij.nisi in heresi.vt.c.sane. zhic.si vo agik ꝓter bona vel ꝓtra ꝓsonã zbona post mortem agi põt.C.si pen appel.mors interuene. l.q̃uis.z sic post mortẽ agik de mrimonio ꝓpẽ bona.s.q̃ fi.sint legi.cãm q̃. c ¶Rigorẽ.xlv.dist.discipli na.z.c.sunt nãq̃.z.s de pur.cano.inter.

legik nõ cõicek mortuo cui non est cõicatũ z viuo:cũ z si cõicã/ a dũ tũ illi fuisset quẽ nõ ꝓtẽptus religionis ꝗ necessitatis articu/ lus impediuit. Et in certis casi bus a canonib⁹ denotasse legak b ecclia mortuos z soluisse. ¶Ut aũt in vno pariter z eodẽ nego c cio z seruem⁹ rigorẽ z mãsuetu dinẽ oñdamus statuim⁹ vt illi⁹ mortui absolutio a se.ap.requi rak qui cũ viueret ab ea fuerat absoluẽdus alioꝝ aũt absoluti d onẽ ex ꝑmissa cã ceteris idulge mus a q̃bus dũ viuerẽt fuerant absoluẽdi. ¶Absoltiõis autem e forma seruek vt fiat cũ peniten tali ꝓsalmo z tam ofone dñica f q̃ alia consueta. ¶Heredes q̃ ipsius ad satisfaciendũ ꝓ ipso si monitione ꝑmissa noluerint ꝑ dis.ec.compellank.

d ¶Ceteris indulge mus.i.indultum esse ostẽdimus qz cũ eos absoluẽ posset viuos iure cõi:ita etiã absol uere pñt post mortez ex cã ꝑmissa.i.si de ip sorũ pnia ꝑ euidẽtia signa constiterit.

e ¶Forma seruek: ꝗ forma nõ põt serua ri ex toto:qz hic non põt ammodo iurare z tm̃ absoluik z sic est ar.qd̃ sacrm̃ nõ est de suba absolutiõnis vt dixi.s.e.cũ desideres in fi.Sed nunq̃d be/ redes ꝓpellendi sunt ad iurãdũ anteq̃ absoluak.satis credo q̃ possent cõpelli:sed si nollent ꝓterea non differrek absolutio:ꝗ postea indistincte cõ pellunk satisfacere in iuriam passo vel als facere qd̃ ille viu⁹ de buit z noluit:ꝗ nunq̃d exhumabik cor pus si sepultũ fuit in cimiterio ecclesie nõ credo q̃ debeat exhu mari si alibi sepultuz fuerit tũc dz exhumari z absolui q̃ ad ecclesiã cũ iã sit q̃ ad de um absolut⁹.ar.xj.q.iiij.tũc vera.z postea in cimiterio sepeliri f ¶Heredes q̃z.hic habes ẽpsse q̃ heredes tenenk ex delicto defuncti licet ad eos nihil puenerit.s.de rapto.in lris.z.s.de sepul.c.vlti.vide de ꝗ qz cũ iste penituerit z cõtritus fuerit q̃tum in se fuit satisfecit z ꝑ cũ nõ stetit vñ heredes ad q̃s bona puenerint ipsius ꝓpellendi sunt satisfacere ꝑ ipso z sic intelli ge illud.c.s.de sepultu.c.vl.z.s.de rap.in lris.

Ideo vurati slauien.ẽpo.

¶Detinens clericũ in custodia vel vinculis sine lesione excõi/ cat⁹ ẽ.h.prio.cõicãs excõicato scienter in crimine excõicat⁹ est z nisi difficultas ꝓpediat absol/ ui dz ab excõicatore cũ iuramẽ to.cõicãs vo extra crimẽ recõ/ ciliari põt ꝑ simplicẽ sacerdotẽ sine iuramento.h.d.vsq̃ ad fi.

Nper a nobis tua discre tio requisiuit q̃d ỏ illis lai cis sit faciẽdũ q̃ clericos sine le sione tũ in custodia detinẽt pu/ blica vl ꝑuata vl etiã detrudũt in vincla. ¶Et vtrũ q̃ notatim excõicatis sciẽter cõicant absol ui ab excõicatione possint ꝑ cõ fessionẽ a simplici sacerdote vel ẽpi seu archiẽpi sit ab eis absolutio expetẽda. ¶Nos igik in quisioni tue exord.R.q̃ in pri/ mo cõsultatiõis articulo nõ cre dimus laicos penã excõicatio nis euadere q̃uis ꝑ eorũ factũ g corꝑalis lesio nõ fuerit secuta ci tra quam violẽtia sepius circa clericos nequeunt ꝓpetrak. In scõa vo qõne credimus distin guẽdũ:an is qui notatim excõi cato cõcat sciẽter in crimine cõi b cet criminoso ei cõsilium impẽ dendo auxilium vel fauorẽ aut als in ofone vel osculo aut orã i do secum aut etiam comedẽdo

¶In primo quidẽ articulo cũ k talis cõicet crimini: et ꝓticipet criminoso ac ꝑ hoc rõne dam/ nati criminis videak in eũ deli quere q̃ dãnauit ab eo vel eius l supiore merito delicti tunc erit m absolutio requirẽda cũ faciẽtẽ z ꝓsentiẽtẽ par pena ꝓstringat.

¶In scõo vo casu a suo ẽpo vl a ꝓprio sacerdote poterit abso lutionis bñficiũ obtinere q̃uis eñ z tunc non iudicis sed iuris snia excõicato cõicans sit liga/ tus: quia tm̃ conditor canonis eius absolutionez sibi specialiẽ

e.significauit.vel ꝗ illã.j.e.ꝓcubine. l ¶Tũc erit absolutio colligik hic q̃ si ego excõico parrochianũ meũ ꝓter crimen z parochian⁹ alteri⁹ ei cõicat fauorẽ impartiẽdo in delicto suo in me videk delinq̃re.Et eadẽ snia ligak z nõ snia canonis qz tũc a suo ẽpo vel etiã ꝓprio sacerdote absolueret:vt.j.sequik

Et sic iste ꝓpẽ delictũ ligak snia mea z a me dz absolui z cuz iura mento.vt.j.dicit.z ẽ si.s.e.a nob.j.vbi lar ge appellak subditus rõne delicti. Sed q̃ri põt cũ excõicationis snia extendak ad alie nũ parrochianũ q̃re nõ extẽdak silr indul gẽtia vt remissio:vt.s de peni.z re.q̃ autez. Ain.dixit q̃ vtrobiq̃ aie ꝓsulik:z iõ indul gẽtijs illd obtinet vt diuti⁹ affligak q̃s ꝑ pctis z silr in excõica tione vt diutius affli gak :nec excõicatio ẽ mortalis ꝗ medicina lis.ij.q.j.mlti.z.xxiiij q.iij. corripiank. vel dic aliã rõnẽ ingulgẽ tia nõ transit ad alie nũ parochianũ quia eps in eũ nullã dz iu risditionẽ vñ sua idul gẽtia vel remissio nõ ꝓt illũ soluere qz ipm nõ ligauit qz q̃ nõ ꝓt ligare non potest ab/ soluere z econuerso. xxj.di.inferior.z.xj.q ij.c.j.z.s.de pe.z re. ols vtriusq̃.ꝗ in snia excõicatõis secus est qz ille ꝓter delictũ si ue rõne delicti efficik de foro excõiãtis.s.d fo.ꝓpe.c.vl.vñ ꝓpẽ ꝗ põt illũ ligare z absol/ uere z ille incidit ꝓpẽ delictũ in suã sniam z sic ligat⁹ est ab eo.vñ ab eo debz absolui z qd̃ ꝓuisum fuit ad penã trahi nõ dz ad gratiã.s.de trãsla.inẽ corꝑalia.ꝗ etiã mirũ videk q̃lik snia excõicatõis liget illos de q̃bus nõ fuit dictũ vel cogitatũ z res iudicata solũ illis nocet ꝑ q̃s iudicak.s.de fi.instr.inẽ dilectos.z.c.pe.z.ff.de excep.rei iudi.cũ q̃rik.z.l.rei iudicate.nec ex postfacto ꝓt augeri obliga tio.ff.de dam.infe.dãni.§.is q̃.z exq̃ post sniam aliq̃d accidit noua interpellatõe opus ẽ.ff.de iudi.nõ ꝓt.Jtẽ incõueniẽs est q̃ aliq̃s excõicek q̃ nõ est admonit⁹ nec citat⁹.j.e.sacro.Jtez ꝗm ꝗ talis snia nõ differt a canone late snie cũ tm̃ ꝗ snia non sit generalis:ꝗ tm̃ vnã ꝓsonã ꝓbẽdit Jo.dixit q̃ ꝗ distinctio q̃ fit ꝗ i lra dz locũ i eo casu cũ sꝗ hac forma fit excõicatio cõi/ co te cũ oibus cõicãtibus tibi:vt tũc distinguak ibi qualiter ei cõicet.vt.j.e.c.pri.ad fi.z sic nõ obstãt ꝑmissa.Sed ꝗ nõ cre do:imo credo illũ esse excõicatũ eadẽ snia ex eo q̃ crimiẽ iuol uik qz incidit in factũ q̃si dãnatũ z snia trãsit ad eũ ꝑ talẽ ꝓti/ cipationẽ.j.e.si ꝓcubine.z est si.d imu.eccle.aduersus.vbi suc cedit in viciũ z ꝗ accedit in crimẽ q̃ eadẽ lepra qua ille puniẽ z iste etiã accedẽs teneri dz.ar.j.q.j.cito turpẽ sicut ꝑ ꝓticipa tionẽ solã in locutõe trabik excõicatio minor ita ꝑ cõionez in crimine ꝓbik maior excõicatio qz tũc plus delict: vñ nõ ẽ ne/ cesseyt noua ꝑ tales snia ꝓcedat q̃ alieno facinori suã cõionẽ ꝓmiscẽt.xxiiij.q.j.c.j.ij.z.iij. m ¶Faciẽtẽ z ꝓsentientẽ ꝗ est

Et sic iste ꝓpẽ delictũ ligak snia mea z a me dz absolui z cuz iura mento. vt.j.dicit.z ẽ si.s.e.a nob.j.vbi lar ge appellak subditus rõne delicti. Sed q̃ri põt cũ excõicationis snia extendak ad alie nũ parrochianũ q̃re nõ extẽdak silr indul gẽtia vt remissio:vt.s de peni.z re.q̃ autez. Ain.dixit q̃ vtrobiq̃ aie ꝓsulik:z iõ indul gẽtijs illd obtinet vt diuti⁹ affligak q̃s ꝑ pctis z silr in excõica tione vt diutius affli gak :nec excõicatio ẽ mortalis ꝗ medicina lis.ij.q.j.mlti.z.xxiiij q.iij. corripiank. vel dic aliã rõnẽ ingulgẽ tia nõ transit ad alie nũ parochianũ quia eps in eũ nullã dz iu risditionẽ vñ sua idul gẽtia vel remissio nõ ꝓt illũ soluere qz ipm nõ ligauit qz q̃ nõ ꝓt ligare non potest ab/ soluere z econuerso. xxj.di.inferior.z.xj.q ij.c.j.z.s.de pe.z re. ols vtriusq̃.ꝗ in snia excõicatõis secus est qz ille ꝓter delictũ si ue rõne delicti efficik de foro excõiãtis.s.d fo.ꝓpe.c.vl.vñ ꝓpẽ ꝗ põt illũ ligare z absol/ uere z ille incidit ꝓpẽ delictũ in suã sniam z sic ligat⁹ est ab eo.vñ ab eo debz absolui z qd̃ ꝓuisum fuit ad penã trahi nõ dz ad gratiã.s.de trãsla.inẽ corꝑalia.ꝗ etiã mirũ videk q̃lik snia excõicatõis liget illos de q̃bus nõ fuit dictũ vel cogitatũ z res iudicata solũ illis nocet ꝑ q̃s iudicak.s.de fi.instr.inẽ dilectos.z.c.pe.z.ff.de excep.rei iudi.cũ q̃rik.z.l.rei iudicate.nec ex postfacto ꝓt augeri obliga tio.ff.de dam.infe.dãni.§.is q̃.z exq̃ post sniam aliq̃d accidit noua interpellatõe opus ẽ.ff.de iudi.nõ ꝓt.Jtẽ incõueniẽs est q̃ aliq̃s excõicek q̃ nõ est admonit⁹ nec citat⁹.j.e.sacro.Jtez ꝗm ꝗ talis snia nõ differt a canone late snie cũ tm̃ ꝗ snia non sit generalis:ꝗ tm̃ vnã ꝓsonã ꝓbẽdit Jo.dixit q̃ ꝗ distinctio q̃ fit ꝗ i lra dz locũ i eo casu cũ sꝗ hac forma fit excõicatio cõi/ co te cũ oibus cõicãtibus tibi:vt tũc distinguak ibi qualiter ei cõicet.vt.j.e.c.pri.ad fi.z sic nõ obstãt ꝑmissa.Sed ꝗ nõ cre do:imo credo illũ esse excõicatũ eadẽ snia ex eo q̃ crimiẽ iuol uik qz incidit in factũ q̃si dãnatũ z snia trãsit ad eũ ꝑ talẽ ꝓti/ cipationẽ.j.e.si ꝓcubine.z est si.d imu.eccle.aduersus.vbi suc cedit in viciũ z ꝗ accedit in crimẽ q̃ eadẽ lepra qua ille puniẽ z iste etiã accedẽs teneri dz.ar.j.q.j.cito turpẽ sicut ꝑ ꝓticipa tionẽ solã in locutõe trabik excõicatio minor ita ꝑ cõionez in crimine ꝓbik maior excõicatio qz tũc plus delict: vñ nõ ẽ ne/ cesseyt noua ꝑ tales snia ꝓcedat q̃ alieno facinori suã cõionẽ ꝓmiscẽt.xxiiij.q.j.c.j.ij.z.iij. m ¶Faciẽtẽ z ꝓsentientẽ ꝗ est

pbatio q̃ eadẽ snia inuoluat: sic.j.e.quãte.xvij.q.iij.oẽs.z.ē de offi.dele.c.j. a ¶ Non retinuit.silr ptor magistratibus q̃ dam cõmittit.s.cautionẽ z in possessione ex primo decreto cã damni infecti.ff.de dam.infec.dicis cautioni: ē missionem ex secdo decreto sibi reseruauit.ff.de iurisdi.om.iudi.iubere.z est hic ar.epos posse dispẽsare vbi spãliter dispẽsatio nõ ẽ inhibita ar.ē.de spon.cũ apd z.xvj.q.j.sũt nõnulli z ocessũ videt qd nõ est pbibitũ.ff.ex qui.cau.maio.l.necnõ.§ q̃ ei. b ¶ Iusta cã. sic.j.e.sacro.z si.ē.ti. pri.c.vl. c ¶ Mandato.sic.ē.e.decetero z.j.e.quis.

d ¶ Sacerdote. sic ē simplex sacerdos põt absoluere.xxvij. q.vj.c.vlti.sic z ligare.ij.q.j.nemo. Ber.

Quod. ¶ Tria sũt dicta.scõm ibi: nullus aũt.terciũ ibi: illi aũt.Ab.Si.

e ¶ Donec p ecclesiam.si.ē.e.cũ desideres.z.ca.a nobis.nec etiã p plãtũ suũ dz ei cõicari vt ibi q: q̃ aliis pbibet ipse facere nõ dz vt ibi notat. Itẽ pmittit alicui,tãgere sacra cui nõ permittit ingredi ad ipsa: z sic ꝝ illud qd dz v.dist.ad eius vo.et ꝝ id.xcv.dis.illd.vbi dz q̃b? reliq̃ sacra negant quõynũ genus sacri pcedit q̃si diceret nõ. f ¶ Qm̃ multos.B babes.xj.q.iij. qm̃ multos.z.j.c.pri. g ¶ Participatiõe. q: hic non distinguit an i crimine an i aliis cõicent eis videbat q̃ busdã qd si i crimine cõicent incidant solũ modo in minorẽ excõicationẽ qd nõ est verũ vt pz.ē.e.c.pr. cũ talis absoluat cuz iuratoria cautõne vt ibi dz. h ¶ Cõmoniti.iudex non dz excõicare pticipãtes cũ excõicat? ab ipso nisi canonica admonitõe p missa als excõicatio nõ tenet vt in decret. noua.j.e.statuimus.ita babetis terciũ casum in q̃ excõicatio nõ tenet citra aliquã appellationẽ. i ¶ Innodãdi.qui em̃ plumptuose pticipat excõicato excõicãdus est maiori excõicatione vt hic dicit.z.xj.q.iij.q̃ cõicauerit.z est hic notabile: q̃a z ipse claues ecclie ptẽnit q̃re puniri dz: ar.ē.de pe.c.vlt.z.ē. de excess.pla.c.vlt.vbi de hoc in notula magna. k ¶ Participibus.s.in crimine. l ¶ Incurrũt. eandẽ.s.quã z principales.xj.q.iij.excellẽtissimus.z hi noiatim dicunt excõicati.ff.d pdi.z demon.noiatim.z.ff:si cer.pe.certũ.sic etiam excõicant

a nõ retinuit eo ipso cõcessisse videt facultatez aliis relaxãdi is aũt q̃ iuxta pmũ modũ excõicato cõicat cũ iuramẽto dz absolui q̃ vo iuxta scõm modũ recõciliari potit sine iuratoria cautione. ¶ Nec si difficile sit ex aliqua iusta cã q̃ ad ipm excõicatorẽ absoluẽdus accedat pcedimus indulgẽdo vt pstita iuxta formã ecclie cautõne q̃ excõicatoris mãdato pebit a suo absoluat epo vel pprio sacerdote.

b

c

d

I Dem strigosi.archiepo.

¶ Iuramẽtũ excõcati de stãdo mãdatis ecclie nõ hz vim absolutõis hoc pmo excõicato nullꝰ cõicare tenet pter psonas exceptas als cõicãs excõicato ĩcurrit minorẽ z ẽ excõicãdꝰ maiori nisi ille esset excõicatus cũ pticipibus tũc eẽt excõcatꝰ maiori.

Quod in dubijs: z infra.

Rsidem? q̃ excõicato lz q̃ stet mãdato ecclie iuramẽto firmanerit cõicari nõ dz: donec p ecclĩaz fuerit absolutꝰ alioq̃n post iuramẽtũ nõ eẽt absolutio necessaria. ¶ Nullus aũt scienter noiatiz excõicato cõicare tenet nisi quedã psone que p illõ Greg.pape caplm qm̃ multos specialiter excusant. ¶ Illi aũt qui noiatim excõicatis psumptuose participant pter psonas dicto canone annotatas nisi ab eorũ pticipatõe cõmoniti forte destiterint excõicatõis vinculo sunt innodãdi secus aũt si sciẽter cõicant ei q̃ cũ pticipibus suis est vinculo excõicatõis snialiter innodatus tunc em̃ et ipsi snian excõicatõis incurrũt.

e

f

g

h

i

k

l

I Dem doctoribus decretorꝫ bono.

¶ Excõicato cõicare tenent q̃ prius erant ei obligati ad obsequiũ familiare, alij vero non tenent de necessitate. lz interduz possint necessitate vrgente.

Inter alia que strigosi.archiepus pponi fecit.nos recolimꝰ rndisse q̃ nullꝰ noiati excõicato sciẽter cõicare tenet nisi quedam psone que p illud gregorij pape.c.qm̃ multos spãliter excusant; verũ ex hac rnsione orta est occasio disputandi alijs pcedentibus q̃ excõicato cõicare tenent psone in pdicto c.noiate psertim q̃ prius ad cõionem eorũ ex debito tenebant alijs asserẽtibus eos cõicare licite posse si velint: nõ tñ ad hoc ex necessitate teneri. ¶ Vt igit vnde ius pdijt interptatio q̃z pcedat ambiguitati hõi taliter duximus absoluẽdã q̃ cũ quedam psone in pmisso caplo denotate illis in q̃s lata fuerit excõicationis snia ante platione ipsius obsequio tenerent familiariter adherere: neq̃z postmodum ad cõtrariũ teneant: cum adhuc debitũ duret bnficio canonis id agente a priore nõ sũt obnoxietate solute: ē ad familiare tenent obsequiũ: z ita p cõsequẽs ad cõionem teneant: sine qua illud nequeũt exhibere: illud aũt nõ ad oẽs psonas capituli credimus referẽdũ vt videlicet obnoxietati hmõi sunt subiecte cũ viatores pegrini et mercatores a cõione taliũ psonarũ nisi articulus necessitatis imminet: debeãt abstinere vt,i fine colligit mãifeste ē ad illas dũtaxat q̃ talibus artiori tenẽt obnoxietate pstricte q̃bus tñ in his p quibus sunt excõicatiõe notate vt in criminibus cõicare nõ debent: ē ab eis penitus abstinere. I Dem.

m

n

o

p

q

r

s

t

v

x

Inter alia que. ¶ Primo ponit dubiũ vñ fuit ortum scdo solutionẽ ibi: vt igit.Ab.Si.

m ¶ Qm̃ multos.xj q.iij.qm̃ multos.z.j. c.pr. n ¶ Occasio disputãdi.si.ē.de vto.ex multa.

o ¶ Preserti.si ist psertim ponit p tñ verũ dicũt put sequit de q̃busdã psonis: si p maxime nõ dicunt vexvt sequẽtia dicũt q: nec viatores debẽt talib? cõicare nisi necessitate instante.

p ¶ Interpretatio ad quez ptinet iuris pstitutio ad ipm ptinet interptatio. C.de leg.l.vlti.xj.q.j.§.ex bis oibus. q ¶ Duret.ex sui natura.

r ¶ Canonis.xj.q. iij.qm̃ multos.

s ¶ Agente.p declarationẽ. In q̃busdã em̃ casibus illius.c.ē declaratio: vt in filijs seruis ancillis z vxore.in q̃busdã est pstitutio iuris vt in rusticis z mercẽnarijs et q̃ in hoc ius nouum pstituat p illud.c.circa psonas mercẽnariorũ rusticorũ satis videt: q: p priora iura eos vitare tenebant xv.q.vj.nos sctõr in ratos.xj.q.iij. excõicatos quousq̃.

t ¶ Necessitatis nõ q̃d magne an cuiusli bet tm̃.nã aliqua sustinẽda est incõmoditas vt ecclesiastica iusticia seruet.xix.di.in memoriã.z.ē.de off. dele.dilect?.si tm̃ magne cui? arbitriũ spectabit videt q̃ supiorꝭ.ar.ē.de vo.qd sup bis.z.c.ex multa. Sal.in trãseũtibus res ista dilationẽ nõ capit q̃sq̃ suo relinquat iudicio de psuetudie.xj.q.iij.qd pdecessor. In pegrinis aũt qui vltra mare aliq̃diu z rome p quadragesimã pmorari solent supiorꝭ iudiciũ requirat: q: nemo sibi regulariter iudex esse põt.ff.de iudi.si aliter.z ar.ē.de elec.venerabilẽ.§.idẽ

v ¶ Tenent.vt sunt domestici filij serui mercenarij z vxor.

x ¶ In criminibus.in talibus nulli consentiendum est nec obqiciẽdum est.xj.q.iij.qui resistit iulianus.z.xxxij.q.v.ita ne

alias si cõicarent illis in criminibus eadem sniã tenerent.s. co.nup.ij.z.j.eo.si concubine.

Qum. ¶ In prima pte ponit questio: in scda rnsio ibi: circa quos. Et ibi ponit distinctio bimẽbris. Et primũ membrũ psequit ibi. Si vo claustralis z ibi. primo tractat d taliũ absolutiõe vsq; ibi: si aũt: ibi qõnem pncipalẽ soluit. ab. si.

a ¶ Qum illorũ. hic pz exp̃sse q edictum illius canonis si q̃s suadente pbibitorũ est: qz oẽs debent ad se. ap. mitti nisi q̃rũz absolutio inferiorib⁹ platis i certis casib⁹ reseruat. b ¶ A pdecessore nr̃o. s.e. de cetero. mlieres ea no scit. qd de his. z.j.e. q̃uis. B. c ¶ Reseruent. p canonẽ illũ. xvij. q. iiij. sicq̃ suadente. d ¶ Vel sciunt. qz aliud ẽ qd studio delinquit aut ignorãtia. xj. q. iij. excellentissimus.

e ¶ Nesciunt. pone exẽplũ. vbi quis non crederet se teneri. s. e. nup. j. rñ. z.c. mulieres. in fi. f ¶ Ordinibus. silr z de beneficijs. s. de cle. ex. mi. postulastis. z.c. latores. z sic excõicati recipiũt ordies z excõicatus pfert ordies. s. de eo q̃ renũ. epi. c. ij. g ¶ In ẽdicta. xvij. q. iiij. si q̃s suadẽte: s nunq̃d poterũt dispẽsare post impetratam absolutionẽ: videt q nõ p id qd sequit: s si nõ esset interdicta dispẽsatõ possent. ar. s. e. nup. Et est ar. q dispẽsare pnt vbi ñ ẽ pbibitũ. ff. ex q̃. cau. ma. necnõ. §. qd eis.

b ¶ Minora. minora vocat absolutiões maiora dispensatiões z ita cui pbibet minus z maius pbibitũ intelligit. lxxiiij. di. gesta. xcv. dis. illud. z. ff. de sena. qui indignis. z ecõuerso cui cõcedit mai⁹ z min⁹ s. de reci. ex pte. iij. H. i ¶ Rigorẽ. equitas rigorẽ mitigat. vñ equitas intelligit iuris relaxatio z eqtas rigori pferr. C. de iudi. placuit. xxxiiij. di. fraternitatis. z. s. de trãs. c. vl.

k ¶ Claustrales. B respicit qd. s. dixit seculares.

l ¶ Alexãdro. s. e. monachi. m ¶ Alibi dicat non bẽs hodie illã s in antiq̃ ꝓpilatõe ꝓsuluit titu. eo. n ¶ Cõmisisse. ante ingressuz supple. o ¶ In religionis fauorẽ. imo videt q de iure cõi. Non est em̃ illi necessaria certa relicti satisfactõ cuius totũ vite tp̃s obedientie impẽdit sui ꝓditoris. de pe. dis. j. §. bis auctoritatibus post illud. ca. mensura. si. s. de vo. scripture. xxxiij. q. ij. admonere. Lau. p ¶ Talibus. absolutõis hoc intellige de illis qui inciderũt in canonẽ añ ingressum: qz de his q̃ incidũt post ingressum ꝓcessum erat p alexandrũ. s. eo. monachi. vñ q̃ ad alios dicit indulgemus. B.

q ¶ Membri. B intellige simplr de omnibus monachis qui

¶ Si excõcatus p manuũ iniectiõe sciẽter recipit ordines. si ẽ clericus secularis deponẽdus est. si regularis ab executione ordinis est suspẽsus q̃ ignorãs ius vel factũ sicut excõicat⁹ recipit ordies. si ẽ cleric⁹ secl'aris dispẽset cũ eo sol⁹ papa. si regularis dispẽsat abbas. si ignãtia est pbabilis z factũ nõ ẽ graue

a Qum illorũ absoluti q̃ p violẽta manuũ iniectõne in clericos labẽ exeõicatiõis in b currũt q̃busdã casib⁹ a pdecess. c em̃ exceptis sedi dũtaxat ap. reseruẽt nõnulli ecclĩastica sniaz negligẽtes in excõicatõe ponti ecclĩasticos ordies accipe ñ formidat q̃d ãt de his fieri debeat aplicũ sepi⁹ oraculũ implorat.

¶ Circa q̃s credim⁹ distiguẽdũ d q tales vel sciũt excõicatõis se vincl'o irreticos: vl' nõ recolũt factũ p q̃ i late snie canonẽ incideft vl' factũ q̃dẽ sciẽtes iurj ig e nari nesciũt exinde se teneri primos si fuerint secl'ares clerici a f susceptj ordib⁹ cẽsem⁹ i ppetuũ deponẽdos i reliq̃s casib⁹ tã archiepi q̃ epi absq̃ mãdato seõ. apo. spãli dispẽsandi facultatẽ se nouerint nõ hr̃e q̃b⁹ etiã ẽ ab g solutio taliũ interdicta z maiora intelligant illis pbibita quibus h vetita sũt minora poterint tũ hmõi ro. põ. auribus intimari vt ab eo fm rigorẽ vel eqtatẽ rñsum pdeat put discretio sua k viderit faciẽdũ q̃ si claustrales l hmõi fuerit. lz ab alex. papa fuerit pstitutũ q̃ monachi z canonici regulares quocũq̃ modo se in claustro pcusserint nõ sunt ad ap. se. mittendi. s fm puidẽtiam sui abbatis discipline subdant: et si abbatis discretio ad eorũ correctionẽ nõ sufficit pro uidẽtia est dioc. epi adhibẽda z m alibi dicat q de seculo fugiẽtes qui religionis habitũ in monasteriũ receperunt z inter cetera n postmodũ pfitet se tale pmisisse delictũ ppter qd ipso actu excõicatõis sniam incurrerũt sine licẽtia ro. pon. abbas nõ pt: nec debet eos absoluere q̃uis presumptionẽ delinquẽtiũ debita possit aiaduersiõe punire. Nostũ in religionis fauorẽ z vt euagandi materia subtrahat maiorem eis gratiã exhibere volen- p tes eorũ plats q etiã talib⁹ absolutionis bñficiũ impartiri valeat indulgemus: nisi excessus ipsoꝝ extiterit difficilis z enormis vtpote si ad mutilationem q r s mẽbri vel effusionẽ sanguinis ẽ t pcessuz aut in ep̃m aut abbatẽ violenta manus iniecta cum excessus tales z sil'es nequeat sine scandalo p̃teriri. ¶ Si vo claustralis aliquis in religiosam p/sonã alterius claustri manus iniecerit violẽtas p abbatẽ ppriũ v z eius qui passus est iniuriã absoluat. Quod si clericũ pcusserit secularem nõ nisi p ap. se. vt scandalum euitet absolutionis x gratiã poterit promereri. ¶ Si aũt hos ad ordines promouerint hoc cõmiserũt siue ante ingressum siue post. j. e. canonica. nec est distinguendũ inter membrũ z membrũ. s. de cle. egro. c. ijs z. s. de cor. vicia. exposuisti. al's excessus difficilis vel enormis relinquit arbitrio iudicis cũ excessus notorius est tũc abbas ip̃m absoluere nõ pot ꝓpter scandalũ vt hic dicit.

r ¶ Sanguinis effusionẽ. q̃d si modicum valde lesit cũ sanguinis effusione. qz de facili sanguis effundit q̃ñq̃ nunq̃d idẽ erit ac si enormiẽ lederet satis credere pmittẽdũ arbitio iudicis: puta epi z abbatis licet lra ista simplr loq̃tur verbũ em̃ effusionis abũdantiã significat xvj. q. j. reuertimini. z. xlj. di. sepe. ar. s ibi nomẽ effusiõis significat viciũ. B.

s ¶ In ep̃m. ex pso na auget crimẽ d pe. di. j. §. aut facta instituto. de iuriis. §. atroxet. ff. de re mili. oẽ delictũ. §. q̃ man⁹. z. ff. de iniur. itẽ apud. §. qd ait pretor. sicut ex atrocitate facti. xvij. q. iiij. q̃ subdiaconũ. z ex pso eius q̃ fecit crescit iniuria. ff. e. s si. §. q̃dã. z. xl. dist. bõ xpian⁹. t ¶ Abbatẽ ppriũ. multa em̃ pmittũt nobis in bominẽ nr̃e religionis q̃ nõ pmittũt in alis xvj. q. j. c. j. z. ij. q. vij. si hereticus. Quid si abbatẽ nõ habet: s ꝓrẽ aut platũ alio nomine designatum. ri deo bñficiũ illud ad oẽs mõachos z regulares canonicos extẑdit: vt. s. e. mõachi. z ad hospitalarios hierosolymitanos q̃ per suũ priorem absolui pnt. j. e. canonica. idẽ credere de templarijs dũmodo psimilẽ priorem habeãt vt habeant hospitalarij ad oẽs claustrales hoc bñficium extendit cũ eadẽ causa subsit in oibus.

v ¶ Passus est. qz ille videt iniuriam passus. ar. insti. de iniurijs. §. ij. sicut iniuria facta filio patrẽ ꝓtingit z agere pt. tñ si pater remittit iniuriã filius agere nõ pot nisi pr̃ vilis pso na fuerit z fili⁹ honesta. ff. de iniur. s z si. §. filiofa. sic z si abbas remittit iniuriã factã monacho monachus agere nõ pot aliq̃ casu videt tñ q fm forũ rei hoc debet fieri. iij. q. vj. c. j. et. vj. q. iij. placuit:. sed nõ est ita in casu isto z sufficit q ita hic caue tur. vj. q. iij. scriptũ est. z. ff. qui' z a qui. l. psperit.

x ¶ Promereri. sed nonne dat hic euagandi materia q̃re in hoc casu nõ absoluit eũ abbas sicut absoluit illũ qui añ monachatũ deliquit. Sed rõ est qz ante ingressum erant eiusdẑ ꝓditõis z p ingressum facile tollit obligatio. xix. q. iij. nõ liceat z. q. ij. due sunt. Jo. sed rõ vera reddit in lra. s. ꝓpter scãdalũ scandalũ em̃ est q monachus injiciat manũ in maiorẽ qz vir bonus monachus facit bonũ clericũ. xvj. q. j. c. legi.

a ¶ In ꝓtemptum.qd semp ꝑsumit nec admitti debet ꝓbatio in ꝓtrariū sic.liij.di.fraternitatē.§.de iudi.c.vl.ꝛ cū istis nō dispēsabit abbas. b ¶ Iurisperitiā.no.q mitius agit cū ignorāte ius positiuū secꝰ iure naturali vbi nec rusticitati etiā petit.C.de in ius vo.l.ij.sicut nec petit mlieri ꝗ mrimoniū suū ē eēm de iure nāli vt.§ d diuor.gaudēꝰ.vin.

c ¶ Dispēsare.pōt ꝗ abbas dispensare cū monacho circa ordines vt hic.ꝛ.§.de eo q furti.ordi.rece.c.ij. d ¶ Et discretus.et ita non sufficit q sic adultus nisi sit discretus:qꝛ cōtra discretū d facili ꝑsumit.C.q. et aduer. q.l.j.ff.de ꝓba.cū de indebito. Et indiscretus iniuriam facere nō pōt:pati vo pōt.xv.q.j.illd. ff.de iniur.l.illud.et. ff.ad.l.coꝛ.de sic.si infans:§ de talibus nō intelligit hic.qꝛ tales non indigēt dispēsatione.

e ¶ Presumat.arg. q nō semp credendū est cōfitenti petēm in pnia.ar.ꝗ.§.de homi. significasti.ij. qꝛ nō ē verisile q aliq̄s sit immemoꝛ sue salutis.j. q.vlti.sancimus.

De monialibus

¶ Moniales excōicatas ꝑ iniectōe manuū absoluit epus b.d.vel aliter ꝛ sic vt in rubro. Primo ponit ꝓsultatio. Secdo rñsio ibi:sup q.ab.si.

f ¶ Per epm.impedit eēm sexus mulierꝭ ne abbatissa possit absoluere moniales sicut b ptz:nec ꝓfessionem earū audire nec eas bñdicere vel euāgeliū legere: qꝛ sexui feminino claues ecclesie cōmisse nō fuerunt.§.ti.pr.noua.ꝛ ar.§.de maio.ꝛ obe. dilecta.vbi de hoc. § epus illas absoluit auctoritate pape sibi ꝑ bāc decre.indulta tā q̄ delegatus ad hoc. ꝛ sic absoluat oēs taꝛ exemptas q̄nō exemptas.ꝛ est si.§.de bere.ad abolendā.in fi. ꝛ.§.de offi.ordi.irrefragabili.§.ceterum.ꝛ eo iure quo absoluit alias mulieres.§.e.mulieres.§ q d si monasteria essent in diuersis epatibus ꝛ vna monacha pcutiat monachū vel monachā vel ꝓuersum vel clericū alterius epatus cōueniat vter q epus vel alter veleget alteri vicē suā.§.c.pri.B.

S Vrge. ¶ Si locāti operā psonalē soluisti pciū vel eiꝰ artē ꝛ postea fuit excōicatus vel etiā prius: § ignorabas si ad satisfaciēdū nō pōt induci in opa sic locata sibi potingat iuxta pmissaꝝ distinctionē q̄ sciēter in cōtemptū ecclie

a disciplinę se fecerit ordinari ab executōe suscepti ordinis ꝛ officij decernimus manere suspensos circa reliquos vo facti me-

b moriā vel iurisperitiā nō habētes monasterioꝝ vtilitate pensata post iniunctā regularē penitentiā ꝛ pactā abbates ipsoꝝ

c poterunt dispensare:nisi graue fuerit ꝛ notabile factū aut ꝗ

d fecit adultus fuerit ꝛ discretus vt violenter contra obliuionez

e vel ignorātiā ꝑsumat. Precipimus aūt abbatibꝰ vt formā istā diligēter obseruēt ne priuilegiū mereat amittere qui sibi pmissa abutit ptāte.

I Dem pistoriensi epo.

¶ Monialis pcutiens monialē seu conuersum vel clericum secularē incidit in excōicationē ꝛ ab epo loci absolui potest.

O E monialibus tua a nob fraternitas requisiuit p quē eis sit beneficium absolutionis impēdendū si vel in se inuicē vel cōuersos vel cōuersas suas aut clericos etiā manꝰ iniecerint temere violētas. ¶ Su

f per hoc igit.T.cōsul.T.r.vt p epm in cuius dice s.monasteria fuerint absoluant.

I De vniuersis cruce signatis

¶ Contractus etiā qui sine cōmunione explicari non potest. non dissoluit seu impedit ꝑ excōicationem superueniētem in eum qui tenetur aliquid prestare non excommunicato.

Q I vere:ꝛ infra. Qd si veneti nec forte satisfacē volueriat nec absolui:vobis pmittimus vt cum ipsis in terrā saracenorū vel ꝓuinciā iuxta qd inter vos ꝓuenit ꝛ ipsos vel honeste cōuenerit:nauigio transeatis quāto minus poteritis cū

g dolore tñ ꝛ amaritudine cordis ꝛ sub spe venie cōicātes eisdez ¶ Cū eēm iā a vobis maiorē nauli receperint q̄stitatē nec ad eam possint restituendā induci aut etiā coartari si aliter fieret videre mini vos dānū ex pnia ipsi vo

h pmiū ex cōtumacia reportare: cū ad h debitū exsoluendū ipsi vobis maneāt obligati ꝛ ab ex

i cōicatis exigi possit ꝛ recipi qd debet. ¶ Est aūt cautū in iure q si quisq̄ ꝑ terrā hereticorum aut q̄rūlibet excōicatoꝝ trāsire

k rit necessaria emere ac recipere poterit ab eisdē. ¶ Preterea si paterfamilias domꝰ excōicationis snia fuerit innodatꝰ a pticipatōe illiꝰ familia excusat. Licet q dux venetoꝝ dñs nauiuz tāq̄ pfamilias domꝰ in excōicatōne psistat:vos tñ tāq̄ ipsiꝰ familiā dū in manibꝰ eiꝰ fueritis ipsiꝰ excōicatio nō ꝓtinget:ꝛ excusabiles eritis apud deū si in

l excōicatoꝝ nauibꝰ existētes cū dolore cordis sub spe pnie cōicaueritis ipsis in q̄bus eoꝝ cō-

m munionē nō poteritis euitare.

I Dem londoñ.epo.

¶ Potest plātus ꝛ debet clericū incorrigibilē incarcerare.ꝛ laici citra metum excōcationis de plātorum licētia capere pñt clericos ꝛ ad iudicium ducere.

V T fame tue:ꝛ ifra. Sane ꝓsuluisti nos vtrū clerici grauit excedētes q̄ tute nō pñt mōasterijs ad agēdū pniam deputari: qñ cum nō peniteāt de ꝓmissis oportūitate fugiēdi ca

n ptata carcerē fugerēt claustri ꝛ porib⁹ se scelerib⁹ scelesciꝰ immiscēt:a te vel alijs plātis suis ar

o te possint custodie mācipari:et infra. ¶ R.q cū plāti excessus

p corrigere debeant subditorū:et mus.ff.de verb.sig.nepos.in fi.ff.de ꝓdi.insti.filius qui.in fi. xxij.q.ij.faciat homo.B.

V T fame. ¶ Ponit duo dicta q̄ patent.Scōm ibi laici Ab.Si. n ¶ Carcerē.i.ipm claustrū qd eis est carcer. :

o ¶ Mancipari.sine pena excōicationis.

p ¶ Corrigere.§.de off.oꝛ.c.j.ꝛ.§.de accu.q̄liter ꝛ qñ.ij.ne sāguis eorū de suis manibus req̄rat.§.de offi.oꝛ.irrefragabili. vbi de b.ꝛ.§.de sta.mo.ea q̄.ꝛ.c.cū ad monasteriū.ad fi.

a ¶ Impunita. ad publicã vtilitatẽ respicit vt criminũ puni ant. vt. ff. ad. l. acql. ita vulnerat⁹. j. rñ. in fi. ⁊ ff. de solu. stichũ. §. j. ff. de iu. si longius. §. j. ⁊ ff. de fideius. si a reo. §. id qd. ⁊ C de pen. si opis ne ad maleficia q̃sq̃ psiliat. vt. l. si opis. ⁊ xxiij q. iiij. est iniusta. ff. de pe. l. capitaliũ. §. famosos.

b ¶ Incorrigibiles b̃ reponi pñt et tradi curie seculari. s̃. de iudi. cũ nõ ab hoie. xvij di. nec licuit. §. ñ ad sãguinis effusionẽ. ⁊ sic itelligit. s̃. de iudi. at si clerici. c ¶ Trabere pñt: sic. C. d̃ bis q̃ ad ecc. pfu. l. iij. vbi seru⁹ absq̃ sacrilegio ab ecclesia extrabit.

d ¶ Violẽter. arg. s̃. s̃. e. vniuersitatis hoc intelligẽdũ est. de incorrigibili. illud de eo q̃ corrigit. ⁊ verberat a laico de mãdato abbatis qd̃ ſnõ lz vt ibi dr. ⁊ ita nõ se tangũt.

e ¶ De mandato. ⁊ nonne sufficit generale mandatũ qd̃ cõtinet. xxiij. q. v. c. princeps regum. so. spãle mãdatũ hic expectãdũ est q̃diu em̃ nõ ẽ notũ ipsos eẽ incorrigibiles ⁊ traditos curie seculari nõ licet sine mãdato plato⁹ qz adhuc sub regula clericali tenent etiaz depositi. lxxxj. dist. dictũ vl nisi se imisceãt enormitatib⁹. s̃. e. cũ nõ ab hoie. ⁊ c. ppẽdimus.

f ¶ Quorum aucte q̃ em̃ p aliũ facit p seipm facere intelligit. s̃. e. mulieres ⁊ ff. de admini. tu. ita tñ. §. gessisse. B.

g ¶ Non amplius: qz cũ moderamie inculpate tutele alꝭ si excederẽt modũ tenerent. ar. s̃. de restit. spo. olim. in fi. vbi de b̃. ſi. ff. ad. l. acql. si ex plagis. §. tabernari⁹. ⁊ ita pz q̃ cleric⁹ deposit⁹ adhuc gaudet priuilegio clericali

Ontingit. ¶ Casus ẽ not. cõis diuisio. scda ibi. nos aũt Ab. Si. b ¶ Iniuriosa: qñq̃ fit iniuria sine violentia ⁊ tunc incidit in canonẽ. s̃. e. nup. j. rñso. ⁊ c. vniuersitatis. §. q̃ re b̃ dr̃ iniuriosa cũ volẽti nõ fiat iniuria. xxiij. q. v. voluit. ⁊ ff. de iniur. l. j. §. vsq̃ adeo. C. de transf. cum donatione. ff. de reg. iuris l. nemo videt. §. dic q̃ iniuria illa dr̃ fieri ecclie qz ea que in nos delinquũt possum⁹ remittere: §. nõ q̃tũ ad ecclesiã. xxiij q. iiij. si is q̃. ⁊ s̃. e. cũ desideres. ⁊ sic fili⁹ pt̃ remittere iniuriaz q̃tum ad se. §. non q̃tũ ad patrẽ. ff. de iniur. l. j. §. vsq̃ adeo. ⁊ quãtũ tãgit pmodũ nr̃m. ⁊ nõ quãtũ tãgit pmodũ aliorũ. ff. de pactis. iurisgẽ. §. si paciscar. lxiij. di. salonitane. Sed nũq̃d pt̃ eps sol⁹ remittere iniuriã factã ecclie sine capso videt q̃ sic qz actio iniuriar̃ nõ est in bonis nr̃is añ lit. pte. ff. d̃ iniur. iniuriarũ. ꝗ solus eps pt̃ eã remittere. ar. s̃. de bis q̃ fiũt a p̃la. sine psen. ca. cũ aplica cũ em̃ eps sit pr̃. xcv. di. esto subiect⁹ ⁊ pater possit remittere iniuriã factã filio. ff. de iniur. l. si vn⁹. §. filiusfa. ꝗ solus hic facere pt̃: §. nõ videt cum eps sit pcurator: ⁊ nõ dñs. xij. p. j. c. vlti. ⁊ s̃. de vona. fraternitatẽ. qz cõditionẽ ecclesie facere deteriorẽ non pt̃: vt ibi dr̃: §. q̃re excusat qui ioco pcutit clericũ licet inuitũ. s̃. e. ⁊ c. j. nõ iste qui pcutit

publice vtilitatis iterstit ne cria
a remaneãt. ipunita. ⁊ p ipunitatis audaciã fiãt q̃ nequã fuerãt
negotiores: nõ solũ possunt: §. debẽt ẽt clericos postq̃ fuerint d̃
crimie canonice pdẽnati sub ar
b ta custodia detinere: q̃ cũ sint incorrigibiles nec mõasterijs valeãt custodiri ad sllia vl peiora
facile laberẽt. ¶ Laici d̃o citra
excõicatõis sniam capere clericos ⁊ ad iudiciuz trahere pñt si
d oporteat etiã violẽter dũ tñ id
e de mãdato faciãt plato⁹ quo⁹ illi sunt iruisdictõi sbiecti. ⁊ q̃tũ
est corrigẽ crimiosos: cũ hoc nõ
f ipi sed illi q̃tũ auctoritate id faciũt: facere videant: dũ tñ non
g ampli⁹ eo⁹ violẽtia se extẽdat. quã defensio vel rebellio exigit
clerico⁹. I Dme bracar. epo.

¶ Excõicatus est qui in clericũ etiã volentem manus iniecerit violentas. ex ay si hoc faciat in satisfactonẽ pcedentis iniurie.

Contingit interdũ: q̃ clerici si quẽ offendãt. ⁊ satisfacere velint offenso fm morem patrie quez inter se laici obsuãt corpa sua spõte supponũt. xxx. seu plurib⁹ aut paucioib⁹ pcussionibus fustiũ: ⁊ infra. ¶ Nos aũt. f. t. sup hoc. r. q̃ hmõi man⁹
h iniectio ⁊ si nõ violẽta tñ iniuriosa videt. cũ ille canon nõ tam

i in fauorem clerici ordinati q̃sq̃ in
k fauorẽ ordinis clericalis fuerit pmulgatus iõ ⁊ volum⁹ ⁊ man
l dam⁹ vt id decetero pbibeas at tẽtari: siquis aũt cleric⁹ post p/hibitionẽ hmõi spõte se subiecerit excõicet puiso vt cleric⁹ in/iuriã passo sine iniuria clericali satisfaciat ꝓpetẽter. q̃tenus int̃ eos pax valeat rõnabiliter re/formari. I dẽ lugd̃. archiepo

¶ Seruus excõicatus pro iniectiõe manuũ in clericũ tenet p absolutiõe ire ad se. apo. §. si ex hoc dñs q̃ nõ fuit in culpa graue damnũ patiat. vel seru⁹ hoc fecit in eius fraudẽ absolui pt̃ ab epo si lesio nõ fuit enormis.

Relatũ ẽ nobis q̃ cuz aliq̃ seruj ppter iniectionẽ manuũ in clericũ violentã in canonẽ incidũt snie pmulgate alle/gãtib⁹ dñis eorũdẽ q̃ carẽ mãcipijs suis nolunt venire ad se. ap. absoluendi nõ curãt p occasionẽ hmõi eludẽtes ecclesiasticam disciplinam. ¶ Quo circa mãdamus quatenus eos venire ꝓpellas ad se. apo. absoluen
m dos. cum plus sit deo quã homini deferenduz nisi fecerint b̃ in fraude vt subtrahant se obsequio dñor̃ aut ipsi dñi ppter b̃
n sine culpa sua graue damnũ in
o currãt tũc i vtrolibet casu potestatis. ar. §. ille nõ: ⁊ cã vlciscẽdi iniuriã suã b̃ videt facere. itẽ qz bui⁹ man⁹ sciut. lz nõ iniuriãdo. ar. xiij. q. vj. si res §. nõ illius q̃ ioco. Jo. i ¶ Ordinati in quouis ordine. xxj. di. cleros dũmodo nõ ꝓtrabat scd̃as nuptias. lxxxiij. dist. quisq̃s etiã si sit clericus piugatus ar. s̃. de vi. ⁊ bo. cleri. clericis ⁊ b̃ intellige si vult deferre coronã ⁊ gaudere priuilegio clericali alꝭ si nõ vult hẽ priuilegiũ clericale pt̃ deponere. s̃. de cle. piug. io. vbi de b̃. Itẽ ⁊ clericus depositus hz b̃ priuilegiuz q̃diu vult viuere sb̃ regula clericali. lxxxj. di. dictũ. ⁊ s̃. c. pri. ff. de decu. l. pe. Itẽ nisi imisceret se enormitatibus. s̃. eo. cũ nõ ab hoie. ⁊ c. ppẽdimus. vel vsq̃ ad trinã admonitionem ꝓtẽpto habitu clericali. s̃. e. i audiẽtia. ⁊ j. e. ptigit. Itẽ q̃d de excõicato deposito si verberet an incidat in canonẽ videt q̃ non qz nihil ad nos de his q̃ foris sũt. ij. q. j. multi. qz iã est mẽbr̃ diaboli ⁊ extra ecclesiã eiect⁹. xj. q. iij. ois xpianus. et c. se. ⁊ qz ñ posset aliũ excõicare. xxiij. q. j. audiuimus eadẽ rõe nõ erit excõicatus q̃ clericũ excõicatũ etiã depositũ ꝓberat qd̃ q̃ dã pcedũt. Alin. distinxit an excõicatio pcedat depositionẽ ⁊ tũc adhuc retinet priuilegiũ clericale si d̃o cõquat ⁊ incorrigibilis fuerit eo tradito curie seculari amittit p
p uilegiũ. s̃. de iudi. cũ nõ ab hoie. q̃ aũt al iũ clericũ excõicatum verberat videt fm b̃ excõicatus multo fortius q̃ q̃ verberat excõicatũ clericũ añ depositionẽ fm qd̃ distinguit Alin.

k ¶ Fauorẽ ordinis: cui renunciare non pt̃. s̃. de fo. ppe. si diligenti. ⁊ c. significasti.

l ¶ Prohibeas attẽtari nõ vr̃ rñderi ad qõez q̃ fuit an hmõi pcussores incidãt in canonẽ: §. dic q̃ bñ sũt excõicati qz iniuriosas ⁊ temerarias man⁹ injiciũt ⁊ satis innuit dũ dicit taz in fauorẽ clerici q̃ ordinis ⁊c. ex eo q̃ dicit puiso vt cleric⁹ sine iniuria clericali ⁊c. cleric⁹ q̃ ad b̃ psentit excõicet. vt. j. seqt̃.

Relatum. ¶ Cõis diuisio. Scda ibi: quocirca. Ab. Si.
m ¶ Domini. xj. q. iij. quisq̃s metu. ⁊ c. iulianus. ⁊ s̃. de voto ex multa. ver. in tanta ⁊c. ⁊ xij. q. v. c. ij. ⁊ iij. aggrauat em̃ culpa ex psona iniuriati. s̃. e. cũ illo⁹. vbi de boc.

n ¶ Sine culpa. tunc em̃ possunt absolui. p epm: vt hic dicit ⁊ s̃. eo. mulieres. ⁊ j. eo. q̃uis intelligi debent. fm hanc distinctionẽ vnde sine culpa priuari nõ debent. s̃. de eo qui cogno. cõsang. vxo. sue discretionẽ. ⁊ c. vlti. ⁊ s̃. vt lit. nõ ꝓtest. qm̃ frequenter. §. q̃. ⁊ s̃. de consti. cognoscentes. alꝭ si essent domini in culpa tam ipsi q̃ serui sunt excõmunicati puta si mandassent: quia qui p alium facit p seipm facere videt. s̃. eo. mulieres. ⁊ c. vt fame.

o ¶ In vtrolibet casu. s. cũ serui b̃ faciũt fraudulẽter vel cũ

dñs nullā culpā ꝓmisit ergo videt idem dicendū in viro si in fraude vxoris sue faciat ⁊ in liberto q̃ opas ꝓstare tenet. arg. xxix. q. j. platū. Sed ꝑ nō credo cū nō inuenia q: ꝑ edictuz. vt oēs ad curiā mittāt q̃ expresse nō excipiunt ꝓhibitorū ē. ar. ē. cū illoꝝ. in pn. a ¶ Recōpensationē: sic. ē. c. de vo. qd̃ sup bis. ⁊ magne. ad fi. b ¶ Enormis. ē. eo. cū illorū vbi de hoc.

c Sacris volūtarius. secꝰ si absolute fuerit attractus ē. de his q̃ vi metusue cā sacris. ⁊ l. di. ꝓsbyteros. ⁊ ē. d bap. maiores ad fi. v. illevo q̃ nūq̃. d ¶ Porrige de. xxiij. q. ij. c. ij. ⁊ iij e ¶ Constitutōis. ē. eo. a nobis cū fuerit absolutus tūc orabit ecclesia ꝑ eo ⁊ recipiet oblationē ꝑ eo sicut aliis defunctis.

Sicut. ¶ Excōicato qui dicit se absolutū nō creditur nisi ꝓbet. b. d. vel sic vt in rubro. In ꝓma ponit decisa cōsultatio. In scda rñsio ibi fraternitati. Ab. Si. f ¶ Lras nras. ē videt q̃ eis credendus sit q: de nemine ꝓsumendū ē q̃ sit immemor sue salutis. j. q. vl. sancimus. et ar. ē. de ꝓse. di. iiij. cū itaq̃. et c. si nulla extāt. ē nō ē verū. ē. de off. ordi. ex pte. ⁊ viij. q. v. c. vno. ⁊ C. de man. princi. g ¶ Alio mō: nō tñ vno teste q: fieret actori ꝑiudiciū nec etiā sufficiūt talia iudicia q̃ sufficiūt. ē. de cle. pregri. c. inter. ⁊ c. tue nec sufficit hic honestas ꝓsonevt ei credi debeat. ar. l. di. sicḡ ꝑ postera. ⁊ di. ix. ego solus. ar. ē. xcvij. di. nobilissimus. ē illud cū nlli fit ꝑindiciū. Jo.

Per tuas ¶ Di vidit: nā in ꝓma pte ponitur falsa opinio. In scda allegatio ꝑ archiepo In tercia allegat ē ipm In q̃rta soluit distinguēdo. scda ibi. verū. tercia ibi. in sardicen. q̃rta ibi nos igit. Ab. Si.

ris eos ex indulgētia nre ꝓuisionis absoluē cuz nimis sint ab a ap. se. remoti. ē in recōpensatiōz laboris quē in itinere sustinerēt alia eis satisfactio iniūgat dū/ b mō nō sit taz grauis ⁊ enormis excessus vt ꝓpter vitandū scā dalū ⁊ tollendū exemplū hmōi serui ad seruū seruorū dei veni re debeant absoluendi.

I Dem strigonē. archiepo.

¶ Excōicatus ꝓpter participationē cum excōicato. licet eum postea impugnet. ⁊ ex hoc solo ꝑ absoluto non est habendus.

c Sacris ē canonibꝰ institutū: ⁊ infra. Licet is q̃ volūtariꝰ excōicatis illis cōicauerat q̃ cū oibꝰ fautoribꝰ ⁊ ꝓticipibus suis excōicatiōis snia sunt astricti. ad corrediēs ō mādato eccie excōicatos q̃s ꝓius fouerat expugnerit. nō tñ ꝓusq̃ absolutōis gratiā ꝓcepit hīdꝰ est absolutus nec nisi succūbat in hmōi bello sūt absolutiōes vel oblatōnes recipiende ꝑ eo vel d ofones dño porrigēde nisi cū ō ipsiꝰ viuētis pnia ꝑ euidētia si e gna ꝓstiterit ⁊ iuꝝ cuiusdā ꝓstōnis nre tenorē defuncto etiā absolutōis bñficiū impendat.

I Dem assuntiū. epo.

¶ Semel excōicatus debet vitari semp. vt excōicatus. nisi legitime ꝓbet se fuisse absolutū.

Sicut nobis: ⁊ infra ¶ F. T. R. q̃ nisi excōicati ad f te sup absolutōe sua lras nras. vl illiꝰ cui vices nras i hac pte g ꝓmissmꝰ reportauerit. aut alio mō ltie de illoꝝ absolutiōe tibi cōstiterit tu ipsos ꝑ excōicatis vt ꝓus habeas ⁊ facias euitari

I Dem senoñ. archiepo.

¶ Si excōicatus ab epo ad metropolitanū appellat ab eo absolui pōt metropolitanꝰ tñ vo/ lēs suo suffraganeo deferre pōs illū sibi remittere absoluendū ⁊ tenet etiam remittere qñ ꝓpter manifestū excessuz fuit excōicatus. ⁊ aī absolutionē nō audit volēs ꝓbare se iiuste excōicatū secꝰ si ꝓbare vult sniaz eē nullā

Per tuas lras ⁊ ifra. Videt aliqbꝰ q̃ cū ad metro h politanū ꝑ appellationē qō non defert excōicatꝰ aūt vocē si habeat appellādi vtpote ab ecclia separꝰ siue appellauerit siue nō metropolitanꝰ ei nō dz absolutōis bñficiū exhibē. ¶ Verū ex i vb cuiusdā epse quā scolastici ab alex. papa emanasse ꝓponūt hī. q̃ si aī appellatōez in aliquē excōicatōis snia fuit ꝓmulgata metropolitanꝰ aī litis ingressū ab eo iuramento recepto ꝓm ecclesie ꝓsuetudinē dz ipm absoluere. nisi voluerit ep̄o dioc. deferre ipm q̃ ad eū remittē absoluēdū vbi ēt ꝓfir infert: q̃ nec ex k cōicati fūt audiēdi ꝓusq̃ fuerit absoluti: nec sūt ad illos a qbꝰ l appellauerāt ꝓmittēdi. ¶ In sar m dicē. aūt ꝓcilio repit vt is q̃ ab epo ē abiectꝰ finitimos epos interpellet: ⁊ cā eiꝰ audiat: ⁊ diligētiꝰ ꝓtractet. eps āt q̃ iuste vel iniuste abiecit eū dē patient accipiat vt discutiat negociū q̃tenus vel ꝓbet eiꝰ a plibꝰ snia vl etiā emēdet ꝓus tñ quā oia diligēt examiata fuerit nullus aī n cāe cognitionē cōioni eū socia/ re ꝑsumat q̃ fuerat cōione ꝓuatus. ¶ Nos igit credimꝰ distinguēdū vtrū q̃s ꝓponat se post appellationē legitimā interposita excōicatiōe fuisse notatū vel p ī forma excōicatōis itolerabilē cum inter sueniri tñ bñ pñ. ē. e. si vere. ⁊ §. ꝓdi. credētes.

l ¶ Remittendi remittit: qñq̃ aliq̃s ad eum a q̃ appelluit si malicioſe appellauit. ē. de appel. cum in ecclesia. ⁊ c. vt debitus, vel si nō fuerit ꝓsecutus appellationē in termino ꝓstituto. vt. eo. ti. ꝓsonas. vel si appellans hic petierit. ē. de appel. interposita. §. ille. alias obtinet qd̃ ꝑ di. ⁊ C. d appel. eos. ⁊ ij. q. vj §. vl. m ¶ In sardicē. ꝓcilio. xj. q. iij. si eps forte qd̃ inducit hic ꝓtra decre. alexādri vñ no. q̃ ꝓm auti q̃s canones q̃libet excōicatus audiebat q̃ aī absolutionē volebat ꝓbare se iniuste excōicatuz. xj. q. iij. si eps forte: cuiꝰ tenor hic ponit. bodie vo nō audit nisi in duobus casibus si dicat sniam latā post appellationē fuisse. vel si dicat intellerabilē errorem in ea fuisse expsum vt hic di. Si q̃ distinguas si aliq̃s ꝓqrit supiori de iusta excōicatōe: aut appellauit ad eū aut ñ. si appellauit primo ꝓstabit cautionem qd̃ stabit mādatꝫ ecclie tūc est in optōe ipsiꝰ superioris an velit eū absoluere an remittere ad eū absoluēdū a q̃ appellauit vt ꝑ sedet in decret. alex. Si vo nō appellauit. ē ꝑ simplicē querelaz adiuit ipm: dz eū remittere ad inferiorē vt ipsuz absoluat ⁊ si inferior ipm absoluere nolit archiepus ipm absoluat. ē. de off. or. ad re ꝓmēdā. si tñ piculuz eēt in mora, ꝓt hmōi remissionē ipm statiz absoluat. j. e. sacro. et ar. ad ꝑ. ē. ti. ꝓr. c. vl. ⁊ si viderit sniam excōicatōnis ab epo latā eē iniustā euidēter poterit archiepus declarare sbditū irrōnabiliter fuisse ligatū. lz nō sit appellatum ad ipm. ē. ap. sollicitudinē silr ⁊ ecōuerso si viderit eā iustā tenere mittere ipm absoluēdū ad inferiorē. vt ꝑ in fi. Jo. n ¶ Mul lꝰ aī q̃ nec archiepus ar. ē. c. xū desideres. ⁊ c. qd̃ i dubijs. i pn. o ¶ Distinguendū. ad absoluēdū ꝓrietatē ꝓcilij. ⁊ decr. alex. p ¶ Intolerabilē errorez. Error intolerabilis pōt dici qlibet pctm vt si excōicet iō q: nō furat: vel q: nō ducit ei aliquā meretricē. vel q: nō est obediēs suo plato. vel si ꝓcipiat aliqd̃ impossibile vel turpe vt dictū est talis snia nulla ē nec aliquā obligationē inducit in facto vel de iure si. ē. de pac. c. vl. ar. cōtra. ē. de ꝓdi. appel. c. vl. in fi. Vin. hoc intelligit tñ de errore iuris vñ in ꝓdictis exemplis tenet excōicatio: vt si dicat sic ex

g ¶ Aliquibus: ⁊ male q: nō appellat ad metropolitanū tñ pōt excōicatū absoluere si eps ipm abloluere nolit. ē. de offi. or. ad reprimendā. B. b ¶ Appellandi: vt ꝑ ꝑ ab excōicationis snia reuelet. vt. ē. de appel. pastoralis. nec interdictū vt ē. c. ti. ad hoc qñ. ē vt cām transferāt ad superiorē bñ tenet appellatio. iij. q. ix. reuera. i ¶ Cuiusdā epse quā habuisti olim in antiq̃ ꝓpilatōe. ē. de offi. or. quesitū cuius snia ⁊ etiā vba ꝑ maiori pte ponunt ꝑ ⁊ incipiūt ꝑ qd̃ si aī. k ¶ Audiendi sunt et agant. ē. de here. excōicamus. §. credētes. ē. de excep.

cõico illũ q: nõ adulterat.q: nõ interficit illũ tenet excõicatio Item intolerabilis põt dici error si eps se pnũciat cõtra ius scriptũ vt si dicat pnũcio excõicationẽ valere q: est lata post appellationẽ legitimã.⁊ a tali snia nõ est necesse appellare.ij. q.vj.§.diffinitiua.ff.q̃ sen.sine appel.re.l.j.§.j.⁊ idẽ est dicendũ vbicũq; ponit iudiciũ retro nullũ fuisse nisi velit q̃s ad cautelã appellare.C.de p cur.lz.⁊.§.de pcur.in pñtia.in fi.⁊.§.de cri. fal.sup e.⁊.§.de re iudi.ca.j.secuꝰ est si errorẽ non exprimit in snia ⁊ tñ pnunciaret p̃ ius tenet q̃dẽ tunc snia nisi fuerit appellatõe suspẽsa.§.de re iudi.cũ inẽ vos.⁊.ff. e.cũ platis.§ si error est in factovt si b̃ mõ dicat excõico te q: expoliasti talẽ lz manifeste sit falsũ tenet snia q: talis cã possibilis est lz sit falsa nec cõtinet errorẽ ⁊ snia siue iusta siue iiusta timẽda ẽ.xj.q.iij.c.j.et. ij. ar.§.q; talis error facit ea nullam sicut error calculi.ff.q̃ sen. sine ap.re.l.j.§.j.⁊ tal' error facit exheredationẽ nullã.ff.de li.et posth.l.si postbumus §.vlt.⁊.l.se.sicut nec valet decretũ de dationе tutoris vbi error facti ẽ exp̃ssus.ff.de tuto.⁊ cura.l.tutor.⁊.l.scie.sic ⁊ obligatõ p errorẽ facti nõ tenet.ff.sicq̃ cau.§ ⁊ si.§.vl.⁊.ff.de fideiuſ.si q̃s postq̃. Jo.q̃d dices credo q; in snia excõicatõnis lata p errẽ facti vt dictũ ẽ tuti? sit dicẽ q; teneat ⁊ qꝰ absoluat q̃ ad ecclesiã vel saltẽ ad cautelã.q: q̃ ad deũ nõ est ligatus nisi ptemneret eã:vt.j.sequit.⁊.xxiij.q.iij.notãdũ in fi.§.ꝰ test.veniẽs.

a ¶ In quibus casibus duobus.s.p̃missis cum dr.snia latam post appellationẽ legitimã ⁊ cum dr ptinere intolerabilẽ errorẽ in casibus istis intelligit.c.pcilij sardicen.cuius tenor hic ponit.sic.§.de offi.dele.cum ptingat in casibus istis pmo admittit pbatio vt appareat an absolui debeat an denuncia ri nõ ligatus vt ibi in.c.cum contingat.

b ¶ In alijs:sic intellige q; dicit in alijs.s.q: nõ audit i alijs negocus vel factis iudicialib? vt actor tanq̃ excõicatus:§ ex iudiciũ nõ dr vitari.vt.j.e.ti.solet nisi in b̃ vt pbet errorẽ vel snia latã post appellationẽ legitimã ⁊ in b̃ pcordat pcilium sardicẽ.⁊ interptat papa pciliũ vt ibi q; si absolutiõis bñficiũ humiliter postulauerit ⁊c.ab inde vsq; ibi q; si forsan interp̃tat decre.alex.Et sic distinctio Jnno.pcordat pciliũ sardic.⁊ decre.alex.q̃ videbat p̃ria § non est q: in diuersis casibus loquunt.vt prz p interptationẽ Jnno. c ¶ Ad cautelã:sic.j. eo.venerabilis.⁊.§.e.cũ desideres.§.scde.⁊.§.de appel.ad p̃ sentiã.⁊.§.de testi.veniẽs nõ obstãte p̃dictõe excõicatoris vel aduersarij vt in p̃di.decre.solet nisi diceret excõicatus p manifesta offensa in q̃ casu dr habere terminũ octo dierũ ad probandã manifestã offensam.vt in decr.p̃di.solet.B. d ¶ Verũ in alijs:dixit Jo.in alijs dubijs.s.habẽdus est p excõicato §.e.cũ desideres.§.scde.Et tu dic in alijs scz excõicationibus cũ q̃s dicit se excõicatũ iniuste vel q̃cũq; mõ appareat ipm ee excõicatũ maiori excõicatõe.q: tunc nõ dr audiri vt actor nisi gratiã ⁊c.⁊.§.vbi dicit nec excõicati sunt audiẽdi ⁊c.exceptis duob? p̃dictis casib? ⁊ b̃ dicit lra sequẽs ne snian ptẽnere ⁊c. q: b̃ ipso ligaret ex ptemptu secus in eo qui petit in seruũ q̃ pẽdẽte cã audit p̃ alios:§ ptra illũ qui dicit se dñm illius nõ ff.de libe.cã ordinata.B. e ¶ Contemnere videat.no.cãm

errorem fuisse patenter exp̃ssuz
a in q̃bus casibus ad pbationez eorũ etiã si absolutionẽ non petat dr admitti.§ donec de ipsis
b pstiterit in alijs euitari dr q̃ q̃ apo.se.etiã talẽ psueuerit absol
c uere ad cautelã veruz in alijs: nisi gratiã absolutõis implorет nõ debet audiri ne snian eccle-
e siasticam ptemnere videat ⁊ p hoc amplius ex suo ptemptu liget.Qꝰ si absolutionis beneficiuz humiliter postulauerit metropolitanus eum debet absoluere nisi suo duxerit suffraganeo deferẽdũ cui tñ si suffraganeus absolutionis beneficiũ iuxta formã ecclesie noluerit exhibere.ipse nihilominus illum absoluat cautõe recepta q; suo debeat parere mãdato ac deinde cãm audiat ⁊ qꝰ canonicũ fuerit
f iusticia mediãte decernat.Qꝰ si forsan eps subditũ suũ ppter manifestũ excõicasset excessum metropolitanus nõ debet ipm absoluere nisi suffraganeus requisitus malicioſe sibi absolutionis bñficiũ denegaret. I Dem

¶ Si papa suis litteris excommunicatum salutat.non ppter hoc eum absoluit.

Si aliqs forte contingit q; reis qui auctoritate ap.sũt excõicationi subiecti.nre lre cũ
g salutationis alloquio destinentur nõ ppter hoc excõicationis credat sentẽtia relaxata. ¶ Cũ p ignorantiam vel negligentiã
h aut occupationem nimiam vel
i etiã surreptionẽ cõtingit hmõi lras impetrari.

I Dem.c.scti Laurẽcij in lucina pbytero cardi.ap.se.legato

¶ Excõicatus a pluribus prelatis ob plures causas non est pmunioni restituendus licet de vna causa velit satisfacere.et si impetrat absolutio tacitis alijs non valet absolutio.

Si aliquando. ¶ Primo ponit dictũ.secdo causaz reddit ibi:cum p ignorantiam.Ab.Si.

g ¶ Salutationis:excõicati em̃ salutandi non sunt.xj.q.iij. excõicatos.xxiiij.q.j.omnis qui.ne p salutationem videat eis aliquis cõsentire.arg.lxiij.dist.cum adrianus.⁊ vt facilius resipiscant cum viderint se ptemni.§.de excep.pia.in fi.q: grauis pena est inter boies esse ⁊ eorum carere suffragio.C.de apostata.bi qui.§ q̃uis eos nõ debeamus salutare possumus tñ eis loqui de bis q̃ ptinẽt ad eorũ salutẽ.⁊ licet alia verba incidenter ponant nõ nocet.j.e.rñso.⁊.c.cum voluntate.j.rñ.⁊ xj.q.iij.cum excõicato.§ pone q; papa ex certa scia salutet excõicatũ nunq̃d babebit p absoluto.arg.est q; nõ q: certa forma tradit p̃ter q̃ excõicatus nõ videt absolutus.§.e.cum desideres ad fi.⁊.c.qꝰ in dubijs in prin.⁊.c.sacris.ar.ad hoc.C. de libe.cau.iubemus.⁊.C.de pba.nõ eplis.arg.ptra.§.de p uileg.cum olim essemus ⁊ papa nõ subiacet legibus.C.de legi.digna vox.⁊.ff.eo.ti.princeps.Ergo videt q; eo ipso sit absolutus q; papa scienter tali cõicat ⁊ papa dat auctoritatẽ canonibus ⁊ ab eo vigorem sumunt ⁊ nõ ecõuerso.§.de elec.significasti.Dicunt quidã q; ppter hoc hic nõ est absolutus nisi dicat absoluo te:sed de plenitudine potestatis satis videt q; sit absolutus dum tamen papa voluerit ipsum ppter hoc absolutum esse:vt hic constat.⁊ est argu.q; sic ex eo q; dicit p̃ ignorantiam ergo a contrario aliud si p scientiam alias nõ eet maior potestas ipsius q̃ aliorum iudicum quantum ad hoc: sed nunquid incideret in canonem si p talem participationez nolit ipsum esse absolutum.vt dictum est non quia legibus ẽ absolutus.

h ¶ Occupationẽ:vnde non valent:sic.§.de capel.mona.ex parte.⁊.§.de rescrip.c.ij.⁊.c.si quando.argu.idem esset ⁊ si p importunitatem petentis:quia dicit imperator.sepe enim per importunitatem petentis non concedenda cõcedimus.C.de peti.bo.sub.l.j.li.x. i ¶ Per surreptionem scz hoc tacito q; esset excommunicationis vinculo innodatus quo dicto lras non dedisset.§.de rescrip.sup lris vbi de hoc satis dictum est.

Officij. ¶ Excõicatus a pluribus plat̃is. Non est cõtoni restituẽdus: si ab vno tm̃ absoluit̃. b. d. vel aliter etiã sic vt in rubro. Et scd̃a ps ibi. sup B. Ab. Si. a ¶ Excõicatiõis vinculo: sic pz q excõicat⁹ iterũ pt excõicari. iij. q. iiij. engeltrudã. vbi tractat de hac materia. t. ē. de iude. ita q̃rundã. t. ff. de ritu nup. palã. §. vlt.

Et sũt duo effect⁹ excõicatõis expellendi ex̃ eccliã t eiectũ pfirmãdi. q̃tũ ad pmum excõicari nõ pt q̃tuz ad scd̃z bñ. qz triplex funicul⁹ difficile rumpit̃. §. de treu. t pa. c. j. § q̃lit̃ tal absolueꝰ pt dici q vna absolutiõe oẽs excõicatõnes tollãt̃ sicut vna acceptilatõe plẽs obligatões tollũt̃. C. d trãs ac. t. ff. d accep. plib⁹ vel vn⁹ cõmittat alteri vices suas: t illud pxtẽti⁹ fiet vel q̃libz absoluat a sua excõicatõne t vltima pfirmabit pcedẽtes. ff. de ser. rust. pdi. p fundũ § q̃ p absoluit non de nũc abit ipm̃ absolutũ: nec ẽ ei cõicãdum donec absolut⁹ fuerit p alio. qz q̃ ẽ excõicatus i vna eccia excõicat⁹ ẽ q̃ ad oẽs vt. iiij q. v. q̃sq̃s. b ¶ Surrepta ñ pdest: de B ẽt dictũ est. ē. c. cũ p cã. Et dic q ñ p dest q̃tũ ad salutationẽ. ē. tit. pr. qd q̃dãz valebit tm̃ q̃tũ ad min⁹ supplicũ subeũdũ vt de pe. di. iij. ad fi. t. c. si q̃s ãt. t. §. se. in fi. di. B.

c ¶ Exhibẽ ñ dz ar. p. ē. ti. pri. qd q̃dã. t de pe. dis. iij. ad fi. c. si q̃s ãt. t. §. se. dici pt nõ dz exhibere cũ effectu vt cũ denũciet absolutũ. vt dictũ est donec ab alio fuerit absolutus vel nõ dz nisi caueat q absoluat̃ ab alia delata de nũciatõe t interim ei nõ cõicet̃ nisi tunc de mũ cũ ab alia fuerit absolutus: sed ipsum simpliciter nõ dz absoluere vt hic dr.

Espõso ¶ Sẽt due ptes principales: scd̃a ibi. pterea. Et quelibet subdiuidit̃ in psultationẽ t rñsionẽ t ptes patẽt. Ab. Si.

d ¶ Cũ videris expedire. xj. q. iij. antecessor. j. eo. cũ wlũtate

e ¶ Interdicto suppolita: sic ꝗ ciuitas subñjcit̃ interdicto sic puniunt̃ qñq̃ qui nõ peccauerũt. sic. ē. de spõ. nõ est vobis. t ē. de offi. dele. sane. ij. ar. p. xxiij. q. iij. si bẽs. § id de excõicatiõe dr nõ de interdicto. f ¶ Preter baptisma. hec duo sacramẽta semp excipiunt̃ de interdicto. vt. ē. de spõ. nõ est nob. t via ticñ etiã decedẽtibus pcedit̃ qd q pniam intelligit̃. ē. tit. pri. qd in te: § vnctio denegat̃: vt ibi. g ¶ Ad pfirmationẽ sine q̃ nõ ẽ plene xpian⁹ q̃ eã petẽnit de pse. di. v. oẽs. de bis. iu fi.

Exquisitioni. ¶ Diuidit̃: nam pr imo casum de q̃ queri̇t̃ distinguit: t primũ mẽbrũ psequit̃ ibi: verũ. Ab. Si.

Officij: t ifra postremo q̃ fuisti vtrũ is qui ppter plures excessus a plibus plat̃i

a ius in ipm̃ hñtib⁹ excõicatiõis ē vincl̃o inodat⁹: t vni plat̃orũ de vno tm̃ satisfacẽ vult excessu ab eo fit absoluẽd⁹ de q̃ satisfacere vult cidẽ: t cũ de alio ñ satisfecerit alij absolut⁹ valeat nũciari: t infra. ¶ Sup B articulo rñdemus q supprimẽti veritatẽ

b absolutio surrepta nõ pdest et veritatẽ intelligẽs absolutionẽ

c homini exhibere non debet.

I Dem ferrarien. epo.

¶ Excõicatis. t interdictis pdicari pt licite verbũ dei. t xpe generalis iterdicti pcedi pt baptisma⁹ crismatio i frõte. t pnia morientiũ

Espõso nro po- stulas edoceri an cũ ferrarien. ciues excõicatõis t interdicti sẽtẽtijs sint ligati liceat tibi viros t mlieres sel̃ in ebdomada vel i mẽse apd aliquã eccliã cõuocare q̃b⁹ pdices xbũ dei t eosdẽ ad correctionez inducas ¶ Sup q̃ rñdẽ⁹ q sine scrupulo

d pscie B facere poteris cũ videris expedire dũmõ p formã interdicti nullũ eis diuinũ officiũ celebret̃. ¶ Preterea q̃sluisti cũ ferrarie ciuitas sit interdicto sup-

e f posita t ió sint ibidẽ pter baptisma puuloꝝ t pnias morientiuz vniuersa sacra eccliastica interdicta an liceat tibi baptisatos pueros in frõtib⁹ psignare. ¶ Super q̃ rñdem⁹ q sicut baptizari

g pñt pueri. sicz baptisati ad pfirmationẽ i frõtib⁹ a te pñt sacro crismate deliniri. I Dem.

¶ Si piux scit p certo ipedimẽtũ mrionij si dz reddere debitũ § poti⁹ excõicationẽ pati. si aũt B credat ex cã pbabili t discreta põt reddere debitũ nõ ãt exigere. § si ex leui. t temeraria cã deposita pscia pt reddẽ t exigẽ

Exquisitioi tue rñdentes credim⁹ distinguẽdũ vtꝝ si alter piugũ p certo sciat ipedimẽtũ piugij ppt qd sine mortali pctõ nõ valet carnale pmertiũ exercere: q̃uis illud apd ecclesiã pbare nõ possit an nõ sciat p certo: § credãt in primo casu dz potius excõicatõis sniam

b humiliter sustinere q̃ p carnale pmertium pctm̃ opari mortale

¶ In scdo distinguim⁹ vtꝝ habeat pscíam hmõi ex credulita-

i te leui t temeraria an pbabilit̃ discreta: t quidẽ ad sui pastoris psilij pscia leuis t temerarie cre

k dulitatis explosa licite põt non solũ reddere § exigere debitum

l cõiugale. ¶ Verũ cũ pscia pul-

m sat aim̃ ex credulitate pbabilit̃ discreta q̃uis nõ euidẽti t manifesta debitũ quidẽ reddere pt sed postulare nõ debet. ne in al alterutro vel contra legẽ piugij vel ptra iudiciũ pscie cõmittat offensam. I Dem.

¶ Per dimissionẽ habit⁹ t tonsure nõ pdit clericus ante trinã monitionẽ priuilegiũ clericale.

Contingit interdũ: et infra. Sane sicut accepim⁹ insinuante comite flandrẽ. in dioce. t. quidã existũt q̃ nec i mõ tonsure: nec in vestimẽtorũ forma: nec in q̃litate negotiorũ de clerico q̃cq̃z oñdũt ad pene subterfugiũ se clericos exhibentes cũ sup excessib⁹ q̃s seculari luxu pmittunt ad publica iudicia ptrahũt̃ circũcisis crinib⁹: pñt circũuenire vidictã p clericis se repũtant clericalis fori p-

n uilegiũ labijs allegãtes q̃ factis paulo añ negauerãt clericatũ t

o infra. ¶ Verũ qz priuilegiũ merẽt̃ amittẽ q̃ pmissa sibi abutit̃

p potestate. ac frustra legis auxi-

b ¶ Humiliter sustinere sic. ē. de restitu. spol. lras. versus fi. § potiue debet oia mala pati q̃ p pscientiã pctm̃ opari mortale. xxiij. q. v. ita ne. et. §. de bis q̃ vi metusue. causa fi. sacris.

i ¶ Leui t temeraria: quẽ dicis leuẽ puta si audiuit impedimentũ a leuib⁹ t forte a paucis q̃bus credere nõ tenet̃ talem credulitatẽ vel psimilẽ dz remouere quaz nõ euadet nisi deponat errorẽ. ē. de simo. per tuas. q̃. t. xj. q. iij. cui est illata.

k ¶ Explosa. id ẽ expulsa.

l ¶ Reddere: § exigere. ar. xxiij. q. j. q̃d culpatur in fi. t. ē. de spon. iuuenis.

m ¶ Probabilit̃ discreta: § quã dicis p babilẽ puta: qz vidit virũ cũ cõsanguinea sua in locis suspectis et hora suspecta solũ cũ sola aũ mrimoniũ hmõi psumptiões p babilẽ incidũt credulitatẽ vel publice dr ab oibus ad B facit. ē. de pnũp. tercio. t. c. lris. t idẽ intellige de viro si vidit cõsanguineũ suũ cũ vxore sua aũ mrimoniũ

Contingit. ¶ Clericus q̃ nec in tonsura nec in vestimẽtis nec in negociorũ q̃litate de clericatu quicq̃ oñdit t tercio monit⁹ se non emẽdat pdit priuilegium clericale: b. d. vel sic vt in rubro. In p̃ma ponit̃ comitis q̃ rela. In scd̃a pnisio ibi. verum. Ab. Si.

n ¶ Factis: ipo ẽm̃ facto renunciat quis suo priuilegio. ē. de vi. t ho. cle. ca. vlti. ipso ẽm̃ facto q̃s negat de ñ. xj. q. iij. estimãt t ipso facto mẽtimur. xxij. q. v. cauete. t ipso facto quis appellat. ē. de appellatio. di lecti. ij. vbi de hoc habes plures pcordan. B.

o ¶ Priuilegium. xj. q. iij. priuilegium. supra de priuilegijs. tuarum.

p ¶ Frustra legis. ē. de vsur. qz frustra. t. ē. e. in audientia. t ē. de immu. ec. c. vl. cum suis pcordãtijs.

a ¶ Tercio. hec est legitima admonitio. j. eo. facto. 7. xxv. q. iiij. de pbyterorum. 7. xvj. q. vij. omnes vcime. 7 ita isti nõ pdunt priuilegium suum vsq ad terciam admonitionẽ. ē. e. in audientia. 7. ē. de vi. 7 bone. cle. c. vl. ar. ē. ē. eo. cũ nõ ab hoie 7. c. ppendimus. ibi soluit. Illa eim intelligunt de his qui graiter excedunt vt ex lra patet hic 7 illa de cre. in audientia loq̃tur de his qui in modicis excedunt: vnde habet hic locum admonitio sed nõ in cõtrariis. Item ar. contra. ē. de cle. coniu. c. pe. 7. c. io. ibi statim pdunt priuilegium ē ibi loquit de cõiugatis qui nõ pnt nec debent priuilegio clericali gaudere vt ibi dr 7 pterea de alio priuilegio dr ibi quam hic vt dr in. c. Jo.

b ¶ Cobercẽda. no. q nõsolum in fauorẽ clericorum. ē etiaz in modũ laicoz hic fuit institutum cum laici oppido sunt clericis ifesti. ij. q. vij. l. laicos. vnde est argu. q clericus huic pnilegio renunciare nõ pot. ē. e. contingit. j. sicut nec illi de fo. compe. si diligẽti. vbi de hoc. si. ff d iiur. l. j. §. vsq ad eo 7. l. si quis seruum. ea enim que tim nos cõtingunt 7 non alios possumus renunciare. ē. de ar. cum tpe. idem est vbi pactum in odiũ criminis statutũ est ar. C. si manci. ita alie. fue. ne pstitu. l. j. secus si nõ in detastionẽ criminis. ar. C. si man. alie. vt manumittit. l. j. hec decrè. olim non fuit in compilatione Innocẽtij.

Ex pñsentia. ¶ Ponit dictũ rõnẽ subdẽs ibi: cũ sup. ab. si.

c ¶ Euitandũ. ē. de excep. a nobis. ptra. Sol. excipi pot ptra excõicatũ accusantẽ vel agentẽ qz nullũ crimẽ obstat volenti excipe. ē. de excep. cũ inter. 7. c. dilecti filij. ē secus est vbi denunciat excõicatio alicuius vbi repellit denũciãs vel agẽs rõne cõionis vt hic: qui eim aliũ denũciat debuit illũ pmonuisse aliter repellit. ē. de accusa. cum dilectus. ij. eps eim excipere non pot ptra clericum ipm accusantem cui prius cõicauit et hec in odium eius. ē. de accu. nulli. cum debeat habere secum honestos viros. ij. q. ij. cum pastoris. 7 sic p patientiam perdit quis bñficium exceptõis. sic. ff. de adu. si vxor. in fi. ff. de aqua plu. ar. labeo. ē. de publi. si ego. §. j. xxxij. q. v. horrẽdus. 7. ē. de eta. 7 quali. accepimus. Item pot hic sumi ar. q si passus suz excõicatũ litem ptestari q ammodo nõ possum excipe contra ipm: sed hoc nõ est verum: qz exceptio excõicatõis in qualibet pte litis pot opponi etiã si omissa fuerit a reo maliciose: ē ipse tunc in expensis punit 7 iudex ex officio suo 7 si reus nihil dicat repellere dz excõicatũ vt. ē. de excep. exceptionẽ. 7 extra co. Inno. iiij. in. c. pia pslideratõe. in fi. Sz hodie p illã decre. pia. si in pte aliqua litis excõicatõis exceptio obñciat 7 pbet nõ pdemnat in expensis ē ea que acta sunt valent 7 in sequentibus non audit donec fuerit absolutus. de hoc no. in. c. pdicto exceptionẽ in glo. q incipit etiam si excõicatio. ff. de postu. q̃s pbibet. ff. de peti. here. l. vl. in fi. 7. ē. de elec. nihil est. Jo.

d ¶ In mensa. si. ē. de cle. ex. mi. pposuit. in fi.

e ¶ In diuinis. qd facere nõ debuerũt. ē. e. significauit.

Quante. ¶ Legit duobus modis in glo. 7 tercio mõ ex extra glo. Et pm primũ modũ. b. d. Excõicatus qlibet p mittens clericũ pcuti si pbiberé pot. Scdm aliũ intellectum b. d. Excõicatus est pmittẽs clericũ pcuti: si rõe officij poterat pbibere 7 nõ pbibuit pm terciã 7 veram lec. b. d. vt in rubro Diuidit qz pmittit culpã quam scdo aggrauat ibi: ne aũt. ter cio aggrauationẽ declarat ibi: eos. Ab. Si.

f ¶ Cõsentiẽtes hoc intelligo p cõpartitionẽ pstãdo auctoritatẽ qz tunc eadem pena puniunt faciẽtes 7 cõsentiẽtes 7 sic intelligunt verba ista vbi inuenies ea. ē. de off. dele. c. j. vbi de h. 7. ij. q. j. votũ. 7. xvij. q. iiij. oẽs sic. ē. e. mulieres. 7. c. nup.

g ¶ Interptamur. sic. lxxxiij. dis. §. j. d. q̃ est grandis. 7. c. se. et lxxxvj. di. pasce. ff. de li. agno. necare. et ita videt peccare ois q̃ nõ defendit aliũ si potest. xxiij. q. iij. nõ inferenda. 7. c. vlt. 7 si nõ possit aliter defendere saltẽ defendat clamore. ff. ad sille. l. ij. § hoc aũt. Sed non videt q teneat defendere: qz licitũ est recipere pecuniã pro defensione alicuius. ff. qd met. cau. metũ. §. sed licet. nec reptit si data fuerit: vt ibi dr. ff. de dona. si pf. §. j. ergo vnus alterũ defendere non tenet qz si ad hoc teneret pecunia repeti posset. ff. de pdi. ob tur. cau. l. vl. Dicit Jo. q qlibet tenet defendere aliũ p capsa pdicta. 7. xc. di. pcipimus. 7. iij. q. j. nulli. 7. c. se. nec obstat qd dr 7 pot dari pecunia p defensiõe. nam 7 officiali dat pecunia qui tũ gratis tenet impendere officium suum. xxiij. q. v. nõ sane. ad defensionem clericorũ quicquid dicas de laicis quilibet tenet qz hoc ptinet ad publicum ius di. j. ius publicũ. vñ pter publicã vtilitatẽ ampliãda sũt verba edicti: qz fauore religionis multa ptra rõnẽ instituunt ff. de reli. 7 sum. fu. psone. hec dicit Jo. Sed hec tria generaliter dicere graue est qm posset aliquis piculũ incurrere: vñ alij dicũt q ad solos platos siue iudices vel alios qui habẽt aliaz ptãtem in alios hoc ptinet 7 ad hoc tenẽt qui rõne ptãtis ad hoc tenent 7 nõ alij. xxiij. q. iiij. forte. 7. c. duo ista noia. vnde si ego qui nõ habeo aliquã ptãtem video q aliq̃s vult verberare clericũ siue pcutere sine meo consilio vel auxilio nõ credo q sim excõicatus si nõ pbibeo illũ licet als forte peccẽ qz ipm nõ defendo cum possim pena eim nõ dz amplius egredi q̃ de lictũ repiat. ē. de his q̃ fi. a maio. par. ca. quesiuit. 7. C. de pe. sancimus. Et qd dicit qui cum possint intelligo de his qui rõne ptãtis quam habẽt in illos ad hoc tenent als cõsentire vident 7 pstare auctoritatem si vident illum 7 nõ pbibẽt. Alia est pbibio sociorum 7 aliorũ: qz illi solũmõ admonẽdi verbis sed non factis. vt dicit Aug. lxxxiij. di. error. ar. ptra. xxiij. q. iij non inferenda vbi dicit q tenemur iniuriam pulsare a socio sed ibi exponit si potest. i. si est in potestate constitutus 7 si etiam tenear iniuriam pulsare non tamen pter hoc sum excõicatus vt dixi. nam nullus est excõicatus ex facto alterius nisi participando vel in locutione vel in oõne aut in crimine. ē. eo. nup. vel nisi mandatũ vel auctoritatem pstiterit. ē. eo. mulieres. sed hic nullo tali modo participat capitula que inducit Jo. p se de platis loquunt.

Acro. ¶ Tria sunt dicta vt pz ex rubro. scdm ibi verũ. ecũ ibi: si vo. b ¶ Cõpetẽti trinãvz. ē. e. ptig't. ij. cũ suis

lium inuocat qui committit in legẽ: volumus 7 mãdamus: vt
a tales si tercio a te cõmoniti seipsos contempserint emẽdare illi
us efficiant immunitatis exto-
res: que p clericorum tutela et
b laicorũ violentia coherẽda di-
noscit instituta. ¶ Dem.

¶ Ex excõmunicati denuncia/tione repellitur qui non premonuit 7 ei cõmunicauit.

Ex pñtia dilecti filij: et infra. Nec canonici suo decano excõicationẽ possunt obij cere. ¶ Luz sup hoc nec pmonitus nec impetitus fuerit: neq ipsi propter hoc eum duxerint
c euitãdum sed episcopus in mẽ
d sa 7 canonici cõicau: int ei etiã
e in diuinis. ¶ Dem.

¶ Excommunicatus eit dolo/se permittens clericum percuti ex quo poterat prohibere 7 nõ prohibuit.

Quante pñsumptõnis 7 temeritatis existat in recto res ecclesie manus inijcere violentas: 7 infra. ¶ Ne aũt solos violẽtie hmõi auctores aliquorum pñsumptio estimet punien/
f dos facientes 7 cõsentiẽtes pa
ri pena plectẽdos catholica cõ
demnat auctoritas. ¶ Eos de-
g linq̃ntibus fauere interptamur
qui cum possint manifeste faci/noribus desinunt obuiari.

¶ Dem in concilio generali.

¶ Prelatus excõcare nõ debet subditũ. nisi cõpetenti monitione premissa 7 ex cã manifesta 7 rõnabili 7 ptrafaciẽti imponit pena hic expssa. itẽ punit subditus qui falso cõquerit se excõi/catũ iniuste. 7 sbijcit qd iuris si platus dicens se errasse vult excõicatum absoluere 7 aduersa/rius appellat ne absoluat.

Acro approbãte cõcilio p
h hibemus ne q̃s in aliquẽ
h excõicatõis sniam nisi cõpetẽti
admonitõne premissa 7 psonis
pñtibus idoneis: per quas si

Ꝓcor. ibi positis. xxiiij. q. iij. de illicita q̃ dicat Ꝓpetens admonitio: dic vt dr̃ in. c. ꝓstitutione. ⁊. c. statuimus. e. ti. li. vj.

a ¶ Probari possit. als em̃ soli nō crederet in ꝓiudiciū alterius. ē. de ꝓba. qm̃ ꝯ falsaz. Et sic est ar. q ordo iuris obseruādus est in ſnia excōicatōis. ij. q. j. nemo. ⁊. xxiiij. q. iij. de illicita ⁊. ē. de excess. ꝓla. c. j. sicut i alijs causis: tm̃ si nō fuerit tenet ſnia ſ ille punit q̃ eā tulit put sequit q: ſnia pastoris siue iusta siue iniusta tenet. xj. q. iij. c. j. ⁊. ij. nisi in duob? casibus. ē. eo. p tuas. Ite in tercio casu nō tenet ſnia si admonitio nō ꝓcedat vt i cōcilio lugdo. e. ti. c. statuim?. B. b ¶ Iusta fuerit. ex cā. ſ. no. q ſnia excōicatōis tribus modis dr̃ iniusta ex cā. ex aio: ⁊ ex ordine. B em̃ ē ſnia iusta ex ordie: ⁊ iusta ex cā q: cā ſbest q̃re fuit excōicat? nihilominus punit: q: ordinē non ꝓuauit: ⁊ tm̃ tenet sententia: de istis tribus modis bēs plene. xj. q. iij. §. si ē. ⁊. §. cū ē. sic etiā stipulatio dr̃ iniusta ex cā. ff. de vo. excep. l. ij. §. siqs sine. Ite nouatio. ff. de noua. l. j. Sz q̃d si iudex ita dicat: excōico te: q: pardus currit: q: elemosynā fecisti deū coluisti vel aliud bonū fecisti. Hug. dicit q talis ſnia ex q̃cunq cā tenet si vr̃ ꝓtinere intollerabilē errorē: dū dicit excōico te q: deū colis: cū em̃ ſnia iniusta est ex cā apud deū nō est ligat? nisi ꝓtēnat. xj. q. iij. §. cū ē. Et sic videt ꝓsentire Hug. vt dixi. ē. e. p tuas. Gādul. dixit ꝯ ⁊ Io. vt. ē. e. p tuas. qd magis placet. Sz illud videt mirū q iniusta excōicatio ex ordine ꝓuat aliquē ingressu ecclie q: post latā ſniam iniuste excōicās statim ꝓuat? ē ingressu eccl'e: nec alit excōicat?ē nisi post latā ſniam. q̃liter ē ꝓuatus ꝓt aliū ꝓuare ingressu ecclie ⁊ insit incipiūt esse ꝓuati excōicās ⁊ excōicatus: ⁊ sic cadē ſnia ꝓuat excōicantē ⁊ excōicatū: ⁊ ita q̃s ꝓt scip̃m ꝓuare ingressu ecclesie qd absurdū vr̃ Io. Tu vo dicas q lz Io. nihil dixerit p eādē ſniam nō priuat excōicās ⁊ excōicatus ingressu ecclie: subditus tm̃ priuat p ſniam sui ꝓlati ipse ꝓlat? ꝓuat ingressu ecclie aucte b? canōis eo q faciat ꝯ istū canonē: ⁊ ita vn? punit a iure ⁊ alt a iudice. ⁊ sic ñ ē verū q cadē ſnia pariat ꝯrios effect?

c ¶ Per mensem. B pena ipso iure inflicta est ⁊ mēse clapso restitut? est. lxxxj. di. si q̃ sunt. carebit insup boim cōione incēptū visum fuerit suo ſupiori. xxiiij. q. iij. de illicita. Multiplicez em̃ penā patit q̃ iniuste excōicat aliū. Primo q̃dē q: ꝓuatus est vno mēse ingressu ecclie q: punit in cōione alioꝝ ſupioris arbitrio. Ite tenet excōicato ad interesse vt B. j. di. tenet etiā actōe iniuriarū. xj. q. iij. illico. ⁊. c. temerariā. Ite tenet pena sacrilegij. xxiiij. q. iij. nō inppetuū. Io. bodie vo q̃ excōicat in scriptis excōicationē ꝓferat ⁊ cām excōicationis exp̃sse ꝓscribat ⁊ q̃ ꝯfecerit p mēsem vnū ab ingressu eccle ⁊ diuinis officijs se nouerit ſuſpēsum: ⁊ si ſuſpēsus diuina p̃sumpserit officia celebrare sicut ꝓus irregularis efficit ſup q̃ p papā tm̃ poterit dispēsari: vt B oia ꝓbant p ueere. Inno. iij. e. ti. cū medicinalis. li. vj. ⁊ ita ꝓua augmētata ē. B. d ¶ Inēdictū. Sz pone q iniuste excōicat? statim ab ipo excōicatore ſuſpēso ab ingressu ecclie petat absolui. vr̃ q ip̃m nō possit absoluere q: cū ipe careat ingressu ecclie ē aliū nō ꝓt recōciliare ecclie. Sz vr̃ q sic: q: dicit inferi? ad excōicatorē ip̃m remittat. Quidaz dixerūt q a ſupiore tpe ſuſpēsionis excōicat? nō dz absolui: q: cū ipe sit ſuſpēsus aliū recōciliare nō pōt. ar. de con. di. iiij. sanctum est. ⁊ sequēs lra caueat ⁊c. intelligit q̃ñ admonitio ꝓcess sit ⁊ excōicatio iniusta fuit ꝓncipiū ca. q̃ñ. admonitio nō ꝓcess. sit. Vel dic q lz p mēsem sit ꝓuat? ingressu ecclie nihilomin? iurisditione ſuā retinet: q: nō est ꝓpterea ꝓuatus iurisdictōe nec est excōicatus: vñ ip̃m absoluere ꝓt. ē. de rescrip. ab excōicato. ⁊ de cler. ex. mi. si celebrat. ⁊. j. e. duobus.

e ¶ Caueat. etiā dixit q nullus excōicet sine admonitōe ꝓmissa. Et forte videret q admonitione ꝓmissa posset excōicare etiā sine iusta cā: ē B non est verū ⁊ ideo dicit: caueat ⁊c. ⁊ ita ordo ⁊ cā in hac ſnia seruāda sunt.

f ¶ Rōnabili causa coram ipso probata. ij. q. j. nemo.

g ¶ Taliter ꝓcesserit. i. sine manifesta ⁊ rōnabili cā

b ¶ Absq grauamine. q: nullas expēsas debet ꝓpter hoc facere nec iurare si constat q est iniusta nec aliud sibi percipere cū ſnia fuerit iniusta ē. d of. or. ad rep̃mēdā. ar. ē. j. e. venerabili. i ¶ Querelā. d B dictū est. ē. e. p tuas. k ¶ Periculo more. mora em̃ q̃nq ad se trahit piculū. v. di. baptisari. ⁊ ꝓter piculū more q̃s subijcitur iudici nō suo. ē. ti. ꝓ. c. vl. vbi de hoc. l ¶ Constiterit excōicatore p̃sente: q: causarum merita partium affertione panduntur. C. si p vim vel alio modo. l. vlti. ⁊. ē. de resti. in integ. tū ex lr̃is. ad fi. aut etiā eo absente p ꝓtumaciā ⁊ lite nō cōtesta. ē. de appel. interposita. §. vlti. si tm̃ pure ageret ad reuocādā ſniam nō vt iudex puniret tunc nō esset necesse ip̃m reuocari vt. ij. q. vj. hoc etiā placuit Io.

m ¶ Ad interesse. i. ad damnationem que sustinuit siue circa sumptus siue in alijs ⁊ illa declarabit suo iuramēto. ij. q. j. in primis. C. vñ vi. si q̃ñ taratiōē iudicis ꝓmissa. ē. de his que vi me. cā fiunt. c. vl. ⁊. ē. de ꝓcura. ꝓstitutis. ē nunq̃d estimabit illud interesse q eo electo cassata fuit electio ꝓter illā excōicationē ⁊ q bñficia adeptus esset. Dicit Io. q sic. q: illud interesse est circa rem. xj. q. ij. si quis de clericis. ⁊. ij. q. v. sup causas. ⁊. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus. in prin. secus si interesse est extra rem. ff. eo. si sterilis. §. cum p venditorem. Sed non credo q tale interesse debeat estimari nec venire in cōdemnationem q: ecclesia ꝓter hoc puniri nō debet. si ꝓprium haberet forte puniret. n ¶ Tantam infligere penam. q: nulla est maior in ecclesia. xxiiij. q. iij. corripiant. ⁊. q. j. nō auferamus. in fi. quia illa separat a corpore xp̃i quod est in ecclesia. j. e. c. pe. ⁊. iij. q. iiij. engeltrudam.

o ¶ Ex causa ꝓbabili. q: forsan credidit citationem pueniſſe ad ip̃m credens eum contumacem cum nō esset: vel credebat causam excōicationis sufficiēter ꝓbatam errans in ꝓbationibus dubijs. ar. ē. de re iudi. cum bertoldus.

p ¶ Si laudabilis. quasi diceret: non sufficit probabilis causa nisi iudex sit laudabilis opinionis vt p̃sumatur q hoc non fecisset nisi errauerit: alias contra diligentem quandoq; presumitur q non errauerit. ff. de proba. cum de indebito. C. qui ⁊ aduer. quos. l. j. sed illud maxime tenetur comparatiue: vnde idem esset: ⁊ si non esset ita laudabilis opinionis dum tamen errasset: sed tunc magis presumitur pro errore. B.

q ¶ Probabilis error. Sed q̃liter ꝓbabilis error pōt excusare appellantē: q: forte credidit nō sufficiēter ꝓbatū illud p q̃

a necesse fuerit possit ꝓbari monitio ꝓmulgare p̃sumat qui si cōtra p̃sumpserit etiā si iusta fuerit excōicatiōis ſnia ingressum ecclesie p mēsem vnum sibi nouerit interdictū: alia nihilominus pena mulctandus si visum fuerit expedire. ¶ Caueat etiā diligēter ne ad excōicationē cuiusq̃ absq manifesta ⁊ rōnabili cā procedat ad quā si taliter forte processerit ⁊ requisit? humiliter processuz hmōi nō curauerit absq grauamine reuocare: granatus apud ſupiorē deponat de iniusta excōicatiōe querelam qui si absq piculo more pōt ad excōicatorē illū cum suo mandato remittat infra cōpetentē terminū absoluendū. alioquin ipse p se vel p aliū ꝓut viderit expedire sufficienti cautione recepta munus ei absolutionis impendat. ¶ Cūq aduersus excōicatorē de iniusta excōicatiōe cōstiterit excōicator ꝓdemnet ad interesse cōicato als nihilomin? si culpe q̃litas postulauerit ſupioris arbitrio puniēdus cū nō leuis sit culpa tātā infligē penā insonti nisi forsitā errauerit ex cā ꝓbabili: maxie si laudabilis opinionis existat. ¶ Verū si cōtra excōicationis ſniam nihil rōnabile fuerit a ꝓquerēte ꝓbatū: idē ſup iusta excōicatiōis molestia p penaz ad interesse vel als ꝓm ſupioris arbitriū ꝓdemnet nisi forsan ⁊ ipsum probabilis error excuset ⁊ super eo pro quo fuerit iusta excōmunicatione ligatus p cautionē receptam satis

excõicabat qd tñ erat de quo aliqs bñ poterat dubitare in ordine iuris q̃ seruãdus est in hac snia nõ posset ita errare reus sed tñ in cã excõicationis. Et est hic ar. bonũ q̃ si aliqs habz pbabile cãm litigãdi nõ punit in sumptibus litis. ff. de leg. ij. q̃ solidũ. §. etiã. de hoc tradit. ẗ. de dolo. c. fi. a ¶ Satisfacere ꝓpellat. sic pz q̃ si excõicatus petat absolutionẽ a suo excõicatore: ziurauit stare mãdatz suis eo absoluto qd ꝓmo inq̃rere dz an excõicatõ iusta fuerit añq̃ aliqd ei p̃cipiat. ẗ. de resti. spo. Ras. in fi. ẗ. de off. or. ad reprimẽdã. si fuerit excõicatio iniusta nihil p̃cipiat ei p iuramentũ: qz in nullo tenet satisfacere cum nõ deliq̃rit: ẗ si fuerit iusta tũc ꝓmo recipiet mãdatũ vt b. Contra ẗ videt qd legit. ẗ. de rescrip. ab excõicato. qrvt ibi dr excõicator de suo facto certus esse dz ẗ ẗ intelligere cum dubitat an iuste vl iniuste excõicauerit p̃missa admonitiõe ibi qñ nõ ꝓmisit admonitionẽ: z sic p̃ formã pcilij tulit sententiã z sic nõ p̃dicit cũ de facto suo certꝰ esse debeat: idẽ ẗ faciendũ cũ aliqs coram supiore deponit de iniusta excõicatõe q̃relã ꝓm qd hic fit. ẗ. de of. or. ad reprimẽdã. ẗ ẗ dz inq̃ri an excõicatio fuerit iusta vel iniusta coram arbitris ab excõicatore et excõicato electis vl apd synodũ potius. xj. q. j. si clericus. vel coram supiore p querelã: vt ibi dr. z. ẗ. de off. or. ad reprimendã. Sed nõne eo ipso q̃ excõicatus petit absolui z iurat intelligit acq̃escere snie vt eã postea impugnare non possit. Videt q̃ postea nihil dicere possit p̃ ipsam. ẗ. de offi. de leg. gratũ. z. ẗ. de his q̃ fi. a ma. par. c. ex ore. z. ẗ. de appel. solicitudinẽ. ff. de inoffi. testa. l. vl. Item si nõ appellat a snia excõicationis vsq̃ ad. x. dies intelligit acquieuisse snie qd videt. ẗ de re iudi. qd ad cõsultationẽ. z. C. e. ti. ad solutionẽ. Dicas q̃ nõ: nõ ẗ ex eo qd petit absolui acquieuit snie q̃ sit iusta: sũr nec ex eo q̃ non appellat infra. x. dies acquiescit snie. Et rõ satis euidens est quare in snia excõicatõis nõ sit necessaria appellatio: qz appellatio suspẽdit ꝓnunciatum. ff. ad turpil. l. j. in fi. sed effectus excõicationis nõ põt suspendi p appelationẽ ẗ. de appel. pastoralis. vnde nec ꝓdest nec est necessaria appellatio: qz p cursum. x. dierũ nõ transit in rem iudicatã. nam absolui pt etiã post. x. dies vnde p lapsum tpis nõ sumit aliquã firmitatẽ z iõ de iniusta excõicatione q̃cunq̃ põt q̃s conqueri cum voluerit. b ¶ Non deferat in hac pte. qz cessante cã cessat effectus. sic. ẗ. de appel. cũ cessante. z ita iudex põt suaz interlocutoriaz reuocare vt ibi dr z. ff. de re iudi. qd iussit. vel errorẽ suũ corrigere. ẗ. de accu. qualiter z qñ. j. z paliare p peram actum. ẗ. de vsu pal. c. nisi. c ¶ Dubitari. ergo admittitur hodie appellatio nõ solũ si cã sit ꝓbabilis. sed etiam si est dubia: de hoc dicit. ẗ. de appel. vt debitus. in dubijs ẗ potius deferendum est appellationi: quia illud certius est idcoq̃

a facere cõpellat vel in pristinaz reducat snia vsq̃ ad satisfactionẽ condignam inuiolabiliter obseruandã. ¶ Si vero iudex suũ recognoscẽs errorẽ paratus sit talẽ reuocare snia z p q̃ lata fuerat ne absq̃ satisfactõe reuocet illã apellet apellatõi nõ
b deferat i hac parte nisi talis sit error de quo merito debeat du
c bitari z tunc sufficienti cautiõe recepta q̃ coram eo ad quẽ appellatum extiterit vel delegato ab ipso iuri parebit: excõicatũ
d absoluat. sicq̃ pene p̃scripte minime subiacebit. Cauẽs oio nevoluntate puersa in alterius p̃
e iudicium mentiat errorem si districtionis canonice vult effugere vltionem.

Bono. iij. eꝑo bonoñ.

¶ Excõicat hereticos z q̃scũq̃ violatores ecclẗastice libertatis

f Querit. f. t. z infra. ¶ Excõicamus oẽs hereticos vtriusq̃ sexus quocũq̃ noie cẽseant z fautores z receptores z defensores eoꝝ nec nõ z q̃ decetero seruari fecerint statuta edita z consuetudines introducta
g cõtra ecclie libertatẽ nisi ea de
h capitularibus suis infra duos
i mẽses post hmõi publicationẽ

snie fecerint amoueri. ¶ Itẽ ex
k cõcamus statuarios z scriptores statutoꝝ ipsoꝝ: necnõ potestates cõsules rectores z cõsiliarios locorũ vbi decetero hmõi statuta z cõsuetudines edite fu
l erint vel seruate. ¶ Necnõ z il
m los qui ꝓm ea p̃sumpserint iudicare vel in publicã formam scribere iudicata.

Dem magistro et fratribus hospitalis hierosol.

¶ Fratres hospitalis hierosolimitani excõicati p iniectionem manuum in clericum seu cõfratrem absolui possunt per eoruz priorem nisi excessus fuerit difficilis z enormis.

n Canonica in stitutione caueturq̃ monachi z canonici regulares quocunq̃ mõ se pcusserint nõ sunt ad aplicã sedẽ mittẽdi: ẗ ꝓm discretionem z puidentiam sui abbatis disciplinę subdantur q̃ si abbatis discretio ad eorum correctionem non sufficiat puidẽtia est dioc.
o episcopi adhibenda nisi excessus difficilis fuerit et enormis
p propter quem merito ad eccle. roma. fit recursus habendus.

¶ Nos ergo ad vos statutum
p hmõi duximus extendendum

iuri parebit coram illo ad quẽ appellauit vt hic dr. z. ẗ. appella. q̃ fronte. Jo.

e ¶ Mentiat iudices ẗ sepe falsa scribunt. ij. q. vj. §. biduum. in fi. z. C. de arbi. l. ne in arbitris. ff. de custo. z exhi. re. diu⁹. ij. ẗ. de ꝓba. q̃m contra. que tñ ipsorũ malicias refrenat.

Querit ¶ Duas habet ꝓtes ꝓncipales. Secda ibi: necnõ. Ab. Si.

f ¶ Excõicam⁹. oẽs heretici z fautores receptores z defensores hereticorum ipso iure excõicati sunt vt ẗ patet. z. ẗ. de here. excõicamus. j. in prin. z. §. credẽtes. z. c. penultimo.

g ¶ Ecclesie libertatem. sic. j. eo. grauem qui ẗ cõtra ecclesie libertatem venire nitunt sũt ipso iure excõicati vt hic dicit: ẗ q̃ iura ecclesie auferre conant vel onera ei imponere nisi admoniti restiterint. ipso iure sunt excõicati ti. ẗ. de immu. eccles. nõ minus. z. c. aduersus. arg. ꝓtra. j. c. graue. vbi dicit tales excõicandos nisi statuta veteri fecerint ibi soluit.

b ¶ Capitularibus. i. libris in q̃bus statuta sua conscribunt sile verbũ habes. xj. q. j. §. hoc si q̃s antiqua.

i ¶ Infra duos menses. sic. ẗ. ne cle. vel mona. nõ magno. et c. sup specula. a tpe ẗ publicationis currunt isti duo mẽses: postea vero cõstitutio oẽs ligat in autentica: vt facte no. cõstit. circa prin. col. v. k ¶ Scriptores. sic. ẗ. ne cle. vel mo. sniam vbi ꝓhibet clericis sniam sanguinis ꝓferre z scribere eo mõ oẽs ẗ qui ꝓsilium vel auxiliũ in his ꝓstiterint sunt excõicati vt hic patet: z isti statuarij priuandi sunt feudo qd habent ab ecclesia. j. eo. grauem.

l ¶ Vel seruate. resume vt. j. duos menses z c.

m ¶ Qui ꝓm ea. ar. q̃ illa scripta sunt reprobata quoꝝ damnant auctores. ẗ. de heret. fraternitatis. vbi de hoc. z. c. excõicamus. §. credentes.

Canonica. ¶ Statutũ de regularibus excõicatis ꝓ iniectione manuum absoluendis p suos ꝑlatos ad hospitalarios extendit vt ipsorũ prior eos absoluat. h. d. vel sic vt in rubro. Diuidit nam ꝓmo ponit canonẽ antiquũ. Secdo illũ prorogat ibi: nos. Ab. Si.

n ¶ Institutione. quã habes. j. e. c. ij. z. c. cũ illorũ.

o ¶ Enormis. ẗ. e. cum illorũ. B. p ¶ Duximus extẽdẽdũ qd ẗ cõcessum fuit monachis z canonicis regularibus extẽdit ab hospitalarios fauore religionis sic qd dictũ erat de monachis extẽdit ad regulares. ẗ. de postu. ex pte. sic qd ꝓcessum

fuit religiosis extendik ad eos.ē.de priui.qd nonnullis. ⁊ qd dictū fuit de epis intelligendū est de electis ⁊ cōfirmatis.ē.de transla.inter.⁊ qd dictū est de vxore intelligendū est de spōsa. ff.de iure do.si spōsa.⁊.ff.de spō.oēo.⁊.ff.de fun.do.lex iulia.

a ¶ Nisi maioris. ꝓpter enormitatē excessus vel ꝓpter maiorem ꝑsonā cui man? intulissent.ē.e.cū illorū.⁊.c.mona chi.B.

b ¶ Si ꝑsbyter: nisi esset ꝑsbyter nō cōcederek ita de facilivl saltē clericus qz laicz hoc officiū lz religiosis ñ ꝓmitterek.xcvj di.bene quidē: sic nec officiū ꝑdicādi.ē.de bere.cum ex iniūcto ⁊ petro claues ecclie cōmisse sunt q fuit sacerdos ⁊ ñ laico.xxiiij q.j.qdcūq. ⁊.xxj.di. in nouo.⁊.xcvj.dist. bene quidem.

c ¶ Fratribus vris ergo nō alijs qd ē verum: ⁊ idē intellige d abbate q non posset alteri? abbatis monachū vel aliū absoluere ex eo qd dicit vris de alijs ꝓhibitū intelligik: sile.ij.q.j.vnus ex vobis.xlv.di.disciplina.ibi peccauerit ꝓpls tuus ⁊c.priuilegiū hoc locale est ita q ipi extēdere ad alios nō possunt.

Sup ⁊ ¶ Cōis diuisio. Scda ꝑs ibi: poteris.Ab.

d ¶ Formā quam. habes.ē.e.ex tenore. que obseruāda est in absolutiōe cuiuslibet qui incidit in canonē ē.e.cū desideres.j.responso.in fi.

e ¶ Juramentū. tñ ad cautelā potius introductū fuit vt ibi dr vt decetero nō ꝓmittet talia: sile.xxiij. q. vl.pessimā.⁊.j.e.grauem.⁊.ē.e.ex tenore.

f ¶ Cum ꝓmissiōe. hic euidēter reprobatur opinio illoꝝ q dicūt q si iuramētū nō interueniat in tali absolutōe nō est absolutus.iuramentū cm nō est de suba absolutōis vt hic ptz de B dictū est.ē.eo.cū desideres.in fi. g ¶ Detrahendū.rōne loci ⁊ tpis detrahendū est seueritati vt ñic dicit.l.di.vt cōstitueret.xliij.di.cōmessationes.ix.q.j.ordinatōes.xxiij.q.iiij.nō pōt.⁊.ē.de trāsac.c.vl. vbi habes de hoc satis.

b Venerabili.ad cautelam.qz lata erat post appella.vt dicebat sic.ē.e.p tuas.⁊.ē.de ap.ad pniam.⁊.ē.de testi. veniens.ij.in fi.⁊ tñ licet ad cautelam absoluat iuramentum ꝑstat vt hic patet: ē exquo ad cautelam absoluik non deberet iurare: hoc fit ꝓpter dubium qz non cōstabat de ipsa suspēsione an rite lata fuerit: ⁊ ideo ꝑstat iuramentum vt si cōstiterit ipm culpabilem extitisse sup eo ꝓ quo sententia lata fuit stabit mandato archiepi ⁊ est notabile q ꝓ suspensione iurat sicut ꝓ absolutione excōicationis.B.

¶ Constiterit.coram quo constare debet: forte coram papa si voluerit vel coram eis delegato vel si arbitros eligere voluerint: ipse cm archiepus nō debet cognoscere vt videk arg.ē.e.p tuas.⁊.xj.q.j.si clericus.de B di.ē.eo.sacro.⁊ est ar.ex hac de cre.q semp iuramentū exigendū est in absolutiōe vbi nō ꝓstat excōicationē vel suspensionē iniustā: sed mandatuz differk in euentū cognitiōis vt dictū est.ē.eo.sacro. vel dic q isti quibus scribik cognoscēt de hac suspensione.

auctoritate pre.statuētes vt in
a tali casu nisi maioris sit ꝓuidē/
tie requirēda p priorem vestrū
b qui sicut audiuimus presbyter
c esse debet fratribus vris abso/
lutionis bñficiū impendak.

I Dem ti.sancti praxedis pre/ sbytero cardi.ap.se.le.

¶ Excōmunicatus vel suspensus absolui nō debet nisi p prius iuramento prestito si tamen sine scādalo iuramentū haberi non potest poterit fieri absolutio p manualem promissionez.

Quia per eo q monachi greci ⁊ heremite ꝓpter inobedientiā snia suspensionis ⁊ excōicationis ligati nolūt ad mādatū ecclie nisi p manualem ꝓmissionem redire hoc tibi duximus respōdendū. ¶ Qd si nullatenus possunt induci ad pre
d standum iuxta formam ecclesie
e iuramentū ipsos ac vice cum ꝓ
f missione poteris recipe manuali cū interdū cōsideratis locoꝝ ⁊ temporū qualitatibus seueri/
g tati sit aliquid detrahendū.

I Dem bitur.et carnoten.de/ cani.⁊ subdiaco.arelatēsi.

¶ Cum de viribus sententie dubitatur potest quis absolui ad cautelam iuramento prestito.

Venerabili.f.n.cenomanēsi. epo et ꝓcuratore turonēsi. archiepi in nostra presentia cōstitutis ꝓ quadam suspensiōis sententia in ꝑfatum epm ab eodem archiepo ꝓmulgata: nos sententiam ipsam relaxamus ad
b cautelam ipso epo in ꝑsentia dicti ꝓcuratoris ꝑstante corporaliter iuramentuz quod parebit mandatis: que idem archiepus
i sibi ꝓpter hoc fecerit si constiterit ipm i eo ꝓ q fuit lata ꝑdicta sententia culpabilē extitisse.

I Dem episcopo senonēsi.

¶ Excōmunicank officiales locorū in quibus sunt statuta cōtra ecclesiasticam libertatem nisi ea deleri fecerint et statuarij feudis ecclesie sunt priuati.

Rauē venerabilis.f.R. pisani arhiepiscopi recepimus questionez quod quidā ciues pisani deputati a potestate ac populo ad statuta ciuitatis edenda in derogatione apostolice sedis ⁊ subuersionem ec
k clesiastice libertatis edere presumpserūt q si quis clericus vl laicus contra quemcūqz laicuz pisani districtus ad iudicem ecclesiasticū lras apostolicas impetrauerit in mille solidis nisi renunciauerit lris condemnek nec redditus possessionū suarū
l reddank eidē: vl agri excolank illis: sed banno potius subiaceant ptātis ⁊ infra. Statuerunt
m illi preterea vt clerici suis sumptibus castrū ripe fracte faciāt custodiri q si renuerint contra eos ptās ꝓcedere teneak: et infra. ¶ Ideoqz.f.t.mādamus q tenus in cōsiliarios ⁊ officiales ciuitatis ipsius nisi statuta ipa de capitularib? suis deleri fecerint: ⁊ idonee sicut exigit res ca
n ueri q similia de cetero nō debeant attentare: excōicatiōis sen/
o tentiam ꝓmulgare ꝓcures. Ceterum cum idem statutarij multa de bonis ecclesiasticis tenere dicātur in feudum ipsos fore excommunicati ipso iure. nisi ea deleti fecerint ⁊ infra terminum dictum ⁊ postea p sentētiam sed statutarij ⁊ scriptores ipso iure sunt excōicati: vt.ē.eo.nouerit. Vel dic q hic loquitur de alijs consiliarijs ⁊ officialibus qui postea successerunt ⁊ non de illis quorum consilio vel auctoritate statuta illa edita fuerunt: ⁊ nisi isti ea deleri fecerint excōmunicenk vt hic dicit: ⁊ si ea fecerint obseruari nisi infra duos menses ea deleri fecerint ipso iure sunt excōicati.ē.eo.nouerit.sic.ē.de immu. ec.aduersus.antiqua decre.concordat illi decre.nouerit. ⁊ iō videk male decisa vt nō contradicat.sic expone ꝓmulgare ꝓ cures id est ꝓmulgatum esse ostendas vel denuncias vel iterum excommunicantur a iudice: alias nō videtur cessare cōtrarium.Ber.

Rauē. ¶ Prima ꝑs ponit q relam.Scda dat iudices: ibi.iōq.Ab.si.

k ¶ Libertatie. sic ē.e.nouerit.

l ¶ Excolank.similē penam babes.ē.de ꝓuile.quanto.sic excōicank iudei.ē.de vsur. post miserabilez.⁊.c. quanto.Ber.

m ¶ Sumptib?.volētes ecclesiā subicere seruituti ⁊ publicis functionibus a q̄bus sunt oino immunes. ē.de imu.ec.ñ min? ⁊ xvj.q.j.§.nouarū.C de sacrosā.ec. placet.

n ¶ Similia de cetero.ē.e.ex tenere.xxiij q.vlt.pessimā.et.xij. q.ij.de viro.xj.q.iij. cum aliq̄s.sicut ⁊ de beretico.j.q.vij. quotiens §.⁊ de de cō.di. ij.ego berengarius.

o ¶ Promulgare ꝓ cures.ar.contra.ē.e. nouerit.vbi excōicati videnk ipso iure consiliarij sicut ipsi statutarij rectores ⁊ cōsules: sed illud intelligi potest nisi infra duos menses ea deleri fecerint ⁊ hoc intelligik ꝑm illō: vt nisi ea deleri fecerint excōicenk: et sic videntur

a ¶ Priuatos: ex hoc videt̄ q̄ ipso iure sūt excōicati ipsi sta tutarij ex eo q̄ dicit p̄uatos denūcies p̄ decre. ē. eo. nouerit. ⁊ q: cōtra fidelitatē veniūt amittere debēt feudū. xxij. q. vlti. de forma ⁊ ecclesia pōt illos priuare cum in hoc sint de foro illi⁹ sic dn̄s priuat vasallū qñ facit feloniam dn̄o de suo feudo. in consti. Frede. de feu. hac edictali. §. p̄terea q: dn̄s inter vasallos de feudo cognoscit. ē de fo. compe. verū. ex transmissa. si. ē. de be re. c. vlti. arg. xv. q. vj c. pe. ⁊ vlti. sic ⁊ cleri cis qui contra ecclesi am suam aduocat p̄ dere debet bn̄ficium ē. de postu. c. vlti.

Cum volūtate. ¶ Tres sūt p̄ tes: vt patet in rubro Secunda ibi: p̄dica tores. Tercia ibi: si q̄ ꝟo. Abbas.

b ¶ Volūtate ac p̄ positos maleficia: hec verba sumpta sūt ex illa. l. ff. de fur. q̄ iniu rie. in prin. ad coz eñ ⁊ spontaneas volun tates respicit deus: ⁊ nō ad actus. xv. q. vj. c. j. ⁊. xiiij. q. v. si q̄d. so la eñ temeritas h̄ at tendit̄. ē. e. c. j. ⁊. xvij. q. iiij. si q̄s suadēte. ⁊ q: animus punit̄ nō opus. l. dist. cōtra ani mū: ⁊ duobus. c. se.

c ¶ Ad salutē. ē. eo. j. respon. ⁊. xj. q. iij. cū excōicato. vbi p̄mitti tur participare in his que ad salutez p̄tinēt vt hic dicit. ⁊ quecun q̄ verba ad hoc per ficere p̄ñsunt excōicato: dici possunt al's nō.

d ¶ Vel alios. id est vsurarios: quorum elemosyna recipi nō debet. ē. eo. de vsur. q: in omnibus.

e ¶ Causam: corū negocioꝝ gestores: ⁊ ideo possunt coꝝ ele mosynas recipe: vt hic d̄r: quia ipsi quorum res agunt̄ ab il lis sua recipere possunt: ⁊ sic isti p̄dicatores licite ea recipiūt p̄ elemosynis: ⁊ licet res nō habeat effectū sufficit q̄ ab initio negociū sit vtiliter ceptū. ff. de neg. ge. sed an vltro. §. is autez qui. ⁊ negocioꝝ gestor. p̄terea pōt agere ad sumptus quos fe cerit: vt ibi d̄: ⁊ ēt arg. q̄ ille qui gerit vicem alterius honorā dus est: sicut ille cuius vicem gerit. xciij. dist. c. vlti. ⁊. xciiij. di. c. j. ⁊. ē. de offi. deleg. cum olim. ij.

f ¶ Presertim: potest exponi p̄ maxime: quia al's tēpore ne cessitatis ab excōicatis possunt recipi necessaria ⁊ emi. xj. q. iij qm̄ multos. al's ꝟo p̄dicatores nō debent recipe elemosynas ab excōicatis vel vsurarijs vel cōsimilib⁹. x. di. oblatiōes. ⁊. c. corum. ⁊. xvij. q. iiij. miror. g ¶ Ratione officij: no. q̄ ratiōe officij licet q̄ al's nō liceret: ⁊ hoc ideo: quia ex q̄ cōmissum est ei officiū. ⁊ talia sine quibus officiū cōmode expedire nō pōt: sicut iudex pōt compescere omnes impediētes iurisditionem suā. ē. de offi. dele. c. j. ⁊. c. p̄terea. ⁊. c. prudentiā. ⁊. c. suspitiōis ⁊. ē. de testi. c. tam l̄ris. immo ⁊ si nō habeat officiū.

h ¶ Alij. s. seniores de eccl'ia p̄nt inferiores in minoribus or dinib⁹ c̄stitutos coercere etiā turbātes diuinū officiū: vt h̄ d̄.

i ¶ In minoribus ordinibus. ergo nō possunt sic cōpescere c̄stitutos in sacris ordinib⁹ licet turbēt officiū: q: ex eo q̄ per mittit sp̄aliter de istis de alijs p̄hibet sicut qd̄ de vno negat̄ d̄ alio cōcedit̄. xxv. di. qualis. ⁊. ē. de p̄sump. nōne. ⁊ q: honora biliora mēbra exceptis grauiorib⁹ culpis verberib⁹ subijci nō

a nihilomin⁹ priuatos feudis hu iusmodi nunciare procures.

Grego. ix.

¶ Alloquens excōmunicatū in tendentibus ad salutem anime etiā si alia verba interponat ex cōmunicatus nō est. hoc primo Predicatores presertiz q̄ alias sustentari non possunt ab excō municatis ⁊ detinentibus bona aliena elemosynaz recipe pos sunt hoc secūdo. Tercio ponit quosdā casus in quibus p̄cuti ens clericū excōmunicatus est.

b Cum volūtate ac p̄posito maleficia distinguant̄: ex cōmunicatiōis sentētiā ñ incur rit: qui excōicato in his que ad c absolutionē vl' alias ad salutez aīe p̄tinēt in locutōe participat licz etiā alia verba incidēter: vt apud eū magis p̄ficiat interpo nat. ¶ Predicatores quoq̄ qui d petēs excōmunicatos vel alios alienarū rerū detentores in p̄di cationibus et cōfessionib⁹ quasi e gerunt causam vel curā coꝝ ad quos res ipse expectare noscūt elemosynas licite possint ab il f lis recipe p̄sertiz si al's ñ valeāt in illo loco sustentatōez habere

g ¶ Si qui ꝟo ratiōe officij qd̄ in h ecclesia obtinēt: aut etiā alij cle rici seniores zelo deuotōis pue i ros vel adolescētes i minorib⁹ k ordinibus cōstitutos turbātes diuinū officiū: ⁊ hi qui obtentu l m p̄latōis vel magisterij subditos et scholares correctōis causa le uiter forte p̄cusserint: excōicati onis sniam nō incurrūt: qd̄ ⁊ de his dicendū est qui aliquos de n familia sua vel p̄pinquos infe o riorum graduū simili modo vt cohibeant̄ a suis insolentijs: et sciētia bonisq̄ moribus infor mentur duxerint corrigendos.

Idem astoricen. episcopo.

¶ Cōmunicans excōmunicato in crimine damnabili incidit in excommunicationez maiorem.

p Si cōcubine publice cleri coꝝ ecclesiastice cē sure di strictōne notentur: eosdem con cubinarios nō ē dubiū sentētia maioris excōicatiōis inuolui: q̄ post latā sentētiā cōmunicāt in eodē crimie crimiosis. Idē.

¶ Excōicat⁹ minori pōt ab ex cōicatione aliquem absoluere.

q Vob⁹ collata potestas vt a minori excōicatione

debent. xlv. di. cū beat⁹. puniant̄ ergo al's admonitionibus: ⁊ si se nō correxerint possunt suspēdi. ē. de cele. mis. dolentes ar.

k ¶ Turbantes. ē. eo. veniens. ⁊. ē. de appel. dilectis filijs.

l ¶ Prelatiōis: sic ergo p̄lati possunt corrigere subditos ⁊ p̄ cutere leuit̄ sine metu excōicatiōis cū correctiōis ⁊ nō ex odio ē. eo. ex tenore leuiter eñ hoc facere debent q: leuiter castigatus reuerentiam exhibet castiganti. xlv. dis. cū beatus.

m ¶ Magisterij: sic ē. e. j. c. modica eñ et leuis castigatio p̄mis sa est doctori. ff. ad. l. acquil. l. v. in fi. ⁊. l. se. humilis dz esse doctri na magr̄i. ē. de maio. obe. humilis. vbi plu res p̄cor. inuenies ad hoc nimia seuicia cul pe annumerat̄. ff. ad l. acquil. p̄ceptoris.

n ¶ De familia: no. q̄ q̄s familiā suā cor rigere dz cū ei compe tat iure patrie p̄tātis xxiij. q. iiij. duo ista. ⁊ xlv. §. salomō. ⁊. c. di sciplina. ⁊ q̄ domesti coꝝ suoꝝ curā non habet fidem negauit xlvij. di. §. necesse. ad fi. ver. hic etiā paul⁹ ⁊ C. de pa. po. si fili⁹. ⁊. nōsolū p̄r: s̄ etiā p̄pin qui domesticos suos corrigere debent. C. de emē. p̄pin. l. vna. ⁊ hoc idē dicit oēs pre dicte p̄sone clericos inferiorū graduū cor rigere poterūt sine pe na excōicatōis: vt hic patet de mgr̄is ⁊ p̄la tis ⁊ nō distinguit̄ in gradu. hic habes sex casus in q̄bus licet corrigere ⁊ p̄cutere clericū sine excōicatōe qui habēt officiū in ecclesia seniores ⁊ p̄latus ⁊ magr̄ dn̄s domus ⁊ consanguinei sunt ⁊ alij casus vbi quis nō incidit in canonem si iocosa leui tate clericū p̄cutit. ē. eo. c. j. item si inueniat eū cuz matre filia vxore vel sorore. item si vim vi repellat incōtinenti. ē. c. si vero alicuius. j. §. ij. ⁊. iij. item si clericus post trinā admonitionez non se corrigat p̄dit hoc bn̄ficiū. ē. c. c̄tingit. ij. ⁊. c. in audiētia

o ¶ Inferiorū graduū. secus si fuit in sup̄ioribus: puta in sb̄ dyaconatu vel alijs sup̄ioribus: q: p̄ sacros ordines liberati sūt a pa. po. vñ nullū ius h̄nt in eis: sacer eñ ordo liberat a pa. po. q: liberat a s̄uili qd̄ plus ē. liiij. di. ex antiq̄s. ⁊. c. frequēs. et si seru⁹ sciēte ⁊ subdiacon⁹ eodē gaudet p̄uilegio cū diacono ē. de ser. nō or. miramur. ⁊ ita habes h̄ q̄ cleric⁹ q̄diu ē i miori bus ordinib⁹ ē in pa. po. nisi exp̄sse emācipet̄: ⁊ ita no. dignita tē sacroꝝ ordinū. Quid si p̄sone sup̄i⁹ in l̄ra noiate excedant modū. nūq̄d incidūt in canonē: r̄ndeo nisi irato aīo h̄ faciāt ⁊ ex p̄posito non credo q̄ incidāt in canonē q̄ solūmō dolū p̄se quunt̄ qd̄ colligit̄ ex verbis canonis. xvij. q. iiij. si q̄s suadēte ibi: man⁹ violētas iniecerit. ⁊. ē. e. c. j. violētia nō c̄mittit̄ sine dolo: s̄ hmōi man⁹ p̄dictaꝝ p̄sonaꝝ ñ sūt dolose s̄ charitatiue lz fortuitu casu excedat modū discipline. qd̄ p̄bat̄ ex p̄n. h⁹. c.

p Si c̄cubine: in eodē crimie: sec⁹ si al's p̄ticiparēt i locu tiōe vel al's q̄ in crimie: tūc nō essent excōicati maiori s̄ miori: si. ē. e. nup. vbi satis de hac mā: ⁊ ea q̄ ibi dicta sūt h̄ pos ses repetē. ⁊ sic snia p̄ p̄ticipationē crimis extēdit̄ ad p̄sonas c̄ q̄s lata nō fuit: si. ē. de imu. ec. aduersus. in fi. ⁊. ē. e. nouerit. b.

q Vobus collata: expirat. Si p̄tās ista absoluendi non expirat: ergo vnus pōt absoluere aliū. Sed c̄ videt̄ q̄

cum vnus sit priuatus a sacris aliū restituere Holi pōt: de ꝓse. dis.iiij.sctm̄ qd̄ eim̄ nō habet vare nō pōt.j.q.j.c.j.⁊.q.vij.vaibertū.⁊ ar.s̄.de cle.ex.mal.c.vlt. Quid g̃ dicit: qd̄ talis ptās nō expirat. Rn.bñ dicit q̃ in veritate ptās collata nō expirat ꝓpter hoc cū effectu ꝗ vomit.i.ptās illa cum vtercq; sit excōicatus nō pt hīc effectū qz alter alterū nō pōt absoluere nisi primo alter eorūz ab alio q̃ a socio fuerit absolutus tunc demū habet effectū: si.s.d̄ of.dele. prudētiā.§.fexta.⁊.s̄ de ꝓcef.pbē.⁊ eccle.ñ va.qz diuersitatē.xv.q.vl.c.pe.⁊ vlti.si.C. de cura.fu.l.pe.vl' dic q̃ bñ pōt alter alterū absoluere: lz sit ligat⁹ minori excōicatōe: et ita nullo mō expirat ptās sed durat cū effectu: ar.dere. p̄di.si celebrat.qz minor excōicatio priuat solūmodo a ꝓceptione sacramentorū: sed nō a collatione: vt ibi dī: ⁊ ar.ad hoc.s̄.e. sacro. ⁊.s̄.de rescrip.ab excōicato.

Permittimus. ¶ Hodie hoc c.seruit de nihilo: q̃a hodie ꝓmittit singul' clericī celebrare ianuis clausis excōicatis vel inēdictis exclusis vt bī in.c.fi.§.addicimus.⁊.§.se.e.ti.li.vj Ab. a ¶ Excōicatī interdictis: ⁊ B idem facere debēt religiosi ⁊ alij q̃ priuilegiū habēt celebrādi tpe inēdicti.s̄.de pui.qd̄ nō nullis.⁊.j.ti.pr.cum in ptib⁹: illud pūilegiū ꝓ B.c.extēdit ad oēs alios ꝓlatos ecclesiarū q̃ prius illud nō habebant q̃ semel tm̄ in ebdomada celebrēt cā ꝓficiēdi corp⁹ xpi: ⁊ B nō attēdit fauor ꝓsonarū ꝗ sanctitas ipsius corpis principaliʳ ⁊ necessitas decedētiū infirmorū. ꝓsbr eim̄ semp dz hīc eucharistiā ꝓtā: ꝗ qñ ꝓsecrat pro ppło nihil in crastino seruādū ē: de cōs.di.ij.trib⁹. itē alijs ꝓcedit fauore religiōis siue ꝓsonarū: vt pz i.c.q̃ nōnull'.s̄.de pūil.

a ¶ Qd̄ decedētibus: sic.s̄.ti.pr.qd̄ in te. Bern.

Quānis. ¶ Diuidit in duas ptes. scda ibi. nisi. Ab.

c ¶ Satisfaciat: lz q̃s satisfecerit iniuriā passo: nondū tm̄ hīz dz absolut⁹: nec ē ei cōicādū nisi ꝓmo absoluat.s̄.e.cuz desideres.j.rn.⁊ vl.ois eim̄ res ꝓ q̃scūq; cās nascit ꝓ easdē dissoluit.j.de re.iur.c.j.sic eim̄ excōicatio q̃ñq; solo vbo ꝓbit ⁊ solo vbo tollit: ꝗ in B casu ipo facto inducit ꝗ solo vbo tollit. ⁊ sic satisfactio vl' iuramētū nō sūt de sba absolutōis: de B dictū est.s̄.e.cū desideres.i fi. d ¶ Mortis.s̄.e.nō dubiū.⁊.xvij.q iiij.si q̃s suadēte.⁊.s̄.e.qd̄ de bis. e ¶ Inimicicia.s̄.e.decetero: de ifirmitate iopia senili etate bēs.s̄.e.qd̄ de bis. f ¶ Inopia: si.s̄.de testi.si q̃ testiū.j.s̄.e.ea noscit.sol.ibi. g ¶ Puerili: pueri infra pubertatē nō mittūt ad curiā: qz etas eos excusat ab itinē.s̄.e.c.j.⁊.§.pr.⁊.j.e.c.vl. b ¶ Sex⁹.s̄.e.mulieres.⁊.c.d̄ monialib⁹. i ¶ Corpis ipotētia: qz si sit mutilat⁹ i pede q̃ ire ñ possit vl' ꝓct⁹. k ¶ Impedimēto canōico.s̄.e.qd̄ de bis.b. l ¶ Juris bñficio: vt pui.s̄.e.mlieres.⁊ B intellige ꝗm dis.b⁹.c.s̄.e.relatū. m ¶ Quibusdā ꝓdictorū.l.q̃ timore mortis ifirmitate iimicitia senili etate ꝓfractivl' ipotētia ꝓpetua inopia oēs isti possibilitate recepta sedē aplicā visitabūt, ꝓ mā

si in ipam inciderint: inuicem se absoluant: vtroq; ligato vinculo excōmunicatiōis huiusmodi non expirat. ¶ Dem.

¶ Permittitur ministris ecclesiarū semel in ebdomada celebrare tempore interdicti cōcurrētibus his que exprimunt in tex.

Permittimus ecclesiarū ministris semel in ebdomada tpe interdicti ñ pulsatis cāpanis voce submissa ianuis
a clausis excōicatis ⁊ interdictis exclusis: missarum solēnia celebrare causa conficiendi corpus
b dñi qd̄ decedētibus in penitentia non negat. ¶ Dem.

¶ Satisfaciens clerico quē verberauit non potest propter hoc ab episcopo absolui nisi in certis casibus hic expressis.

Quānis incidens in canonem late snie ꝓpter violentā manuū iniectionē iuxta ꝓ
c prias facultates eis satisfaciat: q̃bus iniurias irrogauit: nō tm̄ aliter q̃ ꝓ se.apo. vel eius legatū absolutōnis pōt bñficiū obti
d nere. ¶ Nisi imminente mortis
e articulo infirmitate inimicitia
f g h i
k pozis impotētia siue q̃libet im-

pedimēto canonico retrahat: q̃ minus ro. pō. possit adire vel
l nisi iuris bñficio a laboze hmōi
m excuset. Ceterū q̃busdā ꝓdictorū videlicet: q̃ tpali impedimēto laborāt exceptis pueris sub debito iuramēti: qd̄ fm ecclesie formā ꝓstare tenent ꝓsueuit iniungi: vt impedimēto cessante ad apo.se.accedāt mādatū ipsius hūiliter suscepturi. ¶ Dem

¶ Excommunicatō simpliciter lata intelligitur de maiori.h.d.

Si quē sub hac forma verborū: illum excōico vel si
n o mili a iudice suo excōicari con-
p tingat dicendū est eū nō tm̄ minori que a ꝓceptōe sacramentorum: ꝗ etiā maiori excōicārōe q̃ a cōione fidelium separat: esse ligatum. ¶ Dem.

¶ Beneficiū indultū rōne minoris etatis postēcepit habere locum non extinguit licet minor peruenerit ad maiorez etatem.

q Pueris qui in canonē inciderunt snie ꝓmulgate siue ante siue post pubertatem postulēt se absolui. pōt diocesanus episcopus absolutionis beneficiū impertiri. ¶ Cum ꝓpter
r defectum etatis in qua fuit cō-
s missus excessus: rigor sit māsue

pto recipiēdo: vt.j.sequit.⁊.s̄.eo.decetero.⁊.c.de bis.

Si quē. ¶ Iste ē tex.no.⁊ q̃tidie allegat.nec diuidit.ab.
u ¶ Simili: puta nisi hoc feceris noueris te excōicatū s̄.de appel.c.ꝓterea.ij.⁊.s̄.de testi.eo.c.ij.⁊.s̄.de rapto.c.iij.
o ¶ Judice suo: snia iudicis sui siue iusta siue iniusta t emet. xj.q.iij.c.j.⁊.ij.§ a nō suo iudice lata ē nlla ar.s̄.de pūil.cū olim eēm⁹.⁊.s̄.de ꝓsue.ad audiētiā.⁊.s̄.de iudi. at si clerici.⁊.s̄.de of. ordi.c.pe. p ¶ Mō tm̄ minori. Sic g̃ patz cū dico excōico illū: d̄ maiori itelligit.minor eim̄ excōicatio remouet a cōione sacrorū vt ibi dī: maior excōicatio a corpe xpi qd̄ ē ecclesia.s.cōione fideliū.iij.q.iiij.engeltrudā. Est g̃ maior excōicatio a q̃libet licita cōione ⁊ legitimo actu sepatio: vñ adā excōicatus fuit ex eiu ligui.xj.q.ij.§.euidēter. Excōicatio q̃ dabit anathema infligitur tam ab hoie q̃ a iure: ⁊ ꝓ cōtumacia. ⁊ ꝓ crimine.j.ti.pr. ex pte.et.xvij.q.iiij.si q̃s suadēte.⁊.xxiiij.q j.c.j.ij.⁊.iij.⁊ in titulo isto ꝓ violentā manus iniectionē. Minor aūt excōicatio infligit q̃ñq; pēnitēti et impenitēti. penitenti q̃ñq; a seipso q̃ñq; a sacerdote: de pe.di.j. facili⁹.§ meli⁹ facit si aūcte sacerdotis B facit de pe.di.j.in actōe impenitēti q̃ñq; a eo imponitur excōicatio minor cū ꝓpter mortale pctm̄ deus tradit aliquē satbane ⁊ discedit a mēte eius.xj.q.iij.audi deniq;. Q̃ñq; ipsemet se suspēdit a sacris cū nō vult penitere: ⁊ putat sibi sufficere: ⁊ male B fit.de pe.di.j.sunt q̃ arbitrant.sed si reputat se indignū ⁊ abstinet bñ facit: de ꝓse.dist.ij.q̃ scelerate. Q̃ñq; imponit a sacerdote loco pene: qz nō vult penitere.xvij.q.iiij.miror. Q̃ñq; ꝓ sniam canonis.xj.q.iij.cū excōicato.⁊.lxxxj.di.si q̃ sunt. Cum inflicta est excōicatio a se vel a deo agat pniam ⁊ sequit recōciliatio. Si vo a sacerdote inflicta fuerit ꝓ eū recōcilict. Cum vo a canone infligit minor excōicatio ꝓ simplicē sacerdotē pt absolui ⁊ sine iuramēto vel aliquo mādato nisi pricipet in crimine.s̄.e.nup.⁊.c.si ꝓcubine. q̃ maiori excōicatōe est notatus si ab hoie semp ab eodē vel eius supiore dz absolui.s̄.eo.ꝓ tuas. nisi incēdiarij post publicationē.s̄.e.tua.si a canone est notatus a suo eo pōt absolui: nisi ꝓdictor canonū sibi absolutionē retinuerit.s̄.e.nup.sicut in bis q̃ violētas manus mittunt in clericū.xvij.q.iiij.si q̃s suadēte.⁊.s̄.e.c.pri.

Pueris. ¶ Due sunt ptes. scda ibi.cum ꝓpter.Ab.

q ¶ Pueris: intellige vsi capacibus.s̄.de delict.pue. pueris.als iniuriā facere nō possunt: pati vo sic.xv.q.j.illud.
r ¶ Etatis: sic ergo parcit etati licet nō totū ꝗ q̃ ad minorez penā: vt in delictis.ff.de mino.auxiliū.§.in delictis.in delictis eim̄ nō parcit nisi quo ad minorē penā: vt ibi.
s ¶ Rigor: iuris rigor temperat q̃ñq; rōne etatis: vt hic. et lxxxvj.di.tanta.⁊ de ꝓse.di.iij.eos q̃.xxxv.q.ix.sniam.q̃ñq; rōne locorū ⁊ temporū.s̄.e.sup eo.⁊ q̃ñq; rōne ꝓsone ⁊ cause et loci ⁊ tpis.s̄.de transac.c.vl.⁊.xxxiij.q.xiij.occidit.⁊.xxix.dis.

Magnus Alma mater

scienduṁ. qñq̃ rõne multitudinis ⁊ scandali. l. dist. vt constituerek. cum suis concordan.

Rica. De verborũ significatõe. Supra visum est de diuersis ꝓstitutionibus circa iudices iudicia clericos mrimonia ⁊ crimina. Ceruntñ qz in eis ⁊ alij dispositiõibus dubitari põt de significato ꝟborũ: iõ in fine opis annectit bãc rubricã. Abbas.

Innouate ¶ Et ponit hic hieronymus verbũ nouale: qd̃ scribit Osee. x. c. Ab. si.

a ¶ Nouale: verba sunt hieronimi exponẽtis verba ꝓbete.

b ¶ Precisus: dr̃ in lege terra. s. p̃cisa que anno cessat. ff. de ver. sign. silua. §. ij. Dicit nouale terra de nouo ad culturam redacta cuius non extat memoria qd̃ culta fuiss ⁊ j. e. qz p nouale. ⁊ qd̃ semel fuit monale sp erit nouale q̃ ad decimarũ retentionẽ vel solutionẽ. s̃. de priuil. c. vltimo.

Nam et rex na. ¶ In ꝑma ꝑte ponunt verba danielis. in scda verba hieronymi exponẽtis illa: scda ibi: idẽ pau⁹ ⁊ vide historiã d̃ ose. dis. j. in. c. vestimẽta. als incipit vasa. Ab.

c ¶ Pres: oẽs ascẽdẽtes parentes noie ꝑtinent. ff. de ver. sig. appellatiõe. ⁊ appellatõe filij oẽs descẽdentes. ff. e. liberorũ. ⁊ ff. de gradi. l. iurisc̃sultus. §. parentes. vsq̃z ad tritauũ p̃es dicũtur: vltra vo maiores appellant liberi vsq̃z ad trinepotẽ: vlteri⁹ inferiores vocãt: vt ibi dr̃: vñ xp̃s dici p̃t fili⁹ dauid. Ala.

Nam et ego. ¶ In prima ꝑte ponunt verba Salomonis. In scda verba Hiero. exponẽtis illa ibi. q̃re. Ab.

d ¶ Unigenitũ: verba sunt Hieronymi exponẽtis: ꝟba Salomonis.

e ¶ Uterinũ fratres vterini dicunt qui ex eodem vtero nati sunt. viuẽte em̃ vria cõcepit bersabee ex dauid ⁊ peperit filiũ qui mortuus est: statim postea ꝓcepit ex eodẽ Salomonẽ. vñ ipse dicit: nam ⁊ ego vnigenitus ⁊c̃.

f ¶ Quasi nunq̃z esset. Et ita nõ videt fuisse q̃ non durauit ar. s̃. de regu. ad nostrã. lxiij. dist. quãto. ff. de in rem ver. si pro pte. §. versum. sic nõ dr̃ esse q̃ minus idoneus est. s̃. de trãsla. inter. ⁊ ff. qd̃ cuiusq̃z vniuer. l. j. ad fi. ⁊ C. de epi. audi. de creationibus. ⁊. xix. dis. ꝓter totius. ⁊. xxiij. q. j. parat⁹.

g Quod dr̃ anteq̃z ꝓuenirẽt: verba sunt euãgelij mattbei que hieronim⁹ hic exponit: si. xxvij. q. ij. priusq̃z. nec valet hic ar. a ꝓtrario sensu: ⁊ est quidã modus loquẽdi sicut ibi sede a dextris meis donec ponã ⁊c̃. non tñ sequit q̃ postea pouerit. rñ. ⁊ illud cozuus nõ fuit reuersus ad arcbaz donec aq̃ siccarent: sic. j. c. pri. imo. ostendit q̃ nõ ꝓuenerũt cõtrarium innuit eius q̃ verba sonare vident: vt hic dicit in fine ⁊c̃.

Joseph. ¶ Primo ponunt verba euãgelij. scdo verba Hieronymi exponẽtis illa: ibi. Ex hoc loco. Ab.

h ¶ Donec: simile. s̃. eo. c. pri.

tudine temperandus.

Rica. De verborũ significatõe

Jeronymus super Osee.

¶ Nouale est terra nouiter ad culturam redacta.

a Innouate nouale: nouale est ager nũc primum p̃cisus.

b Idem super Danielem.

¶ Appellatõe patris venisse in lata significatõe oẽs ascẽdẽtes

Nam ⁊ rex nabuchodonosor pater tuus. i. pauus more scripture: que auos ⁊ deinceps patres appellat.

c Idem in parabolis.

Nõ dr̃ natus q̃ statim decessit.

Nam ⁊ ego vnigenitus fui coram mre mea. ¶ Quare

d vnigenitũ se noiat: quẽ fratrez

e vterinũ p̃cessisse scp̃tura testat nisi qz ille mox nat⁹ sine nomie

f q̃si nunq̃z esset de vita decessit.

Idem super Mattheum.

¶ Dictio añq̃z non sp implicat.

g Quod dicitur anteq̃z cõuenirent non sequit: vt postea conuenirent: s̃ scriptura qd̃ factum nõ sit ostẽdit.

Hieronimus sup Matheũ.

¶ Primogenitus dicit q̃ ꝑmo nascat etiã si nullus sequit eum

h Joseph nõ cognouit Mariã donec peperit filiũ su/

i ¶ Mos: idem dicit lex q̃ primus est quem nemo antecedit: ergo ⁊ primogenitus est añ quem nemo nascit quicquid sequat. ff. eo. ti. primus. ⁊. l. primi.

k Intelligẽtiã: sic. ff. de re. iur. in ambiguis. ⁊. xxij. q. v. humane. l ¶ Dictorũ. id est verborũ que plata sunt.

um primogenitũ. ¶ Ex hoc loco quidã puerilissime suspicant ⁊ alios filios Mariã habuisse:

i cum mos diuinarũ scripturarũ sit: vt primogenitũ nõ vocent: quẽ fratres sequunt s̃ eum qui natus fuit. Hillarius.

¶ Verba sunt intelligenda nõ ꝑm quod sonant. sed ꝑm mentẽ proferentis.

k l m n o Intelligentia dictorũ ex causis est assumẽda dicẽdi: qz non sermoni res sed rei ẽ sermo subiectus.

Augustinus sup Mattheũ.

¶ Non viciatur factum vario modo narratum vbi idẽ in substantia concluditur.

p Nihil obstat narrandi diuersitas vbi eadẽ dicant maxime cũ quisq̃z euangelistarum eo ordine credat se dicere q̃ deus voluit. Gregorius.

¶ Sensum non verba considerare debemus.

q Propterea si plixam epistolã meam ad interpretandum accipere te fortasse cõtigerit: rogo non verbũ ex ver/

r bo: s̃ sensum ex sensu transferre

s quia plerũq̃z dum ꝓprietas verborum attendit: sensus veritatis amittit. Isidorus.

¶ Dicit q̃s ꝓprie sit ꝓpositus.

m ¶ Ex causis: non statim debem⁹ intelligere vt ꝟba ꝑma facie sonare videẽt: maxime vbi ambigua sẽt s̃ debemus recurrere ad intentionẽ loquẽtis vt hic dicit: ar. bo. s̃. de p̃bẽ. c. vl. ⁊. c. cũ cãm. ⁊. ff. e. tit. nepos pculo. ⁊. ff. de reg. iu. sp in stipulatiõib⁹ ad cãm dicti recurrẽdus est. s̃. de accu. cũ dilecti: sicut ad cãm facti xxiij. q. vlt. occidit. ff. de furtis. verũ.

n ¶ Res. i. intellect⁹ ff. de suppel. le. l. latro xxxj. q. j. quõ ꝟginib⁹ vbi dr̃ sex maritos habuisse q̃ dño testante q̃nq̃z tm̃ habuit. ibi em̃ hieronim⁹ respexit intẽtionẽ ⁊ nõ verba samaritane. Lau.

o ¶ Rei ẽ sermo sbiectus. i. intẽtioni seu intellectui sermo seruire debet: qz non solus s̃ in radice rõnis ⁊ in sensu ꝓsistit euãgeliũ. j. q. j. marchiõ. ⁊. j. co. c. ij. ⁊. c. in his. ꝟba em̃ instituta sũt vt p ea q̃s in alterius noticiam cogitatões suas ꝓferat. xxij. q. ij. is aũt. qz sicut anim⁹ p̃ferẽt corpi ita suia ꝟbis. xxxviij. di. sedulo ⁊. xxij. q. v. bũane. ⁊. ff de legi. scire. Itẽ arg. est q̃ ꝟba ad eũneuz sensum sunt trabenda vbi res aliter salua esse nõ p̃ot: ar. C. de ver. sig. cum quidã. ⁊. C. de legi. cũ questio.

Nihil. ¶ Diuersitas verborũ nõ viciat si idẽ in substãtia cõcludat. b. d. vel sic vt in rubro. Ab.

p ¶ Diuersitas: q̃m̃ noia ⁊ verba trãsposita idẽ significãt vt dicit Aristo. vt impiar. ⁊ ẽ ar. ad B. C. de testa. q̃m̃ indignũ. et hic vbi eadẽ dicunt ꝓut sequit in lra: ⁊ b certũ sit ⁊ est ar. bonũ p testib⁹ diuerso mõ narrãtib⁹: ar. s̃. de testi. c. cũ tu. ⁊. viij. q. j. in scp̃turis. de ꝓse. di. ij. q̃tidie. ⁊ de pe. dis. j. piculose. arg. p̃ xx xv. q. vij. de parẽtela. ij. s̃ illud intelligit de p̃rietate snie.

q Propterea ad interp̃tandũ. i. ad exponẽdũ.

r ¶ Sensum. s̃. eo. intelligentia.

s ¶ Proprietas: nõ em̃ semp ad ꝓprietatẽ verborũ recurrendũ est: s̃ videndũ est q̃d testator sensserit: in q̃ p̃sumptõe sunt q̃ mozãt in eo loco. ff. d fun. instru. ⁊ instru. le. cũ delanionis. § asinã. qz potior ẽ mẽs dicẽt q̃ vox. ff. de suppel. le. latro nec pl⁹ ꝟbũ q̃ volũtas inspici dz. C. q̃ res pig. ob. pos. l. vlti. xxij. q. v. bũane aures. j. q. j. marcbion. itẽ ar. q̃ ꝟba a sua significatiõe cadũt cũ res aliter salua esse nõ p̃ot. de q̃ agit insti. de inuti. sti. §. q̃tiens. ⁊. ij. q. ij. oẽs. C. an seruus ex facto suo. l. vlti. ff. si q̃s cau. si eum. §. q̃ iniuriarũ. lv. dis. qui partẽ. ⁊. l. dist. dño sctõ: a ꝓprietate verborũ nõ est recedendũ nisi qñ ꝓstat voluntatem loquẽtis aliter voluisse. ff. de leg. iij. nõ aliter. ⁊ improprietates nõ sunt trabẽde ad ꝓsequẽtiã s̃ sunt excusande. Ala.

a Quauis: rite. id fm originariā verbi significationē.
b ¶ Priorātus curam. sic ponit. j. q. iij. saluator. ⁊ est dignitas p se sic dicta.
c Horus: primus. vij. di. moyses. B. d ¶ Constat: ex tribus vt hic dicit: nō tantū ex suis ptibus ꝓpetētibus ꝑ ornātib⁹ potius: ⁊ im proprie dī locus constare ex his sicut dicūtur vestes ptes bois adornatiue: vñ illud ps q̄z minima est ipa puella sui. e ¶ Causa a casu: ⁊ ita ē cā aīē q̄z rñdeat ps altera: ē ergo cā res indicēdo posita cū impositiōe certarū psonarum. s. actoris ⁊ rei iudicis ⁊ testis. Et ideo dī a casu: q: frequēter casualiter occurrūt ꝓter voluntatem bois.
f ¶ Discutit iudiciū ⁊ sic videt ꝓcessu tēporis mutare nomē: ⁊ exēplificat ō iudicō de tercia pte etiā fori g ¶ Dū finit iusticia hic exēplificat secām ptē fori: ⁊ ita ex istis tribus ptibus cōstat forus: vt dictum ē. et idem esse vident ista tria in suba: ꝑ aliā de nominationem assumunt diuerso tpe.
b ¶ Iudiciū: iudicium ē legitim⁹ actus duarū psonarū actoris ⁊ rei sup eadē qōne ꝑctata sub eodem iudice ꝓtracta. Lau.
i ¶ Iusticia: iusticia est ꝓstās ⁊ ꝓpetua volūtas ius suū vnicuq̄z tribuēs. isti. ō iusti. ⁊ iur. in pn. ⁊ ē. in pncipio libri i ꝓsti. greg.
k ¶ Iuris stat⁹. lex cīm dī status iuris ⁊ vere: q: p sniam ius nō ꝓstituit: ꝑ status iuris declarat. ff. si ser. vē. sicut. §. ꝑ si querit. l ¶ Negociū: q: supra fecit mentionē de negocio ibi: origo negocij ⁊c. oñdit quid sit negociū: q̄si negās ociū. m ¶ Actione causē. in hac significatōe sumit. ē. vbi dicit: origo negocij. n ¶ Iurgiū: ꝗ exponit qd dicit: scz qd est iurgiū litis. o ¶ Iure disceptāt ar. q iurgia nō ptineāt ad ꝓbros: q: nō tenent esse iurispiti. xxxviij. di. q̄ ipsis: nec aduocare pnt nisi in certis casibus. ē. de postu. c. vl. sec⁹ de archidiaco. xxv. di. c. j. R. p ¶ Lis aūt: q: fecit mētionē litis. ē. vbi dixit: iurgiū litis: exponit mō qd sit lis. lis cīm ciuilē cām oñdit tm: ⁊ nō criminalē. ff. e. ti. litis.
q ¶ De qua virgilius: ar. babes ꝗ q̄ possum⁹ inducere p nobis libros gentiliū siue paganor. xxxvij. di. si qd veri. ⁊ j. q. j. dñs declarauit ibi: si ē ⁊c. B. r ¶ Argumēto: argumētū vocat naturalē pbationē q̄ fit p localē argumētationē ⁊ ita ar. q in iudicio valet naturalis pbatio ⁊ ar. ē. j. di. ꝓsuetudo. ⁊ ē. de elec. bone. j. ibi negātis factū p rerū naturā ⁊c. a ōrio ⁊ nō p testes: vel instrā: vt lra sequēs dicit: vñ dic tabulis. i. instrīs s ¶ Tabularū. hic equiparant testes ⁊ instrā: q: parez vim habent in litibus exercēdis. C. de fi. instru. in exercēdis.
t ¶ Negocio: nō notorio qd exceit in forma iudicij.
v ¶ Tres testes: ar. ē. iiij. q. iij. §. vbi numerus. ⁊. ij. q. iiij. c. j ⁊ ē. de testi. ꝗ vniuersis: vbi dī: in ore duorū vel triū testiū ⁊c. pōt dici q hic dicit tres testes ꝓpē triplicē modū pbādi, scz ꝗ testes instrā ⁊ argumēta: de q̄bus ꝓmisit: vel potius dicas cōfessionē. q: qlibet istorū triū legitimā facit pbationē siue p testes instrā ⁊ pfessionē. ē. de resti. spolia. cū ad sedē. in fi.
x ¶ Iudex: sic. xxiij. q. ij. c. j. ⁊ supple bic bonus: q: qñq̄z mal⁹ est iudex. iij. q. vij. c. iudicet. §. vl. q: ⁊ p meritis sūditorū disponit a deo vita rectorū. ij. q. vij. ca. j. ⁊. vj. q. j. merito. ⁊. viij. q. j. audacter. Berū.
y ¶ Reus: a re ⁊ nō a reatu. xv. q. iij. c. vl. ⁊. iij. q. xj. nō est. B.
z ¶ Parte ablata: ē hic figura q̄ dī auferesis. cū pncipiū dictionis auferitur fm qd pz ꝗ. Est ⁊ figura alia q̄ dī ꝓsopopeia. i. cōfirmatio noue psone de pse. dis. iij. queris a me. vsus fi. Itē antonomasia cū p excellentiā aliq̄d alicui attribuit qd cōe ē pluriū: vt cū dico aplus intelligitur Paulus xxxij. q. v. si paulus. ⁊ cū dico vrbs intelligit roma. ē. de pe. et re. significauit Synodoche. cū ps ponit p toto. xxxij. q. iiij. meretrices. xiij. q. v. penale. Antbiptosis: cum ponit casus p casu. lxxv. dist. ordinatōes xxiij. q. ij. q̄dā. Liptote: cū plus dī ⁊ min⁹ significat. xxxij. q. vij. quid in oibus. Pleonasmos: cū supabundat dictio: vt iste videt oculo monachus regulare. xx. q. iij. pñs Themesis: cū eadez dictio interdicit. ff. de mino. l. qd si de spāli ff. de rei vē. si post acceptū. Sincopa: cuz q̄d auferit de medio dictionis. vij. q. j. audacter: p audaciter. Ironia: cū q̄d p verisionē. id est p cōtrarium dī. o quanta integritas. xj. q. iij. ad mensam. in fi. Effexegesis. i. expositio ꝓcedentis sermonis. lxvij. di. qm̄. Item antropospatos. cū aliq̄d attribuit deo qd ꝓuenit homini. xxiiij. q. j. odi. ⁊ pieci. ⁊. ē. de re. eccle. alie. vel nō. si q̄s ꝓsbyterorū. Ala.
a ¶ Si liber. q: seruus testis esse nō pōt. iiij. q. iij. vbi. §. item serui. ꝑ liberi: vt ibi dī: versi. itē liberi: ⁊. C. de testi. auc. si dicat
b ¶ Dominātis. iiij. q. iij. item idonei. ⁊. xj. q. iij. q̄tuor.
c ¶ Non femina: hoc intellige in criminali: in quo casu mulier testis esse nō pōt fm canones. xxxiij. q. mulierem. ꝑ in ciuibus ⁊ matrimonialibus bene ferunt testimoniū. ē. de testi. taz lris. ⁊. c. sup eo. arg. contra. q pnt in criminali. xv. q. iij. ex eo. sed aliud fm leges. tñ in crimine excepto admittit mulier etiam male fame ad accusationē. ē. de symo. tanta. ⁊ in inquisitione admittit ad testimoniū siue denunciationē. ē. de testi. taz lris. c. qm̄. Item in testamētis mulier nō admittit. insti. de testa. §. testes. Berū.
d ¶ Uariū. C. de inoffi. testa. filia. ⁊ ar. C. de insti. ⁊ substi. rep̄bēdēda. e ¶ Integer: q: dz esse testis bone fame ⁊ sine oī suspitōe. j. q. vij. testes. infamis repellit. ē. ō test. cogēdis p̄ea
f ¶ Fide carebit. i. ñ credit iuramēto suo: ar. ij. q. vij. ñ pōt. B.
g ¶ Iusticia cū scelerato: cū sit ꝓtus. xxxij. q. j. cū renūciat: ⁊ est summū bonū in vita colere iusticiā. xij. q. ij. cū deuotissimā.

a Quauis omnes qui p̄sunt ꝓpositi rite vocent: vsus tamen obtinuit eos vocari prepositos: qui quandā priorātus b curam sup alios gerunt.

Idem in li. ethymol.

¶ Non recipit congruam summationem.

Horus est exercendarū litiū locus a fando dictus: c siue a forōneo rege qui primus d grecis legē dedit. Constat aūt e for⁹ causa. lege. ⁊ iudicio. Causa a casu: quo venit. Est cīm materia ⁊ origo negocij nedum discussionis examine patefacta: q̄ f dū ꝓponit cā est: dū discutit iu g diciū. duz finit iusticia. Vocat aūt b iudiciū quasi iurisditio ⁊ iu i sticia q̄si iuris status. Iudiciuz k autē prius inquisitio vocabat: vnde ⁊ autores iudiciorū ꝓpositos questores vel questores l vocamus. Negocium multa signat: mō actū alicui⁹ rei cuius m ꝓriū est ociū: mō actionē causē qd est iurgiū litis ⁊ dictū est negociū. i. sine ocio. negociū autē in causis negociatio i ꝓmertijs dī: vbi aliq̄d dat vt maiora lu n crent. Iurgiū dī: q̄si iuris gar o riū eo q hi q̄ cām dicūt: iure dis p ceptāt. Lis aūt a ꝓtētōe limitis q ꝓus nomē sumpsit ō q̄ virgilius

limes erat posit⁹ litē vt discer r neret agri. cā aut argumēto aut pbatōe ꝓstat. Argumentū nun q̄z testib⁹ nū q̄z tabulis dat pbationē ꝑ sola inuestigatōe inueit veritatē: vñ dictū est argumentū argute inuētū. Probatio āt s testib⁹ ⁊ fide tabularū ꝓstat. in t oī q̄z negocio he psone querūt v iudex accusator re⁹ ⁊ tres testes x iudex dictus q̄si ius dicēs ꝓlo siue qd iure disceptet: iure autē disceptare ē iuste iudicare: nō ē ꝗ iudex si nō ē in eo iusticia. accusator vocat⁹ est q̄si causator: q: ad cāz vocat eū quē appellat y re⁹ a re q̄ petit nūcupat: q: q̄z/ uis ꝓscius sceleris nō sit reus: tñ dī q̄diu in iudiciū p re aliq̄ penit testes antiqt⁹ supstites dicebāt: eo q sup cause statu pfe z rebāt: nūc pte altera ablata nominis testes vocant. Testes aūt ꝓsiderant cōditōe natura ⁊ vi a ta: ꝓditōe si liber non seru⁹. nā b sepe seru⁹ metu dominātis testimoniū suppmit veritatis: nā: si c vir nō femina: nā variū ⁊ mutabile semp femīa pducit: vita: si e innocēs a integer actu. nā si vi f ta bona defuerit fide carebit. si g cīm pōt iusticia cū scelerato homine hfe ꝓmertiū. Idem.

¶ Dicit qd sit pactū ⁊ vñ dicat

PActum dicitur. ¶ Textus iuris ciuilis aliĕ diffinit in ſ.ff.de pactis.ab. a ¶ Scriptura.ꝛ etiã ſine ſcriptura pactum fit.ſed hoc ideo dicit.qꝛ ſepe interuenit ſcriptura ꝛ ad ꝓbatõnẽ pacti interponiĕ. b ¶ Legibus.aliter nõ valeret niſi ſm leges fieret.ff.de pact.iuriſgentiũ.§.ꝓtoꝛ ait.ꝛ.C. e.titu.pacta.Her.

c ¶ Pactũ.dicit pactum duoꝝ vel pluriũ conſenſus in idẽ. ff.de pact.l.j.§.j.

EAs dictum ¶ Diffinit.hic ius non ꝓut eſt generale nomen ſ ꝓut applicat ad certam rem qũ dicit barro ius in tali re: tunc eſt dicit ius a iure poſſidẽdo. Et ita intellige iſtum ter.Sed capiẽdo ius generaliter dicit a iuſticia ꝛ eſt ars boni ꝛ equi.vt.l.j.ff.de iuſti. ꝛ iu.ꝛ iſtud generale nomẽ habet multas ſpẽs ſub ſe.naturale ciuile ꝛ gentiũ.j.diſt. ius.ꝛ.§.ſe.Ab.

d ¶ Jus dictũ, hoc eſt iure.h verba bẽs xiij.q.iiij.q̃d dicam. in fine.

e ¶ Qd iuſte.nõ tñ ecõuerſo ſm leges.qꝛ iure poſſidet q̃ malefide ꝓſcripſit.non tñ iuſte.ſ.de ꝓſcrip.vigilanti.ſecus ſm canones.qꝛ q̃ malã fidem habꝛ nõ ꝓſcribit.c.tiqm̃ oẽ. f ¶ Alienũ .i.aliꝰ debitũ.

¶ Male autẽ.vt auari.xlvij.diſt.ſicut bi.ꝛ.xiiij.q.iiij.q̃d dicã.Ab. b ¶ Preſumit.i.inuadit.Ab.

CAuſa. ¶ Primo decile narrat factum.ſcdo diffinit ibi ceterũ.Ab.

f ¶ Primicie.q̃d ſint ꝑmitie dr.ſ.d deci.c.j

k ¶ Solis eccleſiarum.ſed quid appellat hic eccleſia.dñs Albericus dixit q̃ bona ipſa ſunt loci cõcluſi muro ad inſtar vacantis hereditatis q̃ vicẽ ꝓſone obtinet.ff.de acquir.re.do.hereditas.alij dicũt q̃ ſunt vniuerſitatis illiꝰ loci.ar.xij.q.ij.nulli liceat.Hug.dixit q̃ res iſte ſũt dei ꝛ cum oia eius ſint iſta tñ ſpãlitas arg.j.q.iij.ſaluatoꝛ.xvj.q. j.in canonibus.xxiij.q.viij.ꝓueniorꝛ.xvj.q.vij.oẽs decime.ſ. de deci.tua.ij.vbi dr q̃ deus in ſignũ vniuerſalis dominij decimas ſibi retinuit.quarũ rerũ vſum dñs clericis ꝓceſſit.R.

l ¶ Licitis.ꝛ etiã de illicitis ꝑt fieri elemoſyna dũmodo trãſferat dominũ ꝛ nõ ꝓpetat repetitio.xiiij.q.v.nõ ſane.ꝛ.c.qui habetis.ꝛ.§.ſe.ꝛ de hoc plene tractat.ſ.de deci.ex trãſmiſſa.

m ¶ Ptãtẽ.xij.q.ij.nulli.ꝛ.c.quicũq̃.xvj.q.ij.decimas oẽs.

n ¶ Sacrilegus.q̃ bona eccleſiarũ rapiũt ꝛ inuadũt ſacrilegi iudicant.ꝛ ab eccleſia ſunt puniendi.xij.q.ij.nulli liceat.ſ. de fo.cõpe.cõqueſtus.ꝛ nõ ſolum ſacrilegis ſed etiã iude furi comparant.xxiij.q.iiij.quid ergo.

QUeſtio. ¶ Duo ſunt dicta vt patet in rubro. Scdm ibi:feſtũ vo.Ab. o ¶ Etiã ſolus.argu.contra in aplo vbi dicit infirmat quis in vobis.inducat ꝑſbyteros eccle qui orent ſup eum.ſ. de ſacra vnc.c.vno.ꝛ ſic videt q̃ debeãt eſſe plures.qꝛ pluralis locutio duoꝝ nũero ad minus cõtenta eſt iiij.q.iij.ver.vbi numerus. hoc intellige in neceſſitate que legem non habet.de conſe.diſt.j.ſicut.ꝛ.ſ. de conſue. quanto.

DActum dicit inter ꝑtes ex pace ꝓueniẽs ſcriptura legibus ac moribus ꝓbata dictũ pactũ quaſi ex pace factum. IDem in eodem.

¶ Hic Iſidorus ponit ethimologiam iuris prout habet in iure non ꝓut eſt generale nomen

EAs dictũ eſt a iure poſſidẽdo.h enim iure poſſidet q̃ iuſte:hoc iuſte:q̃ bene: q̃ aũt male poſſidet alienũ ẽ:male aũt poſſidet qui vel ſuis male vtit vel aliena ꝓſumit.

Paſcalis canõicis ſcti martini

¶ Quicq̃d fidelis offert eccle oblatõis noie cõtinet ꝛ a ſecularibus poſſideri non debet.

QAuſa carpẽnſis plebis:ꝛ infra. ¶ Ceteruꝫ primicie decime ꝛ oblationes in ſolis eccleſiarũ bonis ꝑcipue numerãt

Oblatões vo dicimus quecũq̃ de ꝓprijs et licitis rebus eccleſie a fidelibꝰ offerunt.quicũq̃ igit eas ꝑ ptãtẽ ſecularẽ obtinet ꝓculdubio ꝓtra deũ ꝛ ſanctorũ patrũ nitit ſanctões.q̃n imo ꝛ q̃ accipit ꝛ qui tradit rapto: ꝛ ſacrilegus iudicat.

ALexander tercius.

¶ Solus ſacerdos ꝑt ſacramẽtum extreme vnctionis infirmo cõferre.hoc primo. In anno biſexti.ſeruari dꝫ loci cõſuetudo circa diẽ ſcti mathie feſtandum dum tñ vigilia cõtinuet feſto.

QUeſtuit.F.T.et infra. Nos itaq̃ tibi.T.duximus rñdendũ q̃ ſacerdos vno ꝑte clerico ꝛ etiã ſolus ꝑõt infirmũ vngere. ¶ Feſtum vo beati mathie iuxta cõſuetudinem eccleſiaſticã vigilia eatenus ꝑcedat vt nec ꝑ biſexto nec ꝑ q̃libet alio mõ inter ſe ꝛ ſolẽnitatem aliam diẽ admittat. in qua vtiq̃ vigilia niſi venerit in dñica ieiunium celebret. ipm autẽ feſtum ſiue fiat in ꝑcedenti die ſiue in ſequenti. qui duo quaſi ꝑ vno reputant.nullus error: ſed ꝓſuetudo eccleſie teneat.

CElestinus tercius.

¶ Per verbum ſtatuo ꝛ ꝑcipio diffinitiua ſnia ferri poteſt.

EA his que ambiguitatẽ cõtinent:ꝛ infra. Innotuit apo.nro:q̃ cum inter magiſtrũ. AB.ꝛ cõuerſos hoſpitalis ſancti ſimpliciani ſup eodẽ hoſpitali in ꝑtia mediol.archiepi queſtio verteret: ipſe archieps poſt cognitiõem cauſe in prolatione ſententie his verbis nõ fuit vſus:talẽ ꝓtem ꝓdemno vel talẽ abſoluo ſe ꝓnunciauit. ita ſtatuo ꝛ ꝑcipio:ꝛ infra. ¶ Attẽdentes igitur quod hoc verbũ ſtatuo rem ꝓfectam ſignificat: et cũ effectu nõ verbotenus accipitur. Jtem ſm greg. q̃ ꝓcipitur imperatur. ꝛ q̃ impat neceſſe eſt fieri.ꝛ aliqñ ſi non fiat penam hꝫ. ¶ Conſiderantes nihilominus. quod non debet aliquis conſiderare verba ſed voluntatẽ: cũ non intentio verbi ſed ꝓpoſitum ſit.ff.de ſtipu.ſeruo.Ab.

¶ Dominica.quoniã in dñica ꝓpter reuerẽtiã nõ eſt ieiunium celebrandum.xxx. di.c.vlt.ſed i ſabbato ꝑcedẽti ieiunãdũ eſt. ſ.de obſer.ieiu.c.j.

q ¶ Die.ſ. biſextili.

r ¶ Quaſi ꝑ vno.ꝛ iõ qꝛ ꝑ vno reputãt in tempe reſtitutõis. licet de momento ad momẽtũ fiat cõputatio.ff.de mino.de niq̃ §.minorẽ.ꝛ.ff.de verſig.cum biſextus.ꝛ ꝓpter hoc facit ad titulum.ꝛ ar.ꝓtra hoc.ff. de ſta.libe.l.iiij.§.ſticbus.no.q̃ annus ſolaris habet.cclxv.dies.ꝛ.vj.horas.ꝛ ſic q̃tuoꝛ anni habẽt vltra ꝑfatum numerũ dierum.xxiij.horas que coadunate faciunt vnum diem qui ſuperabundat omni quarto anno.ꝛ dr biſextus quia bis ſedet ꝛ ſtat in vna lra calendarij ꝛ bi duo dies ꝑ vno computant ꝛ interſerit quinto die exeunte februario.h eſt.vj. calendas martij.ꝛ ſequenti die debent vigilie beati mathie celebrari.vnde verſus. Biſextum ſexte martis tenuere calende. Poſteriore die celebrant feſta Mathie. Sed pone aliquẽ ſuſpenſum ꝑ annum.ꝛ eſt tunc annus biſextus nunq̃d in vltima die poſſet celebrare. videt q̃ nõ qꝛ bi duo dies quaſi ꝑ vno reputant.ar.dic.ꝛ.ff.eo.cum biſextum.ꝛ.ff.de mino.de niq̃.§. minorẽ.Lau.dixit cõtra.ar.l.dicẽtis.q̃ ſi libertas tibi relicta eſt ſi anno ſeruieris.dies illa non computat in anno. ſed tñ cclxv.dies.ff.de teſta.li.cum heres.§.ſticbus.ꝛ ſatis videtur qꝛ cum ſit pena nõ debet ampliari ſed potius reſtringi. de peni.di.j.pene.T. s ¶ Conſuetudo.ſ.obſer.ieiu. cõſilium. lxxvj.diſt.vtinã.xj.diſ.catholica.Her.

EAbis. ¶ Due ſunt ꝑtes.ſcda ibi.Attẽdẽtes.Ab.

¶ Partẽ:ꝓdẽno hmõi verbis nõ fuit vſus vel equipollentibus.qꝛ illud ſufficeret.ff.de arbi.q̃d tñ.§.j.ſ.d appel.ad audientiã.Ala.vã videbat nõ valere ſnia.qꝛ nõ cõtinebat abſolutionẽ vel ꝓdemnationẽ.ij.q.vj.§.diffinitiua.C.de ſen.et interlo.om.iu.ꝑſes.Jtẽ nota q̃ ꝑs ſi ꝑs eſt cõdemnãda eſt. q̃s debeat ꝓdemnari dñs an ꝓcurator.de hoc plene dictũ eſt ſ.de elec.querelã. v ¶ Rem ꝓfectã.ſic.ff.q̃d quiſq̃ iur.l.j. §.vl.de peni.di.j.§.hec aũt verba.ff.de vſu.videamus.§.infamia.C.de ſen.paſ.l.vl.ꝛ.ij.q.iij.§.notandũ.in fi.B.

x ¶ Qd ꝑcipit.xiiij.q.j.q̃d ꝑcipit.

a ¶ Verba intētioni. sic. ē. e. intelligētia. ⁊ c. ꝓterea. vbi ō B ⁊ j. q. j. marcbion. b ¶ Interp̄tamur. q̄ interp̄tatio generalis est ⁊ ius facit ⁊ ab oibus obseruāda est. ē. ti. pri. inter alia. ⁊ C. de le. l. j. ⁊ interp̄tari debuit potius vt res valeret q̄ periret exquo in dubium reuocabat. ff. de re. dub. quotiēs. q̄. ff. de ver. obli. quotiens. et j. eo. abbate.

Q Lim tibi.

¶ Primo ponit mandatū. scdo ipsius interp̄tationem et eius cām ibi: quia ꝯo. Abbas.

c ¶ Canonico paduano. absenti. als non esset opus interp̄tatione nec haberet cām subtrahendi bñficiū suuz vel male interp̄tandi mandatū papæ forte erat in seruitio epi ⁊ sic seruire intelligebat ecclesie. vñ debebat bñficium suuz ꝓcipe integre ꝓter victualia. ē. de cle. nō resi. decetero. ⁊ c. ad audiētiā. vel forte in seruitio dñi pape in curia stabat qui plus q̄ pñtes seruire intelligunt. nō voluit papa q̄ oia haberet sicut p̄sentes. ē. de cleri. non resi. cum dilectus. vel nō refert vbi esse. q̄a papa sic voluit. ergo sic seruandū est lz durum. xix. di. in memoria. Ber.

d ¶ Manualia. forte q̄ danť singulis diebus illis tm̄ q̄ intersunt diuinis sicut fit in plibus locis. B.

e ¶ Aliter q̄ deceat: nō. q̄ qui rescriptum ꝓncipis malicioſe vel astute interp̄tat infamis est. C. de leg. l. ij. solus princeps ipsuz debet interp̄tari. ē. ti. pri. inter alia. vbi de boc. ⁊ ff. de p̄to. sti. in p̄tors. tm̄ legatus q̄ñq̄z ipm interp̄tat. ē. de postu. c. j. versus fi. ⁊ ꝓsuetudo legē interp̄tat. ē. de ꝓsue. cū dilectus. Jo.

f ¶ Largissime. ff. de ꝓsti. prin. l. vlt. ⁊ ij. q. iij. §. Puaricator. in fi. ⁊ xvj. q. j. frater nr. ⁊ ē. de vsupal. c. j. fi. ē. de dona. cum dilectus. ar. cōtra. C. de inoffi. testa. si q̄ñ. C. de p̄ci. impe. off. quotiens. ff. ne q̄d in lo. pub. l. ij. §. merito. ⁊ xxxv. q. iij. qd scripsi. ē. de ꝓsang. qd dilectio. ⁊ ē. de p̄ben. c. vl. Sed nunquid in rescriptis faciēda est larga interp̄tatio cū fm intellectū illius q̄ ꝓcessit sit intelligēda. ar. q̄ sic. ff. de ver. ob. inter stipulantē. dicas q̄ nō q: lites potius restringēde sunt q̄ ampliāde. ē. de rescrip. nōnulli. ⁊ c. vl. arg. ⁊ mo nec illud qd indulget bñficiū est ita interp̄tandū vt multū ledat aliū. ē. de p̄ben. relatū. ⁊ lxxx. v. dist. archidia. florentinum. Joan.

Q Am partibus. ¶ Cōis diuisio. scda ps ibi: cū aūt. ab.

g ¶ Januis. ſ. ē. ti. pri. permittimus. ⁊ ē. de priuile. q: nonnullis. h ¶ In priuilegiis. q̄bus ꝓmittit vt possint celebrare diuina suppressa voce ianuis clausis ⁊c.

i ¶ Nisi expresse dicatur. ergo nec aliquis debet interdictuz ad regnum vel puinciam restringere. quia si papa de hoc cogitasset illud in priuilegiis expressisset. ē. de rei. ad audiētiā ⁊ ē. de translat. inter. Ber.

a bis. sed ꝯba intētōi debeant de b seruire interp̄tamur ꝓcuratoribus vtriusq̄ ptis pñtibus ⁊ diffinimus q̄ p̄fati archiepi verba tali forma plata ꝓpetuo valitura snie obtineant firmitatem.

¶ Ano. iij. pria reche grandeñ.

¶ Beneficium principis latissime interpretari debet.

Q Lim tibi scripsisse recolimus: vt si canōici padua c ni mgro. g. canonico paduano p̄bendā q̄ tm̄ residentib⁹ de cōi conferť sicut vni ex alijs de cōi/ d bus puentibus ⁊ manualia bñficia nō ꝓferret tu eos ad id ap. ces. ꝓpellere ꝓcurares. ¶ Quia ꝯo quidā mādatū nrm interp̄tari aliter q̄ deceat moliūť. cū e beneficia ꝓncipū sint interp̄tāda f largissime nrm aperiendū duximus intellectū. vicz q̄ p̄bendā que tm̄ residentibus in victu ⁊ vestitu de cōi ꝓferť ipi mgro. g. plene sicut vni ex alijs residētibus iniūximus cōferendam.

¶ Dem colubrē. ⁊ alijs epis in regno portugallie cōstitutis.

¶ Generale dicit interdictū q̄ fertur nedum in puinciam sed in villam vel castrum.

Q Um in ptibus vestris sepe cōtingat diuersa loca interdicto suponi. qñ generale vel pticulare dici debeat interdictū apd vos accepim⁹ in dubiū reuocari cū illi q̄ ab ecclesia ro. decorari priuilegio meruerunt videlicet vt cū generale interdi/ s ctum ire fuerit liceat eis ianuis clausis nō pulsatis cāpanis ex/clusis excōicatis et interdictis suppressa voce diuina officia celebrare: interdicto pticulari se asserāt nō artari. dicētes interdictuz generale dūtaxat cū regnū vel saltē puincia tota subijcit inter b dicto: ⁊ infra. ¶ Cū aūt in pui/ i legijs de regno vel puincia nil k expresse dicat noie terre nō soluz regnū vel puinciā intelligi volumus. verūetiā villā ⁊ castruz l vt in his locū habeat qd de generali dicit interdicto.

¶ Dem altiosstodo. epo.

¶ Priuilegium contra consuetudinem iuri cōmuni obuiantē large est interp̄tandum.

Q Um tibi de benignitate m se. apo. sit indultum q̄ ordinatio rerum clericorū ab intestato decedentiū in tua disposi tione pmaneāt nos cōsulere voluisti: an appellatio vocabuli cle n ricorū tam ad canonicos q̄ ad nō canonicos extēdat: ⁊ infra. ¶ Consul. t. t. r. q̄ appellatio clericorū nō solū alios ꝯ etiā canonicos cōprehendit.

¶ Dē ꝓposito ⁊ ca. placētino.

¶ Jurās obedire plato ⁊ ecclie nō clero diocesano sed. c. ecclie

k ¶ Noie terre. vide qualiter verbū simpliciter positū intelligit generaliter de quacūq̄z terra pua vel magna. si. xix. dis. si romanorū. ⁊ ē. de priui. q: circa. ⁊ sic generale dr interdictum exquo tota terra subijcit interdicto. siue sit ciuitas puincia vel villa. q: generale dr q̄tum ad locum illū cū nullus excipiat.

l ¶ In his locuz habeat. no. hic appellationē nois ampliari q̄ interp̄tationem. si. xxviij. q. j. ydolatria. ⁊ est ar. odiū ampliari ⁊ fauorē restringi. ff. de his q̄ no. infa. l. ij. §. exercitus. arg. ē. ff. de libe. ⁊ postu. cuz quidā. sed in veritate nulla est ampliatō vt dixi. in pri. no.

Q Am tibi.

¶ Verbū clericorū etiā canonicos ꝓbendit. b. d. vl aliē fm intellect. abbatis antiqui. vt in rubro. ⁊ fm hunc intellectū ē casus no. ⁊ pone sic casuz fm istū intellectum in quibusdā ptibus frācie erat consuetudo q̄ ꝓpinq̄ succederent clericis intestatis etiā in bonis acquisitis intuitu ecclie ꝯ hanc ꝓsuetudinem papa cōcessit priuilegiū cuidā epo q̄ ordinatio rerū clericorū ab intestato decedentiū esset in sua dispositione dubitabat an appellatōe clericorū venirent canonici. et rndet q̄ sic vt in lra. Cōis diuisio. scda ibi consul. Abbas.

m ¶ Ordinatio rerū nō intelligas de rebꝰ clericorū patrimonialibus vel quas intuitu psone acq̄siuerint in illis em̄ primiores succedāt clericis intestatis. si nō bnt ꝯsanguineos eccla succedit eis. xij. q. vl. c. vlt. in q̄ casu ꝑt intelligi qd b dr de rebus ecclesiarū de q̄bus aliqua in vita sua in egritudine poterāt elargiri. ē. de testa. ad b. ⁊ c. relatū. ⁊ scdm qd ipsi poterāt ꝓcessis fuit huic epo p hanc indulgentiā. als iniqua fuisset hec indulgentia que in totū tolleret ius alterius. C. de p̄ci. impe. offe. q̄tiens. ar. ē. de off. or. licet. cū suis ꝓcor. vel ꝑt intelligi vbi clericus bona ꝓpria in pias cās errogari p̄cepit nō designādo psonā p quaz b fieret. vel si designauit psonā negligēs erat in his casibus ptinet hoc ad epm̄ diocesanū. C. de epi. ⁊ de. nulli. et in auť. de eccle. ti. §. si quis aūt p redēptōe. colť. ix. ⁊ ē. de test. tua. ⁊ c. iobes. prior expositio melior est cū lra dicat ab intestato decedentiū. q: nō dr decedere intestatus q̄ alij cōmisit dispositionē rerū suarū. ē. de testa. cū tibi. n ¶ Appellatio clericorum largissime sumit b vocabulū clericorū p oibus clericis subditis ipsi epo vt ꝓbēdat canonicos ⁊ oēs alios. q: exquo simplr ⁊ indiffinite ꝓcessa fuit ei ordinatio clericorū decedentiū ab intestato. de oibus intelligendū fuit. si. ē. ti. pri. vbi babes ꝓcordātias ad hoc. sic de appellatōe bñficiorū tā maiora q̄ minora bñficia intelligunť. j. e. c. pe. strictius tm̄ sumit. j. c. pri. p clero tm̄ cathedralis ecclesie. indulgentia cm̄ large est interp̄tanda. ē. c. cū olim. ar. ꝯ. ē. de transla. c. vl.

Qtm clerici. ¶ Cōis diuisio. scda ibi. nos igit. Ab.

a ¶ Fidelis ero. de hac forma ⁊ que in ea cōtinet bēs ē. de iureiu. ego. M. ⁊ xxij. q. vlti. de forma. ⁊ si. xxxiij. di. q̄q̄.

b ¶ Vocabulū. stricte sumit hic hoc nomen ecclesie placētine. tm̄ p epō principalr ⁊ canonicis ecclesie cathedralis ⁊ nō p clero diocese. ⁊ merito. qz aliud est dicere clerus ciuitatis et aliud clerus dioce. ē. de rescrip. rodulpb⁹. hoc nomen eccl̄ia varias habet significationes. qñq̄ designat tm̄ epm. vij. q. j. scire. qñq̄ viros ecclesiasticos. lxiij. dist. c. j. in fine. qñq̄ ponit p maiori pte capituli. lxvj. dist. apostolica. qñq̄ restringit ad canonicos matricis ecclesie lxiij. dis. §. vlti. ⁊ x. q. j. antiquos. ⁊ xij. q. j. videntes. ⁊ hic qñq̄ designat quālibet ecclesiam, puincie. ē. de vsupal. cum super. sic appellatiōe clericorū omnes intelliguntur ē. ca. pri. qñq̄ designat ꝓgregationem fidelium. ē. de cōse. di. j. ecclesia. ⁊ sic sumit iij. q. iiij. engeldrudā. qd̄ pbat. ē. ti. pri. c. penul. ⁊ vlti. B.

c ¶ Et si capitulū. ⁊ merito. qz nō est tanta cōio inter epm ⁊ alias ecclesias quanta inter ipm ⁊ ecclesiaz cathedralem. ē. de testa. req̄sisti. vltra medium. cum qua ipse efficit vnum corpus et ipsi membra. ē. de bis q̄ fi. a pla. sine cōsen. ca. nouit.

d ¶ Principaliter. ergo secūdario tenet ecclesie qd̄ videt p B qd̄ hic dr̄. qz si tenet epō tenet eccl̄ie. vij. q. j. scire. ergo videt q̄ habeat plures dominos. qd̄ nō est verū qz nō censent diuersi

Qerēti. ¶ Cōis diuisio. scda ibi: respondemus. Ab.

e ¶ Eam. s. censurā qd̄ nō est nomē generale ad ea q̄ sequūt sicut ⁊ verbū correctōis expositionē etiā ꝓtinet. ar. l. dist. cōtumaces. ff. de off. pśi. legat⁹. ⁊ l. ex oibus. ē. de stat. mo. ea q̄. §. q̄ si abbas. ar. ē. nā ⁊ verbū coercēdi maiorē aiaduersionē cōtinet. ff. de offi. pcōsu. meminisse. in fi. ar. tm̄ ꝓriū videt. qz si iudex ita pnūciat: vim fecisti. nec distinguit de ꝑuata intelligit ff. de penis. si pśes. ⁊ cū qd incertū mādat. ⁊ si alijs pstatiōib⁹ cā mādati exoluta sit q̄ q̄ inberet mādato dū tm̄ expediat erit actio mandati. ff. man. si q̄s p reo. Vin. si cū dico illū excōico vtrāq̄z sniam. s. maiorē ⁊ minorē intelligē debes. ē. ti. pr. c. pe.

f ¶ Personarum. hoc ideo dicit. qz in penis imponendis dignitati deferendū est ⁊ psone. ē. de offi. dele. sane. ⁊ c. pastoralis. ⁊ ar. l. di. cōtumaces.

g ¶ Magis. qz ⁊ plectendo ⁊ ignoscēdo hoc solū bñ agit vt vita hoim corrigat. xxiij. q. v. pdest sic. ē. vt lit. nō contest. qm̄. in fine. ⁊ vt crescēte cōtumacia crescat ⁊ pena. ff. de pe. relegati. Ber.

Qid. ¶ Primo ponit qō. scdo rñsio ibi: lz. in qua primo ponit duas opi. scdo soluit ibi: nos. tercio moderat ibi: nec de q̄libet. Ab.

b ¶ Dixerint. p l. egē illā. ff. de ver. sig. silua cedua. §. pe.

i ¶ Alijs asserētib⁹. p. l. illā. ff. d̄ ter. amo. l. vlti. §. pe.

k ¶ Legibus pdicē

l ¶ De nouālibus. ē. de deci. ex pte. B.

m ¶ De nouo. sic. ē. c. j. ⁊ etiā mācipia dicunt nouicia q̄ anno nondū seruierunt. ff. de publi. ⁊ vecti. l. vl. §. quotiens. ⁊ vinuz dr̄ nouū qd̄ nō habet annū. ff. de tri. vi. ⁊ col. le. l. vetus. ⁊ greg. nouas appellat nuptias q̄ infra coronaz anni ꝓbūt. xxxv. q. viij. c. j §. videt q̄ nouale dici debeat terra intra annū culta. §. hoc nō est verū. imo terra ex quo de nouo redacta est ad culturā de qua ñ extat mēoria q̄ culta fuerit sp erit noua le q̄tū ad ius decimarū erq̄ semel fuit nouale. ē. de priuil. c. vl. ⁊ ar. ē. de deci. ex pte.

n ¶ Indulgētiā. de q̄ tu babes. ē. de deci. ex pte. j. ⁊ c. ex pte. iij

o ¶ Magnos. ergo a ꝓtrario sensu videt q̄ si nullos vel modicos consuevit bīe nihil habebit ecclesia parochialis de illo nouali etiā post tpa q̄tacunq̄z. qd̄ est verū. ē. de priuil. c. vlti. arg. ē xxxv. q. iij. qd̄ scripsi. sicut dr̄ de fundo dotali qui etiam so. ma. adhuc dotalis dr̄. ff. de fun. do. etiā si diruto. argu. ē. xxxv. q. iij. qd̄ scripsi. tm̄ pōt dici vt dixit Jo. ⁊ T. q̄ si ecclesia parrochialis etiā tractu tpis incipiat ledi graviter desinit esse nouale. ar. ē. de do. aplice. ⁊ arg. huius decre. lz. hic videat respicere principiū nouālis. si cm̄ p uilegiū incipiat esse inquū pdit privilegiū. ē. de deci. suggestū. ar. lxiij. di. §. verū. ⁊ ff. de vul. ⁊ pu. sub. ex facto. ⁊ ab eo qd̄ diu equū visum est recedit ꝓter euidētē vtilitatē. ff. de cōsti. prin. in. l. pe. ergo eadē rōne ꝓter enorme damnū recedit ab eo qd̄ diu obtent ⁊ est als semp erit nouale. ē. de puil. c. vl. B.

Qerēti. ¶ Cōis diuisio. scda ibi: respondemus. Ab.

p ¶ Eam. s. censurā qd̄ nō est nomē generale ad ea q̄ sequūt sicut ⁊ verbū correctōis expositionē etiā ꝓtinet. ar. l. dist. cōtumaces. ff. de off. pśi. legat⁹. ⁊ l. ex oibus. ē. de stat. mo. ea q̄. §. q̄ si abbas. ar. ē. nā ⁊ verbū coercēdi maiorē aiaduersionē cōtinet. ff. de offi. pcōsu. meminisse. in fi. ar. tm̄ ꝓriū videt. qz si iudex ita pnūciat: vim fecisti. nec distinguit de ꝑuata intelligit ff. de penis. si pśes. ⁊ cū qd incertū mādat. ⁊ si alijs pstatiōib⁹ cā mādati exoluta sit q̄ q̄ inberet mādato dū tm̄ expediat erit actio mandati. ff. man. si q̄s p reo. Vin. si cū dico illū excōico vtrāq̄z sniam. s. maiorē ⁊ minorē intelligē debes. ē. ti. pr. c. pe.

q ¶ Intelligi. nō attēdēs q̄ q̄ nimis astute interptat pncipis bñficiū notat infamia. C. de le. ⁊ se. con. l. ij. Lau.

r ¶ Si aliud. puta ꝑuilegiū exceptōis qm̄ nul

cathedralis obedire tenet.

Qtm clerici placētini iuramētū pstāt sub hac forma ꝓbox: ego tal ab hac hora ī antea fidel ero ⁊ obediēs placentine ecclie ⁊ dñio meo epō placētino: nos ꝓsulē voluistis vtrū intelligi debeat clerus toti⁹ dioc. an capl̄m tm̄ ecclie cathedralis

b ¶ Nos igit talit rñdemus q̄ p ecclie placē. vocabulū in forma iuramēti pscripti nō debeat intelligi toti⁹ dio. clerus. ⁊ si capitulū intelligat ecclie cathedralis tm̄ q̄ pstat hmōi iuramētū epō

c tāq̄z capiti principalr obligat.

¶ Dē pori. s. fridiani lucanen.

¶ Appellatione ecclesiastice censure comprhēdit excōicatio suspensio ⁊ interdictum.

Qerēti qd p cē. eccle. debeat intelligi cum hmōi clausulā in nr̄is lr̄is apponim⁹

d ¶ Rñdem⁹ qd̄ p eā nō solū intelligi §. suspēsiōis ⁊ excōicatōis snia valet intelligi. nisi iudex discretus rerum ⁊ psonarum circstātijs indagatis ferat quā magis viderit expedire.

¶ Dem cesarag. episcopo.

¶ In priuilegijs d̄ decimis nouālium nō soluendis illud appellat nouale de cuius cultura nō est memoria ⁊ qd̄ prius modicū vel nullum fructum afferebat.

Qid p nouale vocabulū intelligi debeat. t. f. req̄sit.

h ¶ Lz aūt qdā dixerint q̄ nouale sit terra pcisa que anno cessat alijs asserentibus q̄ ex silua q̄ arborib⁹ extirpatis ad cultuz redigit fieri nouale dicat q̄ruz

k vtraq̄z intp̄tatio ex ciuilib⁹ legibus colligit. ¶ Nos igit inq̄sitioni tue. t. r. q̄ eā credim⁹ pdecessoz nr̄oz intētionē fuisse cuz

l pijs locis indulgētiā de nouālibus ꝓcesserūt: vt nouale intelle

m xerint agrū de nouo ad cultuz redactū de q̄ nō extat memoria q̄ aliqñ cultus fuisset. §. nec d̄ q̄libet tali nouali credim⁹ eis in

n dulgētiā fore ꝓcessam. nisi de illo dūtaxat cui⁹ decimā religiosus pōt ꝓuēt⁹ absq̄z graui detrimēto ꝓchialis ecclie detinere cū talis sit sepe locus incult⁹ de

o quo ꝓchialis eccl̄ia magnos ꝓcipit decimarū rōne ꝓuētus.

¶ Dem abbati. F. ⁊ p. monachis alcobatie.

¶ Si ecclesia subiecta epō vnit alteri vel gubernanda cōmittitur saluo iure matricis ecclesie p matricem ecclesiam intelligit cathedralis non romana.

Venerabili. f. n. colubrien. epō didicim⁹ ꝓquērēte q̄ cū frēs sctē crucis mōasteriū de argarijs sub ꝓtectōe sua nuper receperint q̄ suis pdecessoribus epālia iura ꝓsueuerāt ab antiqs tpibus exhibere. nūc quodā de canonicis suis sine suo cōsensu ibi facto pōre occasiōe cuiusdā priuilegij a. c. papa veritate tacita ipetrati eidē epō obediētiā

p denegat exhibere. inde sumpta occasione q̄ p mr̄icē eccl̄iā non

q cathedralē intelligi §. romanā. ⁊ infra. ¶ Ideoq̄z mādamus q̄

r tenus si aliud vobis nō occurre piat ledi graviter desinit esse nouale. ar. ē. de do. aplice. ⁊ arg. huius decre. lz. hic videat respicere principiū nouālis. si cm̄ p uilegiū incipiat esse inquū pdit privilegiū. ē. de deci. suggestū. ar. lxiij. di. §. verū. ⁊ ff. de vul. ⁊ pu. sub. ex facto. ⁊ ab eo qd̄ diu equū visum est recedit ꝓter euidētē vtilitatē. ff. de cōsti. prin. in. l. pe. ergo eadē rōne ꝓter enorme damnū recedit ab eo qd̄ diu obtent ⁊ est als semp erit nouale. ē. de puil. c. vl. B.

Venerabili. ¶ Per mr̄icē eccl̄iā cathedralē eccl̄ia intellr nō romana. h. d. vel sic vt ī rubro. in pma pte ponit epi q̄rela: ī scda dat iudices ibi: iōq̄z. Ab.

p ¶ Per mr̄icē. forte ī puilegio illo ꝓtinebat saluo iure mr̄icis eccl̄ie. ⁊ noie mr̄icis eccl̄ie intelligit q̄libet eccl̄ia cathedralis. lxiij. dis. ex bis: ⁊ xij. q. j. videtes. ⁊ B in fi. ti.

q ¶ Intelligi. nō attēdēs q̄ q̄ nimis astute interptat pncipis bñficiū notat infamia. C. de le. ⁊ se. con. l. ij. Lau.

r ¶ Si aliud. puta ꝑuilegiū exceptōis qm̄ nul

la ꝓscriptio in hoc / ꝑ suualeret. ē. de ꝓscrip. cū nō liceat. Tan.

a ¶ Volumus. ⁊ nos idē velle debemus. exquo illud ꝓcepit obseruari. xj. dis. quis nesciat. ⁊ eius interpꝛtatio ius facit quo ad oēs. C. de le. ⁊ se. con. l. fi. Lau.

Ex parte. ¶ In prima pte ponit querela comitisse. in secda iudices instruit. Secda ibi: ad intelligendā. Ab.

b ¶ Cū ipsius. s. comitisse.

c ¶ Prepositus. laicus officialis.

d ¶ Clausulā ꝑmissaz. s. uemini liceat excōicatis vel noiatim interdictis ꝑ canonicis carnotēsib⁹ absq; ꝓgrua satisfactōe absolutōis bñficium indulgere. quā habes. j. c. pri.

e ¶ Pro cōtumacia nōvidet q; hec distinctio locū habeat vtrū quis excōicetur ꝑ crimine. an ꝑ ꝓtumacia qz nemo excōicat nisi ꝑ mortali potō. ⁊ q̄ aliter nō pōt corrigi xj. q. iij. nemo. i fi. xlv dis. ē illud. ⁊ xxiiij. q. iij. tam sacerdos. ⁊ xj q. iij. certū. imo bñ bz locū ē distinctio. quicūq; cñ vocatus legitime ad iudiciū nōvenit ꝑ quacūq; re contumax reputat. vñ ꝑ pter talē ꝓtumaciam excōmunicari pōt. si res talis sit q; actor ñ possit in possessionez mitti. ē. vt lit. nō ꝓtetue. ⁊ tunc sufficit prestare cautionē standi iuri. qz ꝑ sola contumacia excōicatus fuit. s. qz nō venit ⁊ non ꝑ re aliqua qz nōdū constabat in quo teneret actori si ꝑ offēsa tunc excōicat. puta ꝓmisit maleficiū. ⁊ illud fuit notoriū. vl ꝑ sniam vel facti euidentiā vel ꝑ cōfessionē. j. c. pri. ⁊ ē. de coba. de. ⁊ mu. c. vl. ⁊ cōdemnatus de ipso maleficio cum non satisfaceret fuit excōicatus. hic talis nō debet absolui nisi primo satisfaciat cum constet de maleficio suo. ⁊ tamē hic interuenit contumacia anteq; excōicaret. quia non soluit in termino statuto. sed hic directe excōicat quia nō satisfecit. sed in alio casu non nisi qz nō venit. idem esset si maleficium notorium esset si publice ponat. quicunq; fecit tale maleficiuz satisfaciat leso vsq; ad talem die. alꝯ si excōicatus post terminū nō absoluet si veniat ad iudicē ⁊ petat absolui nisi satisfaciat. xxiij. q. vl. pri simā. ⁊ ita bona est distinctio. Preterea supfluū videbat primi legiū illud. qz de iure cōi illud cōpetit cuilibet q; nullus absoluat priusq; satisfaciat. vt. c. pessimam. ⁊ ē. de offi. dele. ex lris. xvij. q. iiij. de ꝑsbyterorū. ⁊ xj. q. iij. excellentissimus. in fi. et. ē. ti. pri. procbianos. Pōt dici q; solet plus timeri ꝛc. xxiij. di. q; q;. ⁊ ē. de bere. si aduersus. multa ēñ ꝓcedunt que sunt de iure cōi. xxiij. q. ij. c. sane. in fi. ⁊ xxxiij. q. ij. admonere. ibi viaticū tibi ꝓcedimus. ⁊ tū oibus penitētibus. in fi. dat. ē. de pēni. ⁊ re mis. qd in te. ⁊ ē. ti. pri. ꝑmittimus. Quid si aliquis ita paup sit q; nō pōt satisfacere ꝑstet cautionē q; satisfaciat cū puenerit ad pinguiorē fortunā. ē. de solu. odoard⁹. Quid si cautionē ꝑstare nō pōt. tunc iuret. C. de epi. ⁊ cler. autē. generaliter ꝑstet quā pōt. ē. de vo. post diuoz. restit. c. pedz videret q; talis casus nō excuset. ar. ē. de rap. sup eo. ⁊ C. de fur. subtractio. nā q̄nq; aliquis nō absoluit ꝓpter delictū suū ē differt absolutio. xj. q iij. qui iubente. xxiij. di. si quis adesse. ⁊ xxvj. q. vij. sacerdos. ē. de offi. oz. significauit. ⁊ xj. q. iij. sicq; ep̄s dānatus. nulli tñ est finaliter pnia denegāda. xxvj. q. vj. si ꝑsbyter. ⁊ c. se: qz eccia vl̄i claudit gremiū suū C. de sum. tri. l. vlt. ꝑ pe fi. Ber.

f ¶ Citat⁹. trinis edictis. vel vno peremptorio ꝑ omnibus. xxiiij q. iij. de illicita. ff. de re iudi. contumacia. vñ videt q; nōveniēs ad primā citationē non sit cōtumax. ar. C. de iudi. sancimus. ⁊ ē. d ꝓcur. querelā. vbi de hoc. ⁊ v. q. iij. si egrotans. Ber.

g ¶ Iussus. ⁊ hec cōtumacia est. ff. de rei vendi. qui restituere. ⁊ nō excōicatur q̄s nisi ꝑ cōtumacia. ē hoc intellige vt dixi i magnst glo. Ber.

h ¶ Sufficiēs. sic. ē. de sequestra. ad ē sufficiens cautio est si pignora vl̄ fideiussores dent. ff. man. si mandato. §. vl. de hoc dictum est. ē. vt lit: non cōte. qñ. §. in alijs.

i ¶ Manifesta. ex ē verbo orta fuit ꝓtentio que determinat ꝑ ut dz. j. c. pri.

k ¶ Si vero dubia. quō ē iussit iudex maleficiū emēdare si nō fuit ibi manifestum. Item si sententiādo iussit factū fuit notoriū ꝑ sniam. ē. de coba. cle. ⁊ mu. c. vl. ergo nō pōt esse dubia offensa. sol. q̄nq; iubet a iudice sententiādo. xj. q. iiij. q̄ iubēte. ff. de re iudi. qd iussit. ⁊ ē fieri nō dz nisi cū res ē manifesta. xj. q. iij. graue. q̄ñ iubet iudex nō sentētiādo. vt si statim cū ꝓparuerint coram eo ꝓtes reus confitet. qz ꝓfessus ꝑ iudicato bt. ff. de ꝓfes. l. j. C. ea. l. vna. si tñ ꝓcipit vt satisfaciat: nō ē faciat sententiādo. qz nō ois vox iudicis auctoritatē rei iudicate ꝓtinet C. de sen. ⁊ interlo. om. iu. ex stipulatōe. ⁊ iij. q. vj. hoc quippe ⁊ adhuc pōt reus allegare errorē suū. ff. de cōfess. l. ij. vñ nō est res manifesta. ⁊ ita pōt intelligi qd hic dicit Io. vel sic ad querimoniā alicuius de aliqua offensa eam exprimēdo iudici ipse iudex ꝓcepit reo vt satisfaceret illi vsq; ad certū terminū. aut ꝓparet coram eo rñsurus. alꝯ excōicabat illū. nil alterū istoz faceret ⁊ ille non venit. ⁊ sic fuit excōicatus. si ipse petat absolui sufficit q; ipse ꝑstet cautionē standi iuri. qz offensa nūc dubia est. ⁊ si fama sit q; id fecerit vel q; iudex a plibus ē intellexerit

Cum olim. ¶ Cōis diuisio. secda ibi: qz vo. ⁊ dubiū emanauit ex rñsione pape. ē. c. pri. Ab.

l ¶ Cum olim allegatum. ē. c. pri. quod continet hic infra ibi: nemini ꝛc. vsq; ibi. qz vo. Ber.

m ¶ Dū ansam. dī q̄nq; ansa auricula cipbi vel vrcei vl̄ calicis qua manu tenet. ff. de rei vē. in rem. §. ij. hic dicit ansa nodus vel notatim interdictis ꝑ canonicis carnotē. absq; cōgrua satisfactōe absolutōis bñficiū indulgere. ¶ Ad intelligēdā ūt clausulā ꝓuilegij mēorati credimus distinguēdū. vtrū in aliquē interdicti vel excōicatōis sntia sit plata ꝑ ꝓtumacia tñ. qz scz citat⁹ stare noluit iuri: vel etiā ꝑ offēsa. qz vicz iussus noluit maleficiuz emēdare. in primo casu credim⁹ ꝓgrue satisfieri. vt sntia relaxet si ꝑus sufficiēs stādi iuri cautio tribuat. In scdo vo si offensa ē manifesta nō credim⁹ satisfieri ꝓgrue. vt relaxet sntia nisi ꝑus sufficiēs ꝑstet emenda Si vo dubia ē offensa. sufficere credim⁹ ad relaxandū eandē si parendi mandato ecclesie ꝓpetens satisfactio ꝑbeat.

Item comitisse bleseñ.

¶ Summatim est. ē. c. pri. vel dicit Manifestum dicit q; ꝑ cōfessionē vel ꝓbationē legitimā vel euidentiam rei constat.

Cum olim ꝑ canōicis carnoteñ. quoddaz capl̄m ē de fuit allegatū quod dicebant in ecclie sue priuilegijs ꝓtineri. vt vicz nemini liceat excōicatl̄ vel nominatim interdictis pro canonicis carnoteñ. absq; congrua satisfactōe absolutōis beneficiū indulgere: ⁊ ifra. ¶ Qz vero dum ansam soluimus no-

cursilis ⁊ facilis ad soluendũ ita fact⁹ q̃ si recte trahat caput fili oimode est solutus nodus si male trahit ligatus remanet ita cõtingit ꝓter resolutionẽ qõnis ꝓcedẽtis vere. de offensa manifesta quã modo hic soluit inferius apte.

a ¶ Proponẽtibus. ⁊ male. b ¶ Non que iudici. ⁊ ꝑ fatuũ erat dicere q̃ sibi credendũ esset in ꝓiudiciũ alterius. immo iudex ꝓm motũ animi sui. ⁊ ꝓm sensum iudicare tenet. ſ. de ꝓsue. ad nr̃am. ⁊. ſ. d rem ũ. in pn̄tia. ⁊. ſ. de testi. i nr̃a. et. iij. q. vij. iudicet. ⁊ ꝓm q̃d sibi videtur. ff. de arbi. qualez dũ tñ ꝓm leges ⁊ canones. in autẽ. de iudi. §. qz vo. col. vj. in autẽ. de defen. ciui. §. iusiurandũ. coll. iij. ſ videt q̃ illud dicatur manifestuz q̃d iudici videt. sicut illud dicitur ꝓbabile q̃d ei videtur. ſ. de appell. vt debitus. rñdeo. Iz ad opi. iudicis referatur q̃d dicat ꝓbabile. vt ꝑ hoc possit ⁊ debeat appel. deferri. ſ. de ap. eũ spãli. ⁊. ſ. ti. pri. sacro. ad fi. secus est in manifesto. illd eñ ꝓ prie dr̃ manifestũ q̃d q̃d ñ eget ꝓbatõe. xj. q. iij. eor. ſ hic sumit manifestũ ꝓ notorio put in fi. dr̃. ⁊. ij. q. j. de manifesta.

c ¶ Intelligere. ergo nos q̃z sic intelligere oporteat. ſ. e. venerabili. sic. ſ. de bere. cuz xp̄s. qz interpretatio principis ius facit. ſ. ti. pri. inter alia. C. d le. j. ⁊ vl. B.

d ¶ Cõfessionẽ. et ꝑ suiam. sic. ſ. de coba. cle. ⁊ mu. c. vlti.

Abbate sancti. ¶ Verba priuilegiorũ largã habẽt significationẽ. vñ verbũ ꝓm ⁊ iuxta in eis positũ causatiue tenetur nõ ꝓditionaliter ita cõiter summat. ſ hec sũmatio videt nimis generalis. ⁊ est nõ vera indistincte iudicio meo. qz ꝓuilegium inq̃tum ꝓiudicat alteri seu iuri cõi nõ debet large sed stricte intelligi. vt dixi in. c. olim. ſ. eo. Ideo pot sic summari vt in rubro. Prima ꝑs narrat factũ. Scda diffiuit ibi. bis igit. Prima subdiuidit. nam primo ponit petitio ꝓ pte electi. In scda ibi. Ceterũ petitio ⁊ rñsio ꝓtra electũ. In tercia ibi. ad hoc ꝓ electo. In quarta ibi: ꝓtra q̃d rñsio ꝗ electũ. Ab.

e ¶ Consuetudinẽ. ex hoc videt q̃ sit bñ recipiendus talis libellus. peto ius eligẽdi rõne ꝓsuetudinis. etiã si cã alia siue titulus nõ allegẽt: sic. ſ. de cã pos. cũ ecclia. ⁊. ſ. de elect. cumana. ff. ꝓmu. ꝓ. venditor. §. si cõstet. ⁊. ſ. de ꝓsue. cũ dilectus. q̃ si milis est huic. xxviij. q. ij. seruitiũ. ff. de aqua plu. arcẽ. l. j. §. vl. ⁊. ix. q. iiij. cõquest⁹. lxiij. dl. qz. Sed cõtra. qz ex solo cursu tpis dum dicimur ligauisse ꝓpter ꝑ q̃ eisdem canonicis velut asseris ꝓponentibus illã offensam

a

b esse manifestam: nõ que iudici: non que alij sed que sibi tñmodo manifestã videt offensam il

c lam nos rescribimus intelligẽ

d manifestã que vel cõfessionẽ vl ꝓbationẽ legitime nota fuerit. aut euidentia rei q̃ nulla possit tergiuersatione celari.

¶ Item episcopo ⁊ cantori attrebatẽsi.

¶ Verba priuilegiorũ debẽt intelligi vt aliquid afferant ⁊ nõ remaneat ambiguitas. et ideo verbũ ꝓm ⁊ iuxta videnẽ apposita causatiue ⁊ nõ ꝓditionalr.

Abbate scti silluani alciatẽ. viã vniuerse carnis ingresso cuz eiusdẽ loci monachi elegissent quẽdã de ipsi⁹ ecclie gremio ĩ abbatẽ ⁊ ꝓfirmationẽ electõis a mozinẽsi epo nequissent aliquatenus obtinere eã a sede aplica petierit. ¶ Ceteruz ꝓcurator monasterij sancti bertini proposuit ex aduerso q̃ ꝓm

e approbatam consuetudinem et priuilegia ro. pon. abbates alci

f ateñ. debeant de monasterio sãcti bertini semper assumi huiusmodi electio erat nõ immerito reprobãda. vtpote contra consuetudinẽ diuturnã ⁊ cõtra priuile. se. ap. attẽtata. et alciateñ. monachi debeant iure cõpelli: vt de monasterio sancti bertini ꝓsonã idoneã sibi eligerẽt in abbatẽ: ⁊ infra. ¶ Nos igitur depositionibus testiũ diligẽter inspectis inuenimus esse ꝓbatum q̃ a. xl. annis: ⁊ infra. Monachi alciateñ. abbatẽ sibi de scti bertini monasterio elegerunt: ⁊ infra. Et cum quadam vice garinũ alciatẽ. monachũ elegissent

g eius electio robur habere non potuit donec apud monasteriũ scti bertini ꝓfessione facta post aliquantum tpis: qñ. ſ. eiusdez loci abbati ⁊ cõuẽtui placuit in alciateñ. extitit abbatem assumptus ex priuilegijs q̃z ro. pon. argui poterat alciateñ. abbatẽ fore d̃ scti bertini collegio eligẽdũ. nam priuilegio pascalis pape huiusmodi capitulum apparet insertum surrogationem abbatis penes monasteriũ sancti silluani apud alciatẽ. mõachos iuxta ꝓteriti tpis mozẽ ĩ vsa sp cõcedimus dispositõe ꝓsistere. in priuilegio etiam Calixti hu-

b iusmodi capitulũ inuenit. Poz-

i ro iuxta pascalis pape decretũ abbatis surrogationẽ penes alciateñ. nõ aliunde q̃ de vestro monasterio fieri apo. auctoritate decernimus. ¶ Ad hoc autẽ ꝑs aduersa respondit q̃d si etiã probaretur q̃ infra ꝓdicti tem-

k pozis spaciũ de monasterio sancti bertini semper fuerit abbas alciateñ. assumptus. ex hoc dici non poterat: q̃ consuetudo ali

l qua quasi contradictorio iudicio fuerit introducta: cuz in memorati garini electione pro bono pacis extra iudicium ꝓcessum taliter dinoscatur: et infra ꝓterea cũ pascalis papa surrogationez abbatis sancti silluani monasterio sancti bertini iuxta mozẽ ꝓteriti tpis duxerit concedendã. nec de moze ꝓteriti tem nõ tollit obligatio. ergo nec inducit. ff. de act. ⁊ obli. obligatõ nũ. §. placet. ⁊. ſ. de ꝓscrip. si diligẽti. Sol. circa ius eligẽdi sufficit ꝓbare ꝓsuetudinẽ ꝓscriptã. de hoc dictũ est. ſ. de cau. pos. cũ ecclia. dicit ibi. Jo. f ¶ De mõasterio. ſ cũ seruitutẽ sib debere dicat quõ petit vt aliq̃d sibi fiat cũ seruit⁹ potius sit ne aliq̃d fiat q̃ vt aliq̃d fiat. ff. de ser. quotiẽs §. j. Sed iuꝝ cõi necesse bz eligere. ſ iure ꝓuitutis debite petit ne aliũde eligat q̃ d̃ suo etiã mõasterio. vt in fine patet. ⁊ ita ne aliquid fiat petit. vel verius dicas q̃d bñ petit iure seruitutis vt aliquid fiat. ff. de ser. ven. si forte. §. ij.

g ¶ Alciateñ. monachũ. hoc mõ bene ꝓbat seruitutis possessio. ſ. qz ꝓhibitio fcã est ne ille cẽt abbas ⁊ admissa fuit. qz ꝑ hoc ꝓhibebãt credebant vti iure suo q̃d exigit in seruitutibus. Iz cũ vtaris nisi credas te iure tuo vti vt patus sis ꝓhibere impedimẽtem nõ acquires seruitutẽ tpe. ff. d iti. ac. pri. l. vlt. ar. ff. quẽad. ser. amit. l. vl. q̃d cũ si vicinus tu⁹ ꝓpẽ pauptatẽ vl forte. qz non curauit p. c. an. habuit edificiũ tuũ dẽpsiũ nõ extollẽs illud nũq̃d ꝓterea dz tibi seruitutẽ altius nõ tollẽdi. certe nõ nisi credere te ius hãe. Ulin.

h ¶ Pozro. hic incipiũt verba priuilegij calixti pape vsq̃ ibi. ad hec. i ¶ Juxta pascalis. hic allegat ꝓuilegiũ. ⁊ ꝓterea ꝓscptio. vt. ſ. pz. ſ pre scptio ⁊ ꝓuilegiũ ꝓria sunt. qz q̃ allegat ꝓuilegiũ iuri ꝓscriptiõis renũciare vt. ſ. de ꝓscri. veniẽs. qz q̃d meũ ẽ ex alia cã meũ fieri nõ pot. ſ. de fi. instr. inter dilectos. Dic vt dixi. ſ. de ꝓscri. auditis in glo. q̃ incipit. sic q̃ abbas ⁊c. ibi sltr allegabat ꝓscptio ⁊ ꝓuilegiũ. vel melius hic allegabat ꝓsuetudo ⁊ nõ ꝓscripti ⁊ cõsuetudo dz eẽ ꝓscripta. ſ. de ꝓsue. cũ dilect⁹. ⁊ ita ꝓsuetudo ꝑbat vsũ ꝓuilegiorũ. k ¶ Spaciũ. xl. annorũ. ¶ Cõtradictorio iudicio. ad ꝑ eñ vt ꝓsuetudo valeat optet vt sit obtẽta ꝗ dictorio iudicio. si ex aduerso negat ꝓsuetudo. ff. de le. cum de ꝓsuetudine. ⁊ alia de q̃b⁹ bt̃r. ſ. de ꝓsue. c. vl. ꝗdictoriũ iudiciũ dr̃: puta cũ ego dicerẽ hãc esse ꝓsuetudinẽ aduersaet⁹ dicebat nõ eẽ ꝓsuetudinẽ ⁊ iudicatũ fuit q̃ erat ꝓsuetudo. sicut cũ in ꝓuitute vl libtate ꝓscribẽda requirit ꝓtestatõ. ff. quẽad. ꝓ. amit. sicꝗ alia. §. ij. sic videt q̃ requirat in ꝓsuetudie ꝓscribẽda. Jo.

a ℭ Fiat fides. Ex hoc videt q in priuilegio aliquo fiat mētio ꝯsuetudinis vel priuilegij. q necesse sit illud ꝑuilegiū exhiberi. c. di. ꝯtra morē. lxxvj. di. ieiuniū. ix. di. vt veterū. xxv. q. ij. sancimus. in aut. vt spon. lar. §. ꝛ hoc insup. col. ix. arg. cōtra. qꝛ nō videt q hoc requirat in publico instro. xix. di. si romanorū. ꝛ in aut. vt fratrum filij. §. j. ꝛ. C. de dona. si ea q. ff. de do. ex hac scriptura. ff. de admi. tu. cirographꝰ. Ad h distinguit quidam inter publica instrumenta ꝛ priuata vt in publico instrumēto non sit necesse ꝓbare vel exhibere illud de quo fit mētio lꝫ in priuato sic Sed alij dicunt q si in priuilegio inserit totus tenoꝛ alterius nō est necesse illud exhibere. Sed certe illud n̄ sufficit. qꝛ adhuc posset esse falsitas in bulla ꝛ in alijs. s. de ꝑui. cum olim. in fi. Alij ꝓbabilius dicunt q si auctoritate iudicis ꝑuilegium vel aliqd rescriptū est reuocatuꝫ vel in alio priuilegio insertū nō est necesse illud exhibere. secꝰ si ꝑ tabellionē tm̄. quia publicatio facta corā iudice fidē facit. licet postea perdant ꝑ instrumēta. vt. C. de testibus. publicati. iteꝫ qꝛ iudex diligentius singula facit q tabellio. qꝛ nō est credēdū q iudex sine cause cognitōe aliquid faciat sicut verisimile nō est q auferat alicuius legitimas exceptiones s. de offi. dele. ex pte. sed ꝑdictis oibus obuiat. s. de re iu. cū inter. in fi. ꝛ. s. de fi. instru. inter dilectos. Sed dicas q si ꝯstat q instrm publicū sit corā iudice nō est necesse illud exhibere nisi aduersarius velit docere de falsitate illius. tunc dꝫ exhiberi lꝫ primo imposita sit ei fides nisi iurauerit se illud ꝑdidisse. C. de fi. instru. l. vl. Jo.

b ℭ Casualis. vt hec dictio ſm accipiat ꝓ qꝛ vel ꝓ si.

c ℭ Ad ꝑsonale. s. hoc verbum concedimus.

d ℭ Impsonale. s. hoc verbum consistere.

e ℭ Sensus. s. q referat ad ꝑsonale verbum.

f ℭ Lex priuata. di. iij. priuilgia.

g ℭ Captiosa. dist. iiij. erit aūt. vnde statutum fuit vt ꝑ consequentiam lr̄arum scriberet lex. C. de vete. iu. enu. l. j. in fine ff. ad mu. l. j. in fi. B.

h ℭ Potius. si. ff. de vsu ꝛ habi. diuus. in prin. ff. de re. du. qti ens. ff. de ser. si cui. ꝛ. l. seq. s. de priuil. in his. xvij. q. iiij. c. j. ꝛ. xij q. ij. si qs. ꝛ. q. v. qꝛ. s. de ꝯuer. cōiug. quidā. arg. s. de fide instr. inter dilectos. arg. cōtra. s. de offi. deleg. cū sup. ꝛ. ff. de iure codicil. l. j. ꝛ. ff. de here. insti. quotiens.

i ℭ E vicino. i. ꝓximo. B.

k ℭ Monachi. vide qualiter papa ꝓnūciat. ꝛ ſm priuilegiū ꝛ ſm cōmune ius. ſm ius cōmune adiudicat electionem ipsi capitulo scti siluani altiateñ. scd̄m priuilegiū vt eligāt de monasterio sancti bertini. ꝛ sic habent electionem sed nō liberā. quia nō eligunt vndecunq volunt sed reducit priuilegiū ad ius cōe. s. de consue. cum dilectus. Jo.

l ℭ Personam idoneam. ꝛ si hoc nō esset dictum tamen sub intelligebat. s. de ele. causam que. ff. de serui. si cui. ꝛ pater cōcedens vxori vt filiam cōmunem cuiq voluerit copulet. non tamen intelligitur vt eam copulet tutoꝛi. ff. de ritu nupti. q q. Bern.

a poꝛis fiat fides ꝑ eius ꝑuilegiū ꝛ similia nullū sup hoc alciatenē. mōasterio poterat ꝑiudiciū generari ℭ Cōtra qd fuit ex aduerso rñsum q h determinatio
b ſm ꝑteriti tpiꝫ morē ꝛ casualis ꝛ ꝯditionalis pōt intelligi. ꝛ tā
c ad ꝑsonale q ad impsonale ver
d bum referri. Si enim impsonale verbū determinet cōditiona
e lis intelligitur ꝛ est sensus concedimus surrogationē abbatis sancti siluani apud alciateñ. m. in. v. s. dispositōe consistere ſm ꝑteriti tpis morē. i. si mos ꝑteriti tpis talis fuerit. Si vo verbum determinet personale casualiter debet itelligi. vt sit sensus: cōcedimus ſm preteriti tēpoꝛis morē. i. qd mos ꝑteriti tēpoꝛis. sic obtinuit surrogationē ꝛc. Hic aūt sensus rectioꝛ esse videtur. quia cum priuilegiuꝫ sit
f lex priuata ꝛ lex nō debeat esse
g obscura vel captiosa sed certa ꝛ manifesta nec esset priuata nisi aliquid specialiter idulgeret. ꝓfecto sic intelligenda sunt illa verba vt res de qua agitur va
h lere possit potius q perire. maxime cuꝫ supradictus. C. papa
i qui eidem pascali e vicino successit verbis equioꝛibꝰ vsus determinationē illam ꝓrsus amouerit: vt ambiguitas tolleretur ꝛ quod dicebatur in concessiōe pascalis. vt videlicet surrogatio abbatis sancti siluani apud alciateñ. in dispositione abbatis ꝛ fratrum sancti bertini semper existeret ipse mutauerit: decernens surrogationem ipsius abbatis non aliunde q de monasterio sancti bertini faciendā ℭ His igitur diligēter auditis monasterio sancti bertini adiudicauimus huiusmodi dignitatem. vt quotiens in alciateneñ.
k monachi de cenobio sancti ber
l tini personam idoneam sibi eligant in abbatem. ita videlicet vt tamdiu monasterium ipsum hac honoꝛis debeat prerogati
m ua gaudere donec ibidē viguerit obseruātia regularis. vt idonee ꝑsone inueniant in illo qui possint in abbatē assumi.

I Dem comiti tolosañ.

ℭ Dicit q dicit heretici manifesti. scdo q sint pedagia guidagia ꝛ salinaria interdicta. tercio dicit quō intelligit ꝑceptum factū laico q de se cōquerētibus in ecclesiastico foro respōdeat.

S Up qbusdā mandatoꝛū articulis: ꝛ infra. Tua deuotio postulauit a nobis q sint dicendi heretici manifesti. Super quo tibi duximus rñdēduꝫ illos intelligendos esse manifestos hereticos q ꝯ fidē catholi
n cam publice predicant aut ꝓfi

m ℭ Donec ibidem ar. q si priuilegiū detur alicui mōasterio destructo monasterio destruetur ꝛ priuilegium. arg. xvj. q. vij. ꝛ hec scripsimus. xxv q. ij. §. vlt. in fi. Item arg. q cessante causa cessat priuilegium. s. de deci. suggestum. ꝛ xvj. q. j. generaliter. C. de testa. mi. l. vl. ꝛ insti. de auct. tu. §. vlti. ꝛ insti. de pupil. sb sti. §. qua rōne. lxiij. di. §. verum. ꝛ. lxj. di. §. his omnibus. s. de vita ꝛ hone. cler. c. vlti. ꝛ. s. d noui ope. nūcia. cum ex iniuncto. Sed pone q nullus reperiat idoneus in mōasterio sancti bertini dum vacat monasteriū alciateñ. vel q ibi nō obseruatur obseruātia regularis si eligant de alio monasterio nunquid fit eis preiudicium quo minus teneant eligere in alia electōne de monasterio scti bertini si ꝑsona est idonea vel obseruantia est reformata quod ꝑiudicetur eis. est arg. s. de consti. cum venissent ꝛ. s. de rescrip. constitutus. qꝛ vnico actu ꝑdit priuilegium. vt ibi dr. ꝛ hec lr̄a etiam multum facere videt ad hoc sed non credo q fiat ꝓpter hoc ꝑiudiciū cum postea aliquis erit idoneus. arg. s. de elec. quia diligentia. ꝛ. ff. de serui. rusti. ꝑdio. ꝛ attilicinus. ꝛ hec lr̄a non contradicit quia nō priuant: nisi cum ꝑsona nō inueniretur idonea. vel oꝛdo regularis nō viget. sed cessante causa illa priuilegiū locū habet. arg. C. de cura. furio. l. pe. ꝛ. s. ti. ꝓxi. duobus. ſm vnum intellectū. ꝛ melius. s. de offi. deleg. prudentiā §. vj. Sed pone q ille electus vixit. xl. an. nunquid ꝑscriptio est cōtra priuilegiū. videt sic. s. de priuile. accedentibus. s. de cā pos. cum ecclesia a ꝯtrario. nec adhuc credo q ꝑdant priuilegium. qꝛ nō pōt vti illo tpe priuilegio. vn̄ nō obest. ar. l. ꝑdicte. ꝛ attilicinus. qꝛ priuilegium nō ꝑdit nisi ꝑ abusum. vel si vis dicere q currit ꝑscriptio restituunt ex clausula generali. ff. ex qui. cau. ma. l. j. qd innuit in. l. attilicinus. secus videt si ibi nō viguit obseruātia regularis. qꝛ culpa illoꝛū ꝯtigit ꝛ culpa imputet. ꝯtra videt q delictū ipsoꝛū nō debet tollere priuilegium monasterij. xvj. q. j. epm. B.

Super. ℭ Tria sunt dicta vt pꝫ in rubro. scd̄m ibi. Preterea. terciū ibi. cū a legato. Ab. n ℭ Publice ꝑdicāt ꝛ isti euidētia rei notoꝛij heretici sūt cū eoꝝ factū n̄ possit aliq tergiuersatōe celari. istꝫ ei modis q h enūerāt māifestū qd ꝓbari dꝫ reddit notoꝛiū. s. e. cū olim. ꝛ. s. d coha. cle. ꝛ mu. c. vl.

a ¶ Defendunt. ⁊ isti defensores hereticorũ sunt excõicati. ⁊. de here. excõicam⁹. §. credẽtes ⁊ tales dãnabiliores sũt q̃ ipsi heretici. xxiiij. q. iij. qui aliorũ. ⁊ est ad hoc ar. C. de his qui latro. oc. l. j. ⁊. ij. b ¶ Condemnati. ⁊. de here. ad abolendã.
c ¶ Confiscãt. ⁊. de here. excõicamus. j. rñso. d ¶ Puniũt per iudices seculares etiã si clerici fuerit ꝓ̃us a suis ordinib⁹ degradati pñte iudice seculari qui ipsos recipit in suũ forũ. ⁊. de here. ad abolendã. §. j. ⁊. c. excõicam⁹. j. rñ. de quor̃ notat pena ⁊. de here. c. pe.
e ¶ Pedagia. pedagia dicunt que dant a transeũtibus in locis ꝓstitutis a principe. vt hic sequit. Guidagia dicunt q̃ dant ꝓ ducatu ꝑ terrã alicuius vt securus vadat. Salinaria dicũt que dãt sale. oia ista dicunt portitoria. C. d vec. ⁊ ꝓmis. l. iij. nec dãda sunt illa nisi cũ negociatõis cã aliq̃d portat. secus si ad ꝓ priam vtilitatem vel ad vtilitatem fisci aliq̃d ferat. C. e. ti. vniuersi. Jo.
f ¶ Imperatorũ. solus igit princeps hoc pot ꝓstituere. sed nõ ciuitas. C. no. vec. insti. nõ pos. l. ij. ⁊. iij.
¶ Lateranen. cõcilij. ⁊. de cẽsi. inno. q̃ ẽ lateranen. concilij.
b ¶ Nõ extat mẽoria. no. diligẽter q̃ illa consuetudo cuius nõ extat mẽoria ius siue priuilegiũ inducit. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. hoc iure. §. ductus. ff. de aq̃ plu. ar. l. j. §. vlti. iij. q. vj. hoc quippe. xj. q. iij. ꝓquestus. ⁊. l. xv. di. mos antiquus. ⁊. C. de testa. testamẽta. ⁊ ꝑ hoc videt q̃ cum talis consuetudo ius inducat non sit necesse titulũ allegare. licet hoc requirat q̃ñq̃ in consuetudine. xxx. annis. de hac materia dictum est. ⁊. de consue. c. vlti. Item arg. q̃ ꝑ mandatũ generale nõ ꝓhibent nisi illicita. xxiij. q. ij. quos deus. xj. q. iij. quod p̃decessor. ff. de iurepatro. adigere. in fi. Jo.
i ¶ Delegati arbitriũ. ꝓter h̃ vbũ facit ad ti. qd̃ h̃ declarat.
k ¶ Intelligendum. vide qualiter intelligatur generale mãdatum restituendo illud. sic. ⁊. de iureiuran. ad nostram. ij.
l ¶ Personarum. de iurisdictione ecclesie. quia actor forum rei sequit. ⁊. de foro compe. cum sit generale. ⁊. xj. q. j. experiẽtie. ⁊. c. sequenti. ⁊ comes est hic reus. ⁊ subest in hoc ecclesie.
m ¶ Rerum. quia comes conuenit hic. licet habeat superiorẽ in temporalibus. s. regem francie: tenet respondere de iudicio ecclesiastico ex mandato legati in omni causa que ptinet ad forum ecclesie siue rõne psonarum que sunt de iurisdictione ecclesie. siue rõne rerum. s. spũalium ecclesiasticarũ et etiam civilium q̃ sunt in iurisditõe iudicis ecclesiastici. Item viduis ⁊ pupil. ⁊ orpha. ⁊ miserabilibus psonis ⁊ ꝓ pace seruanda.
m ¶ Rerum. cum res de qua queri est in sua. i. ecclesie iurisditiõe. qr rõne rei sortit quis forũ. ⁊. de foro ꝓpe. sane. ⁊. c. vlt.
n ¶ Pro pace. qr hoc ptinet ad ecclesiã. ⁊. de iudi. nouit.
o ¶ Viduis. ex hoc videt q̃ cã viduarũ ad ecclesiã spectet. arg. ⁊. de dot. post diuor. re. nuper. ⁊. ⁊. de fo. compe. ex tenore. ⁊ hic dic vt ibi.

a tent seu defendunt eorũ errorẽ vel qui coraz p̃latis suis ꝓuicti sunt vel ꝓfessi vel ab eis sentẽti
b aliter ꝓdẽnati sup heretica pra
c uitate quorũ bona ꝓpria confiscant ⁊ ipsi iuxta sanctiões legi
d timas puniunt. ¶ Preterea cũ
e pedagia guidagia salinaria ti/ bi legatus interdixerit mẽora/ tus: aucte aplica duximus declarandũ illa esse pedagia salinaria guidagia interdicta: que
f nõ apparent impatorũ vel regũ
g vel lateranẽ. cõcilij largitõe cõcessa ex antiq̃ ꝓsuetudine a tpe
h cui⁹ nõ extat mẽoria ĩtroducta ⁊ infra. ¶ Luz a legato recepis in mandatis. vt de te ꝓquerentibus fm suũ vel alterius legati sui iudicis ordinarij vel delegati arbitriũ ⁊ iusticiaz exhibe/
k res h̃ taliter intelligẽdũ esse cẽ/
l semus vt in oi cã q̃ rõne psona
m rum vel rerum q̃ ad ecclesiasticum forũ ptinẽt. ac sup vniuer/
n sis capitulis q̃ ꝓ pace seruãda sunt ꝑ dictũ legatũ statuta vel aucte aplica statuenda. item vi
o duis pupillis orphanis ⁊ pso/ nis miserabilibus tenearis ĩ iudicio ecclesiastico rsidere.

I Dem epo parisiensi.

¶ Clericus tradit curie seculari. quia degradat seculari potestate p̃sente cui denunciat vt in suum forum illum recipiat. hoc dicit vsq̃ ad. §. ꝓ illo. Et ille. §. non facit ad titulum sed ponit gratiam fm quosdam.

p Nouimus expedire. vt h̃ bum illud quod in anti/
q quis canonibus ⁊ in nro decreto ꝯ falsarios edito ꝓtinet vicz vt clericus ꝑ ecclesiasticũ iudi/
r cẽ degradat⁹ seculari tradat curie puniẽdus: apti⁹ exponam⁹.
¶ Cum. n. quidã antecessorum nostrorum sup h̃ ꝓsulti diuersa rñderunt ⁊ ãrundã sit opinio a
s pluribus aprobata. vt clericus
v qui ꝓpter hoc vel aliõ flagitiũ graue nõ solũ dãnabile ꝯ dãno sum fuerit degradat⁹ tanq̃ exutus priuilegio clericali seculari foro ꝑ ꝓsequentiã aplicet. cum ab ecclĩastico foro fuerit piect⁹ eius est degradatio celebrãda seculari ptãte pñt ac ꝓnunciãdũ eidẽ cũ fuerit celebrata. vt ĩ suũ forũ recipiat degradatũ. et sic intelligit tradi curie seculari ꝓ q̃ debet tñ ecclia efficaciter in
x tercedere vt circa mortis periculũ circa eum snia moderet.
¶ Pro illo vo falsario sceleratu quẽ ad mandatũ nrm capi fecisti. hoc tibi duximus cõsulẽdũ. vt in ꝓpetuũ carcerẽ ad agẽdã
y pniam ipm includas pane doloris ⁊ aqua angustie sustentãdum ⁊ cõmissa defleat ⁊ flenda
z vlterius nõ cõmittat.

H Onorius tercius archiepo turonen.

¶ Si papa indulget reo. qui ꝓ pter absentiam actoris possessionem recuperare non potest q̃ ei lapsus anni non noceat. intelligitur hec indulgentia fm ius commune.

b Dilecto filio Jacobo barba: ⁊ infra. Quia te ꝓ cã

Nouimus expedire. ¶ Diuidit. Nam primo p̃ mittit qõnẽ iur⁹ quã soluit. ibi: cum enim. secũdo ad casum facti respõdet ibi. pro illo. Abbas.
p ¶ Antiquis. canonibus. xj. q. j. si quis sacerdotum. et. iij. q. iij. clericus.
q ¶ Decreto. ⁊. de crimi. fal. ad falsariorum.
r ¶ Tradat. h̃ intellige de illo q̃ penitus est incorrigibilis. nec obstat. ⁊. de iudi. at si clerici. in fi. et de illis qui deꝓbẽduntur in maiori crimine. puta heresi ⁊ crimine falsi ⁊. de here. excõicam⁹ j. rñ. ⁊. c. pe. ⁊. ⁊. d fal. ad falsariorũ. ⁊ in casu. xj. q. j. si q̃s sacerdotũ. Quidã tñ casũ istũ vltimũ intelligũt si fuerit incorrigibil. et benignus est talis intellect⁹. vt. ⁊. de indi. cũ nõ ab hoie als nõ dz q̃s statim post depositionẽ tradi curie seculari puniẽdus
s ¶ A pluribus licz sit a a plurib⁹ approbata tñ stabimus ei qd̃ papa hic dicit vt exp̃sse tradat ⁊ nõ ꝑ cõsequentiam.
t ¶ Hoc. s. vitiũ falsitatis. v ¶ Aliud flagitiũ. puta heresim
x ¶ Intercedere. xvij
q. liij. rerũ. C. de his qui ad ec. confu. l. pñti. ar. intercedere dico p̃cibus. nõ ꝑ excõicationẽ. y ¶ Includas. magis rigide cum eo agit. ⁊. de cri. fal. ad falsariorũ. ⁊ hic sic pape placuit.
z ¶ Doloris. xxiij. q. iiij. gulisarius. a ¶ Non cõmittat. hec est vera pnia. de pe. di. iij. in prin. ⁊ expone q̃ nõ ꝓmittat. i. ꝓpositũ ⁊ volũtatẽ habeat sicĩ decetero nõ ꝓmittere. q̃libet cm q̃ accipit pniam illic ꝓpositi ⁊ volũtatis cẽ dz. als nõ cẽt pnia

Dilecto filio. ¶ In prima parte recitat tenorem indulgentie. In secda declarat illam. ibi auctoritate. Abbas.
b ¶ Dilecto archiepo turon. ꝓtroversiã habebat cũ venetis ⁊ ꝓcuratore eor̃ sup eccĩa sci marci de tyro. cã ꝓmissa fuit tpe inno. ad petitõz archiepi veneti citati legitie nõ venerit. vñ archiepus missus fuit in possessionẽ illi⁹ eccĩe cã rei fuãde. archiepo vide abnte ex cã necria iste iacob⁹ ꝓcurator venetor̃ volebat ꝓcurare possessiõz ꝓstare iuri. ⁊ qr archiepus abnt erat in

sta de cā nō potuit iam rehabere. vñ papa indulsit illi pcuratori vt lapsus anni nō obesset quominus postea recupare posset possessionē. archieps postea hoc audiens dubitabat an p talē indulgentiā posset ille recupare possessionē ecclesie qñcunq; etiā post annū cū simpliciter in ipsa indulgētia diceret q̄ decretero ei lapsus anni ñ obstaret q̄minus possessionē recuparet. vñ ipse significaret pape q̄ tpe indulgētie concesse tantū tps effluxit qd faciebat ei ad verā possessionē fm cōciliū generale. s. annus. vñ timebat archieps q̄ indulgētia p̄cluderet ei viam ad veram possessionē et si forte tps ipse añ p̄dictā cōfessionē non effluxerat. quare quesiuit a papa interpta tionē illius indulgentie. ⁊ papa rñdit q̄ ñ fuit intentio sua ius auferre qd ei cōpetebat ex possessiōe quā habuit ante absentiā vel etiā post reuersionē. ⁊ sic sibi imputet aduersa si negligens fuit siue añ siue post reditū archiepi.

a necessaria tūc absente possessio tibi tradita cā custodie restituī

b pti aduerse nō potuit eidem indulsimus vt sibi lapsus tpis nō obsisteret q̄minus possessionē ipsam recuperare valeret. Qñ vo tm̄ tpis añ pcessionē ipsius indulgētie dr̄ effluxisse. qd tibi sufficere posset ad vere possessionis effectuē fm statuta concilij

c generalis: ⁊ infra. Auc. p. de claramus qd nre intentiōis nō fuit p ipsā indulgētiā ius pimere qd tibi petierit ex possessione pterita vel p̄reditū tuū petierit ex futura. sibi em̄ imputare poterit pars aduersa si negligēs fuerit in sua iusticia pseqnda cū absentie tue impedimēto

b cessante conueniendi te habuit facultatem.

Dem priori ⁊ clericis sanctorum iohannis ⁊ pauli tuder.

Oblatiōis note intelligit q̄d q̄d offert ecclesie quocunq; mō in missa vel in ecclesia vel extra

Ut m̄ int̄ vos dudū ex p̄te vna ⁊ abbatē. s. p. d mōte spole. dioc. ex altera sup ēcia pte oblationū capelle scti hylarij qd vertere ⁊ a vob̄ pbatū fuerit p. xl. annos ⁊ amplio tertiā

k partē oblationū eiusdē capelle vsam ecclīā recepisse. ac clericis institutis p abbatem de monte tuisq; fili prior eandē terciaz te

a Necessaria. puta cā reipublice. forte in seruitio romane ecclesie. s. de vita. c. vlt. vñ sibi iputari nō potuit nec debuit. Idez etiā cōtingit si q̄s est absens ex cā pbabili qz nō fit restitutō spoliato. s. de offi. deleg. psultationib⁹. Si vo fuisset absens ptumaciter vel ex volūtaria cā tūc facta denūciatione ad ecclesiā suā mittere ist̄ pcurator venetor in possessionē cā rei seruande sicut archieps primo fuit missus pter ptumaciā pcuratoris quousq; veniat archieps ⁊ vterq; iurabit de suis expēsis ⁊ fiat bincinde pēsatio expensarū ⁊ satisfactio ei qui plus expēdit qñ quis restituat ex cā pbabili ⁊ necessaria. vel pbabili tm̄ vel necessaria tm̄ notat. ij. q. vj. §. biduū. v. si aduersus absentē: § hic nō bz locum qz nō agit d restōne tali. b Indulsim⁹. § nōne de iure cōi poterat ipse pcurator interrūpe annalē pscriptionē offerēdo cautionē in pñtia pape. lz archieps cēt abñs. certe sic. s. de of. ordi. pastoralis. s. de eo q̄ mit. in pos. cā rei ser. cū sicut. ⁊. xvj. q. iij. §. pōt. ver. is cui⁹. q̄d ḡ indulsit sibi papa paruum vel nihil nisi qz solet plus timeri ⁊c. xxiij. di. q̄ q̄. ⁊. s. de bereti. si aduersus. qñq; cm̄ ius cōe pcedit. s. de iureiu. ⁊ si xps. in fi. § archieps timebat ne absorberet ius ipsi⁹ vt qñcūq; vellet recupare posset possessionē. c Generalis. s. de volo ⁊ ptu. ptingit. d Declaram⁹. talis declaratio ius facit. C. de le. l. vlt. e Intentōis. Nota q̄ recurrēdū ē ad intētionē pcedētis p̄ uilegiū siue bñficiū. s. de pben. c. vl. ⁊. c. cū cām. Itē bēs hic q̄ papa nō intēdit iuri alterius p suā indulgētiā derogare. s. de vsupal. ex tuar. ⁊. s. de offi. ordi. lz. ir. q. iij. pquest⁹. ⁊. xj. q. j. p̄uenit. lxxxv. di. archidia. florētinū. ⁊. s. de psue. cū olim. ⁊ B iō qz nemini cōsulēdū ē cū alterius iniuria. xxij. q. ij. primū. ff. de pdi. inde. na hoc natura. ⁊. xliij. q. v. deniq; ⁊. C. de emā. li. nec annus ⁊ rescriptū qd in totū absorbet ius alteri⁹ nō tenet. C. de pci. imp. off. q̄tiens. vñ ista indulgētia intelligēda est ne alterū ledat ⁊ reducit ad ius cōe. ar. s. e. abbate. ⁊. s. de psue. cum dilectus. f Ex futura. ⁊ ita tps abñtie ex necessaria cā sb̄ducit de medio ⁊ pti nuat tps pnie añ absentiā. ⁊ post reuersionē ptinuat tps pñtie siue etiā sit primū medū vltimūue. C. d resti. mili. q̄tpe malitie. ff. ex q̄. cau. ma. necnō. §. siq̄s sepiue. ⁊. l. § ⁊ si p ptorē. §. si ferie. ⁊. §. quotiēs. verbi gra. archieps fuit pñs p⁹ missie nē i possess. p. vj. mēses. postea fuit absens p alios sex vel q̄tuor. post reuersionē habebit. vj. mēses in q̄bus pcurator venetor adhuc potīt recupare possessiōz. ⁊ tps illd medū sb̄ducit d āno. ⁊ si postea p illos. vj. mēses negligēs fuerit venetor pcurator sibi imputabit. qz vlteri⁹ nō audiet sup possessiōe si medio tpe nō poterat. sic tps vacātis ecclesie subducit de p̄scriptiōe ⁊ ptinuant tpa extrema ⁊ tps scismatis. s. de pscrip. d q̄rta. c. auditis. c. cuz nobis. g Negligens. si ergo negligētia pcuratoris nocet dño qñ iputet factuz pcuratoris et qñ nō di. s. vt li. nō pte. ad B sibi ḡ imputet. q̄a nō egit cū tps habuit. si. C. de pba. ex pso na. C. de diui. tu. l. vl. ff. de his que in fraudē. cū pupillus. ⁊. C de his q̄ a nō vo. ma. l. vlti. in fi. ⁊. s. vt li. nō pte. qm̄. j. rñ. ⁊. s. de rescrip. si aūt. ⁊. c. plerūq; ⁊ cū potuit noluit. s. de offi. dele. cum sup. B.

b Cessante. impedimēto. cessante cā cessat effectus. de hoc plene di. s. de renū. post trāslatōz. ⁊. s. de iureiu. ⁊ si xps. ad fi.

Qm inter vos. Primo ponit qō prima ⁊ eius decisio p Innocē. Secdo ponit scda qō ⁊ eius decisio p eūdem Innocē. Tercio ponit tercia qō ⁊ decisio p Honorium. Scda ibi: verū. Tercia ibi: ac capellani. Ab. Per. xl. annos. vñ legitime pscripserūt illā terciā oblationē. qz quadragenalis pscriptio oēm tollit actionē. xvj. q. iij. §. quas actōes sub illo. §. pōt. ⁊. s. de pscrip. de quarta. ⁊. c. ad aures.

k Amplius. B adiectio ad modicā q̄titatē refert. ff. de verb. sig. B adiectio. ⁊ lz ad modicā referat tm̄ si ponat in libello debet exprimi illud amplius. s. de vita. c. lfe. l Necessarias. § nōne iuste mouebat iste sacerdos si volebat retinere expensas necessarias p fabrica capelle. qz q̄rta decimarū ad ecclie fabricā deputat. vt. x. q. iij. vnio. ⁊ nullus casus interuenire pt q̄ hoc genus expēsarū impediat. ff. fami. hercis. fundus. q̄ dotis ff. de peti. here. si a pte. §. vl. Quare ergo ptrariū iudicauit papa. dicūt quidā q̄ illa fuit rō. qz in decimis nō deducunt expēse. s. de deci. cū boies. tua nobis. pastoralis. Illa ē rō potior qz

cōmisisse aliqñ colligēdā. bone mēorie. i. papa. pre. n. ipam terciā ecclesie vre adiudicans statuit vt tibi prior liceret p eosdē clericos sicut fuerat psuetū partē colligere memoratā. Ut ex qz postmodum sacerdos p̄dicte capelle asserens oblationū nomine minime ptineri ea q̄ ipi capelle in festiuitate oim sctōrum mittunt vl portant ad illā seu ad domū sacerdotis eiusdē intuitu defunctorū: nenō q̄ in cimitili ponūt: qd de altari suscipit ⁊ facit p ecclīā deportari. et que añ crucē: ⁊ in missa trinitatis ⁊ ea que p despōsatis canit ⁊ lampades cū oleo que p̄dicte capelle ab aliquibus offerunt: vel q̄ dant nūcio q̄ ad recipienda talia per prefate capelle prochiā destinat. de his oibus vobis terciā ptē denegās exhibere de alijs noie tercie psoluēdis p rata patris vsam ecclesiā cōtingētes retinere nitebat ad expēsas capelle ipsius necessarias faciēdas dictus p̄decessor de oibus supradictis. absq; subtractiōe aliqua integre psolui voluit ⁊ mādauit terciā portionē.

Ac capellani p̄dicte capelle dicētes primitias ⁊ decimas vl ea que offerunt p missis mortuorum sacerdotibus ⁊ q̄ p septimis ⁊ tricesimis ⁊ anniuersarijs

tércia ista integraliter ꝓscripta est vñ integraliter dz solui et onus fabrice incũbit capellano de aliis ptibus. si. s. de ꝓscp. de quarta. B. a ¶ Oblationuz noie: ob hoc ponit in titulo q̃ verbũ recipit interptationẽ: vt. j. sequit. b ¶ Institutũ: pro recipiẽdis oibus supradictis. c ¶ Titulo. id est q̃cunq̃z mõ offerat ecclesie a fidelibus de ꝓprijs z licitis rebus. s. e. causa. d ¶ Diminutiõe. q̃z cũ hoc sit ecclesiasticũ bñficiũ sine diminutõe oferri debet. s. vt eccle. bñfi. vt nrm. et j. q. iij. siq̃s ꝓbẽdas. z q̃z sententiatũ fuit de tercia nulla facta deductõe vnde integraliter debet solui.

Ex parte vestra ¶ In ꝓma ꝑte ponit querela quã scdo diffinit: ibi. nos igit. Ab. Si.

e ¶ Questionis. qd̃ fieri non dz: q̃z semel in abolitõne remissa punitio reiterari non dz. xxiij. q. iiij. si illic. z de pe. dis. iiij. divina.

f ¶ Lapillus: duobus modis fit denũciatio opis. vno mõ solo ꝓbo: cũ dico: denũcio tibi nouũ opus p talẽ denunciationẽ edificãs fit possessor. ff. de no. opc. nũci. l. j. §. in opis vel p iactũ lapilli: vt b z in b casu denũciãs possessor ꝓstituit z retinet possessionẽ. ff. e. de pupillo. §. meminisse. de hac materia di. s. de no. opc. nũci. c. j. z. ij. Et intellige q̃ denũciatio noui opis fuit remissa: vel etiã tps infra qd̃ canonici debebãt agere lapsũ fuit. z sic monachi edificauerũt: tãdẽ canonici ceperũt agere non ꝗ mõasteriũ lite ꝓtestata inẽ ptes destructũ fuit forte a canonicis latenẽ q̃cq̃d edificatũ fuerat post iactũ lapilli. vel alio mõ mõachi reedificare volebãt. canonici dicebãt q̃ nõ debebãt. z iõ dicit papa in snia. q̃ mõachi reedificẽt in eũ statũ ꝛc. alꝭ nõ haberẽt locũ sequẽtia. q̃z totũ dz demoliri q̃cq̃d factũ est post iactũ lapilli. s. de no. opc. nũ. c. j. z. ij. B. g ¶ Litis ꝓtestatio. arg. q̃ tũc demũceptũ dr iudiciũ cũ lis est ꝓtestata. s. de offi. delega. relatũ. z in auẽ. de liti. §. oẽm. v. si vo apud iudicẽ. nec añ litis ꝓtestatiõez iudicis officiũ implorat. s. de appel. significãte. z etiaz ꝓtestario ipsa dicit litis exordiũ. s. de off. or. sup qõnũ. §. j. z post litẽ ꝓtestatã iudex recusari nõ põt. s. de re iudi. inter. z. ij. q. iij. offerat. si q̃ ad ꝓpetuandã iurisditionẽ sufficit sola citatio. s. de offi. dele. gratũ. z. c. lz. z. s. de offi. dele. c. vlt. z sic posset intelligi. ff. de iurisdi. om. iudi. z q̃z. § legiste intelligũt illud vbũ generale p litẽ ꝓtestatã. ar. j. s. de resti. spo. pisanis. Sed aliud est dicẽ tpe mote discordie. vt ibi. z aliũ tpe mote litis. vt b dz

Ex parte. ¶ Cõis diuisio. scda ps ibi. cũ igit. Ab.

h ¶ Legatus. ex b ptz q̃ legatus põt facere ꝓstitutionẽ in sua ꝓuincia: sic. s. de loca. c. j. z. s. de ꝓsang. z affi. q̃ dilectio. z. s. de offi. lega. c. vlt. z. s. de ꝓuil. in nra. z etiaz durat eo recedẽte: vt ibi dz: generalẽ ꝓstitutionẽ facere nõ põt: q̃z non habet ptãtem in boies nõ sue ꝓuincie. ff. de off. pcõsul. j. ff. de iuris. om. iudi. l. vlti. z. s. de offi. le. nouit. volũtariã tñ q̃nq̃z exercet in boies nõ sue ꝓuincie. ff. de adop. emancipari. ff. de off. pcõsul. l. ij. vñ absoluit excõicatos in q̃cũq̃z ꝓuincia. s. de offi. leg. qd̃ trãslationẽ. et s. ti. ꝓri. ad eminẽtiã z. c. ea noscit. z. c. qd̃ de bis. z. c. q̃uis. Constitutio videt talis fuisse q̃ de bis q̃ legãt ecclesijs in testamẽtꝭ defũctoꝝ tercia pars cathedrali ecclie solueret: s bic erat iure cõi statutuz vt tercia vel q̃rta det fm diuersas ꝓsuetudies locorũ. s. de testa. req̃sisti. z. s. de sepul. certificari.

¶ Interptatõe: sic g legat? interptat suam ꝓstitutionez: illecẽ põt interprari q̃ius ꝓstituit. C. d̃ leg. l. vlti. z. s. ti. ꝓr. inter alia. imo z legatus interptat rescriptũ pape. s. de postu. c. j. sic z in ptoriis stipulatõnibus: si sermo ambiguus est ptoris inẽ ptatio z mens requirenda est. ff. de pretosti. in ptoriis. sic etiã z testis põt declarare siue corrigere dictuz suũ cũ dubitat de dicto eius. s. de testib. cog. ꝑterea: et arg. ff. quẽadmodum testa. ape. s z si q̃s. in fine. semp cũ recurrẽduz est ad intentionẽ cõstituentis: vt hic ptz sic. s. eo. dilecto. z. s. de ꝓben. c. vlti. cũ suis cõcordantijs. z. s. de resti. spol. audita. z. s. de arbi. exposita z. xxxv. q. iij. quod scripsi.

k ¶ In ornamentis: hoc idem quod hic dicit habes. s. de testa. c. vlti. vbi de hoc.

l ¶ Personis: hec intellige fm distinctionem quam fecit decreta. s. de testa. requisisti.

m ¶ Fraudulenter. quia tunc fraus non noceret ecclesie cathedrali. simile. s. de testa. officij. z. capitulo requisisti. §. si vo. illud. in fine.

Ita nobis. ¶ Communiter summat: vt in rubro. sed ego adderem ad summarium quando priuilegium est ꝓcessum episcopo ꝓ bonesta z fauorabili causa: quia ita loq̃tur textus: vt infra dicam. cõmunis diuisio. scda ibi. Nos igitur. Abbas Siculus.

n ¶ Sinistra interptatõe. tales cũ infamia notãt. C. de leg. l. ij. nã ius ciuile calũniari nõ oportet. ff. ad exbi. l. pe. B.

o ¶ Restringere: imo poti? bñficiũ ꝓncipis latissime iterptãdũ est. s. e. cũ olim. z. s. de vona. cum dilecti. in fi. ff. de ꝓsti. ꝓn.

bus de iure cõmuni debet.

Ex parte vsa fuit ꝓpositũ q̃ patriarcha videt occasione ꝓstitutõis cuiusdã quam b albineñ. eps: tũc legatus in ptibus romanie sup legatis edidit defunctoꝝ: z dil. fil. i. ti. sctẽ pra xedis ꝓsbyter car. dũ ibidem legatõis fungeret officio innouauit: de q̃busdã q̃ vobis z ecclesijs vris leganꝭ a decedẽtibus tercia a vobis exigit portionẽ.

i ¶ Cũ igit ipsi sicut ex eoꝝ interptatõe accipim? nõ intellexerit k q̃ de bis q̃ in ornamẽtis ecclesiasticis vel ad fabricã ecclie reparatõe indigẽt aut ad ecclie luminaria necnõ de bis q̃ ꝓ anniuersario septimo tricesimo ac vicesimo l mo faciẽdis vl de bis q̃ ꝓsonis spãliter: nisi forsan id fiat ecclie romane a q̃cũq̃z leganꝭ aliqua deberet solui portio eccie cathedrali: nos interptationẽ eoꝝ ratam hñtes fm ipam ꝓstitutionẽ pfatam pcipimus obseruari: firmiter inhibẽtes ne i pdictis alim q̃d fraudulẽter in ꝓiudicium cathedralis ecclesie ꝓcureꝭ.

Dem episcopo tolonen.

¶ In priuilegio de percipiẽdis fructibus bñficiorũ maiora bñficia comprehendit.

Ita nob fraternitas intimauit: q̃ cũ tibi ꝓ reuelatiõe oneris debitoꝝ duxim? indulgẽdũ vt fruct? bñficioꝝ q̃ interim i diocesi tua vacare ꝓtigerit: tibi liceat biẽnio retinẽ: q̃dã n aplice gre ꝓuilegiũ sinistra inẽptatõe restrigẽ molliẽtes assert

Dem prelatis vniuersitatis francigenarũ constanti.

¶ Cõstitutio legati de soluẽda tercia mortuariorũ eps intelligi debet de bis mortuarijs in q̃ panes z alia q̃ infra ebdomadã offerunt: z mortuoꝝ iudicia oblationũ nomine minime ꝓtineri de bis oibus terciã partẽ solue re vobis nolũt: z ifra. Volum? igit z mãdam? vt p vrm cleri/ b cũ a vobis in eadẽ ecclia institutũ: de oibus supradictis z alijs c oblationibus quocunq̃z titulo d ad ecclesiã puenerint: sine diminutõe aliqua integra tercia vobis portio ꝓsoluat.

Dem episcopo. f. p. ber.

¶ Lis dz mota cũ fuit: z ꝓtestata

Ex pte vsa fuit ꝓpositũ q̃ ꝓpositus z canonici aretinen. sniam quã. J. papa. p. n. sup molendino decalianẽ. ac alijs articulis ꝓmulgauit: in re/ e cidiue qõnis scrupulũ reducere molliẽtes asserũt capm illud eiusdẽ snie q̃ dr: ne canonica ipsa impediat: q̃ minus monasterii vrm molẽdinũ pfatũ decalianen. reedificare valeat i eo statu in q̃ fuisse dinoscit tpe mote f litis eẽ referẽdũ ad tps: q̃ lapillus in denũciatõe noui opis iactus fuit vob ecõtrario asserẽtibus illud eẽ intelligẽdũ de tpe q̃ lis sup b inter vos: z pfatã canonicã extitit ꝓtestata. ¶ Nos igit ꝓsiderata eadẽ snia: qd̃ in pfato capo dr de tpe mote litis inter ꝓtamur esse referendũ ad g tps q̃ litis cõtestatio facta fuit.

Dem prelatis vniuersitatis francigenarũ constanti.

¶ Cõstitutio legati de soluẽda tercia mortuariorũ eps intelligi debet de bis mortuarijs in q̃ z. xxxv. q. iij. quod scripsi.

k ¶ In ornamentis: hoc idem quod hic dicit habes. s. de testa. c. vlti. vbi de hoc.

l ¶ Personis: hec intellige fm distinctionem quam fecit decreta. s. de testa. requisisti.

m ¶ Fraudulenter. quia tunc fraus non noceret ecclesie cathedrali. simile. s. de testa. officij. z. capitulo requisisti. §. si vo. illud. in fine.

Ita nobis. ¶ Communiter summat: vt in rubro. sed ego adderem ad summarium quando priuilegium est ꝓcessum episcopo ꝓ bonesta z fauorabili causa: quia ita loq̃tur textus: vt infra dicam. cõmunis diuisio. scda ibi. Nos igitur. Abbas Siculus.

n ¶ Sinistra interptatõe. tales cũ infamia notãt. C. de leg. l. ij. nã ius ciuile calũniari nõ oportet. ff. ad exbi. l. pe. B.

o ¶ Restringere: imo poti? bñficiũ ꝓncipis latissime iterptãdũ est. s. e. cũ olim. z. s. de vona. cum dilecti. in fi. ff. de ꝓsti. ꝓn.

l.vl.⁊.ē.de ꝓuil.in bis. a ¶ Bñficiorū: sic hodie clericorꝫ oēs clerici maiores ⁊ minores intelligunt.ē.e.cū tibi.⁊ ita verbū indefinite positū generaliter accipiēdū est sil'.ē.de ꝓuil'.qz circa xix.di.si romanorū.ff.de serui.vrba.ꝓdi.si seruit⁹.⁊.ff.de tute. l.iij.in fi.⁊.ē.de off.delc.sup q̃stionū.§.si vo duo.arg.ē.j.q.j. sūt nonulli.vñ ibi dī.

Btūs q̃ excutit manus ab oi mūere. nō dixit a munere ⁊c. si em̃ tm̃ de minoribus bñficijs intellexisset: de illis exp̃sse dixisset ē.de ꝓci.ad audiētiā ⁊.ē.de trāsla.inē corporalia.⁊.C.d cadu. tol.l.vna.§.si vo nēo

¶ Rāsmisse nobis

¶ Cōis diuisio.Scda ꝑs ibi:quo circa.Ab.

b ¶ Juxta facultates.Hoc em̃ generale ēt ordinariūvt ꝑm facultates eccl'iaꝫ in cis clerici instituāt ⁊ nō pl'es:vt.ē.d insti. c.j.⁊.c. aucte.⁊.ē. de vi.⁊ bo.cle.qm̃ vt ait vbi de B.⁊.ē.de ꝓcess. pbē.ex pte bastēsis.i fi.⁊aliméta ꝑm facultates dāda sunt.ff.de trāsac.cū bis.§.in p. sona.⁊ ꝓcuratio.ē.d cēsi.sopite.⁊.c.pe.

c ¶ Moderātes. B verbū induxit dubitationē qōnis:ex hoc ꝓz q̃ vltra facultates instituī nō debēt.imo si instituti sunt.reducendus est numerus ad debitū moduz. in auē.vt deter.sit nūe. cleri.§.sācim⁹.col.j.

d ¶ Excreuisse: hoc etiā inducit questionē:qz vbi excreuerit facultates numerus augeri dz vñ in q̃libet ꝓuilegio ponit B clausula vel subintelligit nisi intm̃ excreuerit ecclie facultates q̃ possint plib⁹ sufficere ꝓpetēt.ē.de ꝓsti.cū.m.⁊ vbi messis m'ta ē ⁊ oparij paucī alij mittēdi sūt.xxj.di.in nouo.vñ dubitabāt isti moderatores:vt sic poterāt diminuē nūeꝫ si facultates fuisset diminute ita dubitabāt vtꝫ possent augē nūeꝫ cū facultates inuenisset augmētatas a tpe numeri statuti.Ex hac dec̄.colligit q̃ eps cū capl'o statutū numerū canonicorꝫ ⁊ pbēdarꝫ ⁊ dignitatum nō pnt diminuere sine aucte pape:etiā ex iusta cā quā isti allegabāt lz eēt falsa ꝓut postea ē ꝓptū.ad B facit.ē.de ꝓstit.ex pte.⁊.c.cū accessissent:vbi de B notat.dic vt ibi.

e ¶ Moderatōis vbū.Ex B facit ad titulū.moderari em̃ est diminuere id qd inducit grauamē:⁊ reducē ad eqtatē:sic iudex ex cā etiā moderari pt tps appellatōis.i.abbreuiare.ē.de appel.cū sit romana.⁊.c.oblate.sic ⁊ iniquū mādatū moderādū ē.ē.de iureiu.q̃ntaualis.sic in societate.ff.p socio si societatē.ff.de opt.lib.si libert⁹.Jtē ꝑz B q̃ forma mādati diligēt ē seruāda.ē.de rescrip.cū dilecta cū suis ꝓcor.Jtē ē ar.q̃ nō est recedēdū a significatōe vocabuli:nisi ꝓstet scribētē aliud sensisse.ff.de le.iij.nō alit.⁊.ē.de ꝓci.ad audiētiā.⁊.ē.de trāsla. iuē.ar.ē.d spō.ex lr̄is.ar.ē.ē.intelligētia.⁊.c.ꝓtecta.vbi d B

f ¶ Jn vtilitatē:no.ar.ꝓuertēdū in vtilitatē ecclie:B possz intelligi qñ ōter diligētiā canonicorꝫ B ꝓtingit sec⁹ videret si diligētia ipsorꝫ B sit ꝓcuratū:als diligētiā ipsorꝫ eēt istis dānosa qd ē nō dz:ar.C.de allu.l.iij.sic em̃ subtraberēt a ꝓcurāda ecclie vtilitate.de B no.ē.de ꝓsti.cū.m.⁊ ad B q̃ dicit donec alit ⁊c.vī q̃ nō distinguat vñcū argumētū ꝓtingat.B.

ꝑbendas ⁊ maiora bñficia neq̃/ a q̃z bñficiorꝫ noie ꝓtineri:⁊ infra

¶ Nos igit aucte pñtium declaramus q̃ in hoc casu ꝑbēde ac alia bñficia generali bñficiorum noie continent.

¶ Gregorius nonus decano ⁊ sacriste egoli.

¶ Verbū moderatiōis diminutionē continet non augmentū.

Transmisse nobis lre cōtinebant:q̃ significātibus epo ⁊ capl'o xantoñ.q̃ q̃dragenari⁹ canonicorꝫ numer⁹ institutus in eorꝫ eccl'ia nō poterat obseruari ꝑ eo:qz nō sufficiebant eccl'ie facultates:vob dedim⁹ i mādatis:vt canonicorꝫ ⁊ ꝑbendarꝫ nūeꝫ iuē facultates eccl'ie b moderātes statueritis eūdē firmit obseruari:vos vo inuenistj ꝑdicte facultates eccie a tpe statuti numeri adeo excreuisse: q̃ absq̃ mutilatōe ꝑbēdarꝫ maior hr̄i posset numer⁹ in eadē qua/ e q̃sistis:an ꝑ moderatōis verbū lr̄is nr̄is appositū eūdē nūerū augmētare vel minuere deberetis.¶ Quo circa mādam⁹ q̃ten⁹ si veteres nō sūt minute ꝑbēde:cū moderatio locū non habeat:ipsarꝫ ⁊ canonicorꝫ nūerū dimittatis i eodē statu: in q̃ f hacten⁹ dinoscit extitisse:in vtilitatē eiusdē eccie ꝓuertētes augmentū suorū redditū donec duxerimus aliter disponendū.

Rubrica.De regulis iuris.

I Johannes chrysostom.

¶ Non pōt breuius summari.

g Omnis res ꝑ quascūq̃ causas nascit:per easdem dissoluit.

B Eda in omelijs.

¶ Dubia in meliorem partem interpretari debent.

Estote misericordes ⁊c.

b ¶ Hoc loco nihil aliud nobis ꝓcipi estimo:nisi vt ea facta que i dubiū est q̃ aio fiant:in meliorē ptē interp̃temur.qd em̃ scriptū est:ex fructibus eorū cognoscetis eos: de manifestis dictum k est:q̃ nō pnt bono anio fieri vt l stupra blasphemie furta ebrietates:⁊ sil'a de q̃bus nobis permittit iudicare. I Dem.

¶ Propter scandalū euitādū veritas nō est omittēda

m Qui scandalizauerit ⁊c.

¶ Utilius scādalū nasci ꝑmit/ n tit q̃z veritas relinquat. I Dē

Rica.De regulis iuris.Supra vidimus multa iura spālia, qz ex iuribus spālibus oēs casus occurrētes decidi nō pnt cōgruū fuit in fine opis subijcere aliq̃s regulas gnales: iō seqūt

O ista Rica. Vel dic vt in glo.Rice co.ti.li.vj.Ab.li.

Omis. ¶ Pone casum in ca.ij.ē.de spōsa.Ab.

g ¶ Omis res:pt exponi.i.omis obligatō siue ēctus:qd em̃ ꝓsensu ēbitur ēria volūtate dissoluit.C.qñ lz ab emp.dis.l.j.⁊.ff.d re. iur.nihil tā nāle.⁊.C d act.⁊ obli.sic initio fallit hec regula.ē.de bap.maiores. itez in mrionio qd solo ꝓsēsu ēbit.xvij.q.ij.sufficit.§ solo dissensu nō dissoluit.xxxij.q.vij. licite.itē idē in ordie ⁊ baptismo: qz sacra sel'bita nūq̃ amittūt j.q.j.q̃ q̃dā.⁊ arg.xv q.vij.eps.itē fallit:qz alio mō tollit obligatio q̃ ꝓsensu nata ē.s. ꝑ acceptilationē: § ñ nā sui § ptāte ꝓuētionis.ff.de rescin. ēd.cū emptor.itē tollit solutōe ei⁹ qd debet.insti. q̃.mo.tol.obli.in pn. itē sic acq̃rit possessio corpe ⁊ aio.ff.de acq̃. pos.possideri.⁊ eodez mō amittit.ff.eo.quē admodū.Sed ē.ff.e. possideri.§.in amittē da.Sol'.amittit ciuilis possessio:corpal'ē vt illa.l.quēadmodū

Estote miseri.

¶ Prio ponūt verba euāgelij.scdo ba Bede exponētis scda ibi:B loco.Ab.

b ¶ Hoc loco.s.q̃ sequit in ipsa aucte.s.nolite iudicare ⁊ nō iudicabimi. i ¶ Jn meliorē ptē:vt res poti⁹ valeat q̃ peat ē.ti.pri.abbate.⁊.ē.de fide instru.inē dilectos.⁊.ff.de re.du. q̃tiēs.ij.benignioē interp̃tationē sequi debemus in re dubia ff.de bis q̃ in testa.delē.prime vel expone in meliorē.i.in securiorē ꝑ eo q̃ in altero nullū:in altero magnū piculū timeat. ē.de bomi.ad audiētiā:⁊.c.significasti.ij.⁊.ē.de cleri.exc.mi. illud.⁊.ē.de spon.iuuenis.sic em̃ in dubijs absoluit reus:q̃a illud est benignius.ē.de fide instru.inter dilectos.in fi.⁊.ē:d ꝓba.ex lr̄is.nisi in casibus q̃ ibi ponunt.

k ¶ De manifestis:qz secretorum deus iudex est ⁊ cognitor. xxxij.dist.erubescāt.⁊.xxxij.q.v.xpiana.ij.q.v.ꝓsuluisti.

l ¶ Ut stuprum.lxxxj.di.apl's.hec em̃ in sui natura mala sūt ē.de iureiurando.⁊ si christus.in fine.ver.quedam.⁊.ē.de de lic.puc.c.j.

Qui scandalizauerit. ¶ Primo ponunt verba euāgelij.scdo verba Bede exponētis illa ibi:vtilius.Ab.

m ¶ Qui scandalizauerit:collige casum.xj.q.iij.inter verba ⁊.xxij.q.ij.primū.in prin.⁊.xxxij.q.v.ita ne.⁊.ē.de bis que vi metusue cau.fi.sacris.

n ¶ Veritas:que triplex est.scz bone vite.hec nunq̃ omittēda est ꝓpter scandalum ⁊ ad quemlibet ptinet:alia iusticie B ad iudicem ptinet.alia discipline:hec ptinet ad ꝓlatū.in bis duabus q̃ntq̃ aliqua omittit ꝓpter scandalum.l.dist.vt cōstitueret.Et intellige qd hic dicit de bis que indispēsabilia sūt: ⁊ tale ius cōmune quod indispensabile est veritas appellat: de hoc dictum fuit supra de tempo.ordi.sane,⁊ quod dē ibi:

veritas iusticie intelligē ꝑm qd hic dr: ius cōe indispēsabile ē j.q.vl. ⁊ si illa. ⁊ de tali hic loquīt tale ius ꝓ nullo scādalo relaxādū ē. ⁊ qñ ius cōe dispēsabile ē ꝓpē scādalū recedīt a iure

Q Uod nō. ¶ Prio ponit dictū. Scdo exēpla. ibi. nā. Ab.

a ¶ Necessitas: hoc ſō dicit: qr necessitas legi nō subiacet. ⁊. de obser. ieiu. c. ij. in fi. et ⁊. de ꝓsue. quāto. ⁊ de ꝓse. dis. j. sicut. ⁊ di. iij puenit. vñ tpe necessitatis oia sūt cōia. xij. q. ij. dilectissimis. ⁊. ff ad. l. rho. de iac. l. ij. § cū i eadē naui. i fi. qd intelligīt in hoc casu ⁊ sic est arg. necessitatem excusare: de ꝓse. di. v. discipulos. arg. xlj. dis. quisqs. ⁊. c. de licie. ⁊. lxxxj. di. cū oibus. ⁊. ⁊. de fur. si qs ꝓ necessitatē. ⁊ ꝓpter necessitatē famis dauid comedit panes ꝓ positionis. xxv. q. j. § is ita. ⁊ ꝓpter hoc pr pōt vendere filiū. C. de pa. qui fi. dis. l. ij.

b ¶ Sabbatū: preceptū fuit veteris legis sabbatū custodiri. vñ si qui colūt sabbatuz exteriorē ritum legis reuocāt. de cōse. dist. iij. puenit.

c ¶ In sabbato: hoc est ꝓpter necessitatē. xxiij. q. vl. si nulla.

d ¶ Egrotus: etiā si in quadragesima carnes comedat nō dr frangere votū. ⁊. de obser. ieiu. c. ij. in fi.

e Q Uod latenter: pōt poni casus p. l. qd vi aut dam. l. j. circa principiū ⁊ in seruitio pstito plato ꝓ vim a subdito: hoc ēm in futurū nō parit piudiciū. xj. q. iij. qr cognouim?

f ¶ Per vim: q ꝓ vim siue ꝓ metum fiunt qui cadere posset in cōstantem virum cum de hoc constiterit reuocāt. ⁊. de his que vi metusue cā fiunt ad audientiā. de hoc plene dr in. c. abbas. ⁊. ff. qd me. cā. l. j. ⁊. l. metum. §. sed qd ptor.

g Q Um in cōtemplatione: questionibus. ff. de questi. l. j. ⁊. C. eo. ti. milites: qd si fiat appellari pōt. ij. q. vj. non solent. ver. ante sniam. hoc intellige nulla pscriptōe pcedente ar. contra. v. q. v. illi qui. vbi de hoc.

b Q Uc multotiens. ⁊. de pe. c. j. ⁊. vj. q. j. imitare. ⁊. j. q. j. reperiunt: ar. ⁊. de iude. ita quozundam.

l ¶ In sacratis: siue sit homo siue ager qui illa aufert ⁊ inuadit: sacrilegiū cōmittit. xij. q. ij. nulli liceat: ⁊ tanq̄ sacrilegus iudicari dr: vt ea. cā. ⁊ questione. ea. pdia. ⁊ ꝓ ecclesiā dr iudicari. ⁊. de fo. cōpe. ꝓquestus. k ¶ Epis. Jsti ius publicuz offendūt qd ꝓsistit in sacris ⁊ sacerdotibus. j. dis. ius publicū

l Q Ui ex timore. s. seruili: qm filialis timor bonus est: ⁊ pt introducere charitatem. de pe. di. ij. sicut seta introducit filū. vñ q timore pene seruit nō amore iusticie: nō ducitur spū dei. vñ dr timor nō est in charitate. s. seruili. xxiij. q. vj. §. ex his. qr pfecta caritas foras mittit timorē: vt in eodē. §. dr.

m ¶ Jam nō facit. arg. q nō dicīt factum qd legitime nō fit xxiij. q. j. pudenda. ⁊. xxij. q. ij. faciat homo. arg. ⁊. de iurepa. qd aūt. ⁊. ⁊. de regula. ad nostram. item habes hic arg. q qui inuitus seruit: etiam rem ⁊ meritum pdit. ⁊ ideo indignus p̄mio fit. xxiij. q. vj. §. ex his. versus prin. ⁊ talis obedientia vel nulla vel minima est. viij. q. j. sciendū. ergo ꝓ ꝓtrariū qui inuitus offendit: nō est ei imputandū. ar. ff. de bo. li. q eū maior. §

¶ Propter necessitatem illicitū efficitur licitum.

a Q Uod nō est licitū in lege necessitas facit licitum.

b Nam ⁊ sabbatum custodiri pceptum est: machabei tñ sine culpa sua in sabbato pugnāt: sic ⁊

c hodie si quis ieiunium fregerit

d egrotus: reus vōti nō habet.

G Regorius septimus.

¶ Illicite factum obligationez non inducit.

e Q Uod latenter aut ꝓ vim vl als illicite introductū est nulla dz stabilitate sbsistere.

I Dem varien. episcopo.

¶ Tormenta indicijs non precedentibus inferenda nō sunt.

Q Um in cōtemplatōe: ⁊ infra. ¶ In ipo cause initio

g nō est a q̄stionibus inchoandū.

S Tephanus papa.

¶ Sacrilegus est offendēs rez vel personam ecclesiasticam.

h T Ue multotiens: et infra.

i Q Uicqd i sacrat deo re/

k bus ⁊ ep̄is iniuste agīt: ꝓ sacrilegio reputat: qr sacra sunt ⁊ a quoq̄ violari non debent.

A Ugustinus.

¶ Qui facit aliter q̄ debet facere non dicitur.

l Q Ui ex timore facit preceptū aliter q̄ debeat facit

m ⁊ ideo iam non facit.

I Dem in libro de penitentia.

¶ Cōmittēs vnū peccatū reus est omniū, quo ad vitā eternā.

n Q Efleat pctōr qr offendēs in vno: factꝰ est oīm reus

G Regorius in registro.

¶ Jgnorantia non excusat prelatum in peccatis subditorum hoc dicit quo ad mysticū et moralem intellectum

Q Uamuis cause: ⁊ infra. Non potest esse pastoris excusatio si lupus oues comedit: ⁊ pastor nescit.

o

I Ucius tercius.

¶ Pro spiritualibus homagium non prestatur.

p I Dignum est: et a roma/ ne ecclesie ꝓsuetudine alienum vt ꝓ spūalibus facere q̄s

q homagium compellat.

n Q Efleat: in vno. s. pcepto legis: vnde scriptū est: qui totam legē seruauerit offendat aūt in vno: oīm factꝰ est reus. de pe. di. v. frēs. vel in vno. scz mortali pctō factus est oīm reus q advitā eternā qr ꝓpter illud solum damnabīt: qr oīs virtus detrimentū patīt ab vno vicio: de pe. dis. v. volendū. dū ēm in vno pctō pseuerat oia bona pdit: vt ibi vel in vno. i. in vna virtute cū virtus eijcīt: tūc viciū nascīt. xxxij q. j. cū renunciat. vel in vno. i. in charitate sine qua nemo saluatur: vñ aplus: ⁊ si tradidero corpus meuz ita vt ardeā: charitatē aūt nō habeā: nihil mihi ꝓdest: de pe. di. iij. sicq̄ ad finē distinctiōis. sic etiā in teste q̄ alicq̄d adijcit d suo totū testimoniū ptis mēdatō decolorat. iij q. ix. pura. si. de cōsec. di. iij. nō licz. nō oportet. ⁊. xj. di. si ad scripturas sacras.

Q Uāpis cause.

¶ Jgnorātia pastoris non excusat eū si lupꝰ oues rapit B q̄ ad lram vl alīt q̄ ad mysteriū vel moralē intellectū vt in rubro. Ab.

o ¶ Pastor nescit: qr pastor seu plātus inquirere ⁊ corrigere dz subditorū excessus: als sāguis eorū de platorū manibus req̄rerek. ⁊. de offi. or. irrefragabili. j. rñ. cū suis pcor. ibi positis: ⁊ sic nō habebit excusationē. pastor ēm q̄ tacet ꝓsentire videt. xliij. dist. sit rector. ibi pastorē ēm ⁊c. lxxxiij. di. error. q̄re non pōt vti ꝓ defensione sua verbo apli. mūde sunt manus mee a sanguine ⁊c. xliij. epbesis vñ ⁊ tales depōni dñt ꝓpē negligētiā. lxxxj. di. dictū. ⁊. j. q. j. §. ecce cū bonoris. item pastor tenet de custodia. ff. loca. q̄ mercedē. xxiij. q. iij. tres pſonas. ⁊ si dicat q volo eius perīt ⁊ ipse neget: ipsi incumbit ꝓbatio: cū ipse rōe officij sui debeat custodiam bīe. ⁊. de offi. archidia. ea q̄: ⁊ si dicit amissam ouem ꝓbet ille volū abfuisse. sicut argētari? ꝓbare dz se amisisse rōnem casu ruina vel incēdio. ff. de eden. si quis ex argentarijs §. vlti. idē in custode carceris. ff. de custo. ⁊ exbi. re. l. vl. ⁊ idez in deposito. ⁊. de depo. bona fides. cum suis cōcor.

p I Dignū: alienū ergo ⁊ a cōsuetudine aliarū ecclesiarū dz esse alienū. qr qd romana ecclesia ꝓbat vl reprobat ⁊ alie ecclesie hoc idē facere debēt: cū ab ipsa suā habeāt institutionē ⁊ auctoritatē. xj. di. ꝓsequēs. ⁊. c. nolite.

q ¶ Homagiū. i. sacrm fidelitatis qd ꝓ aliquo spūali facere quis nō debet: cū illud sit symoniacū. ⁊. d symo. ex diligēti. aliqui clericus tenet facere plato suo obedientiaz: ⁊ in casib? dz iuramentū facere de obediētia siue etiā de fidelitate post receptā administrationē. ⁊. de iureiur. nullus. xxiij. dis. q̄ q̄. ⁊. ⁊. de ma. ⁊ obe. dilecti filij. ⁊. ⁊. de iureiurā. ego. M. ⁊. ⁊. de priuil. antiqua. als ēm nullū iuramentū nulla pactio vel obligatio illicita. in spūalibus dz interuenire: ⁊ si interueniret nullā obligationē de iure vel de facto inducit. ⁊. de pac. pactōes.

Finis.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

De [illegible] c [illegible]

Q celebrant [illegible] [illegible] a clero [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] c [illegible]

de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Abusus bibendi [illegible] haustus [illegible] detestandus de [illegible] [illegible] [illegible] c [illegible] [illegible]

K.R 99 1ks Exp1

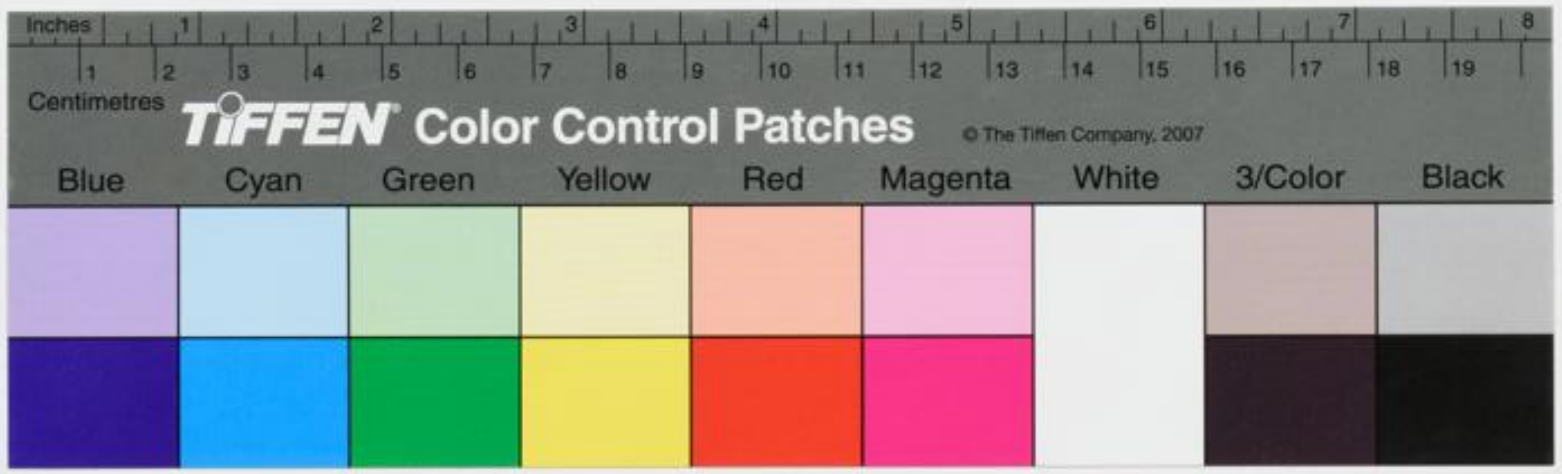
Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19